

Høringsuttalelser avgitt til forslag til forskrift om eiendomsregistrering matrikkelforskriften).

Lagt fram i høring 31. mars 2006.

Sammenstilling av høringsuttalelsene gruppert etter:

- Kapittel
- Paragraf
- Ledd

Innenfor hver gruppe sortert alfabetisk etter høringsinstans

Forord

Denne sammenstillingen av høringsuttalelser er gjort av Miljøverndepartementet og Statens kartverk. Innholdet i de enkelte høringsuttalelser er gjennomgått for å fastslå hvilke deler av forskriften merknaden gjelder ned til leddnivå. Ut fra hvilke deler merknaden gjelder er innholdet satt inn i en database. Der det har vært vanskelig å kunne knytte merknad til noen konkret bestemmelse er den plassert som en generell merknad til hele forskriften, kapittel eller paragraf. Fra databasen er det generert en rapport med struktur som dette dokumentet. All formatering på teksten har blitt borte etter innlegging i databasen, og det er ikke gjort noe forsøk på å sette den inn i ettertid.

Innholdsfortegnelse

Generelle merknader	7
Kapittel 1. Matrikkelen	40
§ 1-1 Innhold i matrikkelen.....	41
§ 1-2 Sentral matrikkelstyresmakt	50
§ 1-2, 2. ledd	51
§ 1-3 Krav til matrikkelsystemet.....	51
§ 1-3, 1. ledd	51
Kapittel 2. Klarlagt grense før hjemmelsovergang	52
Kapittel 3 Krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning	53
§ 3-1 Krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning.....	55
§ 3-1, 1. ledd	55
§ 3-1, 2. ledd	55
§ 3-2 Dokumentasjon	55
Til § 3-2 a.....	59
§ 3-3 Særlig om dokumentasjon av anleggseiendom	65
§ 3-3, 1. ledd	66
§ 3-3, 2. ledd	66
§ 3-4 Særlig om dokumentasjon av eksisterende umatrikulert enhet	67
§ 3-4, 1.ledd	68
§ 3-5 Særlig om dokumentasjon av uregistrert jordsameie	68
§ 3-6 Særlig om dokumentasjon av grensejustering	68
§ 3-7 Særlig om dokumentasjon av arealoverføring.....	72
§ 3-8 Nytt jordsameie.....	75
Kapittel 4. Vilkår for matrikkelføring i saker som krever oppmålingsforretning.....	78
§ 4-1 Felles vilkår for matrikkelføring i saker som krever oppmålingsforretning	78
§ 4-1, 1.ledd	79
§ 4-2 Krav om samtykke.....	79
§ 4-3 Når matrikkelenhet er så stor at deler av eksisterende grense kan unntas fra kravet om merking og måling	81
§ 4-4 Utsettelse av oppmålingsforretning	83
§ 4-4, 1. ledd	87
§ 4-4, 2. ledd	87
§ 4-5 Særsilt om matrikulering av anleggseiendom	87
§ 4-5, 1. ledd	93
§ 4-5, 2. ledd	94
§ 4-6 Unntak fra kravet om matrikulering av festegrund	94

§ 4-6, 1. ledd	95
§ 4-6, 2. ledd	95
§ 4- 7 Særskilte om matrikulering av umatrikulert grunneiendom og umatrikulert festegrunn. ..	95
§ 4-8 Registrering av jordsameie	96
§ 4-9 Arealoverføring	96
§ 4-10 Grensejustering	97
§ 4-10, 1. ledd	105
§ 4-10, 2. ledd	106
§ 4-10, 3. ledd	107
§ 4-10, 4. ledd	108
Kapittel 5. Sammenslåing	109
§ 5-1 Sammenslåing av eksisterende matrikkelenheter	109
§ 5-1, 1. ledd	110
§ 5-1, 2. ledd	111
§ 5-1, 3. ledd	118
§ 5-1, 4. ledd	119
§ 5-1, 5. ledd	119
§ 5-2 Dokumentasjon og matrikkelføring ved sammenslåing	119
§ 5-2, 1. ledd	119
§ 5-2, 2. ledd	120
§ 5-2, 3.ledd	120
Kapittel 6 Avtale om eksisterende grense.....	120
§ 6-1 Avtale om eksisterende grense	121
§ 6-1, 1. ledd	123
§ 6-1, 2. ledd	123
§ 6-1, 3. ledd	123
Kapittel 7 Samlet fast eiendom	124
§ 7-1 Fastsetting av samlet fast eiendom	124
Kapittel 8. Offisiell adresse.....	127
§ 8-1 Adresser, formål	129
§ 8-2 Adresser, definisjoner	130
§ 8-3 Adresseform.....	136
§ 8-1, 1.ledd	137
§ 8-3, 2.ledd	138
§ 8-3, 3.ledd	139
§ 8-4 Kretsinnndeling	139
§ 8-5 Tildeling av adresse	140
§ 8-5, 2. ledd	142
§ 8-5, 3. ledd	143
§ 8-5, 4. ledd	143
§ 8-5, 5. ledd	143
§ 8-6 Eiendommer, bygninger og bruksenheter som skal føres i matrikkelen med egen adresse	144
§ 8-6, 1. ledd	146
§ 8-6, 3.ledd	146
§ 8-6, 4. ledd	147
§ 8-7 Veinavn.....	147
§ 8-7, 2. ledd	148
§ 8-8 Husnummer	149
§ 8-8, 1. ledd	150
§ 8-8, 2. ledd	150
§ 8-8, 3. ledd	150
§ 8-9 Skilting.....	150
§ 8-10 Lokale forskrifter	151
Kapittel 9. Matrikulering	152

§ 9-1 Tidsfrist.....	152
§ 9-1, 1. ledd	153
§ 9-2 Matrikkelnummer	153
§ 9-2, 1. ledd	155
§ 9-2, 2. ledd	155
§ 9-2, 3. ledd	155
§ 9-2, 4. ledd	156
§ 9-2, 5. ledd	156
§ 9-2, 7. ledd	156
§ 9-3 Tinglysing	157
§ 9-3, 1. ledd	158
§ 9-3, 3. ledd	158
§ 9-3, 4. ledd	159
§ 9-3, 5. ledd	159
§ 9-4 Utsteding av matrikkelbrev	159
§ 9-4, 1. ledd	160
§ 9-4, 2. ledd	160
§ 9-4, 3. ledd	160
§ 9-4, 4. ledd	161
§ 9-4, 5. ledd	161
Kapittel 10. Bygningsopplysninger	162
§ 10-1 Førning av bygningsopplysninger	165
§ 10-1, 1.ledd	167
§ 10-1, 2. ledd	167
§ 10-1, 3. ledd	168
§ 10-1, 4. ledd	169
§ 10-2 Underretting om førning av bygningsopplysninger i matrikkelen	169
Kapittel 11. Offentlige pålegg som gjelder bruk av grunn eller bygning	171
§ 11-1 Førning av offentlig pålegg	171
§ 11-1, 1. ledd	176
§ 11-2, 2. ledd	177
§ 11-1, 3. ledd	178
§ 11-1, 4. ledd	178
§ 11-1, 7. ledd	178
Kapittel 12. Andre bestemmelser om førning, retting og komplettering.....	178
§ 12-1 Utsatt førning i matrikkelen.....	178
§ 12-2 Retting	179
§ 12-2, 1. ledd	179
§ 12-2, 3. ledd	180
§ 12-2, 4. ledd	180
Kapittel 13. Innsyn, utlevering og bruk av matrikelopplysninger	181
§ 13-1 Innsyn	183
§ 13-1, 3. ledd	183
§ 13-1, 4. ledd	184
§ 13-2 Utlevering	185
§ 13-2, 1. ledd	185
§ 13-2, 2. ledd	185
§ 13-2, 3. ledd	186
§ 13-2, 4. ledd	186
§ 13-2, 5. ledd	187
§ 13-2, 6. ledd	187
§ 13-2, 7. ledd	187
§ 13-2, 8. ledd	187
§ 13-3 Utlevering av personadresse og fødselsnummer	188
§ 13-1, 1. ledd	188

§ 13-3, 3. ledd	189
§ 13-3, 4. ledd	190
§ 13-4 Behandling av matrikelopplysninger	190
§ 13-4, 2. ledd	190
§ 13-4, 4. ledd	190
§ 13-5 Meldeplikt	191
§ 13-6 Avlevering av kartdata til matrikkelen, og behandling av slike data	191
§ 13-6, 1. ledd	193
Kapittel 14. Gebyr	196
§ 14-1 Matrikelgebyr	199
§ 14-1, 1. ledd	206
§ 14-1, 2. ledd	207
§ 14-1, 4. ledd	209
§ 14-2 Betaling for opplysninger fra matrikkelen	210
§ 14-2, 1. ledd	212
Kapittel 15. Oppmålingsforretning	215
§ 15-1 Grensemerker	216
§ 15-2 Plassering av grensemerker	218
§ 15-3 Fjerning av grensemerker	218
§ 15-3, 2. ledd	218
§ 15-4 Utsatt grensemerking	218
§ 15-5 Utelatelse av grensemerking	218
§ 15-6 Tekniske krav ved måling av grenser, dokumentasjon	220
§ 15-6, 1. ledd	221
§ 15-7 Bestilling	222
§ 15-7, 1. ledd	222
§ 15-7, 2. ledd	222
§ 15-8 Varsel og oppmøte ved oppmålingsforretning	223
§ 15-8, 2. ledd	226
§ 15-8, 4. ledd	226
§ 15-8, 5. ledd	226
§ 15-9 Journalføring og arkivering	226
§ 15-9, 1. ledd	228
§ 15-9, 2. ledd	229
§ 15-9, 5. ledd	229
Kapittel 16. Godkjenning av landmålerforetak	230
§ 16-1, 1. ledd	240
§ 16-2 Krav til landmålerforetaket	241
§ 16-2, 1. ledd	242
§ 16-2, 3. ledd	242
§ 16-3 Krav til utdanning og praksis for foretakets ansatte	244
§ 16-3, 1. ledd	246
§ 16-4 Krav til utdanning og praksis for ansvarlig landmåler	247
§ 16-4, 1. ledd	251
§ 16-5 Søknad om godkjenning som landmålerforetak	252
§ 16-6 Godkjenningens varighet. Fornyelse	252
§ 16-6, 1. ledd	252
§ 16-7 Opplysningsplikt ved endringer av betydning for godkjenningen	253
§ 16-8 Tilbaketrekking av godkjenning	253
§ 16-9 Register over godkjente landmålerforetak	253
§ 16-9, 2. ledd	253
§ 16-9, 3. ledd	253
§ 16-10 Gebyr for godkjenning som landmålerforetak	253
Kapittel 17. Oppmålingsforretninger med hjemmel i matrikelloven § 38 femte ledd	255

§ 17-1 Særskilte bestemmelser om oppmålingsforretninger som kommunen utfører under kommunalt eneansvar	257
§ 17-1, 1. ledd	262
§ 17-1, 2. ledd	264
§ 17-1, 3. ledd	266
§ 17-1, 4. ledd	267
§ 17-1, 5. ledd	269
§ 17-1, 6. ledd	269
Kapittel 18. Geodetisk grunnlag	269
§ 18-1 Nasjonalt geodetisk grunnlag	272
§ 18-1, 3. ledd	274
§ 18-2 Fastmerkeregister.....	274
§ 18-2, 1. ledd	276
§ 18-2, 2. ledd	277
§ 18-3 Utlevering av opplysninger fra fastmerkeregister	277
§ 18-3, 1. ledd	278
§ 18-4 Rapportering av opplysninger til fastmerkeregister	279
§ 18-4, 1. ledd	280
§ 18-5 Rett til å utføre oppmålingsarbeid på offentlig og privat grunn	280
§ 18-5, 2. ledd	282
Kapittel 19. Klage	282
§ 19-1, 1. ledd	283
§ 19-2 Klagefrist	283
§ 19-3 Klage over adressetildeling	283
§ 19-4 Klagenemnd.....	284
Kapittel 20. Iverksetting og overgangsregler	284
§ 20-2 Overgangsbestemmelser til kapittel 16 Godkjenning av landmålerforetak.....	294
§ 20-2, 1. ledd	295
§ 20-2, 2. ledd	295
§ 20-2, 3. ledd	295
§ 20-3 Overgangsbestemmelser til kapittel 18 Geodetisk grunnlag	296
Merknader til paragrafer i lov om eiendomsregistrering	296
Høringsinstanser i dokumentet, alfabetisk liste.	298

Generelle merknader

- 1 -1 -1 Alta kommune Henvisninger til lovens paragrafer som omhandler samme tema bør komme inn i den endelige forskriften. Det gjør gjenfinning av det samlede regelverk sikrere og lettere.
- 1 -1 -1 Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdelingen
en
1.
Forskriftene er tungvinte å finne fram i. Den skulle vært lagt opp slik at forskriftene til loven fulgte de samme §§ som selve loven har. Det skulle ikke vært benyttet §-tegnet i forskriftene, men bare punktnummerering
Eksempel:
Forskrift til Lov om eiendomsregistrerings § 1:
1-1 (Her skrives forskrifteksten.)
.
Alt som har tegnet 1-1, 1-2 osv. omhandler lovens § 1. På samme måte også for de øvrige §§ i loven.
2.
Det burde vært benyttet samme målføre i loven og forskriften.
- 1 -1 -1 Bergen kommune
- Redaksjonelle forhold
Det anbefales en opprydding i paragrafene. Forskriftene er en presisering og utdyping av de enkelte lovparagrafene. Forskriftene bør derfor ha samme nummerering som paragrafene i loven. Slik forslaget nå er utformet virker det meget forvirrende. Det vil lette oversikten dersom kapittel-inndelingen i forskriften er den samme som i loven.
- Dersom det ikke er fastsatt som standard, bør en ikke bruke paragrafnummerering av forskriftsreglene, men desimalnummerering som i dagens forskrift til delingsloven. Dette minsker faren for forveksling mellom lov og forskrift.
- I forskriftsutkastet er det noen steder gjentatt samme formulering som i loven. Det er ikke utfyllende regler og bør ikke inn i forskriften.
- Det kan se ut som at en ikke har hatt en stringent bruk av terminologi i forhold til merverdiavgiftloven når det gjelder økonomisk vederlag. Gjeldende er at det ikke skal betales merverdiavgift på offentlige gebyrer. Når en leser forarbeidene, loven, forskriftene og departementets kommentarer kan en bli noe forvirret av terminologien (gebyr, avgift, godtgjørelse, betaling etc). Spesielt "vanskelig" kan det bli når en kommune produserer tjenester under kommunalt eneansvar etter lovens § 38, femte ledd, mens en annen kommune produserer tjenester som landmålingsforetak. Begge kommuner skal ha gebyr for matrikkelføringen, godtgjørelse for informasjon (salg?) og betaling for særlig tilrettelegging og konsulenttjenester. Det vil være ønskelig at departementet "rydder" grensesnittet mot merverdiavgiftloven for de ulike tilfellene, i alle fall bruk av entydig terminologi. Hittil opplever vi at forskjellige fylkesskattesjefer har ulik tolking på en del av disse "godtgjørelsene".
- Matrikkeloven og det kommunale selvstyre.
I Ot.prp. 70 kap 9.3.3 viser departementet i sine vurderinger til prinsippene i kommuneloven om kommunenes rett til fritt å organisere sin virksomhet. En konsekvens av dette er at en bør være varsom med å stille krav til hvordan kommunene organiserer den lokale

matrikkelmyndigheten og til realkompetanse i form av utdanning og erfaring til det aktuelle personellet som skal utføre registreringsoppgavene.

Lovens § 22, 6. ledd setter krav om at føring av matrikkelen bare kan utføres av person som er godkjent av departementet. Dette reiser en problemstilling i forhold til kommuneloven ved at en instans utenfor kommunen skal godkjenne hvem kommunen velger til å utføre de ulike oppgavene. Det er nødvendig at det blir utarbeidet rettleidende regler om kompetansekravene. Dette er nødvendig for å sikre kvaliteten på kommunenes registreringsarbeid og å ha som grunnlag for godkjenningsvedtakene og eventuell klage på Statens kartverk sine vedtak.

Ufullstendig/manglende forskrift

Forskrift til en rekke sentrale paragrafer er ennå ikke utarbeidet. Vi forventer at det utarbeides utkast til disse snarest mulig og at ordinær høring blir foretatt før iverksetting. Det gjelder (jfr. kommentaren til paragrafene i pkt. 3):

- Jordsameige (identifisert som § 4-8 i utkastet).
- Arealoverføring, (identifisert som § 4-9 i utkastet).
- Umatrikulert grunn (identifisert som § 4-7 i utkastet).
- Forskrifter til plan- og bygningsloven. Plan- og bygningsloven mangler forskrifter for de nye søknadssaker som er innført ved matrikkeloven.

Matrikkeloven og det kommunale selvstyre.

I Ot.prp. 70 kap 9.3.3 viser departementet i sine vurderinger til prinsippene i kommuneloven om kommunenes rett til fritt å organisere sin virksomhet. En konsekvens av dette er at en bør være varsom med å stille krav til hvordan kommunene organiserer den lokale matrikkelmyndigheten og til realkompetanse i form av utdanning og erfaring til det aktuelle personellet som skal utføre registreringsoppgavene.

Lovens § 22, 6. ledd setter krav om at føring av matrikkelen bare kan utføres av person som er godkjent av departementet. Dette reiser en problemstilling i forhold til kommuneloven ved at en instans utenfor kommunen skal godkjenne hvem kommunen velger til å utføre de ulike oppgavene. Det er nødvendig at det blir utarbeidet rettleidende regler om kompetansekravene. Dette er nødvendig for å sikre kvaliteten på kommunenes registreringsarbeid og å ha som grunnlag for godkjenningsvedtakene og eventuell klage på Statens kartverk sine vedtak.

-1 -1 -1 Bærum kommune -
Geodata

I tillegg til denne uttalelsen til forskriftene har også storkommunegruppen, der Bærum er med, levert en fellesuttalelse. Vi vil i den sammenheng spesielt peke på den utredning som storkommunegruppen i samarbeid med advokatfirmaet Bull & co har gjort om rettighetene til datagrunnlaget i matrikkelen (se vedlegg). Konklusjonen her er at kommunenes rettigheter til datagrunnlaget må gjenspeiles i en tilsvarende andel av inntektene knyttet til salg av data fra matrikkelen. Før matrikkelen innføres i kommunene må derfor inntektsfordelingen avklares gjennom forhandlinger mellom staten og kommunene.

Forøvrig bør forskriften etter vår oppfatning omredigeres slik at den følger lovtekstens kapittel- og paragrafinndeling. Slik den nå er lagt opp er det forholdsvis komplisert å knytte forbindelsen mellom lov og forskrift.

-1 -1 -1 Datatilsynet [Vedlegg: Klagesak 2003/03 for personvernemnda er ikke lagt inn]

-1 -1 -1 Domstoladministrasjon Vi har konsentrert oss om utvalgte tema som synes viktige for domstolene generelt og jordskifterettene spesielt. Generelle kommentarer er inndelt slik:
A. Jordskifteretten som matrikkelfører?
B. Rettssikkerhet for partene

A. Jordskifteretten som matrikkelfører?

Vi kan ikke se at rapportering fra jordskifteretten (JSR) til matrikkelen er særskilt omtalt i forskriften. JSR er en betydelig leverandør til matrikkelen. Statistikk for de siste årene tilsier at det i snitt måles inn og rapporteres i størrelsesorden ca. 25.000 grensepunkter pr. år. Antall nye eiendommer (matrikkelenheter) som etableres ved jordskifte er trolig også betydelig. Antallet er ikke kjent.

JSR er pålagt å rapportere til matrikkelen, og gjennomfører en rekke handlinger som vil påvirke og endre innholdet i matrikkelen. Etter kommunene er det neppe noen instans, som i samme grad som JSR griper inn i innholdet i matrikkelen.

Det bør være sterke interesser både for JSR og matrikkelmyndighetene at oppdateringene fra JSR blir gjort så raskt og så riktig som mulig. Et viktig bidrag for å få til dette er at JSR får anledning til direkte oppdatering av matrikkelen.

Salve Kløvfjell (jordskiftedommer, Aust-Agder jordskifterett) har skrevet en vurdering av JSR skal rapportere til matrikkelen. Notatet følger vedlagt vår høringsuttale.

Med grunner angitt i Kløvfjells notat, foreslår vi at forskriftene tilpasses slik at matrikkelmyndigheten delegerer til JSR å kunne oppdatere direkte i matrikkelsystemet. Dette må i det minste gjelde eiendomsinnholdet i systemet. Slik delegasjon kan med fordel utprøves på enkelte jordskifteretter først (piloter).

B. Rettssikkerhet for partene

Innenfor de hjemler som er gitt i dagens delingslov, kan parter selv velge om grensetvist skal behandles hos de alminnelige domstoler, JSR eller om tvisten skal løses ved voldgift. Til forskjell fra de alminnelige domstoler som avgjør grensetvister, både avgjør og fastlegger (kartfester) JSR grensetvister. Det antas at de fleste grensetvistene behandles hos JSR. Dagens delingslov § 2-2 henviser til JSR ved tvist. Slik henvisning er det ikke i matrikkellov (matrl.) eller i utkast til forskrift. Dette er det strengt tatt heller ikke nødvendig, da partene allikevel har full anledning til å velge mellom JSR og alminnelig domstol. Vi mener likevel at det bør komme eksplisitt til uttrykk i forskriftene at landmåler skal veilede parter om tvisteorgan i grensetvister.

Grunneiere og aktører som jobber med eiendommer har interesse i at matrikkelen og matrikkelsystemet inneholder korrekte og aktuelle data. Den rettslige status til grenser og grensepunkter er i så henseende viktig informasjon. Med rettslig status menes om informasjon om grenser eller grensepunkter er rettskraftig fastsatt, enten ved sivil sak i domstolene eller ved voldgift, eller ikke. Rettskraften medfører at grensefastsettelsen er endelig. Matrikkelforskriften inneholder ikke regler om rapportering fra domstoler til matrikkelen. Dette ble drøftet i Ot.prp. nr. 70 (2004/2005), kap. 24.4. DA mener det er viktig at status

på grenser og grensepunkter kommer tydelig frem i matrikkelen. Vi foreslår derfor at matrikkelforskriften tar med bestemmelser for rapportering fra de alminnelige domstoler til den lokale matrikkelmyndigheten (kommunen), gjennom for eksempel at en kopi av rettsboka som rutine skal oversendes kommunen. Vi gjør oppmerksom på at slik oversendingsrutine må innarbeides i domstolenes generelle arbeidsrutiner og i saksbehandlingssystemet (LOVISA), og at konsekvensene for slik endring er pr. i dag ikke kjent med omsyn til arbeidsomfang og kostnader. Det synes klart at ikraftsetting av slik bestemmelse ikke kan gjøres samtidig som forskriften planlegges ikraftsatt ved årsskiftet. DA og de alminnelige domstolene behøver ekstra tid med omsyn til praktisk tilrettelegging.

Det genereres en del saker til domstolene - både til JSR og alminnelige domstoler - hvor parter påstår feil i kartforretninger. Eksempelvis nevnes tvist der eiendommen tidligere er skilt ut til vannet/sjøen, og kommunen har laget målebrev med uriktig grense mot vannet/sjøen. Av andre feil nevnes mangelfull protokollering og/eller manglende underskrifter på inngåtte avtaler om grensejustering ved kartforretninger. I dag er det ofte bare rekvirenten som får det endelige målebrevet. For å forebygge eventuelle fremtidige tvister, bør forskriften gi klare anvisninger om at avtaler må være undertegnet av berørte parter, som også må få utskrift av den endelige matrikkelforretningen med matrikkelbrev.

Mens forskriften inneholder detaljerte krav til landmåler, stiller den ingen krav til føring av matrikkelen. For å sikre god kvalitet i matrikkelen bør hvert ledd i prosessen fra eiendomsdanning til matrikkelføring kvalitetssikres. Forskriften bør etter vår mening stille krav til kompetanse etc. til matrikkelfører.

Avslutningsvis vil vi påpeke at problemet med matrikkelføring i små kommuner (drøftet i NOU 1999:1, pkt. 14.5, tredje avsnitt) ikke synes løst i utkastet til nytt regelverk.

Vedlagt notat:

JORDSKIFTERETTEN SOM MATRIKKELFØRER

Alle aktører som jobber med eiendommer har en stor og grunnleggende interesse i at matrikkelen og matrikkelsystemet blir velfungerende og inneholder korrekte og aktuelle data. Dette gjelder selvsagt også jordskifterettene.

Dagens ordning (rutiner)

I dag rapporteres avslutta jordskiftesaker til den myndighet som er DEK-ansvarlig (originalvert). Etter hvert vil dette si, at det i de fleste tilfeller er kommunene som mottar meldingene. For kommuner som ikke selv oppdaterer, er det Statens kartverk ved fylkeskontorene som er mottagere. Rapporteringene er basert på avtale mellom jordskifterettene og kartverket (sentral avtale). Rapporteringen foregår ved at sosifiler med nye grenser (grensepunkt på Sosi nivå 2 - linjer som ikke er knyttet sammen til det øvrige innholdet i DEK) sendes til den som er oppdateringsansvarlig sammen med utskrift av rettsboka og kartbilag. For å kunne oppdatere DEK, må den som skal gjøre jobben sammenholde sosi-fila med både kartbilag og rettsbok.

Meldinger til GAB dvs. til G-delen i GAB sendes som skjemaer eller er integrert i rettsbøkene til den som har oppdateringsansvaret for registeret (kommunene). Når matrikkelen blir iverksatt vil disse to systemene, GAB og DEK integreres i "matrikkel-systemet"

Rapporteringen av nye grensepunkter skjer ved oversending av digitale data (mail) eller maskinlesbare medium. Jordskifteretten har ikke noe

ansvar for sammenkobling av dette materialet mot de dataene som ligger i systemene fra før. Dette er det originalverten som selv må utføre. Det er grunn til å anta at dette medfører problemer for den som oppdaterer systemet.

Årsstatistikk for de siste årene tilsier at det i snitt måles inn og rapporteres i størrelsesorden ca. 25 000 grensepunkter pr. år.

Antall nye eiendommer (matrikkelenheter) som etableres ved jordskifte er trolig også betydelig. Antallet er ikke kjent.

Gjennom sitt arbeid med eiendommer oppdager jordskifterettene både feil og mangler i de eksisterende systemene.

Endringer utover det som er målt rapporteres ofte til originalverten, men etter lokale avtaler og på en mer tilfeldig måte.

Matrikkellov/ Forskrifter

Jordskifteretten er i liten grad nevnt direkte i lov eller forskrifter. I forhold til matrikulering finner vi bestemmelser i matrikkelloven (matrl.) § 10 nest siste ledd. "Ny matrikkeleining kan også først inn i matrikkelen når opprettinga er bestemt av jordskifteretten".

Jordskifteretten kan altså opprette (les: har myndighet til å opprette) nye matrikkelenheter.

§ 22 inneholder regler om føring av matrikkelen. Det står ma. "Kommunene skal også føre inn opplysningar frå saker for dei ordinære domstolane, jordskifteretten eller tilsvarande særdomstol"

Siste ledd i paragrafen gir anledning til å delegere matrikkelføring.

I forbindelse med matrikkelloven er det også vedtatt endringer i jordskifteloven. (§§ 24, 29, 58, 86, 87 og 88). § 24 innebærer et lovpålegg om at jordskifterettene skal rapportere til matrikkelen. Det er altså lovpålagt at jordskifterettene skal rapportere til matrikkelen.

§ 58 gir pålegg om at jordsameier i skiftefeltet skal registreres i matrikkelen. Om det i forbindelse med saka er samla inn nok informasjon til å kunne gjøre dette.

§88a hjemler jordskiftesak med siktemål å få registrert et jordsameie i matrikkelen.

Lovendringer i jordskifteloven og den nye matrikkelloven gir altså jordskifterettene en rekke oppgaver som vil føre til endringer i matrikkelen.

Matrikkelføring

Den sentrale myndigheten for matrikkelføring er Statens kartverk. Kartverket skal sørge for ordning drift og forvaltning av matrikkelen (matrl. § 22). Kommunen er den lokale matrikkel myndigheten og er den som formelt er pålagt å føre matrikkelen.

§22 gir anledning til å delegere til andre enn kommunen å føre matrikkelen.

I Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) er det sagt følgende

"Departementet er samd i forslaget frå utvalet om at matrikkelføring av saker for jordskifteretten ikkje blir lagt til jordskifterettane, men at kommunen skal føre opplysningar inn i matrikkelen etter at det er

halde sak for jordskifteretten. Dei skjerpa kvalitetskrava til opplysningar som skal inn i matrikkelen vil gjelde tilsvarande for informasjon frå jordskifterettane. Departementet støttar forslaget frå utvalet om at dersom det blir oppretta nye matrikkeleiningar i samband med eit jordskifte, eller grenser og areal for eksisterande einingar blir endra, må dette vere ført inn i matrikkelen før utdraget av rettsboka blir sendt til tinglysing."

Side 144

I kommentaren til 4. de ledd i samme paragraf

"Jordskifterettane skal rapportere på tilsvarande måte som landmålarføretak. Dersom det er feil eller manglar i rapporten, må kommunen returnere saka til jordskifteretten. Om opplysningar frå dei ordinære domstolane, under dette forliksråd, sjå kapittel 24.4. Femte ledd opnar for at andre offentlege organ kan føre opplysningar i matrikkelen når dette er bestemt i lov eller i forskrift med heimel i lova her eller i anna lov, eller etter avtale. Føringa kan skje ved at organet fører nye eller endra opplysningar direkte inn i matrikkelen, eller ved at organet sender melding eller samlerapport til sentral matrikkelstyresmakt (Statens kartverk). Det må vere klart avgrensa kva for opplysningar dei respektive styresmaktene har ansvaret for. Når ikkje anna er bestemt, er vedkommande organ ansvarleg for sjølv å føre inn og halde ved like dei aktuelle opplysningane. Organet blir med dette ikkje å rekne som matrikkelstyresmakt etter første eller andre ledd."

Side 186

Ut fra dette må en konkludere med at i forhold til selve loven så er det ikke noe i veien for at jordskifterettene selv kan oppdatere eller endre datainnhold i matrikkelen.

Det må imidlertid være bestemt ved lov eller forskrift at jordskifteretten kan gjøre dette. I forskriftene som nå er til høring er det ikke sagt noe om dette. Om jordskifterettene selv skal kunne oppdatere matrikkelen må en få det med i forskriftene nå.

Det må også vurderes hvilke objekter/ elementer som det ev. er hensiktsmessig at jordskifte-rettene selv oppdaterer.

Direkte oppdateringer av jordskifterettene/-overrettene i matrikkelen?

All erfaring med meldinger til slike datasystemer som matrikkelen tilsier at direkte oppdatering øker kvalitet og aktualitet på de dataene som ligger i databasene, jf. meldinger til GAB, der de langt fleste kommuner, oppdaterer direkte mot basene selv med det resultat at kvaliteten har økt.

Særlig når det gjelder oppdatering av komplekse forhold slik som f.eks eiendomsinnholdet i matrikkelen så blir mulighetene for misforståelser store. Det synes nokså opplagt at den som skaper dataene og faktisk også er kjent med forholdene i marka har de beste forutsetningene for en god oppdatering.

Eksisterende meldingsrutiner, der data meldes som linjebiter uten tilknytning til annet innhold i DEK er problematisk for de som er originalverter.

Ved oppdateringer i matrikkelen, må selvsagt status på de enkelte grensepunktene kodes slik at det fremgår hva som er rettskraftig avgjort og hva som er tilpasninger.

Når det gjelder spørsmål om eiendomsfaglig- og matrikulær kompetanse, tar en vel ikke mye i når en sier at den er betydelig i

jordskifterettene. De siste årene er har mange ingeniører (de aller fleste) deltatt på eksamensrettede kurs innenfor tingsrett. Det legges også til rette for at matrikkelkurs (noen har alt tatt disse) skal bli en del av videreutdanningsopplegget for ingeniørene.

Det vil derfor være en overkommelig jobb for matrikkelmyndigheten å lære opp personell i jordskifterettene til å føre matrikkelen.

Når det gjelder selve arbeidet med føringa, er det slik at jordskifterettene er pålagt å rapportere uansett. Arbeidsmengda med å sende filer holde orden på meldingene og også den bistand som registerførerne bør få (får) i etterkant er neppe mindre enn tidbruken ved direkte rapportering.

En må også regne med at om jordskifterettene får adgang til/ påtar seg å oppdatere de endringer som er et resultat av rettens arbeid så vil dette på sikt føre til en større bevissthet rundt kvalitet og bruk av matrikkelen. Retten vil i sitt arbeid kunne bidra til mer korrekte data når den er bevisst på innhold og sammenhenger i eiendomsinnholdet og også får et "eierskap" til dataene.

Jordskifterettene er ma. pålagt å sende melding til matrikkelmyndigheten når saker er krevd etter jordskifteloven. Dette bør kunne gjøres ved at pågående jordskiftesak kan avmerkes på aktuelle eiendommer (matrikkelenheter). I løpet av saksgangen vil det ofte bli justeringer på hvilke eiendommer som er med i saka. Slike endringer vil i så fall kunne gjøres raskt av jordskifterettene.

Ulemper ved at jordskifterettene påtar seg oppdatering av matrikkelen

En kan tenke seg uklarheter i forhold til det jordskifteretten foretar seg ved matrikulering. Rettsmiddel for å endre på avgjørelser som er gjort av jordskifteretten er anke til lagmannsrett eller jordskifteoverrett, mens klager knyttet til matrikulering klages etter forvaltningsloven og reglene i matr.l. § 46. Jordskifteretten er ikke matrikkelmyndighet og en kan muligens tenke seg uklarheter i forhold til den som har myndigheten (normalt kommunen) og den som fører matrikkelen.

Ved å føre deler av matrikkelen selv påtar jordskifteretten seg en forvaltningspreget oppgave. Det kan kanskje være et problem for en domstol å være tillagt slike oppgaver, jf. tinglysing som er tatt ut av de ordinære domstolene.

Arbeid med å knytte grenser til "fast ved", dvs. koble sammen nye data med gamle, kan kanskje også føre til konflikter med disposisjonsprinsippet. Retten vil lett kunne dra en avklaring av grenser lengre enn partene ønsker med målsetting om å gjøre matrikkelen best mulig.

Det er også en viss usikkerhet i forhold til om arbeidsmengden vil øke for jordskifterettene ved at de selv oppdaterer matrikkelen.

Vurdering

Jordskifteretten er pålagt å rapportere til matrikkelen og gjennomfører en rekke handlinger som vil påvirke endre innholdet i matrikkelen. Etter kommunene er det neppe noen instans, som i samme grad som jordskifteretten griper inn i innholdet i matrikkelen.

Det bør være sterke interesser både for jordskifterettene og matrikkelmyndighetene at oppdateringene fra jordskifterettene blir gjort så raskt og så riktig som mulig. Et viktig bidrag for å få til dette er at jordskifterettene får anledning til direkte oppdatering av matrikkelen.

Når det gjelder mulig konflikt i i forhold til klagesystemet så er problemet neppe svært stort. Det er kommunen, som lokal matrikkelmyndighet, som behandler klager på matrikkelføringa. Kommunen må også kunne ta stilling til åpenbare feilføringer om slike skulle oppstå. Grenseforløpene vil normalt være rettskraftige avgjort og vil slik ikke kunne påklages.

Når det gjelder problemstilling knyttet til om dette er for mye forvaltning, så ser undertegnede ikke dette som et stort problem. Vi er uansett pålagt rapportering. Om dette gjøres direkte i en database (matrikkelen) eller ved bruk av skjemaer og forsendelser av filer synes bare å være to sider av samme sak.

Konklusjon:

Jordskifterettene bør forsøke å få inn i forskriftene at matrikkelmyndigheten delegerer til jordskifterettene å kunne oppdatere direkte i matrikkelsystemet. Dette må gjelde eiendomsinnholdet i systemet.

Kopi av grunnlagsdokumenter for registreringene sendes matrikkelmyndigheten for kontroll og oppbevaring.

En må vurdere om denne oppdateringsadgangen også skal omfatte registrering av ny matrikkelenhet eller om dette kun er en sak for matrikkelmyndigheten.

-1	-1	-1	Fagadministratorene i Hedemarkenkommunene	<p>1. Iverksettingstidspunkt for loven Hedemarkenkommunene ber MD vente med å iverksette loven til 01.01.2008. Dette begrunnes med at</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Det er for knapp tid fra forskrifter kan bli vedtatt til loven trer i kraft for at kommunene kan forberede nødvendige omstillinger b. Matrikkelen er ikke ferdig uttestet når loven trer i kraft c. Foreliggende forslag til forskrift til Matrikkeloven virker ufullstendig og alle forhold loven omhandler må være omfattet av forskriftene før loven kan tre i kraft. <p>2. Om forskriftene generelt Det er vanskelig å sammenholde lov og forskrift. Forskriften bør følge lovens paragrafer, kapittel for kapittel og gi utfyllende bestemmelser til loven. Paragrafinndeling i forskriften kan lett forveksles med lovens paragrafer, og bør byttes ut med en punktnummerering slik det er i forskrifter til delingsloven. Forskriften må gjøres mer fullstendig ved også å gi mer utfyllende bestemmelser og presiseringer rundt</p> <ul style="list-style-type: none"> " Jordsameie: " Arealoverføring " Umatrikulert grunn " Persongodkjenning i lokal matrikkelmyndighet " Gebyr " Nødvendige endringer i forskrifter til plan- og bygningsloven.
-1	-1	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	<p>Redaksjonelle merknader Forskrifter er ei presisering av dei einskilde lovparagrafane (utfyllande reglar). Ikkje minst for publikum, men og for offentlege og private sakshandsamarar, vil det vera ei betre løysing at forskriftene blir gitt til</p>

den enskilde paragraf og i same rekkjefølgje som i lova. Som presisert i høyringsutkastet, må ein sjå forskriftsreglane i samheng med lovteksta. Det vil letta denne sambruken dersom kapittelinnendinga i forskriftene er den same som i lova og at forskriftsreglane viser direkte til aktuell § i lova. Ved utarbeiding av dei endelege forskriftene ber vi om ei slik redigering og ikkje den som er presentert i høyringsutkastet.

Dersom det ikkje er fastsett som standard, bør ein ikkje bruke §-nummerering av forskriftsreglane men desimalnummerering som i dagens forskrift til delingslova, dette for å unngå fare forveksling mellom lov og forskrift.

I forskriftsutkastet finn vi nokre stader gjentatt same formulering som i lova. Dette er ikkje utfyllande reglar. Dei bør difor ikkje skrivast som forskrift. (I våre detaljmerknader til forskriftsutkastet har vi konkret peikt på slike tilhøve.)

Elles tykkjer vi at utkastet nokre stader har for runde formuleringar og ikkje den presisering som vi forventar at forskrifter skal vera.

Persongodkjenning i lokal matrikkelstyresmakt (jf. § 22 sjetle ledd). I og med at lova krev at sentral matrikkelstyresmakt skal godkjenne kven i kommunane som skal ta stilling til krav om matrikkelføring, må det på plass retningsliner for denne godkjenninga. Kommunen har klagerett i høve til SK sine vedtak etter § 22 sjetle ledd.)

Forskrifter til plan- og bygningslova. Plbl manglar forskrifter for dei nye typane søknadssaker som er innført ved lovendinga. Desse forskriftene må på plass før lovendinga blir sett i verk.

Lokal matrikkelstyresmakt (§ 22 i lova, jf. Ot.prp kap 9.3)
Departementet viser i sine merknader til prinsippa i kommunelova at ein bør vera varsam med å stille krav om at bestemte oppgåver skal utførast av personale med spesiell formell utdanning eller realkompetanse. Men i § 22 6. ledd står det: Føring av matrikkelen kan bare utføres av person som er godkjent av sentral matrikkelstyresmakt. Her er det m.a.o. ein instans utanfor kommunen som avgjer kva kompetanse vedkomande personar skal ha. Dette samsvarar dårleg med prinsippa i kommunelova.

I og med den løysinga som er lovfest, er det trong for at det blir utarbeidd forskrifter om kompetansekrava. Dette både for å sikra nødvendig kvalitet i kommunane sine arbeid og for å ha eit tenleg grunnlag for godkjenningvedtaka og eventuell klage på SK sine vedtak. Utkast til dei manglande forskriftene, jf. våre merknader om manglande forskrifter nr. 6, bør utarbeidast i fellesskap med representantar for kommunesektoren.

Det må i det høve nærare klagjerast og presiserast kva ansvar som kommunen sine gjeremål inneber, f.eks. ved godkjenning av matrikkelføring av dokument som skulle ha blitt avvist p.g.a. manglande kvalitet, eller ved feilføring av f.eks. pålegg.

Sluttmerknader

Det er eit felles mål for MD og våre kommunar (og visseleg heile kommunesektoren) at forskriftene skal sikra at samfunnet og den enskilde får dei produkt og tenester som er føresett i lova, og at denne produksjonen skjer så rasjonelt som råd er. For tenesteutøvarane er gode, presise, og lett skjønleg forskrifter og gode utfyllande merknader til desse eit viktig verktoy. Dette er eit krevjande arbeid. Vi vonar MD tek seg den tida det trengs for å få dette til og at MD her gjerne nyttar same framgangsmåte som blei gjort i forskriftsarbeidet til någjeldande lov (4 iterasjonar der praktikanane blei invitert til å delta.). Vi vonar MD ser vår tilbakemelding som eit nyttig innspel til det vidare arbeidet.

Tilbakemeldinga er eit vedlegg til ei meir politisk vinkla tilbakemelding frå Regionrådet Nordhordland IKS. Tilbakemeldinga er gitt av den faglege samarbeidsorganisasjonen for geodata, plan- og bygningslova m.v. som kommunane har etablert under Regionrådet Nordhordland IKS.

-1	-1	-1	Fylkesmannen i Nordland	<p>Vedrørende §22, 2. ledd (Generelt om føring i matrikkelen)</p> <p>Mange kommuner i Nordland har i dag problemer med å oppdatere GAB tilfredsstillende. Den nye matrikkelen vil neppe være enklere for disse kommunene. Fylkesmannen i Nordland er derfor glad for at loven åpner for at andre (annen kommune, interkommunal myndighet eller sentral matrikkelmyndighet) kan føre matrikkelen på vegne av kommunen. Det åpnes også for at kongen kan pålegge kommuner å samarbeide om føring av matrikkelen.</p> <p>Fylkesmannen i Nordland ønsker at utfyllende bestemmelser om dette tas inn i forskriften.</p>
-1	-1	-1	Gjesdal kommune - Tjenesteområde areal-, naturressurs- og miljøforvaltning	<ul style="list-style-type: none"> - Kort frist fra forskriftene er ferdig til loven trer i kraft. - Kort frist for både det offentlige Norge og private foretak til forberedelse av de nødvendige omstillinger og tilrettelegginger som kreves etter Matrikkeloven. - Forskriftene bør ha samme paragraf nummerering som loven slik at en lett kan finne fram i lov og forskrifter samt kommentarer til forskriftene.
-1	-1	-1	Gjøvik kommune - Arealbruk og utvikling	<p>Vi er fortsatt av den formening at den privatisering som "frontes" i Lov om eiendomsregistrering (Matrikkeloven) og forslag til forskrifter, er til skade for kommunene, offentlige registre og næringslivet, jfr. vår tidligere uttalelse av 10.09.1999.</p> <p>Gjøvik kommune, oppmålingsseksjonen, har fått tilsendt det høringssvar som Rådmannsutvalget i Valdres har utarbeidet i forbindelse med høringen til matrikkel forskriften.</p> <p>Vi stiller oss bak hovedpunktene i uttalelsen fra Valdres, men har en tilleggsmerknad i forhold til § 5-1 i forskriften, og vi har ikke tatt stilling til hvilke krav til utdanning og praksis som bør stilles til ansvarlig landmåler og nivået på godkjenningsgebyr for landmålerforetak, §§ 16-4 og 16-10 i forskriften.</p>
-1	-1	-1	Haugesund kommune - Teknisk forvaltningsenhet	<p>Generelle merknader.</p> <p>Innføring av loven bør utsettes i minst 1 år. Tidsfristen fra forskriftene er ferdig utarbeidet til loven trer i kraft er for kort. Det vil bli en tidkrevende prosess for kommunene å innføre den nye loven med opplæring, utarbeidelse av nye rutiner samt omorganisering av personell.</p> <p>Det må føre til flere grensekonflikter når lovverket legger opp til anbudsprinsippet ved utførelse av arbeid med grensefastsettelser på</p>

eldre dårlig beskrevne grenser, og ved målinger i sentrale områder hvor en må rekonstruere grenser i forhold til tidligere utstedet målebrev. Dette bryter helt med intensjonene i nåværende delingslov og vil føre til en kvalitetssenkning ved utførelsen av oppgavene.

Loven med forskrifter er også mangelfull når det gjelder det grunnlag som skal brukes ved måling av eldre grenser. Dersom en bare bruker digitalt eiendomskart (matrikkelkartet) ved utførelse av arbeider, så er dette ikke godt nok. Bare deler (65 %) av kommunens DEK er kvalitetssikret og kan brukes til etter intensjonene i loven. En vil fortsatt i flere år fremover være avhengig av kommunenes oppmålingsarkiv for å finne opplysninger som er nødvendige for utførelse av måleoppdrag.

Siden DEK inneholder mye feil og mangler må kommunene fortsette arbeidet med oppdatering av matrikkelen, inntil alle eiendommer er innlagt med den best mulig tilgjengelige kvalitet. Hvis ikke disse forhold blir ivaretatt så vil dette være et stort tilbakeskritt i det effektiviseringsarbeidet som pågår. Kommunen blir derfor nødt til å vurdere videreføring av det pågående arbeidet (i tillegg til matrikkelføring) med oppdateringer av eiendommer i en lokal DEK.

Haugesund kommune har i likhet med andre bykommuner en utstrakt servicevirksomhet til publikum, offentlige etater, banker, eiendomsmeklere, arkitekter og konsulentfirma som gjelder generelle eiendomsopplysninger og kart. Dette er opplysninger som må være lett tilgjengelige slik at private og virksomhetene får korrekte opplysninger på kortest mulig tid. En kan ikke se at den nye loven med forskrifter og matrikkelen vil klare å fylle disse oppgavene på mange år, slik at kommunen fortsatt vil måtte utføre dette arbeidet som tidligere. Det bør derfor etableres overgangsordninger som sikrer at tjenestetilbudet ikke blir svekket.

-1	-1	-1	Holtålen kommune	Problemstillingen er at det i Holtålen kommune er et betydelig antall eldre festetomter i statsallmenningene som ikke er tinglyst. Ved eierskifte på disse ikke tinglyste festetomtene har Statskog nektet å gi opplysninger til kommunen (og GAB) om at eierskifte har skjedd. Dette er en ganske uholdbar situasjon for kommunen, som ganske ofte gir kunder feil opplysninger i forbindelse med for eksempel nabovarsling. Faktura for renovasjon blir også ofte sendt til tidligere eiere. Dette var bare et par eksempler på hvilke problemer som oppstår. Matrikkelen vil selvfølgelig bli ganske mangelfull når vi ikke har korrekte, oppdaterte opplysninger om navn på fester. Jeg hadde håpet at forskriftene til matrikkelloven kunne inneholde noe om meldeplikt til systemet ved eierskifte, men kanskje dere kan skissere andre løsninger på problemet. Jeg kan tilføye at jeg flere ganger har tatt opp problemet med Statskog, men er hver gang møtt med en særdeles negativ holdning.
-1	-1	-1	Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning	Føring av matrikkelen - behov for kompetansekrav for person som fører matrikkelen Oppgåva med å oppdatere systemet er lagt til kommunane. Dette er i så måte ein vidareføring av dagens ordning med GAB. Matrikkelføringfunksjonen er heilt sentral for å betre kvaliteten i høve til dagens ordningar - manglar det kvalitet i dette leddet er det vanskeleg å sjå at matrikkelen skal verte noko særleg betre enn dagens GAB og DEK. Det manglar i forskriftene reglar om kompetansekrav til den som fører matrikkelen. Vi veit at dermed vil ein del kommunar ikkje

oppfylle intensjonane om kvalitet i matrikkelføringa. Vi finn grunn til å påpeike at dette er både ein logisk brist i den modellen som lova representerer, og ein faktisk mangel i forhold til å kvalitetssikre registreringar som vert ført i matrikkelen. Vi vil også påpeike at den person som fører matrikkelen i kommunen ikkje berre skal registrere opplysningar frå forelagte skjema, men også sørge for at kommunen tek avgjerder mht. til utsett eller utelate grensemerking, og andre skjønsmessige avgjerder som vil krevje fagkompetanse. Manglande kompetansekrav og rutiner for kvalitetssikring av matrikkelføringa er ikkje i samsvar med lovens formålsparagraf om "eit einsarta og påliteleg register".

Vi er ueinig i at det ikkje vert sett kompetansekrav til personar som fører matrikkelen i kommunen. Vi tilrår at departementet nyttar den heimel som ein etter vårt syn har etter lovas § 22, siste ledd, til å gje reglar, herunder kompetansekrav, om person i kommunen som skal føre matrikkelen.

Standardiserte dokument

Det er gjennomgåande i forskriftene reglar om at det skal brukast standarddokument i ulike samanhengar. Vi meiner dette absolutt kan vere hensiktsmessig, sjølv om Statens kartverk bør utøve et forsiktig skjønn ved krav om slike dokumenter. Det kan vere hensiktsmessig i enkelte situasjonar å opne for meir fleksible løysingar, slik at ikkje saker vert sendt i retur unødvendig.

Ulik språkform i lov og forskrifter

Lov om eigedomsregistrering er i nynorsk språkdrakt, medan forskriftene til lova er på bokmål. Dette er både overraskande og uheldig. Uheldig pga at det kan oppstå forvirring om uttrykk og terminologi, som ikkje er identisk i begge språkformene. Vi oppmodar departementet til å vere konsekvent med språkbruk og gjennomføre lovarbeidet fullt ut på nynorsk.

-1 -1 -1 IN-kommunene -
Snåsa, Grong,
Høylandet, Lierne
og Namskogan

Merknad til forskriftens kapitel 16 Godkjenning av landmålerforetak og Forskriftens kapitel 17 Oppmålingsforretninger med hjemmel i matrikkelloven § 38 femte ledd.

Det er i dag bare 2 av kommunene i IN som har egen oppmålingsenhet. De andre kommunene kjøper tjenester av disse 2 kommunene og av privat firma. De kommunene som har oppmålingsenhet står overfor endringer i de neste årene som gjør at de heller ikke har personell til oppmåling uten å rekruttere nye.

Hvis kommunene skal godkjennes som landmålerforetak etter denne forskriften må det rekrutteres personer med høy faglig kompetanse til regionen som tilfredsstiller kraven i forskriften, noe som selvsagt er ønskelig, men som sannsynligvis vil være vanskelig. Det betyr at det vil være få, om noen, i regionen som har kompetanse som tilfredsstiller kravene til ansvarlig landmåler.

Kravene for godkjenning av landmålerforetak og foretakets ansatte, samt krav til utdanning og praksis for ansvarlig landmåler, kan føre til at regionen står uten godkjent landmålerforetak.

-1 -1 -1 Jernbaneverket

For øvrig bemerkes at allmenninger heller ikke omtales i verken lov eller forskrift. Store deler av fastlandsarealet er omfattet av allmenningsinstituttet. I seg selv er kan allmenninger betegnes som

grunneiendommer, men har så spesielle egenskaper at det må fremgå eksplisitt i matrikkelen. Hvilke eiendommer i allmenningen som har eiendomsrett, og hvilke som har allmenningsrett må også fremkomme av matrikkelen. Allmenningsrett er en dynamisk rettighet med hensyn til om en eiendom, til enhver tid, utøver tilstrekkelig gårdsdrift for å kvalifisere til bruksrett. Allmenningsstyrene avgjør slike forhold, og resultatene bør fremgå i matrikkelen - avgrenset til grenseverdier for personvern hensyn. Videre bør registre for odel, konsesjon og andre relevante opplysninger fra landbruksregisteret kunne knyttes opp mot matrikkelen. Servitutter og servituttgrenser blir heller ikke omhandlet i forskriften, og vil medføre svakheter i matrikkelen - særlig dersom slike ikke stedfestes forsvarlig. Mange servitutt grenser er i ferd med å forsvinne ettersom eldre generasjoner faller fra.

-1 -1 -1 Justis- og
politidepartementet
- Forskriftsenheten
i Lovavdelingen

Til inndelingen av forskriften
Etter Forskriftsenhetens syn bør kapittelnummereringen av
paragrafene erstattes med en fortløpende nummerering, jf.
Justisdepartementets veiledning "Lovteknikk og lovforberedelse" s. 61.

Inndelingen av forskriften i kapitler synes derimot hensiktsmessig. Vi ber imidlertid Miljøverndepartementet vurdere om kapitlene 3 og 4 kan slås sammen til ett kapittel da reguleringen i de to kapitlene synes å henge nært sammen.

Etter Forskriftsenhetens syn bør "åpne" kapitler og paragrafnummer utgå, jf. kapittel 2 og §§ 4-7, 4-8 og 4-9. Eventuell fremtidig regulering av disse forhold bør i stedet skje i form av tilføyelse av nye paragrafer/kapitler.

Overskriftene til paragrafene bør settes med kursiv, jf. "Lovteknikk og lovforberedelse" s. 62.

Gjengivelse av/henvisning til lovtekst

Som departementet selv påpeker i høringsnotatet på s. 1, gjengir forskriften i liten utstrekning formuleringer fra lov 17. juni 2005 om eigedsregistrering (matrikkelloven). Vi ber likevel Miljøverndepartementet vurdere om en også kan fjerne gjentakelsene av matrikkelloven i utkastets § 3-3 annet ledd og § 10-1 fjerde ledd. Særlig gjelder dette ettersom gjengivelsen av lovens formulering ikke er ordrett, og forskriften dessuten er gitt en annen målform enn loven.

For å lette brukervennligheten anbefaler vi at det i enkelte forskriftsbestemmelser gjøres henvisninger til de aktuelle lovbestemmelser som forskriften presiserer, utdyper eller gjør unntak fra. Som eksempel kan utkastet § 3-1 gis følgende ordlyd:

"Krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning etter matrikkelloven § 8 skal sendes...."

Hjemmelsspørsmål

Forskriftsenheten ber Miljøverndepartementet vurdere om de enkelte forskriftsbestemmelsene har tilstrekkelig klar hjemmel. Forskriftsenheten mener blant annet at det kan være grunn til å vurdere hjemmelsspørsmålet nærmere i forhold til utkastet til matrikkelforskrift § 5-1, § 7-1, § 11-1 tredje ledd, § 16-8 og § 19-4.

Utfyllende forskrifter

Utkastet til matrikkelforskrift gir Statens kartverk kompetanse til å fastsette utfyllende regler i § 9-3 annet ledd, § 9-4 fjerde ledd, § 14-2

første ledd og § 18-4 første ledd. En slik deling av forskriftskompetansen bør bare benyttes der regelverkets art gjør det påkrevet med en inndeling i flere nivåer, jf. "Lovteknikk og lovforberedelse" s. 195 - 196. Forskriftsenheten er i tvil om det er tilfelle her. Særlig er det etter Forskriftsenhetens syn grunn til å vurdere om ikke reguleringen av betaling for opplysninger fra matrikkelen i § 14-2 første ledd, bør fremgå av selve forskriften.

Korttittel

Det fremgår ikke av lovdatas base at matrikkelloven er en offisiell korttittel på lov om egedomsregistrering. Dersom korttittelen ikke er offisiell, skal henvisninger til loven i forskriften, benytte fullstendig tittel på loven.

- 1 -1 -1 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.
- Det anbefales en opprydding i paragrafene. Forskriftene bør ha samme nummerering som paragrafene i loven. Slik forslaget nå er utformet virker det lite oversiktlig. Forskriften bør følge strukturen i loven ved at forskrift som gjelder en paragraf står samlet under denne. Likeledes bør kommentarer til den enkelte forskrift stå samlet under den paragraf den tilhører. Når en ny lov skal innføres er det viktig at regelverket er lett å forstå og lett å finne fram i. I så fall vil muligheten for tvil og misforståelser bli minimalisert.
- Forskriften sier lite og ingenting om kompetansekrav til matrikkelfører. Det burde i det minste være noen retningslinjer. Lovens § 22, 6. ledd setter krav om at føring av matrikkelen bare kan utføres av person som er godkjent av departementet. Dette reiser en problemstilling i forhold til kommuneloven ved at en instans utenfor kommunen skal godkjenne hvem kommunen velger til å utføre de ulike oppgavene. Det er nødvendig at det blir utarbeidet rettleidende regler om kompetansekravene. Dette er nødvendig for å sikre kvaliteten på kommunene sitt registreringsarbeid og å ha som grunnlag for godkjenningsvedtakene og eventuell klage på Statens kartverk sine vedtak. Hjemmel for å utforme slike retningslinjer ligger etter vår mening i siste ledd i lovens § 22.
- Kommunen må ha beredskap for å gjennomføre oppmålingsforretningene som allerede er krevd, og de som kommer framover. Man må også ha tilstrekkelig landmålingsfaglig kompetanse.
- Vi ser allerede i dag at kommunens ansatte blir brukt som "gratiskonsulenter" for private firmaer under dekke av det offentliges informasjonsplikt. Det skjer i dag både ved delings- og seksjoneringssaker. Det ville vært formålstjenlig med en avgrensning av hvor langt informasjonsplikten går. En klar grense mellom hva som er det offentliges generelle ansvar for informasjon, og hva som er foretakenes faglige informasjonsansvar. Spesielt i søknadsfasen er det viktig at denne grensen er klar. Det vil være misbruk av offentlige ressurser hvis foretakene overlater informasjonsarbeidet til det offentlige (gratis) for deretter selv å ta seg betalt for dette fra sine kunder.
- Det er beklagelig at den kommunale overgangsordningen ikke er grundigere behandlet. Hvordan tenkes kommunenes tjenester priset i overgangsperioden? Overgangsordningen vil medføre store økonomiske og organisatoriske konsekvenser for den enkelte kommune.

- Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski

Vi anbefaler at forskriftens oppbygging endres, slik at nummereringen i forskriften blir identisk med paragrafene i loven. Ved innføring av nytt regelverk er det svært viktig at både lov og forskrifter er lett å forstå og at det er lett å finne frem i regelverket. Etter vår vurdering kan dette bli langt bedre dersom paragrafene i forskriften følger samme oppbygging som loven.

Vi registrerer at lov og forskrift er skrevet på ulike målfører. Generelt anbefaler vi at forskrifter utarbeides på samme målføre som loven for å sikre felles terminologi og forståelse.

Manglende forskrifter

Forslaget til forskrift mangler enkelte regler, noen kritiske, andre mindre viktige med hensyn til iverksettelse av loven. Vi mener imidlertid at det må på plass regler om registrering av jordsameie (§ 4-8) og regler om arealoverføring (§ 4-9) før loven trer i kraft. Arealoverføring er en ny sakstype hvor både publikum, kommunene og tinglysingen må ha klare og entydige retningslinjer. Uklarheter knyttet til reglene om jordsameie (se § 3-8) viser at det også her er viktig med retningslinjer.

Dersom matrikellovens intensjoner skal nås, er alle parter avhengig av at kommunenes kompetanse som matrikelmyndighet og ansvarlig for kommunenes GIS-utvikling ikke utarmes. En klar forutsetning for å lykkes er at kommunene får dekket sine faktiske kostnader med oppgaver etter ny lov. De færreste kommuner har i dag økonomisk mulighet til å subsidiere slike tjenester over skattebetalernes midler

[Oppegård kommune ved formannskapet har sluttet seg til uttalelsen i møte 23.08.06, sak 93/06.]

-1 -1 -1 Landsorganisasjonen i Norge (LO)

LO er av den oppfatning at eiendomsregistrering skal utføres av det offentlige. Både loven og forslaget til forskrift om eiendomsregistrering åpner imidlertid for privatisering av oppmålingstjenester. LO stiller seg derfor kritisk til forslaget.

1. En distriktsfiendtlig lov

Loven vil undergrave kommunens inntektsgrunnlag for drift av blant annet kart. Det vil bli ulikt tilbud/praksis i ulike kommuner. Den øker privatiseringen av viktige samfunnsmessige oppgaver og vil gi ulikt tilbud.

Da det står fritt opp til kommunen å velge alternativ for oppmålingstjenesten, vil en derfor få ulik praksis fra kommune til kommune. Dette er uheldig da det ikke bare er private eiendomsoppmålinger men også offentlige og kombinasjoner av disse.

2. Krav til utøvere i bransjen

Det bør understrekes viktigheten av krav til utøverne.

- § 16-3 Krav til utdanning og praksis for foretakets ansatte

- § 16-4 Krav til utdanning og praksis for ansvarlig landmåler ligger på et fornuftig nivå, men i tillegg må det settes krav til utførende landmåler og matrikelfører.

Utførende landmåler bør ha tilsvarende som ansvarlig landmåler, men kanskje større åpning for å godkjenne realkompetanse som oppfylling av kravene.

Matrikelfører sin rolle er dårlig definert i denne forskriften, men det synes klart at det her vil kreves et betydelig kunnskapsnivå for å kunne utføre denne jobben slik at kvaliteten på eiendomsregistreringer

opprett holdes minst på dagens nivå, eller aller helst blir bedre og mer pålitelig, slik loven legger opp til.

Krav til matrikkelfører bør derfor ligge på samme nivå som krav til ansvarlig landmåler. Dette også for å sikre forsvarlig rekruttering til slike stillinger.

3. Kvaliteten av eiendomsinformasjon

Loven legger opp til at utført arbeid ikke skal kontrolleres, men hver utøver blir ansvarlig for kvaliteten, etter samme prinsipp som plan- og bygningsloven, PBL har i dag.

Denne ordningen i PBL er i dag til vurdering nettopp fordi den ikke har fungert. Sikker eiendomsinformasjon av høy kvalitet er grunnlaget som brukes for pant i fast eiendom. Svekket dette vil det ramme grunnlaget for investeringer.

Ny lov om eiendomsregistrering må derfor finne andre kontrollrutiner som sikrer kvaliteten.

-1 -1 -1 Matrikkelutvalget
for Telemark og
Vestfold

2. Bakgrunn for merknadene

2.1 Om risiko og sikkerhet

Forskriften skal gjøre loven operativ. I dette ligger at den skal redusere risikoen og øke sikkerheten knyttet til praktiseringen av loven for utøveren. Som grunnlag for våre merknader ligger derfor spørsmålet: I hvilken grad opplever vi at forskriften "treffer" i forhold til dette og de generelle styringsregler for offentlig virksomhet som gjelder pr. dato, f. eks. eNorge 2009 og NOARK.

2.2 Hvor er gevinstene?

Fornyng skal skape gevinster, og vi ser på matrikkeloven som et verktøy for modernisering. Omstilling koster på kort sikt, men skal gi gevinster på mellomlang- og lang sikt. Det står derfor som et paradoks at man i Ot.prp'en er mest opptatt av å bagatellisere etableringskostnader og de påfølgende merkostnader ved praktiseringen av loven, mens gevinstpotensialet er lite aksentuert. I tillegg kommer de organisasjonsmessige, kompetansmessige og teknologiske utfordringer man står overfor med en innføring alt fra 1. januar 2007. Våre merknader er således ment som et innspill i en samarbeidsprosess som skal bidra til en enkel implementering og en rasjonell drift.

2.3 Er lovens område naturlig avgrenset?

Skal man hente ut gevinster, må man gjøre noe smartere, og noe må man slutte med. Dette krever at man ser på arbeidsdelingen innen det offentlige med stor frimodighet. I Ot.prp'en erkjennes det at den foreslåtte matrikkeloven vil bli liggende tett opp til plan- og bygningslovens område. Men i stedet for å lete etter en naturlig arbeidsdeling og riktigtid/en gang/ett sted, kan tde se som om man har forsterket gamle skiller. Dette vil medføre unødige merkostnader.

I tillegg til å være en lov om et register skal loven etablere et system for hvordan noen av (men ikke alle) dataene i registeret skal produseres. Vi savner en naturlig grense mellom hva som er innenfor lovens område, og hva som er utenfor. det som skal produseres innenfor lovens område, heller ikke gjennomgående smarte. I NOU 2005:12 er gevinstene ved å se plan- og byggesaker som et hele, vurdert som store. For oss synes det å være store gevinster ved også å trekke "grenseproduksjonen" inn i dette løpet, f.eks. gjennom at behovet for klarlegging av eksisterende eier og rettighetsforhold er ett av temaene på forhåndskonferansen, at klarleggingen av disse er en del av planprosessen, og at dataene fra denne aktiviteten kan brukes når planen senere skal realiseres.

Riktignok har man under drøftingen av eiendomstypen anleggseiendom, sett at det må til samhandling mellom de to lovområdene, men i stedet for å trenge inn i problemet og se om dette gjelder generelt, har man dels betraktet

anleggseiendommene som et særtilfelle og dels utsatt drøftingen, jf. siste avsnitt i pkt 27.2. Vi opplever ikke dette som riktig. Tendensen går i dag mot at utbygninger skjer med basis i privatutviklede detaljplaner som er laget for å gjennomføres raskt og smertefritt, og hvor bygninger og tomter er gjensidig avhengig av hverandre. Dette er særlig typisk i transformasjonsområder og i tett/lav boligbebyggelse. Her er det viktig å se helheten i prosjektet tidlig. Man kan således ikke se tomten og bygningen som to separate objekter; de utgjør ett stykke, og plansaken glir naturlig over i byggesaken. Dermed viskes de klassiske skillene mellom plansaken, byggesaken og delesaken ut. Senere omsettes også bygning og tomt som et hele, og alle heftelser hviler i realiteten på hele salgsobjektet selv om de formelt er forankret i matrikkelnummeret.

2.4 Om bruk av moderne teknologi

I byggekapitlene i plan- og bygningsloven beveget man seg i 1998 fra at kommunen var en terapeut og utbyggeren klient til et system basert på klare roller og ansvarlighet. Dette åpner for digital saksbehandling. Også "vår" lov må åpne for digital saksbehandling i overensstemmelse med føringene som er gitt i eNorge 2009 og eKommune 2009. Fullstendig saksutredning tidlig i prosessen, er her nøkkelfaktor.

Vi opplever at forskriften ligger noe etter byggekapitlene i metodisk tenkning. Det legges opp til at kommunen skal gjennomføre manuelle kontroller. I stedet burde man sortere dataene i saken i de som kan telles og måles og de som er betinget av faglig skjønn, noe som gir noen naturlige oppgaver for en maskin og noen for en fagmann. Vi kan således ikke finne noe tegn på at forskriften finner det rosverdig om data leveres på elektronisk form mellom aktørene. Danskene er i ferd med å implementere et system hvor landinspektøren skal utvikles til en kvalitetsleverandør, mens KMS er en bestiller. De erkjenner at det vil bli krevende på begge sider, men arbeider lojalt ut fra sentrale føringene om at alle offentlig saksbehandling som kan skje maskinelt, skal skje maskinelt, og det faller sammen med føringene i eNorge 2009.

Til kapittel 2 [høringsbrev]: Det vil bli et behov for økt kapasitet eneninnfor fagområdet. Dette fordi loven krever flere handlinger og stiller økte krav til kvalitet. Dette motvirkes bare delvis av at aktørene vil ha større kompetanse og dermed kapasitet. Dette vil ha som konsekvens økt pris (gitt fullfinansiering av tjenesten) og/eller forsinket levering (i forhold til dagens) dersom det ikke åpnes for ytterligere rasjonalisering som de vi har beskrevet over.

I punkt 2.3 [høringsbrev] savner vi en løsning på Vegvesenets særlige rolle som stor grunneier, stor grunnerverver og stor eiendomsmåler. Rollen i forhold til monopolkommuner kan synes løst, forholdet til andre kommuner er mer uklart. Begge situasjonene bør avklares i forskriften slik at vi unngår ekstrarunder som de som måtte gås da delingsloven kom og Vegvesenet var uteglemt.

I kapittel 2.5 [høringsbrev] bør Jordskifteretten være utpekt til å fylle en klar rolle, jf det som er anført over i merknaden til kapittel 1. Dette gjelder særlig i konfliktsaker og saker som omfatter klargjøring av rettigheter.

-1 -1 -1 Narvik -, Ballangen -
, og Tysfjord
kommune -
administrativ
høringsuttalelse

Mangelfullt høringsforslag

Generelt må det kunne sies at høringsforslaget er noe mangelfullt og ufullstendig. Forskriftene bør følge samme nummerering som paragrafene i loven, og sentrale manglende og ufullstendige paragrafer (matrikkelen, arealoverføring m.fl.) må både høres og fastsettes før loven trer i kraft.

Kompetansekrav

Forskriften sier lite og ingenting om kompetansekrav til matrikkelfører.

Vi foreslår at det utarbeides retningslinjer, men at det samtidig tas høyde for prinsippene i kommuneloven.

-1 -1 -1 Norges
Ingeniørorganisasjon
(NITO)

1.1 Kapittelbruk og lovhenvi­sing

Lov om eiendomsregistrering har 10 kapitler og 53 paragrafer. Forskriften har en oppbygging med 20 kapitler og med paragrafene nummerert med utgangspunkt i kapittelnummeret. Det er gjort en henvisning i kommentardelen av forskriften til aktuell lovparagraf(er). Flere steder er forskriftsteksten veldig lik lovt teksten. Faren er derfor tilstede for at det er lovt teksten som blir kommentert i stedet for forskriften. NITO beklager hvis dette har skjedd da det ikke har vært meningen å ta noen omkamp om lovt teksten.

- Det er ikke uvanlig at forskrifter har en annen oppbygging enn loven, men det hadde gjort forskriften lettere å benytte hvis det i overskriftsteksten til den enkelte forskrifts paragraf var henvist til lovparagraf(e). Eksempelvis ble dette benyttet i forskriften til delingsloven.
- Kapittel 3 om krav til matrikkelføring og kapittel 4 om felles vilkår for matrikkelføring bør kunne slås sammen. Kapittelteksten er nesten identisk mens innholdet er delt på dokumentasjon og matrikkelføring. Dette kunne for eksempel for anleggseiendom og grensejustering vært beskrevet i samme paragrafer.

1.2 Mangler i forskriften

I paragrafene 1-2, 1-3, 3-2, 8-9, 9-3, 9-4, 11-1, 13-6, 14-2, 15-6, 15-7, 15-8, 16-5 og 18-4 er det henvist til Statens kartverk skal utarbeide ytterligere retningslinjer, instruksjer og lignende. Flere av disse er helt nødvendig å utarbeide for at matrikkelføringen skal fungere. Vi ser at det er dårlig tid på dette arbeidet, men for å sikre kvaliteten på disse dokumentene mener vi at også dette må sendes ut på høring. Det er antakelig nok med en begrenset høring og NITO vil gjerne bistå med å delta på denne høringsrunden.

1.4 Krav til godkjenning og kompetanse

§ 22 i loven sier at opplysninger i matrikkelen bare kan utføres av personer som er godkjent av sentral matrikkelstyresmakt. Dette er ikke utdypet i forskriften og har kanskje noe med at matrikkelføring er en myndighetsoppgave og som sådan organiserer kommunen selv sine forvaltningsoppgaver slik den selv ser seg best tjent med. Dette er ikke til hinder for at Statens kartverk kan føre et register over kommunale matrikkelførere.

1.5 Kommunens organisering i og etter overgangsperioden

Departementet legger opp til at alle kommuner går automatisk inn i en overgangsordning når loven trer i kraft. Selv om det ikke er behov for noe formelt vedtak verken administrativt eller politisk vil de fleste kommuner føle et behov for å orientere sin ledelse om hva loven innebærer og hvilke valg man ser for seg og hvilke konsekvenser disse vil ha. Her gir departementet liten hjelp og forskriften bærer mer preg av å klarlegge hvordan private landmålerforetak skal fungere enn hvilke utfordringer kommunene står overfor som matrikkelfører og som utøver av tjenestebaserte oppmålingsforretninger i en forvaltningsbasert kommunal organisasjon. Kommunen vil ha utfordringer rundt organisasjon, budsjett, kvalitet og arbeidsmiljø allerede før loven trer i kraft. Her råder mye usikkerhet uavhengig om loven trer i kraft i 2007 eller 2008. Det er ikke sikkert Miljøverndepartementet er rette vedkommende til å gi kommunene detaljerte anbefalinger om hvordan de bør organisere sine oppgaver etter ny lov, men her kunne man satt i gang en prosess, kanskje med Kommunenes Sentralforbund, for å avhjelpe den usikkerhet som mange kommuner føler.

-1 -1 -1 Norges
Jordskifte kandidatfor-
rening (NJKF)

Matrikkelen vil vere eit statleg register, men oppgåva med å oppdatere systemet er lagt til kommunane. Dette er i så måte ein vidareføring av dagens ordning med GAB. Matrikkelføringfunksjonen er heilt sentral for å betre kvaliteten i høve til dagens ordningar -manglar det kvalitet i dette leddet er det vanskeleg å sjå at matrikkelen skal verte noko særleg betre enn dagens GAB og DEK. Det manglar i forskriftene bestemmelsar om kompetansekrav til den som fører matrikkelen. Vi veit at dermed vil ein del kommunar ikkje oppfylle intensjonane om kvalitet i matrikkelføringa. Vi finn grunn til å påpeike at dette er både ein logisk brist i den modellen som lova representerer, og ein faktisk mangel i forhold til å kvalitetssikre registreringar som vert ført i matrikkelen. Vi vil også påpeike at den person som fører matrikkelen i kommunen ikkje berre skal registrere opplysningar frå forelagte skjema, men også sørgje for at kommunen tek avgjerder m.o.t. til utsett eller utelaten grensemerking, og andre skjønsmessige avgjerder som vil krevje fagkompetanse. Manglande kompetansekrav og rutinar for kvalitetssikring av matrikkelføringa er ikkje i samsvar med lova sin formålsparagraf om "eit einsarta og påliteleg register".

Vi meiner at det bør setjast kompetansekrav til personar som fører matrikkelen i kommunen. Vi tilrår at departementet nyttar den heimel som ein etter vårt syn har etter lovas § 22, siste ledd, til å gje reglar, herunder kompetansekrav, om person i kommunen som skal føre matrikkelen.

Standardiserte dokument

Det er gjennomgåande i forskriftas bestemmelsar at det skal brukast standarddokument i ulike samanhengar. Vi meiner dette absolutt kan vere hensiktsmessig, sjølv om Statens kartverk bør utøve et forsiktig skjønns ved krav om slike dokument. Det kan vere hensiktsmessig i enkelte situasjonar å opne for meir fleksible løysingar, slik at ikkje saker vert sendt i retur unødvendig. I § 15-7 vert det også stilt krav til at ved bestilling av oppmålingsforretning skal nyttast standardisert avtaledokument. Vi stiller spørsmål ved om dette er hensiktsmessig, prinsippet om avtalefridom gjeld vel også her og det bør vere ei sak mellom kunde og landmålarforetak korleis ein avtale om utføring av et oppmålingsoppdrag skal utformast.

Ulik språkform i lov og forskrifter

Lov om eigedomsregistrering er i nynorsk språkdrakt, medan forskriftene til lova er på bokmål. Dette er både overraskande og uheldig. Uheldig pga at det kan oppstå tvil om uttrykk og terminologi, som ikkje er identisk begge språkformene. Vi oppmodar departementet til å utforme forskriftene på nynorsk.

-1 -1 -1 Norges
Skogeierforbund

En effektiv tjeneste for nøyaktig merking, måling og registrering av eiendomsgrenser og eiendomsopplysninger er av stor betydning for så vel skogeierne som for foretak som skal levere tjenester til skogsektoren.

Vi mener det er vesentlig å etablere en tjeneste på denne sektoren som gir:

- enkel tilgang til eiendomsgrenser og eiendomsopplysninger
- nøyaktig og pålitelig registrering av alle data
- en rimelig tjeneste
- rask oppdatering av endringer (online registrering)
- kort ventetid på å få utført kart- og oppmålingsforretninger.

-1 -1 -1 Norske

Generelt

Jordskifte kandidater
s Bedriftsforening
(NJKB)

NJKB støtter utgangspunktet for lova; at tenesteproduksjonen skal utføres av private foretak, medan stat og kommunen er myndigheit.

NJKB aksepterer at kommunen kan utføre tenesteproduksjonen gjennom kommunale foretak, som blir godkjende på lik linje med private, og i konkurranse med private foretak.

NJKB aksepterer ikkje at kommunane kan bestemme og ha monopol på tenesteproduksjonen.

NKJB meiner at det er fundamentalt galt at kommunane kan vedta monopol og i tillegg ikkje setje same krav til utdanning og praksis for ansvarleg landmålar som det blir sett for privat og kommunale foretak som må konkurrere med desse.

Andre foretak enn private og kommunale

Det er lagt opp til at Statens vegvesen skal kunne bli godkjend som landmålarforetak.

Statens vegvesen er ein av dei store grunneigarane og utfører ein stor del av delingssakene. Denne saken er spreidd rundt i heile landet og er ikkje konsentrerte til større bysentra. Dersom ein ønskjer å få etablert eit mangfaldig tilbod av landmålarforetak over heile landet, som sørgjer for at det blir tilbod alle stader og at det er priskonkurranse, vil det vere feil å ta bort denne del av marknaden. Statens vegvesen har gjennomgått ei endring der skiljet mellom myndigheit og produksjon er klarlagt (og produksjonen vart skild ut som eige selskap i form av Mesta). Lova fastslår at landmåling er produksjon og ikkje myndigheitsutførelse. Det er derfor prinsipielt feil å la Statens vegvesen utføre denne form for produksjon. Om Mesta hadde kompetanse og kapasitet burde dei kunne dei søkje om godkjenning.

-1 -1 -1 Oslo kommune -
Plan- og
bygningsetaten

Det savnes fortsatt en utdyping av de konsekvensene som kommunene nå står overfor i forhold til de valg de foretar. Loven innebærer vesentlige endringer i hvordan kommunen skal utføre og organisere sine oppgaver uansett om den i første omgang bare går inn i en overgangsordning. Her kunne departementet bidratt til at det ble utarbeidet tilstrekkelig informasjon om valgene og konsekvensene av disse for kommunal forvaltning.

Det er selvsagt viktig at landmålingsforetak som ønsker å operere med oppmålingsforretninger etter ny lov har klare regler fra loven trer i kraft.

For kommuner som ønsker å operere som et landmålerforetak, men uten å skille ut denne virksomheten som et eget foretak, er det fortsatt mange uklarheter. Departementet har kanskje tenkt slik at kommunen har god tid i og med overgangsperioden på 5 år. Som nevnt under punkt 1 er behovet for å informere om og til å planlegge sin virksomhet like stor i kommunal virksomhet som i noen annen. Absolutt alle landets kommuner må gjøre et valg og mange vil sannsynligvis fortsette med kart- og oppmålingsfaglig virksomhet i en eller annen form. Den foreliggende forskriften gir på langt nær noe uttømmende svar på mulighetene og begrensningene ved fortsatt kommunal oppmålingsvirksomhet.

Her har lov om eiendomsregistrering gitt kommunene en mulighet til å fortsette sin eiendomsmåling omtrent som etter delingsloven. Fortsatt er oppmålingsforretningen en tjeneste i navnet, men den eneste synlige effekt av dette blir vel påslaget av moms.

Kommunene må selv vurdere om et slikt vedtak er i henhold til EØS-avtalen og de må også i ettertid vurdere om de fortsatt opererer innenfor EØS-regelverket. Her savnes mer fyldestgjørende informasjon.

Mangler i forskriften

Hele 33 steder i forskriften er det referert til at Statens kartverk skal utarbeide ytterligere instruksjoner, retningslinjer, skjemaer og lignende. Oslo kommune er ikke uenig i dette da flere av disse er helt nødvendige for å forstå og for å kunne bruke forskriften riktig. Samtidig innser vi at utarbeidelsen av disse med en rimelig høringsfrist ikke tilsier noen ikrafttredelse av loven ved årsskiftet. Oslo kommune vil gjerne bistå med å delta på en høring av disse tilleggene til forskriften.

Kommunens organisering i og etter overgangsperioden

Oslo kommune har påpekt dette under kapittel 2.2, men vil også her understreke behovet for mer informasjon til kommunene om hva de forskjellige valgmulighetene innebærer og hvilke konsekvenser de kan ha. Kommunen som matrikkelfører og som utøver av tjenestebaserte oppgaver vil ha utfordringer rundt oppgavefordeling, organisasjon, økonomi og kvalitet allerede før loven trer i kraft.

Kommuneloven

Ot. Prp. 70 er tydelig på at kommunen kan fritt organisere sin virksomhet rundt matrikkelføringen etter prinsippene i kommuneloven.

Hvordan dette forholder seg når kommunen ønsker å fortsette som et landmålerforetak innenfor kommunens ordinære organisasjon kommer ikke så tydelig fram av forarbeidene. Oslo kommune velger så langt å tolke bestemmelsene dit hen at kravene til private og kommunale landmålerforetak i "prinsippet" er like, men at kommunen fortsatt styrer og organiserer sin virksomhet etter prinsippene for kommunalt selvstyre.

Forholdet til andre kommunale registre

KomGAB-registeret i Oslo kommune har tradisjon for å utveksle informasjon med andre kommunale registre, spesielt for å kunne inndrive kommunale avgifter i størrelsen 1,5 mrd i året. Avgiftsetatene i kommunen er spesielt opptatt av at innføringen av matrikkelen/matrikkelsystemet ikke skaper problemer for innkrevingen av kommunale avgifter. Disse etatene ber spesielt om at matrikkelsystemet ikke igangsettes før de interne systemene i Oslo kommune er tilpasset datauttrekk fra matrikkelen tilsvarende dagens opplegg i KomGAB. Den avhengigheten av matrikkelen som sekundærbrukere i kommunen vil få er i svært liten grad drøftet i matrikkelforskriften.

-1	-1	-1	Porsgrunn kommune - GeoData	Oppfølgingen av lovens intensjoner i kommunen, uansett hvordan kommunen vil velge å ivareta tjenstedelen selv eller avvikle denne, vil kreve organisasjonsmessige, kompetansmessige og teknologiske tilpasninger. De økonomiske kostnader dette medfører for kommunen, primært ved etablering og senere ved drift, er tilsynelatende ikke vurdert og uansett ikke omtalt eller formidlet til kommunen. Det anmodes om at dette blir gjort særskilt.

[Vedlagt uttalelse fra "Matrikkelutvalget", se dok 34. Bare merknad fra Porsgrunn lagt inn.]

-1	-1	-1	Regionrådet Nordhordaland IKS	Redaksjonelle tilhøve For ibuarane i regionen (og landet) er det viktig at regelverk er lett skjønleg. Dette gjeld både lov og tilhøyrande forskrifter (utdjuping/presisering av innhaldet i lovparagrafane.) Det er derfor gledeleg å sjå at dei mange fagorda som er brukt, er greitt forklart både i lov og forskriftsutkast.

Vi er samde med MD om at forskriftene til lova bør vera samla i ei forskrift og ikkje delt på fleire. Men det ville blitt enklare for vanlege folk om heile forskrifta hadde følgd strukturen i lova og at forskrift som gjeld ein paragraf står samla under denne. Vi ber derfor om å få ein slik struktur i den forskrifta som kjem og ikkje den blandinga som er i det presenterte utkastet.

Matrikkelova og det kommunale sjølvstyre.

Vi er samde i det som står i Ot.prop. 70 om det kommunale sjølvstyre og om at kommunane i det høve kan organisere lovoppgåvene som er/blir lagt til kommunen slik det er mest tenleg for ibuarane og kommunen, i dette også å vedta interkommunal organisering av det som kommunane finn tenleg og som ligg innafor rammene i § 27 i kommunelova. Forskriftsframlegget er noko uklårt når det gjeld det siste, jf. vedlagde merknadene frå våre fagfolk. Vi skulle ønskt at MD så snart råd er, og i tide før kommunane gjer sine vedtak om organisering av saksområdet, betre klargjer dei ulike alternativa for kommunal organisering av saksområdet som er til stades og konsekvensane av alternativa for partane: den einskilde borgar, kommunen og storsamfunnet. Og for mange kommunar er alternativa for interkommunale organisasjonsmodellar særleg aktuelle å få nærare klarlagde.

Vi er nøgd med at kommunen har fått heimel til å vedta den ordninga kommunen finn mest tenleg i høve til korleis tenesteoppgåvene etter lova skal løysast.

Derimot finn vi det lite i samsvar med kommunelova når det i matrikkelova § 22, sjette ledd står: "Føring av opplysningar i matrikkelen kan berre utførast av person som er godkjent av sentral matrikkelstyresmakt." Det minste kommunane må krevja i det høvet, er at det i forskrift blir fastsett klare kompetanskriteria for dei som skal gjera vedtak om matrikkelføring og utføra tilhøydande sakshandsaming, og for dei som skal å føra ulike opplysningar i matrikkelen lokalt.

Denne forskrifta må på plass både for å letta oppgåva for kommunen si personalforvaltning og sentral matrikkelstyresmakt sine vurderingar ved tildeling av mynde. På SK sine avgjerder har kommunen klagerett. Også klageorganet treng derfor klare forskriftsreglar som skal nyttast i denne godkjenningordninga.

Kvalitetskrava til arbeida som skal utførast.

Både for den einskilde tenestemottakar og samfunnet er det viktig at arbeida blir utført med tenleg kvalitet. Den nye lova inneber ei standardheving av dei tenestene som skal utførast både i høve til einskildperson og ikkje minst i høve til storsamfunnet. Det er vi glade for. Men dette føreset at kommunane får tilført dei ressursane kommunane treng for sine gjeremål. Dette føreset også at Statens kartverk får ilført tilstrekkelege ressursar og kompetanse for å utøva eit effektivt tilsyn i øve til tenesteproduksjonen og i høve til si rettleiingsplikt til kommunane. Det som står i høyringsbrevet og i MD sine vurderingar i Or.prp. om økonomiske konsekvensar, er lite tillitsvekkande i høve til desse oppgåvene. Etter vårt skjøn vil både dei administrative og økonomiske konsekvensane med den nye lova verta langt større enn rekna med i MD si saksframstilling.

Vidare stiller vi oss uforståande til at forskriftsutkastet tilrår ulike kvalitetskrav til tenesteprodukt utført av private foretak og for tilsvarande oppgåver utført av eller på vegne av kommunen, jf. merknadene til våre fagfolk. Kvalitetskrava må vera dei same om oppgåvene blir utført av ansvarleg landmålarforetak eller i regi av kommunen.

- 1 -1 -1 Ringerike kommune - Miljø- og arealforvaltning
- I forbindelse med lov/forskriftarbeide og de presentasjoner som departementet og Statens kartverk har stått for, har det vært lite fokus på oppmålingsforretning over eksisterende grenselinjer som ikke er koordinatfestet. Her stilles det langt større krav til landmåleren eller ved oppmålingsforretninger i utbyggingsområder. I disse tilfeller må landmåler innhente informasjon som :
- Avtaler som berøres
  - Skyldelingsforretninger
  - Jordskiftesaker
  - Målebrev, gjelder spesielt målebrev hvor grensene ikke er koordinatfestede
  - Eventuelle servitutter som berøres
  - Reguleringsplaner
  - Utdrag fra DEK
  - Utdrag fra matrikkel
- De fleste av disse opplysninger finnes i kommunale arkiver. For å få kvalitet på oppmålingsarbeide, er det helt avgjørende at disse opplysninger er tilgjengelig ved oppmålingsforretningen. Arbeidet med å legge dette til rette for landmåleren vil bli en kommunal oppgave som krever ressurser. En belastning for kommunene som de må få betalt for.
- 1 -1 -1 Ringsaker kommune
- Det er vanskelig å sammenholde lov og forskrift. Forskriften bør følge lovens paragrafer, kapittel for kapittel og gi utfyllende bestemmelser til loven. Paragrafinndeling i forskriften kan lett forveksles med lovens paragrafer, og bør byttes ut med en punktnummerering slik det er i forskrifter til delingsloven.
- Forskriften må gjøres mer fullstendig ved også å gi mer utfyllende bestemmelser og presiseringer rundt
- Jordsameie:
  - Arealoverføring
  - Umatrikulert grunn
  - Persongodkjenning i lokal matrikkelmyndighet
  - Gebyr
  - Nødvendige endringer i forskrifter til plan- og bygningsloven.
- 1 -1 -1 Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang
- Merknader til "Innledningen" i høringsbrevet fra Md: RÅDMANNSUTVALGET finner det mangelfullt at MD ikke har utarbeidet et systematisk oppsett over de alternative valg kommunene har for organisering etter ny lov, med konsekvenser av hvert alternativ. Det er ikke rasjonelt at dette må utarbeides i alle landets kommuner. MD bør i nært samarbeid med KS framskaffe et saksunderlag.
- RÅDMANNSUTVALGET savner tilsvarende en punktvis oppstilling av kommunenes myndighetsoppgaver etter ny lov, med tilhørende finansieringsgrunnlag for hver oppgave. Dette er viktig for budsjettering i den enkelte kommune, for å kunne utøve en forsvarlig personalpolitikk og for å få oversikt over lovgivers ambisjoner.
- MD har etter vår vurdering ikke grunnlag for å skrive at "det ikke krever noen organisatoriske endringer å tre inn i overgangsordningen". Å gå "blindt" inn i overgangsordningen kan raskt få store konsekvenser for økonomi, arbeidsoppgaver og antall tilsatte i en rekke kommuner, i det lovens hovedregel - "fritt landmålervalg fra dag en" - inntreffer dersom kommunene går inn i overgangsordningen uten noe særkilt vedtak. Mulig brutto inntektsbortfall på flere hundre tusen kr pr oppmålingsingeniør må få budsjettmessige konsekvenser. Så lett Md

tar på de personellmessige konsekvensene, framstår formuleringen -å være i strid med Hovedavtalen.

Siden Matrikkelen i følge MD er førsteprioritet i ny lov, virker det ulogisk å iverksette loven før Matrikkelssystemet er etablert i hele landet. Miskreditt og betydelig merarbeid, ikke minst for kommunene, vil bli resultatet! Et sett med midlertidige løsninger og uheldige rutiner vil bli konsekvensene. Loven bør ikke tre i kraft før Matrikkelen er operativ i hele landet!

-1	-1	-1	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal,	Loven og forskriften bør få samme paragrafinndeling for å få en bedre struktur og dermed forenkle bruken og unngå misforståelser. Angående eierseksjonsloven. Det viser seg nå i større omfang enn tidligere at utbyggere leverer seksjonsbegjæring av større utbyggingsfelt (både bygninger og uteareal). Det er derfor viktig at krav om oppmålingsforretning for seksjonerte utearealer følger samme prinsipp som for grunneiendom. Videre viser det seg at arbeidsmengden i forbindelse med saksbehandling av store eierseksjonerings saker er mye større og omfattende enn det som gjenspeiles i gebyret som er fastsatt i eierseksjonsloven. Dette burde vært mer differensiert. Vi mener disse erfaringene kan nyttiggjøres i forbindelse med fastsetting av reglene i kap. 14 Gebyr.
-1	-1	-1	Samferdselsdepartementet	Har ingen selvstendig høringsuttalelse. De har videresendt høringsuttalelsene fra Statens vegvesen, Vegdirektoratet og Jernbaneverket. Støtter Vegdirektoratet sin bekymring med hensyn til å få gjennomført oppmålingsforretninger i sammenheng med grunnerverv.
-1	-1	-1	Skien kommune - Byutviklingsavdelingen	Vi viser til Deres brev av 31.mars 2006 med tilhørende høringsnotat vedrørende forslag til forskrift om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften). Skien kommune behandlet saken i Hovedutvalg for Teknisk sektor 13. juni 2006 (sak 74/06), og vil komme med følgende høringsuttalelse til forslag til forskrift om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften) datert 31. mars 2006: Gjennom denne høringsuttalelsen ønsker Skien kommune å legge frem sitt syn om at forskrift til ny lov om eiendomsregistrering skal utfylle lovens bestemmelser og være med på å gi hjemmelshavere og andre aktører med oppgaver innenfor fast eiendom et sikkert men samtidig fleksibelt og anvendelig regelverk. Matrikkelforskriften må likestille private og kommunale aktører når det gjelder reglene for utføringen av oppmålingsforretninga. I en tid med fokus på kutt i offentlig sektor er det viktig at kommunene får riktig betaling for det arbeidet de gjør. Matrikkelforskriften kan bidra til dette ved å gi kommunen tilstrekkelige rammer til å kreve inndekning av de faktiske kostnadene ved arbeidet med matrikkelen, herunder forberedende arbeid til matrikkelføring, matrikkelføring og oppmålingsforretning.
-1	-1	-1	Sparebankforeninge	Vi viser til Miljøverndepartementets brev 31.03.06 hvor ovennevnte

Forskriftsforslaget skal gi utfyllende bestemmelser til lov 17. juni 2005 nr. 101 om eiendomsregistrering (matrikkelloven), og det legges opp til samlet ikrafttredelse av lov og forskrift 01.01.07. Ved dette regelverket etableres et nytt sentralt register (matrikkelen) over fast eiendom. Registeret skal bygge på dagens grunneiendoms-, adresse- og bygningsregister (GAB-registeret), men skal også omfatte eiendomskart. Kartdelen vil i hovedsak basere seg på digitale eiendomskart (DEK) fra kommunene og Statens kartverk. Det legges opp til at grunnboken for fast eiendom (tinglysningsregisteret) og matrikkelen skal utfylle hverandre og gi informasjon om henholdsvis opplysninger som får rettsvern ved tinglysning, og opplysninger om fast eiendom som ikke kan tinglyses. Matrikkelen og grunnboken vil få en felles sentral administrativ overbygning ved Statens kartverk, mens kommunene er den lokale matrikkelmyndighet som fører innholdet i matrikkelen.

FNH og Sparebankforeningen finner i hovedsak å kunne støtte forskriftsforslaget.

Generelle merknader

FNH og Sparebankforeningen er tilfreds med at informasjon om fast eiendom samles i ett offisielt register (matrikkelen) og på denne måten gjøres lettere tilgjengelig. I dag kan det være både tungvint og tidkrevende å innhente eiendomsinformasjon, noe som er svært viktig for bankene i forbindelse med verdsettelse av og etablering av pant i fast eiendom. For bankene er det av stor betydning at informasjon både i grunnboken og matrikkelen er lett tilgjengelig. Ideelt sett burde det derfor vært tilstrekkelig med ett søk for å fange opp både registrert grunnboksinformasjon, kartdata og registrert matrikkelinformasjon på samme eiendom.

For bankene vil informasjon i matrikkelen være til stor nytte dersom den er så fullstendig at kart (som viser eiendommens beliggenhet, størrelse og utseende) og annen registrert informasjon kan legges til grunn ved verdivurdering av eiendommen. For at informasjonen i matrikkelen skal ha særskilt verdi for bankene som nevnt, må man kunne stole på at informasjonen er korrekt. Således vil både informasjonstilgangen og kvaliteten på den registrerte informasjonen være av betydning for bankene. Det fremgår imidlertid av lovens forarbeider (Ot. prp nr. 70 (2004-2005) kapittel 8.5) at det ikke er forsvarlig å lovfeste et kvalitetskrav til matrikkelen med tilhørende rettsvirkninger, og at det offentliges erstatnings- ansvar dermed må bygges på alminnelige erstatningsregler.

De to foreningene ser at det kan være vanskelig å gi matrikkelen full positiv og negativ troverdighet. Vi forutsetter imidlertid at kvaliteten på opplysningene i registeret så langt det er mulig sikres troverdighet. Vi forutsetter også at det er samsvar mellom matrikkelens og grunnbokens identifikasjon av samme eiendom, noe som særlig vil ha betydning ved arealoverføring, sammenslåing og grensejustering.

De to foreningene er særlig opptatt av at bankenes rettigheter som panthavere ivaretas ved arealoverføring, sammenslåing mv. Vi registrerer at etter forslaget § 3-7 bokstav c skal det ved arealoverføring innhentes erklæring fra panthaver om pantfravall. Etter forslaget § 5-1 (3) kan sammenslåing av eksisterende matrikkelenheter ikke gjennomføres dersom det skaper prioritetskollisjon mellom panthavere, og etter § 5-2 (1) siste punktum skal bl.a. panthaver varsles ved sammenslåing av matrikkelenheter. Vi støtter disse forslagene.

-1 -1 -1	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	<p>Det framgår av ulike paragrafer at Statens kartverk skal utarbeide en del standardskjemaene. Vi henstiller om at utformingen av disse skjemaene blir drøftet med aktørene/brukerne slik at skjemaene blir best mulig.</p> <p>Eiendomsregistreringsloven og den kommende forskrift representerer et omfattende regelverk som mange må forholde seg til. Det er viktig at det er lett å finne fram og at reglene er entydige og enkle å forstå. Vi synes det er vanskelig å finne fram i forslaget til forskriften. Vi her om at Miljøverndepartementet vurderer om forskriftene bør få en annen struktur som kanskje er mer samkjørte med lovteksten. Videre tror vi at enkelte av de forhold som er forklart i kommentarene kan flyttes til selve forskriften.</p> <p>I flere av bestemmelsene i forskriften er det krav om at det skal dokumenteres at det er enighet om grenser og andre forhold som oppmålingsforretningen omfatter. Vi mener at dette er et for strengt krav. I enkeltsaker kan det være svært mange parter å forholde seg til. Det kan være vanskelig å få positiv bekreftelse fra alle parter om at de er enige. Vi mener det må være tilstrekkelig at parter får anledning til å se protokollen og at det må dokumenteres dersom noen gir uttrykk for at de er uenige i det som fremgår i protokollen.</p>
-1 -1 -1	Statistisk sentralbyrå (SSB)	<p>Offentlige grunndata og SSB</p> <p>Innledningsvis vil SSB vise til eNorgeplanen om gratisprinsippet for offentlige grunndata. Videre vil vi understreke rollen registerforvalteren av offentlige grunndata har ved at de i tillegg til sine rene forvaltningsoppgaver også har et felles ansvar i forhold til gjenbruk av grunndata, kvaliteten på informasjonen samt samarbeidet med andre forvaltere av grunddataregistre.</p> <p>SSB har tre statistiske populasjonsregistre for identifikasjon og oppdatering av enheter som grunnlag for produksjon av offisiell statistikk:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Befolkningsregisteret <ul style="list-style-type: none"> - omfatter basisenhetene personer og husholdninger - opererer i samspill med Det sentrale folkeregister (DSF) i Skattedirektoratet 2. Bedrifts- og foretaksregisteret <ul style="list-style-type: none"> - omfatter basisenhetene bedrifter, foretak og konsern - opererer i samspill med Enhetsregisteret (ER) i Brønnøysundsregistrene 3. SSB-GAB <ul style="list-style-type: none"> - omfatter eiendommer, adresser, bygninger og boliger - opererer i samspill med Registeret over grunneiendommer, adresser og bygninger (GAB) i Statens kartverk <p>Enheter i de tre administrative registersystemene inngår som basisenheter i SSBs populasjonsregistre og statistikkssystemer. Populasjonsregistrene er tilrettelagt for felles bruk med "adresse" som den faktiske koblingsnøkkelen. Det er viktig for SSB å ha et funksjonelt felles registersystem for forvaltningen av populasjonene av basisenhetene på en koordinert og hensiktsmessig måte.</p> <p>De tre administrative grunddatasystemene DSF, ER og GAB framstår som mastersystemer i samfunnet i den forstand at det bør være både en rett og plikt til å bruke denne grunddatainformasjonen av alle som har lovmessig tilgang. Videre, et mest mulig felles ansvar for kvaliteten i informasjoninnholdet i registrene gjennom et avtalt og forpliktende samspill mellom utvalgte aktører om å bidra til oppdateringen.</p>

Mastersystemene omtales også som informasjonssamfunnets infrastruktur. SSB vil foreslå at Matrikkelens rolle som et mastersystem på lik linje med ER og DSF gjøres eksplisitt tydelig i forskriftene. Videre mener vi bruk av tredjeparter i arbeidet med oppdateringen bl.a. meklere og takstmenn bør vurderes. En hensiktsmessig organisering av samarbeidet med relevante brukere og dataleverandører er viktig for å gi møteplasser der Matrikkelen vil være tema.

Gjenbruk, datafangst og statistikk

Populasjonsforvaltningen er fundamentet i SSBs datafangststrategi. Gjenbruk av administrative grunndata er forutsetningen for gjenbruk/flerbruk av andre samfunnsdata siden identifikasjonen som grunndataene i mastersystemene gir, er nøkkelen til alle andre registersystemer forutsatt samme bruk av grunndata. Slik sett er SSBs datafangststrategi fullstendig avhengig av mastersystemene siden våre populasjonsregistre samspiller med disse.

Videre inngår informasjonen i mastersystemene i våre statistikker, både direkte i de tematiske statistikkene som beskriver befolkning, næringsliv, bygninger/boliger og miljø og som bakgrunnsvariable i en rekke statistikker ellers. Spesielt vil vi trekke fram viktigheten av en korrekt sammenheng mellom informasjonen i de tre mastersystemene. Dette bl.a. for utarbeiding av statistikk om bohusholdninger og boforhold samt for gjennomføringen av framtidige folke- og boligtellinger basert på registerinformasjon alene gjennom en oppfølging av Boligadresseregisterprosjektet. Bohusholdning omfatter alle personer som bor i samme bolig, og avgjørende for denne etableringen er en fullstendig og korrekt sammenheng mellom bolignr. i Matrikkelen og tilsvarende bolignr. knyttet til den enkelte person i DSF.

Sammenhengen i grunndataregistrene vil gi SSB et økt datatilfang som grunnlag for ny statistikk, samt bidra til å heve kvaliteten gjennom å sette sammen informasjonen på en mer helhetlig og konsistent måte. Våre opplegg for å gi den enkelte forvalter av grunndata tilbakemeldinger om feil og mangler er ulike, avhengig av hjemmelsgrunnlaget i statistikkloven. Medvirkningen fra SSB skjer derfor på ulike vis. For Matrikkelen vil SSB bidra dels med tilbakemeldinger på enhetsnivå om mangel på konsistens mellom G-, A- og B-delen, og dels med tilbakemeldinger i form av indikatorer/aggregerte sammenstillinger som kan omfatte informasjon fra flere grunndatasystemer.

Som en oppsummering gjelder at offisiell statistikk er grunnleggende avhengig av kvaliteten i SSBs populasjonsforvaltning, som igjen avhenger helt av kvaliteten i de nevnte mastersystemene. Matrikkelen som mastersystem vil derfor utgjøre en kritisk faktor for SSBs statistikk- og analysevirksomhet.

Kommunenes rolle i matrikkelarbeidet

Forslagene i forskriften er omfattende, detaljerte og regulerer således det aller meste, noe SSB støtter. En slik detaljert forskrift bidrar til at de samme prinsipper, definisjoner og retningslinjer legges til grunn i hver kommune og sikrer et konsistent matrikkelsystem. Kommunene har en helt sentral rolle i det operative ansvaret når det gjelder dekningsgrad, nøyaktighet og en løpende og presis oppdatering. Kvaliteten i Matrikkelen er helt avhengig av at kommunene utfører arbeidet etter de retningslinjer som forskriften setter. Imidlertid er det skrevet lite eller ingenting om mulige tiltak bl.a. i form av sanksjoner overfor kommuner som ikke oppfyller disse kravene. Erfaringene med GAB-systemet så langt viser at arbeidet ute i kommunene til nå har vært av varierende kvalitet. SSB mener det derfor kan være hensiktsmessig å se nærmere på ulike former for slike tiltak og at det etableres rutiner for oppfølging av kommunenes arbeid

-1 -1 -1 Stavanger kommune - Kultur og byutvikling Miljøverndepartementet tar sikte på at loven med forskriften skal iverksettes 01.01.2007. Dette var en prosess som startet med utredning fra et lovutvalg oppnevnt i 1996 og som ble til NOU 1999:1.- Lov om eiendomsregistrering. Dette har igjen vært det bakenforliggende hoveddokumentet til ny Lov om eiendomsregistrering som ble vedtatt i 2005, vel 6 år senere. Om dette indikerer at det er blitt gjennomført store forandringer eller om lovarbeidet kun er nedprioritert, vites ikke.

Det er også spesielt at det ikke er noen områder innen kommunal forvaltning som har færre klager iht saksmengde, enn det Delingsloven har og har hatt, noe som burde blitt vektlagt i større grad ved utarbeidelsen av den nye loven med forskriften.

For å gjøre Forskriften enklere og lettere å lese, burde oppbyggingen av denne ha samme struktur som loven, slik at forskrift som gjelder en paragraf da vil stå samlet.

Når det gjelder den økonomiske delen av forskriften, så var et av hovedprinsippene da delingsloven ble iverksatt, med den kvalitetsheving dette innebar, at det ikke skulle påføre kommunene økte kostnader. Av den grunn må kommunene få hjemmel til å fastsette gebyrene selv, slik at det er mulig å få dekt de utgifter som lovpålegget gir.

Prinsippet med lik betaling for lik tjeneste uansett hvor i kommunen en bor og uavhengig av kommunens faktiske utgifter, er noe som er godt innarbeidet og i samsvar med gjeldende praksis og rettsoppfatning. Departementet sin merknad om selvkost, er ikke i samsvar med dette.

Med henvisning til alle innsigelser til dette forslaget, vil vi anmode Miljøverndepartementet til å utsette iverksettelsen av loven med forskriften til loven sammen med fullstendige forskrifter og instruksjoner, er ferdig utarbeidet samt at høring av disse er gjennomført.

-1 -1 -1 Stokke kommune Vurdering/kommentarer:
Ved innføring av ny lov med forskrifter må kommunen ha fullt fokus på de lova skal virke for - nemlig kommunens innbyggere/publikum. Lova vil medfølge en skjerping på registrering i ulike registre, samtidig vil vi få ett nasjonalt og mere enhetlig register enn vi har i dag. Dette vil gi publikum et bedre og større informasjonsregister som skal medføre bedre og enklere kundebehandling, samt enklere og lettere informasjonstilgang.
Hvorledes kommunen velger å organisere seg, med tanke på tjeneste/landmåler delen må taes opp som egen sak til høsten, når vi vet mer om forskriftene.
Det eneste vi igjen "må ha for øye" er at publikum må få et minst like godt produkt, og oppfølging som de har i Stokke kommune i dag. Muligens da med kommunal enerett, lik det vi har i dag, som rådmannen føler at publikum er fornøyd med. Et produkt på ett sted, uten å måtte gå flere steder for å få ordnet med sin eiendom.

Økonomiske konsekvenser:

Miljøverndepartementet har oppgitt i forskritenes pkt. 3 og i Ot.prp.nr. 70 - lova, at dette ikke har noen økonomiske konsekvenser. Dette stemmer trolig ikke. I og med at det er avgjørende hvilken organisasjonsform kommunen velger. Det kan medføre tap av inntekter hvis vi ikke fortsetter som i dag.

På grunn av merarbeid, og et for lavt matrikkelføringsgebyr, kan det hende at kostnadene med disse myndighetsoppgavene ikke blir fullfinansiert.

SKG vil generelt påpeke at det er vanskelig å kommentere høringsutkastet på grunn av ufullstendig forskrift og at matrikkelsystemet ikke er ferdig. Matrikkelsystemets mulige innvirkning på forskriftene/ paragrafene vites heller ikke.

Opprydding i forskriftens paragrafer

Det anbefales en opprydding i paragrafene. Forskriftene bør ha samme nummerering som paragrafene i loven. Slik forslaget nå er utformet virker det meget forvirrende, lite oversiktlig og bærer preg av hastverksarbeid. Forskriften bør følge strukturen i loven ved at forskrift som gjelder en paragraf står samlet under denne. Likeledes bør kommentarer til den enkelte forskrift stå samlet under den paragraf den tilhører. Når ny lov skal innføres er det viktig at regelverket er lett å forstå og lett å finne fram i. I så fall vil muligheten for tvil og misforståelser bli minimalisert.

Ufullstendig forskrift

Matrikkelen er planlagt ferdigstilt og etablert for hele landet tidlig i 2008. Forskrift til en rekke sentrale paragrafer som f.eks arealoverføring, jordsameie, og umatrikulert eiendom er ikke utarbeidet. SKG forventer at disse forskriftene utarbeides snarest mulig, og i god tid før loven bli iverksatt. Det forventes at ny ordinær høring blir foretatt før iverksetting.

Likeledes må det utarbeides en supplerende forskrift til endringer i plan- og bygningsloven (PBL) som blir iverksatt samtidig med lov om eiendomsregistrering. Dette er spesielt viktig for de regler som omhandler den nye matrikkelenhetstypen anleggseiendom. Også for forskriftsendringer iht PBL må høring gjennomføres. Diverse skjemaer er ikke utarbeidet. Forslag til skjemaer bør også sendes på normal høringsrunde.

Tekniske krav

Aktuelle standarder er ikke oppdatert iht dagens krav og målemetoder. Aktuelle standarder må være oppdatert samtidig med at loven og forskriftene trer i kraft.

Lokal matrikkelmyndighet

I Ot.prp. 70 kap 9.3.3 viser departementet i sine vurderinger til prinsippene i kommuneloven om kommunene sin rett til fritt å organisere sin virksomhet. En konsekvens av dette er at en bør være varsom med å stille krav til hvordan kommunene organiserer den lokale matrikkel-myndigheten og til realkompetansen i form av utdanning og erfaring til det aktuelle personellet som skal utføre registreringsoppgavene.

Lovens § 22, 6. ledd setter krav om at føring av matrikkelen bare kan utføres av person som er godkjent av departementet. Dette reiser en problemstilling i forhold til kommuneloven ved at en instans utenfor kommunen skal godkjenne hvem kommunen velger til å utføre de ulike oppgavene. Det er nødvendig at det blir utarbeidet rettleidende regler om kompetansekravene. Dette er nødvendig for å sikre kvaliteten på kommunene sitt registreringsarbeid og å ha som grunnlag for godkjenningsvedtakene og eventuell klage på Statens kartverk sine vedtak.

Hjemmel for å utforme disse retningslinjene ligger etter vår mening i siste ledd i lovens § 22.

Omstilling og kompetanseutvikling

Lov om eiendomsregistrering vil medføre krav til en viss kompetanseutvikling før iverksetting. Dette gjelder både for myndighets- så vel som til tjenesteoppgavene. Opplæring bør normalt skje når alle forskrifter, matrikkelsystem m.m. er fastlagt og ferdig utviklet, likeledes at registreringsinstrukser foreligger.

Uansett hvilken organisasjonsmodell kommunen benytter, vil det når loven trer i kraft medføre betydelige endringer / omstillinger. Fra et fullstendig regelverk foreligger til loven trer i kraft blir det knapp tid. Man må både ta hensyn til de kommunale plan- og budsjettprosesser, og til de regler som gjelder ansattes medvirkning i endringsprosesser ihht hovedavtalen.

En omstilling til ny lov med forskrifter krever også utvikling av nye interne rutiner, slik at saksbehandlingen skal bli utført på en best mulig og sikker måte. Dette krever et nytt kvalitetssystem for både myndighets- og tjenesteoppgavene. Et nytt revidert kvalitetssystem kan først etableres etter at alt regelverk er på plass, og kvalitetssystemet må justeres i forhold til oppgaver ihht PBL og eierseksjonsloven.

Tiden det tar før et nytt fullstendig regelverk er på plass, tilsier at nytt kvalitetssystem for kommunene ikke vil være mulig å få utviklet før lovens iverksettelse.

Merking, innmåling og matrikkelføring av grenser som fastsettes av domstolene:

SKG er enig med departementet i at det bør være samme krav til merking og innmåling av grenser fastsatt av de ordinære domstolene som av jordskifteretten. Vi registrerer imidlertid at departementet ikke foreslår å stille slike krav til de ordinære domstolene når det gjelder grensetvister.

Departementet foreslår i stedet en administrativ instruks til domstolene om å sende melding til vedkommende kommune når de fastsetter grenser. I tillegg bør det presiseres overfor domstolene at de legger vekt på å utforme premisser på en slik måte at det er kurant for et landmålerforetak i ettertid å foreta merking og måling med tanke på matrikkelføring.

SKG er enig i at det er et godt alternativ om domstolene som rutine fikk hjelp av en kvalifisert landmåler som sakkyndig under rettsaken, og som under befarings i marken utfører nødvendig fagmessig merking og måling.

[Vedlegg til høringsuttalelsen som ikke er lagt inn:

- Imaterielle rettigheter
- Notat Smitt Grette Wille DA
- Avtale om datautveksling]

-1 -1 -1 Suldal kommune
(Hjelmeland og
Sauda lik uttalelse)

Matrikkelførers ansvar er uklårt, det samme gjeld kva kompetanse matrikkelførar treng. Kva skal matrikkelførar kontrollera og eventuelt kunne avvisa, og kva er landmålaransvar?

Oppmålingsforretningen

Landmålarforetakets oppgåver er motstridande. Det er bra og viktig at det blir fastslått at landmålararen skal vera nøytral. Delingsvedtaket (Pbl) må også ivareta, dette er eit så sentralt dokument at det bør nemnast spesielt. Landmålarforetaket bør også ha ein plikt til å sjå etter feil i matrikkel og rapportera desse vidare til rett instans, og å foreslå rydding i form av td grensejusteringar og samanføyingar.

Det er lagt for lite vekt på kvalitet. God kvalitet krev ofte at det blir henta fram informasjon utover "partenes påstander" og "framlagte dokument". Når oppmåling blir gjort til ein timebetalt teneste og det blir fleira landmålarforetak inne i samme område, ingen med ansvar for heilskapen, vil feilaktige grenser lett bli registrert. Det er ikkje nok å visa til "god landmålariskikk" (i matrikkellova §36).

Detaljeringsgrad

Forskriftene bør bli meir konsistente på dette punktet. Forslaget inneheld nokre tekniske krav (15-1), utvalet kan synast noko tilfeldig. Tekniske spesifikasjonar bør ut av forskriftene.

Kvaliteten på arkiva og nivået på arkivsikring har i alle år vore langt under det tilsvarande i nabolanda våre. Denne reformen er eit godt tidspunkt til å retta på dette.

Interkommunalt samarbeid

Forskriftene bør leggja til rette for interkommunalt samarbeid både i form av foretak av ulike typar og i form av kjøp/sal av tenester. Kommunar med eineansvar bør også ha høve til kjøp og sal av tenester.

-1 -1 -1 Sysselmanen på Svalbard

Forskriften skal gi utfyllende regler til lov 17. juni 2005 nr 101 om eiendomsregistrering (matrikkelloven). Ifølge loven § 2 annet ledd kan Kongen "bestemme at lova heilt eller delvis skal gjelde for andre sjøområde, Svalbard, Jan Mayen eller norske biland i Antarktis, og kan då fastsetje særskilde tilpassingar etter forholda på staden".

Hensikten er å gjøre loven gjeldende for Svalbard gjennom egne forskrifter særskilt tilpasset forholdene her, jf omtalen av forholdet til Svalbard i Ot. Prp. Nr. 70 (20004-2005) Om lov om eigedomsregistrering kap 31.3. Det fremgår av høringsnotatet at departementet foreslår at matrikkelloven i denne omgang ikke iverksettes for Svalbard, men at det tas sikte på at det fremmes forslag med forskrifter om dette relativt raskt etter at loven er iverksatt for fastlandet. Dette er i samsvar med uttalelsene i Ot. Prp nr 70 (2004-2005), der det fremgår at det kan være aktuelt å fastsette et senere tidspunkt for omleggingen på Svalbard enn for fastlandet.

Vi minner om at et slikt forslag må utformes i samarbeid med Justisdepartementet, idet slike forskrifter vil komme til erstatning for § 25 i lov 17. juli 1925 om Svalbard. Likeledes er det behov for et nært samarbeid med Longyearbyen lokalstyre og Sysselmanen på Svalbard, idet myndigheten i kart- og delingssaker i dag er tillagt Sysselmanen på Svalbard, men er delegert til Longyearbyen lokalstyre for Longyearbyen arealplanområde. Vi ber derfor om at det på et så tidlig tidspunkt som mulig i forskriftsarbeidet blir tatt kontakt med disse instansene for å sikre en god prosess.

Vi har for øvrig ingen merknader til utkastet, idet det forutsettes at behovet for særskilte tilpasninger av loven til forholdene på Svalbard vil bli ivarettatt gjennom arbeidet med forskriften for øygruppen.

-1 -1 -1 Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling

Så langt en kjenner til så har oppmåling i kommunal regi en særdeles nøytral og objektiv rolle, også når man møter for egen kommune. Det er vanskelig å tenke seg at private landmålere, bestilt av en av partene, skal kunne oppfattes å ha denne posisjon.

Med utgangspunkt i erfaringer fra PBL vil en med sikkerhet ikke oppnå ønsket kvalitet uten at tilsyn og kontroll blir en oppgave som må utføres.

En må her huske på at kartforretning, måling og for mange også resultatet av denne med målebrev er lite forståelig. Selv grove feil og mangler vil i hovedsak ikke bli oppdaget.

Dette er ikke nødvendigvis feil som kan oppdages av matrikkelfører.

[Ved høringsuttalelsen er det vedlagt høringsuttalelse fra GeoForum Vestfold til Geoforum sentralt. Utalelsen fra GeoForum Vestfold er ikke lagt inn.]

- 1 -1 -1 Tranøy kommune - Planseksjonen Kommunen har ikke anmodet om endring av delingsloven med forskrifter og er fornøyd med den. Denne uttalelse burde egentlig være nok og som sier litt om vår mening om den nye lov med forskrifter. Men når forskriftene er sendt til høring vil jeg ta med noen kommentarer til den nye.

Egentlig burde departementet eller Statens kartverk først spurt kommunene om de var fornøyd med eksisterende lover før ny lov produseres.

Opprinnelig var det uttalt at motivet for å endre delingsloven var å få samme gebyr for hele landet, og tilpasse den til EU sine bestemmelser. Det første tror jeg ikke oppnåes ved dette. Når det gjelder EU, må vi vel følge deres direktiver. Målegebyrene blir i allefall ikke lavere, selv om det blir konkurranse, med de krav som stilles til utøvere. Resultatet av denne lovendringa er at utenlandske selskaper fra lavkostland overtar all tomtmåling i landet på grunn av vårt lønnsnivå. Kontrollen av deres bedrift og ekspertise blir neppe det samme som et foretak i Norge. Den faglige kompetanse blir redusert i distriktene, og arbeidsplasser går tapt. Det vil bli språklige problemer for de som skal ha oppmålt tomt når det ikke er noe krav i forskriftene til utøvere at de skal snakke norsk. Det samme vil det bli mellom matrikkelfører og foretaket. Folk fra nå flere parter å forholde seg til og kanskje må vi ha tolk. Nå holder det med å kontakte kommunen.

Ellers ser jeg at det mangler tematisk register i forskriftene og de er derfor vanskelig å finne ut av. Eksisterende forskrifter er grei således. Kravet til utdanning for oppmålingsforetaket/landmåler er beskrevet to ganger, mens kravet til matrikkelfører er ikke nevnt. Jeg tror at det kan bli mer byråkrati ved å holde disse funksjonene adskilt, bl.a ved tildeling av registernummer.

Noen ord om nye begreper i forskriftene. Er det nødvendig å gå over til andre begreper etter 26 år med delingsloven? Eiendomsregister, kartforretning og målebrev er ikke lenger brukbart språk. Nå skal det hete matrikkel over hele linja. Matrikkelbrev burde hete eiendomsdokument. Det er da ikke ett brev. Jeg mener at dere lovmakere bør holde dere til norsk og ikke latin.

Forskriftene skal vel oversettes til andre språk når det nå åpnes for utenlandsk medvirkning, og matrikkelbrevene kan vel kreves utstedt på fremmede språk.

Fordelen med den nye loven er vel at kommunen slipper unna en del klagebehandling.

- 1 -1 -1 Trondheim kommune Ad merking, innmåling og matrikkelføring av grenser som fastsettes av domstolene:
Trondheim kommune er enig med departementet i at det bør være samme krav til merking og innmåling av grenser fastsatt av de ordinære domstolene som av jordskifteretten. Vi registrerer imidlertid at departementet ikke foreslår å stille slike krav til de ordinære

domstolene når det gjelder grensetvister.

Departementet foreslår i stedet en administrativ instruks til domstolene om å sende melding til vedkommende kommune når de fastsetter grenser. I tillegg bør det presiseres overfor domstolene at de legger vekt på å utforme premisser på en slik måte at det er kurant for et landmålerforetak i ettertid å foreta merking og måling med tanke på matrikkelføring.

Trondheim kommune er enig i at det er et godt alternativ om domstolene som rutine fikk hjelp av en kvalifisert landmåler som sakkyndig under rettssaken, og som under befarung i marken utfører nødvendig fagmessig merking og måling.

Generelt om forskriftsutkastet:

Trondheim kommunes merknader til de ulike bestemmelsene viser at vi kunne ønske en nærmere presisering og utfylling av lovteksten på en rekke områder. Redaksjonelt er regelverket vanskelig tilgjengelig, men lesingen kan lettes med henvisning mellom lov- og forskriftstekst ved bruk av fotnoter.

Endringene i regelverket fordrer blant annet opplæring, rutineutvikling og vurdering av organisasjonsendringer i kommunen. Det kan dermed se ut som man får svært dårlig tid med en iverksetting av matrikkelloven og forskriften fra 1. januar 2007.

-1 -1 -1	Ålesund kommune	1. Ålesund formannskap slutter seg til rådmannens vurdering av Forslaget til forskrift for den nye matrikkelloven, og ser positivt på at store deler i forskriftsarbeidet kan bidra til et framtidig bedre og trygt eiendomsregister. Jmført med samfunnets stadig økende behov for rask og korrekt eiendomsinformasjon kan Ålesund formannskap se for seg at det nye lov- og forskriftsarbeidet kan gi en god struktur i det forbedrede eiendomsregistreringssystemet. 2. Ålesund formannskap slutter seg til rådmannens vurdering i forhold til at når staten har vedtatt den nye loven, med de gode intensjoner som er uttalt i så vel lovarbeidet som i forskriftsarbeidet i forhold til etablering og drift av et ensartet og pålitelig eiendomsregister, er det av avgjørende betydning at det stilles krav til nødvendig fagkompetanse i myndighetsarbeidet, på lik linje med de krav som stilles til fagkompetanse for tjenstedelen. Det er forventninger til det.
-1 -1 -1	Åseral kommune - Avd. for drift og utvikling	- Stiller spørsmål med korleis det klare skillet mellom myndighet og teneste skal kome fram, slik denne loven skulle legge opp til. Trur desse rollene kjem til å bli blanda både i privat og kommunal regi. - Har forstått det slik at det skal leggast mva på tenestedelen og ikkje på myndighetsdelen. Vi tykkj er at å leggj e meirverdiavgift på tenestedelen er ein uting. Det bør vere ein fordel for alle å få klart definerte og oppmålte grenser, både for privatpersonar, kommune og stat. Derfor bør dette vere så enkelt og rimeleg som mulig og det bør difor ikkje leggast meirverdiavgift på dette arbeidet.

Kapittel 1. Matrikkelen

1	-1	-1	Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning	Kapittel 1 i forskrifta gjev reglar om matrikkelen, matrikkelsystemet og den sentrale matrikkelstyresmakta. Matrikkelen har eit omfattande datainnhald. Vi stiller spørsmål ved korvidt det er mogleg å etablerte rutinar som fangar opp endringar i opplysningane, særleg gjeld dette bygningsdelen, og korleis ansvarstilhøva er med omsyn til å fange opp og registrere endringar. Matrikkelen vil vere eit statleg register og eit statleg ansvar. Det bør presiserast betre at sentral matrikkelstyresmakt har eit overordna ansvar for datakvaliteten i Matrikkelen. Forskriftene manglar reglar om tiltak som sentral matrikkelstyresmakt skal setje i verk når ein kommune ikkje fører matrikkelen i samsvar med krav i lov, forskrifter og registreringsinstruksar, eller om det skjønn som kommunen legg til grunn, fagleg sett ikkje oppfyller normale krav.
1	-1	-1	Narvik -, Ballangen - , og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse	Matrikkelen Etter vårt syn bør en av de mest sentrale endringer i loven, nemlig innføringa av Matrikkelen, både testes ut i praksis og vinnes erfaring med før loven trer i kraft. Forskriftene må være klokkeklare på hva som skal matrikkelføres og hva som kan matrikkelføres, og hva som skal og kan gebyrlegges. (Skal byggetillatelse matrikkelføres, og hvem skal betale for et matrikkelført offentlig pålegg?) Slik vi ser det, vil det foreslåtte gebyret (kap. 14) ikke dekke kommunens oppgaver i forbindelse med matrikkelføring.
1	-1	-1	Norges Jordskifte kandidatforening (NJKF)	Kapittel 1 i forskrifta gjev reglar om matrikkelen, matrikkelsystemet og den sentrale matrikkelstyresmakta. Matrikkelen har eit omfattande datainnhald. Vi stiller spørsmål ved korvidt det er mogleg å etablerte rutinar som fangar opp endringar i opplysningane, særleg gjeld dette bygningsdelen, og korleis ansvarstilhøva er m.o.t. til å fange opp og registrere endringar. Matrikkelen vil vere eit statleg system. Matrikkelen må dermed vere eit statleg ansvar. Det bør presiserast betre at sentral matrikkelstyresmakt har eit overordna ansvar for datakvaliteten i Matrikkelen. Dette gjelder både for eksisterande data, og nye data. Forskriftene manglar reglar om tiltak som sentral matrikkelstyresmakt skal setje i verk når ein kommune ikkje fører matrikkelen i samsvar med krav i lov, forskrifter og registreringsinstruksar, eller om det skjønn som kommunen legg til grunn, fagleg sett ikkje oppfyller normale krav.
1	-1	-1	Riksantikvaren	Riksantikvaren vil minne om at innholdet i matrikkelen skal omfatte bl.a. kulturminner. Her må det være en kobling mellom kulturminner registrert i Askeladden og matrikkelen slik at matrikkelen alltid er oppdatert i forhold til nye registreringer som lastes inn i Askeladden. Vi er klar over at alt som omhandler kobling mellom matrikkelen og Askeladden og hvilke opplysninger som skal overføres til matrikkelen er grundig omtalt i selve matrikkelloven, men disse er ikke gjentatt i forskriftene. Av praktiske årsaker vil det være en fordel om det innarbeides noe om dette i forskriften.

1	-1	-1	Riksarkivaren	Riksarkivaren oppfatter saken slik at en med lov 17.06.2005 nr. 101 om egedomsregistrering med forskrift innfører et system til erstatning for det eksisterende GAB-register, med tillegg av en del nye funksjoner. Vi forstår det videre slik at dette blir en sentral database med Statens kartverk som ansvarlig, men der kommunene skal legge inn informasjon. I forhold til lov 04.12.1992 om arkiv innebærer dette at Statens kartverk blir ansvarlig organ for å overholde arkivloven med forskrifter for så vidt gjelder den sentrale databasen og forhold rundt denne, herunder plikten til å utføre eventuell retting og sletting (jf. utkastet § 1-3, jf. også § 12-2) i samsvar med arkivloven § 9, og å avlevere til Arkivverket. Men det synes også som om kommunene skal ha slike oppgaver at de hver for seg må forholde seg til arkivloven med forskrifter for så vidt gjelder deres virksomhet også i denne forbindelse. Dette følger av arkivloven uavhengig av om forholdet er nevnt i lov om egedomsregistrering eller forskrift til denne loven.
---	----	----	---------------	--

§ 1-1 Innhold i matrikkelen

1	1	-1	Alta kommune	§ 1 - 1 Mange kommuner har ulike gebyrsatser ut fra bygningens areal i ulike etasjer. Det er derfor ønsket at areal på etasjenivå ligger som obligatoriske opplysninger i matrikkelen.
1	1	-1	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdelingen	Matrikkelen skal i hovedsak være dagens GAB og DEK i ett register. De opplysninger som ligger inne i dag er av svært varierende kvalitet. Det gjelder kanskje spesielt i B-delen i GAB. Det er mange som bruker GAB-registeret og flere eksterne brukere blir det. Det må derfor ved overføring til matrikkelen være en ide å kode de opplysningene som var kontrollert og i orden. Pr. i dag kan en ikke stole på de opplysningene da det kan være forskjell i GAB, byggesaksarkivet og det som er bygget i marka.
1	1	-1	Bergen kommune	Lovens § 4 stiller dels funksjonelle dels konkrete krav til matrikkelinholdet. Forskriftsutkastet har en detaljert oppstilling av hva matrikkelen kan inneholde. I tillegg kan kommunene registrere tilleggsdata. Forskriften bør klart skille mellom informasjon som skal registreres og informasjon som kan registreres. Det må være krav om at "skal"-informasjonen må være fullstendig og pålitelig. Tilsvarende krav kan ikke gjelde "kan"-informasjonen. I denne gruppen bør en plassere data hvor det ikke er klare hjemler for forvaltningen om å holde informasjonen ved like og andre forhold som gjør oppdatering av informasjonen usikker/vanskelig. For denne datagruppen må matrikkelen ha klare opplysninger om datakvaliteten.
1	1	-1	Bærum kommune - Geodata	Det bør i forskriften presiseres hvilke opplysninger som kreves registrert i matrikkelen og hvilke som i tillegg kan registreres. Siden utviklingen av matrikkelen er en egen prosess der vi har lite innsyn, vil vi i tillegg påpeke at det i registeringsforskriften for matrikkelen ikke må lages egne regler ut over det som står i forskriften. c): Bruksenheter forutsettes bl.a. å inneholde opplysninger om oppvarming. Dette er ikke en opplysning som kreves i dagens søknads- og meldingsskjemaer for byggesaker. d): Vi savner en nærmere presisering av hvilke type pålegg det siktes

til. I tillegg er det ikke overensstemmelse mellom lov og forskrift, jfr. at loven sier "skal" og forskriften "kan".

- 1 1 -1 Datatilsynet Datatilsynet er undrende i forhold til behovet for å registrere antallet rom, bad, WC og oppvarming i hver enkelt bruksenhet jf. bokstav c. Det er ikke på noen måte beskrevet i merknad til paragrafen hva disse opplysningen er tenkt benyttet til, og hvorfor det er nødvendig å registrere dem. Datatilsynet anbefaler at det heller registreres om lovens krav mht. bad, WC og oppvarming er oppfylt. Dette må antas å være tilstrekkelig for den planlagte bruk av registeret. Datatilsynet vil for ordens skyld minne om at forutsetningen ved Folke- og Boligtellingen som ble gjennomført i 2001, var at opplysninger fra denne skulle benyttes til statistikk. Datatilsynet vedlegger avgjørelse fra Personvernemnda i sak hvor Stavanger kommune ønsket å benytte opplysninger innsamlet i tilknytning til denne i oppfølging mot den enkelte eier av bolig. Personvernemnda ga Datatilsynet medhold i at opplysningene ikke kunne benyttes på denne måten uten den registrertes samtykke. Da matrikkelen må antas å skulle benyttes i oppfølging mot den enkelte eier, legger Datatilsynet til grunn at opplysninger innhentet gjennom Folke- og Boligtellingen ikke vil bli registrert i matrikkelen.
- 1 1 -1 Domstoladministrasjon I Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) pkt. 26.4 ga MD sin tilslutning til matrikellovutvalgets forslag om at den meldingen som JSR gir kommunen om krevd jordskiftesak, blir notert på de aktuelle eiendommene i matrikkelen. Det bør eksplisitt gå frem av § 1-1 at matrikkelen skal inneholde opplysninger om eiendommer som til enhver tid ligger under offentlig jordskifte.
- Allmenninger av ulike arter er ikke med som eiendommer som omfattes av loven. Dette er neppe tilsiktet og bør kunne tilføyes for eksempel i sammenheng med realsameier.
- 1 1 -1 Eiendomsmeglerforetakerne forening (Eff) Det fremgår av forarbeidene til lov av 17.06.2005 nr. 101 om egedomsregistrering at de generelle kriteriene for hva matrikkelen skal inneholde har vært grundig vurdert, jf. Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) side 47. Samtidig fremgår det av proposisjonen at når det gjelder den detaljerte fastsettelsen av datainnholdet så må dette avklares nærmere ved forskrift og i forbindelse med utformingen av matrikkelsystemet. Det vises også til at systemet må utformes slik at det kan tas inn ny type informasjon i takt med nye behov. Det fremgår av lov om egedomsregistrering § 4 siste ledd at departementet kan gi nærmere regler om innholdet i matrikkelen.
- Med bakgrunn i ovennevnte foreslår EFF at innholdet i matrikkelen gjøres noe mer omfattende enn det som fremgår av forslaget, og foreslår at Miljøverndepartementet vurderer om matrikkelen også skal inneholde opplysninger om:
- Byggemeldinger og godkjenninger. Som eksempel nevnes at det ville være en stor fordel om det fremgikk av matrikkelen dersom en kjeller som var bygd om til leilighet var byggemeldt og godkjent til det formålet.
  - Veiretter/private veier.
- Det fremgår av Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) side 45 at utvalget har drøftet om veiretter og andre stedhundne retter hør fremgå av

matrikkelbrevet. Utvalget mener det ville være en stor fordel om slike retter var registrert, men er likevel kommet til at det ikke er realistisk å foreslå at slike retter skal måles inn og kartfestes. Videre er utvalget i tvil om nytten står i rimelig forhold til kostnadene. Utvalget konkluderer med at spørsmålet uansett bør utredes nærmere før det tas en beslutning om at slike retter også skal fremgå av matrikkelbrevet.

EFF mener at det vil være av stor verdi dersom også vei retter/private veier fremgikk av matrikkelen og her departementet vurderer om dette ikke bør fastsettes i forskriften.

- Konesjonsspørsmålet. herunder om det er boplikt
- Odlingjord

1 1 -1 Fagadministrasjonen i Hedemarkens kommunene Det bør gå tydelig fram av forskriften hvilke data som skal registreres i matrikkelen og hvilke data som kan registreres for de kommuner som ønsker det.

1 1 -1 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen § 4 i lova stiller dels funksjonelle dels konkrete krav om kva som skal vera innhaldet i matrikkelen. Forskriftsutkastet har ei detaljert oppstilling over kva matrikkelen kan innehalda. I tillegg kan kommunane leggje inn tilleggsdata. I merknadene til § 1-1 bokstav g skriv MD m.a.: Statens kartverk utarbeider en datamodell med liste over alle dataelementer.

Forskrifta bør i opprekninga klart skilje mellom informasjon som skal registrerast og informasjon som kan registrerast. Kravet må vera at den første informasjonen skal vera fullstendig og påliteleg. Tilsvarande krav kan ein ikkje stilla til "kan"-informasjon. I den siste gruppa bør ein plassere data som det ikkje er klare heimlar for forvaltninga å halda ved like og andre tilhøve som gjer oppdatering av informasjonen usikker/vanskeleg og matrikkelen må ha klare opplysningar om datakvaliteten. I og med at datamodellen for matrikkelen er klar, skulle det vera enkelt å setta opp ei uttømmende liste over kva data som skal registrerast. Derimot vil lista over "kan" data ikkje vera uttømmende.

Av opprekninga i § 1-1 bør i

a) første strekpkt: alle data klassifiserast som "skal"-data

andre strekpkt: kontaktperson og tilhøyrande data vera "kan"-data, resten "skal"-data

tredje strekpkt omhandlar historiske data. Her må det og klart gå fram kva for data som skal registrerast og kva for data som kan registrerast. I opprekninga er ikkje nemnd viktige data som høyrer til første kategori; f.eks.: etableringsdato, opphavseigedom, eventuelle samanføyingar og andre matrikulære endringar som er gjort og når.

fjerde strekpkt: Også her må det klart gå fram kva som er "skal"-data og kva som er "kan"-informasjon for dei aktuelle objekta.

b) første strekpkt: "næringsgruppe" bør vera "kan"-data då det vil by på store problem å halda denne informasjonen aktuell. Men som "skal"-data må takast med etableringsdato

tredje strekpkt: Her må tilsvarande klassifiserast kva som skal vera "skal"-data og kva som er "kan"-data

femte strekpkt: dette er data som må klassifiserast som "kan"-informasjon

c) Alle data under dette punktet bør klassifiserast som "kan"-data då dette er informasjon som det skjer endringar i utan at dei blir fanga opp gjennom forvaltningsrutinane i kommunane. I stor utstrekning er det ikkje meldeplikt for mindre endringar som skjer over tid for desse data.

- d) Dette er "skal"-data
- e) Her manglar som "skal"-data: etableringsdato og endringsdata, dato for endringane og arkivreferanse. For "bruksenheter" bør opplysningane klassifiserast som "kan"-data, jf. merknadene til pkt c)
- f) Dette er "skal"-data for alt som blir registrert i matrikkelen
- g) Dette er som det står, "kan"-data

1	1	-1	GeoForum	Begrepet forurensninger i grunnen bør klargjøres nærmere. Hvilke type opplysninger er det ment, hvis det ikke er snakk om pålegg som er gitt? Det står "... kan også omfatte pålegg ...". Begrepet bebygd areal bør klargjøres nærmere. Dette er et nytt felt i matrikkelen. Er det innført etter ønske fra SSB for å beregne grenser for tettbebygd område? I dag benytter man arealet av største etasje for dette formålet. Feltet er etter det vi kjenner til også ment som grunnlag for å beregne utnyttelsesgrad i forhold til reguleringsbestemmelser.
1	1	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Kommentarene til a), meget bra med kontaktperson.
1	1	-1	Jernbaneverket	Det synes ikke å fremgå klart hvilke opplysninger som skal registreres og hva som kan registreres. mens det av § 4 fremgår det at "matrikkelen skal inneholde opplysninger om den." Det fremgår at matrikkelen kan inneholde opplysninger om bla. forurenset grunn og kulturminner. Det foreligger også egne registre over forurenset grunn og kulturminner som Statens forurensningstilsyn og Riksantikaren (Askeladden) forvalter. Jernbaneverket mener at det må være en automatisk oppdatering når det skjer endringer slik at alle registre er oppdatert og gir samme / lik informasjon. Bokstav d) Matrikkelen kan inneholde opplysninger om offentlige pålegg som gjelder bruk av grunn eller bygning. Vi stiller spørsmålsteget ved hvilke rettslige konsekvenser (rettsvern og notoritet) pålegg registrert i matrikkelen får, kontra dagens praksis med tinglysning av ulike offentlige pålegg og vilkår i grunnboka (for eksempel tinglysning av vilkårsetting i jernbaneloven § 10). Om ikke dette er klart opplever vi det som en sammenblanding av matrikkelen og grunnboka, og en svekkelse av den funksjonen grunnboka i dag har på dette området.
1	1	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	-Krav til innhold og kvalitet på innhold i matrikkelen er ikke klart nok. Man må være tydelig på hvilket innhold som skal være i matrikkelen, og hva slags kvalitet dette innholdet skal ha. Skal - informasjon må prioriteres foran "kjekt å ha"- informasjon. §1-1b. Bebygd areal innføres som nytt begrep i matrikkelen. Er hensikten

med denne opplysningen å vise hvor stort areal av grunnen et bestemt bygg opptar, eller skal dette benyttes mer som en opplysning om hvor stor andel av en eiendom som er bebygd? Dersom 'bebygd areal' skal knyttes til eiendom, vil det kunne kreve merarbeid både ved registrering av bygg og ved endring av eiendomsgrenser. I bymessige områder kan gjerne bygninger strekke seg over flere eiendommer. Formålet med 'bebygd areal' må tydeliggjøres.

Føring av bygningers næringsgruppe synes meningsløst. Det er ikke mulig å holde denne opplysningen à jour. Det er ingen meldeplikt til kommunen/matrikkelfører dersom et bygg endrer bruk fra for eksempel kontor for forsikringselskap til legesenter.

Tilsvarende gjelder for registeropplysningen 'antall rom'. Innvendige delevegger kan flyttes uten matrikkelførers vitende.

1-1f med kommentarer.

Bygnings- og adressepunkt skal koordinatbestemmes, og vil med det være mulig å presentere i matrikkelkartet. Det som i beste fall bare er uklart i forskriftene er hvorvidt bygningers og adressers representasjonspunkt er en del av matrikkelkartet. I lov og forskrifter kan det se ut som om matrikkelkartet kun tilsvarende dagens DEK.

Utover det, skal stat og kommune sørge for at matrikkelen inneholder nødvendige digitale geodata for at matrikkelen skal kunne oppfylle sitt formål (forskriftenes §13-6). Ved overgang fra GAB til matrikkel burde forskriftene vært tydeligere på hvilke registerdata som skulle fremkomme av matrikkelkartet. For eksempel vil bygg under bakken være en selvfølgelig del av registerdataene, men ikke pålagt registrert etter gjeldende kartleggingsstandarder. Matrikelopplysninger som for eksempel hvilke adressepunkt finnes på en bestemt gatekode, eller hvilke bygninger med bygningstype 136 finnes innen et bestemt grunnkrets, burde kunne vises i matrikkelkartet. Forskriftens § 9-4 (2) sier hva matrikelbrevet skal inneholde, men det går ikke klart fram hva som skal være i matrikkelkartet.

1	1	-1	Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski	Det må komme helt klart fram hva som skal registreres og hva som kan registreres.
1	1	-1	Matrikelutvalget for Telemark og Vestfold	Til § 1-1 a. Denne skaper et uklart grensesnitt mellom grunnbok/tinglysning og matrikkelen. Skal det ikke her være et enten/eller; ikke et både/og, jfr. det som er skrevet om fysiske egenskaper og rettslige egenskaper ved objektene? Vi savner her en skarpere avgrensning enn det som står i forslaget, altså en avgrensning preget av "en gang/ett sted". Til § 1-1 b. Denne gir inntrykk av at systemet dekker alle bygninger, alle pålegg osv. Dette kan lett gi brukere overdrevne forestillinger om hvilket innhold som han kan kreve å få ut av registeret. (Og sette kommuner i forlegenhet.) Det vil etter vår mening være riktig her å presisere at registeret skal inneholde alle nye. Oppgitt areal kan her se ut som et alternativ til beregnet areal. Poenget med matrikkelen må være at beregnet areal skal gjenspeile det beste man vet om eiendommen, mens oppgitt areal var et areal som var aktuelt på ett tidspunkt og i én sammenheng, men som ikke trenger ha noe med dagens areal å gjøre. Dette bør presiseres.

Areal for eiendommer som strekker seg ut i vann og vassdrag, synes også noe svakt løst. Dagens DEK beregner her arealet av fastmarksarealet og peker ut en slags grense som følger vannkant. Dette må løses, f. eks. ved at systemet helst leverer både total areal og fastmarksareal slik man gjør det i Finland, og i tilfeller uten fastsatte grenser i vann, positivt oppgir at det er fastmarksarealet man oppgir, og at totalarealet er ukjent.

Skal beregnet areal på en matrikkelenhet være inklusive eller eksklusive arealet av festetomter? Dette må inngå i den tekniske løsningen, men kunne med fordel ha vært omtalt i forskriften under definisjonen av areal.

1 1 -1 Norges
Ingeniørorganisasjon
(NITO)

Det virker demoraliserende når kommentaren til § 1.1. gjennomgående bruker formuleringen "opplysninger matrikkelen KAN inneholde". Sjølv sagt er dette ordvalget mer i tråd med realitetene, men loven sier "skal" og da må forutsetningen legges til rette for at det blir slik - eller endre loven! MD bør ikke si motstridende ting i lov, forskrift og kommentar til forskrift.

Kontaktperson: NITO er skeptisk til hvordan informasjonen "kontaktperson" skal holdes ajour, men ser nytten av opplysningen.

a) Samlet fast eiendom: det er villedende når det gis inntrykk av at samlet fast eiendom vil gå fram av matrikkelen! I beste fall vil det være situasjonen om noen år, når DMK og landbruksregisteret er fullstendig og rapporteringsrutinene innarbeidet! Det er heller ikke vist at Matrikkelen har i seg systematikk som fanger opp leiegrunn forvaltet av Fjellstyrene, Statskog og private jordsameier og at disse arealene (jorder, skogteiger, setrer o.a.) kobles med rett registerenhet i bygda. Uten dette får en ikke vist samlet fast eiendom!

kulturminner - grunn til å tro at registreringen blir mangelfull og usystematisk
forurensninger i grunnen - samme forhold som ved kulturminner

c) oppvarming: er ikke tatt med i dagens bygningsskjema, samordning må til.

d) det mangler presiseringer for "pålegg som gjelder bruk av grunn", ikke minst troverdige rapporteringsrutiner fra ulike vedtaksorgan. Både varsel om pålegg og sletting av pålegg krever hjemler og rutiner for mange andre enn matrikkelfører!

Generelt: Der lovgivers ambisjon er høyere enn hva matrikkelen faktisk kan speile - i overskuelig framtid - bør en del paragrafer få utsatt ikrafttreden, alternativt utsette loven til visningssystem, hjemler og rutiner er etablert. Punkt f er en slik ønskebestemmelse hvor en løfter et tekstregister til et geografisk informasjonssystem. Dette tar tid.

Det er synd at matrikkelen ikke i utgangspunktet kommuniserer med kommunale saksbehandlingssystemer. For å unngå dobbeltregistrering må kommunen investere i hjelpesystemer som takler samspillet mellom sakssystemer, forvaltningssystemer (for eksempel for kommunale avgifter) og matrikkelen. Utgifter til kjøp og drift av slike hjelpesystemer må kunne regnes inn i kommunenes samla utgifter til matrikkeloppgaver, og MD må i sin dokumentasjon over hva de har beregnet inn i matrikkelgebyret, synliggjøre dette.

Dette presser også kommunene til å investere i lokale matrikkelsystemer for å sikre at det blir god kommunikasjon mellom matrikkelen og kommunens saksbehandlings- og innsynsløsninger.

1	1	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	<p>I § 1-1 er det listet opp innholdet i den nye matrikkelen. Oslo kommune erfarer at det noen steder er uttrykt ønsker om et innhold som ikke fremkommer av innsendt informasjon eller som et resultat av kommunal saksbehandling. Oslo kommune er meget kritisk til krav om innlegging av informasjon i matrikkelen som ikke fremgår av den kommunale saksbehandlingen. Dette er ytterligere kommentert under § 1-1 c og § 10-1.</p> <p>c) (oppvarming er ikke tatt med i dagens bygningsskjema. Oslo kommune mener at det ikke kan kreves at opplysninger som ikke konkret kan tas ut av saksbehandlingen skal inngå i matrikkelen).</p> <p>d) Her savnes en nærmere presisering av hvilke type pålegg om bruk av grunn og bygning det siktes til. Det registreres at det ikke er overensstemmelse mellom lov og forskrift, jf. lovens bruk av "skal" og forskriftskommentarens "kan".</p> <p>f) Dette punktet har en veldig høy og langsiktig ambisjon som ikke kan gjenfinnes i matrikkelen som foreløpig må sies å være en tekstdel og en kartdel og ikke et fullverdig GIS-system.</p> <p>g) Det burde på forhånd vært jobbet mer for å få bedre kommunikasjon og samsvar mellom matrikkelen og kommunens saksbehandlingssystem for bl.a. å minimere duplisering av informasjon.</p>
1	1	-1	Riksantikvaren	<p>Selv om ordlyden i forskriften § 1-1 ikke er uttømmende, vil planstatus være en nyt-tig opplysning også i matrikkelen. Reguleringsformål og bestemmelser om bl.a. tillatt utnyttelsesgrad er opplysninger om eiendommen som bør inkluderes.</p>
1	1	-1	Ringsaker kommune	<p>Det bør gå tydelig fram av forskriften hvilke data som skal registreres i matrikkelen og hvilke data som kan registreres for de kommuner som ønsker det.</p>
1	1	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	<p>Ambisjonsnivået for innholdet i Matrikkelen er høgt. Rådmennene ser klart nytten av en matrikkel der alle vedtak, avtaler og vilkår knyttet til en eiendom kan vises i kart og register, men er bekymret for om de nødvendige lovendringer i øvrige lover (10-15 stk) er fulgt opp med melderutiner som gjør at vedtak blir matrikkelført og eventuelt sletta. Troverdigheten blir fort dårlig med mangelfull og uvederheftig Matrikkel. Vi har liten tiltro til at nødvendig opplæring kan være gitt til saksbehandlere og Matrikkelførere fra endelig forskrift foreligger og fram til 01.01.2007. Md bør heller ikke undervurdere det arbeidet som må gjøres for å endre vedtaksmaler o.a i kommunale og statlige saksbehandlingssystemer, for at vedtak skal få en ordlyd og en form som egner seg for matrikkelføring. Vedtak må ikke være gjenstand for skjønn, merarbeid og (feil)tolking hos matrikkelfører fordi saksbehandlere ikke har fått instruks om formalkrav til vedtak eller matrikkelsystemet ikke er teknisk tilrettelagt for kartfesting av pålegg eller vilkår departementet ønsker matrikkelført.</p>

Det er uheldig at Matrikkelen ikke kommuniserer med kommunale saksbehandlingssystemer. Slik funksjonalitet vil vi anmode Md om at blir utviklet før Matrikkelen introduseres i kommunene. For å unngå dobbeltregistrering må kommunene i motsatt fall investere i hjelpesystemer som takler samspillet mellom sakssystemer, forvaltningssystemer (for eksempel tingl.avgifter) og Matrikkelen (tilsvarende de løsninger f.eks NOIS og Norkart leverer for dagens GIS-systemer). Utgifter til kjøp og drift av slike hjelpesystem/klienter må kunne regnes inn i kommunenes samla utgifter til matrikkeloppgaver, og MD må sørge for nødvendig forskriftshjemmel.

1 1 -1 Sparebankforening og Finansnæringens Hovedorganisasjon Etter forskriftsutkastets § 1-1 om innholdet i matrikkelen skal bl.a. kulturminner og forurensning i grunnen registreres i matrikkelen. Dette ble påpekt i FNH's høringsuttalelse til lovforslaget, og vi støtter forslaget. De to foreningene er videre tilfreds med at offentlige pålegg som gjelder bruk av grunn eller bygninger skal registreres i matrikkelen, jf matrikkel-loven § 4 (2) og forskriftsforslaget § 1-1 bokstav d). Vi mener det også er viktig med lett tilgjengelig informasjon om gjeldende arealplaner mv. Vi registrerer at departementet velger å ikke legge planinformasjon inn i matrikkelen, men vil etablere planinformasjon som et tredje ledd i et samlet eiendomsinformasjonssystem, ved siden av matrikkelen og grunnboken. Vi ser med forventning frem til etableringen av et slik planregister.

1 1 -1 Statens bygningstekniske etat Koordinatfesting av tilbygg/påbygg Forslaget tar til orde for at alle registrerte opplysninger skal stedfestes med koordinater og kunne presenteres i et kart. Statens bygningstekniske etat mener det ikke er behov for å koordinatfeste tilbygg / påbygg.

Det fremgår av plan- og bygningsloven § 95 nr. 2 at søknad om tillatelse til oppføring av tiltak skal gi de opplysninger som er nødvendig for at kommunen skal kunne ta standpunkt til søknaden. Andre opplysninger kan ikke kreves. Prinsippet gjelder tilsvarende for meldingssaker. Vi finner at registrering av nye koordinater for tilbygg / påbygg går utover hva som er nødvendig etter pbl § 95 nr. 2. Hovedhensikten med koordinatfesting er å fastslå entydig plassering av bygningen. Endringer i bygningens form ved påbygg/tilbygg påvirker ikke bygningens plassering. Ønsker man å registrere opplysninger om endringer av denne art, anbefaler vi at andre verktøy tas i bruk enn teknisk kartverk.

En stor del av dagens tilbygg / påbygg oppføres av privatpersoner. Det er etter vår oppfatning ikke ønskelig at en slik registreringsplikt overlates til privatpersoner.

1 1 -1 Statens kartverk Kommentaren til bokstav a bør endres til: "Matrikkelen angir areal ut fra beregninger basert på registrerte koordinater i matrikkelkartet. Der det ikke foreligger slike data, angir matrikkelen et oppgitt areal som kan være ført inn fra ulike dokumenter eller liknende. Dersom det heller ikke er registrert slike data, vil ikke matrikkelen ha opplysninger om areal på vedkommende matrikkelenhet".

Bokstav b andre kulepunkt: "bebygd areal" foreslås endret til "bruksareal" da det er dette som registreres i matrikkelen. Derimot er

det i kommunal tilleggsdel feltet "alternativt bebygd areal", men det er ikke krav om utfylling av dette feltet.

Bokstav b fjerde kulepunkt foreslås endret til: vannforsyning, avløp, oppvarming, energikilde

Bokstav c andre kulepunkt foreslås endret til: antall rom, bad og WC, samt om det er kjøkkentilgang.

Kommentaren til bokstav g siste setning bør klargjøres. Det er ikke slik at kommunen utarbeider sin egen spesifisering (den er utarbeidet), men det er opp til kommunene om de vil bruke noen av feltene.

1 1 -1 Statens vegvesen,
Vegdirektoratet

Vi synes det hadde vært en fordel om det gikk klarere fram hva som skal registreres og hva som kan registreres i matrikkelen.

Bokstav a hjemler registrering av avtale eller vedtak om erverv av grunn til offentlig veg eller jernbane. Dette vil være nyttige opplysninger for tredjemann i de tilfeller der det går lang tid mellom erverv og gjennomføring av tiltak med påfølgende oppmålingsforretning. Vi savner imidlertid regler for matrikkelføringen. I forskriftens kapittel 9 er det ingen regler for dette. Et minimum burde være krav til frister for behandling av krav om matrikulering av slike opplysninger.

1 1 -1 Statistisk
sentralbyrå (SSB)

SSB vil spesielt peke på følgende kvalitetsaspekter:

- Tidsriktighet, dvs. at opplysninger blir registrert samtidig med at tillatelser blir gitt. For sen innregistrering av opplysninger medfører registreringsforsinkelse i statistikken, og spesielt er dette viktig for byggearealstatistikken som konjunkturindikator.
  - Løpende ajourhold/oppdatering av kjennemerker knyttet til eksisterende bygnings- og boligmasse. I tillegg er det viktig at registeret ajourføres ved avgang (riving, ombygging, bruksendring) i bygnings- og boligmassen, samt ved tilgang av boliger som følge av ombygging. Ajourhold av bygningstype er også viktig i slike tilfeller.
  - Massivregistrering, slik at Matrikkelen blir heldekkende. Spesielt viktig i bygningsdelen er arealopplysninger for alle bygninger i B-delen, samt de fem sentrale boligkjennemerkene bruksareal, antall rom, antall bad, antall wc og kjøkken.
- I 2005 ble det åpnet for å registrere egne bruksenheter for fritidsboliger (bruksenhetstype F). Dette er spesielt relevant i tilfeller der fritidsbygningen består av flere boenheter, og omfanget av bygging av slike bygninger er økende. For SSB framgår det ikke entydig av forskriften om registrering av bruksenhetstype F i samband med registrering av nye fritidsboliger i Matrikkelen er frivillig for kommunene å registrere, eller om det er pålagt på lik linje som for boliger (bruksenhetstype B og I). Under avsnitt 4.1. (§ 1-1 Innholdet i Matrikkelen) nevnes det ikke hvilke bruksenheter som skal registreres, men ut fra § 4 i loven forstår vi det slik at dette kun gjelder boliger. Vi ser det derfor som hensiktsmessig at det i forskriften presiseres hvilke bruksenhetstyper som skal registreres i Matrikkelen, med fritidsboliger som en av disse. Vi vil tillegge at statistikk over nybygging av fritidsboliger er et krav i EUs forordning for korttidsstatistikk som Norge gjennom EØS-avtalen er forpliktet til å følge, noe SSB ikke oppfyller i dag.
- Eiendomsomsetningsstatistikken bygger i hovedsak på opplysninger om tinglyste omsetninger av fast eiendom fra grunnboka og har i liten grad benyttet dataene fra GAB bl.a. grunnet mangelfulle opplysninger. Vi legger til grunn at eksisterende registreringer i tinglysingen fortsetter. Gode arealopplysninger i Matrikkelen vil være

særlig nyttig, primært for beregnet areal, men også oppgitt areal vil være nyttig der beregnet areal mangler. For at beregnet areal skal være av tilfredsstillende kvalitet regner vi med at det tilsvarende gjelder for grenselinjer.

- For utvikling av statistikk om landbrukseiendommer er, i tillegg til arealdata, opplysninger om bygninger i form av bygningstype, bebygd areal, bygningsstatus og næringsgrupper spesielt viktig. SSB er videre kjent med at Statens landbruksforvaltning har behov for en tydeliggjøring av begrepet landbrukseiendom i Matrikkelen. Dette vil redusere behovet for egen datainnsamling til Landbrukstellinga 2010, noe SSB stiller seg helt og fullt bak. Det er mulig at oppfølgingen av intensjonen med begrepet samlet fast eiendom kan være et hjelpemiddel til å holde oversikt over landbrukseiendommer med samme eier innenfor kommunene.

For SSB er det viktigere å få kvaliteten på de opplysninger som videreføres fra GAB til Matrikkelen på et tilfredsstillende nivå bl.a. gjennom bruk av opplysningene innsamlet til FoB 2001, enn å sette i verk nye registreringer og flere detaljer.

- 1 1 -1 Stavanger kommune Bebygd areal erstattes med bruksareal
- Kultur og
Byutvikling

§ 1-2 Sentral matrikkelstyresmakt

- 1 2 -1 Bergen kommune I første ledd er Statens kartverk gitt myndighet til bl.a. å gi utfyllende regler om innholdet i matrikkelen. Etter vårt syn må forskriftene være uttømmende for det innholdet i matrikkelen som kommunene er pliktig å rapportere. Når det gjeld "kan"-data stiller det seg annerledes da dette vil ha karakter av å være tilbud. Det tilsvarende gjelder for praktiske retningslinjer for dataleveranser.
- Siden Statens kartverk i tillegg til å være sentral matrikkelmyndighet også er tinglysingsmyndighet, bør § 1-2 få et tillegg som pålegger Statens kartverk å sørge for at data som lokal matrikkel-myndighet rapporterer til matrikkelen og som også skal rapporteres til i tinglysningssystemet, blir tatt hånd om av Statens kartverk, jfr. § 24 første ledd. Det virker lite rasjonelt at kommunene skal rapportere samme data til to registre som begge befinner seg hos Statens kartverk. Jfr. vår merknad til § 9-3.

- 1 2 -1 Fagadministrasjonen i region
Nordhordaland og
Gulen I første ledd er SK gitt mynde til m.a. å gje utfyllande reglar om innhaldet i matrikkelen. Etter vårt syn må forskriftene vera uttømmande for innhaldet i matrikkelen for det kommunane er pliktig til å rapportera. (Eit direktorat kan vel ikkje vedta slike pålegg?) Når det gjeld "kan"-data stiller det seg annleis då dette vil ha karakter av tilbud. Det same gjeld praktiske retningsliner for dataleveransar.

Då Statens kartverk og er tinglysingsstyresmakt, bør § 1-2 få eit tillegg (3) som pålegg SK å syta for at data lokal matrikkelstyresmakt rapporterar til matrikkelen og som også skal rapporterast til i tinglysningssystemet, jf. § 14 første ledd, blir tatt hand om av SK. Her er eit utkast til eit nytt tredje ledd til § 1-2:

(3) For data lokal matrikkelmyndighet rapporterer til matrikkelen og som også skal rapporteres til grunnboka, jf. lovens § 24, skal Statens kartverk besørge vidererapportering av aktuell informasjon til tinglysningssystemet.

Dersom dette forslaget blir imøtekome, vil det medføra oppfølgingar i

fleire av dei etterfølgjande forskriftskapitla og i kommentardelen.

§ 1-2, 2. ledd

1	2	2	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdelingen	Viser til martl. § 22, avsnitt 6: "Føring av opplysninger i matrikkelen kan berre utførast av person som er godkjent av sentral matrikkelstyresmakt." (Hva sier kommuneloven om hvem som kan gjøre hvilke jobber i kommunen ?)
1	2	2	Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski	Kommunen er den som legger inn data og vil ha nærhet/eierskap til dataene i matrikkelen og er også en stor bruker av dataene. Kommunene må få anledning til å uttale seg før Statens kartverk gir retningslinjer til sentral matrikkel.
1	2	2	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Registreringsinstruksen må være ferdig før opplæring av matrikkelførere tar til, helst før. Kommunene vil bli hørt før instruksen fastsettes.

§ 1-3 Krav til matrikkelsystemet

1	3	-1	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdelingen	Spørsmål: Hvem har det juridiske ansvar for at de opplysningene som skal kunne hentes ut i et matrikkelbrev er korrekte ? og hvem har eventuelt ansvar for hva ? Kommer dette under § 1-3 (2) ? Dersom B-delen i GAB skal legges inn uten å være kontrollert, kan ikke kommunene påta seg det juridiske ansvaret.
1	3	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Her bør begrepsbruken være i overensstemmelse med det som er vanlig (og entydig definert) på området: forvaltet og driftet, ikke "håndtert" og "oppbevart" osv.. Kommunene vil her kreve at driften skjer ut fra en såkalt 24 - 7 standard, og at det er etablert et avviksregime.
1	3	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Her må det gis åpning for etablering av lokal matrikkel og hvordan kommunikasjonen med sentral matrikkel skal foregå

§ 1-3, 1. ledd

1	3	1	Bærum kommune - Geodata	Det er behov for en klargjøring om hvordan personer som har skjernet adresse i folkeregisteret skal håndteres. Selv om disse ikke vil stå oppført med bostedsadresse i matrikkelen, vil de likevel opptre som

hjemmelshavere på offentlige varslingslister i bygge- og reguleringsaker. Skjermingen blir jo da betydelig uthulet siden eiendommens adresse jo normalt også er personens bostedsadresse. Det er et problem å både håndtere personers rett til skjerming og deres rett til å bli varslet i saker der vedkommende er berørt som nabo. Hvordan skal kommunen eller tiltakshaver håndtere disse motstridende forpliktelsene? Her er det behov for mye klarere regler enn vi har i dag. Problemet blir ikke mindre med innføringen av "automatiserte" systemer som f.eks. Byggsøk. Vi har i Bærum kommune nylig hatt en sak omkring dette og registrerer at det i dag ikke er klare regler for hvordan dette skal håndteres.

Kapittel 2. Klarlagt grense før hjemmelsovergang

2	-1	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	OK at det er utsatt, men bør absolutt innføres innen 4 år.
2	-1	-1	Jernbaneverket	Til matrikkellovens § 7 andre ledd trengs mer presise kriterier for når en eiendom med uklare grenser skal fritas for klarlegging av grensene. Man kan heller ikke forutsette at samtlige grenser for en stor eiendom behøver klarlegging, dersom kun deler er uklare. Da må det være tilstrekkelig å kun behandle de uklare strekningene.
2	-1	-1	Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) - Seksjon for geomatikk	Kapitlet er ikke gitt. Vi mener det vanskelig kan utsettes, og det er heller ikke gitt noen tidsfrist. Matrikkelloven etterlater mange ubesvarte spørsmål når det gjelder omstridte grenser. Tilfeller av denne art melder seg jevnlig og vil skape problemer hvis loven settes i kraft uten støtte i en forskrift på det aktuelle området. Vi vil illustrere dette ved et eksempel fra praksis, men med navn omskrevet. Lars vil kjøpe hytte og vil gjerne vite hvor tomtegrensene går. Kommunen leier et firma til å påvise grensepunktene, men mot en av naboene, Oline, finner ikke firmaet pålitelige merker. [Fig] Punkt 2 har vært markert med rør, men dette står løst mellom småsteiner og er ikke til å stole på. Punkt 3 er på fjell, men har ikke blitt merket. Punkt 4 er kors i stein, men er nedfylt under bygging av en veg som også gjorde ende på et rør i punkt 5. Punkt i var merket med vinkeljern i jord, men dette står nå i en oppfylt gårdsplass, og det er uvisst om det står riktig. Oppmålingsfirmaet satte forsøksvis ut nye merker. De treffer tydeligvis ikke grensen særlig godt, for det er satt ut et ekstra knekkpunkt mellom punkt 2 og 3, og avstandene mellom de øvrige merkene stemmer ikke med Olines gamle målebrev. Oline godkjenner derfor ikke grensen. Hun etterlyser de gamle merkene, spesielt nr 4 og 5 som er blitt borte.

Hva skjer i et tilfelle som dette? Uten støtte i forskriften blir det å anvende loven så godt man kan. Etter § 7, første ledd, skal grensene skal være klarlagt i oppmålingsforretning før Lars kan få grunnbokshjemmel. Kan da de nye merkene som firmaet satte ut, sies å være "klarlegging" av grensen? Vedtak om matrikkelføring vil ventelig presse Oline til å klage.

§ 7, andre ledd, angir to unntak. Det siste går på tilfeller der:
b) det av andre grunnar ikkje er formålstenleg å krevje at alle grensene blir klarlagde.

Kommunen kan avgjøre at eiendommene kommer inn under b), men det virker svært urimelig i dette tilfelle og vil ventelig føre til klage.

Et alternativ er et mer omfattende målearbeid hvor Olines eiendom kanskje kunne rekonstrueres hvis det finnes pålitelige merker i naboområdet. Men det tar fort et par ukeverk. Vil kommunen gjøre det?

Saken kan bringes inn for jordskifteretten. Hvem tar initiativet og hvem betaler? Problemene med å rekonstruere grensen skyldes vesentlig dårlig måling og merking samt anleggsarbeid i kommunens regi. Skal kommunen bidra? Eller er det Lars som må punge ut? Han trodde det var en kurant sak å få påvist grensene. Og Oline er minstepensjonist og trenger både juridisk og teknisk bistand ved en rettssak.

Konklusjonen er at det er påtrengende behov for kapittel 2 i forskriftene. Loven alene strekker ikke til på dette området. De aktuelle paragrafene er vanskelig å forstå, og saksgang, ansvar og økonomiske forhold er uklare. Særlig gjelder det gamle grenser, og dem er det mange av, over hele landet.

Kapittel 3 Krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning

3 -1 -1 Haugesund
kommune - Teknisk
forvaltningssenhet

Kapittel 16 Godkjenning av landmålerforetak. Kontroll av kvalitet på arbeid som er utført av private foretak.

Forskriftene angir at foretak blir godkjent etter samme mønster som godkjennelse av foretak i reglene til plan- og bygningsloven som skal utføre plassering, utstikning og plasseringskontroll av godkjente tiltak.

Erfaringene som Haugesund kommune gjorde etter at forskriftene til plan- og bygningsloven trådte i kraft var ikke gode. Med få unntak fulgte ingen av de godkjente firmaene opp de krav om innlevering av data for kartendringer og dokumentasjon av om plassering av bygninger som ble satt ihht. standard og forskriftene.

Kommunen har etter reglene i plan - og bygningsloven en rekke ganger gitt pålegg til firma om å følge de reglene som gjelder for utførelsen.

Etter flere år med de nye forskriftene ser en nå at kvaliteten på arbeidene blir bedre.

Kommunen har nå fått en rekke positive tilbakemeldinger på ordningen i det en sikrer kvalitet på arbeidene og en får likebehandling når det gjelder priskonkurranse.

I lov om eiendomsregistrering som nå legges frem er det ikke lagt opp til noen form for kontroll og lokal oppfølging av saker. Kommunen har etter de nye forskriften bare muligheter til å komme med merknader som gjeldet avvik i forhold til DEK og godkjent deling. Det er heller ikke utarbeidet noen standard for som sikrer at tidligere utstedte data blir tatt hensyn til ved kartforretning.

Sentrale myndigheter skal bare føre tilsyn. En må anta at kvaliteten på de utførte arbeidene blir dårlige, samtidig som en gir muligheten til gjennomføring av lettvinne løsninger for firma som skal konkurrere på pris.

Forslag til endring:

Det må utarbeides standard for å sikre at arbeidene utføres med ønsket kvalitet. Kommunen og sentrale myndigheter må få anledning til å utstede avviksmeldinger. Det bør utarbeides sanksjonsregler.

3	-1	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Mangelen på standardkrav til søknad og søker er et problem i forhold til rasjonell saksproduksjon. Dette åpner for mye flikking i ettertid, hvor oppgaven kun burde bestå i å entydig påvise i marken det som er godkjent. Jf merknadene til 2.6. I kapittel 2.6 [høringsbrev] er det asymmetri mellom det pr. dato manglende standardkravet til presisjon i en søknad om deling (og det oppfølgende vedtaket om delingstillatelse) og kravet om å sette ut grenser i samsvar med kommunens tillatelse. Lav presisjon i godkjenningsskjemaet vil således åpne for et stort handlingsrom for landmåler. Det er klart at i mange kommuner er dette en ønsket løsning. Men hva er da "i samsvar med"?
3	-1	-1	Statens kartverk	Våre generelle kommentar til §§ 3-3, 3-4, 3-5, 3-6 og 3-7. Det er oppgitt at dokumentasjon for de aktuelle forretninger ikke vil bli oversendt registerfører for Grunnboken. Ser man f.eks. på § 3-7 som vedrører arealoverføring, skal matrikkelfører ta stilling til spørsmålet om dokumentavgift (a), panterett (c) og konsesjon (d). Dette er temaer innen jussen som registerfører for Grunnboken har lang erfaring med å vurdere, og som krever solid kunnskap om de nevnte fagområder. Hva gjelder matrikkelførerens prøving av forhold knyttet til dokumentavgift og konsesjon, skulle det ikke være noe i veien for at dokumentasjon ikke medfølger til tinglysing, gitt at matrikkelfører har tilstrekkelig kompetanse om regelverkene. Hva gjelder spørsmålet om pantefrafall (c), må det avklares om "Nødvendige erklæringer fra panthavere om pantefrafall" skal påføres pantedokumentet, eller om slike erklæringer kan avgis på "løs kvittering". Se nedenstående kommentar til § 3-7 c). I den grad "løs kvittering" vil være tilstrekkelig, i likhet med hva som er tilfellet ved reseksjonering, vil det ikke være påkrevet at registerføreren her oversendes dokumentasjon for pantefrafall. Det er fortsatt forutsatt at landets matrikkelførere har tilstrekkelig panterettslig kompetanse. Det må dessuten forutsettes at det er pantesituasjonen på tidspunktet for tinglysing av arealoverføringen som er avgjørende for prøving av kontrollen med pantefrafall. Dette betyr at det av meldingen fra matrikkelfører til registerfører entydig må fremkomme hvilke panthavere som har samtykket til arealoverføringen, gitt at slikt samtykke kan avgis på "løs kvittering". Dersom registerføreren ikke engang er tiltenkt slik minstekontroll med panthaversamtykke, vil det ikke være nødvendig for matrikkelfører å redegjøre fra hvem panthaversamtykke foreligger.

§ 3-1 Krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning

3	1	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Til kommentarene: Det må presisere at landmålerforetaket ikke kan bruke kommunen som sekretær og gratis arbeidskraft for å minimalisere egen innsats i å framskaffe historiske data som ikke er produsert av kommunen sjøl.
3	1	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Her må det utarbeides mer detaljerte rutiner som sikrer at det innsendte materialet har en forutsigbar rekkefølge, kvalitet og fullstendighet som tilfredsstillende kommunens saks- og arkiv system..
3	1	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	Det må presiseres at landmålerforetaket ikke kan bruke kommunen som sekretær og gratis arbeidskraft for å minimalisere egen innsats i å framskaffe historiske data som ikke er produsert av kommunen sjøl. Rettledningstiden kommunene i dag bruker på den enkelte grunneier i samband med delesaker må vurderes annerledes under et regime der kommunene eventuelt ikke skal utføre også oppmålingsforretningen. Den romslighet kommunene i dag utviser vil under ny lov fort framstå som rein subsidiering av den landmåleren en grunneier har engasjert. Dagens strategi med gebyrfinansiering (og kostnadsutjevning mellom alle fradelingssakene) er nettopp ment å fange opp også de mer arbeidskrevende tilfellene, uten at det skal belaste utkanter og enkeltstående fradelinger urimelig. Dette har vi kunnet gjøre fordi kommunenes samla utgifter til kart-og oppmålingsoppgaver i dag er hjemla i Delingslovens selvkostprinsipp.

§ 3-1, 1. ledd

3	1	1	Regionrådet Nordhordaland IKS	Kva ansvar har kommunen i høve til sine vedtak om matrikkelføring. Før det blir sett kriterier for kompetanse til den som godkjenner eller avslår krav om matrikkelføring, må det bette klargjerast kva konsekvensar feile vedtak har for kommunen. Det seier seg sjølv at det ansvarlege landmålarforetaket står ansvarleg for det oppdraget det har teke på seg. Hovudspørsmålet er kva ansvar og konsekvensar har det for kommunen om det i ettertid viser seg at kommunen har godkjent matrikkelføring av dokument som ikkje tilfredsstillende kvalitetskrava sett i lov, forskrift og retningslinjer og kva dersom vedkomande foretak som har levert manglande kvalitet ikkje eksisterer lenger. Dette er sentrale spørsmål for kommunane, som det bør ligga eit lett tilgjengeleg svar på. Dette kravet er ikkje oppfylt!

§ 3-1, 2. ledd

3	1	2	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Når det sendes inn dokumentasjon for matrikkelføring går ikke denne direkte til matrikkelføring, men gjennom kommunens sak/arkiv-system. Flere kommuner har allerede innført digitalt arkiv og har startet med elektronisk saksbehandling som også vil berøre matrikkelføringen.

§ 3-2 Dokumentasjon

3	2	-1	Alta kommune	(g) Landmålerens plikt til å avklare bruksretter må også omfatte

kartfesting av stedbundne rettigheter (servitutter). Jfr også kommentarer til § 15-8.

(i) nytt punkt. Ved fradeling av ny parsell som tomt til eksisterende bygning bør det være krav om at bygningsopplysninger dokumenteres tilsvarende som for ny bygning. Viktig tiltak for å bygge opp godt bygningsregister og troverdighet til matrikkelen.

3 2 -1 Bergen kommune

Bokstav c)

Forskriften nevner dokumentasjon av tekniske data: kart, måledata, beregninger og andre opplysninger... Dette må konkretiseres og avstemmes mot hva kommunen skal gjennomføre av tekniske kontroller i forbindelse med matrikkelføringen. (Se også 5.1.2 om definisjon av vedlikeholdsplikt). Hvordan tenker departementet seg at disse dataene skal dokumenteres ved moderne metoder for datainnsamling og beregning; og med hvilket formål -? Godkjenning av landmålingsforetak må vel nettopp ha som hensikt at landmålingsforetaket skal kunne stå inne for og ha ansvaret for at det landmålingstekniske arbeidet er tilfredsstillende i forhold til en definert standard.

Bokstav d)

Vi foreslår at minimumsinnholdet i protokollen blir vist i punktvis på tilsvarende måte som i § 15-8 tredje ledd.

Bokstav e)

Forskriften bør presisere at fullmaktens omfang må beskrives i fullmaktteksten, jfr. departementets kommentar til dette punktet og delingsforskriftens 5.1.

3 2 -1 Bodø kommune -
Geodatakontoret

Til § 3 - 2 (b):

Små avvik fra delingstillatelsen bør kunne gjennomføres uten ny kommunal behandling, dersom disse åpenbart fører til bedre utforming av eiendommen. At selv det minste avvik skal godkjennes synes unødvendig byråkratisk.

[bokstav d]

Til § 3.2 og 15.8 om manglende oppmøte ved forretningen

I § 3.2 står det at parter som ikke har møtt bør få se protokollen (muligens også kvittere for dette?) før krav om matrikkelføring sendes. Det står også "landmålerforetak kan ikke fremsette krav om matrikkelføring uten at partene har akseptert og er enige i de grenser som er behandlet i forretninga". I kommentarene til § 15.8 står det at "parter som ikke møter kan landmåleren forsøke å kontakte i etterkant av forretningen", og "i protokollen må det redegjøres for årsaken til manglende fremmøte" (dette siste kan landmåler umulig vite noe om). Kan matrikulering nektes på bakgrunn av at en part ikke har møtt og påvist sin grense (vi tenker på tilfelle der grense tidligere ikke er målt), jfr formuleringen i 3.2 om at partene må være enige? Det praktiske må være at dersom de ikke møter, og har fått tilsendt kopi av protokollen, må krav om matrikulering godtas.

Til § 3.2 om uenighet som grenser

I oversendelsesbrev 2.6 er det kommentert at "dersom en grense er omtvistet skal det opplyses om dette i matrikkelen". I forskriften § 3.2 (d) står det at det skal fremgå av protokollen "om noen har innvendinger mot de grensene som er merket og målt i forretningen", og i kommentarene til § 3.2 står det "landmålerforetak kan ikke fremsette krav om matrikkelføring uten at partene har akseptert og er enige i de grenser som er behandlet i forretninga".

Det praktiske her må være at foretaket kan kreve matrikkelføring der det er dokumentert uenighet om eksisterende grense. Ellers vil saken stoppe opp, og uenighet om grensepåvising bli et redskap for å trenere en forretning. Hvis saken stopper opp etter at alle kostnadene er påløp, kan det bli vanskelig å inndrive påløpte utgifter fra rekvirenten. Avbrutt forretning er så vidt vi kan se ikke behandlet ellers i forskriften.

Til § 3 - 2 (g):

I forskriften gjøres landmåleren ansvarlig for å sjekke grunnboksblad for aktuell eiendom. For at dette skal kunne gjøres effektivt må det kunne gjøres online mot elektronisk grunnbok. Det er også et sterkt ønske at viktige tinglyste dokumenter gjøres enkelt tilgjengelig, for eksempel kopi av skylddeling. Ideelt sett burde panteboken vært skannet og gjort tilgjengelig for landmålerforetakene. I alle fall må det utarbeides nye rutiner som gjør at en bestilling og leveranse av et dokument ikke tar mer enn 2- 3 dager. Tidsfaktoren vil være avgjørende for landmålerforetakene, lang tid for en leveranse kan føre til at viktige forhold ikke blir ivaretatt.

Vi stiller også et spørsmålstegn med prisen på kopi av pantebok, i dag koster det rundt 140 kr for en kopi av en skylddeling. Bruk av EDR er også dyrt. Spørsmålet er om det er rett å belaste landmålerforetakene med disse utgiftene når undersøkelsesplikten er gitt i forskrifts form.

3 2	-1	Bærum kommune - Geodata	c): Etter vår oppfatning bør landmålerforetaket ikke levere inn måledata og beregninger som del av dokumentasjonen. Dette er underliggende materiale av faglig karakter som kommunen verken har ansvar for å kontrollere, eller kan forventes å sitte med kompetanse til å kunne vurdere i en situasjon der kommunens oppmålingsfaglige virksomhet kanskje er nedlagt. Landmålerforetaket må stå ansvarlig for det faglige og dette bør framgå av egenerklæring fra landmåler, innlevert sammen med matrikuleringsbegjæringen. Av landmålingsteknisk dokumentasjon er det kun sluttresultatet av oppmålingen i form av koordinater for de nye grensene, som bør sendes inn. Da vil det heller ikke i ettertid bli reist spørsmål om hvor ansvaret ligger for eventuelle landmålingsfaglige blundere. Etter vår oppfatning bør det i forskriften gjøres klart at kommunens kontrollansvar er begrenset til å sjekke at landmåler har innlevert de formelle dokumentene for matrikulering.
3 2	-1	GeoForum	De kommunale tillatelsene finnes allerede i en saksmappe (analog og/eller digital) i kommunen, og det kan derfor synes unødvendig å få inn nye kopier med kravet. Dokumenter vedrørende krav om matrikkelføring vil vel bli lagret sammen med eller koblet mot delesaken. Men dersom dette kravet fjernes, kan det påføre matrikkelføreren merarbeid med framfinning av dokumenter, for et gebyr som allerede er lavt.

[til merknadene]

I siste punktum bør det stå at parter som er direkte berørt av saken, men som ikke har møtt til forretninga i marka, skal få se protokollen før saken sendes til matrikkelføring.

- 3 2 -1 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad
- c) Det bør innføres egen kode for å skille mellom eksisterende eller nye grensemerker. Foreslår at det brukes ca årstall på gamle merker og registreringsdato for nye merker som kode.
d) Skjema må enkelt få avkryssing for tema. Kommentarene bruker bør på at parter bør se markprotokollen. For å avverge seinere problemer anbefales skal.
g) Tillegg i kommentarene: Undersøkelse om ikke tinglyste heftelser bør kunne registreres i skjema for oppmålingsforretningen. Disse avklaringene bør utføres i forbindelse med saksbehandling etter PBL. (søknadsskjema).
- 3 2 -1 Hole kommune - Areal- og byggesak
- d)
I siste punktum bør det stå at parter som er direkte berørt av saken, men som ikke har møtt til forretninga i marka, skal framvises protokollen før saken sendes til matrikkelføring.
- 3 2 -1 Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning
- Landmålar skal etter ny lov om eigedomsregistrering vere meir aktiv enn i dag m.o.t. til å undersøker bruksrettar og servituttar for dei areala som forretning gjeld. Vi meiner imidlertid at formuleringane i forskriftenes § 3 g og h er for svake, det synest å vere tilstrekkeleg at landmålar tar ei utskrift frå grunnboka og konfererer med partane om dei ynskjer at landmålar skal rydde opp i rettane. Det vil lett vere økonomien som styrer dette frå partane si side, dei står ofte framfor ein lang og kostbar byggeprosess, og dei ser kanskje lite behov for å rydde opp i grunnboka når det ikkje er krav i lov eller forskrifter om at dette vert gjort.
- Vi meiner at det må formulerast ei plikt for landmålar at han må syte for at grunnboka skal vere mest mogleg korrekt etter ein forretning, for dei areala forretninga gjeld, og at rettar som ikkje lenger gjeld, skal landmålar sørge for vert sletta.
- Vi føreset også at det vert definert ei "landmålarutskrift" som dekker krava til utskrift i bokstav g).
- 3 2 -1 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.
- c)
Kartdata og måledata må kreves innlevert på et standard digitalt format (SOSI, KOF...) At måledata og beregninger skal leveres inn som del av dokumentasjonen må tolkes som at matrikuleringsmyndigheten forutsettes å gjøre en faglig vurdering av disse før matrikulering. Hvor inngående skal denne vurderingen være og hvor går grensen for kommunens ansvar mht. å godta målinger som ikke "holder mål"? Kan kommunen bli stilt til ansvar for innlegging av data som i ettertid viser seg å være feilaktige? Hvilke krav til faglige kvalifikasjoner innebærer i så fall dette for matrikuleringsorganet? Dette er problemstillinger som ikke kommer tydelig nok fram verken i loven eller forskriftene.

- 3 2 -1 Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski
- Dagens målebrev er et godt innarbeida dokument som gir god og ryddig informasjon. Vi mener at målebrevet bør videreføres som ett dokument som skal innsendes ved matrikkelføring og at målebrevet bør tinglyses.
- Det bør presiseres hvilke særskilte grunn som skal til for at grensepunkt ikke blir merket og målt. Det bør være svært strenge grunner for å utelate måling av punkt.
- 3 2 -1 Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold
- Kravene til dokumentasjon synes generelt overdrevne, svært papirorienterte og byråkratiske.
- Til § 3-2 a
Hvorfor skal et firma som lever av å levere gode tjenester, satse sin autorisasjon på å fremme en sak uten tilstrekkelig fullmakt? Advokater og danske landinspektører er gjennom sin bevilling er gitt kompetanse til å opptre på sine klienters vegne. At mange advokater i dag frivillig legger frem fullmakt i delingssaker, er en annen sak.
- Til § 3-2 b
Hvorfor skal en landmåler dokumentere en tillatelse overfor kommunen som kommunen selv har gitt (og har i sitt arkivsystem)? Her - og når det gjelder annen offentlig dokumentasjon og tillatelser - må det være tilstrekkelig at det i sakens dokumenter gis en entydig referanse til saksnummer mv. i en standardisert sjekklister. En privat veirett - som ikke er dokumentert tidligere - må derimot dokumenteres. Hvis det er gjort avvik fra tillatelsen, bør dette være et punkt som skal protokolleres, jf bokstaven c.
- Til § 3-2 c
Dette synes for oss å være en naturlig del av protokollen og kommer i tillegg til sjekklister.
- Til § 3-2 f synes å være et naturlig vedlegg til sjekklister, hvor det er identifisert.
- Til § 3-2 g.
Dette synes for oss å være en naturlig del av sjekklister som tar seg av det formelle grunnlaget for saken, mens protokollen beskriver handlinger og utfall i saken. Til begge kan det knyttes vedlegg. Forhold som er dokumentert i offentlige registre, skal ikke inn i saken som vedlegg, her må det være nok med referanse til saksnummer og saksansvarlig.
- Vi opplever det som viktig at normal for sjekklister og protokoll er ferdig i god tid før opplæring av landmålere tar til.
- 3 2 -1 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)
- d) Protokoll: Det må avklares om protokollen skal avleveres i original eller kopi.
Protokollen må også dokumentere berørte parters underskrift.
Generelt. Et av problemene med å motta og behandle søknader er at de ikke er ordnet i noe logisk og konsekvent mønster. Statens kartverk skal likevel lage et utall retningslinjer slik at det burde være en mal for hvordan dataene skal overleveres og i hvilken rekkefølge. Dette ville forenkle det etterfølgende arbeidet for matrikkelfører.
- Alle nye grenser bør være målt eller på annen måte bestemt for å kunne akseptere en ny parsell. Hvorvidt grensene er merket eller ikke er mindre relevant for å kunne registrere en ny eiendom for matrikkelfører/kommunen. Dette må være en sak mellom partene. I

byområder vil det ofte være uaktuelt eller umulig å sette ned grensemerker og en begrunnelse hvorfor er unødig byråkratisk.

Det er partene sjøl, via landmåleren som framskaffer de dokument og rettighetsbeskrivelser partene ønsker tinglyst, eller delingsvedtaket krever tinglyst. Kommunen har etter Matrikkelloven ingen undersøkelsesplikt i forhold til å framskaffe slike dokument.

Hvis kommunen må samtykke til en eventuell sletting/endring av erklæring som ikke har sammenheng med søknaden, bør dette behandles som egen sak.

Dersom endringstillatelsen ikke foreligger når krav om matrikkelføring fremsettes, er dokumentasjonen i utgangspunktet ikke fullstendig og skal avvises av matrikkelfører. Ved avvik fra delingstillatelsen må endringstillatelse etter pbl gis, før fremsettelse av krav.

b) Ved avvik fra deletillatelsen kreves det ny behandling etter Pbl. Dette er en ny sakstype, som en må huske på å få definert inn i gebyrregulativet etter Pbl før gebyrene for 2007 blir vedtatt. (Dette er blant de ting MD bør orientere kommunen om i rimelig tid før loven trer i kraft., jmf merknader til kap 1)

Kommentarene, punkt g) Vi er litt betenkt over at meklerrollen presiseres, uten å minne om at landmåleren ikke har domsmyndighet, ikke voldgiftsmulighet og kun skal forholde seg til fradelingsvedtaket hva grenser angår.

3 2 -1 Norges
Jordskifte kandidatfo
rening (NJKF)

§ 3 g) og h) Avklaring av bruksrettar og servituttar. Landmålar skal etter ny lov om eigedomsregistrering vere meir aktiv enn i dag m.o.t. til å undersøkje bruksrettar og servituttar for dei areala som ei forretning gjeld. Vi meiner imidlertid at formuleringane i forskriftenes § 3 g og h er for svake, det synest å vere tilstrekkeleg at landmålar tar ei utskrift frå grunnboka og konfererer med partane om dei ynskjer at landmålar skal rydde opp i rettane. Det vil lett vere økonomien som styrer dette frå partane si side, dei står ofte framfor ein lang og kostbar byggeprosess, og dei ser kanskje lite behov for å rydde opp i grunnboka når det ikkje er krav i lov eller forskrifter om at dette vert gjort.

Vi meiner at det må liggje eit krav i forskriftene til landmålar om at grunnboka skal vere mest mogleg korrekt etter ei forretning, for dei areala forretninga gjeld, og at rettar som ikkje lenger gjeld, skal landmålar sørge for vert sletta.

Landmålar må dokumentere dei rettar og kjente servituttar som skal overførast til den nye matrikkeleininga. Dette er spesielt viktig at ved oppretting av nye matrikkeleiningar. (merknader til § 3g)

Vi føreset også at det vert definert ei "landmålarutskrift" som dekker krava til utskrift i bokstav g).

3 2 -1 Oslo kommune -
Plan- og
bygningsetaten

b)

Dersom partene blir enig om å avvike delingstillatelsen, må det søkes om tillatelse til endring på forhånd. Det er ikke kurant å foreta en slik endring av delingstillatelsen på tidspunkt for matrikkelføring. I utgangspunktet er ikke dokumentasjonen fullstendig og skal avvises av matrikkelfører.

Ved avvik fra delingstillatelsen må endringstillatelse etter pbl gis før fremsettelse av krav.

c)

Kart over grenser og grensemerker for den eiendom eller grensestrekning som saken gjelder, måledata, beregninger [dokumentasjon på at landmåling og beregninger er i henhold til standarden Stedfesting av eiendoms- og råderettsgrenser utgitt av Statens kartverk] og andre opplysninger som kreves for føring av matrikkelen. Det skal gå frem hvilke grenser som er nye eller endret, og hvilke eksisterende grenser som inngår i forretninga uten endring. Det skal ligge ved særskilt begrunnelse når ikke alle grenser er merket og målt. Tilsvarende begrunnelse skal ligge ved dersom ny matrikkelenhet søkes opprettet uten at oppmålingsforretninga er avsluttet.

Det må forventes at data for grenser skal være i koordinater og i det format og med den kvalitet som er vanlig i området (FKB).

Alle nye grenser bør være målt eller på annen måte bestemt for å kunne akseptere en ny parsell. Hvorvidt grensene er merket eller ikke er mindre relevant for å kunne registrere en ny eiendom for matrikkelfører/kommunen. Dette må være en sak mellom partene. I byområder vil det ofte være uaktuelt eller umulig å sette ned grensemerker og en begrunnelse hvorfor er unødig byråkratisk.

Hvilke måledata skal kreves? Rådatafil, beregninger, endelig koordinatliste, utplott av innmålte punkt, grunnlagsdokumentasjon, kontrolldokumentasjon?

d)

Protokoll (Elektronisk eller på papir og i tilfelle kopi eller original) for gjennomføring av oppmålingsforretning{a}en med fortegnelse over hvem som er varslet, og beskrivelse av hvordan de enkelte grenser er påvist. Det skal fremgå at partene er lovlig varslet og om noen har innvendinger mot de grensene som er merket og målt i forretninga. Det skal fremgå om landmåleren står i noe personlig eller økonomisk forhold til noen av partene. Protokollen skal føres etter retningslinjer og på skjema godkjent av Statens kartverk.

Skjemaer blir fort utdaterte. Det bør lages en mal med minimumskrav. Aktørene må kunne tilpasse disse til sine egne systemer og ønsker.

I bykjerner vil det generelt være uhensiktsmessig å sette ned tradisjonelle grensemerker i marka. Det er viktig at nytt grenseforløp beskrives nøyaktig og entydig i protokollen (om mulig i forhold til varige terrengdetaljer) som en ekstra forsikring i tilfelle det skulle være feil i beregninger eller målinger. Dette vil gjøre protokollen lettere forståelig for partene slik at det gjør dem i stand til å påpeke feil/misforståelser.

h)

Når tinglysing/sletting ikke er stilt som vilkår for å kunne gjennomføre tillatelsen, er forannevnte dokumenter av privatrettslig karakter og dermed uvedkommende for kommunen. Landmålingsforetaket eller hjemmelshaver bør sørge for dette selv. Hvis kommunen må samtykke til en eventuell sletting/ending av erklæring som ikke har sammenheng med søknaden, bør dette behandles som egen sak.

merknadene til g)

Her må lovgiver huske på at det er et fradelingsvedtak og forholde seg til og at meklerrollen nedtones til det å bidra med presis informasjon.

Igjen vil Oslo kommune påpeke at matrikkelføringsprosessen ikke skal belastes med oppgaver som ikke er stilt som et krav i deletillatelsen. Oppfølging, registrering og tinglysing av andre rettigheter/heftelser er kommunen uvedkommende og skal avvises og returneres. Dette må partene selv følge opp.

- 3 2 -1 Ringerike kommune - Miljø- og arealforvaltning
- Ønsker en klarere presisering av kommunens rolle som matrikkelfører og det ansvaret de har dersom landmålerforetaket ikke har utført arbeidet i samsvar med for eksempel godkjent reguleringsplan, men ved egenerklæring krysset av for at arbeidet er utført i samsvar med plan. Skal kommunen kontrollere dette før matrikkelføring? Hvis ikke hvem har ansvaret når feilen i ettertid oppdages?

- 3 2 -1 Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang
- RÅDMANNSUTVALGET mener det må presiseres tydeligere i forskriften at det er partene sjøl, via landmåleren som framskaffer de dokument og rettighetsbeskrivelser som skal følge med til tinglysing. Kommunen har etter Matrikelloven ingen undersøkelsesplikt i forhold til å framskaffe slike dokument.

Dersom kommunen må samtykke til en eventuell sletting/endring av erklæring som egen sak, må kostnadsdekning hjemles i Matrikkelforskriften.

Ved avvik fra deletillatelsen kreves det ny behandling etter Pbl. I dag er oppmålingsforretningen myndighet og kommunens landmåler opptrer med hjemmel i Delingsloven til å foreta mindre avvik direkte under forretningen. Når denne myndigheten fjernes ved ny lov, vil det bli langt vanligere med to behandlinger av en fradelingssøknad, med tilhørende bruk av tid og penger for partene. Kommunene må huske på å fange opp denne "sakstypen" i gebyrregulativet etter Pbl før gebyrene for 2007 blir vedtatt. (Dette hører med blant de ting MD bør orientere kommunene om i rimelig tid før loven trer i kraft, jmf våre merknader til "Innledningen fra Md".)

Vi er litt overrasket over at departementet i kommentarene til p g) presiserer landmålerens meklerrolle, uten å minne om at landmåleren etter NY lov ikke har domsmyndighet, ikke voldgiftsmulighet og kun skal forholde seg til fradelingsvedtaket hva grenser angår.

- 3 2 -1 Statens kartverk
- Merknaden gjelder bokstav c i bestemmelsen. Tekniske krav til måling og dokumentasjon for grenser er gitt i forskriften § 15-6. Det kan derfor i kommentaren med fordel henvises til § 15-6.

Til § 3-2 (e)

Matrikkelfører bør praktisere samme krav til fullmakt som registerføreren for Grunnboken. Dette innebærer at kun original fullmakt skal kunne legges til grunn. Alternativt vil kopi av fullmakt kunne legges til grunn, men da skal advokat, statsautorisert eiendomsmegler, statsautorisert eller registrert revisor innestå for at fullmakten gjelder, jf avtaleloven § 16.

Det er ønskelig med en forskriftsbestemmelse eller kommentar om at registerfører for Grunnboken ved sin underskriftskontroll av dokumenter til tinglysing kan basere seg på at matrikkelfører har gjort de nødvendige kontroller av fullmaktsforholdet. Registerfører skal da kun kontrollere at de berørte hjemmelshavere fremkommer av matrikkelbrevet som rekvirent, eller at disse hjemmelshavere har samtykket på annen måte. Det vises til våre generelle kommentarer om dokumentasjon som skal oversendes registerfører, se kommentar til side 10-12.

3 2 -1 Statens vegvesen,
Vegdirektoratet

Etter forskriftene synes det lagt opp til tradisjonell dokumentflyt. Det hør vurderes om det skal legges opp til en digital dokumentflyt.

I bokstav b er det krav om at de kommunale tillatelser som kreves for saken skal dokumenteres. I og med at det er kommunen som er matrikkelfører må det være tilstrekkelig å vise til kommunale tillatelser.

I bokstav c kreves det at det skal legges fram kart inklusive blant annet måledata og beregninger. Annet sted i forskritlene oppstilles det relativt bestemte krav til landmålerforetakets arkivsystem, mens det ikke noe sted står noe om matrikkelførers arkivsystem. Vi savner bestemmelser som sikrer at matrikkelmyndighetene, enten på kommunalt eller sentralt nivå, bygger opp et arkiv som inneholder tilstrekkelig opplysninger til senere å kunne etterprøve de opplysninger som er krevd matrikkel ført.

I bokstav d er det krav om at del skal fremgå om noen av partene har innvendinger mot grensene som er merket og målt i forretningen. Ut fra forskriftsteksten kan det se ut som om det skal dokumenteres om noen av partene protesterer på grenseforløpet. Men når vi leser Miljøverndepartementets kommentarer blir dette noe uklart fordi det der står at landmålerforetaket ikke kan fremsette krav om matrikkelføring uten at partene har akseptert og er enige i de grenser og andre forhold som er behandlet i forretningen.

I enkelte saker med mange parter, for eksempel der et sameie med mange eiere er berørt, vil det kunne være svært arbeidskrevende å fa en positiv aksept fra alle parter. Det er ikke uvanlig at parter ikke møter opp på en forretning og heller ikke gir noen annen tilbakemelding verken på innkalling eller andre henvendelser Unntaksvis er det også parter som vi rett og slett ikke får tak i enten fordi vi ikke vet hvor de oppholder seg eller fordi de verken tar imot post eller besøk fra det offentlige.

Vi mener at det bør være tilstrekkelig at en part får anledning til å uttale seg til protokollen, enten under selve forretningen i marka eller ved at han får den tilsendt med en frist til å uttale seg. En slik bestemmelse bør tas inn i forskriften.

I kommentarene til bestemmelsene går det fram at landmåleren skal ta vare på alle partenes interesser og utføre oppdraget i samsvar med god landmålerskikk. Vi savner en nærmere avklaring på hva god landmålerskikk er. Vi mener det bør settes noen minimumskrav i forskriften til hvordan et landmålerforetak skal opptre. I § 17-1 punkt 5 framgår det at kommunal landmåler ikke kan representere kommunen som part i oppmålingsforretninger. Det er ikke et tilsvarende krav til landmåler ansatt i godkjent landmålerforetak. Vi stiller spørsmålstegn ved om det ikke bør være en generell regel om at landmåler ikke kan opptre som partsrepresentant når han bestyrer en oppmålingsforretning. En slik bestemmelse vil være godt i samsvar med kommentarene der det står at landmålerforetaket skal ta vare på

alle partenes interesser.

I henhold til paragrafens bokstav g skal landmåler kun dokumentere at bruksretter og servitutter er undersøkt. Dette er utdypet i kommentarene, men slik det hele er formulert vil det ikke være et krav at det er tatt stilling til om de enkelte tinglyste rettigheter og servitutter skal overføres ved oppmålingsforretningen. En av motivasjonene bak matrikkelloven var å rydde opp i slike forhold. Vi etterlyser derfor en annen modell enn det her er lagt opp til. Vi spør om det kan være realistisk å kreve at det skal tas konkret stilling til alle heftelser og servitutter som er berørt av forretningen, det vil si at arealet i utgangspunktet er fritt for rettigheter og servitutter og at det må fastslås hvilke som skal følge med over.

3 2 -1 Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling

d) Protokollen er grunnlaget for alle grenser og er alt for lite påaktet. Det er her kvaliteten for resterende del av arbeidet legges og uten en god protokoll vil resterende del av arbeidet verken bli etterrettelig eller kontrollerbart.

Følgende minstekrav bør oppfylles: (som ikke er nevnt under protokoll)

- Alle dokumenter grensegangen bygger på helst med tinglysningsdato, dagboknummer.
Dersom landmåler skal ta vare på alle partenes interesser er dette helt nødvendig)
- Videre skal det gå frem hvilke kjente grensedokumenter som ikke er lagt til grunn ved grenseoppgangen. Det er ikke uvanlig at det er forskjellige definisjoner på samme grenselinje i forskjellige grensedokumenter.
- Alle avvik fra eksisterende grenser skal gå tydelig frem og godkjennes. (grensejustering)
- Hvilke grenser som er nye, endrede og hvilke som inngår i forretningen uten endring.
- Hvilke grensepunkt som er funnet, rekonstruert - her skal metode og hvilke punkt en støtter seg til gå frem. (støttepunkt skal måles inn)
- Eksisterende grensemerke samt eventuelle opplysninger om nymerking.
- Parter som har møtt
- Underskrift av parter som godkjenner forretningen, eventuelt bare for oppmøte.
- Fullmakt og dokumentasjon fra den som gir fullmakten. F.eks firmaattest.
- Dersom ikke alle grensepunkt merkes skal dette begrunnes særskilt.
- Parter som ikke møtte og som ikke har koordinatmålte grenser skal underskrive i protokoll eller få tilsendt kopi av protokoll.
(Rekommandert)
- Avstander skal måles med måleband der dette praktisk lar seg gjennomføre, dette forstår alle på stedet. Avvik fra tidligere skylddelinger skal oppgis, begrunnes. Bandmålte avstander og avvik skal fremgå av protokoll.
Tiltaket er enkelt, effektivt og nyttig.
- Det er helt nødvendig at et tilstrekkelig antall av allerede koordinatbestemte punkter måles inn for å sikre kvaliteten. Det skal gå frem av protokoll hvilke eksisterende punkt som er målt inn.

Protokoll bør digitaliseres og gjøres tilgjengelig gjennom matrikkelen!

g)
En erklæring fra landmåler om at han/hun har undersøkt

bruksrettigheter og servitutter og tatt utskrift av grunnboka gir ingen kvalitet da landmåler / parter enkelt kan la være å gjøre noe med dette.

Dersom landmåler / parter erklærer forhold vedr. kjente rettigheter tilfører dette grenseoppgangen / rettighetsavklaringen en reell verdi.

- 3 2 -1 Trondheim kommune I departementets høringsnotat tolkes bestemmelsen slik at det må fremgå av fullmakten at fullmektigen på vegne av parten kan ta stilling til de forhold som kreves matrikkelført. Trondheim kommune mener at dette kravet bør fremgå av forskriftsteksten.

§ 3-3 Særlig om dokumentasjon av anleggseiendom

- 3 3 -1 Fagadministrasjonen ene i region Nordhordaland og Gulen Første ledd omhandler dokumentasjon som bør krevjast i samband med søknad etter pbl § 93. (Jf. våre merknader om manglende forskrift til pbl for matrikkeleininga.) Andre ledd bør strykast. Det som står her er siste ledd i § 15 i lova. (Derimot bør vel dette koma med i ny forskrift til plan- og bygningslova § 93 h.)

- 3 3 -1 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl. Landmålers rolle er ikke klar nok. Vi savner utdypende retningslinjer.

- 3 3 -1 Kommunene i Folle - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski Ved opprettelse av anleggseiendom er det etter vår vurdering behov for å kunne stille krav i deletillatelsen. Dette punktet er nærmere omtalt under § 3-3 og § 4-5 nedenfor. Dokumentasjon etter første ledd må kunne kreves i forbindelse med saksbehandling etter pbl § 93 h.

- 3 3 -1 Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold Det synes for oss som et paradoks at et regelverk som skal gi et oversiktlig og ryddig eiendomsregister, krever at en såkalt anleggseiendom og en grunneiendom som ligger inntil hverandre og eies og brukes under ett, må registreres som to matrikkelenheter, for deretter å måtte bindes sammen igjen gjennom et dokument. Vi har her merket oss at Ot.prp'en beskriver en anleggseiendom annerledes enn NOU'en i sin tid gjorde, noe som gjør paradokset enda tydeligere.

- 3 3 -1 Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten Oslo kommune har lang erfaring med etablering av tredimensjonale underjordiske eiendommer som på mange måter burde være identisk med lovens anleggseiendom. Vår erfaring med anleggseiendommer som lukkede volumer har fungert utmerket og etablering av disse er gjerne første ledd i større utbyggingsprosjekter. Matrikkeloven gir også muligheter til å etablere andre typer anleggseiendommer som Oslo

kommune ser positivt på. Samtidig er det vanskelig å kjenne seg igjen i forskriftens beskrivelser rundt anleggseiendom. Oslo kommune er derfor bekymret over om det er helt divergerende tanker rundt dette med etablering av anleggseiendom eller om det bare er ufullstendige beskrivelser. Oslo kommune tar gjerne et møte med Miljøverndepartementet/Statens kartverk for å hindre uklarheter i ny forskrift.

§ 3-3, 1. ledd

3	3	1	Bergen kommune	Første ledd omhandler dokumentasjon som bør kreves ved søknad etter plan- og bygningsloven § 93. (Jfr. vår merknad om manglende forskrift til plan- og bygningsloven for matrikkelenheten i pkt 1.3).
3	3	1	Jernbaneverket	Opprettelse av tunneler som anleggseiendom der man i utgangspunktet okkuperer eiendomsret foreligger ikke privatrettslige avtaler, dagens praksis legger til grunn offentlige planer. Bestemmelser om okkupasjon av eiendomsrett i undergrunnen vil være en fordel om vurderes.
3	3	1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Det må foreligge tillatelse til fradeling etter pbl § 93.h. og denne skal vedlegges ved søknad om matrikulering. For anleggseiendom må også høyder på anleggseiendommens grenser og tegninger av tiltaket inngå i dokumentasjonen. I matrikkelkartet kun er fotavtrykket på anleggseiendommen som blir vist, men det er under utvikling systemer som vil kunne vise anleggseiendommer tredimensjonalt. Det er derfor viktig at høyder inngår som et krav fra dag en slik at alle registrerte anleggseiendommer kan inngå i et slikt system når det foreligger. Forskriften legger opp til anleggseiendommer som i stor grad er åpne og ikke lukkede volumer. Dette samsvarer ikke med de erfaringer vi har med tredimensjonale eiendommer hvor de aller fleste blir etablert som lukkede volumer med høyde i fot og topp. NITO antar at det er rom for å etablere begge typer anleggseiendommer etter denne forskriften.
3	3	1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Her må det følge med koordinater og høyder på anleggseiendommens grenser samt tegninger av tiltaket.

§ 3-3, 2. ledd

3	3	2	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdeling en	Til "Andre ledd" Det må også være slik at f. eks. grunneiendom og anleggseiendom kan sammenføres, dersom også andre vilkår for dette er tilstede. For eksempel benyttes til samme formål.
3	3	2	Bergen kommune	Andre ledd i forskriften bør strykes. Det som står her er siste ledd i § 11 i loven. (Derimot bør vel dette komme med i ny forskrift til plan- og bygningsloven § 93 h.)

3	3	2	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Nok et pålegg for oppfølging av kommunen som matrikkelfører. Har vi kompetanse nok? Bør det utarbeides et standardskjema?
3	3	2	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	Det er vel begrenset behov for å etablere en anleggseiendom hvis det er samme eier og den ikke skal kunne benyttes atskilt fra grunneiendommen? Bestemmelsen må presiseres bedre da den ellers faktisk kan være til hinder for i det hele tatt å etablere en anleggseiendom. I utgangspunktet må en anleggseiendom kunne omsettes som en vanlig grunneiendom.
3	3	2	Statens kartverk	I annet ledd er det gitt bestemmelser for de tilfellene anleggseiendom og grunneiendom skal utnyttes under ett. Her bør det gå klarere fram at utnyttelse under ett som angår matrikkelen må ha sitt utspring i den offentlige tillatelsen til å opprette anleggseiendommen. Dersom to aktører på et senere tidspunkt kommer fram til at de skal ha en samdrift med gjensidige forpliktelser, blir det et forhold som finner sin løsning gjennom grunnboken.

§ 3-4 Særlig om dokumentasjon av eksisterende umatrikulert enhet

3	4	-1	Bergen kommune	Forskriften bør vise til tinglysningslovens regler §§ 38a, 38b. (Jfr. med endringene i §52, pkt 4.)
3	4	-1	Bærum kommune - Geodata	Umatrikulert festegrund er et begrep vi ikke er kjent med. Er det mulig å etablere et feste uten at grunnen er registrert (matrikulert)?
3	4	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	I og med at forskriftens § 4-7 mangler, er det vanskelig å uttale seg om dokumentasjonskravet. Klare retningslinjer er nødvendige her.
3	4	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Hvorfor må man dokumentere eiendomsrett for å få registrert et (klart avgrenset) grunnstykke hvis eksistens er omforent mellom alle kjente naboer, men hvor eiersituasjonen pr. dato er uklar, men ikke kritisk for det som skal skje nå? Matrikkelen skal være et enhetsregister for fast eiendom, ikke et rettighetsregister er understreket andre steder i loven. Jf. Situasjonen i Danmark.
3	4	-1	Norges Ingeniørorganisasjon	Behov for presisering av hva feste på umatrikulert festegrund er.

(NITO)

- 3 4 -1 Statens kartverk Det er i kommentarene satt strengere krav til dokumentasjon enn i forskriften. Kommentaren bør endres til å være identisk med tilsvarende kommentar til dagens delingslov: "For tildeling av matrikelnummer til privat matrikkelenheter, bør som hovedregel forholdet kunne dokumenteres, f.eks. ved kjøpekontrakt eller festekontrakt. I tvilstilfelle bør saken henvises til jordskifteretten eller de ordinære domstoler."

§ 3-4, 1.ledd

- 3 4 1 Jernbaneverket For tiltakshavere er umatrikulerte eiendommer en repeterende problemstilling, det er ressurskrevende å spore opp mulige eiere. I slike tilfeller bør det stilles lempelige krav til dokumentasjon for eiendomsrett. Særlig ved stiftelse av rettigheter som for eksempel brufundamenter må det la seg gjøre å få avdekket eiendomsretten på en rasjonell måte.

§ 3-5 Særlig om dokumentasjon av uregistrert jordsameie

- 3 5 -1 Jernbaneverket bokstav b)
Registrering av jordsameie må være mulig til tross for at noen av andelsinnehaverne motsetter seg dette. Eiendomsbildet blir ryddigere og sikrer publisitet, som igjen vil medføre økt rettssikkerhet for planlegging og forvaltning. Eventuelt uklart andelsforhold kan heller ikke være tilstrekkelig argumentasjon for å nekte registrering i matrikkelen, da får man snarere en motivasjon for å klarlegge andelsforholdet ved rettsutgreiing for jordskifteretten. Samfunnets behov for et mest mulig komplett eiendomsregister må ha større betydning enn snevre private interesser.

- 3 5 -1 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl. Hvordan registreres dette i matrikkelen? Som realsameie mellom de aktuelle bnr.? Hva med ordning av hjemmelsforholdet? Blir dette et matrikelnummer uten grunnboksblad? Det er uheldig å blande eiendommer (matrikkelenheter) med og uten grunnboksblad. Se også våre kommentarer til forskriftens § 3-8. Det mangler forskrifter til jordsameie; § 4-8.

- 3 5 -1 Statens kartverk Siste setning i kommentarene bør endres til: "...bekrefte at ingen av disse partene....."

M.h.t. senere tinglysing av matrikelbrev, må det være entydig hvem som er hjemmelshaver og med hvilken brøk, jf ".... så langt råd er ....".

§ 3-6 Særlig om dokumentasjon av grensejustering

- 3 6 -1 Bergen kommune Bokstav c)
Vi foreslår følgende formulering: Dokumentasjon av at vilkår nevnt i forskriftens § 4-10 er oppfylt.

3 6	-1	Fagadministrasjonen ene i region Nordhordaland og Gulen	For ledd c) tilrår vi følgende formulering: Dokumentasjon av at vilkår nevnt i forskriftens § 4-10 er oppfylt.
3 6	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Kommune med valgt eneansvar, bør legge fram tilsvarende dokumentasjon som det er krevd av et landmålerforetak. Tas inn i kommentaren. Kumulativ må være fra 01.01.07 og bør stå i kommentarene. Hvordan fastsettes verdigrunnlaget "verdianslag"? Må det tas en takst, er landmålerforetakene kapable til dette? Hva med kommuner som har enerett?
3 6	-1	Jernbaneverket	Departementets kommentarer tilknyttet reglene om grensejustering til vilkår om konsesjon. Bebygde eiendommer som rammes vil være svært marginale i forhold til konsesjonsloven § 4, jf særlig pkt. 4. For aktører som på bakgrunn av sin stilling er fritatt fra konsesjon etter konsesjonsloven § 5 kan også skape tvilstilfeller. Dette kan oppfattes urettferdig, avhengig av hvem som er eier, og eventuell kjøper. Bebygde eiendommer i den aktuelle størrelsesorden må da være om lag 100 daa, hvorav 20 daa dyrket mark, og kan ikke medføre store konsekvenser om man kan grensejustere inntil ett dekar. Erfaringsmessig er det sjelden konsesjonsmyndighetene reiser skranker for pristastsettelse eller tildeling av konsesjon for eiendommer som regnes for lite landbruksmessig drivverdig. Større betydning kan det innebære for ubebygde eiendommer, hvor konsesjonsgrensen er 2daa. Dersom grensejusteringen foretas ensidig vil det være naturlig at kjøpesum for arealet oppgis, slik at dette for ettertiden er registrert i matrikkelen. Slik registrering vil være til stor hjelp ved fremtidig prisfastsettelse av arealer, da vil matrikkelen på økt nytteverdi.
3 6	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Forholdet til panthaver er viktig. Her forutsettes også at man skal vurdere matrikkelføring opp mot konsesjonsregler. Er det landmåler eller matrikkelfører som skal kontrollere om forholdet til konsesjonslova er ivarettatt? For øvrig vil vi minne om at matrikkelen vil gi oversikt over gjennomførte grensejusteringer etter matrikkelens innføring - ikke eldre justeringer.
3 6	-1	Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski	Vi mener at også grensejustering må være gjenstand for vurdering og tillatelse etter pbl. Erfaring tilsier at grensejusteringer i byer/tettsteder ofte er i konflikt med reguleringsmessige forhold som utnyttelsesgrad og minste netto tomtestørrelse. For å få kunnskap om dette tidlig i prosessen bør også disse sakene være gjenstand for tillatelse fra offentlig myndighet. Dersom departementet ikke tar forslaget til følge, må det ved matrikulering av grensejustering som et minimum kunne kreves at det er vedlagt dokumentasjon som viser beregning av utnyttelsesgrad og netto tomtestørrelse (se merknader til § 3-6).

Dersom tillatelse til grensejusteringer ikke skal behandles i kommunen må kravet til dokumentasjon være strengt.

Ved matrikulering av grensejustering må det som minimum kunne kreves at det er vedlagt dokumentasjon som viser beregning av utnyttelsesgrad og netto tomtestørrelse.

Det bør også vurderes om bestemmelser om grensejustering må inn i plan- og bygningsloven.

3 6 -1 Landbruks- og matdepartementet

1.1 Dokumentasjon av grensejustering

Landbruks- og matdepartementet peker på at grensejustering og arealoverføring til veg- eller jernbanegrund som hovedregel ikke lenger skal tinglyses, men bare føres i matrikkelen. Kontrollen etter konsesjonsloven og jordloven foretas i dag av tinglysingen. Det vises til konsesjonsloven § 15 og tinglysningsloven § 12a annet ledd.

1.1.1 Lov 28. november 2003 nr. 98 om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) mv.

Det følger av forslaget § 3-6 bokstav b at landmålerforetak skal vurdere på selvstendig grunnlag i den enkelte sak om det er nødvendig å søke konsesjon på erverv av areal ved grensejustering. I de tilfellene arealoverføringen krever konsesjon foreslås det at konsesjonsmeddelelsen skal legges ved kravet om matrikkelføring, jf. § 3-6 bokstav b første punktum. Til dette bemerkes at ervervsdokumentet bør legges ved konsesjonsmeddelelsen når dette sendes til matrikkelføring. Ved konsesjonsfrie erverv fremgår det at landmålerforetak er tiltenkt oppgaven med å bekrefte at ervervet er konsesjonsfritt ved hjelp av en erklæring.

Landbruks- og matdepartementet bemerker at det er forutsatt at kontrollen etter konsesjonsloven skal opprettholdes på dagens nivå og foreslår at konsesjonsfrihet ved grensejustering godtgjøres av kommunen eventuelt ved en erklæring som viser at vilkårene for konsesjonsfrihet er til stede. Det vises til at en slik erklæring fra kommunen kan brukes av landmålerforetak til å dokumentere at det ikke kreves tillatelse etter konsesjonsloven, jf. § 3-6 bokstav b annet punktum.

Kommunen har i dag som oppgave å bekrefte faktiske opplysninger gitt i egenerklæringer som brukes til dokumentasjon av konsesjonsfrihet ved tinglysning av fast eiendom i grunnboka. Den oppgaven landmålerforetaket er tiltenkt etter § 3-6 bokstav b annet punktum vil implisitt måtte inneholde en vurdering av konsesjonspliktsspørsmålet Landbruks- og matdepartementet bemerker at det ikke er grunnlag for å gi landmålerforetak en slik myndighet og viser til at kommunen er konsesjonsmyndighet, jf. bl.a. konsesjonsloven § 17 første ledd tredje punktum og § 13 annet ledd.

Landbruks- og matdepartementet ber om at forskriften endres i tråd med dette og imøteser forslag på dette punkt

1.1.2 Lov 12, mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova)

Tinglysningsloven § 12a annet ledd pålegger registerfører av grunnboka kontrollen med at delingsforbudet i jordloven § 12 overholdes. Av forslaget § 3-6 bokstav b annet punktum fremgår det at landmålerforetak er tiltenkt en selvstendig undersøkelsesplikt etter jordloven § 12. I de tilfellene grensejusteringen krever tillatelse etter jordloven skal samtykke etter jordloven legges ved kravet om matrikkelføringen, i forslaget § 3-6 bokstav h første punktum. Ved grensejustering som ikke krever tillatelse, fremgår det av annet punktum at landmålerforetak er tiltenkt oppgaven med å bekrefte, ved hjelp av en erklæring, at tillatelse etter jordloven ikke er nødvendig.

Landbruks- og matdepartementet bemerker at kontrollen etter jordloven forutsettes opprettholdt på dagens nivå. På samme måte som ved dokumentasjon av konsesjonsfrihet etter konsesjonsloven bør dokumentasjon etter jordloven godtgjøres av kommunen eventuelt ved en erklæring som viser at grensejustering ikke er i strid med delingsforbudet i jordloven § 12 fjerde ledd, Det vises til at en slik erklæring fra kommunen kan brukes av landmålerforetak til dokumentasjon, jf. forslaget § 3-6 bokstav h annet punktum. Landbruks- og matdepartementet peker på at det ikke er grunnlag for å gi Landmålerforetak slik myndighet etter jordloven og ber om at forskriften endres på dette punkt.

Landbruks- og matdepartementet viser til forslaget til § 3-6 der konsesjonsloven er kommentert uten at samtykke etter jordloven (§ 12 andre ledd) er nevnt. Det bemerkes at det heller ikke vil være adgang til overdragelse av areal ved grensejustering som er i strid med jordloven 12, og det foreslås derfor at det til § 3-6 knyttes tilsvarende kommentarer til jordloven.

3 6	-1	Matrikelutvalget for Telemark og Vestfold	Denne paragrafen opplever vi i det vesentlige som OK. Men det synes å være uklart hva som er en grensejustering, og hva som er en fastlegging/klargjøring av eksisterende grense, jf. hevdsinstituttet. (Til merknaden: Det kan også synes overdrevent at både landmålerforetaket og matrikkelfører skal sjekke. Burde ikke sjekkingen være en naturlig oppgave for landmåler, mens det for matrikkelfører mv. har en typisk tilsynsoppgave?)
3 6	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Reglene for grensejustering er slik utformet at kontroll av dokumentet før matrikulering kan bli en ny, potensielt tidkrevende oppgave for matrikkelfører, og det vil kreve matrikkelfaglig og kartfaglig kompetanse hos matrikkelfører.
3 6	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	Oslo kommune mener sterkt at det ikke bør innføres verdigrenser ved grensejustering. Sakstypen vil allerede bli sjelden pga arealgrensene. Den kompliseres ytterligere ved at det innføres skjønnsbaserte vurderinger i tillegg. a) Her kan det være hensiktsmessig å opprette et eget dokument hvor grensejusteringsarealene gis en nøyaktig beskrivelse og med underskrift av de aktuelle partene. (Oslo har under delingsloven operert med en såkalt grensejusteringsprotokoll). Det oppfattes at det ikke skal utstedes "grensejusteringsmålebrev", og at det heller ikke skal gjennomføres noen tinglysning. b) Etaten forutsetter at forholdet til plan - og bygningsloven bestemmelser ivaretas og at dette dokumenteres av landmåler. Oslo kommunes praksis på området ønskes videreført. Oslo praksis med å søknadsbehandle grensejustering etter pbl har vist seg meget ryddig. Dagens praksis bør rutinemessig fortsette også etter at ny lov har trådt i kraft. Minimum bør erklæringen fra landmålerforetaket inneholde opplysninger/utregninger om grad av utnytting m.v. c)

(Her bør det presiseres at det menes verdianslag for de arealene som overføres ved grensejusteringen.)

- 3 6 -1 Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang
- Reglene for grensejustering etter NY lov er slik utformet i forskriftskastet at kontroll av dokumentet før matrikulering kan bli en ny, potensielt tidkrevende oppgave for kommunene og det vil kreve betydelig matrikkelfaglig og kartfaglig kompetanse hos Matrikkelfører! Siden "justering" etter NY lov blir en forretningstype rekvirenten har krav på å få matrikkelført - uten behandling etter Pbl og uten krav om oppmålingsforretning eller tinglysing, blir behovet for kontroll viktig. Dersom Matrikkelfører virkelig skal vurdere om avviket på 5%! fra noen av de berørte eiendommene er overholdt, eller om verdien av justert areal ikke overstiger "½ G", er det et minimumskrav at Matrikkelen er på plass - og at digitale plandata kan sees sammen med Matrikkelen på skjermen! Det vil være faglig umulig å konstatere om plangrensene eller arealkravene (noen få kvadratmeter) er overholdt bare ut fra kombinasjon av ulike papirkart. Her bør departementet tenke igjennom hva de egentlig ønsker med denne nye sakstypen (som har hentet navnet fra en sakstype i dagens Delingslov, men som er gitt en helt annet regelsett i NY lov) og om regelsettet er tjenlig. Kommunenes kontrolloppgaver knyttet til areal og formål(eksakt) og verdigrenser (skjønn!) må sikres kostnadsdekning.

Det er ellers uryddig at den som er engasjert som landmåler skal uttale seg om verdifastsetting av berørte arealer og oppdragets art, siden dette direkte påvirker "hvilket oppdrag" vedkommende er engasjert til. Det er vanskelig å se gode grunner til at departementet vil tillegge landmåleren en slik funksjon knyttet til en "nøytral" oppmålingsjobb. Lovens åpning for å nytte verdigrenser bør ikke settes i verk fordi den setter landmålerens rolle under press. Andre enn landmålerforetaket må i tilfelle vurdere verdiene.

§ 3-7 Særlig om dokumentasjon av arealoverføring

- 3 7 -1 Bergen kommune
- Krav til dokumentasjon av tillatelse etter plan- og bygningsloven § 93 h bør fremgå av forskriftsteksten. I kommentaren er det en trykkfeil: Henvisning til bokstavene a, b og c skal være a, c og d.
- 3 7 -1 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen
- Her er det ein trykkfeil i merknadstilvisinga b og c, skal vera c og d.
- 3 7 -1 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad
- Hva betyr også? Er det i tillegg til §3-2 eller ikke? Forskjellig ordbruk i de forskjellige §§. Ordet særlig tilsier vel i tillegg?
- e) Hvorfor skal vi ha arealregnskap. Ot.prop. 22.2.2 beskriver at det ikke er arealgrenser eller verdigrenser. Punkt e) bør fjernes. Dette vil medføre at nok en oppgave legges til kommunen, matrikkelfører.

3	7	-1	Jernbaneverket	Bokstav b) bør presisere hva som er i strid med gjeldende arealplan. I blant gjør praktiske hensyn at det er formålstjenelig å arealoverføre arealer med ulik reguleringsformål, for eksempel regulert adkomstvei og boligeiendom. For eieren vil det være hensiktsmessig å kun ha en registerenhet å forholde seg til. For øvrig virker kravene til dokumentasjon i all hovedsak fornuftige som grunnlag for omdanning av ny eiendonsstruktur i etterkant av ekspropriasjonsliknende tiltak, selv om det i mange tilfeller er mer ønskelig å anvende grensejustering, jf kommentarer til § 4-10.
3	7	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	I og med at forskriftens § 4-9 mangler, er det vanskelig å uttale seg om dokumentasjonskravet. Siden arealoverføring er en ny sakstype er det viktig at forskriftene er både presise og uttømmende.
3	7	-1	Landbruks- og matdepartementet	1.2.1 Lov 28. november 2003 nr. 98 om konsesjon ved erverv av fast eiendom (Konsesjonsloven) mv. Landbruks og matdepartementet peker på at det kan være nødvendig å innhente konsesjon for overdragelse (erverv) av areal etter konsesjonsloven. Arealoverføringer som krever konsesjon dokumenteres i dag ved hjelp av en konsesjonsmeddelelse. § 3-7 bokstav d må derfor rettes opp. I de tilfellene arealoverføring til veg- og jernbanegrund bare skal registreres i matrikkelen og ikke i grunnboka, er det forutsatt en konsesjons kontroll på lik linje med dagens ordning. Landbruks- og matdepartementet har foreslått at kommunen overtar denne kontrollen og bemerker at kommunens oppgave bør synliggjøres i forskriften, For øvrig vises det til forskrift 8. desember 2003 nr. 1434 Om egenerklæring ved konsesjonsfrihet § 4 annet ledd som gir registerfører (av grunnboka) myndighet til å kreve de dokumentasjoner han anser nødvendig for å fastslå at det foreligger konsesjonsfrihet. 1.2.2 Lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) Arealoverføring til veg- eller jernbanegrund kan kreve tillatelse etter jordloven. Slike tillatelser dokumenteres i dag ved hjelp av samtykke gitt etter jordloven. Det vises til jordloven § 12 første ledd og tinglysningsloven § 12a annet ledd. § 3-7 bokstav d må derfor endres. For at kontrollen etter jordloven skal opprettholdes på dagens nivå bør kommunens nye oppgave ved matrikkelføring i forbindelse med arealoverføring til veg eller jernbanegrund synliggjøres i forskriften. Det vises til jordloven § 12 fjerde ledd. I kommentaren til § 3-7 må henvisningen til bokstav c rettes til bokstav d.
3	7	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	I det vesentlige OK. Men også her savnes er klarlegging av hvor grensen mellom fastlegging/klarlegging og arealoverføring går. Er hevd en arealoverføring?
3	7	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	NB viktig: Nytt punkt må innføres hvor det fremkommer at tillatelsen etter pbl § 93.h må medfølge dokumentasjonen. Det skulle være unødvendig med noen erklæring fra landmåler angående arealplan (punkt b) da dette blir ivaretatt gjennom søknadsbehandlingen i kommunen. Under punkt e) er uttrykket arealregnskap med mer kopiert fra § 3-6

c). Det er kanskje ikke hensikten. Her skal det vel ikke føres noe kumulativt arealregnskap, men kun gi oversikt over de arealer som måtte inngå i arealoverføringen. Teksten bør endres. Siden arealoverføring er en ny sakstype, må forskriftene være presise og uttømmende. For eksempel kan arealoverføring fra umatrikulert grunn utløse spørsmål om matrikulering også på avgiverarealet og forholdet bør beskrives.

3	7	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	b) Unødvendig, da det må foreligge en tillatelse etter pbl. (matrikkelloven § 15). e) Arealregnskap hva slag og hvorfor? Viser til det som fremkommer under §3-2 h) vedrørende beskrive og sikre rettigheter
3	7	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	Siden arealoverføring er en ny sakstype, må forskriftene være presise og uttømmende. F.eks kan arealoverføring fra umatrikulert grunn (eller fra noen av de mange utinglyste jordsameiene vi har i Valdres) utløse spørsmål om matrikulering også av avgiverarealet og forholdet bør beskrives.
3	7	-1	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal,	Arealoverføring skal behandles etter PBL. Referanser til vedtaket bør dermed ligge ved saken, på linje med de øvrige kravene jf. bokstav a-e gjør.
3	7	-1	Skien kommune - Byutviklingsavdelingen	I Matrikkelloven § 15 er det ved arealoverføring gitt krav om løyve tilsvarende opprettelse av ny matrikkelenhet. Slik det fremkommer i lovens § 10 er dette en tillatelse etter plan og bygningsloven § 93 bokstav h. Et slikt vedtak bør følge som dokumentasjon av arealoverføringen. Skien kommune ber om at det til matrikkelforskriftens § 3-7 om dokumentasjon ved arealoverføring tilføyes en bestemmelse tilsvarende matrikkelforskriftens § 3-2 bokstav b om kommunale tillatelser for å få ført en ny matrikkelenhet inn i matrikkelen.
3	7	-1	Statens kartverk	§ 3-7 d): Det skal vel være konsesjon etter konsesjonsloven, og ikke jordloven? Kommentar til "Bokstav c" skal vel være "Bokstav d"? (Utkastet til forskrift er OK, men det er feil i kommentar til høringsbrevet.) § 3-7 c): Arealoverføring kan vedrøre større områder enn hva som godtas som grensejustering i dag. Det bør i kommentar til bestemmelsen klargjøres

om pantavers samtykke til grensejustering kan skrives på "Løs kvittering", eller om samtykket skal være påført det tinglyste pantedokument, jf prinsippet i tgl § 32 annet ledd om at pantedokument som klar hovedregel skal innleveres ved sletting av pant. Samme prinsipp benyttes ved pantefrafall. Prinsippet skulle tilsi at pantedokumentet må innsendes ved arealoverføring. Ved reseksjonering derimot, skjer slikt pantefrafall på "Løs kvittering". Det må vurderes i hvor stor grad pantavers sikkerhet vil kunne svekkes uten at dette må nedfelles på det omsettelige pantedokument.

3 7 -1 Statens landbruksforvaltning For øvrig vil vi nevne at det ser ut til å være en liten feil i § 3-7 d) i forslaget til forskrift. Vi antar at punktet skal være "Eventuell konsesjon etter konsesjonsloven", ikke "Eventuell konsesjon etter jordloven".

3 7 -1 Statens vegvesen, Vegdirektoratet Arealoverføring er særlig aktuelt ved grunnerverv til vegformål. "Våre" saker vil overveiende være arealoverføring, ofte fra mange eiendommer inn i en eller noen få vegeiendommer. Disse arealoverføringer skal bare unntaksvis tinglyses, jf matrikkellovens § 24 og forskriftens § 9-3.

Slik vi forstår det er erklæringen om eiendomsoverdragelse et skjøtelignende dokument som skal brukes i forbindelse med tinglysing. Erklæringen skal inneholde kjøpesum eller verdi som skal være grunnlag for å beregne dokumentavgift. Vi kan ikke se at det er behov for en slik erklæring i saker der det ikke skal skje noen tinglysing. I slike tilfeller skal det heller ikke betales dokumentavgift. Vi ber derfor om at det tas inn en presisering om at det ikke er krav om erklæring om eiendomsoverdragelse når det ikke skal skje noen tinglysing. I slike tilfeller bør det være tilstrekkelig å dokumentere at det er foretatt et erverv. Slik dokumentasjon kan være avtale, kjøpekontrakt og ekspropriasjonsskjønn.

Vi ber også om at det vurderes å ta kommentaren til bokstav e om automatisk pantefrafall for veg- og jernbanegrund inn i selve forskriften.

3 7 -1 Trondheim kommune Trondheim kommune mener at kravet til dokumentasjon av tillatelse etter plan- og bygningsloven § 93 h bør fremgå av forskriftsteksten.

§ 3-8 Nytt jordsameie

3 8 -1 Bergen kommune Vi er uforstående til forskriften slik som den er utformet. Forbudet er trolig myntet på eksisterende jordsameier innen landbruket, men rammer alle typer realsameier. Forarbeidene beskriver jordsameie (jordfelleskap) som en egen form for realsameie, mens definisjonen i lovens § 5 d definerer matrikkelenheten jordsameie etter den generelle definisjon av realsameie. Forbudet i § 3-8 kommer derfor til å ramme også alle nye realsameier som opprettes. En rekke delingsvedtak etter plan- og bygningsloven gjelder areal som skal være felles for bestemte eiendommer, for eksempel parkeringsareal, lekeplasser, felles atkomst m.v. De registreres i dag som egne grunneiendommer. Forskriftene må avklare lovens begrepsbruk mht jordsameie og realsameie og hvordan matrikkelføringen skal fungere ved de respektive forhold.

- 3 8 -1 Domstoladministrasjon
jon
- Det er vanlig å opprette jordsameier, bl.a. for privat infrastruktur (veger og lignende) og fellesområder (lekeplasser, parkeringsplasser og lignende). Forskriftens forbud synes ikke tjenlig.
- De bemerkes at JSR behandler og oppretter nye jordsameier (realsameier) med hjemmel i jskl. Forskriften bør derfor i det minste endres slik at jordsameier opprettet i jordskiftesak skal kunne registreres i matrikkelen.
- 3 8 -1 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen
- Innan lova blir sett i verk må følgjande forskrifter som manglar i utkastet, på plass:
- Jordsameige: I høyringsutkastet er det føresett at det ikkje skal vera høve til å etablere nytt jordsameige, jf. § 3-8 i utkastet. Bakgrunnen for dette er MD sin merknad om dette til lovparagrafen i Otprp. s. 179. Denne merkningen har vi vondt for å skjønne. Eit hovudformål med å etablere jordsameige som eiga eining i matrikkelen, var m.a. å få ei enklare registreringsform for nye jordsameiger enn den som er i bruk i dag. I dag blir nye jordsameiger registrert som eigen grunneigedom. Vi meiner dette vil vera lovstridig når den nye lova blir sett i verk. Det må derfor på plass reglar for korleis desse einingane skal registrerast før lova blir sett i verk. (I lova § 5 bokstav d er matrikkeleininga jordsameige definert slik: jordsameige; grunnareal som ligg i sameige mellom fleire grunneigedomar, og der sameigepartane inngår i grunneigedomane.
- Mange delingsvedtak etter plan- og bygningslova gjeld areal som skal vera felles for bestemte eigedomar (altså jordsameige), f.eks. parkeringsareal, leikeplassareal og andre typar fellesareal for grunneigedomar/festegrunnar.
- Har MD oversett desse tilhøva? Er forbodet primært mynta på eksisterande matrikulerte jordsameiger innan landbruk? Ubunde av svaret, trengs det etter vår vurdering forskriftsreglar på saksområdet, identifisert som § 4-8 i utkastet
- 3 8 -1 Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning
- Det vert lagt ned forbod mot oppretting av nye jordsameiger i § 3-8. I mange kommunar er det praksis for å etablere fellesareal som vegar og leikeplassar, som nye realsameiger. Vi ser det som hensiktsmessig at denne praksisen vert vidareført. Vi ber departementet om å ta bort forbodet i § 3-8.
- 3 8 -1 Jernbaneverket
- Ifølge § 3-8 tillates ikke nytt jordsameie opprettet. Departementets argumentasjon om at man trenger erfaring med den nye loven for dette er mulig virker lite ambisiøst. Nye jordsameier vil mest sannsynlig bli opprettet i beskjeden grad, og det må ansees positivt om noen finner det hensiktsmessig med nyetablering. Da gis det anledning til å teste bestemmelsene i matrikkelloven i forhold til sameielovgivningen. Jordsameiet vil i motsetning til tidligere bli opprettet i kontrollerte former, slik at forhistoriens tilfeldigheter ikke får anledning til gjentakelse. Konsekvensen av at man ikke tillater nye jordsameier registrert i matrikkelen vil være at slike enheter i stedet opprettes uten registrering.

- 3 8 -1 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl. Forbudet er trolig myntet på eksisterende jordsameier innen landbruket, men rammer alle typer realsameier. Forarbeidene beskriver jordsameie (jordfelleskap) som en egen form for realsameie, mens definisjonen i lovens § 5 d definerer matrikkelenheten jordsameie etter den generelle definisjon av realsameie. Forbudet i § 3-8 kommer derfor til å ramme også alle nye realsameier som opprettes. En rekke delingsvedtak etter plan- og bygningsloven gjelder areal som skal være felles for bestemte eiendommer, for eksempel parkeringsareal, lekeplasser, felles atkomst m.v. De registreres i dag som egne grunneiendommer. Forskriftene må avklare lovens begrepsbruk mht jordsameie og realsameie og hvordan matrikkelføringen skal fungere ved de respektive forhold.
- 3 8 -1 Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski Av forslaget til forskrift fremgår at det ikke er tillatt å opprette nytt jordsameie.
- Matrikelloven § 5 definerer jordsameie slik: jordsameie, grunnareal som ligg i sameie mellom fleire grunneiendommer, og der sameigepartane inngår i grunneiendommene
- I NOU 1999:1 gis også en definisjon av jordsameie hvor det sies at både de tradisjonelle jordsameiene i utmark og de nyere typer realsameier i boligområder inngår med det sies eksplisitt at realsameier som er særlig matrikulert faller utenfor definisjonen av jordsameie.
- Det synes som om definisjonen er noe uklar, dersom vi legger til grunn lovens definisjon, og forutsatt at vår tolkning av denne er riktig, vil det ikke bli anledning til at felles atkomstveier felles lekeplasser og lignende etter den nye loven kan organiseres som realsameier.
- I våre kommuner etableres det årlig flere slike realsameier. Vi mener at dette er den absolutt mest hensiktsmessig måte å organisere eierforholdet til slike fellesarealer og at denne må muligheten må opprettholdes.
- Vi mener at forskriften må endres slik at det åpnes for etablering av urbane realsameier.
- 3 8 -1 Norges Jordskifte kandidatforening (NJKF) Forskriftenes § 3-8 set forbod mot å opprette nye jordsameier. Dette vert grunngeve med at departementet vil vente med å opne for oppretting av nye jordsameier til ein har fått meir erfaring med lova.
- I sine drøftingar i NOU1999:1 har matrikellovutvalet drøfta innhaldet i omgrepet jordsameie, og definerer "moderne realsameier" av type lekeplass, parkeringsplass etc. utanfor omgrepet jordsameie. Vi kan ikkje sjå at ei slik avgrensing går fram av den vedtekne lovteksten. Vi vil be at departementet klårgjer i forskriftsteksten kva som er meint med jordsameie, og om "moderne sameier" fell utanfor forbodet etter § 3-8.
- Alternativt bør § 3-8 verte teke ut av forskrifta, då det ikkje kan vere departementet si målsetjing at det ikkje skal være mogleg å opprette nye matrikkeleiningar for parkeringsplassar, lekeplassar, friareal m.v.
- 3 8 -1 Stavanger kommune - Kultur og Kommentar: Er vel mest aktuelt i forbindelse med landbruks- og heiområder. Forbudet må ikke gjelde urbane jordsameier (realsam eier)

byutvikling hvor boligeiendom mer er sameiere i fellesareal og hvor arealet er matrikulert som særskilt grunneiendom. Dette er en praktisk ordning for eie og drift av fellesområder som lekeplasser, parkeringsplasser og lignende.

- 3 8 -1 Storkommunegruppa (SKG) Merknad til § 3-8. Forbudet er trolig myntet på eksisterende jordsameier innen landbruket, men rammer alle typer realsameier. Forarbeidene beskriver jordsameie (jordfellesskap) som en egen form for realsameie, mens definisjonen i lovens § 5 d definerer matrikkelenheten jordsameie etter den generelle definisjon av realsameie. Forbudet i § 3-8 kommer derfor til å ramme også alle nye realsameier som opprettes. En rekke delingsvedtak etter plan- og bygningsloven gjelder areal som skal være felles for bestemte eiendommer, for eksempel parkeringsareal, lekeplasser, felles atkomster m.v. De registreres i dag som egne grunneiendommer. Forskriftene må avklare lovens begrepsbruk mht jordsameie og realsameie og hvordan matrikkelføringen skal fungere ved de respektive forhold.
- 3 8 -1 Trondheim kommune Trondheim kommune forutsetter at forbudet ikke gjelder urbane jordsameier hvor boligeiendommer er sameiere i fellesareal og hvor arealet er matrikulert som særskilt grunneiendom. Dette er en praktisk og mye benyttet ordning for eie og drift av fellesområder som lekeplasser, parkeringsplasser og lignende.

Kapittel 4. Vilkår for matrikkelføring i saker som krever oppmålingsforretning

§ 4-1 Felles vilkår for matrikkelføring i saker som krever oppmålingsforretning

- 4 1 -1 Domstoladministrasjonen Siste setning synes uklar. Hva er menes med "...skape forhold, som er i strid med fastsatt krav fastsatt eller i medhold av lov."?
- 4 1 -1 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen I merknadene til § 4-1 bør det seiast at bokstav b ikkje gjeld der kommunen i mehald av §38 har vedteke einerett og heller ikkje for kommunalt utførte forretningar i overgangsperioden.
- 4 1 -1 Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold Jf våre merknader til kapittel 3: Hva er nødvendig dokumentasjon i en tid hvor digital saksflyt (og en gang/ett sted) skal på plass?
- Begrepet godkjent landmålerforetak treffer kommunale monopoler dårlig.
- Ved feil eller mangler synes vi må kommunen må kunne sette frister. Ellers OK.

§ 4-1, 1.ledd

4	1	1	Bergen kommune	Kommentaren til § 4-1 bør gi uttrykk for at bokstav b ikke gjelder der kommunen i medhold av lovens §38 har vedtatt enerett og tilsvarende heller ikke for kommunalt utførte forretninger i overgangsperioden.
4	1	1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Til punkt b) Dette gjelder ikke når kommunen har valgt enerett, eller i overgangsperioden.
4	1	1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	b) Dette gjelder ikke når kommunen har valgt enerett, eller i overgangsperioden.
4	1	2	Oslo kommune - Plan- og Bygningsetaten	Denne bestemmelsen oppfattes å være for generell

§ 4-2 Krav om samtykke

4	2	-1	Bærum kommune - Geodata	Til kommentarene: Det må være tilstrekkelig at styret i henhold til sameiets vedtekter eller at styret/forretningsfører etter fullmakt fra sameierne, samtykker i kravet om matrikkelføring.
4	2	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Kravet bør fremmes i eget skjema eller ved avkryssing i markprotokollen, underskrives helst i protokollen.
4	2	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Det er vanskelig å få til fullstendige samtykker ved kompliserte eiersitser, sameier osv. Her trengs det en nødløsning som kan få avsluttet en prosess frem til noe som kan synes godt nok der og da, og hvor det må være anledning til å påta seg risiko for komme frem til løsningen.
4	2	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Styret må i visse tilfeller kunne tegne for et sameige, både ved boligseksjoner og jordsameier. Der hvor eiendommene er registrert i Brønnøysundregisteret bør det holde med den/de som er signaturberettigede

4	2	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	I Oslo eksisterer det matrikkelenheter med flere hundre sameiere. Det sier seg selv at det vil være så å si umulig å innhente samtykke fra alle disse, og det bør åpnes for ordninger der styret kan tegne for hele sameiet. I og med at grensejusteringer etter ny lov omfatter meget små arealer bør dette være uproblematisk. Tillegg: Der hvor eiendommene er registrert i Brønnøysundregisteret bør det holde med den/de som er signaturberettigede
4	2	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	Det er svært mange jordsameier i Valdres, der både graden av opplyste grenser og styringsdokumentene varier. Dersom det ikke skal bli total handlingslammelse på en del av disse arealene (som ofte er store - og attraktive!), må Styret i visse tilfeller kunne tegne for et sameige, både ved boligseksjoner og jordsameier. Dette bør innarbeides i forskriftene. Der hvor eiendommene er registrert i Brønnøysundregisteret bør det holde med den/de som er signaturberettigede.
4	2	-1	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal,	Lederen av et sameie med firmaattest bør ha hjemmel til å underskrive kravet om matrikkelføring. Et litt stort sameie kan gjerne ha 100 hjemmelshavere. Det kan ikke være meningen at en skal ha underskriften til alle de.
4	2	-1	Statens kartverk	Kommentaren andre avsnitt første setning bør endres til: "I disse tre sakstypene må hjemmelshaverne til de berørte matrikkelenhetene samtykke i kravet om matrikkelføring eller tiltre kravet om matrikkelføring". Det er notert at det i kommentar til § 9-3 fremkommer at hjemmelshaversamtykke på tidspunkt for tinglysing er avgjørende for om dokument kan tinglyses. Det er avklarende. Bør det i en kommentar til § 4-2 gjøres en henvisning til kommentaren til § 9-3 som en ytterligere påminnelse om at matrikkelmyndighet eller landmåler må besørge innhentet hjemmelshavers samtykke i de tilfeller der det er skjedd hjemmelsendring i tidspunktet mellom matrikkelføring og tinglysing?
4	2	-1	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	Her er det krav til at det dokumenteres samtykke til krav om matrikkelføring for: a) danning av ny matrikkelenhet med areal fra flere enheter h) arealoverføring e) grensejustering Med unntak av kravet for grensejustering synes vi dette er for strengt. Fordi det i mange saker ikke er mulig å komme fram til enighet med grunneier er Statens vegvesen nødt til å tvangsgjennomføre grunnervet ved å ekspropriere det som er nødvendig i henhold til vedtatte planer. Det sier seg selv at det i slike saker kan være et høyt konfliktnivå og at det kan være vanskelig å få vedkommende grunneier til å skrive under på at han aksepterer kravet om matrikkelføring.

Også i saker der det er oppnådd enighet om ervervet vil det kunne være arbeidskrevende å få en positiv aksept fra alle parter, jf våre kommentarer til § 3-2.

Vi foreslår derfor at det er tilstrekkelig at det dokumenteres at det er foretatt et erverv av de arealer som forretningen gjelder enten ved at det er inngått avtale, kjøpekontrakt eller at arealene er ekspropriert. Når slik dokumentasjon foreligger kan grense fastsatt i oppmålingsforretning matrikuleres dersom ingen har protester på grenseforløpet. De parter som ikke har møtt på oppmålingsforretningen bør få protokollen tilsendt med en frist til å uttale seg.

- 4 2 -1 Trondheim kommune Trondheim kommune synes forskriftsteksten er grei med hensyn til samtykke, men departementets merknad i høringsnotatet er egnet til å skape tvil. Det kan ikke være tilsiktet at "hjemmelshaverne til de naboene som får endret grensene" skal samtykke i kravet om matrikkelføring. Vi antar det er ment som "hjemmelshaverne til de enhetene....".

§ 4-3 Når matrikkelenhet er så stor at deler av eksisterende grense kan unntas fra kravet om merking og måling

- 4 3 -1 Alta kommune - § 4 - 3 Minimumsgrense for unntak fra oppmåling og merking av grenser er satt til 5 daa. Det synes svært lite i forhold til lovens intensjon i § 10 b "eininga er så stor at det er urimeleg å krevje oppmåling". Med dagens rasjonell målemetoder (GPS) bør minimum settes til 100 da eller mer.
- Det bør også være krav om at "særlige grunner" skal oppgis. Ellers kan det lett bli en regel for å spare utlegg til oppmåling, og det skapes usikre eiendomsgrenser.
- Det bør her også henvises til reglene i § 15-5 - utelatelse av merking.

- 4 3 -1 Bergen kommune Merknad til departementets kommentar tredje avsnitt om unntaket etter § 10, fjerde ledds bokstav a) vedr. omstridte grenser: Vi vil anbefale at en viderefører dagens anbefalte praksis om å måle inn og kartlegge partenes påstander. (Kfr. for øvrig delingslovens § 2-2.) I en rekke tilfeller i forhold til søknad etter plan- og bygningsloven er det av verdi å vite hvor stor tvisten er og hvor den geografisk er plassert. Selv med omstridt grense hender det ofte at søknaden kan godkjennes når en kjenner tvisteområdet og plasseringen. Derved kan en unngå at motvillig nabo forpurrer en byggesak ved bare å hevde at det foreligger tvist om nabogrensen. Det er videre formålstjenlig for partene å ha kartfestet tvisten som grunnlag for en videre, avklarende prosess og for i noen tilfeller å avklare spørsmål omkring pant.

- 4 3 -1 Domstoladministrasjon Unntak for oppmåling i delingssaker som behandles i JSR, bør kunne vurderes av JSR selv, uten å måtte søke om det. Dette er blant annet aktuelt i jordskiftesaker som er krevd med hjemmel i jskl. § 2 bokstav f og g.

Det bør vurderes om tredje siste avsnitt i kommentarene bør inneholde

en henvisning til tvistebehandling i domstolene (alminnelige domstoler og JSR).

4	3	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Dette er et tilbakeskritt og vil skape konflikter i framtiden. Eventuelt koordinatbestemme og ikke merke eller merke og ikke måle. Nøyaktighet etter standarden. Bør ses i sammenheng med nye forskrifter i kap. 2.
4	3	-1	Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning	Det vert her sakna retningslinjer for kva kriterium kommunen skal leggje til grunn ved behandling av søknaden. Vi føreset at det i merknader til forskriftene eller i eiga handbok må gå fram kva kriterium som skal gjelde.
4	3	-1	Jernbaneverket	Jernbaneverket har tidligere anført at § 20 at delingslovens § 4-1 ønskes videreført om at registrering krever tilfredsstillende kart.
4	3	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Vi forutsetter at alle nye eiendommer skal bestemmes entydig. Den praktiske forskjellen vil være nøyaktigheten på grenseforløpene i matrikkelkartet. Vi forutsetter at det tegnede grenseforløpet (§4-3 (2)) skal legges inn i matrikkelkartet, og at den aktuelle nøyaktighet angis. I Departementets kommentarer står det at landmålingsforetaket skal merke og måle alle eksisterende grenser i tillegg til de nye. Vi antar her at man bare mener de grenser som angår den nye eiendommen.
4	3	-1	Matrikelutvalget for Telemark og Vestfold	Vi opplever at denne bestemmelsen er lite tilpasset dagens måleteknikk. Poenget må være å få til en rasjonell arbeidsdeling mellom kartet og merkingen i marken, slik at alle aktuelle punkt måles (i henhold til en standard), mens det er opp til landmåler og grunneierne å avgjøre hvilket behov for grensemerking som foreligger. Kartet overtar da deler av oppgaven som grensemerkene tidligere fylte. (Noe av lovens formål er jo nettopp å gi kartet en større rolle.) Visningsmerker ut i sjø burde ha hatt særlig omtale i denne paragrafen.
4	3	-1	Samarbeidskommunene i Sør-Hedmark	SSH mener at med bruk av GPS og ønske om kvalitetsheving og en målsetning om bedre DEK synes det mest riktig at alle grenser blir målt og merket.
4	3	1	Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten	For å gi et mer fullstendig bilde av vilkårene for at eksisterende eiendomsgrense kan unntas fra kravet om merking og måling, foreslår vi det gjøres en henvisning til matrikkeloven § 10 fjerde ledd i

i Lovavdelingen forskriften, for eksempel ved at formuleringen "dersom vilkårene i lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedomsregistrering § 10 fjerde ledd er oppfylt og" tas inn i forskriften § 4-3 første ledd etter teksten "....merket og målt".

Av språklige hensyn foreslår vi videre at uttrykket "arealet" tilføyes mellom formuleringene "....primærnærings, og" og "i:....".

Endelig antar vi at bokstavene a og b i forskriften § 4-3 første ledd er ment å skulle være alternative vilkår. I så fall bør dette presiseres ved å tilføye "eller" mellom bokstavene.

- 4 3 1 Narvik -, Ballangen - Mellom pkt 1 a og 1 b mangler ordet "eller" hvis sammenhengen , og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse mellom punktene skal gi noen mening.

§ 4-4 Utsettelse av oppmålingsforretning

- 4 4 -1 Bergen kommune Ved vurdering av dette spørsmålet må en i dag kunne legge følgende praktiske prosess til grunn: Det er en autorisert søker, som i de alle fleste tilfellene fremmer søknaden med en "plan " i en eller annet form. Ofte er søknaden/planen i et digitalt format; i alle fall blir godkjenningen digitalisert og lagt i en base over godkjente delinger ("manus" til eiendomskartet). Når godkjenningen på denne måten blir "låst", kan en løsnе litt på kravene til utsettelse. Ved matrikkellovens ikrafttredelse vil det i en overgangsperiode være underkapasitet på landmålerforetak i markedet. Utsettelse av oppmålingsforretning vil være et gunstig redskap for å styre produksjonen og unngå klage på tidsfrister. I noen grad må en her kunne basere seg på et skjønn hos matrikkelfører ut fra de stedlige forholdene, men forskriften må gi noen rammer/kjørereregler.

Særlig i utbyggingsområde, vil det ofte være rasjonelt at merking utstår til utbyggingen er kommet så langt at grensemerkene får stå i ro. Kravet om foreløpig merking synes hensiktsløst og urimelig. Om nødvendig vil dette inngå i den løpende anleggstikningen. Foreløpig merking av grenser bør bare være aktuelt i de tilfellene der det er tjenlig. Merking bør være utført i forkant av eller bli utført i forretningsmøte med partene. Ofte vil det være aktuelt med matrikulering av ny eiendom på en tid av året der merking ikke kan utføres verken foreløpig eller permanent.

Vi foreslår derfor at bokstav c) i forskriftsutkastet omformuleres til å gjelde tidsplan for den permanente merking, måling og møte med partene på åstedet. Tilsvarende tilpasning i forskriftsutkastets andre ledd, med en meldeplikt for landmålingsforetaket når dette arbeidet er fullført.

Det fremgår av lovens § 10, femte ledd og siste avsnitt i departementets kommentar til forskriftenes § 4-4 at kommunen kan gjøre vedtak om å fullføre forretningen for hjemmelshavers regning dersom oppmålingsforretningen ikke blir fullført som forutsatt. Vi savner en praktisk ordning for det økonomiske mellomværende i et slik tilfelle. Dersom det er meningen å benytte tvangsmulkt, vil vi hevde at det er en tung prosess som krever mye tid og ressurser av kommunen.

4	4	-1	Domstoladministrasjon	Spørsmålet om utsettelse bør kunne vurderes av JSR i saker den behandler etter matrl.
4	4	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	<p>I ein del saker kan ein utelata merking av grenser, jf. § 34 siste ledd. I andre saker, særleg i utbyggingsområde, vil det ofte vera rasjonelt at merking utstår til utbygginga er kome så langt at merka får stå i ro. I første tilfelle vil det vera meiningslaust å krevja førebels merking. I det andre tilfellet synest kravet også urimeleg. Vi går ut frå at kravet i § 10 femte ledd om førebels merking ikkje gjeld dei nemnde tilfella, jf. § 34 siste ledd.</p> <p>I dei tilfella det blir gitt løyve til utsetting av oppmålingsforretning, må landmålarforetaket påleggjast å rapportere når pkt. c i forskrifta er oppfylt.</p> <p>Vi tillet oss å koma med framlegg til ei betre tilpassa forskrift for bokstav c og d i første ledd:</p> <p>c) dato for når merking og måling av grenser og møte med partene på åstedet skal være gjennomført</p> <p>d) kart (og for anleggseiendom supplerende dokumentasjon) over foreløpige grenser</p> <p>og i andre ledd: Fristen for arbeidene nevnt i første ledd bokstav c kan ikke være lengre enn ...</p> <p>og for tredje ledd: Landmålerforetaket skal gi melding til kommunen når pkt. (1) bokstav c er fullført.</p> <p>Utfyllande forklaring til endringsframlegget. Ordet "foreløpig" er sletta. Førebels merking av grenser bør berre vera aktuelt i dei sakene der merking er tenleg og der endeleg merking bør utstå til utbygging er kome så langt at merka får stå i fred. Merking bør vera utført i forkant av eller bli utført i forretningsmøte med partane. Ofte vil det vera aktuelt med matrikulering av ny eigedom på tid av året der merking ikkje kan utførast verken førebels eller permanent.</p>
4	4	-1	Fylkesmannen i Nordland	<p>Loven gir på visse vilkår adgang til å opprette ny matrikkelenhet før oppmålingsforretning er avsluttet (jf. lovens §10, 5. ledd, samt forskriftens §§ 4-4 og 17-1). Kommunen skal kontrollere at slike forretninger blir fullført, og evt. slutføre arbeidet for hjemmelshavers regning.</p> <p>I de tilfeller hvor kommunen utfører oppmålingsforretninger i konkurranse med andre landmålerforetak, skal kommunen kontrollere seg selv.</p> <p>I de tilfeller hvor kommunen har vedtatt "kommunalt eneansvar" skal den fullføre forretningen innen ett år. Forskriften tar utgangspunkt i at oppdragsgiver søker om matrikkelføring før forretningen er avsluttet. Kommunen kan i enkelte tilfeller både være oppdragsgiver, utføre forretningen og være matrikkelfører (jf. lovens §22, 7. ledd). Ingen overordnet instans kontrollerer kommunen. Ingen instans har hjemmel til å bestille slutføring av forretningen for kommunens regning.</p> <p>Fylkesmannen er bekymret for at enkelte kommuner ikke vil følge reglene om å sørge for avslutning av forretningene innen 2 år (1 år ved kommunalt eneansvar). Hjemmelshaver vil i mange tilfeller være fornøyd når matrikkelføring/tinglysing er foretatt, og ikke alltid følge opp avslutningen av forretningen. Naboene og samfunnet for øvrig kan ha større interesse av at forretninger slutføres, - uten at noen ivaretar</p>

deres interesser dersom kommunen er skyld i manglende avslutning av oppmålingsforretning.

I Delingslovens §2 - 6 gis Fylkesmannen mulighet til å avslutte midlertidige forretninger for kommunens regning på visse vilkår. Denne bestemmelsen var opprinnelig tatt inn i forskrift til delingsloven, men ble flyttet til loven i 1995. Ved utgangen av 2005 var det ca 1300 midlertidige forretninger i Nordland eldre enn 3 år. Fylkesmannen i Nordland tror ikke at problemet med manglende fullføring av enkelte forretninger forsvinner med ny lov.

Det er ønskelig at en tilsvarende regel som i Delingslovens §2 - 6, 2. ledd, - tas inn i den nye forskriften. Spesielt viktig vil det være å ha en kontrollinstans for kommuner som har valgt kommunalt eiansvar.

4	4	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Dette er til erstatning av MF? Kan brukes ved for eksempel utbygging av felt. Dette er god innskjerping av hva som tidligere skjedde med fullføring av MF.
4	4	-1	Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning	Etter forskr. § 4-4 kan kommunen gje samtykke til utsetjing av fullføring av oppmålingsforretning. Her vil vi presentere same synspunkt som i §4-3, Det vert presentert krav til sjølve søknaden frå føretaket, men ingen krav eller kriterium for kommunens saksbehandling.
4	4	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Dette er en bestemmelse som må utøves med forsiktighet. Hovedregelen må være at oppmålingsforretningen, med alle parter til stede, må være avholdt før ny matrikkelenhet opprettes. Grensene må være klart definert før ny grunneiendom matrikkelføres. Grenselinjene må etableres slik delingsvedtaket bestemmer. Det må være delingsvedtaket som i tilfelle åpner for landmålers mulighet for å tilpasse grensene til for eksempel framtidig infrastruktur i regulerte områder eller terrengtilpassinger i spredtbygde områder. Dersom landmåleren gjennom denne forskriften gis for fritt spillerom, utdeliggjøres prinsippet i loven om skille mellom myndighetsutøvelse og tjeneste. Vi må ikke komme i en lignende situasjon vi hadde med midlertidige forretninger etter Delingsloven. Det kan derimot være tjenlig at grensemerking i utbyggingsområder kan utsettes inntil tomta er ferdig opparbeidet. Det vil i så fall medføre at nye grensemerker må føres i matrikkelen i ettertid. Det må være særskilt gebyr for enhver registrering - også etterregistrering i matrikkelen. Forskriften gir kommunen mulighet til å inngå avtale med annet landmålingsforetak dersom oppmålingsforretningen ikke fullføres som forutsatt. Det synes underlig at kommunen skal være part i noe som gjelder forholdet mellom kjøper og selger av en tjeneste. At Statens Kartverk, som godkjenner landmålingsforetak, kunne hatt en slik rolle synes mer relevant.
4	4	-1	Matrikkelutvalget	Siste avsnitt i merknaden burde etter vår mening tas inn i forskriften.

			for Telemark og Vestfold	Bokstav b synes eller å gjøre bokstav c overflødig. Poenget må være at landmåler i sin begjæring legger frem et forslag til tidsplan sammen med den ufullstendige saken han kommunen ved behandlingen av denne, står fritt til å gå inn og sette en kortere frist.
4	4	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Fristene her virker kunstige. Om anlegget ikke er ferdig innen fristens utløp kan jo allikevel ikke forretningen avsluttes. Konsekvensene av Utsatt forretning (nå: Midlertidig forretning) må fanges opp av gebyrregulativet, slik at alt merarbeid knytta til ny produksjon/utsending av matrikkelbrev ved endelig avslutta forretning blir godtgjort. NITO oppfatter regelen slik at det blir dobbelt gebyr ved utsatt forretning. Ett ved opprettelse og et ved ferdigstillelse.
4	4	-1	Norges Jordskifte kandidatforening (NJKF)	Etter forskriftene § 4-4 kan kommunen gje samtykke til utsettelse av fullføring av oppmålingsforretning. Det vert presentert krav til sjølve søknaden frå landmålarforetaket. Forskrifta må i tillegg definere krav og kriterieier som skal leggjast til grunn for at kommunane kan godkjenne ei slik utsettelse. I forskriftene § 4.3 er det definert nokre kriterier for å unnlate å merke og måle eksisterande grense. Liknande krav bør også fastsetjast i § 4-4.
4	4	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Dersom oppmålingsforretninga ikke blir fullført som forutsatt, kan kommunen inngå avtale med et annet landmålerforetak for å få fullført forretninga "på hjemmelshavers kostnad".
4	4	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	Fristene for utsettelse virker kunstige. Om anlegget ikke er ferdig innen fristens utløp har en likevel ikke grunnlag nok til å avslutte forretningen. Hva gjør en da? Hvem følger opp? Hvem betaler? Konsekvensene av Utsatt forretning (nå: Midlertidig forretning) må fanges opp av gebyrregulativet, slik at alt kommunalt merarbeid knytta til ny produksjon/utsending av matrikkelbrev ved endelig avslutta forretning blir godtgjort.
4	4	-1	Statens kartverk	De forløpige grensene som blir presentert for matrikkelenheten bør registreres i matrikkelen.
4	4	-1	Trondheim kommune	Det fremgår av matrikkeloven § 10 at kommunen kan gjøre vedtak om å fullføre forretningen for hjemmelshavers regning dersom oppmålingsforretningen ikke blir fullført som forutsatt. Trondheim kommune savner imidlertid en praktisk ordning for det økonomiske mellomværende i et slikt tilfelle. Dersom det er meningen å benytte tvangsmulkt, vil vi hevde at det er en tung prosess som krever for mye tid og ressurser av kommunen.

§ 4-4, 1. ledd

4	4	1	GeoForum	Dette kan skape et unødvendig og fordyrende byråkrati med ditto dokumenter. Vi forstår at bakgrunnen er at man ønsker å begrense bruken av utsettelse ("midlertidig oppmålingsforretning"), men når en først ønsker å privatisere tjenestedelen, så bør en ha så stor tillit til foretakene at ansvaret for disse vurderingene bør tillegges foretakene selv. Vi foreslår at det åpnes for at foretaket selv kan dokumentere behov og begrunnelse for utsettelse, via en egenerklæring.
4	4	1	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	Det er fornuftig å forsøke å redusere omfanget av typen midlertidig forretning. Uttrykket "særlige grunner" i bokstav a er likevel antakelig noe strengere enn intensjonen. Uttrykket "særlige grunner" brukes også i Plan- og bygningslovens § 7 vedrørende dispensasjoner. Etter denne loven skal uttrykket tolkes strengt - sannsynligvis strengere enn det er ment i forhold til dispensasjon til utsettelse av oppmålingsforretning.

§ 4-4, 2. ledd

4	4	2	Ringerike kommune - Miljø- og arealforvaltning	Fristene virker kunstige, utbyggingsområdet kan ikke merkes før anlegget er ferdig.
4	4	2	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal,	Hvem skal følge opp forretninger som ikke gjennomføres/fullføres, og hvilke konsekvenser kan det medføre, og for hvem?
4	4	2	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	Det hender for eksempel at byggefelt blir skrinlagt. Det gir da ingen mening i at man må fullføre forretningene.

§ 4-5 Særskilt om matrikulering av anleggseiendom

4	5	-1	Bergen kommune	Etter vedtatt endring i plan- og bygningsloven som settes i verk samtidig med matrikkelloven, skal det foreligge godkjenning etter § 93 i loven før anleggseiendom kan matrikuleres. Dette vil etter vårt syn gjelde eksisterende anlegg så vel som planlagde -. Det vil derfor være plan- og bygningsmyndigheten i kommunen og ikke matrikkelmyndigheten som skal kontrollere om vilkårene for å opprette anleggseiendom er til stedes før tillatelse blir gitt.

Etter vårt syn hører derfor forskriftutkastets § 4-5 hjemme som forskrift til plan- og bygningsloven. Matrikkelmyndighetens oppgave blir å kontrollere at landmålingsforetaket har nødvendig godkjenning for å etablere anleggseiendommen, at dokumentasjonen er i samsvar med gitt tillatelse, om vilkårene for å opprette matrikkelmyndigheten foreligger og for nye anlegg at det er gitt igangsettingstillatelse etter plan- og bygningsloven.

Første ledd i utkastet er overflødig. Dette går klart frem av lovens § 5

bokstav b. Men det kan være nyttig å minne om dette i departementets kommentarer til forskriften.

De andre leddene hører hjemme som forskrift til plan- og bygningsloven.

Derimot bør det i § 4-5 komme inn de spesielle forholdene som matrikkelmyndigheten skal kontrollere i forbindelse med krav om matrikkelføring av anleggseiendom.

Grensesnittet mot eierseksjon. Av matrikkellovens § 11, andre ledd fremgår det at anleggseiendom ikke kan opprettes for bygning eller konstruksjon, eller del av bygning eller konstruksjon, som tjenlig kan etableres som eierseksjonssameie. I følge NOU 1999:1 pkt. 21.3.6 har lovutvalget fremhevet at det er viktig med klare kriterier for når kommunen skal tillate å opprette anleggseiendom framfor seksjonering. Kriteriene for å opprette anleggseiendom er uklare, og kan for eksempel skape tvil når det gjelder seksjonering av parkeringsrom i kjelleren under en bygning.

I den grad det er mulig å beskrive grensesnittet mot seksjonering, foreslås følgende:

- Objekt som skal betjene en enkelt eiendom skal seksjoneres.
- Objekt som skal betjene flere eiendommer, blir opprettet som anleggseiendom.

Det er svært viktig å få klare retningslinjer her da det ellers lett kan føre til ulik praksis i de enkelte kommunene.

Anlegg i sjø, fast og varig forankring. Anleggseiendom i sjø må ikke kunne flyttes eller på annen måte løsrives fra det stedet den fysisk er opprettet på (koordinatbestemt). Dette vil i første rekke gjelde for anleggseiendom som er forankret til land eller sjøgrunn med tekniske konstruksjoner. En kunstig utfylt øy vil alltid kunne defineres som "fast og varig". Begrepet "varig" må utdypes i forskriften bl.a. ved at varigheten tidsbegrenses for et visst antall år.

Etablering av anleggseiendom i "eierløst område". Dette er en problemstilling som må avklares nærmere. Det er ulik oppfatning mellom Justis- og Miljøverndepartementet om at anleggseiendom, i "eierløst" område, må kunne opprettes uten at dette betraktes som en fradeling fra eiendommen på overflaten. Etablering/ opprettelse av anleggseiendom i "eierløst" område kan berøre overflateeiers interesser. Ved å foreta fradeling fra overflateeiendommen vil etableringen skje etter ordinære saksbehandlings- og kontrollregler (overflateeier blir innkalt som part og har dermed mulighet til å ivareta sine interesser). Her må det gis klarere føringer i forskriften.

Funksjonell enhet og begrensning. Av matrikkellovens § 11 fremgår det at en anleggseiendom skal være en selvstendig funksjonell enhet, klart og varig atskilt fra den eller de grunneiendommer eller anleggs-eiendommer den nye anleggseiendommen blir utskilt fra. Det er et vilkår for å opprette en anleggseiendom at den aktuelle bygningen eller konstruksjonen fremstår som en selvstendig bygning eller konstruksjon, som er klart og varig atskilt fra den eller de grunneiendommer den er utskilt fra. I følge NOU pkt 21.3.6 kan imidlertid adkomst i form av innkjørings-tunnell, rampe, trapper eller heiser være anlagt på eller over tilstøtende grunneiendom(mer). At en anleggseiendom fremstår som en "funksjonell enhet" er viktig i forbindelse med omsetning, pantsetting og skattetakst. Det er ønskelig med noen funksjonelle kriterier i forskrifts form.

Anleggseiendommens grenser. Vi mener at det er absolutt nødvendig med grensefastlegging i rommet for anleggseiendommen, m.a.o. klar beskrivelse av begrensningen også nedad og oppad.

4 5 -1 Bærum kommune - Geodata Siden anleggseiendom ikke kan opprettes uten tillatelse til fradeling etter plan- og bygningsloven, hører bestemmelsene i dette avsnittet naturlig hjemme i plan- og bygningsloven. I tillegg bør også uttrykkene "klart funksjonelt skilt" og "hensiktsmessig" i (4) konkretiseres. Utydelige formuleringer her vil uvegerlig føre til diskusjoner med utbyggere og problemer for kommunens forvaltning.

4 5 -1 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen Etter vedteken endring i plan- og bygningslova som skal settast i verk samstundes med matrikkellova, skal det liggja føre godkjenning etter § 93 i lova før anleggseiendom kan matrikulerast. Dette vil etter vårt syn også gjelda eksisterande anlegg så vel som planlagde; for matrikkeleining anleggseiendom eksisterer ikkje før matrikkellova blir iverksett. Det vil såleis vera plan- og bygningsmynde i kommunen og ikkje matrikkelmynde som skal kontrollere om vilkåra for å oppretta anleggseiendom er til stades før løyve blir gitt.

Etter vårt syn høyrer derfor det som står i § 4-5 heime som forskrift til plan- og bygningslova. Det vil lett oppstå ulikskap om to ulike instansar skal utøva dette kontrollarbeidet!

Matrikelstyresmakta si oppgåve er å kontrollere at landmålarforetaket har turvande godkjenning for å etablere ein anleggseiendom, at dokumentasjonen er i samsvar med gitt løyve, om vilkåra for å oppretta matrikkeleininga er til stades og for nye anlegg at det er gitt igangsettingsløyve etter pbl.

Første ledd i utkastet er overflødig. Dette går klart fram av lova § 5 bokstav b. Men det kan vera tenleg å gjera merksam på dette i MD sine merknader til forskrifta.

Dei andre ledda høyrer heime som forskrift til pbl.

Derimot bør det i § 4-5 kome inn dei spesielle tilhøva matrikelstyresmakta skal kontrollere i samband med krav om matrikkelføring av anleggseiendom.

4 5 -1 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl. Reglene bør utdypes

4 5 -1 Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski Søknad om fradeling av anleggseiendom behandles etter plan og bygningslovens § 93 bokstav h, på lik linje med fradeling av grunneiendom. Hvorvidt vilkårene i § 4-5 er ivaretatt, må vurderes i forbindelse med saksbehandling etter pbl. Det kan være positivt at disse vilkårene er samlet i matrikkelforskriften, men det må da gjøres nødvendige henvisninger i plan og bygningsloven m/forskrifter slik at vilkårene kan ivaretas i delingstillatelsen.

Vi oppfatter videre at merknadene til § 4-5 er en innstramming i forhold til matrikelovens § 11, hvor det fremgår at "Matrikulering av anleggseiendom som gjeld anlegg som ikkje eksisterer, kan først skje når vilkåra for igangsetting av tiltaket etter plan- og bygningslova er oppfylte." At vilkårene er oppfylt betyr ikke at det er gitt igangsettingstillatelse. Vi mener at det her må være tilstrekkelig at det

er gitt rammetillatelse for tiltaket, dvs. at vilkårene for de ytre rammene er på plass slik at tiltaket lar seg realisere.

Erfaring fra prosjekt i Follo viser at der det er komplekse eiendomsforhold på jordoverflaten og det skal fradeles eiendommer i grunnen (som senere skal sammenføres til en samlet anleggseiendom) fra flere berørte grunneiendommer, bør eiendomsdannelsen være gjennomført før det gis igangsettingstillatelse til tiltaket. Dette for å sikre at tiltaket og eiendomsdannelsen lar seg gjennomføre.

Det er også behov for klarere kriterier for etablering av anleggseiendom i forhold til når seksjonering skal benyttes.

4	5	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Eiendom som eies og brukes som en enhet, må kunne registreres som en matrikkelenhet, jf merknader til 3-3.
4	5	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Teksten til matrikulering av anleggseiendom bør det jobbes videre da den ikke utdyper lovens bokstav i særlig grad.
4	5	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	Som Oslo kommune uttalte under § 3-3 kunne det her vært jobbet mer med forskriftens bestemmelser. Her gir de lite informasjon utover det som allerede står i lovteksten. Dette er et område hvor det kunne stått at Statens kartverk utarbeider mer detaljerte retningslinjer Oslo kommune har erfaring med underjordiske volumer siden 1987 og ser fram til å få klare regler for hvordan vi fortsatt skal kunne etablere disse under begrepet anleggseiendom. Samtidig må vi erkjenne at reglene i § 3-3 og § 4-5 ikke er så enkle å bli klok på. Her burde det også vært en kommentarer om at Statens kartverk vil utarbeide nærmere retningslinjer. Oslo kommune vil gjerne samarbeide for å få disse bestemmelsene så gode og brukervennlige som mulig.
4	5	-1	ROM eiendom AS	Forskriften legger opp til at anleggseiendom ikke kan opprettes på fest grunn. Dette vil vi ikke anbefale. Som dept. nevner må alle nødvendige tillatelser iht plan- og bygningsloven være gitt før tillatelse til å opprette anleggseiendom, herunder forutsetter vi også avtale med berørte eiendommer/partner. Når først tillatelsen er gitt, er det etter vår oppfatning irrelevant om hva slags eiendom som er over eller under anleggseiendommen. NSB har flere større festetomter (næringsfeste), og vi kan ikke se at det skal være noen grunn til at det ikke kan opprettes anleggseiendom her dersom som nevnt øvrige tillatelser er i orden.
4	5	-1	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	I kommentarene til bestemmelsene står det at matrikulering ikke kan skje før det er gitt tillatelse om igangsetting etter plan og bygningsloven. I og med at det er unntak for søknadsplikt, blant annet for veganlegg som er detaljert avklart i reguleringsplan, foreslår vi at kommentaren endres til nødvendige tillatelser.

Vi kan ikke se at forskriften utdypet loven i særlig grad på dette punktet og det gjør det vanskelig å kommentere forskriften. Reglene for etablering av anleggseiendom er uklare. Det kreves detaljerte og klare forskrifter på dette feltet. Vi kommer likevel med enkelte kommentarer og forslag under.

Merknad til forskriftenes § 4-5:

Det må foreligge tillatelse etter plan- og bygningslovens §93 bokstav h til å opprette anleggseiendom. Tillatelsen vil gjelde både eksisterende og planlagte anlegg. Av dette følger at det vil være plan- og bygningsmyndigheten i kommunen og ikke matrikkelmyndigheten som skal kontrollere om vilkårene for å opprette anleggseiendom er til stede før tillatelse blir gitt. Ved å følge de ordinære saksbehandlingsreglene i PBL, vil det ikke kunne skje noen fradeling med mindre overflateeiers interesser blir ivaretatt. Det som står i § 4-5 hører derfor logisk sett hjemme som forskrift til plan- og bygningsloven. PBL mangler i dag forskrifter for de nye typene søknadssaker som blir innført ved at loven endres. Disse forskriftene bør vel også på høring, og de må være på plass før lovendringen iverksettes.

Egen gnr/bnr -serie for anleggseiendom

Oslo- modellen er den mest kjente behandlingsmåte der etablering av anleggseiendom har skjedd/ skjer. Egne gnr/bnr - serie bør tillattes benyttet fordi det gir lett identifikasjon på dagens kartverk som ikke viser 3-D eiendommer.

Trondheim kommune reserverer seg for egne gnr/bnr-serier.

Presisere grensesnittet mot seksjonering

Av matrikkelovens §11 fremgår det at anleggseiendom ikke kan opprettes for bygning eller konstruksjon, eller del av bygning eller konstruksjon, som tjenlig kan etableres som eierseksjonssameie. I følge NOU 1999:1 pkt. 21.3.6 har lovutvalget fremhevet at det er viktig med klare kriterier for når kommunen skal tillate å opprette anleggseiendom framfor seksjonering. Kriteriene for å opprette anleggseiendom er uklare, og kan for eksempel skape tvil når det gjelder seksjonering av parkering i kjelleren under en bygning.

I den grad det er mulig å beskrive grensesnittet mot seksjonering, foreslås følgende:

- Objekt som skal betjene en enkelt eiendom skal seksjoneres.
- Objekt som skal betjene flere eiendommer, blir opprettet som anleggseiendom.

Det er svært viktig å få klare retningslinjer her da det ellers lett kan bli utøvet skjønn i kommunenes behandling, noe som fort kan føre til ulik praksis i de enkelte kommunene.

Anlegg i sjø, hvordan stille krav om "fast og varig forankring"?

Anleggseiendom i sjø må ikke kunne flyttes eller på annen måte løsrives fra det stedet den fysisk er opprettet på (koordinatbestemt). Dette vil i første rekke gjelde for anleggseiendom som er forankret til land eller sjøgrunn med tekniske konstruksjoner. En kunstig utfylt øy vil alltid kunne defineres som "fast og varig". Begrepet "varig" kan i forskriften gjøres tidsbegrenset, for eksempel et visst antall år.

"Funksjonell enhet" (ev. utfyllende kriterier?)

Av matrikkelovens § 11 fremgår det at en anleggseiendom skal være en selvstendig funksjonell enhet, klart og varig atskilt fra den eller de grunneiendommer eller anleggseiendommer den nye anleggseiendommen blir utskilt fra. At en anleggseiendom fremstår som en "funksjonell enhet" er viktig i forbindelse med omsetning, pantsetting og skattetakst.

Når det gjelder fysiske avgrensning, må grensene tilsvare bygningens eller konstruksjonens yttergrenser med nødvendige tilpasninger. Anleggseiendommen må også driftsmessig kunne fungere som en

separat enhet.

Etablering/ opprettelse av anleggseiendom i "eierløst" område. Dette er en problemstilling som må avklares nærmere. Det er ulik oppfatning mellom Justis- og Miljøverndepartementet om at anleggseiendom, i "eierløst" område, må kunne opprettes uten at dette betraktes som en fradeling fra eiendommen på overflaten. Etablering/ opprettelse av anleggseiendom i "eierløst" område kan berøre overflateeiers interesser. Ved å foreta fradeling fra overflateeiendommen vil opprettelsen skje etter ordinære saksbehandlings- og kontrollregler (overflateeier blir innkalt som part og har dermed mulighet til å ivareta sine interesser). Klarere føringer bør gis.

4 5 -1 Trondheim kommune Trondheim kommune mener at forskriften bør gis med hjemmel i plan- og bygningsloven, da opprettelse av anleggseiendom etter endring av pbl §94 nr. 1 tredje ledd skal følge saksbehandlingsreglene i pbl.

Det kan ikke være riktig at matrikkelfører skal vurdere de materielle kriteriene for opprettelse av anleggseiendom på tidspunktet for matrikkelføring. Siden matrikuleringen ikke kan skje før det er gitt tillatelse etter plan- og bygningsloven, kommer denne vurderingen for sent.

Det er videre et vilkår for å opprette en anleggseiendom at den aktuelle konstruksjonen fremstår som en selvstendig enhet eller konstruksjon, som er klart og varig adskilt fra den eller de grunneiendommer den er utskilt fra. I følge NOU pkt 21.3.6 kan imidlertid adkomst i form av innkjørings-tunnell, rampe, trapper eller heiser være anlagt på eller over tilstøtende grunneiendom(mer). I praksis vil det kunne være vanskelig å avgjøre hva som er en separat bygning og hva som er del av bygning.

En annen vanskelig vurdering som må gjøres er om det er mer "formålstjenlig" å opprette eierseksjoner enn anleggseiendom. Av matrikkelloven §11 annet ledd fremgår at det ikke kan opprettes anleggseiendom for bygning eller konstruksjon som hensiktsmessig kan opprettes som eierseksjon.

Lovutvalget fremhevet at det er særlig viktig å få klare kriterier for når kommunen skal tillate at det opprettes anleggseiendom fremfor seksjonering (NOU pkt 21.3.6).

Trondheim kommune mener at kriteriene for opprettelse av anleggseiendom er uklare, og at forholdet til eierseksjonsloven ikke er godt nok belyst. Vi ser at bestemmelsen kan skape tvil f eks om seksjonering av parkeringskjeller under bygning.

Slik vi oppfatter det, er det en viss forventning blant utbyggere om at ordningen med anleggseiendom skal løse spørsmålet med hensyn til fri omsetning av parkeringsplasser i tilknytning til boligprosjekter - og gjerne også boligprosjekter som strekker seg over flere eiendommer og der seksjonering må avgrenses til hver eiendom. Dette er en aktuell problemstilling og har bl a vært gjenstand for flere klagesaker for fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Forholdet har vært at reguleringsplanens krav til parkering for bebyggelsens behov ikke har vært fulgt opp fra utbyggers side når eiendommen skal seksjoneres. Utbyggere har forsøkt å "løsrive" parkeringsarealet for å omsette eller leie ut plasser i parkeringskjeller på kommersiell basis - i et åpent marked som ikke bare begrenses til de som bebor og er del av det/de sameier som opprettes.

§ 4-5, 1. ledd

4	5	1	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdeling en	Dette punkt sløyfes. Begrunnelse: Det skal bygges en veitunnel. Den blir regulert slik at den går under en eiendom som er festegrunn. Vegvesenet vil eie "tunnelen". Det lar seg da ikke gjøre dersom punkt (1) bli stående. Betingelse for fradeling av anleggseiendom må være at fester(e) og grunneier(e) godkjenner fradeling.
4	5	1	Bergen kommune	Første ledd i utkastet er overflødig. Dette går klart frem av lovens § 5 bokstav b. Men det kan være nyttig å minne om dette i departementets kommentarer til forskriften.
4	5	1	Jernbaneverket	Punkt (1) innebærer at anleggseiendom ikke kan opprettes på Festegrunn. For Jernbaneverket kan forbudet medføre praktiske problemer i forbindelse med nybygging av jernbane i tunnel. Som oftest foregår grunnerverv til tunnel som okkupasjon av eierløs grunn. Selve tunnelen har ofte en sikkerhetssone omkring volumet som utgjør sporveien, og særlig ved innslag, tverrslag og portaler kan sonen berøre ved overflateeiendommers rettigheter i undergrunnen. I slike tilfeller, der overflateeiendommen fortsatt kan nyttes som tidligere, vil opprettelse av anleggseiendom være den mest hensiktsmessige løsning. Om overflateeiendommen da er grunneiendom eller festegrunn kan i prinsippet ikke spille vesentlig rolle. Både festegrunn og grunneiendom er selvstendige eiendomsenheter, og i tilsvarende erstatningsmessig posisjon. Derfor kan anleggseiendom like godt kan skilles fra begge typene. Man må på lik linje begrense overflateeiendommens rådighet i undergrunnen, og det spiller ingen rolle om fradelingen foregår fra festegrunn. For å unngå registreringstekniske problemer må registernummeret til anleggseiendommen opprettes fra bruksnummeret og ikke festenummeret. Det vil uansett være ugunstig ressursbruk å legge om tunneltraséer eller innløse bygninger på grunn av at man ikke kan opprette anleggseiendom på festegrunn.
4	5	1	Norges Jordskiftekanidatforering (NJKF)	Vi stiller spørsmål ved bestemmelsen i 1. avsnitt om at anleggeigedom ikkje kan etablerast på festegrunn. Ein anleggseigedom må kunne etablerast over og under festegrunn på lik linje med at den kan etablerast på ein grunneigedom der det ikkje er etablert feste.
4	5	1	Statens vegvesen, Vegdirektoratat	I punkt 1 står det at anleggseiendom ikke kan opprettes på festegrunn. Hva som menes med denne bestemmelsen er uklart. Men det er nærliggende å tolke den slik at en anleggseiendom ikke kan opprettes dersom det fradelte volum berører rettigheter som hører til festeretten.

For Statens vegvesen vil dette være en aktuell problemstilling der vi bygger tunnel i undergrunnen der det er festetomter på overflaten. I enkelte tilfeller vil overdekningen kunne være så liten at det begrenser utnyttelsesmulighetene til eksisterende eiendommer. Eksempel på dette er der det ikke lenger vil være mulig å anlegge en kjeller under

eksisterende bygning. Dersom vi berører en festeeiendom vil vi, i tillegg til å erverve rett fra grunneier, også erverve nødvendige rettigheter fra fester.

Så lenge vi har en bestemmelse slik det er foreslått i § 3-3, om at dokumentasjon skal omfatte skriftlig avtale eller annet rettsgrunnlag, stiller vi spørsmål om det er nødvendig å ha en særskilt bestemmelse om festegrunn i § 4-5. Dersom Miljøverndepartementet finner at det er nødvendig, så må den få en annen utforming. Et alternativ kan være å ha en regel om at en anleggseiendom ikke kan opprettes som et festeforhold og at fradeling av en anleggseiendom som berører et festeforhold er betinget av at det er inngått avtale både med vedkommende grunneier og vedkommende fester.

§ 4-5, 2. ledd

4	5	2	Bærum kommune - Geodata	Vi er uenige i at det ikke kan etableres anleggseiendom som "... fortrenger grunneiendom for hele anleggseidommens projeksjon på jordoverflata" og kan ikke se begrunnelsen for en slik bestemmelse.
4	5	2	GeoForum	Dette leddet bør utdypes/klargjøres nærmere, gjerne med eksempler.
4	5	2	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Punkt (2) gjenspeiler den begrensende måten forskriften oppfatter anleggseiendom. Det er selvsagt ikke noe i veien for å ha en anleggseiendom over eller under grunneiendommen (overflateeiendommen) som er like stor eller større enn grunneiendommen. Men dette betinger at anleggseiendommen er lukket i hvert fall i den ene retningen.
4	5	2	Norges Jordskifte kandidatforening (NJKF)	Vi stiller også spørsmål med kvifor ikkje ein anleggseigedom kan fortrenge ein heil grunneigedom frå sin projeksjon på jordoverflata.
4	5	2	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	I punkt 2 står det at anleggseiendom ikke kan opprettes på en slik måte at den fortrenger grunneiendom for hele anleggseidommens projeksjon på jordoverflaten. Vi er tvil om hva som menes med bestemmelsen. Den kan leses slik at det ikke kan eksistere en grunneiendom som har en anleggseiendom over eller under hele sin arrondering. Vi kan ikke skjønne hvorfor det ikke skal være mulig. Bestemmelsen kan også forstås slik at en ikke kan opprette en anleggseiendorn dersom det ikke blir noen "rest" igjen til grunneiendommen, Dersom det er dette som menes, så er det en fornuftig regel Bestemmelsen bør utformes på en slik måte at det ikke er noen tvil om hva som er ment. Bestemmelsen bør begrunnes. Dersom den ikke har noen fornuftig begrunnelse bør den fjernes.

§ 4-6 Unntak fra kravet om matrikulering av festegrunn

4	6	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde,	OK, og er bra!

- 4 6 -1 Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold Slike rettigheter passer dårlig inn innenfor lovens ramme. Kunne de eventuelt overlates til landmålers faglige skjønn å ta stilling ut fra en konkret vurdering? I denne vurderingen skal eiers og leiers syn veie tungt. Men hva om leietager vil og utleier ikke vil? Paragrafen bør trolig fjernes.
- 4 6 -1 Statens kartverk Dette er gode føringer for hva som kan gå fri for matrikuleringsplikt ved etablering av festerett. Det er betryggende å få en henvisning til økonomiske verdier slik som det bl.a. er gjort ved å henvide til "reduserer panteverdien". Kan det tenkes å gi føring i å gå enda litt lenger i denne retning? Vi tenker da særlig på å kunne legge til rette for å ta utleggpannt i en formuesverdi i en fast eiendom. For en fremtidig utleggspantsøkende kreditor/namsmann vil det være en fordel å ha en forutgående matrikuleringsplikt overfor festeforhold av noe perifer art som kan ha varig verdi, uavhengig av om man i dag avtalepantsetter formuesgodet. M.a.o. at et festelignende forhold med en viss verdi og varighet kun kan registreres i Grunnboken dersom man formaliserer dette formuesgode i form av et matrikkelbrev som tinglyses? På denne måten vil man kunne sikre til nå uprioriterte kreditorer som vil kunne få bedre pantesikkerhet i et formuesgode enn om dette formuesgode (festelignende forhold) ikke var matrikulert.

§ 4-6, 1. ledd

- 4 6 1 Landbruks- og matdepartementet Hva som kan regnes som en landbrukseiendom er ikke lovregulert. Det vises til odelsloven § 2 som gir en viss veiledning. § 4-6 bør derfor endres. Det foreslås at formuleringen "eiendom som er nyttet eller kan nyttes til jordbruk eller skogbruk" brukes i stedet jf. ordlyden til jordioven 12, eventuelt at driftsenhet brukes.

§ 4-6, 2. ledd

- 4 6 2 Tjøme kommune - virksomhet miljø og Utvikling En antar at hoppbakker, slalåmanlegg, golfbaner etc. heretter må registreres, også eksisterende anlegg.

§ 4- 7 Særskilte om matrikulering av umatrikulert grunneiendom og umatrikulert festegrund.

- 4 7 -1 Bergen kommune Det er svært uheldig at det ikke står noe i forskriftens § 4-7. Det forekommer mange umatrikulerte "eiendommer"; både festetomter, utmark og veigrunn. Se delingslovens § 4-1, andre ledd med departementets kommentarer og delingsforskriftenes kap 27. Forskriftene må bl.a. tydeliggjøre hva som skal defineres som umatrikulert grunn. Eksisterende regelverk definerer umatrikulert grunn bl.a. som areal som i sin tid er utskilt fra matrikulert eiendom og festegrund opprettet før delingsloven. Alle større kommuner har gjennom mange år registrert umatrikulert veigrunn. Det er ønskelig med alternative løsningsmodeller for kvalitetsoppdydding i grunnbok, eiendomsregister og eiendomskart f.eks gjennom at den praksis som har utviklet seg, bl.a. gjennom rundskriv fra departementet, blir nedfelt i

forskrifts form.

- 4 7 -1 Fagadministrasjonen ene i region Nordhordaland og Gulen Umatrikulert grunn (jf. § 4-7 i utkastet). Det ville sjølvsagt vore ønskjeleg at forskriftene som gjeld umatrikulert grunn også var på plass før lova tek til å gjelda. Men om dette skulle by på problem å få ferdig i tide, er matrikulering av umatrikulert grunn oppgåver som ikkje er like aktuelle som dei to andre. Så her kan arbeidet (å matrikulere umatrikulert grunn) eventuelt utstå litt i tid.

Vi viser til våre merknader med overskrift: Manglande forskrifter s. 2 og merknader til forskriftsutkast § 4.10.

- 4 7 -1 Storkommunegrupp a (SKG) Det er svært uheldig at det ikke står noe i forskriftens § 4.7. Slik forskrift bør utarbeides snarest. Det forekommer mye umatrikulert eiendom; både festetomter, utmark og gategrunn. Alle storbyene har gjennom mange år foretatt registrering av umatrikulert gategrunn. Det bør utarbeides alternative løsningsmodeller for kvalitetsoppdrydding i grunnboka/ kartet for umatrikulert gategrunn. Registreringsnummer er blitt tildelt og registreringsbrev er utarbeidet over veiparseller. For enkelte byer er kommunale, riks- og fylkesveier registrert med egne gnr/bnr - serier. Dette bør tillates videreført fordi det gir lett identifikasjon på dagens kartverk. Det er dessuten ryddig å kunne skille mellom eiendommer som har eget grunnboksblad og eiendommer som ikke har eget grunnboksblad. Dette skillet er oversiktlig når de har forskjellige gårdsnummerserier.

§ 4-8 Registrering av jordsameie

- 4 8 -1 Fagadministrasjonen ene i region Nordhordaland og Gulen Vi viser til våre merknader med overskrift: Manglande forskrifter s. 2 og merknader til forskriftsutkast § 4.10.

§ 4-9 Arealoverføring

- 4 9 -1 Bergen kommune På same måte som for jordsameie er dette en registreringsform som krever presise og uttømmende forskrifter før loven blir satt i verk.
- Arealoverføring i samsvar med lovforslaget er praktisert av en del kommuner etter gjeldende lov (jfr. delingsforskriftene 22.5). For andre kommuner har ikke tinglysingsmyndigheten godkjent denne praksisen, og i noen grad har praksisen endret seg ved skifte av personell ved tinglysingskontorene. Den nye loven innebærer at en slipper oppretting av egne matrikelnummer for de enkelte delene som skal overdras, registrering av pålegg om sammenføring og det etterfølgende arbeidet med tinglysing. Se også delingsforskriftenes kap 26.
- 4 9 -1 Fagadministrasjonen ene i region Nordhordaland og Gulen Arealoverføring, (jf. § 4-9 i utkastet). Dette er på same måte som for jordsameie eit tiltak som krev ferdigstilte forskrifter før lova blir sett i verk.
- Arealoverføring i samsvar med lovforslaget er brukt av ein del kommunar etter gjeldande lov. Men for andre kommunar har ikkje

tinglysningsstyresmakta godkjent denne praksisen, og dette har og endra seg ved skifte av personell ved tinglysningskontora. Den nye lova inneber at ein slepp oppretting av eigne matrikelnummer for dei einskilde delane som skal overdragast, registrering av pålegg om samanføyning og det etterfølgjande arbeidet med tinglysing. Denne forenklinga i registreringsarbeidet bør vera på plass når lova blir sett i verk.

Vi viser til våre merknader med overskrift: Manglande forskrifter s. 2 og merknader til forskriftsutkast § 4.10.

4 9 -1 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad Bør utarbeides snarest!

4 9 -1 Storkommunegrupp a (SKG) Siden arealoverføring er en ny sakstype, må forskriftene både være presise og uttømmende.

§ 4-10 Grensejustering

4 10 -1 Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdelingen Nytt punkt: (5): Dersom noen av tomtene er bebygde, skal det legges fram beregninger som viser at tomteutnyttelsen ikke blir for stor.

4 10 -1 Bergen kommune Reglene for grensejustering er slik utformet i forskriftsutkastet at kontroll av dokumentet før matrikulering kan bli en ny, potensielt tidkrevende oppgave for kommunene og det vil kreve betydelig matrikkelfaglig og kartfaglig kompetanse hos matrikkelfører.

Lovens § 15 Arealoverføring og §16 Grensejustering er gode verktøy for å oppnå formålet med loven på en rasjonell måte. Det forutsetter et tjenlig utformet regelverk. Dessverre foreligger det ikke utkast til forskrifter til § 15 (jfr § 4-9 ovenfor). Forskriftene til disse to lovparagrafene bør en se samordnet. Grensejustering er en enklere og billigere prosedyre enn arealoverføring.

En kan få enklere og mer tjenlige regler for grensejustering dersom en klassifiserer sakene i følgende to typer:

a) Justering med arealoverføring (eiendommene får endret areal som følge av justeringen).

b) Makeskifte av areal (arealet til eiendommene er stort sett det samme etter som før justeringen).

I tillegg må en i forskriften ha saksbehandlingsregler for stedbundne rettigheter som blir omfattet av grensejusteringen og regler som sikrer at pantehaver blir holdt skadesløs.

Første og andre ledd i departementets kommentarer til forskriftsutkastet er gode og "folkelige" presiseringer av lovens § 16. Disse kommentarene bør derfor inn som forskrift.

Når det gjelder arealgrenser, er det foreslått brukt en %- sats og en øvre grense for arealstørrelse uavhengig av arealbruken. Ved å skille mellom de to nevnte typer grensejustering og i tillegg bruke kriteriet "fastlagd arealbruk", vil en kunne få et mer anvendelig regelverk.

4 10 -1 Bodø kommune - Geodatakontoret Verdibegrepet bør ikke legges inn som en faktor for hvor stort areal en grensejustering skal omfatte. Etter vår vurdering er dette en faktor som er vanskelig å fastsette og som må baseres på skjønn i stor grad. Dette vil være en unødig ressurskrevende øvelse i forbindelse med oppmålingsforretningen. En prosentangivelse er mer ryddig og tilstrekkelig.

4 10 -1 Fagadministrasjonen i Hedemarken kommunene Grensejustering og arealoverføring synes å være nokså rigide. Det er ganske stor forskjell på betydningen av slike forhold i typiske landbruksområder (LNF) og utbyggings- eller byområder. Dette bør det i større grad tas hensyn til, slik at loven kan praktiseres på en tjenlig måte.

4 10 -1 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen §§ 15 Arealoverføring og 16 Grensejustering er svært gode verktøy for å oppnå formålet med lova på ein rasjonell måte føresett eit tenleg utforma regelverk. Dessverre ligg det ikkje føre utkast til forskrifter til § 15. Forskriftene til desse to lovparagrafane bør ein sjå samordna. Så lenge ein ikkje kan det, vil vår tilbakemelding kunna vera litt haltande.

Utkastet til forskrift til § 16 i lova bør endrast ein god del for å bli det praktisk tenlege verktøyet som rammene i lova gjev høve til.

Ein kan få enklare og meir tenlege reglar for grensejustering dersom ein klassifiserer sakene i følgjande to typar:

- a) Justering med arealoverføring. (eigedomane får endra arealstorleik som følgje av justeringa
- b) Makeskifte av areal (arealstorleiken til eigedomane er stort sett den same etter som før justeringa og
- c) forenkla reglar for sikring av at pantthavarar blir haldne skadeslause ved det lovfastlagde pantefråfallet

Dertil må ein forskrifta ha sakshandsamingsreglar for stadbundne rettar som blir omfatta av justeringa.

Første og andre ledd i merknadene til forskriftsutkastet er gode og "folkelege" presiseringar av det som står i § 16 i lova. Desse merknadene bør derfor inn som forskrift.

Når det gjeld arealgrenser, er tilrådd brukt ein %- sats og ei øvre grense for arealstorleik likt ubunde av arealbruken. Ved å skilje mellom dei to typane for grensejustering som nemnd ovanfor og også ta inn kriteriet "fastlagd arealbruk", vil ein kunna få eit meir tenleg regelverk.

Med bakgrunn i ovanståande merknader tillet vi oss å foreslå slik formulering av forskrift til:

§ 4-10 Grensejustering

(1) Grensejustering må ikke skape forhold som kommer i strid med jordloven § 12, vedtatt tomteinnndeling, tillatelse eller rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven, herunder regelen i plan- og bygningsloven § 63 om at det ikke må skapes tomter som etter kommunens skjønn er mindre vel skikket til utbygging på grunn av størrelse eller form.

(2) Det er ikke adgang til å endre grense som blir etablert ved etablering av ny matrikkelenhet etter reglene for grensejustering i samme forretning som den nye enheten dannes. Ønsker grunneier å endre ny grense, må det innhentes tillatelse fra kommunen.

(3) I den grad en grensejustering vedrører stedfestede retter/servitutter i eiendommene som inngår i justeringen, er det en forutsetning for

gjennomføringen at innehaverne ikke blir skadelidende eller at de gir sitt samtykke til justeringen. I dokumentasjonen skal ansvarlig landmåler klargjøre i hvilken grad stebundne retter i de aktuelle eiendommene blir berørt av justeringen og hvilke retter/servitutter som får annen tjenende eiendom som følge av justeringen. For disse siste kreves underskrift av rettighetshaver i dokumentasjonen som leveres matrikkelmyndigheten i forbindelse med kravet om matrikkelføring.

(4) Ansvarlig landmåler skal attestere at justeringen tilfredsstillere kravene for automatisk panteskifte i arealer som skifter eierskap som følge av justeringen.

(5) For grensejustering som innebærer endring i eiendommens arealstørrelse i område og som i kommuneplanens arealdel er vist som a) utbyggingsformål, skal normalt ikke overføres brutto mer enn 10% av den minste eiendommens areal og netto ikke mer enn 200 m². For eiendommer < 200 m² kan netto tilføres inntil 20 m²

b) LNF-område, offentlig trafikk- eller fritidsområde, skal normalt ikke overføres netto mer enn ett dekar.

c) For grensejustering etter femte ledd bokstav b som gjennomføres tilnærmet uten arealendring og bruttoendring er større enn grenser satt i bokstav a, skal det foreligge godkjenning etter plan- og bygningsloven. For disse sakene trenger ikke ansvarlig landmåler legge ved erklæring nevnt i fjerde ledd

d) (Som i utkastet)

(Siste punktum i femte ledd bokstav c er grunnlagt med at kommunen i godkjenningsvedtaket også skal vurdere forslaget i høve til pantthavarane. Blir nokon av dei skadelidande, skal saka gjennomførast som arealoverføring etter § 15.)

4	10	-1	GeoForum	<p>Første og andre ledd kan med fordel skrives noe bedre/klarere. Vi har følgende forslag:</p> <p>(1) Ved grensejustering kan sum av brutto areal som overføres fra en enhet til en annen ikke utgjøre mer enn 5 prosent av den minste enhetens areal før justering. Ved grensejustering der areal overføres fra en eiendom til flere eiendommer, legges summen av overførte arealer til grunn for beregningen i forhold til 5-prosentgrensen.</p> <p>(2) Ved grensejustering som innebærer at tilført areal er omtrent like stort som avgitt areal, økes skranken etter første ledd til 10 prosent. Differensen mellom tilført og avgitt areal må i så fall ikke overstige 20 prosent av det arealet som er minst av tilført og avgitt areal.</p>
4	10	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	<p>Fordel med entydige regler, slipper skjønnsvurdering p.g.a. økonomiske fordeler for rekvirent og det presset dette medfører.</p> <p>(1) Prosentangivelsen bør kun refereres til avgivereiendommen og prosenten settes til 10%, da pantet ikke svekkes p.g.a. verdigrensen.</p> <p>(2) Avvik mellom arealene kan være 50% for å ha en total ensidig grensejustering i henhold til punkt (1),</p> <p>(3) Verdiberegning er vanskelig og bør følges opp med sentrale retningslinjer.</p>
4	10	-1	Haugesund kommune - Teknisk forvaltningsenhet	<p>Kommunen har utført et stort antall grensejusteringer fra 1980 og frem til d.d.</p> <p>Justering av grenser i sin nåværende form har vært en fin måte å rydde opp i lite hensiktsmessige grenser. Ordningen har vært enkel å betjene og blir mye brukt. Vi har ikke registrert noen problemer med nåværende ordning slik at forslaget i de nye forskriftene gir unødvendig begrensninger. Arealoverføring ved justering bør således økes fra 5 % -</p>

10 % ved ensidig overføring.

4 10 -1 Jernbaneverket

Grensejustering er mye brukt for å tilpasse de formelle eiendomsforholdene med partene etter at grunnvervet er slutført. Det er klokt å innføre håndgripelige skranker for grensejustering, særlig for private aktører.

Jernbaneverket mener det bør gjøres unntak for aktører som gjennomfører endring i eiendomsstrukturen av ekspropriasjonsrettslig til veg- og jernbaneformål. Et jernbaneanlegg er gjenstand for omfattende planarbeid med konsekvensutredninger og regulering. Offentlige utbyggere med slikt grunnlag bør gis anledning til å gjennomføre grensejusteringer med større arealer enn 1 daa, forutsatt at en avklarer med eventuell panthaver på forhånd. Når en grunnvervsprosess kommer til stadiet med omforming av eiendoms grensene har dette ofte vedvart i lang tid. I mange tilfeller er det tale om stripeerverv, som for partene er viktig at blir avsluttet raskt. Ofte er slike tiltak i regi av det offentlige en stor belastning for partene, og det må tilstrebes å skåne enkeltindivider for unødvendig heft. Saksbehandlingen vil kunne bli mer rasjonell ved å slippe fradelingssøknad for arealer som i reguleringsplanene allerede er utlagt til det aktuelle formålet. Man unngår da å utføre mange av de samme vurderingene unødvendig mange ganger spesielt om mange naboeiendommer er involvert, Jernbane verket foreslår at grensejustering for areal utlagt til veg- og jernbaneformål fritas for disse kriteriene.

4 10 -1 Karmøy kommune -
Teknisk etat

Foreslåtte arealgrensener er for låge.

Grensejustering er aktuelt i ein stor andel av sakene. Grensejustering er eit viktig redskap for rydding i eigedomsmassen og har aldri ført til problem sjølv der det er praktisert mykje høgare arealgrensener.

Overførte areal er ikkje kjente for måling. Verdi ofte heilt ukjent.

Det vil oftast, i vårt terreng, ikkje vera mogleg å avgjerda om overførte areal ligg over eller under arealgrensene utan full oppmåling. Det betyr at ein ikkje kan avgjerda om saka skal utførast som grensejustering eller arealoverføring før etter forretning og oppmåling.

Verdivurdering av slike areal er umogleg. Verdivurding av landmålaren vera øydeleggjande for hans uavhengighel/habilitet.

Forslag:

(1) Ved grensejustering kan det bare overføres brutto areal fra en enhet til en annen som i sum ikkje utgjør mer enn ti prosent av arealet til noen av de berørte matrikkelenhetene.

(2) Ved grensejustering som innebærer at tilført areal er omtrent like stort som avgitt areal, økes skranken etter første ledd til 20 prosent. Forholdet mellom tilført og avgitt areal må i så fall ikkje avvike med mer enn 20 prosent.

- 4 10 -1 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl. Dersom landmåler skal taksere det justerte arealet, hva da med ev. klage på takst? Erstatningsansvar for feil takst? Landmåler bør ha et ansvar overfor panthaver slik at eiendommen ved justering ikke fratras særlige verdifulle arealer. Et eksempel: en justering hvor en eiendom mister deler av sin korte strandlinje kan få stor betydning for eiendommens verdi.
- Vi mener det er uheldig at det ikke kreves tillatelse etter PBL for grensejustering. Man har hatt god erfaring med å kreve slik tillatelse i Kristiansand.
- Det er også uklart hvor langt matrikkelførers kontrollansvar går, både i forhold til PBL og i forhold til verdsetting.
- kommentarene til 4. ledd: Det er en motsetning mellom siste setning i 4. ledd og aller siste setning. Er 'opprinnelig størrelse' den størrelse som eiendommen har ved ikrafttredelsen av matrikkelloven?
- 4 10 -1 Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold Det bør gå frem av bestemmelsen at det er landmålers faglige skjønn som skal legges til grunn ved verdifastsettelsen. Burde da ikke bestemmelsen i (3) og lovlighetskravene være tilstrekkelige skranker? Hvor er lekkasjefarene?
- Vi opplever at forankringen i grunnbeløpet er uhensiktsmessig.
- Er dette en paragraf som direkte eller indirekte har til hensikt å redusere hevdsinstituttet?
- 4 10 -1 Namsskogan kommune - Sentraladministrasjon 5% er for ofte lite til at ein kan oppnå ny grensegang som ein vert nøgd med. Reagerer og på at ein bruker prosent. Meiner at ein heller skulle brukt m². Går her inn for ei grense oppåt på 100 m², uansett kor stor tomte opphavlegt er. Med makeskifte lyt den samla grenseflata aukast til det dobbble. Tredje og fjerde ledd i den foreslåtte føresegna går eg inn for å sløyfa. Det vert jo så innfløkt !
- Grunngjeving:
Når ein familie byggjer seg hus med uthus/garasje, byrjar ein i det små, Uthuset/garasjen er ofte lite, men stort nok da. Økonomien er da heller ikkje så romsieg at ein hyggjer stort med det samme. Men så melder plasstrongen seg etter kvart som familien aukar og ymse ting vert kjøpt inn. Ein kan nemna sykklar, snøfres, graskløppar og alt moglegt anna. Ein gløymer ofte og plass til vedlagar. hengar og extra bil åt maken som og skal på arbeid. Her i desse landstroka er det utrulegt kor mykje som hopar seg opp etter kvart og som ein ikkje minst treng. Dessutan er det viktugt å få alt dette under tak så det ikkje står ute året rundt i ver og vind og til synsulempe for anna folk. Her slit ein med store snømengder i tillegg som og krev plass til snøopplagring. Har røynt gong på gong at folk byggjer ut med påbyggjing av uthuset/garasjen og vert så fortvilt over den vesle plassen som dei har til rådvelde. Har ein i utgangspunktet ei lita tomt vil prosenten som grense svi attåt. Tykkjer at det er så viktugt at folk kan få tilgang til grensegang og såleis få til ei rimelegare eigedomsoverføring. Alt det her har så mykje å seia for trivnaden for ein sjølv og i tilhøve åt grannane. I motsett fall vert

ønsket om eideomsverføringa lagt på is.

Med oppføring av nytt uthus/garasje eller påbygging av det gamle, vert det nye bygget ofte på ca 50 m². Men jammen trengst det og for to bilar og som samstundes skal gjeva plass til alt anna som eg har ramsa opp. 5% av ei eitt måls tomt vert lett for lite når det skal vera plass til sånt hus med naudsynt omland og til atkomst frå bustadvegen. Her talar eg om røynsle etter snart 30 år her. Meiner at hvis ein er så heldig at det er moglegt med tilleggsgrunn, lyt det vera romsieg tilgang til det gjennom lovverket.

Voner såleis at høringsorganet forstår synspunktet mitt her og endrar på forslaget om grensejusteringa i føresegna. Har vel skrevi vel mykje om det her, men føler grunn for å underbyggja merknaden min grundigt så de på kartverket kan setja dykk inn i problemet.

4	10	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	"Målemetodene" for å avgrense hva som kan grensejusteres er ikke gode og ikke godt formulert. Begrepet "opprinnelig størrelse" må defineres. Det er svært uryddig at den som er engasjert som landmåler også skal uttale seg om verdifastsetting av berørte arealer. Dermed uthules den nøytrale rollen som landmåleren prøver å inneha i andre forhold. Hvorvidt verdigrenser er noe godt mål i forbindelse med grensejusteringer er et annet spørsmål. De strenge reglene rundt areal burde være godt nok for å hindre at grensejustering benyttes til annet enn mindre praktiske justeringer. Taksering kompliserer grensejustering unødig og bringer inn et element av skjønn og dermed grunn for klager der det i utgangspunktet burde holde med matematiske begrensninger. NITO anbefaler sterkt at verdifastsettelse og verdigrenser tas ut av forskriften!
4	10	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Oslo kommune foreslår at alle bestemmelser om verdigrenser og verdifastsettelse fjernes i denne omgang. Kan innføres senere hvis det viser seg at arealbegrensningene ikke fungerer som forutsatt. Med innføring av arealbegrensninger ved grensejustering og arealoverføring som ny sakstype oppfatter Oslo kommune at verdibegrepet i grensejustering er fullstendig overflødig. En sakstype som skulle være relativt grei å håndtere kompliseres unødig med skjønnsmessige vurderinger. Se også våre kommentarer under § 3-6 og § 4-10.
4	10	-1	Ringerike kommune - Miljø- og arealforvaltning	Kommunen har utført et stort antall grensejusteringer fra 1980 og frem til d.d. Justering av grenser i sin nåværende form har vært en fin måte å rydde opp i lite hensiktsmessige grenser. Ordningen har vært enkel å betjene og blir mye brukt. Vi har ikke registrert noen problemer med nåværende ordning. Arealoverføring ved justering bør således økes fra 5% - 10% ved ensidig overføring. Om arealet som overføres mottagereiendommen utgjør mer en 10% kan vi ikke se har noen betydning. En økning av tomtestørrelsen på mottagereiendommen vil

ikke automatisk utløse byggetillatelse.

Vi foreslår at verdigrensen tas ut. Landmålerforetaket har ingen forutsetning for å vurdere verdien av grunn.

Vi mener at det er uheldig at grensejustering ikke skal tinglyses, mister noe av "statusen". Vi ber om at krav til tinglysing blir inntatt i forskriftene.

4	10	-1	Ringsaker kommune	Grensejustering og arealoverføring synes å være nokså rigide. Det er ganske stor forskjell på betydningen av slike forhold i typiske landbruksområder (LNF) og utbyggings- eller byområder. Dette bør det i større grad tas hensyn til, slik at loven kan praktiseres på en tjenlig måte.
4	10	-1	Samarbeidskommunene i Sør-Hedmark	SSH synes at grensen på 5% er lav. Vi mener derfor at i de tilfeller avgivereiendommen er stor, over 100 daa, bør grensen heves til minst 15 % av mottakereiendommens areal.
4	10	-1	Skien kommune - Byutviklingsavdelingen	Matrikkelforskriften § 4-10 angir de areal- og verdigrenser som skal være gjeldende ved grensejustering etter matrikkeloven § 16. Det er altså lagt opp til et tosidig system for å sikre at verken store arealer eller store verdier kan overføres ved en enkel grensejustering. Skien kommune setter spørsmål til hvorvidt ansvarlig landmåler skal ha takseringsfaglig kompetanse og bemerker at dette eventuelt ikke kan leses direkte ut fra matrikkelforskriftens kapittel 16. Endringene i grenseforløpet ved en grensejustering er i høy grad avhengige av stedlige faktorer som ikke kan avgjøres i forkant. Det er derfor urealistisk at landmåler skal ha fullstendig arealoversikt ute i marka. Slike absolutte begrensninger til areal- og verdigrenser kan medføre at arbeidet med å etablere og måle inn grenser i forbindelse med en grensejustering må gjøres flere ganger. Skien kommune ønsker at matrikkelforskriftens § 4-10 tilføyes en bestemmelse om et generelt slingringsmonn til arealgrensene for eksempel angitt ved en viss prosent av det arealet som ønskes overført ved grensejustering.
4	10	-1	Statens kartverk	I kommentaren til andre ledd må grensen endres fra 5% til 10% i samsvar med selve bestemmelsen.
4	10	-1	Statsbygg	Statsbygg mottar jevnlig henvendelser fra eiere av naboeiendom som ønsker å kjøpe mindre arealer fra staten. I praksis gjelder det ofte deler av statlig eiendom der eiendomsgrensene ikke er sammenfallende med reguleringsformål (typisk at del av statlig tomt er regulert til boligformål el). I slike tilfeller har grensejustering vist seg å være et praktisk verktøy som normalt ikke er like ressurs- eller tidkrevende som ordinære fradelinger.

Statsbygg ser positivt på det nye systemet for organisering av tjenestedel for oppmåling og mener dette sammen med

saksbehandlingsfrister i forskriftens § 9 kan gjøre at tidsbruk ved ordinære fradelinger kan reduseres i fremtiden. Det er ved fastsetting av begrensinger i reglene for bruk av grensejustering en avveining mot hensynet til kontroll med arealdisponering samt tilstrekkelig oversikt over eierforhold mv. ved bruk av eiendom som sikkerhet ved finansiering. Statsbygg mener det er viktig at reglene for bruk av grensejustering ikke blir snevrere enn nødvendig for ivaretagelse av disse hensynene.

- 4 10 -1 Storkommunegruppa (SKG) Reglene for grensejustering etter ny lov er slik utformet i forskriftsutkastet at kontroll av dokumentet før matrikulering kan bli en ny, potensielt tidkrevende oppgave for kommunene og det vil kreve betydelig matrikkelfaglig og kartfaglig kompetanse hos matrikkelfører.
- Det er et krav i forskriftene at det opprettes et eget dokument hvor grensejusteringsarealene gis en nøyaktig beskrivelse og med underskrift av de aktuelle parter - en såkalt grensejusteringsprotokoll. En praksis med å søknadsbehandle grensejustering etter PBL har vist seg meget ryddig. Dagens praksis bør rutinemessig fortsette også etter at ny lov har trådt i kraft. SKG forutsetter at forholdet til PBLs bestemmelser ivaretas, og at dette dokumenteres av landmåler. Minimum bør erklæringen fra landmålerforetaket inneholde opplysninger / utregninger om grad av utnytting m.v.
- Hvordan fastsettes verdigrunnlaget, må det tas en takst, er landmålerforetaket kapable til dette. Hva med kommuner som har enerett? Forholdet til pantavere er vesentlig her.
- 4 10 -1 Suldal kommune (Hjelmeland og Sauda lik uttalelse) Grensejustering er aktuelt i ein stor andel av sakene. Grensejustering er eit viktig redskap for rydding i eigedomsmassen og har aldri ført til problem sjølv der det er praktisert mykje høgare arealgrensar.
- Overførte areal er ikkje kjente før måling. Verdi ofte heilt ukjent.
- Det vil oftast, i vårt terreng, ikkje vera mogleg å avgjerda om overførte areal ligg over eller under arealgrensene utan full oppmåling. Det betyr at ein ikkje kan avgjerda om saka skal utførast som grensejustering eller arealoverføring før etter forretning og oppmåling.
- Verdivurdering av slike areal er umogleg. Verdivurdering utført av landmålar vil vera øydeleggjande for hans uavhengighetshabilitet.
- 4 10 -1 Tysvær kommune Foreslåtte arealgrensar er for låge.
- Grensejustering er aktuelt i ein stor andel av sakene. Grensejustering er eit viktig redskap for rydding i eigedomsmassen og har aldri ført til problem sjølv der det er praktisert mykje høgare arealgrensar.
- Overførte areal er ikkje kjente før måling. Verdi ofte heilt ukjent.
- Det vil oftast, i vårt terreng, ikkje vera mogleg å avgjerda om overførte areal ligg over eller under arealgrensene utan full oppmåling. Det betyr at ein ikkje kan avgjerda om saka skal utførast som grensejustering eller arealoverføring før etter forretning og oppmåling.
- Verdivurdering av slike areal er umogleg. Verdivurding av landmålar

vera øydeleggjande for hans uavhengighet/habilitet.

Forslag:

(1) Ved grensejustering kan det bare overføres brutto areal fra en enhet til en annen som i sum ikkje utgjør mer enn ti prosent av arealet til noen av de berørte matrikkelenhetene.

(2) Ved grensejustering som innebærer at tilført areal er omtrent like stort som avgitt areal, økes skranken etter første ledd til 20 prosent. Forholdet mellom tilført og avgitt areal må i så fall ikkje avvike med mer enn 20 prosent.

§ 4-10, 1. ledd

4	10	1	Bergen kommune	For små eiendommer vil en ren %-regel lett medføre at en ikke kan bruke metoder selv om justeringen bare gjelder få m². Det vanlige er at den minste eiendommen får et tillegg og avgivereiendommen er stor i forhold til mottakereiendommen. I disse tilfellene bør en kunne overstige en generell %-grense knyttet til den minste eiendommen som ramme for justeringen. For små areal eller areal med lav grunnverdi vil arealverdien normalt ligge langt under merkostnadene ved den mer kompliserte prosedyren som arealoverføring måtte medføre. Vi anbefaler for små eiendommer arealgrenser i stedet for %-regel. For grense mellom eiendommer som i kommuneplan er klassifisert som LNF-område og mellom slikt areal og eiendomsgrense for offentlig vei-/jernbanegrund og offentlig areal regulert til friluftsførmål o.l., bør en kunne ha en vesentlig høyere arealgrense enn for areal som i kommuneplanen er avsatt til utbyggingsførmål. Dette gjelder også ved makeskifte. Her bør en tillate større arealgrenser for bruttoarealet enn der det foretas en arealoverføring i forbindelse med grensejusteringen.
4	10	1	Bærum kommune - Geodata	Her har vi forslag til tydeliggjøring i teksten: (1) Ved grensejustering kan brutto areal som overføres fra en eiendom til en annen ikke utgjøre mer enn 5 prosent av den minste eiendommens areal før justering.
4	10	1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Til første ledd i utkastet har vi følgjande merknader: For små egedomar vil ein rein %-regel lett medføre at ein ikkje kan bruka instituttet sjølv om justeringa berre gjeld få m². Det normale her er at den minste egedomen får eit tillegg og avgjevareigedom er stor i høve til mottakareigedomen. (Det omvendte tilfellet vil lett koma i strid med krava i plan- og bygningslova.) I desse tilfella bør ein kunna overstiga ei generell %-grense knytt til den minste egedomen som ramme for justeringa; for justering er ei enklare og billegare prosedyreform enn arealoverføring. For små areal eller areal med låg grunnverdi vil arealverdien normalt ligga langt under meirkostnadene ved den meir kompliserte prosedyre som arealoverføring måtte medføre. Vi tilrår for små egedomar arealgrenser i staden for %-regel. For grense mellom egedomar som i kommuneplan er klassifisert som LNF-område og mellom slikt areal og egedomsgrense for offentleg veg-/jernbanegrund o.l. og offentlege areal regulert til friluftsførmål, bør ein kunna ha ei vesentleg høgare arealgrense enn for areal som i kommuneplanen er avsett til utbyggingsførmål.

Synspunkta nemnd i førre avsnitt gjeld også ved makeskifte. Vi er samde i at ein her bør tillate større arealgrensar for bruttoarealet enn der det skjer ei arealoverføring i samband med grensejusteringa.

4	10	1	Gjesdal kommune - Tjenesteområde areal-, naturressurs- og miljøforvaltning	Gjesdal kommune mener grensen for ensidig grensejustering er for lav og mener denne bør økes. Fordi: 5% er veldig lite og hvis hensikten er å endre uheldige eiendomsgranser blir veien via arealoverføring (§3-7) tungvint.
4	10	1	Nordalskommunene - Sel, Vågå, Lom, Sjøk, Dovre og Lesja	Ved grensejustering kan det bare overføres brutto areal fra en enhet til en annen som i sum ikke utgjør mer enn fem prosent av arealet til noen av de berørte matrikkelenhetene. For ei tomt på 1 mål vert grensa for grensejustering 50 m ² . Dette er i minste laget. Det er svært uheldig og unødvendig å måtte fradele så små eigedommer for å få justert grensene. Det er ynskjeleg at denne grensa vert heva. Det er allerede bestemmelser i forskrifta om at grensejustering ikkje må vere i strid med jordlova, gjeldande planar eller løyve i medhald av PBL.
4	10	1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	5% bør bare gjelde avgivereiendommen. De økonomiske begrensningene i kommentardelen vil vere tilstrekkelige for å forhindre kunstige grensejusteringar (NB! Dette under forutsetning av at verdifastsettelse og verdigransar likevel beholdes).
4	10	1	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	Formuleringen er uheldig og uheldig. Forslag: hovedregel: Maks 5 % av avgivereiendommens areal og 100 m ² .

§ 4-10, 2. ledd

4	10	2	Bergen kommune	En forutsetning for å kunne bruke grensejustering er at pantaverar ikkje skal bli skadelidende. I enkelte tilfeller vil arealverdi, selv for små areal kunne overstige verdigransar som måtte bli satt uten at det dermed fører til at pantaverar blir skadelidende. En langt mer praktisk regel vil vere at ansvarlig landmålar attesterer for at justeringen ikkje reduserer panteverdien for noen av eiendommene.
4	10	2	Bærum kommune - Geodata	Her har vi forslag til tydeliggjøring i teksten: (2) Ved grensejustering som innebærer at tilført areal er omtrent like stort som avgitt areal, økes grensen etter første ledd til 10 prosent. Differensen mellom tilført og avgitt areal må i så fall ikkje overstige 20 prosent av det arealet som er minst av tilført og avgitt areal.

4	10	2	Fagadministrasjonen ene i region Nordhordaland og Gulen	Til andre ledd i utkastet har vi følgende merknader: Ein premiss for å kunna bruka instituttet grensejustering er at panthavarar ikkje skal bli skadelidande. I ein skilde høve vil arealverdi, som brukt i forslaget, sjølv for små areal kunna overstige verdigrenser som måtte bli sett utan at det dermed fører til at panthavarar kan bli skadelidande. Ein langt meir praktisk regel vil vera at ansvarleg landmålar attesterar at justeringa ikkje reduserer panteverde for nokon av eigedomane. (Lovpremiss for å bruka instituttet grensejustering. Foretaket si forsikring tilsvarende offentleg organ si sjølvforsikring vil kunna halda alle aktuelle panthavarar i grensejustering skadeslause.)
4	10	2	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	Svært uheldig formulering. Maks 5 % av avgivereiendommens areal og 300 m2.

§ 4-10, 3. ledd

4	10	3	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdeling en	Dette beløp, ½ G, vil for en normal tomt i Asker i dag, gjøre det til at maksimalt grensejusteringsareal vil være på ca. 10-15m2. Dersom tomteverdien ikke er kjent, hvem skal sette denne verdien ? Det hele blir veldig usikkert. Sløyf hele punkt (3).
4	10	3	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Første setning strykes. Merknadene til tredje ledd slettes.
4	10	3	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog- Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal,	Dette punktet vil utgjøre store forskjeller mellom sentrale steder med høye tomtepriser og gravgrendte strøk. I praksis kan det bety at grensejustering i sentrale områder, med høye tomtepriser, ikke kan brukes da det blir for lite areal som omfattes.
4	10	3	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	Vi er også skeptiske til at det settes opp verdigrense for hva som kan grensejusteres. Dette fordrer verdsettingsfaglig kompetanse - en kompetanse som verken er oppstilt for foretaket eller ansvarlig landmåler. Uansett må man være forsiktig med å fastlegge kompliserte regler for en sakstype som i utgangspunktet er laget for smidig å kunne gjennomføre enkle saker.
4	10	3	Statsbygg	Det fremkommer av bestemmelsen i forskriftens § 4-10 (3) at det skal foretas en skjønnsmessig vurdering av verdireduksjon på enhetene omfattet av grensejusteringer. Det er satt en verdimessig begrensning tilsvarende halvparten av folketrygdens grunnbeløp (pr i dag kr 3 1.446,-) samt et maksimalt netto totalareal som kan overføres på inntil 1 dekar. Statsbygg mener en skjønnsmessig grense for vurdering av verdireduksjon på resteiendommen kan være vanskelig å håndtere i

praksis. Vår erfaring med verdivurdering av eiendom viser også at forskjellige takstmenn kan ha klart ulik oppfatning av markedsverdi/eventuell verdireduksjon. En ordning som forutsetter eventuell taksering innenfor et slikt skjønnsrom vil kunne åpne for vanskelige og tidkrevende vurderinger fra kommunens side som ikke står i forhold til sakens omfang ved grensejusteringer. Det bør vurderes om verdigrensen kan legges høyere eller eventuelt fjernes helt. Det vises i denne forbindelse til at de øvrige kumulative vilkårene vil legge klare begrensninger på mulighetene for å foreta grensejusteringer.

4	10	3	Tjøme kommune - virksomhet miljø og Utvikling	Landmåler skal være upartisk og skal ikke involveres i verdifastsettelsen.

§ 4-10, 4. ledd

4	10	4	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	"eller verdigrenser" før første komma slettes. "og verdi" i merknadene til fjerde ledd slettes.

4	10	4	Statens kartverk	Vi mener de kumulative justeringer bør innbefatte grensejusteringer gjennomført også i medhold av tidligere lover, eventuelt begrenset bakover i tid til delingsloven av 1978. Vi har imidlertid ikke sterke oppfatninger om dette da spørsmålet om endring i panthavers sikkerhet vil være knyttet opp til panthavers kredittvurderinger. Det er notert at grensejusteringer ikke skal tinglyses, og vi har derfor ikke ytterligere kommentar.

4	10	4	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	Punkt 4 setter begrensninger for kumulative grensejusteringer. Vi har forståelse for at dette kan ha noe for seg for å hindre spekulative eiendomsoverføringer. Vi mener imidlertid at bestemmelsen bør utformes mindre bastant. De grensene som er foreslått kan være uhensiktsmessige små der det er store eiendommer eller for eiendommer i strøk med høye eiendomsverdier. Behov for fornuftige grensejusteringer kan oppstå over tid for eksempel som følge av at elver og vassdrag endrer løp eller av andre årsaker. Det må kunne forventes at matrikkelfører holder et tilsyn med kravene som er fremsatt slik at de spekulative eiendomsoverføringene hindres, men også slik at det er mulig å gjennomføre fornuftige grensejusteringer på en effektiv måte.

4	10	4	Statsbygg	Det er i forslag til forskrifter § 4-10 (1) satt en størrelsesbegrensning på maksimalt 5% av matrikkelenhetens areal. Dette er i seg selv et lavt tall. Sett i sammenheng med de øvrige bestemmelsene i § 4-10 - og da særlig nr (4), vil grensejustering ikke bare i utgangspunktet være relativt begrenset men også bli mindre anvendelig ettersom tiden går. Statsbygg mener dette kan avhjelpe ved at det for eksempel settes en tidsbegrensning i forskriftens § 4-10 (4) slik at kun grensejusteringer etter matrikkelloven foretatt de siste 10 eller 15 år regnet tilbake fra tidspunkt for kommunens mottak av krav om matrikkelføring tas med ved beregningen.

Kapittel 5. Sammenslåing

§ 5-1 Sammenslåing av eksisterende matrikkelenheter

5	1	-1	Fagadministrasjonene i Hedemarkenkommunene	Hvordan skal fester under eiendom som inngår i en sammenføyning håndteres?
5	1	-1	Fagadministrasjonene i region Nordhordaland og Gulen	Vi stiller oss undrande til framlegget i andre ledd. Vi finn verken i førearbeida eller i MD sine merknader til forskriftsutkastet noka grunngeving for å ta inn forbod mot samanføyning på tvers av gardsgrenser så lenge det gjeld matrikkeleiningar innafor kommunen. Eit slikt forbod vil kunna hindre rasjonell arealbruk, jf. plbl § 95 nr. 3. Konklusjon: Andre ledd i forskriftsutkastet må strykast. Forbodet i 4. ledd er unødvendig som forskrift. Lova er klar nok her. (Punktet kan eventuelt takast med si MD sine merknader til forskrifta.)
5	1	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Kan man slå sammen ulike matrikkelenheter? F.eks. anleggseiendom og grunneiendom? Her er det behov for presisering av reglene.
5	1	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Til kommentarene. Avsnittet som begynner med "Kommunen kan ikke nekte sammenslåing av enheter.....". 1. og 2. setning i dette avsnittet er selvmotsigende. En kan ikke bruke "tomt" synonymt med "byggeområde". Setningen i kommentaren om når fester regnes som nabo osv er ikke veldig lett å skjønne. Hva med: Ved sammenslåing av grunneiendommer som inneholder festegrund er fester å regne som part hvis festegrunden endres. Hvis sammenslåingen ikke endrer festegrunden er fester å regne som nabo.
5	1	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Merknader. Fester skal regnes som nabo dersom festegrunden ikke blir endret, men ligger på grunneiendom som blir slått sammen. Denne setningen er uklar!
5	1	-1	Ringsaker kommune	Hvordan skal fester under eiendom som inngår i en sammenføyning håndteres?
5	1	-1	Statens kartverk	Kommentaren til "sammenslåing av eierseksjoner" er unødvendig idet "sammenslåing" i denne sammenheng ikke er noe begrep. Begrepet er "reksjoner". Dette reguleres i eierseksjonsloven, men ikke

utfyllende. Ved reseksjonering som består av "sammenføring" av to eller flere seksjoner, anvendes et ulovfestet prinsipp om at prioritetskollisjon ikke må oppstå. Hjemmelshaver til de aktuelle seksjoner må også være den/de samme. Dette ulovfestede prinsipp er nedfelt i delingsloven § 4-3 tredje og første ledd, hva gjelder sammenføring av bruksnumre.

- 5 1 -1 Statens vegvesen, Vegdirektoratet
- I kommentarene til bestemmelsen fremgår det dessuten at det ikke er tillatt å sammenføre ulike typer matrikkelenheter. Vi antar at dette absolutte forbudet ikke er særlig praktisk. Her er noen eksempler som vi mener illustrere det:
1. En bygning over bakken er en grunneiendom mens parkeringskjelleren under blokken er en anleggseiendom. Begge matrikkelenheter har samme eier og de utgjør et sammenhengende areal (egentlig et sammenhengende volum). Det foreligger ingen pantekollisjoner. Hvorfor skal ikke disse eiendommene kunne sammenslås?
  2. Det er gitt igangsettingstillatelse til et bygg som skal oppføres på det som skal bli en anleggseiendom. Anleggseiendommen blir matrikulert. Bygget blir aldri oppført. Hvorfor skal ikke anleggseiendommen kunne slås sammen med grunneiendom men dersom lovens øvrige vilkår er tilstede (samme eier, sammenhengende, ingen panteproblematikk)?
  3. Av en grunneiendom er det opprettet festegrund. Festeforholdet er avvirket. Hvorfor skal en da ikke kunne slå sammen festegrunden med grunneiendommen?

Det burde være tilstrekkelig at de alminnelige vilkårene for sammenslåing er oppfylt og at det fastsettes hvilken type matrikkelenhet den sammenslåtte eiendommen skal være for ettertiden. Å fastsette typen matrikkelenhet burde ikke by på problemer:

- Grunneiendom + anleggseiendom = grunneiendom
- Grunneiendom + festegrund = grunneiendom

Det kan allikevel tenkes at det ikke bør være mulig å slå sammen visse typer matrikkelenheter, som for eksempel anleggseiendom og festegrund eller grunneiendom og jordsameie, men da vil det være bedre å lage særskilte unntak i stedet for å lage et generelt og absolutt forbud. Dersom det skal være uttrykkelige forbud, bør disse uansett tas inn i selve forskriften og ikke bare i kommentarene til forskriften.

§ 5-1, 1. ledd

- 5 1 1 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad
- Dette er en meget bra presisering i forhold til tidligere lovgiving.
- 5 1 1 Landbruks- og matdepartementet
- Ordene "krav med hjemmel i" i forslaget § 5-1 første ledd bokstav a anbefales strøket.

5	1	1	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	I punkt 1 er det en bestemmelse om at matrikkelenheter som skal slå sammen skal utgjøre et sammenhengende areal. Etter vår mening er det nødvendig at kommunen kan gjøre unntak fra denne regelen. Vi tenker da spesielt på vegeiendommer. Der veger krysser hverandre vil bare eiendommen tilhørende den ene vegen kunne være sammenhengende (forutsetningen er selvfølgelig at det er opprettet en eiendom for hver veg). Spesielt i bymessige strøk med mange gater som krysser hverandre vil det kunne føre til at vegeiendommene vil bli uhensiktsmessig oppdelt. En oppdeling vil en også få der vegen går gjennom tunnel. Vi støtter derfor de unntaksregler som er foreslått i bokstav b og c.

§ 5-1, 2. ledd

5	1	2	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdelingen	Sløyf hele punktet. Begrunnelse: Gårdsnummer er bare et tall. Det er praktisk og nyttig at eiendommer kan sammenføye selv om de har forskjellige gårdsnummer.
5	1	2	Bergen kommune	Vi er undrende til forslaget andre ledd. Vi finner ingen grunngivning for å ta inn forbud mot sammenslåing på tvers av gårdsgrenser verken i forarbeidene eller i departementets kommentarer til forskriftsutkastet. Forslaget står i sterk kontrast til utvalgets uttalelser (NOU pkt 26.1) "Sammenføring er et viktig virkemiddel for å få en mer oversiktlig eiendomsstruktur. Utvalget har vurdert flere tiltak for å stimulere til mer sammenføring." Et slikt forbud vil kunne hindre rasjonell arealbruk, jfr. plan- og bygningsloven § 95 nr. 3. I detaljplanleggingen følger planen svært ofte ikke eksisterende gårds- og bruksnummeregrenser. Vår erfaring med eksisterende lovverk (uten dette forbudet) har vist at sammenslåing er et rasjonelt verktøy for å tilpasse eiendomsmassen til vedtatte plan. Andre ledd i forskriftsutkastet må strykes. På samme måte som sammenslåing er et verktøy for å tilpasse eiendomsstrukturen til arealplan, kan sammenslåing også bli et hinder for rasjonell gjennomføring av arealplan. Det bør vurderes hvorvidt departementets kommentar, tredje avsnitt, bør "løftes opp" som forskrift, for eksempel nytt andre ledd: (2) Sammenslåing skal ikke skape tomter som er i strid med vedtatte arealplaner.
5	1	2	Bærum kommune - Geodata	Vi er uenig i dette. Det etableres tomter på tvers av gårdsnummeregrenser og praksis i plan- og bygningsloven er å kreve sammenføring der eiendommen består av flere bruksnumre (jfr. pbl §95 pkt.3). Pekeropplegget mellom G, A og B i matrikkelen vil også være basert på at eiendommen består av et bruksnummer. Eksempelvis vil man ikke kunne knytte en adresse til flere gnr/bnr.
5	1	2	Fagadministrasjonen i Hedemarkenkommune	Vi kan ikke se at det er noen hensikt å ikke tillate sammenføring av eiendommer med ulikt gårdsnummer så lenge de hører til i samme kommune.

5	1	2	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Dette bør være tillatt. Historikk forblir i Matrikkelen. Punktet kan strykes.
5	1	2	Gjesdal kommune - Tjenesteområde areal-, naturressurs- og miljøforvaltning	Stiller spørsmål med hensikten av å ikke tillate sammenføring av eiendommer med ulikt gårdsnummer så lenge hjemmelsforhold og geografisk beliggenhet oppfyller vilkårene for sammenføring.
5	1	2	Gjøvik kommune - Arealbruk og utvikling	Det er på høy tid, eller kanskje for sent, å redde de gamle gårdsnummergrensene. Anmoder derfor om at det tas inn et bor ikke i stedet for kan ikke i punkt 2. Det vil for eksempel være praktisk å kunne sammenføre gårdsnummer i forbindelse med utbyggingsarealer som omfatter flere gårdsnummer.
5	1	2	Jernbaneverket	Matrikkelenheter med forskjellig gårdsnummer kan ikke slås sammen. Vi stiller spørsmålstegn ved om ikke jernbane- og vegg grunn burde være unntatt fra dette, for å gi mest mulig oversiktlige eiendomsforhold til jernbane/vei. Som utgangspunkt støtter Jernbaneverket departementets syn på at grenser mellom ulike gårdsnumre skal bevares, ved at man ikke kan slå sammen registerenheter på tvers av disse. For den historiske dokumentasjonen av eiendomsstrukturen må gårdsnummergrensene ivaretas, ellers kan flere typer matrikulære uklarheter oppstå: For eksempel kan grenser for umatrikulerte eiendommer bli problematisk å rekonstruere om man ikke lenger er sikker på hvilket gårdsnummer arealet opprinnelig tilhørte Likevel bør man vurdere å avvike prinsippet for veg- og jernbanegrund, som har særegen utforming med sin lange og smale geografiske utstrekning. I slike tilfeller bør det tilstrebes færrest mulig registerenheter innenfor veg- eller jernbaneanlegg. I forbindelse med prosjektering av nye boligfelt vil det ofte skape en ryddigere eiendomsstruktur dersom det tillates sammenslåing på mellom gårdsnummer. Et godt grunnlag for optimal geografisk plassering av infrastruktur, utnyttingsgrad, arkitektoniske og estetiske hensyn må veie sterkt i forhold til en registreringsteknisk faktor. Unntak må også gjelde der kommunegrensen reguleres, slik at en registerenhet fra en kommune som overføres til en annen, får all samlet fast eiendom i samme kommune. Da må denne enheten slås sammen med registerenhetene i mottakerkommunen.
5	1	2	Karmøy kommune -	Samanslåing mellom ulike gnr kan vera aktuelt. Ingen grunn til å forby.

		Teknisk etat	<p>Eit forbod vil m.a. vera svært upraktisk der ei gardsgrense går tvers gjennom eit byggefelt og deler ei rekke tomter.</p> <p>Forslag: Kommunen kan gjøre unntak når kommunen finner at sammenslåing vil gi mer oversikilige eiendomsforhold.</p>
5	1	2	<p>Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.</p> <p>Vi er kritiske til forbudet mot å slå sammen matrikkelenheter med forskjellig gårdsnummer. Vi kan ikke se at forslaget er godt begrunnet, og mener at forbudet kan føre til problemer med hensyn til utvikling og bruk av eiendommer. De gamle gårdsgrensene har kun historisk verdi og bør ikke være til hinder for praktisk eiendomsutvikling.</p> <p>Vi vil også peke på at reguleringsplaner ikke følger gårdsgrensene. Det er normalt at man får mange tomter som går over to gårdsnummer. Disse kan etter forslaget ikke slås sammen, noe som kan skape uoversiktlige eier- og panteforhold. Tomter som består av to ulike gnr/bnr bør unngås.</p> <p>Vår erfaring er at den konkrete inndeling i gårdsnummer er gjort av praktiske hensyn, og at denne ikke bør vernes. Dette fordi gårdsnummerinndelingen ikke nødvendigvis representerer en historisk verdi. Ved overgang fra bymatrikkel til gårds- og bruksnummersystem ble det opprettet gårdsnummergrenser i bykommunene som ikke gjenspeiler historiske gårder.</p> <p>Departementets forslag til forbud i § 5-1(2) står dessuten i sterk kontrast til utvalgets uttalelser (NOU pkt 26.1) "Sammenføring er et viktig virkemiddel for å få en mer oversiktig eiendomsstruktur. Utvalget har vurdert flere tiltak for å stimulere til mer sammenføring."</p> <p>Hvis dette forbudet har noe med landbrukseiendommer å gjøre, bør det heller lages særbestemmelse for disse tilfellene.</p>
5	1	2	<p>Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski</p> <p>Forskriftens annet ledd inneholder en bestemmelse som sier: Matrikkelenheter med forskjellige gårdsnummer kan ikke slås sammen. Årsaken til dette fremkommer ikke i MD`s merknader til forskriften men vi går ut fra at formålet med dette er ønske om å ivareta de historiske gårdsgrensene.</p> <p>Som hovedregel støtter vi forslaget om at forskjellige gårdsnummer ikke skal slås sammen men vi mener at det i særskilte tilfeller må gis mulighet for å sammenføre eiendommer fra forskjellige gårdsnummer. Som grunn kan være at man skal oppføre bygninger som ligger over gårdsnummergrensen.</p>
5	1	2	<p>Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold</p> <p>Vi føler at denne paragrafen bør tas bort, jf. ønsket om et oversiktig eiendomsregister.</p>
5	1	2	<p>Narvik -, Ballangen -</p> <p>Denne bestemmelsen bør utgå. Det må være mer praktisk og fornuftig å</p>

			, og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse	<p>sammenføye enn å tviholde på de gamle gårdsnummeregrensene. I våre kommuner har vi eksempler på sammenføring over gårdsgrenser og kan ikke se at det har ført til noen praktiske ulemper.</p> <p>Ved å ikke tillate sammenføring vil en grunneier enten det er bolig, industri, fritidsbolig etc. måtte forholde seg til to matrikkelenheter for samme eiendom ved pantsetting etc. Hensikten med bestemmelsen om sammenføring er jo nettopp å unngå ulempene med dette.</p> <p>Vi har eksempler på at gårdsnumrene ikke utgjør et sammenhengende område, men har parseller i utmark som grenser opptil andre gårdsnummer. Her vil, med de nye reglene, en del tomter for fritidsbebyggelse og turistnæring måtte bestå av to eller flere matrikkelenheter med de ulemper dette medfører.</p>
5	1	2	Nordalskommunene - Sel, Vågå, Lom, Sjøk, Dovre og Lesja	<p>Matrikkelenheter med forskjellig gårdsnummer kan ikke slås sammen.</p> <p>Dette er ein bestemmelse som vil komplisere eigedomsstrukturen. Mange tomter i byggjefelt er satt saman av teiger utskilt fra forskjellige gårdsnummer, det er ein stor fordel om desse teigane kan slåast sammen til eit gnr./bnr. som tilsvarer tomta. I tillegg har vi mange eigedommar (gardar) med inbyrdes ukjente grenser som har forskjellige gnr. Vi ser det også som ein fordel om desse blir slått saman til ei registerenhet. For Skjåk kommune er gardsnummerstrukturen allerede så "hullete" og sammensatt pga. tidligere delinger og sammenslåinger at vi ikkje finn denne bestemmelsen formålstjeneleg.</p>
5	1	2	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	<p>Det må være reguleringsplaner, hjemmelsforhold og hefteforhold som avgjør om vilkåra for sammenføring er til stede, ikke likhet i Gnr, det er usaklig og uhensiktsmessig, dvs stryk p 2.</p> <p>Ønsket om å ivareta opprinnelige gnr-grenser gjøres enkelt gjennom historiske kart som kommunen er pålagt å arkivere etter kartforskriften.</p>
5	1	2	Norges Jordskiftekanidatforening (NJKF)	<p>Matrikkeleiningar med ulike gardsnummer må kunne samanføyast.</p> <p>Dette kan gjerast i dag, og i mange samanhengar kan dette vere svært praktisk.</p>
5	1	2	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	<p>Pkt. 2 må strykes. De gamle gårdsgrensene har kun historisk verdi og kan ikke ligge til hinder for praktisk eiendomsutvikling.</p> <p>Gårdsnummeregrensene kan gjenfinnes på gamle kart. Hvis regelen opprettholdes må det være en mulighet til å søke om dispensasjon fra denne regelen.</p>
5	1	2	Ringerike kommune - Miljø- og arealforvaltning	<p>Det er helt påkrevet å kunne slå sammen eiendommer med forskjellig gårdsnummer. Vi har flere eksempler på dette i utbyggingsområder.</p>

5	1	2	Ringsaker kommune	Vi kan ikke se at det er noen hensikt å ikke tillate sammenføring av eiendommer med ulikt gardsnummer så lenge de hører til i samme kommune.
5	1	2	ROM eiendom AS	I pkt 2 heter det at matrikkelenheter med forskjellige gnr ikke kan slås sammen. Dette virker for oss som en altfor bastant bestemmelse. Det må kunne tillattes å få sammenføyd eiendommer med ulike gårdsnumre, når de øvrige vilkår for sammenføring ellers er til stede. F.eks har vi flere større eiendommer som er utskilt fra flere gårdsnumre, og ifm utvikling/salg kan det være hensiktsmessig å foreta sammenføring, og da bør ikke denne bestemmelsen være et hinder. Den historiske dokumentasjonen av grensene for gnr vil dessuten i stor grad fremgå på kart. Vi ser dog at bestemmelsen i § 7-1 om "fastsetting av samlet fast eiendom" i en viss grad kan benyttes, men som nevnt bør muligheter for sammenføring på tvers av forskjellige gnr tillates.
5	1	2	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	Det må være reguleringsplaner, hjemmelsforhold og hefteforhold som avgjør om vilkårene for sammenføring er til stede, ikke likhet i Gnr, det er usaklig og uhensiktsmessig og bør ut av forskriften.
5	1	2	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal,	Matrikkelenheter med forskjellige gårdsnummer bør kunne slås sammen når de grenser inntil hverandre. Konsekvensene kan bli at det hindre utbygging på tomter, fordi de har forskjellige gårdsnr. Dette punktet bør i sin helhet strykes.
5	1	2	Sandefjord kommune - Geodata- og oppmålingsseksjon	<p>Punkt 2 som lyder "Matrikkelenheter med forskjellig gårdsnummer kan ikke slås sammen" må strykes.</p> <p>Det finnes ingen tungtveiende grunn som skulle tilsi at denne bestemmelse skulle opprettholdes i forskriften. Det er for eksempel spesielt viktig at det i utbyggingsområder der flere delparseller med ulike gårdsnummer, og som til sammen danner ei boligtomt, kan sammenføres.</p> <p>Det blir ofte satt krav om sammenføring i forbindelse med behandling etter plan- og bygningsloven. Sammenføring av delparseller er også viktig sett i forhold til pantsetting av eiendommer.</p>
5	1	2	Skien kommune - Byutviklingsavdelingen	Av ulike årsaker har det oppstått mange kunstige grenser mellom eiendommer som blir oppfattet og drevet som en eiendom. Matrikkelloven § 18 gir hjemmelshavere av to eiendommer anledning til å kreve eiendommene sammenføyd. I matrikkelforskriften § 5-1 er det gitt noen nærmere regler for sammenføring. Blant annet er det gitt en begrensning i tredje ledd når det gjelder sammenslåing av eiendommer med ulike gårdsnummer. Denne begrensningen ved muligheten til å sammenføre to eiendommer er det vanskelig å se begrunnelsen for i

matrikkelforskriften. I Ot.prp. nr. 70 er det lagt opp til at dagens bestemmelser for sammenføring skal føres videre. En begrensning når det gjelder muligheten til å sammenføre eiendommer med ulike gårdsnummer er ny i forhold til dagens bestemmelser. Skien kommune anbefaler at matrikkelforskriften § 5-1 tredje ledd "Matrikkelenheter med forskjellig gårdsnummer kan ikke slås sammen" fjernes i sin helhet.

5 1 2 Statens kartverk En formateringsfeil gjør at bestemmelsens andre ledd ikke er nummeret og kan oppfattes som en del av første ledd, noe som igjen kan skape misforståelser i forhold til merknadene.

Avhengig av hvilken vinkling en velger, kan forbudet mot å slå sammen matrikkelenheter med ulikt gårdsnummer enten virke riktig eller feil. Velger vi strengt å se dette ut fra et matrikkelståsted, og da ikke tenke gårdsnummerinndelingens betydning i forhold til f.eks. beiteretter m.m., så kan bestemmelsen virke for streng. Vi foreslår derfor bestemmelsen endret slik: "Matrikkelenheter med forskjellig gårdsnummer kan som hovedregel ikke slås sammen". I kommentaren til bestemmelsen foreslår vi en samkjøring med reglene i § 9-2 tredje ledd.

5 1 2 Statens vegvesen, Vegdirektoratet I punkt 2 er det en bestemmelse om at matrikkelenheter med ulike gårdsnummer ikke kan slås sammen. Vi antar at utgangspunktet er at den historiske gårdsnummerinndelingen skal opprettholdes, jf § 9-2. Dette er imidlertid ikke i samsvar med det som Miljøverndepartementet sier i kommentarene til § 9-2 om at matrikkelnummeret i utgangspunktet ikke skal angi noen form for egenskap ved enheten. Et forbud mot å sammenføre matrikkelenheter med forskjellig gårdsnummer, jf pkt 2, bryter med dette.

Dersom bestemmelsen opprettholdes er det viktig at kommunen også her bør kunne gjøre unntak. I enkelte områder der det er korte avstander mellom gårdsnummeregrensene vil en slik regel føre til u hensiktsmessige mange og små vegeiendommer.

For øvrig er det ikke klart om regelen også gjelder ved arealoverføring.

5 1 2 Stavanger kommune - Kultur og byutvikling Vi er kritisk til forbudet mot å slå sammen matrikkelenheter med forskjellig gårdsnummer. Vi kan ikke se at forslaget er begrunnet og mener at forbudet kan føre til problemer med hensyn til utvikling av eiendommer. De gamle gårdsgrensene har kun historisk verdi og bør ikke være til hinder for praktisk eiendomsutvikling.

Vi vil også peke på at reguleringsplaner ikke følger gårds- og bruksnummer - man vil derfor få mange tomter som går over flere gårdsnummer. Disse kan etter forslaget ikke slås sammen, noe som kan skape uoversiktlige eier- og panteforhold.

Vår erfaring er at den konkrete inndeling i gårdsnummer er gjort av praktiske hensyn og ikke bør "vernes" da den ikke nødvendigvis representerer en historisk verdi. F eks ble det ved overgang fra bymatrikkel til gårds- og bruksnummersystem opprettet gårdsnummeregrens i storkommunene som ikke gjenspeiler historiske gårder.

Departementets forslag til forbud i § 5-1(2) står dessuten i sterk kontrast til utvalgets uttalelser (NOU pkt 26.1) "Sammenføring er et viktig virkemiddel for å få en mer oversiktlig eiendomsstruktur. Utvalget har vurdert flere tiltak for å stimulere til mer sammenføring."

Hvis dette har noe med landbrukseiendommer å gjøre, bør det lages særbestemmelse for disse tilfellene.

5 1 2 Stokke kommune Dette er en vesentlig innskrenkning av det vi får lov til i dag. Gårdsbruk og større utviklingsområder har ofte en driftsenhet, eller et utviklingsområde som mange velger å sammenføye, slik at det er lettere å håndtere hva gjelder panteforhold og fradelinger. Dersom en fortsatt ikke kan sammenføye enheter med ulikt gårdsnummer, vil håndtering av eiendommer bli ytterligere komplisert og føre til merarbeid.

5 1 2 Storkommunegruppa (SKG) SKG er kritisk til forbudet mot å slå sammen matrikkelenheter med forskjellig gårdsnummer. Vi kan ikke se at forslaget er begrunnet og mener at forbudet kan føre til problemer med hensyn til utvikling av eiendommer. De gamle gårdsgrensene har kun historisk verdi og bør ikke være til hinder for praktisk eiendomsutvikling.

Vi vil også peke på at reguleringsplaner ikke følger gårds- og bruksnummer - man vil derfor få mange tomter som går over flere gårdsnummer. Disse kan etter forslaget ikke slås sammen, noe som kan skape uoversiktlige eier- og panteforhold.

Vår erfaring er at den konkrete inndeling i gårdsnummer er gjort av praktiske hensyn og ikke bør "vernes" da den ikke nødvendigvis representerer en historisk verdi. F eks ble det ved overgang fra bymatrikkel til gårds- og bruksnummersystem opprettet gårdsnummergrenser i bykommunene som ikke gjenspeiler historiske gårder.

Departementets forslag til forbud i § 5-1(2) står dessuten i sterk kontrast til utvalgets uttalelser (NOU pkt 26.1) "Sammenføring er et viktig virkemiddel for å få en mer oversiktlig eiendomsstruktur. Utvalget har vurdert flere tiltak for å stimulere til mer sammenføring."

Hvis dette har noe med landbrukseiendommer å gjøre, bør det lages særbestemmelse for disse tilfellene.

5 1 2 Suldal kommune (Hjelmeland og Sauda lik uttalelse) Samanslåing mellom ulike gnr kan vera aktuelt. Ingen grunn til å forby. Eit forbod vil m.a. vera svært upraktisk der ei gardsgrense går tvers gjennom eit byggefelt og deler ei rekke tomter.

5 1 2 Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling Det er helt nødvendig med matrikkulære oppryddinger for å kunne få et hensiktsmessig matrikkelkart/enheter. Eiendommer må kunne sammenføyes uavhengig om de har samme gnr.

- 5 1 2 Trondheim kommune Trondheim kommune er kritisk til forbudet mot å slå sammen matrikkelenheter med forskjellig gårdsnummer. Vi kan ikke se at forslaget er begrunnet og mener at forbudet kan føre til problemer med hensyn til utvikling av eiendommer.

For eksempel kan et eierseksjonssameie som hovedregel bare omfatte ett bruksnummer. Kommunen kan tillate seksjonering over flere bruksnummer, men dette krever tinglysningsdommerens skriftlige samtykke og gis i praksis bare dersom andre alternativer ikke foreligger.

Vi vil også peke på at reguleringsplaner ikke nødvendigvis følger gårds- og bruksnummer, man vil derfor kunne få mange tomter som går over flere bruksnummer. Disse kan etter forslaget ikke slås sammen, noe som kan skape uoversiktlige eier- og panteforhold.

Vår erfaring er at den konkrete inndeling i gårdsnummer er gjort av praktiske hensyn og ikke bør "vernes" da den ikke nødvendigvis representerer en historisk verdi. F eks ble det ved overgang fra bymatrikkel til gårds- og bruksnummersystem opprettet gårdsnummergrensener i Trondheim som ikke gjenspeiler historiske gårder.

Departementets forslag til forbud i § 5-1(2) står dessuten i sterk kontrast til utvalgets uttalelser (NOU pkt 26.1) "Sammenføring er et viktig virkemiddel for å få en mer oversiktig eiendomsstruktur. Utvalget har vurdert flere tiltak for å stimulere til mer sammenføring."

- 5 1 2 Tysvær kommune Samanslåing mellom ulike gnr kan vera aktuelt. Ingen grunn til å forby. Eit forbod vil m.a. vera svært upraktisk der ei gardsgrense går tvers gjennom eit byggefelt og deler ei rekke tomter.

Forslag:

Kommunen kan gjøre unntak når kommunen finner at sammenslåing vil gi mer oversiktlige eiendomsforhold.

§ 5-1, 3. ledd

- 5 1 3 Statens kartverk Delingsloven har i § 4-3 tredje ledd en bestemmelse om prioritetskollisjon mellom panthavere. I samme ledd fremkommer også en skjønnsregel om prioritetskollisjon mellom andre rettighetshavere. Noen regulering av prioritetskollisjoner finner vi ikke i matrikkeloven § 18. Det overlates til departementet å gi forskrifter. Utkastet til forskrift begrenser seg til prioritetskollisjon mellom panthavere. Forskriften bør/må utvides til også å omfatte mulig prioritetskollisjon mellom andre rettigheter enn panterettigheter. Det kan være panterett mot ikke-panterett, eller ikke-panterett mot ikke-panterett. Med panterett menes de rendyrkede panteretter, arrest inkludert. Heftelsens innhold er altså avgjørende, ikke om heftelsen er ført som "pengeheftelse" eller "servitut" i Grunnboken. En tekst à lå delingsloven § 4-3 tredje ledd dekker tinglysingens behov.

§ 5-1, 4. ledd

5	1	4	Bergen kommune	Forbudet i fjerde ledd er unødvendig som forskrift. Loven er klar nok her. (Punktet kan eventuelt tas med i departementets kommentarer til forskriften.)
5	1	4	Statens kartverk	Bør det stå noe om at fester skal samtykke, eller at fester ikke skal samtykke til sammenføring av matrikkelenheter? Dette er spørsmål som vil melde seg ved registerførerens hjemmelskontroll ved tinglysing.

§ 5-1, 5. ledd

5	1	5	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	To festetomter hvor de rettighetsmessige forhold i tillegg til de fysiske forhold er i orden, bør kunne sammenføres, eventuelt i kombinasjon med påtegning på en av festkontraktene som rydder opp i festeforholdene.

§ 5-2 Dokumentasjon og matrikkelføring ved sammenslåing

5	2	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Første ledd i forskriftsutkastet bør få eit tillegg om at ved krav om samanføyning av festenummer, skal det leggjast ved kravet ein revidert festeavtale for den samanføyde matrikkeleininga underskrive av grunneigar og festar.
5	2	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Bestemmelsen må samsvare med innholdet i §5-1.
5	2	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	En sammenføring som er ferdig og fullstendig utredet av en landmåler, bør kunne gjennomføres som en matrikulerings sak og tas til "etterretning" i grunnboken på linje med andre matrikulerings saker. Dette kan være aktuelt etter en eiendomsutredning igangsatt av eier for å rydde opp i eier-/rettighetsforhold.

§ 5-2, 1. ledd

5	2	1	Alta kommune	Det bør her være krav om dokumentasjon, eventuelt egenerklæring om at varsel er gitt til rettighetshavere og at det ikke er innkommet merknader, og at eventuell prioritetskonflikter og rettighetskollisjoner er ordnet/omforent. Kommunen blir ellers, som i dag, en mellominstans for ufullstendige sammenføyingsbegjæringer.

5	2	1	Bergen kommune	Første ledd i forskriftsutkastet bør få et tillegg om at ved krav om sammenslåing av festenummer, skal det med kravet legges ved en revidert festeavtale for den sammenslådde matrikkelenheten, underskrevet av partene.
5	2	1	Narvik -, Ballangen -, og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse	Vi har tidligere hatt tilfeller hvor to bnr. med sammenfallende festenummer har blitt sammenføyd. Dette vil muligens ikke kunne skje i dag (?), men kan eventuelt sikres ved egen bestemmelse i forskriftene.

§ 5-2, 2. ledd

5	2	2	Domstoladministrasjonen	Det kan ikke ses saklig begrunnet hvorfor kommunen skal bestemme hvilket bruksnummer som skal beholdes ved sammenføring. Jordskifterettens praksis om å rådføre seg med partene bør kunne fortsette. I motsatt fall innfører et unødig byråkrati. Videre kan eiere ha god grunn til å beholde for eksempel bruksnummer 1 med et historisk navn på eiendommen.

Vi foreslår følgende endring:

"(2) Krav om sammenslåing skal rettes til kommunen som sender kravet over til tinglysing med påtegning om at vilkårene i §§ 5-1 og 5-2 første ledd er oppfylt. Skjer sammenslåing i samband med jordskifte, kan slik påtegning gis av jordskiftedommeren som så sender denne til tinglysing."

§ 5-2, 3. ledd

5	2	3	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Tinglysingen bør fullføre matrikkelføringen i Matrikkelen, samt gi melding til kommunen.

Kapittel 6 Avtale om eksisterende grense

6	-1	-1	Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning	Etter lovas § 19, jfr. forskriftenes § 6-1 kan grunneigarar som grensar til kvarandre, krevje at avtale om eksisterande grense får referanse i matrikkelen. Her vil vi anta at i mange tilfelle vil grunneigarane også leggje ved kartmateriale, for eksempel i form av koordinatlistar over grensene, og krevje desse avmerka i matrikkelkartet. Det går jo også fram av Ot.prop. 2004-2005 s. 128 at grenser kan førast inn i matrikkelkartet på bakgrunn av privat oppfrisking av grensa, etter ei skjønsmessig vurdering av kommunen. Kva vert då kravet til det arbeidet som vert gjort med omsyn til arbeid med måling og koordinatfesting, at det skal vere utført av godkjent landmålarføretak? Eller kan også ikkje godkjente landmålarføretak utføre slikt målearbeid? Kan dette framstå som ein meir privat forretningstype som kan krevjast matrikkelført, utan medverknad frå eit godkjent landmålarføretak? Ein avtale om eksisterande grense er ein dokumentert avtale mellom partane om kor grensene går. Dette i motsetnad til ein oppmålingsforretning, der landmålar registrerer partane sin påstandar om kor grensene går, utan at det er krav om at partane verken skal ha møtt fram, eller at dei er einige. Dermed vil ei grense som er registrert i matrikkelen på basis av ein slik grenseavtale og seinare tinglyst, faktisk stå seg betre i høve til partane enn ein oppmålingsforretning. Dette er eit forhold som kan medføre at privat avtale kan oppstå som ein eigen

forretningstype. Vi meiner dette forholdet bør medføre meir grundige reglar i forskriftene med omsyn til rutinar og krav til kommunens skjøn og matrikkelføring

6	-1	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Når det gjelder private avtaler, har vi drøftet Vegvesenets særlige situasjon: Kan Vegvesenet klargjøre grensen langs eksisterende vei, inngå avtaler med naboene og få disse avtalene registrert? På dette området er det gjort gode erfaringer gjennom arbeidet med Gårdskart på nett som peker ut registrering av slike avtaler som en hensiktsmessig (effektiv og "god nok") løsning, særlig i utmark og hvor dagens grenser er kommet til på uformelt vis.

§ 6-1 Avtale om eksisterende grense

6	1	-1	Domstoladministrasjon	Særlig til (3) vil vi vise til NOU 1988:16 hvor følgene står: "Etter norsk rett synest det noko uklårt kor langt partane sjølve ved avtale kan fastsette grensene for ein eigedom. I utgangspunktet synest ein nokså langt å gå ut frå det er høve til å fastsetja bindande grenser ved avtale, utan at det vert halde nokon offentleg delingsforretning. I RT 1968 s. 1209 vart det akseptert at partane ved avtale hadde fråvike grense fastsett i jordskifte, og gått attende til den grense som gjaldt før jordskiftet. Også andre domar visar at partane med bindande verknad vil kunne avtale kor grensa skal gå."

Slik rettspraksis er, synes det tjenlig at avtale om grense får referanse i matrikkelen.

6	1	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	I våre merknader til § 1-1 har vi klassifisert ønskje om matrikulering av avtalar i medhald av § 19 i lova som "skal"-data. Andre ordet i utkastet må endrast til "skal", dersom våre merknader til forskriftsutkastet for § 1-1 blir tekne til følge.

6	1	-1	Jernbaneverket	Registrering av private avtaler om eksisterende grense og fastsetting av samlet fast eiendom må være gebyrfritt. Det er registerfører sin plikt å oppmuntre til at private avtaler av slik karakter gis publisitet i matrikkelen. Som utgangspunkt angår ikke disse opplysningene andre enn de direkte berørte grunneiere. men er nyttig informasjon som bidrar til forvaltningsmessige rasjonalitetsgevinster for det offentlige. Det vil derfor være uriineligå pålegge grunneierne gebyr for denne myndighetsoppgaven.

6	1	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Det må stilles krav til form på avtalen. Videre må det være tydelig at kommunen må ha rett til å nekte matrikkelføring dersom den finner at oppmålingsforretning er mer tjenlig. Dette er særlig aktuelt i mer tettbygde strøk, FKB A/B områder. Det kreves at kommunen skal sjekke at kravet er satt fram av riktige hjemmelshavere og videre at avtalen ikke innebærer endring av grense. Matrikkelføring av slike avtaler må selvsagt gebyrlegges.

6	1	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Klarlegging av grenser langs eksisterende vei utført av Vegvesenet og (nødvendig) klarlegging av grenser som et element i utredning av en reguleringsplan, synes å falle inn her uten at dette går klart frem. Det synes her å være et noe uklart skille mellom private avtaler om grenser og avtaler som er dokumentert vha en landmåler. Dekker bare paragrafen private, amatøravtaler? I tilfelle synes dette snevert.
6	1	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Her innføres en ny, potensielt tidkrevende oppgave for matrikkelfører, og som forutsetter matrikkelfaglig og kartfaglig kompetanse hos matrikkelfører. Det er uakseptabelt å innføre en slik ordning uten å gebyrbelegge registreringen, slik at kommunenes arbeid med kontroll av om vilkårene er til stede, kan bli godtgjort.
6	1	-1	Norges Jordskifte kandidatforening (NJKF)	Etter lovas § 19, jfr. forskriftenes § 6-1 kan grunneigarar som grensar til kvarandre, krevje at avtale om eksisterande grense får referanse i matrikkelen. Her vil vi anta at i mange tilfelle vil grunneigarane også leggje ved kartmateriale, for eksempel i form av koordinatlistar over grensene, og krevje desse avmerka i matrikkelkartet. Det går jo også fram av Ot.prop. 2004-2005 s. 128 at grenser kan førast inn i matrikkelkartet på bakgrunn av privat oppfrisking av grensa, etter ei skjønsmessig vurdering av kommunen. Kva vert då kravet til det arbeidet som vert gjort mht arbeid med måling og koordinatfesting, at det skal vere utført av godkjent landmålarføretak? Eller kan også ikkje godkjente landmålarføretak utføre slikt målearbeid? Kan dette framstå som ein meir privat forretningstype som kan krevjast matrikkelført, utan medverknad frå eit godkjent landmålarføretak? Ein avtale om eksisterande grense er ein dokumentert avtale mellom partane om kor grensene går. Dette i motsetnad til ein oppmålingsforretning, der landmålar registrerer partane sin påstandar om kor grensene går, utan at det er krav om at partane verken skal ha møtt fram, eller at dei er einige. Dermed vil ei grense som er registrert i matrikkelen på basis av ein slik grenseavtale og seinare tinglyst, faktisk stå seg betre i høve til partane enn ein oppmålingsforretning. Dette er eit forhold som kan medføre at privat avtale kan oppstå som ein eigen forretningstype. Vi meiner dette forholdet bør medføre meir grundige bestemmelsar i forskriftene mht rutinar og krav til kommunens skjøn og matrikkelføring.
6	1	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	Her innføres en helt ny, potensielt tidkrevende oppgave for Matrikkelfører, og som forutsetter matrikkelfaglig og kartfaglig kompetanse. Det er uakseptabelt å innføre en slik ordning uten å gebyrbelegge registreringen, slik at kommunenes arbeid med kontroll av om vilkårene er til stede, kan bli godtgjort. Videre er det en forutsetning at Matrikkelen er etablert og innført i alle kommunene.
6	1	-1	Stavanger kommune - Kultur og byutvikling	Kommentar: Denne bestemmelsen bør bare brukes der de registrerte grensene er av svært dårlig kvalitet og det er viktig at dette ikke blir et alternativ til ordinær grenseoppgang i form av kartforretning med

påfølgende matrikkelforing. (se 3. ledd) Hva med gamle skyldelingsforretninger, er de å betrakte som "tilsvarende forretning"?

§ 6-1, 1. ledd

6	1	1	Bærum kommune - Geodata	Hvordan slike opplysninger teknisk skal føres i matrikkelen bør beskrives.
6	1	1	Karmøy kommune - Teknisk etat	Må få med at kommunen kan kreve kartvedlegg. Forslag: Kommunen kan kreve kartvedlegg.
6	1	1	Tysvær kommune	Må få med at kommunen kan kreve kartvedlegg. Forslag: Kommunen kan kreve kartvedlegg.

§ 6-1, 2. ledd

6	1	2	Bærum kommune - Geodata	Vi forstår ikke hva man tenker seg med kommunens kontroll her. Hvis avtalen endrer grensen, betyr det vel at grensen eksisterer fra før og da er det vel ikke grunnlag for noen avtale. Hvis den ikke eksisterer fra før, eller er ukjent, må det jo holdes en grensegangsforretning. Dette vil i så fall være en sak for landmålerforetaket. Altså forstår vi ikke logikken i dette.
6	1	2	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Bør det skrives i flertall? Enhet(er) Hvorfor 6-1, når det ikke er flere §§ i kapittelet?

§ 6-1, 3. ledd

6	1	3	Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning	Vi vil videre påpeike at formuleringa i siste punkt under § 6-1 er uklar - der vert det brukt formuleringa "grenser som allereie er fastlagt i kartforretning eller tilsvarende forretning". Er uttrykket "fastlagt" her brukt bevisst, dvs. at det er grenser som er påvist og godkjent av partane på begge sider av grensa i form av ein avtale, det her er tenkt på, og at grenser som det ikkje er knytt slikt frammøte/avtale til, fell utanfor punkt (3)?
6	1	3	Norges Jordskifte kandidatforening (NJKF)	Vi vil vidare påpeike at formuleringa i siste punkt under § 6-1 er uklar - der vert det brukt formuleringa "grenser som allereie er fastlagt i kartforretning eller tilsvarende forretning". Er uttrykket "fastlagt" her brukt bevisst, dvs. at det er grenser som er påvist og godkjent av partane på begge sider av grensa i form av ein avtale, det her er tenkt

på, og at grenser som det ikkje er knytt slikt frammøte/avtale til, fell utanfor punkt (3)?

- 6 1 3 Tjøme kommune - Det er nødvendig med en presisering av hvilke eksisterende grenser virksomhet miljø og utvikling som kan kreves registrert / ikke kan registreres.

Kapittel 7 Samlet fast eiendom

§ 7-1 Fastsetting av samlet fast eiendom

- 7 1 -1 Bergen kommune Forskriftsutkastet begrenser kommunens sin rett til å gjøre vedtak om matrikulering av samlet fast eiendom. Formålet med hjemmelen i § 20 er primært å effektivisere offentlige forvaltningsoppgaver, jfr. Ot.prp. side 185. Utkastet er lite tilfredsstillende i forhold til begrunnelsene som er nevnt der. Vi forventer forskrifter som gjør det enkelt for kommunene å følge opp formålet med § 20 i loven. F. eks at kommunen av eget tiltak kan fastsette samlet fast eiendom og at eier blir underrettet og har klagemulighet.

- 7 1 -1 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen Utkastet til forskrift er etter vårt syn ei innskrenking av kommunen sin rett til å gjera vedtak om matrikulering av samla fast eigedom. Formåla med heimelen i § 20 er primært å effektivisere offentlege forvaltningsoppgåver, jf. Otprp. s. 185. Utkastet er lite tilfredsstillande i høve til dei premissane som er nemnd der. Vi forventar forskrifter som gjer det enkelt for kommunane å følgja opp formålet med § 20 i lova. Følgjande forslag til nytt første og andre ledd vil etter vårt skjønn i så måte gi ei betre løysing for § 7-1. (Utkastet blir tredje ledd): Kommunen kan av eget tiltak fastsette at flere matrikkelenheter føres i matrikkelen som en samlet fast eiendom når enhetene brukes under ett og har samme reelle eier og dette er hensiktsmessig i forhold til offentlige forvaltningsoppgaver.

Før kommunen fatter vedtak om matrikulering av samlet fast eiendom, skal reell eier være underrettet om dette på etterviselig måte. Det skal opplyses om klagerett etter § 46 bokstav f på kommunens vedtak.

- 7 1 -1 GeoForum Kravene for etablering av samlet fast eiendom er "når enhetene brukes under ett og har samme hjemmelshaver", dvs. litt forskjellig fra i dag.
- I følge Statens kartverk vil Eierenheter i GAB bli overført som Eierenheter i matrikkelen, dvs. det blir ikke konvertert til Samlet fast eiendom. Informasjon om Eierenheter vil bli tilgjengelig for innsyn/bruk, men ikke for oppdatering.
- Eierenheter brukes relativt aktivt i dag i forbindelse med fakturering av kommunale tjenester og gebyrer, og vi mener man bør vurdere å konvertere Eierenheter direkte til Samlet fast eiendom, men med en egenskap om at den stammer fra Eierenheter i GAB.

- 7 1 -1 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad Meget fornuftig!
Hvorfor 7-1, når det ikke er flere §§ i kapittelet?
- 7 1 -1 Jernbaneloveret Registrering av private avtaler om eksisterende grense og fastsetting av samlet fast eiendom må være gebyrfritt. Det er registerfører sin plikt å oppmuntre til at private avtaler av slik karakter gis publisitet i matrikkelen. Som utgangspunkt angår ikke disse opplysningene andre enn de direkte berørte grunneiere. men er nyttig informasjon som bidrar til forvaltningsmessige rasjonalitetsgevinster for det offentlige. Det vil derfor være urimelig å pålegge grunneierne gebyr for denne myndighetsoppgaven.
- 7 1 -1 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl. Vi forutsetter at man lager entydige regler her. Dette ser ut til å gjelde landbrukseiendommer, og vil antakelig være sjeldne tilfeller i urbane strøk. Spesielt viktig er forholdet til panthavere.

Det eneste eksemplet vi ser for oss i bystrøk er tilfellet hvor et seksjonssameie består av en grunneiendom sammen med en anleggseiendom, og disse to matrikkelenhetene sammen kan utgjøre en 'samlet fast eiendom'. Skissen under illustrerer eksempelet; her vil 55/234 og 555/1 være objekter som ev. kan registreres som 'samlet fast eiendom' før den seksjoneres.

(Dette er for øvrig et vanlig eksempel på en byeieendom; vi kan dessverre ikke se at matrikkelloven gir klare anvisninger på hvordan slike skal kunne etableres og registreres. Det er normalt at eiendommer som dette ønskes seksjonert, og det strider i utgangspunktet mot forbudet om å seksjonere to gnr/bnr under ett.)
- 7 1 -1 Landbruks- og matdepartementet Landbruks- og matdepartementet viser til kommentaren til § 7-1 og bemerker at kommunens vedtak om registrering i matrikkelen av samlet fast eiendom ikke vil være bindende i forhold til spørsmålet om en eiendom som består av flere registerenheter kan regnes som en driftsenhet etter jordloven § 12.

Det følger av delegasjonsbestemmelser gitt av Landbruks- og matdepartementet 8. desember 2003 nr. 1479 at myndigheten til å avgjøre dette spørsmålet er lagt til fylkeslandbruksstyret.

Det vil være viktig at brukere av matrikkelen er klar over at opplysningen om samlet fast eiendom ikke vil ha selvstendig rettslig virkning og at det alltid må foretas en vurdering av landbruksmyndighetene av hvilke enheter som kan regnes som en driftsenhet. Bakgrunnen for dette er som kjent at eiendom som er nyttet til eller kan nyttes til jord- eller skogbruk ikke kan deles uten samtykke fra landbruksmyndighetene. Opplysningen om samlet fast eiendom i matrikkelen kan derfor ikke legges til grunn som dokumentasjon av delingsforbudet ved matrikkelføring, men kan for eksempel være til hjelp for å finne frem til hvilke tilfeller det vil være grunnlag for å innhente erklæring etter jordloven § 12 fjerde ledd. Landbruks- og matdepartementet peker på at dette bør kommenteres i forslaget til § 7-1.

7	1	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Begjæring bør være nok.
7	1	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	"Samlet fast eiendom" som en forvaltningsmessig enhet som skal vises samlet i Matrikkelen er en ny "kategori" og en ny sakstype, som i perioder vil kreve mange vedtak og mye arbeid med avklaringer mot brukeren og klageadgang etter forvaltningsloven. Bestemmelsene må bli mer utfyllende og det må avklares hvem som skal betale arbeidet med å etablere og forvalte (vedlikeholde!) kategorien "samlet fast eiendom". Tilskudd o.a vil være knytta til kategorien og kommunenes ansvar ved eventuelle feilregistreringer bør omtales.
7	1	-1	Samarbeidskommunene i Sør-Hedmark	Dette skulle i utgangspunktet være unødvendig da dagens dataprogrammer og registersystemer gjør enkelt å få ut alle opplysninger og alle eiendommer til en hjemmelshaver. At en landbrukseier "skifter" ut gårds- og bruksnummer med teignummer mener vi er meningsløst.
7	1	-1	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal,	I stedet for å bruke samlet fast eiendom, bør heller sammenføring av matrikkelenheter brukes.
7	1	-1	Sparebankforeningene og Finansnærings Hovedorganisasjon	Etter forslaget § 7-1 kan flere matrikkelenheter føres i matrikkelen som én samlet eiendom dersom enhetene brukes under ett og har samme hjemmelshaver. Det fremgår av merknadene til denne bestemmelsen at departementet vil vurdere å gi regler som sikrer at samlet fast eiendom blir håndtert som én eiendom ved tinglysning og offentlig saksbehandling. De to foreningene understreker viktigheten av at et slikt system sikrer et oversiktig og ensartet bilde i forhold til grunnboken for forhold hvor tinglysning er nødvendig for å sikre rettsvern.
7	1	-1	Statens landbruksforvaltning	I Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) Om lov om eiendomsregistrering er det i kapittel 7.5.1, Forslag frå utvalet, under bolken "Samla fast eigedom", nevnt "landbrukseiendom" i landbruksregisteret som et av en rekke tilfeller der det er behov for informasjon om hvilke matrikkelenhet som inngår i én slik samlet eiendomsenhet. I forslaget til forskrift er det ikke gått nærmere inn på dette (§ 7-1 Fastsetting av samlet fast eiendom). Vi tillater oss likevel å fremme vårt syn på dette området: Enheten landbrukseiendom i landbruksregisteret brukes i forbindelse med utmåling og kontroll av tilskudd til landbruket og i forbindelse med produksjon av kart over landbrukseiendommene. I landbruksregisteret er enheten landbrukseiendom definert som alle "landbruksgrunneiendommer" for en gitt eierkonstellasjon innenfor en kommune.

En landbrukseiendom kan bestå av en eller flere grunneiendommer. Det er landbruksforvaltningen i kommunene som ajourholder opplysningene i registeret om hvilke grunneiendommer som utgjør den enkelte landbrukseiendom. Endringer i hjemmelshaver til den grunneiendommen som er definert som hovednummer for landbrukseiendommen, ajourholdes via GAB hvor slike eiendommer er merket med "L" i feltet "bruk av grunn".

På bakgrunn av dialog mellom Statens Kartverk og SLF om den nye matrikkelen, legger SLF til grunn at L-merkingen blir konvertert over i matrikkelen til den kommunale tilleggsdelen med et eget felt for landbrukseiendommer. SLF vil utrede videre hvilken betydning merkingen i matrikkelen skal ha og de prosessuelle reglene rundt føringen av opplysningene.

Slik SLF vurderer det, vil en slik merking legge til rette for å hente eiendomsdata rett fra ny matrikkel slik at SLF på sikt ikke trenger å holde kopi av grunneiendomsdata og tilhørende eierforhold. Etter SLFs vurdering vil en slik merking være mer hensiktsmessig enn å benytte begrepet "samla fast eiendom" til å definere landbrukseiendom i matrikkelen for bruk i forbindelse med landbruksregisteret.

7	1	-1	Stavanger kommune - Kultur og byutvikling	Kommentar :Er vel mest aktuelt ved større landbrukseiendommer. Ser det som mest hensiktsmessig å sammenslå eiendommer i tettbygde strøk. Ingen videre kommentar.
7	1	1	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdelingen	Ved søknad om fradeling må det fastlegges fra hvilken eiendom som søknaden gjelder. Det kan være mulig at det må avholdes oppmålingsforretning for å få klarlagt dette.

Kapittel 8. Offisiell adresse

8	-1	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Generelle merknader Kapitlet inneholdt forskrifter til § 21 og den delen av § 25 som gjeldt offisiell adresse. Vi viser til våre merknader av redaksjonell karakter s. 1 til dette. Vi er glade for at ein i forskriftene til § 21 presiserer formålet med adresse. Men vi meiner formålet er for snevert definert i utkastet, jf. våre merknader til § 8-1. Ut frå MD sitt utkast til § 8-1, manglar forskriftsreglar for fastlegging av dekkingsområda for dei einskilde adressesystema. Reglar om dette bør koma i tillegg til dei reglane som er presentert. (Nærare grunngjeving er gitt i tilknytning til utkast til ny § 8-3 nedanfor. Forslaget medfører forskyving av nummereringa av dei etterfølgjande forskriftsreglane dersom MD tek dette til følgje.
8	-1	-1	Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen	Vi foreslår at kapitteloverskriften endres til "Adresser".

Matrikkelforskriften inneholder komplekse definisjoner og bestemmelser, og Posten Norge AS anbefaler en klar og konsis bruk av begrepene. Forskriften retter seg mot ulike grupper med en klar forståelse for begrepene innhold, men i siste instans er det befolkningen som vil presenteres med begrepene i den offentlige forvaltningens saksbehandling. Samspillet med befolkningen vil styrkes hvis definisjoner og begrepsbruk oppfattes som entydig, logisk og forståelig.

Offisiell adresse

Posten ønsker en tydeliggjøring av "offisiell adresse". Begrepet "adresse" er i dagligtale sterkt forbundet med postadressen. I forskriften eller kommentarene bør det henvises til at den offisielle adressen i denne sammenhengen ikke er en postadresse, ettersom den offisielle adressen inneholder flere andre elementer (for eksempel kommunenummer, veiident, g.nr./b.nr. osv.).

Bolignummer og Bruksnavn

Bolignummer er et sentralt element for flere offentlige og private brukere. Begrepet er foreløpig ikke innarbeidet hos store deler av befolkningen, og Posten oppfatter forslaget om å endre dette til bruksenhetsnummer som uheldig. Det har tatt mange år å få opp den kjennskapen som nå foreligger, og en begrepsendring vil reversere utviklingen. Bolignummer er ikke en del av postadressen i dag, men det er et element vi har vurdert å innføre. Foreløpig har Posten valgt å ikke innføre dette siden det skaper mer uro enn å gi oss enklere og bedre prosesser. Utfordringen for Posten blir tydeligst når bolignummeret påføres under veiadressen eller under postnummeret. Bolignummeret kan da sammenblandes med postnummeret og post kan bli feilsendt.

Det bør videre stilles krav til et enhetlig system for bolignummer, og ikke varierende praksis med betegnelse leilighetsnummer osv.

Innføring av bruksnavn eller bygningsnavn kan ikke gå på bekostning av kommunenes innføring av gateadresser der kommunene i dag ikke har innført slikt. Posten ønsker en langt sterkere prioritering av tildeling av gateadresser i kommunene. Postens bekymring retter seg mot at kommunene får fokus på bruks- og bygningsnavn, og en videre nedprioritering av gate-/veinavn. Posten vil også presisere at bruks-/bygningsnavn ikke er en del av postadressen.

Kommunenes rolle

Forskriften stiller ikke klare nok krav til at kommunene skal tildele gate-/veiadresse, og betydningen av dette. Det er etter vår vurdering ingen saklige grunner til at svenske og danske kommuner nærmer seg 100 prosent dekning av gate-/veinavn, mens det i Norge fortsatt finnes ca. 900 000 matrikkeladresser uten veiadresse.

Det er også for uklare regler for kommunens varsling av de som berøres av adressevedtak. Hvis kommunene skal varsle hjemmelshaver bør denne pålegges å varsle ev. leietakere og andre som berøres.

NSB har eiendommer som er store i utstrekning og har flere adkomstveier, eller strekker seg over flere stasjonsområder/holdeplasser, og da kan kun én offisiell adresse for eiendommen være misvisende for andre deler av samme eiendom. Her bør det være åpning for å kunne gi flere adresser eller stedsnavn under samme eiendom.

- 8 -1 -1 Statens kartverk I forskriften er det konsekvent brukt skriftformen vei. Vi mener det i Staten er vanlig praksis å benytte skriftformen veg. Dersom det ikke er spesielle årsaker til at skrifteformen vei er benyttet i forskriften, bør skriftformen veg etter vår oppfatning benyttes. At skriftformen veg kan brukes i både nynorsk og bokmål taler også for en slik løsning.

§ 8-1 Adresser, formål

- 8 1 -1 Bergen kommune Det mangler etter vårt syn et vesentlig element når det gjelder formålet med adresser. Det er helt korrekt at det er vesentlig for å finne fram, slik det er angitt i forslaget. Men adresser er også viktig nøkkelinformasjon i andre systemer og løsninger. Vi foreslår følgende tillegg i andre ledd:
Adresse skal også tjene som stedfestingsobjekt for informasjon som er knyttet til adresse i offentlige og private registre/arkiv der dette ikke er forbudt ved lov.
- 8 1 -1 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen I tillegg til dei 2 nemnde formåla er det eit uhyre viktig formål at offisiell adresse skal kunna nyttast som ein hovudnøkkel i stadfesting av informasjon og som nøkkel i romlege analysar, m.a.o. nøkkel i det nasjonale geodatasystemet som blei tilrådd etablert i 1971 og som seinare er fylgt opp både i lovgjeving og Stortingsmeldingar. Vårt forslag er at § 8-1 får følgjande tillegg (nytt tredjeledd. Utkastet sit tredjeledd blir fjerdeledd)
Adresse skal også tjene som stedfestingsobjekt for informasjon som er knytt til adresse i offentlige og private registre/arkiv der dette ikke er forbudt ved lov.
- 8 1 -1 Jernbanelverket Mange jernbanelieidommene er store og strekker seg over lange avstander og kan omfatte flere stoppesteder og stasjoner med bygninger beliggende langt fra hverandre og med ulike adkomst. Jernbanelverket mener det er behov for at en matrikkeenhet kan gis flere adresser. I det minste må del gis rom for ulike stedsnavn, hvor primærhensynet til de reisende samt beredskap ved f.eks. uttrykkingskjøretøy er det tungtveiende.
- 8 1 -1 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl. Det er positivt med en formålsparagraf. Det er en utfordring at adressetildeling, navnsetting og skilting er en kostbar prosess for kommunene. Fortetting presser fram behov for adresseendring hos andre enn de som er direkte berørt av nybyggingen. Dette koster både tid og penger for adressemyndigheten, og hvordan dette skal finansieres er uklart.
- 8 1 -1 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) Adresse er også en kode eller informasjonsbærer for å finne frem i digitale og analoge kart og registre.
- 8 1 -1 Statens kartverk Det bør synliggjøres at adresse er en viktig nøkkelopplysning (koblingskode) i og mellom andre systemer og løsninger i tillegg til å

gjøre det letter å finne fram. For å vise det foreslår vi et nytt ledd i bestemmelsen slik:

"Adresse skal også tjene som stedfestingsobjekt for informasjon som er knyttet til lovlig adresse i offentlige og private register/arkiv der dette ikke er i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av lov".

§ 8-2 Adresser, definisjoner

8 2 -1 Bergen kommune

I kommentarene til bokstav a er det uttalt at endring av ordlyden ikke er ment å innebære noen realitetsendring i forhold til dagens forskrift til delingsloven nr 15.1 første ledd, som så er sitert i kommentarene. Vi ser ingen grunn til at ikke dette (fortsatt) skal stå direkte i forskriften, og mener at den noe mer utfyllende forklaring av offisiell adresse er så vesentlig at den ikke bør "gjemmes bort" i kommentarene.

Vi mener det kan være hensiktsmessig med en presisering av offisiell adresse i forhold til postadresse, og foreslår følgende tatt inn i kommentarene for eksempel som nytt avsnitt:

Offisiell adresse må ikke forveksles med postadresse ettersom postadressen også består av postnummer og poststedsnavn. Videre er det elementer i den offisielle adressen som ikke finnes i postadressen, f.eks. gårdsnummer, bruksnummer, festenummer, bruksenhetsnummer, bruksnavn og bygningsnavn

Under bokstav b vil vi absolutt anbefale at terminologien blir veikode. Som nevnt i kommentarene er veident et begrep som benyttes i sosi-standarder med en annen betydning. Ellers er det liten tvil om at endelsen -kode (gate-/veikode) er innarbeidet i alle kommuner som hittil har hatt gate-/veiadresser. Denne endelsen er også benyttet så vel i dagens forskrifter til delingsloven så vel som i NOU 1977:46 Adresstildeling, og er i godt samsvar med forklaringer av begrepet i bokmålsordboka.

Under bokstav d vil vi foreslå at husnummer erstattes med det noe mer generelle begrepet adressenummer. Både fordi dette vil bli benyttet ved adresstildeling til "andre objekter og steder som det er viktig å finne fram til" hvor det ikke nødvendigvis er bygning, og dessuten er dette et begrep som er benyttet i dagens håndbok i kommunal adresstildeling (del 1), samt i GAB-systemet og tilhørende registreringsinstruks. I dagens forskrifter med kommentarer benyttes begge begrep, men vi vil påpeke at begrepet husnummer først kom inn i forskriftene i forbindelse med revisjon og tilpassing til boligadresseprosjektet i desember 2000 - uten at dette da var gjenstand for en dypere vurdering.

Etter vår oppfatning er begrepet adressenummer rimelig innarbeidet, selv om vi erkjenner at begrepet husnummer også benyttes i noen grad.

Kommentarene til bokstav g vil vi foreslå endres til:

Bruksenhetsnummer er det generelle begrepet som benyttes til å identifisere boliger og andre typer bruksenheter i bygning, og det er dette begrepet som bør benyttes. Da begrepet bolignumner likevel er noe innarbeidet, kan også dette begrepet benyttes for bruksenheter som er bolig.

I tillegg vil vi foreslå at definisjon av to nye begrep tas med:
h) bruksenhetsadresse, veiadresse eller matrikkeladresse med bruksenhetsnummer
i) tilleggsnavn, et ekstra adressenavn i tillegg til veinavn

Disse gis følgende kommentarer:

Til bokstav h: Dette er i hovedsak en videreføring av regelverket fra delingslovens forskrifter 15.1 hvor det heter at "en offisiell adresse kan enten være en gateadresse eller en matrikkeladresse, samt et eventuelt bolignumner", med nødvendig tilpassing til matrikkellovens

terminologi og gitt et eget navn; bruksenhetsadresse. I samsvar med kommentarene under bokstav g, må også begrepet boligadresse aksepteres her.

Til bokstav i: Tilleggsnavn kan omfatte eldre/historiske bruksnavn, eller navn på bygning eller institusjon, jf. § 8-3 andre og tredje ledd.

- 8 2 -1 Bærum kommune - Geodata Tilleggsnavn bør inn under definisjoner, da bruksnavn og bygningsnavn kan bli en del av adressen.

e): Det nye begrepet "atkomstadresse" bør ikke innføres.

f): "I områder hvor offisiell adresse ikke kan tildeles i form av veiadresse...."

- 8 2 -1 Fagadministrasjonen i Hedemarken kommunene Adresser - definisjoner:
" Begrepet veiident kan lett forveksles med de offentlige vegnumrene.
" Adresseparsell bør inngå i definisjonslista som adressebærende enhet.

- 8 2 -1 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen Det er svært nyttig å ha presise forklaringar av brukte ord og uttrykk for å sikra lik forståing og rett bruk av regelverk. Eitt av dei brukte orda og nokre av definisjonane bør gjerast meir presise. I tillegg vil det vera trong for eit par definisjonar til dersom MD tek til følgje vårt framlegg til ny § 8-3.

For omgrep b i utkastet bør ein nytta eit meir eintydig ord. Ordet veiident blir av vanlege folk og vegfagfolka brukt om dei offentlege vegnumra. Ordet adresseparsell vil vera eintydig for den aktuelle objekttypen. Vi tilrår derfor dette i staden for ordet veiident. Definisjonen for c) og d) bør gjerast enklare. I c) er nemn eventuelt underfestenummer. Dette meiner vi bør gå ut då det ikkje er tillate å ha underfestenummer. I den mon slike ennå finst, bør dei omnummererast seinast når matrikkelen er ferdig.

Forskriftsutkastet er basert på at gjeldande kommunal inndeling skal vera det geografiske dekkingsområde for adressessystema. Skal ein kunna nå det formulerte målet i forskrifta § 8-1 første ledd, vil ein ikkje rasjonelt kunna nå det ved slike rammevilkår. Dekkingsområde for eit adressessystem må vera fleksibelt i høve til eksisterande kommunal inndeling og konkret fastsetjast ut frå ei konkret vurdering av kva som vil vera mest tenleg. Vi nemner følgjande:

- a) Ei tildelt adresse må vera unik innafor det geografiske området som er eit naturleg avgrensa kommunikasjonsområde for landverts kommunikasjon og mest mogeleg vera stabil over tid.
b) Gjeldande kommunal inndeling vil mange stader ikkje tilfredsstillast desse tilhøva, og det er lite truleg at gjeldande kommunale grenser vil vera dei same om 10-15 år. (Det kan og teoretisk tenkjast at ein i framtida kan få så store kommunar at det og kan vera tenleg at ei adresseområde utgjer berre ein nærare avgrensa del av ein kommune.)
c) På Bergenshalvøya hadde ein mange ulemper, ja nokre svært alvorlege som følgje av at adressessystema var bygd opp etter den kommunale inndeling. (Fleire like adresser innafor eit naturleg avgrensa trafikkområde.) Ved samanslåing av 5 kommunar i 1972 fekk kommunen store ekstrakostnader med å endra alle adresser som ikkje var unike innan nye kommunegrenser og mange adressehavarar miste

noko av sin identitet og fekk i tillegg varierende grad av ulemper. (Ideelt burde ein berre hatt eitt og ikkje som nå 2 adresseområde på Bergenshalvøya.)

d) I vår region utgjer området mellom Bergen og Sognefjorden eit naturleg og kommunikasjonsmessig avgrensa område mens Osterøy, som og deltek i det regionale fellesskapet, geografisk og kommunikasjonsmessig er eit område der kommunegrensene også er tenlege som grenser for eit adresseområde. Det første området femner om 8 kommunar og ein geografisk avgrensa del av Høyanger kommune. Geodataplanen frå 2000 for området konstaterer at største mangel på geodataområdet er manglande adresssystem og at det burde vera ei prioritert oppgåve å få retta på dette. (Knappt 10 % av adresseiningane var tildelt vegadresse) I eit forprosjekt 2000 blei klarlagt at utbygging av adresssystemet for område bør baserast på at adressene er unike innan nemnde geografiske område. Dette blei tilrådd av alle uttrykingsinstansane, ei samla transportnæring og Posten. Desse fekk til høyring ulike inndelingsalternativ, m.a. adresssystem basert på gjeldande kommunal inndeling. Alle dei aktuelle kommunestyra i regionen fylgde opp nemnde tilråding frå høyringa og det kom heller ikkje innvendingar då kommunestyresakene blei lagt ut offentleg før vedtak blei gjort. Kommunestyra har deretter fastsett felles kommunale retningsliner til delings- og plan- og bygningslova for adresssystemet, fastsett inndeling av området i adresseparsellar og vedteke namna for desse. (Att står arbeidet med tildeling av adresser, skilting og å få på plass finansieringa av dette.)

Med basis i ovannemnde tilrår vi følgjande formulering av bokstav b, c, d og nye h og i. (Bokstav a, e, f og g uendra)

- b) adresseparsell, et nummer som entydig identifiserer det objektet innen adresseområdet som den enkelte adresse skal gis nummer til
- c) veinavn, navn på en adresseparsell
- d) husnummer, et nummer og en eventuell bokstav som sammen med et veinavn entydig identifiserer en adresseenhet innen aktuelt adresseområde
- h) adresseområde, geografisk område der veiadressene er unike
- i) adresssystem, regelverket for veiadressene i et adresseområde

Nytt punkt; § 8-3 Adresseområde

Med bakgrunn i våre merknader til § 8-2 og våre erfaringar tilrår vi at forskrifta får følgjande nytt punkt og tilhøyrande tekst:

Kommunen, eventuelt i fellesskap med andre aktuelle kommuner, fastsetter grensene for et adresseområde og det tilhørende adresssystemet. Grensene og systemet kan endres når det vil være tjenlig.

Før kommunen gjør vedtak etter første ledd, skal de sivile beredskapsinstansene, Posten, transportnæringen og fylkesmannen være rådspurt.

Fylkesmannen kan gi pålegg om at flere kommuner skal etablere felles adresseområde.

Merknader til forslaget: Første ledd inneber at for kommunar som ikkje har etablert adresssystem, skal kommunen gjennomføra nemnde høyring før vedtak blir gjort. Dette gjeld også om kommune ønskjer at adresseområdet skal ha samanfallande grense med kommunegrensene. Tilsvarande høyring skal og gjennomførast der det er aktuelt å endra dekkingsområde for eit eksisterande adresssystem til også å gjelda område utanfor kommunegrensene.

Med uttrykket beredskapsinstansene er her meint; ambulanse, brann, lensmenn/politi.

Me transportnæringa er meint drosje- og transportsentralar o.l. Fylkesmannen er høyringspart p.g.a. overordna leiing av den sivile

tryggleiken og heimelen i utkastet § 8-3 første ledd om å kunna pålegge kommunar å etablere vegadresser.

Siste ledd er ein konsekvens av MD sitt forslag i § 8-3 første ledd.

8 2	-1	GeoForum	Begrepet veiident er allerede i bruk (av Statens vegvesen), og vi mener man bør videreføre begrepet gatekode eller gatenr og dermed også gateadresse. Dette er godt innarbeidede begreper. g) bruksenhetsnummer, en bokstav og et nummer som identifiserer den enkelte bruksenheten innenfor en inngang i en bygning.
8 2	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	b) Gatekode (alternativ veikode) er godt innarbeidet og bør kunne brukes videre. Hvis ikke, bør det brukes veiidentifikasjon helt ut. e). Synes adkomstadresse er et meget bedre begrep enn veiadresse. d). Bruke adressenummer istedenfor husnummer slik at det dekker alt som kan adresseres.
8 2	-1	Jernbaneverket	Ved eiendomsdelingen mellom NSB AS og Jernbaneverket mener Jernbaneverket at hver av partene sine eiendomsobjekter må gis separate identiteter med husnummer eller evt. undernummer der husnummer er likt. Bokstav f) For Jernbaneverket kan det være en fordel om man har ensartede adresseregler for hele landet. siden mange jernbaneeiendommer er langstraktegrunneiendommer som kan ha behov for ulike adresser og steds navn. En enkelteiendom kan omfatte flere stoppesteder for toget og disse må kunne angis med en egen adresse eller stednan kombinert med postnummeradresse. Matrikkelloven forutsetter at kommunen selv skal fastsette adressen.
8 2	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	- § 8-2b Vi vil foreslå at man fortsatt bruker den etablerte betegnelsen gatekode, eventuelt veikode. Veiident er et typisk databasebegrep. - § 8-2d Betegnelsen adressenummer er bedre enn husnummer. Det er ikke alltid hus som skal adresseres, og adressenummer er et godt innarbeidet begrep. - § 8-2e Adkomstadresse er bedre enn veiadresse. - § 8-2f Det er klargjørende at man i kommentarene bruker begrepet ytre inngang. - § 8-2g Vi er enige i at bruksenhetsnummer er en bedre betegnelse enn bolignummer.
8 2	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Her synes det for oss som om det ligger en svak datamodell til grunn, og begrepene er ikke logisk/intuitivt dekkende: - "Veinavn" om navn på en plass - "Veiident" om navn på et område - "Veiadresse" om en adresse som er byget opp av et områdenavn og et

husnummer.

Paragrafen bør omarbeides totalt, og en figur som gjengir datamodellen, ville klargjøre begrepene og deres indre sammenheng.

Objektet for tildeling av adkomstadresse er i utgangspunktet en inngangsdør og naturlig adkomst frem til denne. På ubebygde eiendommer peker regulert adkomst seg naturlig ut som objektet. På de få gjenværende vil det allikevel måtte brukes faglig skjønn.

- "Bruksenhetsnummer" er bedre enn "boligadresse".

8	2	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Departementet er tydelig i tvil når det gjelder bruk og forklaring til de forskjellige definisjonene. Noe entydig svar er ikke gitt i vår interne høringsrunde, så her må departementet ta utgangspunkt i de enkelte høringsuttalelsene.
8	2	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	b) Veikode foreslås i stedet for begrepet veiident.
8	2	-1	Posten Norge AS	Paragrafen; - a) Offisiell adresse; Her bør det spesifiseres bedre hva som menes. Etter vår vurdering bør det også tydeliggjøres at en postadresse er forskjellig fra en offisiell adresse. - b) Veiident; Elementene (kommunennummer, veinummer, husnummer m/bokstav og ev. bolignummer) bør tas med. - e) Veiadresse; (veinavn med husnummer og bokstav) Vi har ingen kommentarer til at gateadresse endres til veiadresse. Begrepene "atkomst" og "atkomstadresse" er presise, og kan med fordel benyttes når man beskriver adressens sammenheng med atkomsten. - g) Bruksenhetsnummer; Vi synes det er uheldig at det innarbeidede begrepet bolignummer endres til bruksenhetsnummer og tror dette kan reversere noe av utviklingen i bruk av bolignummer. - Bør bruksnavn/bygningsnavn (tilleggsnavn) ha et eget punkt i definisjonslisten? Det som heter "Adressenavn" bør også beskrives samme sted. Kommentarene; - I kommentarene brukes begrepet "den offisielle adressen" igjen, og det må på et eller et annet sted fremkomme at dette ikke er postadressen. Det kan egentlig stå at postnummer og poststedsnavn ikke er elementer i den offisielle adressen - Teksten "I områder hvor offisiell adresse ikke tildeles i form av veiadresse..." kan endres til "Dersom ikke veiadresse kan tildeles..."
8	2	-1	Ringsaker kommune	Adresser - definisjoner: o Begrepet veiident kan lett forveksles med de offentlige vegnumrene. o Adresseparsell bør inngå i definisjonslista som adressebærende enhet.

Forskriften og merknaden bør endres for det som gjelder offisiell adresse. Definisjon av offisiell adresse flyttes til forskriften og henvisningen til delingsloven kan gå ut. Bokstav a i bestemmelsen vil da kunne lyde:

"offisiell adresse, en identifikasjon som entydig betegner en adresseenhet innenfor en kommune og som er registrert i matrikkelen. Med adresseenhet menes det område, bygning, bygningsdel eller bolig som adressen viser til. En offisiell adresse kan enten være en veiadresse, en matrikkeladresse eller en bruksenhetsadresse".

I merknadene til bokstav a ville det være hensiktsmessig med en avklaring på hva offisiell adresse er i forhold til postadresse. Det kan klargjøres med et tillegg i merknadene til bokstav a slik:

"Offisiell adresse må ikke forveksles med postadresse ettersom postadressen også består av postnummer og poststedsnavn. Videre er det elementer i den offisielle adressen som ikke finnes i postadressen, f.eks. gårdsnummer, bruksnummer, festenummer, bruksenhetsnummer, bruksnavn og bygningsnavn".

Veiident bør endre navn til gate-/vegkode. Gate-/vegkode er det begrepet som er innarbeidet i de fleste kommuner. Kode er benyttet i forskriftene til delingsloven i 15.7 og i NOU 1977:46. Når utgangspunktet er at reglene fra delingsloven i hovedsak videreføres kan det ikke være noen grunn til en endring fra gate-/veikode til veiident. Som det går fram av merknadene er veiident riktignok benyttet i SOSI standarden, men da med en annen betydning.

Husnummer foreslås endret til adressenummer. Adressetildeling kan skje til andre objekt enn hus. Adressenummer er det begrepet er benyttet i håndbok i kommunal adressetildeling og dagens GAB med tilhørende registreringsinstruks. Begrepet husnummer var noe som først kom inn i 2000 i forbindelse med Boligadresseprosjektet.

Definisjon av matrikkeladresse, bokstav f bør gis et tillegg slik: "matrikkeladresse, gårds- og bruksnummer og eventuelt festenummer, eventuelt også et undernummer, samt et matrikkeladressenavn.

Matrikkeladressenavn er nedfelt i registreringsinstruksen for GAB, og var med i veiledningsteksten på A-1 blanketten. Matrikkelnavnet er et element som blir overført fra GAB til Folkeregisteret og fastsetting av navnet bør skje som en del av adresseringen og ikke i Folkeregisteret. Gårdsnavn og andre kjente stedsnavn vil være velegnet som matrikkeladressenavn og vil bli nærmere omtalt i adresseveilederen Kartverket utarbeider.

Matrikkeladresse skal etter gjeldende policy være unntaket som offisiell adresse. For å gjøre dette tydeligere foreslår vi å endre første setningen i merknaden til bokstav f ved å tilføye et kan slik, "I områder hvor offisiell adresse ikke kan tildeles i form av veiadresse ..." Det foreslås også endringer i § 8-3 som viser det samme.

I tillegg vil vi foreslå at definisjon av to nye begreper tas med:

h) bruksenhetsadresse, veiadresse eller matrikkeladresse med bruksenhetsnummer

i) tilleggsnavn, et ekstra adressenavn i tillegg til veinavn

Disse gis følgende kommentarer:

Til bokstav h: Dette er i hovedsak en videreføring av regelverket fra delingslovens forskrifter 15.1 hvor det heter at "en offisiell adresse kan enten være en gateadresse eller en matrikkeladresse, samt et eventuelt bolignummer", med nødvendig tilpassing til matrikkelovens terminologi og gitt et eget navn; bruksenhetsadresse.

I samsvar med kommentarene under bokstav g, må også begrepet boligadresse aksepteres her.

Til bokstav i: Tilleggsnavn kan omfatte eldre/historiske bruksnavn, eller navn på bygning eller institusjon, jf. § 8-3 andre og tredje ledd.

8 2 -1 Statistisk sentralbyrå (SSB) - Veiadresse eller atkomstadresse. SSB støtter veiadresse som betegnelse.
- Veiident. eller veinr. SSB støtter veiident.
- Bolignr. eller bruksenhetsnr. Logisk sett vil bruksenhetsnr. være den korrekte betegnelsen. Siden bolignr. etter hvert har blitt et kjent og innarbeidet begrep bl.a. i samband med folkeregistreringen og merkingen av boliger med bolignr. anbefaler SSB fortsatt bruk av bolignr. som betegnelse.

8 2 -1 Stavanger kommune - Kultur og byutvikling § 8-2 pkt. d) husnummer ....
Vår kommentar: Etter vårt skjønn skal ikke ubebygde eiendommer adresseres. Kun bygg som oppsøkes av publikum. Vi ønsker at "eiendommer" fjernes fra pkt. d).

Til § 8-2 Adresser, definisjoner Jf. matrikkeloven § 21 og 25

Bokstav e:

Vår kommentar: Vi ønsker begrepet Atkomstadresse brukt i forskriften. Atkomstadresse er et begrep som understreker vårt skjønn når det tildeles adresser.

§ 8-3 Adresseform

8 3 -1 Bergen kommune Til andre og tredje ledd. Vi er videre usikre på hvor sterkt vi skal forstå begrepene "kan hjemmelshaver kreve" og "på anmodning fra hjemmelshaver" i andre (2) og tredje (3) ledd. Etter vår oppfatning må begge begrep vurderes i lys av kommentarene til lovens § 21 hvor det heter: "Kommunen må i begge tilfella på fritt grunnlag vurdere eit eventuelt framlegg frå eigar om å endre eller slette adressenamn opp mot omsyn som talar mot ei slik endring", samt det forhold at det er kommunen som er formell adressemyndighet etter samme § 21. At det skal mye til for at kommunen ikke etterkommer et krav om at bruksnavn skal tas med i den offisielle adressen, er rimelig klart. (Og i de fleste tilfeller godt i samsvar med kommunale kulturvern hensyn.) Men det bør være grunnlag for at kommunen som adressemyndighet må kunne vurdere slike krav og eventuelt ikke etterkomme dem. Ut fra tilsvarende vurdering, bør det også være mulig for kommunen selv å vedta at navn på bygning eller institusjon skal inngå i den offisielle adressen, uten at det foreligger en anmodning fra hjemmelshaver. Disse vurderinger bør etter vår oppfatning tas inn i kommentarene til andre og tredje ledd.

8 3 -1 GeoForum I andre og tredje ledd bør kommunen også på eget initiativ kunne tildele et tilleggsnavn.

8 3 -1 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad 2) og (3) er bra og støttes. Har vært sterkt savnet.

- 8 3 -1 Gjesdal kommune - Tjenesteområde areal-, naturressurs- og miljøforvaltning
- Forskriften har innskrenket muligheten til å benytte et tilleggsnavn i adressen i forhold til ot.prp. kap. 16.2.
- Gjesdal kommune vurderer denne innskrenkningen av muligheten for å benytte et tilleggsnavn i adressetildelingen som problematisk.
- Ønskelig at forskriften utvider muligheten til å benytte tilleggsnavn for større områder enn en registerenhet slik at små grender kan benytte tilleggsnavn i adressen

Fordi:

Ved tildeling av veiadresser som skal erstatte matrikkeladressene i kommunen ser vi stor nytte av muligheten av å kunne tildele et tilleggsnavn i tillegg til veiadressen for å kunne ivareta områdenavn m.m. som betyr mye for innbyggerene i for eksempel små grender. I tillegg mener vi at mange områdenavn (grendenavn) hører hjemme i adressen fordi en raskt lokaliserer området i tillegg til veinavnet.

- 8 3 -1 Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold
- I (2) bør det være anledning til å ha to adresser - både en adkomstadresse og en steds-/bygningstilknyttet adresse - på flere adresseobjekter. "Rådhuset", "Thornegården", "Sentralbanestasjonen" osv. Forutsetningen for disse må være at de er allment kjent og (vil) brukes av mange som identifikator.

- 8 3 -1 Posten Norge AS
- Kommentarene;
- Ettersom flere adresser kan ha samme tilleggsnavn blir det spesielt viktig at den unike veiadressen tildeles fra kommunene.

- 8 3 -1 Statens kartverk
- Det er litt uklart hva som ligger begrepet "kan hjemmelshaver kreve" og "på anmodning fra hjemmelshaver" i andre og tredje ledd. I merknadene til § 21 fjerde avsnitt i Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) er det uttalt at en kommune på fritt grunnlag må kunne vurdere et forslag fra eier om å endre eller slette bruksnavn opp mot forhold som taler mot en endring. Kommunen må som formell adressemyndighet kunne vurdere slike krav og eventuelt ikke etterkomme dem. Likeledes bør kommunen ha mulighet til å selv vedta at navn på bygning eller institusjon skal inngå i den offisielle adressen uten at det foreligger en anmodning fra hjemmelshaver.

§ 8-1, 1.ledd

- 8 3 1 Bergen kommune
- For å understreke matrikkeladresse som unntak fra hovedregelen om veiadresser, vil vi foreslå følgende endring i første ledd (1), andre setning:
- Kommunen kan for deler av kommunen bestemme at offisiell adresse for en tidsbegrenset periode føres i form av matrikkeladresse...
- Vår intensjon er at kommunene bør ha et bevisst forhold til at veiadresser skal innføres for hele kommunen, og gi seg selv en rimelig tidsfrist for denne overgangen, noe som bør kunne tas med i merknadene til § 8-3.
- 8 3 1 Bærum kommune - Geodata
- Teksten "inntil videre" bør byttes til "tidsbegrenset" for tydeligere å få frem at matrikkeladresser er noe bør komme bort i fra.

8 3	1	Posten Norge AS	- Posten er positiv til at Fylkesmannen kan pålegge kommunene å tildele veiadresser. - Det må her presiseres at den offisielle adresse ikke er en postadresse, alternativt må
8 3	1	Statens kartverk	For å understreke at matrikeladresse skal være unntaket fra hovedregelen om veiadresse foreslår vi at første ledd andre setning blir formulert slik: "Kommunen kan for deler av kommunen bestemme at offisiell adresse for en tidsbegrenset periode føres i form av matrikeladresse ..." Kommune bør få et bevisst forhold til at det skal innføres veiadresser for hele kommunen og gi seg selv en rimelig frist for overgangen.
8 3	1	Statistisk sentralbyrå (SSB)	SSB støtter ubetinget behovet for å innføre et enhetlig og felles adressesystem i Norge som innebærer veiadresser i hele landet.
8 3	1	Suldal kommune (Hjelmeland og Sauda lik uttalelse)	"inntil videre", er overflødig og bør strykast.

§ 8-3, 2.ledd

8 3	2	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	I andre ledd er heimla ein regel som mange vil bli glade for. Særleg gjeld det der ein adresseparsell dekker fleire gardsnummer og der berre eitt av desse er brukt som vegnamn. I adresseprosjektet for vår region er det opplyst at adressehavarar som ønskjer det, gjerne kan bruka gardsnamnet der dei bur som tilleggsidentifikasjon til vegadressa f.eks. i oppføring i telefonkatalog, postregister o.l. men då må dei sjølv melde frå om dette til vedkomande instans. Slike tillegg blir ikkje lagt inn i det offisielle adresseregisteret. Vi ser dette som ei betre ordning enn den som er foreslått i forskriftsutkastet og det ville vore fint om nemnde praksis (som og er i bruk fleire stader i landet, blei heimla i forskrifta. I så fall kunne andre ledd i forskrifta lyde slik: Adressehaver som måtte ønske det, kan hos aktuell instans (folkeregisteret, telefonkatalog, Postens kunderegister, abonementsregistre o.l.) be om at adressen også skal omfatte et tilleggsnavn i form av gårdens bruksnavn, dersom navnet faller språklig og geografisk sammen med et nedarvet stedsnavn, jf. lov om stadnamn.
8 3	2	Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski	Vi støtter forslaget om at det åpnes for at adressen også kan inneholde et tilleggsnavn i form av gårdsnavnet.
8 3	2	Posten Norge AS	Vi må få frem at bruksnavnet ikke er et element i postadressen

§ 8-3, 3.ledd

8	3	3	Bærum kommune - Geodata	"....., kan kommunen på eget initiativ eller anmodning fra hjemmelshaver ...."
8	3	3	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Muligheten for bruk av tilleggsnavn er positiv.
8	3	3	Posten Norge AS	Vi må få frem at bygningsnavnet ikke er et element i postadressen
8	3	3	Ullevål universitetssykehus	Som IT-ansvarlig for medisinsk nødmeldetjeneste i Oslo og Akershus, så har jeg følgende kommentar: For AMK-sentralene som betjener medisinsk nødtelefon 113 og for ambulansetjenesten så er det et sterkt ønske at alle kommuner snarest mulig går over til å benytte veinavn og husnummer på alle sine bygninger, både for fastboende og hytter. Dette fordi dagens løsning med gårds og bruksnummer skaper problemer for våre operatører når det gjelder å stedfeste hvor pasienter befinner seg, og for ambulansen å finne frem til aktuelt sted. Bl.a. så har vi problemer med flere punkter i kartet med samme matrikeladresse o.s.v. Verken IT-systemene hos oss eller hos en del andre aktører vi er avhengig av er spesielt godt forebredt på adresser med gårds og bruksnummer. Manglende koordinater på hytter skaper også problemer for våre helikoptre, når de raskt har behov for å finne pasienter. Utformingen av paragrafen nedenfor er derfor litt for defensiv etter vår mening. Vi skulle ønske at denne utskiftingen gikk vesentlig raskere.

§ 8-4 Kretsinnndeling

8	4	-1	Bærum kommune - Geodata	Hvorfor er ikke postkrets med her? Sett i et større perspektiv er postkrets også en del av en adresse bl.a. for å finne frem. Statens Kartverk og Posten har inngått et samarbeid om dette og det er en viktig del av adresseringen på landsbasis.
8	4	-1	Matrikelutvalget for Telemark og Vestfold	Knytningen mellom adkomstadresse og aktuelle kretser må løses av matrikkelssystemet og som en ren maskinjobb. Dette er en ren punkt-i-polygonjobb. Og den trenger ikke regulering i forskrift. (Men ansvaret for at de aktuelle kretsene er på plass og er pålitelige, burde fastslås et eller annet sted, minst i Norge digitalt.) Paragrafen kan gå ut.
8	4	-1	Posten Norge AS	Paragrafen; - Ingen merknader.

Kommentarene;

- Vi registrerer at Postnummergrensene ikke er en del av de offisielle kretsene, men henstiller til at dette vurderes på nytt.

8 4 -1 Statens kartverk Postkrets antas ved en inkurie å ha falt ut av merknadene til bestemmelsen. Vi mener "tettsted" også må tas med her.

§ 8-5 Tildeling av adresse

8 5 -1 Fagadministrasjonen § 8-4 og dei følgjande §§ 8-5, 8-6, 8-7 og 8-8 er reglar som gjeld tildeling ene i region av adresse og om endring av tildelt adresse. Vi vil få eit meir ryddig Nordhordaland og regelverk ved å slå saman alle reglene som gjeld tildeling og endring av Gulen adresse under ei overskrift: Tildeling og endring av adresse

I § 8-4, fjerde ledd er tatt inn orda " som skal endres". Er det ein trykkfeil at regelen berre gjeld for endring og ikkje også for etablering? Reservasjonen bør gjelde begge tilhøva og både vei- og matrikkeladresse. Tilhøvet er ikkje kommentert.

Etter definisjonen i § 8-2 er også matrikkeladresse omfatta av omgrepet adresse. Nokre stader i utkastet er brukt ordet adresse der det eksplisitt er meint vegadresse, f.eks. i § 8-4 femte ledd. Dette må rettast for å få eit klart regelverk.

I § 8-5 fjerde ledd bør siste setning endrast til at kommune kan krevja at uttale skal vera skriftleg og grunnitt.

I § 8-6 er rekna opp kva einingar som skal tildelast adresse. Ei av desse er bygning brukt til næringsverksemd. Det er svært mange bygningar som blir brukt i næringsverksemd som det ikkje er trong for å gje eigne adresser. Regelen bør justerast. Det som er viktig å ha som adresseeining i høve til næring er bygning med fast arbeidsplasslokalisering.

I § 8-8 tredje ledd er 9900 sett som høgste nummer. Dette må vera 9999. Vidare er det i dette leddet sagt at bokstav berre kan nytast for å unngå omnummerering i tidlegare tildelte adresser. I uregulert strøk kan det og vera rasjonelt i ein del tilfelle å gje bokstavtillegg der det ikkje har vore tildelt adresse før. Som eks. kan nemnast der avstandsprinsippet blir brukt og det til ein felles parkeringsplass er stitilkomst til ein del hytter. Her kan det vera tenleg å gje talnummer ut frå parkeringsplassen sin avstand frå startpunktet til adresseparsellen og eit bokstavtillegg til nummeret for dei einskild hyttene. Eit anna tilfelle der bokstavtillegg kan vera aktuelt er adresseeiningar i ein tilkomstveg utan eige vegnamn og avstandsprinsippet blir nytta for hovudvegen.

Med bakgrunn i ovannemnde tilrår vi at forskriftene for adressetildeling blir lydane slik:

§ 8-5 Tildeling og endring av adresse

(1) Kommunen tildeler eller endrer adresse ved å føre adressen og endring i denne i matrikkelen.

(2) Følgende enheter skal normalt tildeles vei- eller matrikkeladresse: Bygning som brukes til boligformål, fritidsformål, foretak, offentlig eller publikumsrettet virksomhet. Det samme skal ubebygde eiendom som er planlagt bebygde med slik bygning.

(3) Adresse skal tildeles så tidlig som mulig og senest når det gis tillatelse til igangsetting av byggetiltak eller straks folkeregistermyndigheten, hjemmelshaver eller fester krever dette. Dersom adressen ligger i uregulert strøk, kan kommunen likevel vente

til den har gitt tillatelse til igangsetting av byggetiltak.

(4) Når det er nødvendig for å få klarere og mer entydige adresser, kan kommunen endre eller slette tidligere tildelte adresser i samsvar med bestemmelsene her.

(5) Veiadresser skal knyttes til kjørbare gate, vei eller plass. Dersom dette ikke er mulig, kan veiadresser knyttes til sti eller et entydig avgrenset område. Før kommunen tildeler eller endrer veiadresse eller bruksenhetsnummer skal de som vedtaket får virkning for, få mulighet til å uttale seg. Varslet skal være skriftlig. Kommunen kan kreve at uttalelse skal være skriftlig og grunnlagt.

(6) Kommunen skal tildele alle gater, veier, stier, plasser og områder som blir brukt til offisiell adressering en entydig identifikasjon (adresseparsellnummer) og et navn (veinavn) som er entydig innenfor adresseområdet. Skrivemåten fastsettes etter reglene i lov om stadnamn. Navnet skal ha maksimalt 30 tegn. Inntil navnet er fastsatt skal adresseparsellnummeret skiltes som veinavn.

(7) Bygning eller eiendom skal ha veiadresse til den veien som er godkjent som atkomst dersom ikke særlige grunner gjør at dette må fravikes. En bygning eller eiendom kan ha veiadresser til ulike veier. Dersom bygningen har flere hovedinnganger, kan hver inngang gis egen vei- eller matrikkeladresse. I bygning med flere boliger der disse har atkomst fra forskjellig ytre inngang, skal hver enkelt inngang føres i matrikkelen med egen vei- eller matrikkeladresse.

(8) Veiadressene nummereres fortløpende. Langs vei eller liknende anvendes ulike nummer på høyre side sett fra veiens startpunkt, mens like nummer anvendes på venstre side. Adresser knyttet til et område nummereres tilsvarende så langt det passer. Når det er hensiktsmessig, kan kommunen tildele husnummer i henhold til veiadressens avstand fra adresseparsellens startpunkt, angitt i nærmeste hele timer.

Regelen om like og ulike nummer gjelder også her.

Nummeret løper fra 1 til 9999. Ved behov kan det i tillegg til nummeret brukes en bokstav. Bokstav skal gis i alfabetisk orden. Der det brukes bokstav i tillegg til et nummer, skal alle adresseenheter med samme nummer ha bokstavtillegg.

(9) Dersom flere boliger (leiligheter eller hybler) deler samme vei- eller matrikkeladresse, skal hver bolig gis et bruksenhetsnummer i samsvar med nasjonal standard slik at den offisielle adressen består av vei- eller matrikkeladresse og bruksenhetsnummer. Andre bruksenheter (lokaler) kan tildeles adresse på samme måte.

8	5	-1	Matrikelutvalget for Telemark og Vestfold	<p>Det kan synes hensiktsmessig å tildele adresser som to uavhengige prosesser, først en adkomstadresse, så et bruksenhetsnummer. I alle fall så lenge ikke alle adkomstadresser er i bruk som element i et bruksenhetsnummer.</p> <p>I utvalget er det stor usikkerhet om det er en god løsning å tildele adresse til bruksenheter som ikke er lovlige, selv om de brukes som selvstendig enhet.</p>
8	5	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Er det bevisst at skolekrets og postkrets er utelatt?
8	5	-1	Posten Norge AS	Paragrafen; - Ingen merknader. Kommentarene;

- Kommunene må pålegges klare direksjoner på varsling til de som berøres av adressevedtak. Det bør minimum være et krav om at det i brevet til oppsitter står at "Det er oppsitter som skal varsle de som berøres av adressevedtaket", eller lignende.

- 8 5 -1 Skien kommune - Byutviklingsavdelingen
- Det er uklart hvilken definisjon adresse har i matrikkelforskriften § 8-5 bestemmelser om tildeling av adresse. Den finnes ikke blant definisjonene i matrikkelforskriftens § 8-2. Dette får blant annet konsekvenser ved bestemmelsen i femte ledd der kommunen skal varsle om tildeling eller adresseendring i forkant av et vedtak. Er det snakk om et nytt vegnavn etter matrikkelforskriftens § 8-7 vil det være mest hensiktsmessig å varsle ved annonsering i lokale aviser. Der det er snakk om tildeling eller endring av husnummer kan det være aktuelt å varsle skriftlig de dette vedtaket får virkning for. Det er også uklart om matrikkelforskriftens § 8-5 tredje ledd gjelder ved tildeling av ny adresse, endring av eksisterende eller begge deler.

§ 8-5, 2. ledd

- 8 5 2 Alta kommune
- Adresse skal tildeles "senest når det gis tillatelse til igangsetting av byggetiltak". Bestemmelsen sikrer tildeling av adresse til nye bygg men må sees i sammenheng med lovens § 21 som krever at kommunen varsler berørte parter om tildelt adresse "før kommunen gjer endelig vedtak"
- 8 5 2 GeoForum
- Det kan være hensiktsmessig å tildele adresse ved igangsetting av tiltak i områder som er regulert, og hvor reguleringsplanen følges. I andre saker kan det være vanskelig å ha adressen klar når tillatelsen til igangsetting gis. Der det godkjennes en ny reguleringsplan, starter navneprosessen for en ny regulert vei når planen er godkjent. Et forslag til et nytt veinavn skal behandles etter reglene i lov om stadnamn. Forslaget må derfor legges ut til høring i to måneder, i tillegg til at det skal settes av to måneder til saksbehandling hos navnekonsulentene. Dette er i henhold til forslaget om ny forskrift til lov om stadnamn, hvor endringene i loven trer i kraft fra 1. august 2006. I tillegg må det regnes saksbehandlingstid i kommunen, mens en byggesak (enkle tiltak) må være behandlet innen tre uker. Da tar navnesaken lengre tid enn byggesaksbehandlingen, og forslaget her i forskriften lar seg ikke gjennomføre.
- Vi foreslår derfor følgende endring:
(2) Adresse skal tildeles så tidlig som mulig og senest ved ferdigattest for byggetiltaket.
- Siden det ikke er samsvar mellom de to forskriftene, må departementet ta hensyn til hva som kommer til å stå i forskriften til lov om stadnamn.
- 8 5 2 Hole kommune - Areal- og byggesak
- Det kan være hensiktsmessig å tildele adresse ved igangsetting av tiltak i områder som er regulert og der reguleringsplan følges. I andre saker kan det være vanskelig å ha adressen klar ved igangsettingstillatelse. Der det godkjennes ny reguleringsplan starter navneprosessen på ny regulert vei når planen er godkjent.
- Foreslår at adresse bør tildeles snarest og senest ved ferdigattest.

- 8 5 2 Stokke kommune Her bør uansett minimumskravet være at den boenheten som skal ha adresse må være godkjent av kommunen som bolig, dvs. egen boenhet. Hvis ikke kan vi bli pålagt å registrere nye adresser på "ulovlige" boenheter. Publikum vil være i god tro dersom de får godkjent flytting til adresse, selv om boenheten ikke er godkjent. Publikums interesse er da ikke ivaretatt hva gjelder brannkrav, forsikring osv. I dag nekter vi "folkeregisteret" flytting på adresser som ikke har godkjent boenhet. Rådmannen mener den nye forskriften på dette punktet er uheldig

§ 8-5, 3. ledd

- 8 5 3 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl. Setningen: "Dersom adressen som skal endres, ligger i..." bør endres til "Dersom adressen som skal tildeles eller endres, ligger i..."
- 8 5 3 Sandefjord kommune - Geodata- og oppmålingsseksjon Punkt 3 hvor det bla. lyder "Kommunen skal tildele adresse straks folkeregistermyndigheten, hjemmelshaver eller fester krever dette" bør endres.
Dette punkt kan "misbrukes" ved at det for eksempel kan kreves adresse til bygninger som ikke er godkjent for beboelse (etter plan- og bygningsloven).
Det kan dermed fort oppstå uønskede boligetableringer hvor det offentlige har medvirket ved at det er tildelt offisiell adresse.
- 8 5 3 Stavanger kommune - Kultur og byutvikling (3) I andre linje står det.. .Dersom adressen skal endres....
Vår kommentar: Hele punkt 3 bør utgå. Å tildele en adresse for å så endre den virker rart. I byene "handler" næringslivet med adresser og noen adresser er "finere" og mer attraktive enn andre. Det er svært liten forståelse for senere, eventuelle endringer. Hvis dette er et absolutt skal, så må det presiseres at en slik adresse er en midlertidig adresse som kan endres. Endelig offisiell adresse tildeles ikke før endelige atkomstforhold er avklart.

§ 8-5, 4. ledd

- 8 5 4 Bergen kommune Vil foreslå en liten språklig justering og presisering av teksten i fjerde ledd (4), uten at vi mener å endre realiteten. Teksten vil da bli: "... endre eller slette tidligere tildelte adresser i samsvar med bestemmelsene i denne forskrift."

§ 8-5, 5. ledd

- 8 5 5 Alta kommune Tilsvarende bestemmelse som i lovens § 21 om varsling før tildeling av adresse finnes også her i forskriften. For ikke å forsinke vedtak om igangsettingstillatelse bør forskriften ha bestemmelser om "tildelt adresse" som gjelder inntil "endelig vedtak" kan gjøres gjeldende etter at partene har uttalt seg. Det er viktig i finne fram til regler som ikke unødvendig forsinke og kompliserer vedtak om igangsettingstillatelse.
- 8 5 5 Bergen kommune I femte ledd (5) antar vi det menes veiadresse, i alle fall mener vi retten

til å uttale seg bør begrenses til dette, og ikke omfatte matrikkeladresser eller bruksenhetsadresser (tildeling av bruksenhetsnummer).

Dessuten foreslår vi at varslet endres til orienteringen. Etter vår oppfatning gir ordet varsel er for sterkt signal. Videre mener vi det må ligge til hjemmelshaver eller fester å gi nødvendig orientering til leietaker. Det er hjemmelshaver/fester som har oversikt over sine leietakere og leieavtalenes varighet. Vi mener også at en eventuell uttalelse må være begrunnet. Vi foreslår følgende tekst i femte ledd (5):

Før kommunen tildeler eller endrer veiadresse skal de som vedtaket får virkning for, få mulighet til å uttale seg om hvilken vei eiendommen skal ha adresse til og for tildeling av adressenummer. Orienteringen skal være skriftlig. Kommunen kan kreve at uttalelse skal være grunnlagt og undertegnet.

Kommentarene til femte ledd må tilpasses ut fra det vi har anført ovenfor.

8	5	5	Bærum kommune - Geodata	Ordet "varsel" bør endres til "orientering" da dette er en mykere form. Da det ikke finnes noe register hvor leietakere er registrert, vil det bli vanskelig for kommunene å underrette leietakere, f.eks. i bygninger som er for fremleie/hybelhus og lignende. Selv om manglende underretning av leietaker ikke blir betraktet som saksbehandlerfeil, bør det utgå.
8	5	5	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Kommentarene: Leietaker defineres også som "de". Leietakere er utenfor kommunens rekkevidde, og det er hjemmelshaver som må ha varslingsplikt overfor leietakere.
8	5	5	Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski	Femte ledd innebærer en innskjerping i forhold til dagens regler, der det heter at berørte grunneiere bør få anledning til å uttale seg om adressetildeling/endring. Slik vi ser det har dagens bestemmelser mht. høring fungert godt. Praksis fra Follo viser at mer omfattende adresseendringer eller adressetildelinger sendes på høring til berørte, mens tildeling av adresse i forbindelse med fradeling av enkeltparseller normalt ikke sendes på høring før adresse tildeles. Innskjerpingen medfører betydelig merarbeid for kommunene og mindre smidig saksgang. Etter vår vurdering fungerer dagens regelverk i forhold til høring godt nok.
8	5	5	Statens kartverk	I femte ledd er det tatt inn at berørte skal få anledning til å uttale seg ved tildeling og endring av adresse. Adresse i denne sammenheng bør begrenses til veiadresse og ikke matrikkeladresse og bruksenhetsadresse.

§ 8-6 Eiendommer, bygninger og bruksenheter som skal føres i matrikkelen med egen adresse

8	6	-1	Bergen kommune	I kommentarene til § 8-6 fjerde ledd er det ikke riktig at etasjeangivelsene følger Norsk Standard 3940; de er ikke angitt der. Eneste sted vi kjenner til at kodene er nærmere omtalt og definert

fullstendig, er i registreringsinstruks for GAB. Vi forutsetter at dette videreføres og forvaltes i ny registreringsinstruks for matrikkelen, og at det vises til denne.

8	6	-1	Bærum kommune - Geodata	Under kommentarene i avsnitt om prinsippet for tildeling av bruksenhetsnummer, bør det være med at "dersom nummereringen i kommunen er foretatt etter et annen prinsipp, bør/kan dette fortsatt følges". Bærum kommune har i likhet med Oslo kommune fått godkjennelse for et annet tildelingsprinsipp enn "standarden".
8	6	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Jf det som er anmerket til § 8-2, 8-3 og 8-5
8	6	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Det vil være behov for lokale varianter av nummerering. Til punkt 2): "Skal" erstattes med "bør".
8	6	-1	Posten Norge AS	Kommentarene; - Bør ikke den nye standarden eurf89 være nevnt? - Kommunen selv bør ikke kunne godkjenne annen nummerering av bolignummer. - Setningen om beskrivelse av nummereringen innad i en etasje bør flyttes til etter etasjebeskrivelsen
8	6	-1	Skien kommune - Byutviklingsavdelingen	Matrikkelforskriftens § 8-6 bestemmer hvilke eiendommer som skal føres inn i matrikkelen med egen adresse. I andre ledd er det gitt anledning til adressetildeling for ubebygde eiendommer som er planlagt bebygd med slik bygning beskrevet i første ledd. I forskrift § 15.4 tredje ledd til Delingsloven er det gitt en anledning til, der det er formålstjenlig, å tildele ubebygde eiendommer en offisiell adresse. Matrikkelforskriften har således en begrensning i forhold til dagens regelverk. Skien kommune ønsker at det skal være mulig å tildele en offisiell adresse til ubebygde eiendommer der dette er formålstjenlig og foreslår at Matrikkelforskriften § 8-6 tilføyes bestemmelsen "Ubebygd eiendom kan unntaksvis tildeles en offisiell adresse der dette er formålstjenlig."
8	6	-1	Statens kartverk	I andre ledd kan det være hensiktsmessig å bytte ut skal med kan. Det gir et bedre signal om at tildeling av adresse i denne sammenheng kan utestå noe i påvente av en nærmere avklaring av planlagt bygg. Henvisningen til NS 3940 i kommentarene til fjerde ledd er ikke korrekt. De etasjebetegnelse som er oppgitt er hentet fra registreringsinstruksen for GAB.

- 8 6 -1 Stavanger kommune - Kultur og byutvikling (2) Det samme skal ubebygd eiendom som (3) Bygning eller eiendom
 Vår kommentar: Det er ikke tilrådelig å adressere for godkjente byggetegninger foreligger. Adressering av ubebygd eiendom fører til senere misforståelser. Se argument ovenfor. Publikum har den oppfatningen at de kjøper en adresse. Adressen oppfattes som en eiendom som er gjenstand for kjøp og salg, og endringer av utgangsadressen ved tildeling av endelig offisiell adresse medfører betydelig merarbeid på grunn av klager.
- Til §8-6 Eiendommer, bygninger Jf. matrikelloven § 21 og 25
 Tredje avsnitt, andre hovedsetning: Adresseenheter som ikke er knyttet til atkomst til bygning, skal plasseres innenfor eiendommen der det er naturlig å komme til eiendommen.
 Vår kommentar: Adressering av ubebygd eiendom fører til senere misforståelser. Se argument under de to siste punkt ovenfor. Skal det adresseres bør det gå frem av forskriftene at administrasjonen må poengteres at det er en midlertidig adresse.

§ 8-6, 1. ledd

- 8 6 1 Jernbaneverket (1)- offentlig eller publikumsrettet virksomhet. Det antas at jernbaneeiendommer og - bygninger faller utelukkende inn under denne kategorien.
- 8 6 2 Bergen kommune Vi mener det er hensiktsmessig at det i andre ledd (2) står kan i stedet for skal. Det gir et bedre signal om at tildeling av adresse i denne sammenheng, kan utstå noe i påvente av en nærmere avklaring av planlagte bygg.
- 8 6 2 Bærum kommune - Geodata Det samme gjelder ubebygde eiendommer. Det er i mange sammenheng ikke mulig å tildele ubebygde eiendommer en korrekt adresse før byggesak er godkjent for eiendommen.
- 8 6 2 Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten "Skal" erstattes med "bør".
- 8 6 2 Trondheim kommune Trondheim kommune vil påpeke at det kan være behov for å gi adresse også til areal som ikke er planlagt bebygd, for eksempel lagringstomter og parkeringsområder. Vi mener derfor at kravet om "planlagt bebygd med slik bygning" bør utgå, og at "skal" bør erstattes med "kan".

§ 8-6, 3.ledd

- 8 6 3 Bergen kommune Nytt tredje ledd. Vi vil også foreslå at det i nytt tredje ledd (3) her tas med første del av tredje ledd i dagens delingsforskrifter 15.4 hvor det heter:
 Når det finnes formålstjenlig, bør offisiell adresse tildeles ubebygde eiendommer og avgrensede områder som betjener et større publikum.

Dette samsvarer også med del av teksten i § 8-1 hvor det heter: "...og andre objekter eller steder som det er viktig å finne fram til."
Siste del av dagens delingsforskrifter 15.4 tredje ledd "Som eksempel nevnes idrettsanlegg, parkeringsanlegg, parker, gravplasser" kan med fordel tas med i kommentarene til § 8-6 tredje ledd.
(Forskriftsutkastets tredje og fjerde ledd blir etter dette fjerde og femte ledd.)

8 6	3	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Gjelder dette gangadkomst eller kjøreadkomst? Dette må avklares i adresseveileder.
-----	---	--	--

§ 8-6, 4. ledd

8 6	4	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Oslo kommune har en annen nummerering av bruksenheter og ønsker å fortsette med denne
-----	---	--	---

8 6	4	Posten Norge AS	Posten mener det fortsatt bør benyttes "bolignummer" og ikke "bruksenhetsnummer".
-----	---	-----------------	---

8 6	4	Standard Norge	Standard Norge (SN) har ansvaret for NS 3940 Areal- og volumberegninger av bygninger og gir kommentarer ut i fra dette ansvaret.
-----	---	----------------	--

Under § 8-6 Fjerde ledd side 26 står følgende:
Etasjeangivelsen følger Norsk Standard 3940 og følgende verdier er gyldige:

K= Kjeller
U= Underetasje
H= Hovedetasje
L= Loft

sitat slutt

Standard Norge gjør oppmerksom på at det ikke står slike definisjoner i gjeldende utgave av NS 3940. Ansvaret for definisjon av etasjer ligger hos Statens Bygningstekniske etat (BE).

I forslaget til revidert utgave av NS 3940 gjelder det samme forholdet.

SN foreslår at riktig kildehenvisning avklares, eller at det som er sitert sløyfes helt.

I høringsdokumentet benyttes kun tre begreper fra NS 3940. Disse begrepene er: Bruksenhet, bruksareal (BRA) og bebygd areal (BYA).

§ 8-7 Veinavn

8 7	-1	Bergen kommune	Vi stiller oss noe undrende til om det er hensiktsmessig i matrikkelforskriften å angi maksimalt antall tegn i veinavn. I lov om stadnamn er det hva vi kjenner til ingen slik begrensning, og en eventuell anbefaling om maks antall tegn bør om nødvendig angis i
-----	----	----------------	---

en veileder. Etter vår oppfatning er dette i første rekke et spørsmål som bør avklares og angis i matrikkelsystemet. Det vil da være naturlig å vurdere dette i forhold til andre kunde-/adresseregistre som matrikkelsystemet skal ha et forhold til.

8	7	-1	Bærum kommune - Geodata	Begrensningen på 30 tegn i veinavn, kan bli vanskelig å håndheve. Lov om stadnamn ikke har den samme begrensningen.
8	7	-1	GeoForum	Begrepet veident bør heller ikke brukes her. Ref. kommentaren til § 8-2, b).
8	7	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Kommentarene kan klart beskrive at vedtak om veinavn ikke er et enkeltvedtak, men forskrift og således ikke kan påklages.
8	7	-1	Matrikelutvalget for Telemark og Vestfold	Begrepsbruken her må harmoniseres med § 8-2, 8-3 og 8-5.
8	7	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Det stilles spørsmål om hva som er hensikten med denne begrensningen (30 tegn).
8	7	-1	Posten Norge AS	- Posten er uenig i at det ikke skal være noe krav om å tildele veinavn i områder hvor kommunene fortsatt bruker matrikeladresser. Kommentaren gir kommunene en "reell" unntaksmulighet fra hovedkravet, og det er ikke i allmennhetens interesse. Det kan vurderes om kommunene skal gis en tidsbegrenset frist til å få innført veiadresser, eventuelt etter avtale med Fylkesmannen. - Begrepet Adresseparsell bør brukes i paragrafen. - Det bør stå at kommunene må samarbeide og ikke bør.

§ 8-7, 2. ledd

8	7	2	Hole kommune - Areal- og byggesak	Forslag til nytt veinavn må legges ut til høring i to måneder i tillegg til saksbehandlingstid, mens en byggesak (enkle tiltak) må være behandlet innen tre uker. Da tar navnesaken lengre tid enn byggesaksbehandling og forskriftforslaget lar seg ikke gjennomføre.
8	7	2	Knutepunkt Sørlandet kommunene -	Setningen "Navnet skal ha maksimalt 30 tegn." bør endres til "Navnet skal som hovedregel ha maksimalt 30 tegn.".

Kristiansand m.fl.

- 8 7 2 Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten Dette er vel en datateknisk begrensning i matrikkelsystemet. Nå er det foreløpig ingen rene veinavn i Oslo som har flere enn 30 tegn, men det finnes sammensatte navn som for eksempel Dag Hammarskjølds vei (Store Ringvei).
- 8 7 2 Posten Norge AS - Her må man enes om at det er kommuneadministrasjonen som bestemmer adresseparsellene og politikerne som beslutter veinavnene som skal tildeles de enkelte parsellene
- Vi har i dag ingen kommentarer til at veinavnet maksimalt skal ha 30 tegn, men hva gjør man med veinavn som i dag er over 30 tegn, skal de døpes om?
- Dersom Posten i fremtiden skal akseptere at bolignummer kan tas inn som et element (frivillig) i postadressen, og dette skulle komme etter husnummeret må det vurderes å etablere offisielle forkortelser av veinavn ned til 22 tegn (30 tegn minus 8 tegn; " - H0101").
- 8 7 2 Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal, Veinavn bør kunne bestå av fritt antall tegn.

§ 8-8 Husnummer

- 8 8 -1 Bergen kommune Jfr. vårt forslag foran om endring av husnummer til adressenummer (§8-2 bokstav d).
- 8 8 -1 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad Adressenummer istedenfor husnummer. Bruk begrepene partall og oddetall i stedet for like og ulike nummer.
- 8 8 -1 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) Det virker ulogisk med ulike nummer på høyre veiside.
- 8 8 -1 Posten Norge AS Kommentarene;
- Setningen om kommunal samordning bør rettes til "Kommunene skal samordne adresseringen..."
- Hvis det er bokstaver som ikke skal brukes (f.eks I, O, Q, Æ, Ø og Å) bør dette tas inn her.

§ 8-8, 1. ledd

- 8 8 1 Alta kommune Forskriften har krav om lik nummer på venstre side og ulik på høyre side. Mange byer har motsatt, også Alta. Det bør derfor tas inn i forskriften at motsatt nummerering er tillatt når det viderefører eksisterende system. Unntaksbestemmelsen er så viktig at den bør inn i forskriften, ikke bare anføres i kommentarene.

§ 8-8, 2. ledd

- 8 8 2 Posten Norge AS Begrepet Avstandsnummerering bør vurderes innført.

§ 8-8, 3. ledd

- 8 8 3 Bergen kommune I tredje ledd (3) vil vi foreslå at maks nummer endres til 9999. Poenget her er vel at det skal begrenses til fire siffer.
- 8 8 3 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl. Vi har allerede sagt at begrepet adressenummer er bedre enn husnummer. Nummerering må selvsagt kunne gå helt til 9999 hvis man har fire siffer.
- 8 8 3 Skien kommune - Byutviklingsavdelingen Matrikkelforskriften § 8-8 tredje ledd begrenser bruk av bokstav ved tildeling av husnummer til de tilfeller der man unngår en omnummerering. Det kan være formålstjenlig å benytte bokstav ved tildeling av husnummer også i et nytt område, da dette kan beskrive hvilke adresser som har en fellesnevner i forhold til det et ordinært husnummer bestående kun av tall beskriver. Skien kommune foreslår at matrikkelovens § 8-8 tredje ledd siste setning endres til "Bokstav kan brukes for å unngå omnummerering i tidligere tildelte adresser, eller ved andre tilfeller der dette er formålstjenlig."
- 8 8 3 Stavanger kommune - Kultur og byutvikling (3) andre linje. Bokstav skal ikke brukes. Vår kommentar: Må endres til bør ikke brukes.

- 8 8 3 Statens kartverk I tredje ledd bør øvre begrensning være 9999.

§ 8-9 Skilting

- 8 9 -1 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen I forskrifta kan det vera tenleg å ta inn krav om at skilta normalt skal vera i samsvar med skiltnormalen, men at kommunen kan gjera unntak frå dette når det ligg føre særlege grunnar. Her kan f.eks. tenkjast at kulturhistoriske tilhøve tilseier bruk av eldre tradisjonsskilt i visse område av kommunen og at adressehavarar har spesielle ønskje om husnummerskilt som avvik frå skiltnormalen.

For husnummerskilta bør forskrifta påby at eventuelt bokstavtillegg skal vera med stor bokstav (Skiltnormalen har ikkje regel om stor eller

liten bokstav, berre skrifttype og storleik.)

Med bakgrunn i dette tilrår vi følgjande formulering av forskrifta:

§ 8-9 Skilting

(1) Kommunen har ansvar for skilting av gater, veier, stier, områder og plasser som er nødvendig for å oppnå god merking av adressene. Skiltene skal være i samsvar med skilteforskriftene, jf. veitrafikkloven § 5 dersom ikke særlege grunner tilsier annen utforming av skiltene. Skiltene settes opp så snart som mulig etter at skrivemåten til veinavnet er vedtatt.

(2) Eier eller fester er ansvarlig for at den enkelte bygning eller eiendom blir merket med tildelt husnummer, jf. plan- og bygningsloven § 105. Skiltet skal normalt være i samsvar med skilt nr. 770 i ovennevnte skiltnormal. Ved bokstavtillegg i nummeret skal det brukes stor bokstav.

Kommunen kan på begrunnet søknad fra eier/fester godkjenne utforming av husnummerskilt som avviker fra standarden forutsatt at skiltet tilfredsstillere funksjonskravene til synlighet.

(3) Eier, fester eller beboer skal merke bruksenhet som er tildelt egen offisiell adresse, med adressemerke etter retningslinjer gitt av Statens kartverk.

8	9	-1	Statens kartverk	Regler om skilting er gitt ned til nivå husnummer. Med bakgrunn i Boligadresseprosjektet og de adressene forskriftene angir, kommer en ned på nivå bruksenhet. Ved merking av bruksenheter har det vært en diskusjon hvor et slikt merke skal plasseres. Skal det ha noen hensikt å merke enhetene for lettere å kunne finne fram, må merket etter vårt syn settes synlig ved/på inngangsdøren til bruksenheten, og ikke bare inne i dørkarmen slik som i dag. Vi foreslår at forskriften fastsetter dette i et tredje ledd til § 8-9.
8	9	2	Stavanger kommune - Kultur og byutvikling	(2) den enkelte bygning eller eiendom blir merket med husnummer Vår kommentar: "Eiendom" fjernes. Se argumentasjon punktene ovenfor.
8	9	2	Trondheim kommune	Trondheim kommune synes det er positivt at eiers og festers ansvar for husnummerering tydeliggjøres i forskriften.

§ 8-10 Lokale forskrifter

8	10	-1	Bergen kommune	Vi vil foreslå at også skilting tas med i teksten her. § 8-10 får da følgende ordlyd: Kommunen kan fastsette utfyllende regler om adressetildeling og skilting, jf. plan- og bygningsloven § 105 og matrikkelloven § 21 andre ledd.
8	10	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Lokal forskrift må også omfatte skilting av adresse. Vi tilrår derfor denne formuleringa (tillegg i kursiv): Kommunen kan fastsette utfyllende regler om adressetildeling og skilting av adresser, jf. plan- og bygningsloven § 105 og matrikkelloven § 21 andre ledd.

8	10	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	De kommunale forskriftene bør også kunne omfatte skilting som nevnt i § 8-9.
8	10	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Positivt at dette videreføres.

Kapittel 9. Matrikulering

§ 9-1 Tidsfrist

9	-1	-1	Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen	Overskriften "Matrikulering" avgrensner etter vår oppfatning i liten grad virkeområdet for kapittelet og bør søkes erstattet med en mer dekkende overskrift, for eksempel "Saksbehandlingen ved føring av matrikkel".
9	-1	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Vi savner Jordskifteretten i både lov- og forskriftarbeidet. Det må være mulig å få den inn som en aktør med plikt til å registrere utfallet i deres saker inn i matrikkelen; helst som en forskriftsbestemt del av prosedyren i saken, minst som en omforent enighet. Rapportering gjennom kommunene kan ikke føre med seg annet enn forsinkelser, misforståelser, uteglemmelser og fordyrelser - og ingen merverdier. Det burde også være riktig å peke ut jordskifterettene som en naturlig aktør til å få avsluttet saker som ikke kan avsluttes med de midler som finnes innenfor matrikkeloven.
9	-1	-1	Statens kartverk	Matrikkelovens § 22 åpner for at det kan settes krav til tilgangspassord for dem som skal kunne gjøre oppdatering av matrikkelen. Med de kvalifikasjonskrav som er satt til private tjenesteytere og den kontroll det er lagt opp til, reises spørsmålet om ikke forskriften også bør fastsette noe mer om andre minimumskrav som kan stilles til den som skal føre inn i matrikkelen. Som et minimum bør fremgå at den sentrale matrikelmyndighet kan stille vilkår for tildeling av passord, selv om dette antakelig kan gjøres uten slik uttrykkelig bestemmelse. Fra vår side vil krav om et "føringskurs" og et minimum av kunnskaper og oversikt over fagområdet bli avkrevd for å få adgang til å føre i matrikkelen.
9	1	-1	Alta kommune	Tidsfrister. Bør klarere framgå at fristen først gjelde etter at alle forhold i krav/begjæringen om matrikkelføring er avklart og i orden.
9	1	-1	Hole kommune - Areal- og byggesak	Forslag til nytt veinavn må legges ut til høring i to måneder i tillegg til saksbehandlingstid, mens en byggesak (enkle tiltak) må være behandlet innen tre uker. Da tar navnesaken lengre tid enn byggesaksbehandling og forskriftforslaget lar seg ikke gjennomføre.

9	1	-1	Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski	Erfaring med reglene for tidsfrister i pbl viser at det er svært utfordrende å klare tidsfristene for saksbehandling under avvikling av ferie og i høytidene. Innen byggesak erfarer vi at når sommerferieavviklingen skal begynne i juli innsendes det spesielt mange saker der tidsfrister gjelder. Hva dette skyldes skal vi ikke spekulere i, men det er viktig at vi nå drar lærdom av den erfaringen vi har med byggesakene. Vi foreslår derfor at tidsfristene relateres til virkedager og ikke kalender-dager og at tidsfristene for eksempel ikke løper i juli mnd som er "fellesferien" i Norge. Avtale om fravikelse av frister viser seg i praksis ikke å fungere når fristene ønskes forlenget!
9	1	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Det må avklares i forskriften om oppmålingsforretningen må avvante eventuelle klager på delingstillatelsen, slik at kommunen får vurdert oppsettende virkning av vedtaket før forretningen avholdes. Blir loven satt i kraft før matrikkelen er på plass må denne paragrafen få utsatt ikrafttredelse. Det er ingen hensikt å ha en tidsfrist for utstedelse av matrikkelbrev hvis det ikke er mulig å lage noe matrikkelbrev.
9	1	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Bør oppmålingsforretningen avvante eventuelle klager på delingstillatelsen slik at kommunen får vurdert oppsettende virkning av vedtaket før forretningen avholdes? Tidsfrister kan ikke innføres før matrikkelen er på plass!

§ 9-1, 1. ledd

9	1	1	Jernbaneverket	Det anses positivt at kommunen får en tidsfrist for å ferdigbehandle matrikkelføringen. Man unngår opphopning av saker som blir gamle, slik som ved delingslovens ordning med midlertidig forretning.
9	1	1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	Kommunene er innforstått med at det ved ny lov innføres tidsfrister (4 uker) for matrikkelføring. Forutsatt at kommunene blir gitt tilstrekkelige ressurser til å beholde kart- og matrikkelfaglig kompetanse vil frister være positivt for alle parter.

§ 9-2 Matrikelnummer

9	2	-1	Bergen kommune	Til departementets kommentar: Ut fra et rent registerteknisk synspunkt kan en kanskje forstå departementets ønske om å "fryse" både gårdsnummergrenser og kommunegrenser i matrikkelen. Vi er meget tvilende til de praktiske konsekvenser og ulempene ved dette. I alle fall bør dette ikke gjennomføres før etter en grundig utredning av konsekvensene ved å ha en historisk kretsinndeling i matrikkelen som ikke harmonerer med den aktuelle administrative kretsinndelingen. Praksis viser at det er påfallende ofte at gårdsgrenser deler byggetomter og andre nye eiendommer. "Frysing" av gårdsnummergrensene vil motvirke formålet med matrikkelen om en ryddig og oversiktlig matrikkelbok og matrikkelkart. Ønsket om en historisk "rekonstruering"/bevaring av eiendomsbildet må en enkelt kunne ivareta gjennom den teknologi som matrikkelsystemet bygger på.

9 2	-1	Domstoladministrasjon	I siste avsnitt i kommentarene står det at MD vurderer å "låse nåværende kommuneinndeling i matrikkelen". Det stilles tvil om dette er en framtidsrettet løsning. I alle tilfelle bør det åpnes for mulighet til dispensasjon. Ikke sjelden oppstår det enheter som kan ligge samlet og ikke bare i en kommune, for eksempel i jordfordelingssaker etter jskl. § 2 bokstav f. Som nå, bør fylkesmannen kunne avgjøre hvilken kommune eiendommen skal ligge av hensyn til søknader om produksjonstillegg, ligning etc.
9 2	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Etter lova kan det etablerast ny matrikkeleining av areal som ikkje har matrikkelnummer. Første ledd i forskrifta må få eit tillegg som dekker desse tilhøva.
9 2	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Vi synes det er svært uheldig at det legges opp til at eiendommer med og uten grunnboksblad blandes sammen i samme gårdsnummerserie.
9 2	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Det synes lite logisk her å låse kommunenummeret til matrikkelnummeret. Dette vil være en logisk størrelse å sortere data etter, og da kan det ikke være diskrepans. Skal man låse nummeret, bør kommunenummeret erstattes av et nytt, unikt nummer hentet ut fra en nasjonal tallserie.
9 2	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Det er uheldig at det legges opp til at eiendommer med og uten grunnboksblad blandes sammen i samme gårdsnummerserie. De gamle gårdsgrensene har kun historisk verdi og kan ikke ligge til hinder for praktisk eiendomsutvikling. At den nye eiendommen skal fordeles på flere matrikkelnummer for å kunne lese de gamle gårdsgrensene virker meget kunstig. Vi kan heller ikke se at det samsvarer med en tillatelse etter pbl. Det er kommunen som tildeler matrikkelnummer. Det er vanskelig å skjønne hvorfor departementet er så steile på at matrikkelnummer kun skal være basert på gamle gårdsnumre. I bysentra er jo dette bare kvartalsnummer fastsatt av oppmålingsmyndigheten selv. Disse har ingen historisk verdi og som nevnt i en tidligere kommentar kan disse uansett gjenfinnes på historiske kart. Gnr og bnr vil fortsatt bli benyttet som identifikasjon, men kommunen krever at den selv ut fra praktiske grunner må kunne velge den gårds- og bruksnummerinndelingen som den finner mest formålstjenlig.
9 2	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	Her legger departementet mye mer i historikken rundt gårdsnummerseriene enn det Oslo kommune synes er nødvendig. Kommunen har en tradisjon med å opprette nye gårdsnummerserier der vi finner det formålstjenlig for å ivareta tydelighet i kart, register og kommunal saksbehandling. Samtidig vil arealplaner, utbyggingsbehov og formålstjenlig eiendomsdannelse måtte overstyre eventuelle behov

for å ivareta historiske gårdsnummergrenser. Oslo kommune er kritisk til at detaljerte regler overstyrer kommunens helt relevante behov. Dette er også kommentert under §§ 5-1 og 9-2.

De gamle gårdsgrensene har kun historisk verdi og kan ikke ligge til hinder for praktisk eiendomsutvikling. Kravet vil kunne kollidere med deletillatelse etter pbl.

9 2	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	Det er uheldig at forskriftene legger opp til at eiendommer med og uten grunnboksblad blandes sammen i samme gårdsnummerserie. Videre bør kommunene kunne tildele registernummer på tvers av gamle gårdsnr-grenser, bl ved fradeling til vegbygging. Den historiske verdien i gnr-grensene bør ikke være til hinder for praktisk eiendomsutvikling.
9 2	-1	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal,	Det bør fortsatt være anledning til å opprette egne gårds- og bruksnummer for offentlig veigrunn ved å videreføre praksisen som allerede eksisterer.
9 2	-1	Statens kartverk	For å skape forutsigbarhet for dataprogramutviklere, foreslås tatt inn i merknaden en øvre begrensning i antall siffer som gnr/bnr/fnr/snr kan bestå av. Gjeldende begrensning er henholdsvis 5/4/4/3.
9 2	-1	Storkommunegruppa (SKG)	Egen gnr/bnr - serie anbefales av samme årsak som for anleggseiendom (se pkt. 4.3.2). Det er dessuten ryddig å kunne skille mellom eiendommer som har eget grunnboksblad og eiendommer som ikke har eget grunnboksblad. Dette skillet er oversiktlig når man har forskjellige gårdsnummerserier. Trondheim kommune reserverer seg for egne gnr/bnr-serier.

§ 9-2, 1. ledd

9 2	1	Bergen kommune	Etter loven kan det etableres ny matrikkelenhet av areal som ikke har matrikkelnummer. Første ledd i forskriften må få et tillegg som dekker disse forholdene.

§ 9-2, 2. ledd

9 2	2	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdelingen	Ved fradeling av offentlig veigrunn, jernbanegrund og anleggseiendom kan egne gnr./bnr.-serier opprettes.

§ 9-2, 3. ledd

9 2	3	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Oslo kommune ser ikke behovet for slike detaljerte regler her. Kommunen burde selv ha best oversikt til å fastsette gårds- og bruksnummereringen selv.

- 9 2 3 Statens vegvesen, Vegdirektoratet
- I punkt 3 står det at grunneiendom får samme gårdsnummer som eiendommen den blir utskilt fra. Hvordan dette skal håndteres ved arealoverføring er ikke kommentert. Vi mener bestemmelsen må tas ut av forskriften, jf våre kommentarer til § 5-1.
- Vegvesenet har opp gjennom tidene lagt et stort arbeide i å sammenføye vegeiendommene slik at de får hensiktsmessige størrelser. Å reversere dette vil trolig være arbeidskrevende samtidig som det vil innebære en uhenksom oppdeling i forhold til oversikt og forvaltning av eiendommene. På enkelte steder vil det bety at vegeiendommene deles på langs fordi opprinnelig gårdsnummergrense går midt i vegen.
- Der vi i dag har vegeiendommer som har et annet gårdsnummer enn tilgrensende eiendommer vil vi kunne få et pussig konglomerat av eiendommer der det er aktuelt med tilleggsserverv, for eksempel i forbindelse med vegutvidelser.
- Problemerkene ved å bevare den historiske gårdsnummerinndeling vil også være til stede for andre typer eiendommer enn de som brukes til vegggrunn.

§ 9-2, 4. ledd

- 9 2 4 Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdelingen
- "Anleggseiendom" sløyfes. Se ovenfor punkt (2).
- 9 2 4 Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten
- Oslo kommune ser ikke behovet for slike detaljerte regler her. Kommunen burde selv ha best oversikt til å fastsette gårds- og bruksnummereringen selv.
- 9 2 4 Sandefjord kommune - Geodata- og oppmålingsseksjon
- Punkt 4 hvor det bla. lyder "Anleggseiendom og jordsameie skal få samme gårdsnummer som annen tilliggende grunneiendom" bør vurderes på nytt.
- I Sandefjord har vi etter nåværende lovverk og etter "Oslo-modellen" etablert enkelte "anleggseiendommer". Dette er parkerings- og garasjeanlegg i undergrunnen. Disse eiendommene er registrert i et eget opprettet gårdsnummer uavhengig av overliggende grunneiendommers gårdsnummer. Denne nummereringen gir en god oversikt over alle anleggseiendommer som er og vil bli etablert. Dersom dette punkt i forskriftene ikke endres vil fremtiden gi et mer uoversiktlig system for registrering og samlet oversikt over etablerte anleggseiendommer.

§ 9-2, 5. ledd

- 9 2 5 Statens kartverk
- Bestemmelsen nevner ikke anleggseiendom. Kan det slutes antitetisk at anleggseiendom ikke kan seksjoneres? Hvis anleggseiendom kan seksjoneres, bør femte ledd endres.

§ 9-2, 7. ledd

- 9 2 7 Trondheim kommune
- Trondheim kommune er enig i forslaget til 7. ledd, men vil påpeke at det i praksis i dagens system kan være vanskelig å finne ut om et

matrikelnummer har vært brukt tidligere. Det bør derfor stilles systemkrav slik at tilgjengelige matrikelnummer fremgår på en oversiktlig måte.

§ 9-3 Tinglysing

- 9 3 -1 Alta kommune Uklart hva som skal sendes til tinglysing. Mer presis formulering ønskes. Her brukes også ordet "melding om matrikkelføring". Ellers i forskriften/loven brukes "krav om matrikkelføring" Jfr. forskrift kap. 3 og lov § 8.
- 9 3 -1 Bergen kommune Da Statens kartverk i tillegg til å være sentral matrikelmyndighet, også er tinglysningsmyndighet, bør det være tilstrekkelig at lokal matrikelmyndighet sender aktuelle dokument til Statens kartverk. Forskriften bør klart gi uttrykk for dette. Jfr. vår merknad til § 1-2.
- Til kommentaren, tredje avsnitt: Det synes rimelig at den respektive myndighet selv bestemmer hvorvidt arealet ønskes registrert i grunnboka i samsvar med § 24 fjerde ledd.
- 9 3 -1 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen Då Statens kartverk (SK) i tillegg til å vera sentral matrikelstyresmakt, også er tinglysningsstyresmakt, bør det vera tilstrekkeleg at lokal matrikelstyresmakt sender aktuelle dokument til SK. Forskrifta bør klart gi uttrykk for dette. Vi tillet oss å foreslå slik formulering av § 9-3 Tinglysing
(1) Kommunens plikter etter § 24 er oppfylt ved at kommunen sender aktuelle dokument til Statens kartverk i forbindelse med melding til matrikkelen.
(2) Statens kartverk kan fastsette mer detaljerte krav til innholdet i meldinga. Det samme gjeld forma på meldinga.
- 9 3 -1 Landbruks- og matdepartementet Landbruks- og matdepartementet bemerker at det til § 9-3 bør gis en kommentar om at grensejustering bare skal registreres i matrikkelen og ikke i grunnboka, Det vises til at det er knyttet en slik kommentar til arealoverføring til offentlig vei og jernbane.
- 9 3 -1 Matrikelutvalget for Telemark og Vestfold Her må det være mulig å lage til en automatisk generering av meldingen til tinglysningen fra matrikkelsystemet og sende den elektronisk. Identifiserer systemet at saken trenger tilleggsdokumentasjon, må det finnes entydige kjennetegn på dette, og systemet bør her i tillegg generere en melding til matrikkelfører som beskriver "hva" og "når".
- 9 3 -1 Narvik -, Ballangen -, og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse Tinglysning av flere dokumenter sammen med matrikelbrevet I forbindelse med godkjenning av fradelingssaker stilles det ofte betingelser om at det må framlegges tinglyste avtaler om vei, vann og avløp o.l. Ved noen tingretter praktiseres ordning med at slike erklæringer kostnadsfritt kan vedlegges skjøtet, så lenge de angår

eiendommen.

Vi håper at departementet vurderer muligheten for å ta inn ei lignende ordning i forskriftene til matrikkelen, men da i forbindelse med tinglysning av matrikkelført oppmålingsforretning /matrikkelbrevet. Prinsippet vil i så fall bli at det kostnadsfritt kan tinglyses nødvendige rettigheter til vei, vann og avløp for matrikkelført eiendommen sammen med matrikkelbrevet.

- 9 3 -1 Norges
Jordskifte kandidatfo
rening (NJKF) Ved oversending til tinglysning bør det gå fram i kva grad det er teke omsyn til rettar på den aktuelle matrikkeleining, og i kva grad det er gjort dei naudsynte avklaringar både med omsyn til eksisterande rettar og eksisterande pant på matrikkeleininga.
- 9 3 -1 Statens kartverk Det er en veldig god formulering mht at registerfører skal foreta en hjemmelskontroll, og at det altså er tidspunktet for tinglysning som er avgjørende mht hjemmelskontrollen. Enda klarere ville dette bli ved å ta kommentaren inn i selve forskriftsteksten.

§ 9-3, 1. ledd

- 9 3 1 Asker kommune -
Kart- og
oppmålingsavdeling
en Hva er det som skal sendes til tinglysning ?
Er det det kartet som det står om i § 5-2 (1) og § 6-1 6. ledd,
"matrikkelkart"?
- 9 3 1 Fylkesmannen i
Oslo og Akershus Fylkesmannen i Oslo og Akershus har gjennomgått høringsnotatet og har kun en merknad til det som er foreslått: Hittil har det vært slik at tinglysningsmyndighetene har vært forpliktet til å sjekke at konsesjonsspørsmålet er i orden før de har foretatt tinglysning. De har da sjekket at det enten foreligger konsesjonsvedtak eller at det er levert inn skjema for egenerklæring om konsesjonsfrihet, undertegnet av kommunen. Dersom dette ikke var i orden, ble tinglysning nektet. Vi mener det er viktig at det kommer klart fram at Statens kartverk fortsatt skal foreta denne kontrollen før tinglysning skjer, og mener dette bør tas inn i forskriften om eiendomsregistrering.
- De gangene vi har opplevd at kontrollen har sviktet, har dette ført til vanskeligheter, både for myndighetene og de involverte parter, og det verken har vært eller skal være lett å endre det som er tinglyst, av hensyn til behovet for notoritet. Dersom det ikke finnes en plikt til å foreta denne kontrollen, vil potensialet for slike problemer bli svært mye større, og det er verken myndighetene eller publikum tjent med. Vi ønsker derfor en klar bestemmelse direkte i forskriften som pålegger Statens kartverk å foreta konsesjonskontroll. Det vil også være fint med en bestemmelse som sier noe om hvordan det skal håndteres dersom kontrollen har sviktet og en overdragelse er blitt tinglyst til tross for manglende konsesjon.

§ 9-3, 3. ledd

- 9 3 3 Bærum kommune -
Geodata Hvordan tinglysningsgebyret skal betales bør kommenteres. Vi antar at det ryddigste vil være at Tinglysingen fakturerer landmålerforetaket.

Kommunen bør ikke lenger forskuttere dette med etterfølgende fakturering av rekvirent (foretak) slik det gjøres i dag.

§ 9-3, 4. ledd

9 3	4	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	Forskriften presiserer at "kommunen skal sende særskilt melding for hver enkelt forretning som tinglyses". Dette er i tråd med kommunale arkivrutiner i dag - men slik gebyrstrukturen i foreliggende forskriftsutkast er angitt, er det ingen grenser for hvor mange matrikkelbrev rekvirenten skal kunne kreve matrikkelført som EN SAK OG ETT GEBYR(2.580 kr +172 kr pr tileggsnr). Det er et krav fra kommunene at EN SAK er ETT Matrikkelbrev eller ETT annet oppdrag. Mer om dette under "Gebyr".

§ 9-3, 5. ledd

9 3	5	Jernbaneverket	(5) areal til jernbane er gjennomgående vært registrert i grunnboka. Det vises til 2. avsnitt innledningsvis i brevet.

§ 9-4 Utsteding av matrikkelbrev

9 4	-1	Eiendomsmeglerforetakers forening (Eff)	I den grad det blir gjort endringer i § 1-1, må det vurderes om dette har som konsekvens at det må foretas tilpasninger i § 9-4.
9 4	-1	Narvik -, Ballangen - , og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse	Nest siste avsnitt: ... har kommunen ikke plikt til å orientere naboene. Vil dette si at kommunen normalt har plikt til å orientere naboene ved utsteding av matrikkelbrev? Vi forslår at partsinteressene til naboer og andre berørte (jfr. § 15-8) sikres tilstrekkelig ved forskrifter i kapittel 15.
9 4	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Nødvendig med standardformuleringer på matrikkelbrevet som fritar kommunen for ansvar for feil eller manglende fullstendighet i kartgrunnlag eller registerinnhold. Utsteding av matrikkelkart med utgangspunkt i DEK må vurderes da DEK ofte har tilpassings- og utjevningrutiner for å legge inn nye eiendommer som ikke vil samsvare med de målte. Vil kunden akseptere slike avvik?
9 4	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	Oslo kommune motsetter seg avgivelse av FKB-data uten vederlag!
9 4	-1	Riksantikvaren	Slik vi forstår matrikkelloven, er intensjonen at Matrikkelen også skal informere grunneiere om at det finnes fredet(e) kulturminne(r) på deres

eiendommer. Det virker ikke som dette er fulgt opp i forskriftene, spesielt i disse to punktene. Teksten under disse to punkter er relativt åpen, og mange tolkninger er mulig.

9 4	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	På Matrikkelformularet må det påføres standardformuleringer som fritar kommunene for ansvar for feil eller mangler som følger av ufullstendig kartgrunnlag eller registerinnhold, og for arealavvik som skyldes omregning mellom ulike koordinatsystem.
9 4	-1	Statens kartverk	Tredje ledd i merknaden foreslås fjernet. Det er ikke alltid krav om tinglysning, og kriteriet er derfor vanskelig å håndtere gjennom et system. Det bør heller vurderes en egen bestemmelse i § 9-4 som kan lyde: "Matrikkelbrev skal ikke utstedes før enheten er opprettet i grunnboka når dette er et krav etter matrikkelloven § 24".

§ 9-4, 1. ledd

9 4	1	Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen	Vi foreslår at det henvises til lovens § 3 d innledningsvis i bestemmelsen, slik at leseren får informasjon om at begrepet har et fastlagt innhold. Innledningen til paragrafen kan lyde: "Matrikkelbrev etter lov om eigedomsregistrering § 3 d skal være..."
9 4	1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Matrikkelbrevet trenger vel ikke være mer enn en rettkjent utskrift fra matrikkelen (som er originalen)? Og bør kunne sendes ut elektronisk (og fra Hønefoss?) til eiers adresse (som ligger i matrikkelen).

§ 9-4, 2. ledd

9 4	2	Alta kommune	Innholdet i matrikkelbrevet. Matrikkelbrevet skal også inneholde bygningsdata. Erfaringsmessig har bygningsdata ofte mangler og feil. Når det oppdages bør kommunen ha hjemmel til å kreve riktige og dokumenterte opplysninger fra hjemmelshaver før utskrivning av matrikkelbrevet. Jfr. kommentar til kap. 2. (i) ovenfor.
9 4	2	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	(Hva menes med hendelser?). Oslo kommune forutsetter at dette blir et tilrettelagt produkt som kan tas direkte ut av matrikkelsystemet, slik at matrikkelfører bare kontrollerer at opplysningene er der.

§ 9-4, 3. ledd

9 4	3	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Vi forutsetter også at matrikkelkartet blir et tilrettelagt produkt som kan tas direkte ut av matrikkelsystemet, slik at matrikkelfører bare kontrollerer at opplysningene er der.

§ 9-4, 4. ledd

9	4	4	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	a) Her bør koordinater for knekkpunkter være med og muligens sidelengder. Matrikkelbrevet burde innholde bygningsomriss, dette kontrolleres under forretningen i marka.
9	4	4	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Innholdet i og arbeidet med matrikkelmelding, matrikkelbrev og matrikkelkart er selvsagt svært usikkert siden det ikke er gitt noen detaljer for dette. Derfor er det tilsvarende vanskelig å si noe om tidbruk og kostnader og kompetansen til matrikkelfører. NITO ser fram til at det utarbeides detaljerte rutiner og at disse blir sendt på høring.
9	4	4	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Tilføyes i pkt a), ... og matrikkelmeldingen og matrikkelkartet

§ 9-4, 5. ledd

9	4	5	Alta kommune	Retting av feil eller mangler. Forskriften bør inneholde opplisting om hva som "vedkommer" tinglysningen. Eksempelvis - arealendring, endring av rettighet m m ??
9	4	5	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Siste setning i femte ledd er overflødig dersom vårt forslag til § 9-3 blir tatt til følge.
9	4	5	Matrikkelutvalget for Telemark og	Når landmåler har påvist feil eller mangler i data om "gamle" punkt, plikter kommunen å rette opp matrikkelen slik at den til enhver Vestfold tid gjenspeiler det beste som finnes. Utskriften fra matrikkelen (og oversendelsesbrevet) bør kunne genereres automatisk til alle som er berørt, jf over.
9	4	5	Statens kartverk	Hva gjelder sletting av matrikkelenhet, skal dette ikke ensidig skje i kommunen; det er et krav at enheten samtidig blir slettet i Grunnboken, jf matrikkelloven § 26 annet ledd. Men hva med andre rettinger? Kan kommunen i alle andre tilfeller enn sletting av matrikkelenhet, gjøre endring i matrikkelen, sende registerføreren melding, og ferdig med det? Det kan jo tenkes at det etter at matrikkelbrevet ble tinglyst, og før retting gjennomføres, har vært noen som har innrettet seg i ht Grunnbokens opplysninger, så som f.eks. ved pantsettelse. Det kan tenkes at rettingen av matrikkelbrevet går ut på at den aktuelle eiendom korrigeres kraftig ned i areal, og at dette vil kunne få betydning for panthaverens sikkerhet. Til dette kan innvendes at Grunnboken ikke har rettslig troverdighet hva gjelder faktiske opplysninger, så som en eiendoms areal, og at rettingen i grunnboksammenheng ikke får betydning for panthaver.

Det bør vurderes å ta med som kommentar til § 9-4 (5) noe om hva registerføreren skal gjøre med meldingen om retting. En mulighet er at rettemeldingen tinglyses og at det betales tgl.gebyr. En annen mulighet er at rettemeldingen tinglyses uten tgl.gebyr; det antas at slikt gebyrfritak må fremgå av rettsgebyrloven. En tredje mulighet vil være at rettemeldingen kun settes i panteboken som vedlegg til det tidligere dokument som blir rettet, og at det ikke fremkommer noe av elektronisk grunnbok om rettingen.

Kapittel 10. Bygningsopplysninger

- 10 -1 -1 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl. Definisjon av begrepet 'bygning' mangler helt i lov og forskrifter. Gjeldende GAB-instruks har også mangler på dette feltet. Ved innføring av eiendomstypen 'anleggseiendom' mener vi at definisjon av hva som regnes som 'bygning' hadde vært særlig nyttig. Mange anleggseiendommer vil bestemmes ut fra objekter som ligger i grenselandet mellom bygninger og tekniske anlegg/installasjoner (f.eks. parkeringshus i fjell, sjørettet virksomhet men bygningslignende installasjoner). Det synes også som en mangel at forskriften ikke gir føringer for hvordan sammenhengen mellom anleggseiendom og bygning skal framkomme i matrikkelen, og spesielt i matrikkelkartet.

Et spørsmål angående adressering av ikke godkjente boenheter: Når kommunen har plikt til for eksempel å registrere en ulovlig hybel i en garasje, har da kommunen også plikt til å adressere denne boligen? (Et bygg med bolig kan ikke registreres i dagens GAB uten at det tildeles adresse.)

- 10 -1 -1 Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang I kommentarene til § 10-1 sier forskriften at "Opplysninger om bygninger i Matrikkelen skal i utgangspunktet beskrive hvordan bygningen faktisk er og ikke hvordan bygningen er tillatt oppført." Med de erfaringer en til nå har med ny Pbl, forstår vi for så vidt godt at MD ønsker at kommunene skal bedrive "hvitvasking" på tiltakshavers vegne. Men det er en fallitterklæring dersom lovgiver mener at kommunene ikke skal kunne bruke Matrikkelen som "oppslagsverk" for hva et nytt godkjent bygg inneholder eller hvor det er plassert? Mye av nytteverdien av Matrikkelen vil da forsvinne.

Å slik "pynte på virkeligheten" er ikke forenelig med Pbl. Her bør MD være åpen for erfaringer fra kommunene. For det første skal det offentlige legge inn i Matrikkelen det som er lovlig vedtatt gjennom søknadsbehandlingen etter PBL (ansvarlig søkers egen dokumentasjon, eventuelt modifisert gjennom Pbl-vedtaket, eller seinere avviksrapporter). En kjøper vil være interessert i hva som er lovlig, slik at vedkommende slipper overraskelser! Dessuten vil det være praktisk umulig for kommunen å ajourføre de faktiske data, siden disse ("avikksmeldingene/"as build-tegninger") nesten aldri blir innrapportert fra ansvarlig søker/privat aktører!! Dette er en godt dokumentert konsekvens av de endringene som ble innført med ny Pbl! TILTAK bør vises som et eget temalag, en "tiltaksbase" i Matrikkelen, der følgeteksten kan forklare at dette er data fra ansvarlig søker. FKB-B (byggbasen i kartet) vil nok etter en fotogrametrisk ajourføring avsløre de faktiske forhold og vise hvordan bygget faktisk ble - og være en langt bedre metode enn den som departementet her legger opp til. Eventuelle avvik mellom TILTAKsbasen og faktisk Byggbase vil være nyttig dokumentasjon for ettertiden!

"Næringsgruppe" bør ikke føres som bygningsopplysning, siden det ikke er mulig å holde denne opplysningen ajour. Det ingen meldeplikt dersom et bygg endrer bruk fra for eksempel kontor for

forsikringselskap til legesenter.

Siden det i forslag til Matrikkelforskrift ikke er angitt noen gebyrdekning for føring av Bygningsopplysninger i Matrikkelen, oppfatter rådmennenes at kommunenes utgifter til dette skal dekkes av byggesaksgebyret etter Pbl? Det er et uvanlig prinsipp at kostnader en lov medfører, indirekte skal fanges opp av en annen lov og en regner med at nødvendig informasjon om dette blir gitt KS og kommunene. Ikke minst kartdelen av B-delen i Matrikkelen vil bli vesentlig mer arbeidskrevende enn dagens B-del i GAB, som utelukkende er registeropplysninger. Kravet om at det skal underrettes om at bygg eller tiltak er matrikkelført er nytt og må innarbeides i byggesaksrutinene. Det er viktig at departementet gjør kommunene og KS oppmerksom på -disse forholdene, slik at gebyrene etter Pbl kan fange opp merarbeidet Matrikkelloven innebærer fra lovens iverksetting. Berørte byggesaksbehandlere, postmottak o.a. må og gis nødvendig opplæring i krav til situasjonsplan med koordinater o.a., slik at alle er innforstått med hvilket datagrunnlag som må kreves før en søknad kan anses fullstendig og hvordan inngående dokument skal registreres (rett filformat f.eks) for at Matrikkelen skal få det ønska innhold hva bygningsopplysninger angår, uten at Matrikkelfører må tilrettelegge dataene på nytt.

10 -1 -1 Stavanger kommune
- Kultur og
byutvikling

Viser til innspill fra Gunnar Samuelsen, samt tilbakemelding fra Drammen kommune

Sett fra Stavanger kommune sin praksis ved dagens Gab-registrering ser vi en del nyttige forslag i høringsutkastet, og med denne meningsutvekslingen.

Men først et hjertesukk ang. begrepet rammetillatelse. Dette synes nå å bli status for registrering. Når det gjelder 2-trinnssaker brukes i Stavanger (pr.d.d.) kun igangsett.tillatelse som første registrering i dagens Gab. Vi har store reserver mot at rammetill.tidspunkt skal utløse registrering i matrikkelen. Dette primært pga at både antall boenheter/arealer/m.m. i altfor stor grad endres i ettertid. D.v.s. at vi ofte må gå gjennom tegningene på ny (med mye frustrasjoner). Den eneste naturlige 1 .gangs status for 2-trinnssaker er ig.sett.till.- og (da gjerne den første som forligger — så sant det ikke kun gjelder rivearb. og lign. *)

Ved ig.sett.till er som regel tiltaket gjennomtenkt m.h.t. boenher/evt. næringsdeler/arealer m.m.

2-trinnssaker (Ramme + ig.setting): [Tabell kan ikke limes inn, se orginal.]

1 -trinnssak (Tillatelse til tiltak): [Tabell kan ikke limes inn, se orginal.]

Meldingssaker: [Tabell kan ikke limes inn, se orginal.]

Øvrige forslag i høringsutkastet vi ser nyttige:

- Bygning godkjent for riving/brenning
- Bygning revet/brent

Unyttige/ikke i bruk hos oss:

- Registrering ved ramme (også ombygging)

Egne forslag med merknad:

- Hva med bygningsstatus for midlertidige bygg. (Det ar i alle år vært

problemer med å fetterfølge tidsfrister m.m. - Med egen kode vil gjenfinning og kontroll bli enklere.
- Ombygging/bruksendring uten "nye areal", men som har nye boenheter. (Pga. boligstatistikk registreres disse i dag som "fiktive" påbygg. Er det en status som kan ivareta dette direkte i hovedbildet.

Gab-avdelingen (b-delen) i Stavanger kommune
Harald Endresen og Iren N. Pallesen

Pkt. 1

(fra byggesakssjefen) - foreslår at datoen for igangsettingstillatelse og tillatelse til tiltak også brukes som reell igangsettingsdato. Uansett hva vi gjør vil påliteligheten i statistikken kunne diskuteres. F.eks ved 2-trinnsaker / større bygg, kan vi ca. 80% av sakene gå ut i fra en rimelig umiddelbar oppstart. Dermed kan det bli riktigere å sette bygget i gang straks (ved første ig.settingstill). - enn å vente på tilbakemelding fra ansvarlige aktører (som dessverre ikke fungerer som det skal).

Det ble også forslått å gjøre det samme med 1 -trinnsaker / tillatelse til tiltak, for selv om vi stort sett har kontroll over de mindre boligene, er flertallet av sakene til- og påbygg, som vi normalt aldri vet oppstartsdatoen på. I slike saker blir igangsettingsdatoen = ferdigmeldingsdatoen, og dermed blir feilen kanskje større enn hvis igangsettingsdatoen = tiltaksdatoen.

Pkt. 2

For øvrig gjør vi oppmerksom på at meldingssaker høyst sannsynlig vil forsvinne i fra årsskifte 06/07. Disse vil gli inn i vanlige tillatelse til tiltak saker, dog som en undergruppe som kan behandles enklere.

Viser til matrikkellovens §25 hvor det i høringsutkastet er anført følgende:

"Opplysn.om bygninger i matrikkelen skal i utgangspunktet beskrive hvordan bygningen faktisk er og ikke hvordan bygningen er tillatt oppført. Det at kommunen registerer en bygning i matrikkelen, innebærer i utgangspunktet ingen tillatelse eller aksept fra kommunens side av ulovlig byggevirkosomhet."

Byggesakssjefen i Stavanger synes ovennevnte forslag bør debatteres, og vil først og fremst påpeke følgende:
Ved omsetning av bygg er et levedyktig Gab/bygn.register avhengig av korrekte opplysninger. I Stavanger baserer bl.a. alle eiendomsmeklere/andre seg på informasjon fra Gab-registeret, hvorav bygn.delen utgjør en svært viktig del. (mekleme betaler da et gebyr til kommunen for hver forespørsel/oppdrag)

Meklere får oversikt over alle bygn.data + alle kommentarer/merknader som er anført på aktuelt bygg. Bl.a.har vi i Stavanger bestrebet oss på å beskrive bygget/boligen med korrekt antall byggegodkjente boenheter.(evt.ulovlige hybelleiligheter er også kommentert). For mekleme er det avgjørende at infoen klart viser hva som anses byggegodkjent.
(de betaler jo for å få vite hva som er godkjent!)

Vi beskriver altså både hva som er byggegodkjent, og hva som eventuelt anses/antas ikke godkjent.
Hvis det kun legges opp til å beskrive hvordan bygget faktisk er, blir Gab etter vår mening ubrukkelig som informasjonskilde.

Målsettingen må være å omskrive forslaget til bl.a.følgende:
"Opplysninger i matrikkelen skal i størst mulig grad beskrive hva som er byggegodkjent".
Det bør også anføres hvis bruken av bygget ikke er i samsvar med

godkjenningen.

Graden av avvik må avgjøre hvorvidt kontroll/tilsynsavd. skal følge opp saken."

10 -1 -1 Trondheim kommune Trondheim kommune mener at bestemmelsen er uklar med hensyn til hvilket grunnlag opplysningene skal registreres fra. Vi forutsetter imidlertid at bygningsdelen i matrikkelen, i likhet med GAB, skal beskrive situasjonen i marka. I praksis er det stort sett saksbehandling som er informasjonskilden til føringen, men der vi har tilgang til bedre informasjon fra andre kilder registreres dette - alltid med en merking av at det er avvik fra godkjent situasjon.

Vi bemerker at det kreves stor presisjon når man registrerer opplysninger med ulik grad av troverdighet i samme register. Det er særdeles viktig å synliggjøre på skjerm og utskrift hvilke opplysninger som er troverdige, og hvilke som må underkastes nærmere undersøkelser. Det må tilrettelegges for ulike former for kvalitetskoding og endringslogger etc.

§ 10-1 Føring av bygningsopplysninger

10 1 -1 Bergen kommune I departementets kommentarer er listet opp føring av en del data som kommunen ikke enkelt kan holde oppdatert. Eksempel på dette er antall rom, oppvarming m.m. Dette er forhold som eieren kan ende uten at det er meldeplikt til kommunen, jfr. våre merknader til § 1-1. Skal matrikkelen være troverdig, må en ikke registrere opplysninger som en ikke kan holde oppdatert gjennom eksisterende lovpålegg.

10 1 -1 Bodø kommune - Geodatakontoret Å beskrive hvordan "bygningen faktisk er" er i praksis svært vanskelig. Vi opplever at søknadspliktige endringer gjøres uten søknad/tillatelse og at endringer ikke blir innrapportert. Det er mer tilfeldig at slike ting oppdages og legges inn i GAB. Dersom dette er ulovlige boenheter eller ulovlig oppførte bygg, rapporteres dette videre til bygningsmyndighetene. Hovedregelen må fortsatt være at bygningsopplysningene legges inn i matrikkelen i forbindelse med søknad, igangsetting og ferdiggodkjenning.

10 1 -1 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen I MD sine merknader er lista opp føring av ein del data som kommunen ikkje enkelt kan halda vedlike. Eksempel på dette er tal rom, oppvarming m.m, Dette er tilhøve som eigaren kan gjera endringar i utan at det er meldeplikt til kommunen for endringane, jf. våre merknader til § 1-1. Det er mangt som kan vera "kjekt å ha", men skal matrikkelen vera å stola på, må ein ikkje registrera opplysningar som ein ikkje kan halda oppdatert gjennom eksisterande lovpålegg om rapportering til oppdateringsinstansen,

10 1 -1 Husbanken I det foreliggende utkast angir § 1-1 opplysninger matrikkelen skal inneholde, mens § 10-1 sier når bygningsopplysninger skal føres. I kommentarene til § 10-1 eksemplifiseres hvilke opplysninger som skal

registreres, bl.a. materialbruk, energibruk og heis. I forhold til Husbankens oppgaver hadde vært en klar fordel om opplysninger om kvaliteter som gjelder universell utforming og miljøtiltak blir registrert, og at opplysningene registreres på en slik måte at det er enkelt å benytte dem i statistikker/rapporter.

Husbanken kunne av denne grunn ønske at det fremgår av forskriften at denne type opplysninger skal registreres.

Vi har allikevel forståelse for at det av andre grunner ikke foretas en uttømmende oppramsing av de forskjellige bygningsopplysninger i selve forskriften. I den grad forskriften ikke omhandler dette, bør de nærmere bestemmelser om hva skal registreres i stedet fremgå i en veileder e.l.

10	1	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Kommentarene til § 10.1. Det presiseres her at matrikkelen skal inneholde opplysninger om hvordan bygningen faktisk er, og ikke nødvendigvis hvordan bygningen er godkjent. At dette prinsippet kan gjelde eldre bygg der kommunen ikke kan dokumentere hva som er godkjent, er forståelig. Men det vil være svært uheldig om dette prinsippet skal gjelde for nye, godkjente bygg. Matrikkelen må kunne brukes som "oppslagsverk" for hva et nytt godkjent bygg skal inneholde. Svært mye av nytteverdien av matrikkelen vil ellers forsvinne.
10	1	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Bør presiseres til "opplysninger om fysiske egenskaper ved bygning..." Det kan synes uheldig å registrere annet enn det som er tillatt oppført. Prosessen med å bringe faktisk situasjon i overensstemmelse med lovlig situasjon, håndteres av (og best) plan og bygningsloven. Oppfølgingsplikt av en befaring (hvor noe ulovlig avdekkes) mot matrikkelen synes uheldig. Dataene skal jo i tillegg til pbl-systemet. Hvis noe skulle med, måtte det være identifisering av denne saken.
10	1	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Kommentarene til §10.1. Det presiseres at matrikkelen skal inneholde opplysninger om hvordan bygningen faktisk er, og ikke nødvendigvis hvordan bygningen er godkjent. At dette prinsippet kan gjelde eldre bygg der kommunen ikke kan dokumentere hva som er godkjent, er forståelig. Det er vanskelig se at dette prinsippet kan gjelde nye godkjente bygg. Skal ikke kommunen kunne bruke matrikkelen som "oppslagsverk" for hva et nytt godkjent bygg inneholder? Mye av nytteverdien av matrikkelen vil da forsvinne. Særtilfeller omkring registrering/adressering av ulovlige boenheter må avklares 1 avsnitt i kommentarene er ikke forenlig med Pbl og avspeiler manglende bakkekontakt hos lovgiver. For det første skal det offentlige legge inn i matrikkelen det som er lovlig vedtatt gjennom søknadsbehandlingen etter PBL (ansvarlig søkers egen dokumentasjon, eventuelt modifisert gjennom rammetillatelsen). En kjøper vil være interessert i hva som er lovlig, slik at vedkommende slipper overraskelser! Dessuten vil det være praktisk umulig for kommunen å ajourføre de faktiske data, siden disse aldri blir innrapportert!

10	1	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Det er ikke aktuelt for kommunen å legge inn ulovlig byggearbeid i matrikkelen. Det er utopisk å legge opp til noen form for registreringer i matrikkelen som ikke har sin bakgrunn i godkjent kommunal saksbehandling.
10	1	-1	Statens bygningstekniske etat	Bygningsopplysninger Av forslaget § 10-1 fremgår at kommunen skal matrikkelføre opplysninger i tilknytning til bygninger på 15 m ² eller mer. Statens bygningstekniske etat stiller seg skeptisk til registreringskrav for alle søknads- og meldepliktige tiltak i tilknytning til slike bygninger. En slik ordning vil medføre registrering av en rekke tiltak som har liten verdi i et matrikkelsystem, eksempelvis oppføring av mindre tilbygg og påbygg
10	1	-1	Statens kartverk	Det bør tas inn at adresse på hver bruksenhet skal registreres. Merknaden til andre ledd tredje avsnitt foreslås endret til: "Kommunen skal, samtidig med at midlertidig brukstillatelse eller ferdigattest gis, bl.a. registrere opplysninger om bygningens energiforsyning. Kommunen skal kontrollere at bygningens øvrige registrerte data ikke er endret og eventuelt rette disse slik at opplysningene om bygget blir fullstendige".

§ 10-1, 1.ledd

10	1	1	Statens bygningstekniske etat	Areal beregning I forslag til § 10-1 brukes begrepet "grunnflate" som arealangivelse. Dette er et ikke-eksisterende begrep i plan- og bygningsloven. Statens bygningstekniske etat anbefaler at det i matrikkelforskriften benyttes begrep som er sammenfallende med arealbegrep i plan- og bygningsloven. Det har i flere år pågått et arbeid for å innføre et enhetlig begrep for arealmåling. Et siktemål har vært å avvikle bruken av begrep som ikke lenger har noen entydig definisjon i bygningslovgivningen. Enhetlig begrepsbruk vil bidra til mer entydig utveksling av informasjon og øke forutsigbarheten for de som berøres av byggetiltak. Innføring av endret begrepsbruk i det nye matrikkelsystemet vil skape usikkerhet omkring forståelsen og praktiseringen av reglene på området.
10	1	1	Statens kartverk	I første ledd bør arealet oppgis som bebygd areal eller bruksareal, jf. § 5 i "Forskift om saksbehandling og kontroll i byggesaker" etter plan- og bygningsloven.

§ 10-1, 2. ledd

10	1	2	Alta kommune	Registrering ved faktisk igangsetting av bygg bør vurderes.
10	1	2	GeoForum	Vi er kritiske til den omlegging som vil komme i matrikkelen, ved at det innføres forskjellige koder for bygningsstatus, avhengig av hvilken saksbehandling som kreves for et Bygg. Vi mener at en heller burde

videreføre hovedprinsippet fra i dag, med tilnærmet like koder (med nødvendig tilpasning), men innført en ekstra egenskap som definerer krav til saksbehandling.

Uavhengig av kommentaren foran bør en konkretisere hva som menes med rammetillatelse. Ved større bygg gis det ofte flere ramme- og igangsettingstillatelser, dvs. forskriften bør si om det er første eller siste som skal legges inn. Den første bør benyttes.

10	1	2	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Der er positivt at matrikkelloven tilsvarende plan- og bygningsloven med hensyn til milepælene i byggesaker. Det er dato for rammetillatelse, igangsettingstillatelse, midlertidig brukstillatelse mfl. som matrikkelføreren faktisk har tilgang til. Forskriftene legger opp til føring av flere datoer, men dette er datoer som er enklere å innhente for matrikkelføreren. (Det er ikke spesielt arbeidskrevende å knytte datoer til bygningen, det som er arbeidskrevende er å innhente datoer som ikke direkte framkommer av byggesaksbehandlingen.)
10	1	2	Stavanger kommune - Kultur og byutvikling	Rammetillatelse er ofte tillatelse på "luftslott". Prospektet er ofte ikke detaljprosjektert og det vil føre til mye ekstraarbeid dersom en skal arealberegne bygninger flere ganger. Arealene registrert på godkjente tiltak brukes eksempelvis til fakturering av tilknytningsavgift.
10	1	2	Trondheim kommune	Trondheim kommune mener at matrikkelføring av bygningsopplysninger bør gjøres når det gis igangsettingstillatelse. Det skjer ofte store endringer i byggeprosjektet etter at rammetillatelse er gitt, og det vil medføre vesentlig merarbeid med matrikkelføring dersom kravet til føring på tidspunkt for rammetillatelse opprettholdes. I kommentaren til 2. ledd sier departementet at kommunen bl a skal registrere opplysninger om bygningens materialbruk og energibruk. Det er uklart om det med "energibruk" menes bygningens energikilde (strøm, gass osv) og/eller stipulert energibehov (f eks KWh/m2 år). Når det gjelder energikilde, opplyses dette i dag ved anmodning om ferdigmelding (- men avgrenset til de byggeprosjekter som ferdigmeldes).

§ 10-1, 3. ledd

10	1	3	Alta kommune	Bestemmelse om registrering av faktiske forhold i matrikkelen, inklusiv ulovlig igangsatte bygg. Registrering av ulovlige bygg er såpas konfliktskyt at bestemmelser bør stå i klar tekst i forskriften, ikke bare omtales i kommentarene til forskriften.
10	1	3	Bærum kommune - Geodata	Siden kommunenes bygningskontroll stort sett er avvirket som følge av endringene i plan- og bygningsloven, fins det ikke lenger noen ordning som systematisk fanger opp om meldingstiltak "er eller blir gjennomført". Det er når meldingen sendes inn at registrering kan skje. Mulighet for omkodning til "gjennomført" bør være der, men man kan ikke forvente at dette vil skje systematisk.

10	1	3	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Der er positivt at matrikkelloven tilsvarende plan- og bygningsloven med hensyn til milepælene i byggesaker. Det er dato for rammetillatelse, igangsettelsestillatelse, midlertidig brukstillatelse m.fl. som matrikkelføreren faktisk har tilgang til. Forskriftene legger opp til føring av flere datoer, men dette er datoer som er enklere å innhente for matrikkelføreren. (Det er ikke spesielt arbeidskrevende å knytte datoer til bygningen, det som er arbeidskrevende er å innhente datoer som ikke direkte framkommer av byggesaksbehandlingen.)

§ 10-1, 4. ledd

10	1	4	Statens kartverk	Fjerde ledd må endres da formuleringen strider mot matrikkelloven § 25 tredje ledd. Den foreslås endret til: "Ved opprettelse eller endring av eierseksjon, skal kommunen kontrollere matrikkelen og eventuelt føre inn nye opplysninger".

Erfaring tilsier at svært mange seksjoneringsvedtak er betydelig mangelfulle med det resultat at seksjoneringsbegjæringen ikke kan tinglyses. Med bakgrunn i kommunenes manglende kunnskap om seksjoneringsregelverket, vil man lett komme i en situasjon der seksjonering er gjennomført og seksjoneringsvedtaket (foreløpig) innført i matrikkelen. Seksjoneringsvedtak og/eller seksjoneringsbegjæring sendes så til registerføreren for tinglysning. Tinglysning kan tenkes avvist av forskjellige grunner. Det bør i klartekst entydig fremkomme at seksjonering ikke er gjennomført før seksjoneringsbegjæringen/vedtaket er endelig innført i Matrikkelen. Endelig innført i Matrikkelen vil begjæringen/vedtaket først være når begjæringen/vedtaket er godtatt tinglyst, returnert matrikkelfører og endelig innført i Matrikkelen. Slik tilleggstekst bør inntas i selve forskriften.

Se for øvrig vår kommentar til § 12-2.

10	1	4	Stavanger kommune - Kultur og Byutvikling	Dette leddet må utdypes nærmere. Hvem underretter? Gjelder endringene alle data i matrikkelen?

§ 10-2 Underretting om føring av bygningsopplysninger i matrikkelen

10	2	-1	Alta kommune	Underretning. Bør være klarere om hvilke bevegelser/endringer i matrikkelens bygningsdata som krever underretning til hjemmelshaver eller dennes representant. Noen endringer gi endringer i kommunale årsgebyrer og eiendomsskatt, andre ikke.

10	2	-1	Bergen kommune	Dette er et pålegg som medfører unødvendig økning i kommunens arbeidsmengde. Føring av bygningsopplysninger i matrikkelen skjer i samsvar med pålegg i lov og forskrift. Den overveiende del av tiltakene er omsøkt, gjennomgår en saksbehandlingsprosess og søker blir informert om det endelige resultat. Nødvendigheten av at vedkommende i tillegg til dette skal få en egen melding om de konkrete data fra byggesaken som er ført i matrikkelen virker uforståelig.

10	2	-1	Bærum kommune - Geodata	At underretning om matrikkelføring kan skje som del av byggetillatelsen, og ikke som separat melding, er viktig.

10	2	-1	Fagadministrasjonen ene i region Nordhordaland og Gulen	Det er eit pålegg som medfører uturvande auk i arbeidet til kommunen. Førning av bygningsopplysningar i matrikkelen skjer i samsvar med pålegg i lov og forskrift. Opplysningane i matrikkelen er offentlege og i prosjektet "Mi side" vil heimelshavar ha tilgang til all informasjon i matrikkelen som gjeld han/ho. Vår tilråding er at pålegget blir sletta.
10	2	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Vi forutsetter at kostnadene her skal dekkes av gebyr, men om det skal dekkes av byggesaksgebyr eller et gebyr etter matrikkelloven er uklart.
10	2	-1	Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski	I henhold til forskriftsutkastet § 10-2 pålegges kommunene å underrette hjemmelshaver om førning av bygningsopplysninger i matrikkelen. Dette medfører et betydelig merarbeid for kommunene. Innbyggerne har nå lett tilgang til selvbetjeningsportaler med kart og GAB-informasjon (med unntak av personopplysninger) og vi vurderer at slik informasjon kan innbyggerne enkelt få innsyn i gjennom disse portalene. Målet med selvbetjeningsportaler er blant annet at kommunene skal bli mer effektive og at tjenestene dermed skal bli billigere for innbyggerne. Vi foreslår derfor at § 10-2 utgår.
10	2	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Det er upraktisk å underrette om når opplysninger blir ført i matrikkelen. Det må være underforstått at alle offentlige vedtak og innsendte opplysninger i en byggesak havner i kommunens offisielle register enten dette er i sak/arkiv-systemet eller i matrikkelen. Det bør være tilstrekkelig at dette blir informert om i kommunens veiledningsmateriell eller via internett.
10	2	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Dette må komme i form av vedtakene i saksbehandlingen under den aktuelle særlov og ikke som noe eget krav som matrikkelfører skal følge opp.
10	2	-1	Stavanger kommune - Kultur og byutvikling	Rammetillatelse erstattes med igangsettingstillatelse og siste setning strykes. [Gjelder merknadene]
10	2	-1	Trondheim kommune	Kommunene skal underrette hjemmelshaver eller dennes representant om førning av bygningsopplysninger i matrikkelen.

Kapittel 11. Offentlige pålegg som gjelder bruk av grunn eller bygning

§ 11-1 Førings av offentlig pålegg

11	1	-1	Alta kommune	Når det gjelder registreringsplikt for offentlige pålegg om bruk av grunn bør Statens kartverk få et særlig ansvar for rutiner som sikrer rapportering fra eksterne instanser.
11	1	-1	Bergen kommune	<p>For øvrig må denne rapporteringsplikten inn som pålegg i den aktuelle særlov som pålegg til den aktuelle særlovsmyndigheten dersom departementet forventer en reell oppfølging av dette kravet. Det er vanskelig å ha tiltro til at lovgivers ambisjonsnivå om massiv registrering av pålegg kan oppfylles dersom det ikke kommer mer presise pålegg/melderutiner/sletterutiner i de enkelte særlover.</p> <p>Pålegg som gjelder grunn har liten verdi som informasjonsbærer og for saksbehandling hvis de ikke er kartfestet. Vi forventer at departementet utarbeider rutiner for slik presentasjon.</p> <p>Det bør vurderes hvorvidt disse reglene, lovens § 25 fjerde ledd, bør utsettes iverksatt til matrikkelsystemet er operativt og er teknisk tilrettelagt for registrering og visning av pålegg, samt at nødvendige hjemler og rutiner i andre særlover er etablert.</p> <p>For øvrig: Registrering av pålegg vil utvilsomt være svært arbeidskrevende. Nytteverdien bør derfor være i samsvar med innsatsen. Dersom kvalitet, fullstendighet og ajourføring av påleggsdataene ikke kommer opp på et hensiktsmessig nivå, vil opplysningene ikke ha særlig samfunnsnytte - heller ikke troverdighet. Arbeidsmessig kan dette sammenlignes med føring av heftelser i grunnboken. Ansvar for å ajourføre disse dataene, må også tydeliggjøres. I kommentaren til § 11-1 står det at kommunen skal slette innfridde pålegg av eget tiltak. Da må det klargjøres hvordan kommunens matrikkelfører sikres varsel om at pålegget skal slettes.</p>
11	1	-1	Bodø kommune - Geodatakontoret	Føring av offentlig pålegg må harmoniseres med lovene som hjemler påleggene. Det må utvikles melderutiner og systemer som legger ansvaret for dette innholdet i matrikkelen på de involverte særlovsmyndighetene.
11	1	-1	Bærum kommune - Geodata	Vi registrerer, og støtter, at forskriften har ordlyden "... skal føre opplysninger..." og at kommentarene bruker ordet registreringsplikt. En logisk følge av dette er at det i de særlovene dette får virkning for blir tatt inn at påleggets gyldighet forutsetter matrikkelføring. Dette vil i betydelig grad også bidra til å heve matrikkelens status og kvalitet.
11	1	-1	GeoForum	[Til merknadene siste ledd]

Dette leddet bør strykes. For matrikkelens troverdighet er det svært viktig at et pålegg ikke er gyldig før det er registrert i matrikkelen.

11	1	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Kommentarene, 5. ledd, 2. periode, anbefales å sette inn et ikke; "Slike opplysninger skal ikke føres i matrikkelen."
11	1	-1	Jernbaneverket	Vi henviser til vår merknad til § 1-1 innhold i matrikkelen. Eventuell registreringsinstruks som Statens kartverk skal utarbeide bør klargjøre disse spørsmålsstillingene.
11	1	-1	Karmøy kommune - Teknisk etat	Føring av offentlig pålegg Forslag: Departementet utarbeider nærmere forskrifter.
11	1	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Føring av offentlige pålegg. Det er vanskelig å se ut fra lov og forskrifter hvilket ambisjonsnivå lovgiver har på dette feltet. Registreringen vil utvilsomt bli svært arbeidskrevende. Nytteverdien må derfor være i samsvar med innsatsen. Dersom kvalitet, fullstendighet og ajourføring av påleggsdataene ikke kommer opp på et hensiktsmessig nivå, vil neppe opplysningene ha særlig samfunnsnytte. Skal påleggsdataene virkelig registreres og vedlikeholdes for å oppnå akseptabel kvalitet, må matrikkelfører gis rammevilkår for å kunne utføre denne oppgaven. Skal det være den myndighet som gir et pålegg som skal føre dette inn i matrikkelen, eller skal det føres av matrikkelføreren i kommunen? Ansvar for å ajourføre disse dataene må også tydeliggjøres. I kommentaren til § 11-1 står det at kommunen skal slette innfridde pålegg av eget tiltak. Hvordan skal kommunen som matrikkelfører skaffe seg den kunnskapen? Det er også uklart hvordan offentlige pålegg tenkes georeferert i matrikkelen. For eksempel vil vel en støysone som er registrert med faktisk utstrekning ha en mye høyere nytteverdi enn en henvisning til et vedtak.
11	1	-1	Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski	Føring av pålegg - § 11-1: Dette vil også medføre et betydelig merarbeid for kommunene og det vil bli krevende å etablere gode nok rutiner som sikrer at disse påleggene tilflyter matrikkelfører. Etter vår vurdering må bestemmelsen om føring av pålegg utsettes inntil særlovene er endret; dette er nødvendig for å sikre kvalitet og fullstendighet i det som registreres i matrikkelen. Vi foreslår derfor at § 11-1, 2. ledd utgår. Begrunnelsen er den samme som nevnt ovenfor under § 10-2.

- 11 1 -1 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) Å gjøre matrikkelen til et altomfattende påleggsregister er en prisverdig målsetning, men kanskje ikke så lett å gjennomføre fra lovens ikrafttredelse
- Innføringen av denne paragrafen anbefales utsatt tilmatrikkelen er teknisk tilrettelagt for registrering og visning av pålegg, samt at nødvendige hjemler og rutiner i andre særlover er etablert.
- Det er vanskelig å ha tiltro til at lovgivers ambisjonsnivå om massiv matrikulering av pålegg kan oppfylles, dersom det ikke kommer mer presise pålegg/melderutiner/sletterutiner i de enkelte særlover. Pålegg som gjelder grunn har liten verdi som informasjonsbærer og for saksbehandling hvis de ikke er lagt inn på kartet. Men hvordan bør dette gjøres? Det forventes at kartverket utarbeider rutiner for slik presentasjon slik at dette blir håndtert likt.
- Registrering av pålegg vil utvilsomt være svært arbeidskrevende. Nytteverdien bør derfor være i samsvar med innsatsen. Dersom kvalitet, fullstendighet og ajourføring av påleggsdataene ikke kommer opp på et hensiktsmessig nivå, vil opplysningene ikke ha særlig samfunnsnytte eller troverdighet.
- Dette er en helt ny oppgave som påføres kommunene og det kan bli omfattende oppgave. Skal påleggsdataene bli registrert og vedlikeholdes for å oppnå akseptabel kvalitet, må matrikkelfører for det aktuelle pålegget gis rammevilkår for å kunne utføre denne oppgaven. Det er heller ikke sikkert at dette er noen oppgave for matrikkelfører i det hele tatt. I større kommuner vil dette bli en særoppgave som enten må registreres av de som fatter vedtaket eller av særskilt "påleggsfører". Det vil heller ikke bli noen enkel oppgave å sørge for kostnadsdekning gjennom de forskjellige særlovene. Noen annen kostnadsdekning har jo ikke lovgiver lagt opp til!
- Ansvar for å ajourføre disse dataene, må også tydeliggjøres. I kommentaren til § 11-1 står det at kommunen skal slette innfridde pålegg av eget tiltak. Hvordan skal kommunens matrikkelfører sikres varsel om pålegg som skal slettes?
- 11 1 -1 Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten Registrering av kommunale pålegg vil bli et omfattende arbeid og som i mange tilfeller bør medføre en registrering i kartverket i tillegg hvis dette virkelig skal bli en nyttefaktor i kommunal saksbehandling og en etterspurt informasjon fra eksterne aktører og publikum. Her er det ikke lagt opp til verken gebyrer eller inntekter. Selv om noe kan tas inn gjennom påslag gjennom andre lover burde dette forholdet vært ofret større oppmerksomhet dersom man ønsker dette arbeidet skal prioriteres.
- 11 1 -1 Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang Det er vanskelig å ha tiltro til at lovgivers ambisjonsnivå om massiv matrikulering av pålegg kan oppfylles, dersom det ikke kommer mer presise pålegg/melderutiner/sletterutiner i de enkelte særlover.
- Pålegg som gjelder grunn har liten verdi som informasjonsbærer og for saksbehandling hvis de ikke er lagt inn på kartet. Det forventes at kartverket utarbeider rutiner for slik presentasjon slik at dette blir håndtert likt.
- Registrering av pålegg vil utvilsomt være svært arbeidskrevende.

Nytteverdien bør derfor være i samsvar med innsatsen. Dersom kvalitet, fullstendighet og ajourføring av påleggsdataene ikke kommer opp på et hensiktsmessig nivå, vil opplysningene ikke ha særlig samfunnsnytte eller troverdighet og bør heller begrenses til ett sett basisdata (bl.a vegretter).

Skal påleggsdataene bli registrert og vedlikeholdes for å oppnå akseptabel kvalitet, må Matrikkelfører for det aktuelle pålegget gis rammevilkår for å kunne utføre denne oppgaven. Arbeidsmessig kan dette sammenlignes med føring av heftelser i grunnboka.

Ansvarer får å ajourføre disse dataene, må også tydeliggjøres. I kommentaren til § 11-1 står det at kommunen skal slette innfridde pålegg av eget tiltak. Da må det klargjøres hvordan kommunens Matrikkelfører sikres -underretning om pålegg som skal slettes.

11 1 -1 Statens
forensingstilsyn

1. Forskriftsutkastet er omfattende og dekker flere forhold om matrikkelsystemet. Det retter seg i stor grad mot kommunene som matrikkelfører. Innenfor Statens forensingstilsyns (SFTs) ansvarsområder vises det til bestemmelsen i forskriftsutkastets §11-1 Føring av offentlig pålegg. Det fremgår her at kommunen skal føre opplysninger i matrikkelen om alle pålegg som gjelder bruk av grunn og bygning som kommunen treffer blant annet i medhold av forensingsloven og vann- og kloakkavgiftsloven. Dette gjelder imidlertid bare pålegg som er gitt etter at loven trådte i kraft. Når det gjelder opplysninger om pålegg kommunen har truffet tidligere er det opp til kommunen å bestemme om disse opplysningene skal legges inn i matrikkelen. Et slikt frivillig system vil etter SFTs mening lett bli uoversiktlig, i tillegg til at kommunene vil kunne legge seg på ulik praksis. SFT mener derfor det bør overveies om ikke kommunene, over noen tid, også bør få plikt til å føre inn pålegg som er fastsatt før loven trådte i kraft og som fortsatt står ved lag.

SFT mener videre at begrepet "pålegg" er for snevert i forhold til de forvaltningsbestemmelser som kommunen treffer på de aktuelle områdene. Det foreslås at forskriften benytter seg av begreper som "vedtak", "krav" eller "avgjørelser".

Kommunens myndighet etter forensingsloven når det gjelder grunnforensing følger av kap. 2 Opprydding i forensset grunn ved bygge- og gravearbeider fastsatt i forensingsforskriften av 1.6.2004. I henhold til denne skal kommunen ved terrenginngrep i forensset grunn godkjenne en tiltaksplan som oppfyller de krav som forskriften stiller. En slik godkjenning innebærer at det planlagte tiltak er lovlig etter forensingsloven. Kommunen skal etter bestemmelsen i §2-9 sørge for rapportering av data til det nasjonale grunnforensingssystemet for de sakene de behandler etter forskriften.

For andre grunnforensingssaker som ikke faller inn under bygge- og gravekapitlet i forensingsforskriften, er myndigheten lagt til SFT eventuelt fylkesmannen. Krav om tiltak stilles da enten i form av pålegg etter forensingslovens §7 eller som tillatelse etter lovens §11.

2. Ved vedtagelsen av matrikkelloven ble det samtidig fastsatt en ny bestemmelse i forensingsloven, §51 a Registrering av forensing i eller på fast eiendom. Bestemmelsen gir forensingsmyndigheten adgang til å registrere opplysninger om forensing på fast eiendom i matrikkelen, og myndighet til å registrere pålegg som gjelder forensing av fast eiendom. Bestemmelsen inneholder også en forskriftshjemmel.

I høringsbrevet er ikke denne bestemmelsen berørt. Det har tidligere vært sagt muntlig fra departementets side at denne bestemmelsen antagelig vil bli satt i kraft senere enn matrikkelloven.

Det er slik SFT ser det en rekke spørsmål som må avklares i forbindelse med innføringen av det nye matrikkelsystemet i forhold til SFTs arbeid med forurenset grunn. Det er innledet et samarbeid med Statens kartverk om disse forhold.

Fra SFTs side er det viktig å få avklart hvordan opplysninger i databasen "Grunnforurensninger" skal tilpasses det nye systemet. I denne databasen er 2300 eiendommer med forurenset grunn kartlagt.

For en rekke eiendommer med forurenset grunn er det ikke stilt krav om opprydding med nåværende arealbruk. For disse eiendommene har imidlertid SFT/fylkesmannen ofte stilt krav om rådhetsinnskrenkning i den form at det i medhold av forurensningslovens §7 fjerde ledd kreves tinglyst en heftelse på eiendommen om at det må innhentes samtykke fra forurensningsmyndigheten før graving eller annen disponering på eiendommen kan foretas. I bygge- og gravekapitlet i forurensningsforskriften er det i §2-9 tredje ledd krav om tinglysning for den restforurensning som måtte ligge igjen på eiendommen. Slik vi oppfatter lovforarbeidene legges det opp til at denne tinglysningspraksisen nå skal overtas av det nye matrikkelsystemet. Også på dette området vil det være behov for samarbeid mellom etatene om utarbeidelse av veiledningsmaterieell eventuelt forskrifter om hvordan slik registrering skal foregå. Det må herunder også avklares hva som skal skje med alle de sakene hvor slik heftelse allerede er tinglyst i grunnboken.

11	1	-1	Statens kartverk	Sjuende ledd må være samkjørt med andre ledd i forhold til hvem som skal varsles / underrettes. I merknaden femte ledd andre setning antar vi det er falt ut et "ikke". Setningen skal lyde: "Slike opplysninger skal ikke føres i matrikkelen".
11	1	-1	Storkommunegrupp a (SKG)	Innføringen av matrikkelloven bør utstå til matrikkelsystemet er innført og er teknisk tilrettelagt for registrering og visning av pålegg, samt at nødvendige hjemler og rutiner i andre særlover er etablert. Matrikkelen vil komme i vanry dersom det går flere år før bebuda innhold lar seg gjenfinne i Matrikkelen - i hele landet! Det er vanskelig å ha tiltro til at lovgivers ambisjonsnivå om massiv matrikulering av pålegg kan oppfylles, dersom det ikke kommer mer presise pålegg/melderutiner/sletterutiner i de enkelte særlover. Pålegg som gjelder grunn har liten verdi som informasjonsbærer og for saksbehandling hvis de ikke er lagt inn på kartet. Det forventes at Statens kartverk utarbeider rutiner for slik presentasjon slik at dette blir håndtert likt. Registrering av pålegg vil utvilsomt være svært arbeidskrevende. Nytteverdien bør derfor være i samsvar med innsatsen. Dersom kvalitet, fullstendighet og ajourføring av påleggsdataene ikke kommer opp på et hensiktsmessig nivå, vil opplysningene ikke ha særlig samfunnsnytte eller troverdighet og bør heller begrenses til ett sett basisdata (bl.a. veiretter).

Skal påleggsdataene bli registrert og vedlikeholdes for å oppnå akseptabel kvalitet, må Matrikkelfører for det aktuelle pålegget gis rammevilkår for å kunne utføre denne oppgaven. Arbeidsmessig kan dette sammenlignes med føring av heftelser i grunnboka.

Ansvar for å ajourføre disse dataene, må også tydeliggjøres. I kommentaren til § 11-1 står det at kommunen skal slette innfridde pålegg av eget tiltak. Da må det klargjøres hvordan kommunens matrikkelfører sikres varsel om pålegg som skal slettes.

- 11 1 -1 Trondheim kommune Vi antar at et "ikke" er bortfalt i departementets merknad til § 11-1 - ellers gir merknaden ingen mening:

" Det forhold at et pålegg er eller vil bli gjort til gjenstand for strafferettslig forfølgning, er en opplysning som etter personopplysningsloven er sensitivt. Slike opplysninger skal (ikke?) føres i matrikkelen. Dette forhindrer likevel ikke at selve pålegget som sådan, og det eventuelle administrative vedtaket som ligger til grunn for det, blir registrert, men uten henvisning til eventuell strafferettslig forfølgning."

Matrikkelens troverdighet svekkes også ved at det bare er kommunens vedtak om pålegg med hjemmel i pbl som skal innføres. Etter pbl er " plan- og bygningsmyndighetene " gitt adgang til å gripe direkte inn i særlige tilfelle. Dermed omfattes både fylkesmannen og departementet eller den departementet gir slik myndighet, og et vedtak av disse myndigheter vil ikke fremgå av matrikkelen.

Trondheim kommune forutsetter at det utarbeides en registreringsinstruks som regulerer hva som skal og kan registreres i tilknytning til ulike pålegg.

- 11 1 -1 Tysvær kommune Forslag:
Departementet utarbeider nærmere forskrifter.

§ 11-1, 1. ledd

- 11 1 1 Eiendomsmeglerforetakenes forening (Eff) I § 11-1 første ledd bokstav a) fremgår det at det skal føres opplysninger om pålegg som kommunen fatter med hjemmel i plan- og bygningsloven med unntak av pålegg som gjelder midlertidig brukstillatelse. Det fremgår ikke av motivene til høringsforslaget hvorfor det er gjort unntak for pålegg om midlertidig brukstillatelse. Vi har vært i kontakt med departementet som opplyser at bakgrunnen for dette forslaget bl.a. er at det antas å være et stort antall av slike midlertidige brukstillatelser og at de bare skal gjelde for en begrenset periode. På denne bakgrunn er departementet usikre på om det er fornuftig ressursbruk å legge inn slike midlertidige brukstillatelser. I tillegg kommer risikoen for at de midlertidige brukstillatelsene ikke blir slettet etter hvert som de ikke lenger har gyldighet.

EFF mener at det vil være en stor fordel om midlertidige brukstillatelser også blir registrert i matrikkelen. Dette er viktig informasjon som eiendomsmegler må innhente før en eiendom kan omsettes. Etter vår oppfatning kan det ikke anses å være særlig ressurskrevende å legge inn opplysninger om midlertidig brukstillatelse i matrikkelen. For øvrig vil slike midlertidige brukstillatelser i enkelte tilfeller kunne gjelde for en noe lengre periode. Når det gjelder risikoen for at de midlertidige brukstillatelsene ikke blir slettet, så kan dette

argumentet etter vår oppfatning ikke ha avgjørende betydning. For det første gjelder problemstillingen om sletting av uaktuelle pålegg generelt og ikke bare midlertidige brukstillatelser. For det andre vil det fremgå av dem midlertidige brukstillatelsen hvor lenge den gjelder. Forutsatt at lengden på den midlertidige brukstillatelsen registreres i matrikkelen. Vil det med andre ord ikke være noe stort problem om ikke tillatelsen slettes med en gang den ikke lenger gjelder.

11	1	1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Pålegg etter brannloven bør være med i skal-bolken
11	1	1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	c) Hvilke type vedtak fra denne loven ser lovgiver behov for å registrere i matrikkelen?
11	1	1	Trondheim kommune	Trondheim kommune forutsetter at det med "pålegg" i 1. ledd menes enkeltvedtak, f eks med hjemmel i plan- og bygningsloven § 113 (- og avgrenset til tilsvarende "pålegg" i de tre øvrige lovverk), og at restriksjoner i bruk av grunn eller bygning som følger direkte av plan, ikke omfattes.

Utvalget har i NOUen pkt 11.2.7 antatt at f eks pålegg om å utbedre mangler ved bygg, som anført av kontrollansvarlig ved sluttkontroll av byggeprosjektet, skal matrikkelføres. Dette gjenspeiles etter vår mening ikke i forkriftsteksten som sier at "pålegg som gjelder bruk av grunn eller bygning" skal matrikkelføres. Dette er vesentlig snevrere enn temaet for pålegg etter pbl § 113.

Videre er det uklart om pålegg som gjelder overtredelser av formelle bestemmelser (f eks krav om innsendelse av søknad) skal føres, eller om det er et vilkår at materielle bestemmelser er overtrådt.

§ 11-2, 2. ledd

11	1	2	Bergen kommune	Andre ledd er overflødig, jfr. vår merknad til § 10-2. (Selve pålegget må sendes den det gjelder for å få rettsvirkning).
11	1	2	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Andre ledd er overflødig, jf. vår merknad til § 10-2. (Sjølve pålegget må sendast den det gjeld for å få rettsverknad).
11	1	2	Trondheim kommune	En annen problemstilling er hvem pålegget er rettet mot. Etter pbl skal pålegget rettes mot "den ansvarlige". Hjemmelshaver kan være adressat for pålegget, men også rettighetshaver, tiltakshaver, ansvarlig søker og

utførende, prosjekterende, kontrollør og ulovlig bruker av et arbeid kan være "ansvarlig" i pbls forstand. Spørsmålet er om det er tilsiktet at slike pålegg matrikkelføres på eiendommen.

§ 11-1, 3. ledd

11	1	3	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	OK med kan. Kommunen bør dog velge hvilke lover, for å få konsekvent
----	---	---	--	--

§ 11-1, 4. ledd

11	1	4	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Kan ikke anbefale dette, hvis ikke kommunen tidligere har et eget register for dette.
----	---	---	--	---

§ 11-1, 7. ledd

11	1	7	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Punkt (7) om sletting og underretting om sletting er kanskje tenkt som en mulighet i helt spesielle tilfeller. Pålegget står vel i matrikkelen til det erstattes av noe annet. Det vil jo svekke matrikkelen som historisk informasjonsbærer hvis informasjon blir slettet selv om den kanskje ikke har gyldighet lenger
11	1	7	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Sletting av opplysninger som ikke er feilregistrert er neppe måten å føre et register på. Det vil jo alltid måtte foreligge et nytt vedtak som registreres inn enten dette forlenger, endrer eller opphever et tidligere vedtak. Hvis det er en bestemt type pålegg det her henvises til bør dette presiseres nærmere.

Kapittel 12. Andre bestemmelser om føring, retting og komplettering

12	-1	-1	Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (NIJOS)	NIJOS mener det er viktig at det blir sikret tilgang til viktige eiendomsopplysninger i ett ensartet og pålitelig register. Vi ser at det gjennom rutiner for matrikkelføring sikres konsistens mellom informasjon som nå ligger henholdsvis i GAB og DEK. Vi er imidlertid opptatt av at det ikke blir for komplisert å rette opp i feil hvis alle parter er enige om at det som er registrert ikke er i samsvar med faktiske forhold. Jf. forskriftens kapittel 3 Krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning.
----	----	----	--	--

§ 12-1 Utsatt føring i matrikkelen

12	1	-1	Stavanger kommune - Kultur og Byutvikling	Kan bli mye ekstraarbeid og oppfølging.
----	---	----	---	---

§ 12-2 Retting

12	2	-1	Alta kommune	Klargjør om bestemmelsen kan brukes på feil begått før matrikkelloven. Tilbakevirkende?
12	2	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	OK det som står, men savner tidsfrist for retting, eller er det ment at det ikke er noen tidsfrist?
12	2	-1	Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen	Vi foreslår at overskriften til § 12-2 bør lyde "Retting og sletting".
12	2	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Her burde det være et skille mellom rettinger som er en følge av en sak (jf 9-4), og rettinger som skjer av eget tiltak fra matrikkelfører. Denne paragrafen bør bare omfatte det siste, det må fremgå klart, og matrikkelfører må få et stort handlingsrom. Poenget her er jo at svært mange av dataene i matrikkelen er kommet inn som resultat av enkle prosedyrer. En ny lov kan ikke heve deres status.
12	2	-1	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	Føring som medfører endring i matrikkelen bør dokumenteres med et fortløpende løpenummer som refererer seg til endrede grenser. Grunnlagsopplysningene for endringen bør være søkbare i matrikkelen. En slik rutine gir etterrettelighet.
12	2	-1	Trondheim kommune	Trondheim kommune mener at kravet til dokumentasjon av matrikkelføring i 1. ledd må presiseres. Videre er vi i tvil om skjæringspunktet for når matrikkelføring av ny enhet kan slettes (jf "fullført" i 3. ledd); er det ved matrikkelføring eller ved tinglysning? Vi forutsetter at endring av matrikkelen som består i ren administrasjonen av registeret (se vår kommentar til § 10-2), ikke er "retting" i §12-2s forstand. Siden bestemmelsen i like stor grad omhandler sletting som retting, foreslår vi at "sletting" tilføyes i overskriften, jf lovens § 26.

§ 12-2, 1. ledd

12	2	1	Bergen kommune	Det antas at landmålingsforetaket gjennom sin virksomhet vil oppdage/avdekke en rekke feil i matrikkelbok og matrikkelkart. Derved vil foretaket reise krav om retting i forbindelse med søknad om matrikkelføring. Det bør vurderes om slike krav skal

standardiseres/formaliseres i form av en "rettelsesforretning" hvor kravet fremsettes med det ansvar og den autorisasjon som landmålingsforetaket berettiger, uten inngående kontroll av lokal matrikkelmyndighet.

- 12 2 1 Stavanger kommune - Kultur og byutvikling Bør presiseres. Kan umulig gjelde for adresse og bygningsopplysninger.

§ 12-2, 3. ledd

- 12 2 3 Statens kartverk Bestemmelsen har overskrift "Retting". En vanlig forståelse av ordet "retting" forutsetter at man har å gjøre med et forhold som er endelig og som skal korrigeres for noe. Kommentaren til § 12-2 støtter denne forståelse ved at den "etter omstendighetene" kobler rettingen mot fremgangsmåten for retting av enkeltvedtak i forvaltningsloven. For å bruke seksjonering som eksempel, kan det tenkes at et seksjoneringsvedtak vil være et endelig vedtak i forvaltningslovens forstand i det øyeblikk matrikkelfører har fattet sitt "vedtak" og ført seksjoneringsbegjæringen "foreløpig" i Matrikkelen. Det vil da godt kunne argumenteres med at eierseksjonssameiet er opprettet og at seksjonene eksisterer, jf eierseksjonsloven § 5 slik den vil lyde ved ikrafttredelse av matrikkeloven. Rettigheter og plikter vil kunne oppstå på seksjoneringstidspunktet. Det er ønskelig med en fullstendig avklaring om dette forut for lovens ikrafttredelse.

§ 12-2, 4. ledd

- 12 2 4 Alta kommune Vurder egen regel for sletting av festerett som ikke er i bruk, er utgått på tid og ikke er av interesse for hjemmelshaver eller andre.
- Det bør klargjøres hvem som kan kreve sletting av matrikkelenheter som ikke eksisterer i marka. Matrikkelmyndigheten eller grunneier? Eksempelvis der det er begått feil ved deling/kartforetning og gammel eiendom i sin helhet er gått inn i nyere eiendom/feste.
- 12 2 4 Kommunal- og regionaldepartement et Vi viser videre til høringsforslaget § 12-2 fjerde ledd hvor det fremgår at matrikkelenheter som ikke eksisterer i marka, kan slettes fra grunnboka og matrikkelen. Kommunal- og regionaldepartementet viser videre til eierseksjonsloven § 6 femte ledd som forutsetter at nybygg kan seksjoneres på bakgrunn av byggetillatelse for bruksenheten er bygget. Departementet legger til grunn at slik lovlig etablert seksjon ikke kan slettes fra verken grunnboken eller matrikkelen selv om det tar tid fra seksjoneringen til eiendommen faktisk blir bebygd. Departementet foreslår at dette presiseres i bestemmelsen.
- 12 2 4 Statens kartverk Bestemmelsen er god og entydig.

Kapittel 13. Innsyn, utlevering og bruk av matrikelopplysninger

13	-1	-1	Datatilsynet	Datatilsynets merknader i det følgende er kun knyttet til de deler av forslaget til forskrift som synes å ha direkte konsekvens for den enkeltes personvern. Det er tilsynets oppfatning at reglene om innsyn og utlevering fremstår som noe uferdige og at de ikke bør implementeres i sin nåværende form. Bestemmelsene fremstår som inkonsekvente internt i forskriften og også i forhold til andre lover.
13	-1	-1	Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning	Informasjon fra matrikkelen er viktig for både private og offentlige brukarar. Samfunnet vil bruke store ressursar på vedlikehald og oppdatering av matrikkelen og matrikelinformasjon. Det må vere ei overordna målsetjing at system og informasjon vert brukt mest mogleg. Det er gjennom tilgjengeleggjing for personar og institusjonar at nytten av systemet vert synleggjort og grunnlaget vert lagt for vidare innsats med matrikkelen. I så måte synest forskriftenes kapittel 13 å vere for opptatt av personvern og skjerming av opplysningane. Det bør ikkje vere slik at informasjon kan leggjast ut på nettet til allment innsyn. Det bør vere slik at denne type informasjon skal leggjast ut på nettet til allment innsyn. Så bør det vurderast kva informasjon som kan ha betydning for personvernet, og som bør skjermast. Vi kan ikkje sjå at det er anna enn personnummer, som kjem inn i denne kategorien. Personnummer er jo også først og fremst ein koblingsnøkkel mot andre system, og ikkje eigedomsinformasjon. Vidare bør det verte vurdert å innføre retningslinjer som medfører at eigarar som har behov for det, får skjerma namnet sitt på ein web-matrikkel.
13	-1	-1	Norges Jordskiftekanidatfo rening (NJKF)	Informasjon frå matrikkelen er viktig for både private og offentlege brukarar. Samfunnet vil bruke store ressursar på vedlikehald og oppdatering av matrikkelen og matrikelinformasjon. Det må vere ei overordna målsetjing at system og informasjon vert brukt mest mogleg. Det er gjennom tilgjengeleggjing for personar og institusjonar at nytten av systemet vert synleggjort og grunnlaget vert lagt for vidare innsats med matrikkelen. I så måte synest forskriftenes kapittel 13 å vere for opptatt av personvern og skjerming av opplysningane. Det bør ikkje vere slik at informasjon kan leggjast ut på nettet til allment innsyn. Det bør vere slik at denne type informasjon skal leggjast ut på nettet til allment innsyn. Så bør det vurderast kva informasjon som kan ha betydning for personvernet, og som bør skjermast. Vi kan ikkje sjå at det er anna enn personnummer, som kjem inn i denne kategorien. Denne opplysningen er jo også først og fremst ein koplingsnøkkel mot andre system, og ikkje eigedomsinformasjon. Så bør det verte vurdert å innføre retningslinjer som medfører at eigarar som har behov for det, får skjerma namnet sitt på ein web-matrikkel.
13	-1	-1	Norsk Eiendomsinformasjo n as	Sondringen mellom innsynstjenester og nedlastingstjenester: NE har ved flere anledninger tatt til ordet for at det er behov for å skille mellom tilgjengeliggjøring av data for å møte enkeltindividets behov for innsyn i offentlige registre på den ene siden, og spesiell tilrettelegging av store volumer offentlige data for bruk / gjenbruk blant profesjonelle aktører på den andre siden.

Slik vi oppfatter forslaget til matrikkelforskrift legges det nå langt på vei opp til et slikt tosporet system. Forslagets § 13-1 omhandler innsyn, mens § 13-2 omfatter tilgjengeliggjøring i form av nedlastbar utlevering av data fra matrikkelen.

Forskriften legger til grunn at nedlasting av informasjon fra matrikkelen bare kan skje til registrerte brukere etter inngått avtale med matrikkelmyndighetene. Dette synes vi er en viktig forutsetning for å forhindre misbruk av matrikkeldata.

Vi tror imidlertid at det kan være behov for å definere nærmere hvor grensen mellom innsyn og utlevering går. Hvis man leser § 13-1 isolert, vil man kunne få inntrykk av at følgende formulering i tredje ledd vil være tilstrekkelig hjemmel for at også profesjonelle aktører skal kunne kreve informasjon utlevert etter § 13-1:

"Enhver som ber om det kan få oppgitt hva som er registrert om en bestemt matrikkelenhet eller bygning når den som spør oppgir eiendommen eller bygningens adresse eller matrikkelnummer. Dersom eiendommen er en del av en samlet fast eiendom, kan også opplysninger om de øvrige enhetene gis. Fødselsnummer og adresser på personer eller opplysninger som er merket fortrolig eller strengt fortrolig, kan ikke utleveres etter denne bestemmelsen."

De ledsagende kommentarene til bestemmelsen gir heller ingen angivelse av hvor langt innsynsretten etter § 13-1 går, før det blir snakk om utlevering etter § 13-2. Her tror vi det med fordel kan være behov for å trekke opp noen retningslinjer for hva som menes med "innsyn". Aller helst bør en slik avklaring fremgå av selve ordlyden i forskriften.

En konsekvens av forslaget § 13-1 er at hele matrikkelen, med unntak for fortrolige / strengt fortrolige opplysninger samt fysiske personers fødselsnummer og adresser pr. definisjon kan tilgjengeliggjøres fritt på Internett. Vi synes dette er altfor liberalt, selv om forslaget § 13-2 kan indikere at informasjon tilgjengeliggjort etter § 13-1 ikke kan gjøres nedlastbar. I Norge er ca. 400.000 eiendommer eiet av andre rettssubjekter enn fysiske personer. I fig. forskriftsforslaget vil absolutt alle data omkring disse eiendommene, eiers navn inklusive, fritt kunne tilgjengeliggjøres via en Internettbasert innsynsløsning.

NE mener at det sentrale bør være at matrikkeldata tilgjengeliggjøres for dem som har nytte av dataene, men samtidig på en måte som gjør at misbruk unngås. Hensynet til personvernet er ikke nødvendigvis den eneste grunnen til at informasjon ikke skal tilgjengeliggjøres fritt på Internett. På denne bakgrunn mener vi derfor at innsynsretten slik den ser ut til å følge av forslaget § 13-1 med kommentarer legger opp til en for liberal tilgjengeliggjøring av data fra matrikkelen.

13 -1 -1 Statistisk
sentralbyrå (SSB)

SSB har ingen spesielle merknader knyttet til de konkrete forslagene om innsyn og tilgang. Vi ønsker imidlertid å peke på grunddatabegrepet sentrale plass med hensyn til gratis tilgang til og tilnærmet fri flyt av slik informasjon. For Enhetsregisteret er begrepet grunddata entydig definert og det er gitt både en rett og en plikt til å bruke denne informasjonen. Videre er det slik at alle har tilgang til dette settet av grunddata. På persondataområdet er det en utredning i gang bl.a. om grunddatabegrepet etter mal av ER. SSB vil derfor reise spørsmålet om det også kan være hensiktsmessig med en tilsvarende klargjøring av et grunddatainnhold i Matrikkelen. Dette for å få mer tydelig fram hvilke data som kan flyte fritt og hvilke det nødvendigvis vil måtte være begrenset tilgang til.

§ 13-1 Innsyn

13	1	-1	Datatilsynet	Datatilsynet ser det som positivt at det utformes en egen regel om innsyn. Forholdet til offentlighetsloven og personopplysningsloven kunne imidlertid med fordel vært utredet nærmere. Det er et viktig element i personvern at man skal ha innsyn i opplysninger om seg selv, jf. personopplysningslovens § 18. Det er imidlertid et like viktig element at andre ikke skal få flere opplysninger om ens person enn de har saklig behov for. Datatilsynet finner at bestemmelsens tredje ledd er utilfredsstillende med tanke på dette. Det innebærer ikke i seg selv noen begrensning i forhold til hvem som får opplysninger at man må kunne oppgi adresse eller matrikkelnummer, da dette er offentlig informasjon. I realiteten innebærer regelen at enhver har rett til informasjon om alle matrikkelenheter eller eiendommer i Norge. Denne informasjonen omfatter etter § 1-1 opplysning om for eksempel hvor mange bad og WC man har i en bygning. Datatilsynet har vanskelig for å se at dette er opplysninger som andre en bygningens eier kan fremvise noe saklig behov for tilgang på. Datatilsynet anbefaler derfor at innsynet begrenses i forhold til denne type opplysninger.
13	1	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	OK - elektronisk innsyn er bra!
13	1	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Vi forutsetter at Staten tar ansvar for elektronisk innsynsløsning slik at ikke kommunene får ekstra kostnader med dette.
13	1	-1	Statens kartverk	I femte ledd bør også sammenhengen mellom adresse, bygning og matrikkelenhet tas med i henholdsvis bokstav a, b og c. For eksempel slik at alle adresser eller bygninger på en matrikkelenhet kan utleveres etter denne bestemmelsen.

§ 13-1, 3. ledd

13	1	3	Datatilsynet	Datatilsynet finner det positivt at det presiseres at fødselsnummer, adresse på personer samt opplysninger som er merket fortrolig eller strengt fortrolig ikke skal utleveres. Tilsynet savner imidlertid en bestemmelse som angir hva som kan stemples fortrolig eller strengt fortrolig, eventuelt en henvisning til bestemmelser om dette. Unntaket fremstår derfor som uklart. Det vises for øvrig til personopplysningslovens § 23 om unntak fra retten til innsyn. Lignende bestemmelser finnes en rekke steder i lovverket, for eksempel i offentlighetsloven.

13	1	3	Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen	I merknadene til § 13-1 heter det at "retten til innsyn gjelder bare så langt innsynet ikke kan gis elektronisk". Vi anbefaler at denne presiseringen tas inn i selve forskriften.
13	1	3	Norsk Presseforbund (NP) og Norsk Redaktørforening (NR)	I forslaget punkt (3) har departementet valgt en annen ordlyd enn i punktene (1) og (2), ved å bruke "kan få oppgitt", i stedet for "skal få" i de første to punktene. Vi kan ikke se at det i forarbeider eller lovtekst er lagt opp til noen forskjellsbehandling av innsynsretten, og i hvert fall ikke i den form det er gitt her. I lovteksten § 29 slås det fast at "Alle har rett til innsyn i matrikkelen" og "Kommunen skal utlevere utskrift av matrikkelen med opplysninger om ei bestemt matrikkeleining når nokon krev det." I merknaden til bestemmelsen i Ot prp nr 70 (2004-2005) heter det at "Retten etter denne føresegna gjeld også innsyn i det som er registrert om ein bestemt eigedom." Vi kan vanskelig se at departementet har grunnlag for å redusere innsynsretten for allmennheten i den grad og på den måte som er skjedd i forslaget. Vi har full forståelse for at enkelte personopplysninger som skal skjermes etter egne regler eller rettmessige vedtak, men kan ikke akseptere at forskriften fastslår at f eks fødselsnummer eller adresse ikke skal kunne utleveres i det hele tatt. For journalister er det å kunne bruke fødselsnummer for utvetydig å fastslå identitet på enkeltpersoner særdeles viktig, og som også er grunnlaget for at journalister har en særlig rett til å få opplyst fødselsnummer fra Folkeregisteret. Generelt vil vi for øvrig framholde at fødselsnummer ikke skal kunne unntas fra innsyn som enkeltopplysning, som denne bestemmelsen gjelder.
13	1	3	Statens kartverk	Tredje ledd bør også gjelde om henvendelsen gjelder en konkret adresse.

§ 13-1, 4. ledd

13	1	4	Datatilsynet	Datatilsynet finner det uklart hva som menes med at innsynet skal gis skriftlig eller elektronisk. Innebærer dette bare en rett til å se papirene eller de elektroniske opplysningene hos Statens kartverk, eller også en rett til å ta papirene med seg ut og eventuelt få de elektroniske opplysningene oversendt til egen elektronisk adresse eller til en flyttbar lagringsenhet? Se også merknad til § 13-2
13	1	4	Norsk Presseforbund (NP) og Norsk Redaktørforening (NR)	I punkt (4) i forslaget heter det følgende: "Den som gir innsyn kan be om at vedkommende legitimerer seg." Vi kan ikke se at det ved lovbehandlingen er sagt noe om at det skal kunne stilles krav i forskrift om identifisering/legitimering fra den som vil ha innsyn i matrikkelen. I høringsnotatet inneholder heller intet som kan si oss noe om hvilket behov dette skal dekke. Et krav som dette bryter også med rådende prinsipper for innsynsrett i norsk forvaltning: Heller ikke for innsynskrav med grunnlag i offentlighetsloven kan det stilles krav om at personer skal identifisere eller legitimere seg.

§ 13-2 Utlevering

- 13 2 -1 Datatilsynet Datatilsynet finner at denne bestemmelsen i sin helhet bør omformuleres. I og med at enhver har innsyn i opplysningene etter § 13-1, skriftlig eller elektronisk og at innsynet i § 13-1, tredje ledd omtales som en utlevering, fremstår det som noe merkelig at § 13-2 deretter angir når opplysninger kan utleveres, og at disse bestemmelsene i noen grad strider mot bestemmelsene i § 13-1. Datatilsynet er kjent med at den samme forvirrende bruk av begreper finnes i lovens §§ 29 og 30. Som nevnt over har Datatilsynet ikke blitt hørt i anledning lovens forarbeider. Datatilsynet antar at meningen er at innsyn etter § 13-1 skal gjelde i enkeltsaker, mens utlevering etter § 13-2 og 13-3 knytter seg til samlet overføring av opplysning om et større antall matrikkelenheter. Dersom dette er tilfellet bør dette som et minimum beskrives i merknad til paragrafene. Også her bør forholdet til Offentlighetsloven drøftes.
- 13 2 -1 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) Etterspørsel etter adresseinformasjon er vanskelige saker for kommunene, der ønsket om å yte god service til allmennyttige formål hindres av utleveringsbegrensninger. Det ville være enklere om Statens Kartverk kunne være adressat for slike henvendelser og sjøl forestå avveining og utlevering.
- Matrikkelen bør være utformet slik at opplysninger omfatta av utleveringsbegrensninger er tydelig merka (fargekoda eller lignende).
- 13 2 -1 Statens bygningstekniske etat Utlevering av data Data som utleveres for bruk i plan- og byggesaksbehandling, bør ha standardisert form og være lesbar for maskiner og mennesker. Informasjon som er nødvendig for bruk i plan- og bygningsprosesser må være fritt tilgjengelig.

§ 13-2, 1. ledd

- 13 2 1 Norsk Eiendomsinformasjon as Slik vi oppfatter bestemmelsen skal matrikkeldata kunne benyttes til slik utsendelse selv om dette betinger at man benytter data som inneholder personopplysninger. Hvis dette er hensikten ville vi i stedet valgt å tydeliggjøre forbudet mot å bruke personopplysninger fra matrikkelen til direkte reklame (forslagets 3. ledd), og innta den ovennevnte bestemmelsen i forslaget 1. ledd som et unntak fra denne hovedregelen. På denne måten kan ordlyden forenkles til f.eks.: "Forbudet I tredje ledd gjelder ikke ved utsendelse av informasjon etter matrikkelloven § 30 første ledd bokstav a."

§ 13-2, 2. ledd

- 13 2 2 Datatilsynet Forskriftens første ledd viser til matrikelova § 30, første ledd, bokstav a. Bestemmelsens andre ledd har ingen slik henvisning, men gjelder for Forsknings- og utdanningsinstitusjoner. Datatilsynet antar at bestemmelsen hjemles i § 30, 2. ledd hvorefter opplysningene kan utleveres også til andre, for eksempel private, formål. Hvis dette er tilfelle, er det uklart for Datatilsynet om bestemmelsen er ment å virke innskrenkende på lovens bestemmelse, slik at utlevering kun kan skje til Forsknings- og undervisningsinstitusjoner, eller om det kun er en presisering av loven på ett bestemt område. Uansett fremstår det som uklart for Datatilsynet hvorfor det er lagt til grunn at det er behov for

en særskilt regulering av adgangen til opplysninger for akkurat Forsknings- og undervisningsinstitusjoner og ingen andre?

§ 13-2, 3. ledd

13	2	3	Datatilsynet	Etter paragrafens tredje ledd skal personnavn med tilhørende adresse ikke kunne benyttes i direkte reklame. Etter § 13-1, tredje ledd er adresse en opplysning enhver ikke kan kreve innsyn i, men etter § 13-2 skal altså denne likevel kunne utleveres, dog ikke for markedsføringsformål. Datatilsynet finner dette inkonsekvent. Det er videre uklart hvem som kan kreve opplysning om personnavn og adresse utlevert. Datatilsynet antar at bestemmelsen logisk hører hjemme i § 13-3 som gjelder utlevering av personadresse og fødselsnummer. Datatilsynet gjør for øvrig oppmerksom på personopplysningslovens § 26 om retten til reservasjon mot markedsføring.
13	2	3	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Det kan virke som om det kan utleveres navn og adresse på hjemmelshaver etter §13-2, (3) bare det ikke benyttes til direkte reklame, men ikke etter §13-1, 3. ledd. Dette bør klargjøres.
13	2	3	Norsk Eiendomsinformasjon as	Bestemmelsen er i høringsbrevet ikke kommentert av Miljøverndepartementet. Vi går ut fra at formålet med bestemmelsen er å begrense adgangen til å benytte matrikkeldata til direkte reklame. I denne forbindelse vil vi gjøre oppmerksom på følgende: - Ca. 400.000 eiendommer i Norge er eiet av andre enn fysiske personer. Den foreslåtte bestemmelsens ordlyd vil ikke hindre at eieropplysninger (inkludert navn på eier) til disse eiendommene benyttes til direkte reklame. - Slik vi forstår bestemmelsen vil adresse-data fra matrikkelen kunne benyttes til direkte reklame. - Et spørsmål som med fordel kunne vært avklart entydig allerede i forskriften, er hvorvidt kommersielle aktører som besitter registre over navn og adresser kan benytte matrikkelen til å oppdatere adresse-delen av disse registrene, når formålet med oppdateringen er kommersielt begrunnet.

§ 13-2, 4. ledd

13	2	4	Bærum kommune - Geodata	Slik dette punktet er formulert kan det tolkes som at det å oppgi kun hvem som eier en eiendom (grunnboksopplysning) ikke er tillatt, med mindre det skjer sammen med andre opplysninger. Opplysning om hjemmel gis daglig fra kommunenes servicetorg og ekspedisjonstjeneste. Å nekte dette kan umulig være riktig.

13	2	4	GeoForum	Det bør her stå noe om Statens kartverks veiledningsplikt angående kommunenes utlevering av data fra matrikkelen.

Dette leddet bør klargjøres nærmere, med en egen merknad.

13 2 4 Norsk Eiendomsinformasjon as NE støtter dette prinsippet, som innebærer en videreføring av dagens rollefordeling mellom Grunnboken og GAB.

13 2 4 Statens kartverk Bestemmelsen leses slik at disse opplysninger kun kan hentes fra Grunnboken, og det er de vanlige gebyrbetingelser for grunnbokopplysninger som gjelder, jf reguleringen av dette i rettsgebyrloven.

Det slutes videre antitetisk at opplysninger som har element i seg av matrikelopplysninger, til tross for at det alt vesentlige av opplysninger skulle være grunnbokopplysninger, kan hentes fra Matrikkelen. Det vil i disse tilfeller være gebyrsatsene for matrikelopplysninger som gjelder. Det legges til grunn at slike grunnbokopplysninger som innhentes fra Matrikkelen, ikke vil inneha slik rettslig troverdighet som kjennetegner opplysninger fra Grunnboken.

§ 13-2, 5. ledd

13 2 5 Trondheim kommune Trondheim kommune mener fordelingen mellom lov- og forskriftstekst er uheldig. Utlevering til noen formål står i forskriftsteksten, mens man må lete i loven for å finne at f. eks meglere og potensielle kjøpere av eiendommer kan få utlevert informasjon om relevante offentlige pålegg, f eks ved ulovlighetsoppfølging fra bygningsmyndighetene.

§ 13-2, 6. ledd

13 2 6 Datatilsynet Datatilsynet har vanskelig for å se hvordan tilgangsbegrensningene i § 13-1, 6. ledd er tenkt gjennomført i praksis. Vi legger imidlertid til grunn at man har eller vil implementert slike tekniske løsninger at tilgangskontrollen lar seg gjennomføre. Dersom tilgangskontrollen ikke lar seg gjennomføre, må konsekvensen av dette være at opplysningene heller ikke kan legges tilgjengelig på Internett.

13 2 6 Norsk Eiendomsinformasjon as Vi er litt usikre på hva som menes med "Andre opplysninger ...." innledningsvis i sjette ledd. Siktes det til andre opplysninger enn dem som er nevnt i i bestemmelsens femte ledd, eller siktes det til andre opplysninger enn dem som er nevnt i tredje (og evt. fjerde) samt femte ledd? Her kan det være påkrevet med en presisering for å lette forståelsen av bestemmelsen.

Forøvrig synes vi det er riktig å basere tilgjengeliggjøringen av matrikkeldata på en tilgangskontroll som beskrevet i sjette ledd.

§ 13-2, 7. ledd

13 2 7 Norsk Eiendomsinformasjon as NE synes dette er et godt prinsipp og støtter formuleringen som er valgt. Vi legger imidlertid til grunn at Statens kartverk som sentral matrikelmyndighet kan delegere den myndighet de er tillagt i syvende ledd til evt. distributører etter behov.

§ 13-2, 8. ledd

13 2 8 Datatilsynet Datatilsynet vil for ordens skyld bemerke at det ikke foreligger retningslinjer for utlevering av personopplysninger til utlandet, men at

det finnes bestemmelser om dette i personopplysningslovens kap. V samt personopplysningsforskriftens Kap. 6. Det bør eventuelt gjøres henvisning til disse bestemmelsene i paragrafens siste ledd. Datatilsynet vil bemerke at denne type bestemmelser innholdsmessig hører hjemme i et eget kapittel om datasikkerhet.

- 13 2 8 Norsk Eiendomsinformasjon as Denne bestemmelsen er til forveksling lik forslaget § 13-2, 6. ledd, og er inspirert av personopplysningslovens prinsipper for overføring av personopplysninger til utlandet. Så langt vi kan se vil de to bestemmelsene langt på vei også dekke de samme situasjonene. Hvis det er slik at bestemmelsene har forskjellig meningsinnhold av noen betydning, bør det tydeliggjøres hva forskjellene går ut på. Hvis meningsinnholdet langt på vei er sammenfallende, bør det vurderes å slå de to bestemmelsene sammen.

§ 13-3 Utlevering av personadresse og fødselsnummer

- 13 3 -1 Datatilsynet Datatilsynet finner det merkelig at adgangen til utlevering av personadresse er gjort strengere enn adgangen til utlevering av fødselsnummer. Fødselsnummer benyttes i en rekke offentlige register som identifikator, og det følger av personopplysningslovens § 12 at det ikke skal benyttes i utrensmål. Personopplysningslovens § 12 stiller strenge vilkår for bruk av fødselsnummer.

Datatilsynet vil bemerke at utlevering av opplysninger som hovedregel bør skje fra den opprinnelige kilde, her Folkeregisteret. På denne måten har man best kontroll med at opplysningene som utleveres er korrekte. Datatilsynet har vanskelig for å se begrunnelsen for at fødselsnummer også skal kunne utleveres fra matrikkelen. Datatilsynet ser imidlertid at man i forslaget § 14-2 har lagt opp til betaling for opplysninger fra matrikkelen, og antar at utlevering av fødselsnummer kan bli en god inntektskilde for Statens kartverk. Dette alene kan imidlertid ikke begrunne utleveringen.

- 13 3 -1 Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang Etterspørsel etter adresseinformasjon er vanskelige saker for kommunene, der ønske om å yte god service til allmenntilgjengelige formål hindres av utleveringsbegrensninger fra bl.a. Datatilsynet. Det ville være enklere om Statens Kartverk kunne være adressat for slike henvendelser og sjøl forestå avveining og utlevering.

Matrikkelen bør være utformet slik at opplysninger som er underlagt utleveringsbegrensninger er tydelig merket (fargekoda eller lignende). Matrikkelfører bør gis relevant opplæring for å kunne ivareta personopplysninger og Datatilsynets krav.

§ 13-1, 1. ledd

- 13 3 1 Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen Vi foreslår følgende endring i bestemmelsen:
"Personadresse kan bare utleveres etter matrikkelloven § 30 første ledd dersom det er nødvendig for å utføre en av oppgavene som er nevnt i matrikkelloven § 30 første ledd".

- 13 3 1 Norsk Begrensningen i adgangen til å utlevere adresser er forbeholdt

Eiendomsinformasjon as "personadresser". Dette begrepet er ikke definert i forskriften, og vi konstaterer at man må gå til kommentarene til forskriften for å få klarhet i hva som menes.

Det følger av kommentarene til forskriftsforslaget at adressene tilhørende eiere av de ca. 400.000 eiendommer i Norge som er eiet av foretak, ikke omfattes av begrensningen Slik begrepet "personadresse" er forklart i kommentarene til bestemmelsen vil heller ikke en eneste annen adresse i Norge omfattes av bestemmelsen, så lenge den ikke utleveres sammen med personopplysninger. Dette synes nok så liberalt.

Se forøvrig også våre kommentarer til forslaget § 13-2, tredje ledd.

§ 13-3, 3. ledd

13	3	3	Datatilsynet	Det er ikke på noen måte gitt begrunnelse for utvalget av personer/organer som kan få utlevert fødselsnummer i tredje ledd. Datatilsynet stiller seg spørrende til om man ser for seg at for eksempel advokater og forsikringsforetak alltid, uten noen form for behovsprøving, skal kunne få utlevert fødselsnummer, og eventuelt hvorfor. Dette er eventuelt i strid med personopplysningslovens § 12.
13	3	3	Domstoladministrasjon	Myndigheter som har krav på opplysninger følger av annen lovgivning og opplisting burde være unødvendig. Hvis opplisting ønskes, må domstolene inn i lista under (3).
13	3	3	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Også domstolene må kunne få data her.
13	3	3	Norsk Eiendomsinformasjon as	Som kjent er "utlevering" regulert i § 13-2, mens § 13-1 omhandler "innsyn". Likevel omhandler siste del av § 13-1, tredje ledd hva som kan "utleveres" etter denne bestemmelsen. Vi synes dette er egnet til å skape klarheter, og det begrunner på nytt et behov for å avklare rekkevidden av begrepet "innsyn". Innsyn etter § 13-1 skal iht sin ordlyd ikke kunne gi tilgang til fødselsnummer eller adresser på personer, men det er ikke tatt inn noen avgrensning mot at bestemmelsen kan gi tilgang til navn på eier, med mindre dette er klassifisert som fortrolige eller strengt fortrolige opplysninger. Uansett om de personopplysninger man gis tilgang til etter § 13-1 kan lastes ned eller ikke, vil en slik tilgjengeliggjøring være omfattet av begrepet "behandling" i personopplysningsloven. Dette betyr i så fall at slik informasjon bl.a. ikke kan tilgjengeliggjøres fritt på Internett uten å komme i strid med personopplysningslovens § 29 om overføring av personopplysninger til utlandet.
13	3	3	Statens kartverk	I tredje ledd bokstav h bør jamnføres med § 20 i "Forskrift om tinglysing" der likeartet opplisting innsnevres til statsautorisert

eiendomsmegler.

§ 13-3, 4. ledd

13 3 4 Norsk
Eiendomsinformasjon as
Dersom innsynsretten etter § 13-1 skal gi tilgang til personopplysninger, vil fri tilgjengeliggjøring til denne informasjonen på Internett uten tilgangskontroll, ikke være forenlig med personopplysningslovens § 29.

Vi vil derfor tro at enten må personopplysninger ikke kunne omfattes av innsynsretten, alternativt må slik tilgang til informasjon skje i form av en mer kontrollert avgivelse, slik det er lagt til grunn i forslaget § 13-2, 6. ledd.

§ 13-4 Behandling av matrikelopplysninger

13 4 -1 Datatilsynet
Som nevnt over savner Datatilsynet en bestemmelse som angir hva som kan merkes fortrolig eller strengt fortrolig, eventuelt en henvisning til slik bestemmelse i annen lov.

Forholdet til forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt kunne med fordel vært nevnt. Datatilsynet legger til grunn at ansatte i Statens kartverk også omfattes av forvaltningslovens bestemmelser. Dersom man har ment å lage bestemmelser som avviker fra forvaltningsloven, eller gi bestemmelsen større rekkevidde enn forvaltningsloven, bør dette gå frem av merknadene.

Personopplysningsloven gjelder all behandling av personopplysninger i den grad ikke annet følger av lov, jf. personopplysningslovens § 5. Det fremstår derfor som hensiktsmessig at man i forskriften angir de områdene hvor man mener personopplysningsloven ikke skal komme til anvendelse, og ikke motsatt. Det fremstår for øvrig som uklart om man i fjerde ledd mener å avvike fra personopplysningslovens bestemmelser om informasjonsplikt (§§ 20 flg) eller om man ønsker å innføre en tilleggsplikt for den som levere opplysningene ut.

13 4 -1 Kommunal- og regionaldepartementet
Ut fra hensynet til regelverksforenkling ber vi om at Miljøverndepartementet vurderer om utkastets § 13-4 kan erstattes (helt eller delvis) med en henvisning til de alminnelige taushetsregler i forvaltningsloven.

§ 13-4, 2. ledd

13 4 2 Norsk
Eiendomsinformasjon as
NE konstaterer at bestemmelsens annet ledd om taushetsplikt er en videreføring av tilsvarende bestemmelse i gjeldende GAB-forskrifts § 10. Vi finner likevel grunn til å nevne at det virker ulogisk å opprettholde et krav om at mottakerne av personrelatert matrikelinformasjon skal pålegges taushetsplikt omkring opplysninger som for det alt vesentligste er offentlig tilgjengelige.

§ 13-4, 4. ledd

13 4 4 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg,
Det bør utarbeides et orienteringsskriv av SK som utsendes sammen med opplysningen.

§ 13-5 Meldeplikt

13 5 1 Datatilsynet Unntak fra meldeplikt til Datatilsynet følger av personopplysningslovens § 31, siste ledd jf. personopplysningsforskriften. Datatilsynet kan ikke se at det foreligger hjemmel i matrikkellova til å unnta fra meldeplikt i personopplysningsloven. Datatilsynet legger derfor til grunn at bestemmelsen tas ut av forskriften.

Datatilsynet vil for ordens skyld bemerke at det er Datatilsynets oppgave å identifisere farer for personvernet jf. personopplysningslovens § 42, tredje ledd, nr. 5. Meldesystemet inngår som et ledd i tilsynets arbeid med dette. Datatilsynet står derfor nærmest til å vurdere hvorvidt det er behov for melding etter personopplysningslovens § 31 i dette tilfellet.

§ 13-6 Avlevering av kartdata til matrikkelen, og behandling av slike data

13 6 -1 Bergen kommune Kommunenes immaterielle rettigheter og vederlag for disse Forslaget til forskriften § 13-6 (jfr lovens § 31) fastslår det at kommunene har plikt til å stille data fra kartverket i kommunen til disposisjon for innsyn i matrikkelen og bruk i oppmålingsforretninger. Denne bestemmelsen må også sees i sammenheng med lovens § 51, femte ledd som presiserer at ved gjennomføring av loven skal Staten samtidig få overført data som kommunen tidligere har ført, det vil si en overføring av eiendomsdata fra kommunene til Staten.

I Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) er det fastslått at departementet legger til grunn at Staten kan kreve å få utlevert disse opplysningene fra de kommunale databaser uten vederlag. Bergen bystyre har 20. september 1999 som sak 0201/99 sluttet seg til Storkommunegruppens høringsuttalelse til forslaget til Lov om egedomsregistrering som bl.a. ga uttrykk for sterk uenighet i dette standpunkt. Det ble bl.a. påpekt at en overlevering av disse opplysningene til Staten måtte medføre økonomisk kompensasjon til kommunene. Med henvisning til vedlagte notat av 23. juni 2006 fra Bull & CO Advokatfirma AS vil vi peke på at dette standpunkt fastholdes av Bergen kommune.

Med henvisning til samme notat vil Bergen kommune hevde at så vel GAB som DEK og grunnkartdatabaser for Bergen er frembrakt av kommunen, med store ressursmessige og økonomiske investeringer og at kommunen i utgangspunktet har enerett til bruk av disse.

Bergen kommune vil imidlertid ikke motsette seg at opplysningene i basene blir benyttet slik at formålet med en sentral matrikkel oppfylles. Det skal imidlertid presiseres at avgivelsesplikten må være klart definert og må være begrenset til avgivelse av den informasjon som er helt nødvendig for å ivareta "statens tarv". Med andre ord må avgivelsesplikten snevres inn til å gjelde opplysninger som er strengt nødvendige for å oppfylle formålet med den nye matrikkelen.

Vi vil imidlertid igjen påpeke at det fremstår som helt urettmessig og urimelig å pålegge kommunene å overføre slike data til Statens kartverk uten vederlag.

Departementet har i Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) trukket sin konklusjon om at Staten uten vederlag kan få utlevert opplysninger fra kommunale databaser på bakgrunn av uttalelser i Ot.prp. nr. 66 (2000-

2001) om lov om helseforetak m.m. Dette er en feil slutning. Ved lov om helseforetak overtok staten eieransvaret for virksomhetene og alle oppgavene ble overført til staten. Ved opprettelse av den sentrale matrikkelenhet blir oppgavene igjen hos kommunene. Matrikkelføringen skal fortsatt skje i kommunene. Registreringen skal bare foretas i et nytt register og i et større omfang enn tidligere. Staten eksproprierer dermed løpende en formuesverdi fra kommunene for deretter å bruke ervervelsen til eget inntektsbringende formål.

13 6	-1	Bærum kommune - Geodata	Tilgang til kommunale kartdata i matrikkelen må forutsette avtale mellom stat og kommune om fordeling av inntektene dette genererer fra brukerne. Fordelingen må igjen gjenspeile eierskapet til dataene. Se generell kommentar innledningsvis. I forbindelse med WMS-tilgang er merknadene om SOSI og FKB lite relevante. WMS-tilgang gir kun tilgang til rasterbilder.
13 6	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Vi vil her henvise til notat laget av advokatfirma Bull & Co vedrørende de immaterielle rettigheter til kartdataene. Kommunene ønsker ikke å avlevere slike data til staten uten at dette kompenseres. Notatet er sendt inn som en del av Storkommunegruppas felles høringsuttalelse, kopi av dette notatet legges ved.
13 6	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Det kopiregimet som etableres her, synes å være i konflikt med grunnprinsippene i Norge digitalt. Her bør en ideell fordring om kobling mot ND (og helst originaldataene) inn som primærløsningen.
13 6	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	I kommentarteksten er det henvist til Open GIS Consortium. Firmaet heter nå Open Geospatial Consortium
13 6	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	Paragrafene 13-6 og 14-2 er behandlet særskilt i en felles høringsuttalelse fra Storkommunegruppa. Oslo kommune motsetter seg kravet om avlevering av kartdata vederlagsfritt og forutsetter en videre dialog om dette. Oslo kommune forventer at vi blir tatt med på råd når det gjelder prisfastsettelse og inntektsfordeling for opplysninger fra matrikkelen. Merkknadene. Open GIS Consortium Inc. endret navn til Open Geospatial Consortium Inc.
13 6	-1	Trondheim kommune	Trondheim kommune vil hevde at kommunens digitale geodata (kartdata, ortofoto, digitalt eiendomskart) er kommunens eiendom og at dette ikke uten videre kan kreves utlevert uten vederlag. Det vises i denne sammenheng til en egen vurdering vedlagt denne høringsuttalelsen, foretatt av Bull & Co Advokatfirma AS

v/advokatene Kristine M. Madsen og Bente Holmvang.

Trondheim kommune vil likevel presisere at vi er positive til bruk av kommunens geodatadata, og vi vil vise til arbeidet innenfor Norge Digitalt, og at det er naturlig å se på bruken i relasjon til de avtaler og de tekniske løsninger som etableres for felles bruk der.

§ 13-6, 1. ledd

13 6	1	Fylkesmannen i Hedmark	Fylkesmannen i Hedmark er av den oppfatning at merknadene til § 13-6 er uklare. Merknadene kan forstås som om matrikkelen skal inkludere bakgrunnsdata og/eller ortofoto. Det virker som man blander sammen levering av digitale data og standard for presentasjon av data i en gitt sammenheng. Det vil derfor kunne oppstå usikkerhet om forståelsen av den foreslåtte bestemmelsen i § 13-6. Dersom det er aktuelt å lage et veiledningsmateriale til forskriften bør merknader til forskriftens § 13-6 entydig beskrive hva som skal avleveres til matrikkelen. Presentasjon og layout bør enten skilles ut som en egen del av veiledningen eller utelates i sin helhet.
13 6	1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Avtale godtgjøring til kommuner utenfor Geovekst. Kan det dekkes gjennom Norge Digitalt avtalen. For ortofoto gjelder det flere kommuner enn for FKB.
13 6	1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Denne paragrafen hjemler at kommunale kartdata skal avleveres til den sentrale matrikkelen uten noen direkte godtgjørelse. Nå er det kommunen selv gjennom sin bruk av matrikkelen som vil være primærbruker av de avleverte data. Samtidig vil kommunen kunne miste inntekter ved at Staten overtar kartdataene for sin distribusjon og salg. Hvilke data og hvordan kartdata skal ajourføres vil måtte avklares. Betydningen for den enkelte kommune vil variere mye og derfor kunne konsekvensene av denne bestemmelsen vært utdypet.
13 6	1	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	Oslo kommune motsetter seg dette kravet og henviser til det felles dokument som er utsendt fra Storkommunegruppa i deres felles høringsuttalelse.
13 6	1	Storkommunegruppa (SKG)	I høringsbrevet fra Miljøverndepartementet av 31. mars 2006 er det uttalt at departementet har forsøkt å unngå gjentakelse av bestemmelser som fremkommer direkte av loven og at forskriften derfor gjennomgående må holdes opp mot lovens bestemmelser. Forslaget til forskriftens § 13-6 er relatert til lovforslagets § 31, andre ledd der det fastslås at kommunene har plikt til å stille data fra kartverket i kommunen til disposisjon for innsyn i matrikkelen og bruk i oppmålingsforretninger. Denne bestemmelsen må også sees i sammenheng med lovens § 51, femte ledd som presiserer at ved gjennomføring av loven skal Staten samtidig få overført data som

kommunen tidligere har ført, det vil si en overføring av eiendomsdata fra kommunene til Staten.

I Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) er det fastslått at departementet legger til grunn at Staten kan kreve å få utlevert disse opplysningene fra de kommunale databaser uten vederlag. Storkommunegruppen har i sin høringsuttalelse til forslaget til Lov om eideomsregistrering gitt uttrykk for sterk uenighet i dette standpunkt. Det ble fra Storkommunegruppens side påpekt at de kommunale GAB- og DEK-registre måtte anses som databaser med vern etter Åndsverkloven § 43 og at rettighetene tilligger kommunene. Vernet innebærer en enerett til å råde over hele eller vesentlige deler av databasenes innhold ved å fremstille eksemplarer av innholdet og ved å gjøre det tilgjengelig for allmennheten. Det ble påpekt at en overlevering av disse opplysningene til Staten måtte medføre økonomisk kompensasjon til kommunene. Dette standpunkt fastholdes av Storkommunegruppen.

Departementet har i Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) langt på vei erkjent at når det gjelder det digitale eiendomskartverk og andre grunnkartdatabaser kan kommunene i stor grad sies å være de som har frembrakt databasene. Departementet er imidlertid uenig i at det er kommunene som har frembrakt GAB.

Storkommunegruppen er uenig i at det er Staten som har frembrakt GAB, og skal bemerke at det neppe kan være tvilsomt at kommunene har bidratt vesentlig til etableringen av GAB. Det var lovhjemlene for kommunal innhenting av G-A-B-informasjon som dannet grunnlag for etableringen av GAB-databasene, henholdsvis delingslovens §§ 1-2, 1-4 og 4-1, samt bygningsloven § 94.

Storkommunegruppen vil derfor fastholde at så vel GAB som DEK og andre grunnkartdatabaser er frembrakt av kommunene, med store ressursmessige og økonomiske investeringer og at kommunene har den enerett til bruk av databasene som nevnt ovenfor.

Den del av Storkommunenes høringsuttalelse til Lov om Eideomsregistrering som vedrører de immaterielle rettigheter vedlegges sammen med et notat utarbeidet av advokatfirmaet Smith Grette Wille i forbindelse med lovforslaget. Konklusjonene fra disse dokumentene fastholdes.

Storkommunegruppen vil imidlertid ikke motsette seg at opplysningene i basene blir benyttet slik at formålet med en sentral matrikkelenhet oppfylles. Det skal imidlertid presiseres at avgivelsesplikten må være klart definert og må være begrenset til avgivelse av den informasjon som er helt nødvendig for å ivareta "statens tarv". Med andre ord må avgivelsesplikten snevres inn til å gjelde opplysninger som er strengt nødvendige for å oppfylle formålet med den nye matrikkelen.

Storkommunene vil imidlertid igjen påpeke at det fremstår som helt urettmessig og urimelig å pålegge kommunene å overføre slike data til Statens Kartverk uten vederlag.

Eneretten etter åndsverkloven § 43 til databaser gir en form for formuesposisjon. Storkommunene vil hevde at det uriktig er lagt til grunn i Ot.prp.70 (2004-2005) at Staten uten hinder av Grunnlovens § 105 kan overta kommunens formuesposisjon.

Ordlyden i Grunnloven § 105 fastslår som utgangspunkt at enhver som blir utsatt for ekspropriasjon, har krav på full erstatning for sitt økonomiske tap som følge av inngrepet. Dette gjelder både fysiske og juridiske personer.

Spørsmålet om i hvilken utstrekning kommuner er vernet etter Grunnlovens § 105 er omstridt. Uttalelser i juridisk teori spriker noe

på dette punkt, og det er svært lite rettspraksis som gir entydig svar på spørsmålet.

Det må være grunnlag for å hevde at kommunene er vernet av Grunnlovens § 105, men at kommunene nyter et noe mer begrenset vern etter bestemmelsen enn private rettssubjekter. I en uttalelse fra Justisdepartementets lovavdeling av 16. oktober 2002 ble det tatt til orde for et slikt syn.

I uttalelsen fra lovavdelingen ble det blant annet også uttalt følgende:

"At kommunene har et begrenset vern etter Grunnloven § 105, ble lagt til grunn i forslaget til lov om helseforetak. Departementet bygde, under henvisning til juridisk teori og tidligere tilfeller fra lovgivningspraksis på at en fylkeskommune som må gi fra seg formuesverdier til staten ikke vil ha noe erstatningskrav etter Grunnloven § 105, dersom overtakelse av formuesverdier skjer som en konsekvens av at en offentlig oppgave ved lov pålegges et annet forvaltningsnivå enn tidligere, jf. Ot.prp. nr. 66 (2000-2001) s. 92. Stortinget sluttet seg til departementets lovforslag, riktignok uten å drøfte grunnlovsspørsmålet eksplisitt".

Storkommunegruppen vil imidlertid påpeke at departementet i Ot.prp. nr. 70 (2004-2005) har trukket sin konklusjon om at Staten uten vederlag kan få utlevert opplysninger fra kommunale databaser nettopp på bakgrunn av uttalelser i Ot.prp. nr. 66 (2000-2001) om lov om helseforetak m.m. Storkommunegruppen vil hevde at dette er en feil slutning. Det er en stor og helt avgjørende forskjell i disse sakene. Ved lov om helseforetak overtok staten eieransvaret for virksomhetene innenfor spesialisthelsetjenesten og hele ansvaret for spesialisthelsetjenesten ble overført til statlig sektor. Alle oppgavene ble med andre ord også overført til staten. Ved opprettelse av den sentrale matrikkelenhet blir imidlertid en vesentlig del av oppgavene igjen hos kommunene. Matrikkelføringen skal fortsatt skje i kommunene. Staten eksproprierer dermed løpende en formuesverdi fra kommunene for deretter å bruke ervervelsen til eget inntektsbringende formål.

Fra Storkommunegruppens side vil det bli hevdet at spørsmålet om utlevering av opparbeidet databaseinformasjon heller ikke for øvrig har noen parallell til de erstatningsrettslige spørsmål som ble drøftet i forbindelse med Statens overtagelse av eieransvar innen spesialisthelsetjenesten.

Som det fremgår av lovavdelingens uttalelse var grunnlovsspørsmålet ikke vurdert eksplisitt i denne sammenheng, og det må dermed kunne legges til grunn at det heller ikke er tilstrekkelig vurdert om overtakelse av kommunens databaser kommer i strid med Grunnlovens bestemmelser til vern om økonomiske rettigheter.

Forholdet til Grunnloven § 105 er dermed ikke tilstrekkelig utredet fra Statens side, og Storkommunegruppen fastholder at kommunene har krav på erstatning for overlevering av allerede opparbeidede databaser, og også for overlevering av løpende innhentet informasjon. Den økonomiske situasjonen for kommunene må avklares før ikrafttredelse av lov og forskrift.

Kapittel 14. Gebyr

14	-1	-1	Bergen kommune	<p>Gebyr for matrikkelføring og annet arbeid etter lov og forskrift. Begrunnelsen for at kommunene skal være lokal matrikkelmyndighet, er at dette er den mest rasjonelle ordningen for samfunnet, jfr. Ot.prp. kap. 8. Vi er enig i de vurderinger og konklusjoner som her er tatt. I høringsbrevets kap 2.5, Føring av matrikkelen, har departementet listet opp hvilke typer oppgaver som ligger til kommunen som lokal matrikkelmyndighet. I tillegg til disse oppgavene ligger det også i følge loven til den kommunale matrikkelmyndigheten alle arbeider og kostnader med å etablere og holde vedlike detaljfastmerkenettet i kommunen, registeret for dette og etablering og vedlikehold av det offisielle adressesystemet.</p> <p>Etter premissene for loven skal kommunen få dekket alle sine kostnader med arbeidene som lokal matrikkelmyndighet. Forskriftsutkastet kap 14 inneholder forslag til gebyr bare for avgrensede deler av de oppgaver som kommunen er pålagt. Når det gjelder kommunen sin finansiering av myndighetsoppgavene, konstaterer vi at det er gjort vesentlige endringer i forhold til gjeldende lov. Etter gjeldende lov er det et kommunalt ansvar å skaffe nødvendig finansiering. Kommunene er gitt hjemmel til å få dekket sine kostnader med loven gjennom kommunale gebyrer (selvkost-prinsippet). I den nye loven er det Staten og ikke kommunene som former gebyrregulativet og satser for den godtgjørelsen kommunene skal få, ved at gebyrene er knyttet til "rettsgebyret". M.a.o. er det blitt staten sitt ansvar i forskrifts form å fastsette et gebyrregulativ som gir "full" kostnadsdekning til kommunene. (Det konkrete gebyrforslaget i § 14-2 (2) menes i tillegg å ligge langt under selvkost for kommunene.) Vi konstaterer at verken Ot.prp. eller høringsbrevet fra departementet klarlegger hvordan kommunene sine andre kostnader som matrikkelmyndighet skal dekkes i henhold til den overordnede forutsetningen om at lovpålegget i seg selv ikke skal medføre nettokostnader for kommunene. Dette er spørsmål som må avklares før loven settes i verk.</p> <p>Det etterlyses en dokumentasjon fra departementet om hvilken kalkyle som ligger til grunn for deres gebyrforslag. Det bør uansett utføres en selvkostberegning for matrikkelarbeidet, eventuelt i samarbeid med KS. Selvkost bør baseres på enhetspriser slik dagens system virker og gebyrregulativet bør gjenspeile kostnadene med ulike typer oppgaver.</p> <p>I departementets høringsbrev er det under pkt 2.5 Føring av matrikkelen, siste avsnitt listet opp oppgaver som ikke krever oppmålingsforretning. Vi kan ikke se at det i forskriftsutkastet er regler om vederlag til kommunene for disse arbeidene.</p>
14	-1	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	<p>Gebyr (jf. § 32). Etter hovedpremissane for lova skal kommunen få dekt alle sine kostnader med arbeida som lokal matrikkelstyresmakt. Første setning i § 32 lyder: Kommunen kan ta gebyr for matrikkelføring, utferding av matrikkelbrev og anna arbeid etter lova. I høringsbrevet s. 3 er lista opp dei ulike oppgåvene som er omfatta av omgrepet "matrikkelføring". Forskriftsutkastet kap. 14 inneheld berre forslag til gebyr for avgrensa deler av dei oppgåvene kommunen er pålagt som lokal matrikkelstyresmakt, og det går ikkje fram av merknadene at all godtgjersle for kommunen sine mange ulike arbeid etter lova skal dekkast ved gebyr på dei gebyreiningane som ligg i MD sitt utkast. (Ei slik plassering av kommunen sine kostnader ville elles vera djupt urettvise etter vårt skjønn.) Kva med gebyr for anna arbeid</p>

etter lova. I utkastet er berre teke med gebyr for utskrift frå matrikkelen ikkje alle dei andre arbeida. (For matrikkelutskrifter skal elles inntektene i følgje utkastet fordelast mellom lokal og sentral matrikkelstyremakt.)

Vi viser til vår merknad nr. 4 s. 1. Komande forskrift til offentleglova kan medføre andre rammevilkår for dette kapitlet enn dei som er lag til grunn i MD sitt høyringsutkast. I våre kommentarar nedanfor baserer vi oss på det grunnlaget som er gitt i § 32 i lova og Ot.prp.

§ 32 rett til å ta gebyr for "matrikkelføring". I MD sitt høyringsbrev er det under overskrifta 2.5 Føring av matrikkelen, i siste avsnitt lista opp oppgåver som ikkje krev oppmålingsforretning. Vi kan ikkje sjå at det i forskriftsutkastet er reglar om vederlag til kommunane for desse arbeida. I tillegg manglar og kommentert lova sin regel om gebyr for anna arbeid etter lova. I utkastet er berre teke med nokre av desse arbeida, jf. våre merknader om manglande utkast til forskrifter s. 3.

14 -1 -1 Regionrådet
Nordhordaland IKS

Forskriftframlegget om gebyr til kommunen, (kap. 14) dekker på ingen måte kommunen sine kostnader etter lova, jf. merknadene til vår fagekspertise. Dertil kjem at utkastet til gebyrforskrifter er utarbeidd før offentleglova blei vedteke og såleis og før rammevilkåra for gebyr for matrikkelutskrifter er på plass, (Desse vil først verta klarlagde i forskrifta til offentleglova, eit utkast som er venta på høyring i haust.)

Når det gjeld finansiering av kommunen sine styresmaktoppgåve, konstaterer vi at det er gjort ei vesentleg endring i høve til gjeldande lov. I gjeldande lov er det eit kommunalt ansvar å skaffa turvande finansiering. Til dette er kommunane gitt heimel til å få dekt alle sine kostnader med lova ved kommunalt fastsette gebyr (sjølvkostprinsippet.)

I den nye lova er det Staten og ikkje kommunen som formar gebyrregulativet og satsar for den godtgjersla kommunane skal ha. M.a.o. er det blitt staten sitt ansvar i forskrift å fastsetta eit gebyrregulativ som gjev full kostnadsdekking til kommunane, og der også å fastsetta kven som skal betala for dei ulike tenestene. Dersom ein kommune ønskjer å subsidiere delar av sine tenester kan dei gjera det ved å vedta lågare satsar enn i landsregulativet. Ved lovendringa har Stortinget flytta ansvaret for finansieringa av dei kommunale styresmaktoppgåvene frå kommunane til Miljøverndepartementet. I det utkastet som ligg føre, finst det ikkje framlegg til korleis store deler av kommunane sine kostnader for styresmaktoppgåvene skal bli dekt. Dette må på plass før lova blir sett i verk.

Dersom det vidare forskriftsarbeidet til offentleglova, skulle medføra ein forskriftsheimel som gjev rett til å ta betaling for utskrift frå matrikkelen, bør alle inntektene frå salet etter vårt syn tilfalla vedkomande kommune. Vi reagerer sterkt negativt på at MD i utkast til forskrifter gir SK fullmakt til å fastsette prisar for utskrift frå matrikkelen og å fastsette fordeling av inntekter frå salet mellom seg og kommunen. Då det etter vårt syn er MD sitt ansvar at kommunane får dekt sine kostnader med lova, må også MD fastsetja gebyra og ikkje eit underliggjande organ som ikkje har dette ansvaret.

I vår tilbakemelding aug. 1999 skreiv vi m.a. under overskrifta Finansiering av arbeida:

Vår konklusjon er at kostnadene med oppgåvene for storsamfunnet må berast av storsamfunnet. Korleis dette skal skje, må utgreiast og nærare klargjerast i premissane til ei ny lov.

Dette prinsippet hadde fått sin tilslutnad i høyringsutkastet til ny signallov som var på høyring samstundes. Vi gav då ei positiv tilbakemelding til dette (KS sin representant i det lovutvalet er vår

sakshandsamar i denne saka). Vi går derfor ut frå at når det gjeld kommunen sine etableringskostnader med det pålagde fastmerkeregisteret, så vil dei bli refunder i samsvar med det som står i høyringsutkastet. Vi saknar ei nærare tilbakemelding om dette og om tilsvarende vederlagsordningar for etablering av adressesystem og for dei registreringsarbeida som ikkje krev oppmålingsforretning.

Vårt standpunkt er uendra i dag. Det er urimeleg at kostnadene med etablering og drift av matrikkelen både lokalt og sentralt skal dekkast av gebyr på spesifiserte tenester til einskilde grunneigarar. Matrikkelen er eit offentleg informasjonssystem som blir oppretta og drifta fordi storsamfunnet treng dette informasjonssystemet. Då må det og vera storsamfunnet (Staten) som dekker desse kostnadene

Derimot er det rimeleg at den som ber kommunen om å få registrert i matrikkelen dokument som spesifikk gjeld hans/hennes interesse, må betala eit gebyr til kommunen for kommunen sine kontrollarbeid, tilhøyrande vedtak om matrikkelføring og ei kvittering i form av ei utskrift frå matrikkelen (eit matrikkelbrev) som dokumenterer at arbeidet er utført. Gebyra her må dekkja kommunen sine samla arbeid for einskildperson (sjølvkost). Forskriftsutkastet synes ikkje å vera i samsvar med dette, jf. merknadene frå vår fagekspertise.

Vi konstaterer at verken Otprp. eller høyringsbrevet til MD klarlegg korleis kommunane sine andre kostnader som matrikkelstyresmakt skal dekkast i samsvar med den overordna føresetnaden om at lovpålegget i seg sjølv ikkje skal medføra nettokostnader for kommunane. Dette er spørsmål som må avklarast før lova blir sett i verk.

Vi tillet oss å koma med følgjande forslag ut av dette uføret: Kommunane får oppgjer for sine arbeid for storsamfunnet i form av stykkpris for dei ulike oppgåvene. Matrikkelen kan nyttast som grunnlag for rekneskapsføringa av kva den einskilde kommune skal ha utbetalt.

MD bør samarbeida med KS om oppgjerdsmodellen og med KS framforhandla kva stykkvederlaget skal vera for dei einskilde oppgåvene. MD må så innarbeida kostnadene i sine budsjett.

Då sjølvkost kan variera sterkt frå kommune til kommune, vil ein likevel reint praktisk måtta enten sette like vederlag over heile landet for dei ulike "produkta" eller setta normerte prisar i høve til ein modell som betre avspeglar kvar gjennomsnitts sjølvkost ligg i ei klassifisering av kommunane. Den siste løysinga vil betre kunna imøtekoma ulikskap som er og nødvendigvis vil måtta vera til stades kva gjeld sjølvkostnivået på saksområdet i kommunane.

14	-1	-1	Ringsaker kommune	Forskriftsutkastet omhandler kun gebyr for tjenstedelen av delingsforretninga og selve matrikkelføringa. Gebyr for andre forhold i forskriften som pålegges kommunen å utføre må tas inn i forskriften.
14	-1	-1	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	Vi er usikker på hva matrikkelfører skal kunne ta seg betalt for. Matrikkelgebyret skal dekke arbeidet med å kontrollere opplysninger og deretter føre de inn i matrikkelen. I henhold til § 14-2 skal landmålerforetak ikke betale for opplysninger fra matrikkelen til bruk i arbeidet. Ofte vil det være behov for å få opplysninger som ikke foreligger digitalt i matrikkelsystemet, for eksempel gamle skylddelinger. Har kommunen anledning til å ta seg betalt for slik service, eller kan denne type opplysninger/dokumenter defineres å

tilhøre matrikkelen og derfor være gratis tilgjengelig etter § 14-2?

14 -1 -1 Storkommunegrupp
a (SKG) Etter premissene i loven skal kommunen få dekket alle sine kostnader med arbeidene som lokal matrikkelmyndighet. Forskriftsutkastet kap 14 inneholder forslag til gebyr bare for avgrensede deler av de oppgaver som kommunen er pålagt som lokal matrikkelmyndighet. Det går ikke fram av merknadene at alle godtgjøringer for kommunen sine mange ulike arbeider etter loven skal dekkes ved gebyr på de gebyrenhetene som ligger i departementet sitt forslag. I forslaget §14-2 er det bare tatt med gebyrer for utskrift fra matrikkelen og ikke alle de andre arbeidene etter loven.

Det konkrete gebyrforslaget menes å ligge langt under selvkost for kommunene. Det etterlyses en dokumentasjon fra departementet om hvilken kalkyle som ligger til grunn for deres gebyrforslag. Det bør uansett utføres en selvkostberegning for matrikkelarbeidet, eventuelt i samarbeid med KS. Selvkost bør baseres på enhetspriser slik dagens system virker og gebyrregulativet bør gjenspeile kostnadene med ulike typer oppgaver.

Generelt sett mener SKG at det er uheldig og ulogisk å knytte kommunale gebyrsatser til rettsgebyret fordi rettsgebyret fastsettes av Stortinget uavhengig av kommunene og uavhengig av de oppgaver det gjelder og innholdet i disse. Dersom loven trer i kraft før matrikkelen er ferdigstilt bør reglene om gebyr i det minste ikke tre i kraft før matrikkelsystemet er iverksatt for hele landet.

§ 14-1 Matrikkelgebyr

14 1 -1 Bodø kommune -
Geodatakontoret Med utgangspunkt i den ressursinnsatsen Bodø kommune i dag har med føring av GAB og DEK, synes gebyrsatsene å være for lave. Spesielt dårlig kommer vi ut dersom flere bruksnummer, for eksempel innenfor et hyttefelt, kun skal regnes som en sak.

På grunn av store ulikheter mellom kommunene bør gebyrsatsene heller følge selvkostprinsippet i kommuneloven og ikke fastsettes i matrikkeloven. Mange små kommuner sliter i dag med å føre GAB og vedlikeholde DEK, i noen få kommuner blir dette helt bortprioritert. Med de økte ambisjonene knyttet til matrikkelen er det viktig å styrke disse kommunenes mulighet til å føre matrikkelen.

14 1 -1 Fagadministrasjonen
i
Hedemarkenkommu
nene Kommunen skal etter forskriftsforslaget få dekket sine kostnader etter selvkostprinsippet. Hvordan selvkost beregnes finnes det retningslinjer for. De foreslåtte satser vil ikke dekke påførte kostnader etter selvkostprinsippet.

Vi vil foreslå at MD i samarbeid med KS utarbeider et forslag til gebyrregulativ. (Dette gjelder også § 14-2)

14 1 -1 Fagadministrasjonen
ene i region
Nordhordaland og I MD sine merknader til § 14-1 står: "Kommunen skal i sum ikke ha høyere satser enn at disse dekker kommunens kostnader med tjenesten (selvkost)."

Gulen Av Ot.prp. går det fram at kommunane i prinsippet skal få dekt sine kostnader for styresmakt oppgavene ved gebyr, og at MD kan setta eit

tak for storleiken av desse. I utkastet er det berre formulert gebyrreglar for ei av oppgåvene til kommunane. Skal alle kommunane få dekt sine kostnader for denne oppgåva, må dette taket settast så høgt at det dekker kostnadene i den kommunen der desse kostnadene er høgast. I dei andre kommunane må det enkelte kommunestyre så fastsette gebyr som ligg lågare enn dette. Nå veit alle at det å finna ut kva sjølvkost er, er svært omstendeleg. Derfor vil det vera praktisk med at det i forskriftene blir visse standardreglar for gebyrstorleik for ulike oppgåver og som samla sett skal dekke kommunen sine kostnader som matrikkelstyresmakt. Desse kostnadene må så fordelast på dei oppgåvene kommunen etter lova er pålagt å utføra. Men då må ein ha eit langt meir realistisk grunnlag for kvar sjølvkost ligg enn det som synest å vera tilfelle i MD sitt forslag for den spesifiserte sakstypen. For å eksemplifisera dette nemner vi:

Dei oppgåvene kommunen er pålagt som lokal matrikkelstyresmakt er vesentleg meir omfattande enn for tilsvarande arbeid etter gjeldande lov. I KS sin gebyrmaal, sist revidert mars 2004, er tenestedelen av gebyret for etablering av ny matrikkeleining etter dagens lov sett til 50 % av totalgebyret. I dag spriker gebyra på sektoren mykje, først og fremst fordi dei fleste kommunane har gebyr som ligg under og til dels langt lågare enn sjølvkost men også fordi sjølvkost varierar ein god del av naturlege årsaker. I vår region ligg sjølvkost for dei delane som framleies skal vera styresmaktoppgåver ved etablering av ny matrikkeleining, på ca kr 8000 per eining. Med det utvida kontroll og registreringsarbeidet som kommunen må gjennomføra etter den nye lova, vil truleg sjølvkost for styresmaktoppgåvene for desse arbeida i liggja i storleiksorden kr 10-12 000 per matrikkelbrev (maks. etter MD sit forslag er kr 2580 per sak + kr 172 per matrikkelbrev i saka.)

Vi finn MD sin gebyrmodellen der utgangspunktet er gebyr per sak og ikkje produkttype, lite i samsvar med arbeidsmengda. Om same sak inneheld fleire matrikkelføringar av oppgåvene a, b, c, d og e vil kommunen få eit visst mindrearbeid, men på langt nær så stor reduksjon som MD sitt forslag gjev uttrykk for. (KS sin gebyrmaal seier at ein i slike saker skal ha eit visst %- frådag i grunngebyret med aukande tal etableringar av lik type matrikkeleining i same sak.

I § 40 er positivt sagt at kommunen sine kostnader med arbeida som her er pålagt, skal kunna dekkast m.a. ved matrikkelgebyra. Det inneber at Staten då må tilføra kommunen stykkbetaling for alle dei oppgåvene som lokal matrikkelstyresmakt er pålagt og som ikkje kan innbakast i dei gebyreiningane som ligg i forskriftsutkastet, f.eks. føring av bygningsdata, etablering av adresse og føring av adressedata, kontroll og føring av endringsdata, kommunale pålegg m.v..

Konklusjon : MD sitt forslag til gebyrregulativ og satsar er uakseptabelt og ikkje i samsvar med føresetnadene om at kommunen skal få dekt sine kostnader til arbeida som er pålagt kommunen i lova.

Tilråding: MD skal i samarbeid med KS utarbeide eit tilrådd forslag til gebyrregulativ for kommunane sine styresmaktoppgåver etter matrikkellova og der det og går fram kven som skal vera ansvarleg for betalinga.

For oppgåver der kostnadene ikkje blir dekt med gebyr i samband med private krav om matrikkelføring eller gebyr for utskrift frå matrikkelen, skal MD i forhandlingar med KS koma fram til standardvederlag til kommunane.

Forskriftene til § 32 skal vera basert på dette. Det reviderte utkastet skal sendast på høyring. (Kan vera "kort" høyringsfrist.)

14	1	-1	GeoForum	Matrikkelgebyret synes å ligge langt under selvkost for kommunene. Det må derfor utføres en selvkostberegning for matrikkelføring. Vi mener det er uheldig å knytte matrikkelgebyret til rettsgebyret.
14	1	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Det er ikke matrikkelgebyr for føring av opplysninger fra byggesak eller adressesak. Skal dette være en gratistjeneste, eller dekkes av gebyr etter PBl. vedr. byggesak. Det samme gjelder eierseksjonering som muligens er tenkt dekket gjennom et gebyr som er like stort som matrikkelføringsgebyret for hele seksjoneringssaken.
14	1	-1	Gjesdal kommune - Tjenesteområde areal-, naturressurs- og miljøforvaltning	Gebyr for matrikkelføring synes å være satt noe lavt og vil ikke slik Gjesdal kommune vurderer det dekke kostnadene kommunen har med matrikkelføringen. Ønskelig at satsene økes.
14	1	-1	Haugesund kommune - Teknisk forvaltningsenhet	Matrikkelgebyret er satt for lavt og vil ikke dekke kommunens faktiske utgifter. Gebyret må således heves til fire ganger rettsgebyret.
14	1	-1	Hole kommune - Areal- og byggesak	Matrikkelgebyret synes å ligge langt under selvkost for kommunene. Det må derfor utføres en selvkostberegning for matrikkelføring.
14	1	-1	Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen	Begrepet "grunnbeløp" er langt på vei innarbeidet i juridisk terminologi som synonymt med folketrygdens grunnbeløp. Det bør derfor vurderes om begrepet kan erstattes med et annet. Det fremgår av merknadene til § 14-1 at matrikkelgebyret skal fastsettes etter selvkost-prinsippet. Etter vår oppfatning bør dette presiseres i selve forskriften.
14	1	-1	Karmøy kommune - Teknisk etat	Mangler gebyr for avslag på matrikkelføring og for sammenslåing av eksisterende matrikkelenheter, Foreslåtte gebyrsatser vil ikkje dekke utgiftene kommunene vil bli pålagt i loven. Matrikkelgebyret er satt for lavt og vil ikkje dekke kommunens faktiske utgifter. Gebyret må således heves til fire eller fem ganger rettsgebyret. Forslag: Kommunen kan ta gebyr for avslått matrikkelføring. Kommunen kan ta gebyr for sammenslåing av eksisterende matrikkelenheter. Kommunen kan ikkje fastsette høyere grunnbeløp enn fem ganger rettsgebyret og ikkje høyere tilleggsgebyr enn 0.5 ganger rettsgebyret per matrikkelbrev.

- 14 1 -1 Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski
- I henhold til lovens § 32 skal kommunen få dekket alle sine kostnader med arbeidene som lokal matrikkelmyndighet. Forskriftsutkastet § 14 er ikke utdypende når det gjelder kommunens arbeider som lokal matrikkelmyndighet. Etter vår vurdering ligger også gebyrforslagene langt under selvkost for kommunene og det må derfor foretas en grundigere gjennomgang av kommunens oppgaver etter loven. Det må også i større grad sikres inndekking av kommunens kostnader med arbeider på større utbyggingsfelter; merkostnadene pr eiendom er ikke dekket gjennom 0,2 ganger rettsgebyret.
- Vi vurderer det også som lite hensiktsmessig å knytte kommunens gebyrer til rettsgebyret. Et bedre alternativ ville være å angi et fast maksimumsgebyr, men med anledning til å indeksregulere dette beløpet årlig basert på for eksempel konsumprisindeksen.
- Loven gir hjemmel for å ta gebyr for matrikkelføring, utferding av matrikkelbrev og anna arbeid etter loven. Forskriften angir hvilke sakstyper som kan gebyrbelegges og i merknadene til forskriften sier MD at kommunene skal i sum ikke ha høyere satser enn at disse dekker kommunens kostnader med tjenesten (selvkost).
- Etter hva vi kan se vil arbeidet med matrikkelføringen bli mer omfattende og arbeidskrevende etter den nye loven sammenlignet med dagens delingslov og føringen av GAB-registeret. Hvilke saker som kan gebyrbelegges fremkommer av opplistingen i § 14-1 pkt. 1. Selv om vi legger til grunn at føring av bygningsopplysninger kan dekkes via byggesaksgebyrene vil det være tjenester og aktiviteter som ikke kan gebyrbelegges (adressedata, endringsdata, pålegg). Som vi også sier innledningsvis må det foretas en grundigere gjennomgang av kommunens oppgaver etter loven. Vi kan ikke se at forslaget til gebyrer gir mulighet for å få dekket de reelle kostnadene med kommunenes matrikkelføring.
- Vi mener modellen med grunnbeløp og tilleggsbeløp også må gjøres gjeldene for matrikulering av eierseksjon uten uteareal, dette basert på erfaringene med GAB-føring av eierseksjonssameier med mange seksjoner. Her bør tilleggsbeløpet imidlertid være lavere enn saker som innebærer endringer av eiendomsgrensene, anslagsvis i størrelsesorden 0,2 rettsgebyr pr. seksjon.
- Vi mener at modellen ikke er i samsvar med arbeidsmengden i saker som inneholder flere nye eiendommer (utbyggingsfelt) og dermed flere matrikkelføringer. Vi mener at et maksimumsgebyr på 3 ganger rettsgebyret er noe for lavt og at tilleggsbeløp på 0,2 rettsgebyr langt fra dekker merkostnadene - vi vil anta at tilleggsgebyret bør ligge i størrelsesorden 50 - 75% av grunnbeløpet, men dette må beregnes nærmere.
- 14 1 -1 Narvik -, Ballangen -, og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse
- Som nevnt i de generelle kommentarene, vil det foreslåtte matrikkelgebyret ikke dekke kommunens kostnader med matrikkelføring. I tillegg må det klart framgå av forskriftene at eventuelle krav om matrikkelføring fra jordskifteverket og vegvesenet også medfører ordinært matrikkelgebyr (rundskriv fra Landbruksdepartementet, dat. 24.06.94, pkt. II. "Oppmålingsmyndighetene kan ikke kreve gebyr for slik tildeling av nummer" må følgelig utgå).
- 14 1 -1 Norges Ingeniørorganisasjon
- Kommunen kan ta gebyr for matrikkelføring der det har vært en forutgående oppmålingsforretning. Det er mer uklart hva slags

(NITO) gebyrdekning en ser for seg i de øvrige tilfellene hvor matrikkelen må oppdateres.

Det må være et ufravikelig krav at en sak omfatter bare ett bnr, dvs ett matrikkelgebyr/bnr. Ved grensejustering og arealoverføring kan det selvsagt forekomme flere bnr i en og samme sak.

Der helt vanlig at utbygger rekvirerer hele hyttefelt - for eksempel 50-80 tomter i en sak. Både pga NOARK, pbl og tingretten må det likevel opprettes en arkivsak pr matrikkelbrev i gnr/bnr-arkivet til kommunen. Det må være hevet over all tvil at Matrikkelgebyrets grunnbeløpet må være knyttet til hvert enkelt matrikkelnummer! Krav om rettsavklaring pr. parsell (tingretten), og kravet om kunne redegjøre for grunnlaget for betalingsatsene (kommentaren til §14-2 siste avsnitt) understøtter samme kravet.

Kommunen finner det i strid med kommunelovens prinsipper at særlover setter kostnadstak for kommunale myndighetsoppgaver pålagt av staten. Selvkostprinsippet ligger til grunn for kommunale gebyrer generelt, slik burde det også være på dette saksområdet. Unntaket er seksjoneringsloven og der viser erfaringene at koblingen til 2-3 rettsgebyr gir negativ inntekt for kommunene.

NITO har vanskelig for å mene noe om gebyret er tilstrekkelig for det arbeidet matrikkelfører vil utføre, men i forhold til eierseksjonsloven er det gunstig at gebyrets størrelse er hjemlet i forskriften og kan tilpasses underveis.

Denne paragrafen om gebyr for matrikkelføring må utsettes hvis loven skulle tre i kraft fra årsskiftet.

- 14 1 -1 Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten
- Rettsgebyret er ikke et gebyr som nødvendigvis følger prisutviklingen og som sådan er det veldig dårlig som grunnlag for et gebyr som skal godtgjøre for bruk av menneskelige og tekniske ressurser. Her er det ikke fremlagt noen beregninger som tilsier at 3 x rettsgebyret bør kunne dekke kommunens selvkost. Det er heller ikke nevnt hva slags oppgaver gebyret skal dekke for eksempel fastmerkevedlikehold, påleggsregister, ajourført matrikkelkart, datatekniske oppdateringer. Det er forskriften som skal sette et gebyrtak. Under § 16-10 har lovgiver angitt et meget høyt årlig gebyr med begrunnelse om at kostnadene til å drifte et nytt system vil være størst i starten. Oslo kommune foreslår at gebyret for matrikkelføring settes til et tak på 6 x rettsgebyret i en innføringsperiode på for eksempel 3 år. Hvis loven trer i kraft før matrikkelsystemet er på plass utsettes ikrafttreden av denne paragrafen. Samtidig må forskriften åpne for at kommunene fastsetter sine egne gebyrer for dette arbeidet i overgangsperioden.
- Oslo kommune er ikke enig i at 3 x rettsgebyret er et beløp som vil dekke kommunens selvkost med matrikkelføringen, dokumenthåndteringen og utstedelse av matrikkelbrev og matrikkelkart. I tillegg skal også dette gebyret dekke annet merarbeid med matrikkelføring som ikke kan innhentes gjennom andre gebyrer. Det skal også dekke etablering og vedlikehold av et fastmerkereregister. Etter Oslo kommunes erfaringer inngår det i et kartforretningsgebyr på kr. 12000 ca. 50 % til måling og beregning og ca. 50 % til uttegning, dokumenthåndtering, registrering, tinglysing, fakturering og ekspedering. Dette tilsier et gebyr på minst 6 x rettsgebyret

- 14 1 -1 Ringerike kommune - Miljø- og
- Matrikkelbeløpets grunngebyr må være knyttet til hvert enkelt matrikkelnummer som opprettes, tilsvarende som det er for tinglysing

- arealforvaltning av eiendom. Det må ikke bli slik at det er kommunene som skal finansiere matrikkelen.
- 14 1 -1 Ringsaker kommune Kommunen skal etter forskriftsforslaget få dekket sine kostnader etter selvkostprinsippet. Hvordan selvkost beregnes finnes det retningslinjer for. De foreslåtte satser vil ikke dekke påførte kostnader etter selvkostprinsippet.
- Vi vil foreslå at MD i samarbeid med KS utarbeider et forslag til gebyrregulativ. (Dette gjelder også § 14-2)
- 14 1 -1 Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang Det må være et ufravikelig krav at ”en sak” (i betydningen ”utløser rett til Matrikklegebyrets grunnbeløp” bare omfatter ett matrikkelbrev eller en annen sakstype).
- Der helt vanlig at utbygger rekvirerer hele hyttefelt– opptil f.eks 30-80 tomter i en sak. Både pga NOARK, Pbl og tingretten må det likevel opprettes en arkivsak pr matrikkelbrev i gnr/bnr-arkivet til kommunen. Det må være hevet over all tvil at Matrikkelgebyrets grunnbeløpet (p.t. 2.580 kr, forhåpentligvis høyere i endelig forskrift) må være knyttet til hvert enkelt matrikkelnummer, slik det i dag er etter Delingsloven, med ett gebyr pr Målebrev! Krav om rettsavklaring pr parsell (tingretten), og kravet om å kunne redegjøre for grunnlaget for betalingssatsene (kommentaren til §14-2 siste avsnitt) understøtter samme kravet.
- Rådmennene finner det i strid med kommunelovens prinsipper at særlover setter kostnadstak for kommunale myndighetsoppgaver pålagt av Staten. Selvkostprinsippet ligger til grunn for kommunale gebyrer generelt, slik burde det også være på dette saksområdet. Unntaket er seksjoneringsloven og der viser erfaringene at koblingen til 2-3 rettsgebyr gir negativ inntekt for kommunene. Siden Matrikkelloven er vedtatt og gebyrene for kommunenes myndighetsoppgaver i lovs form er knyttet til rettsgebyret, må det til en lovendring. Inntil så skjer må det utarbeides en uttømmende oversikt over myndighetsoppgavene og hjemles gebyrdekning for alle relevante oppgaver, ikke bare de som er eksplisitt nevnt i §14.1.
- 14 1 -1 Statens kartverk Ut fra de signaler vi har mottatt fra andre høringsinstanser, regner vi med det kommer flere innspill til departementet om hva maks størrelse på gebyr for matrikkelføring bør være. I den forbindelse har vi av egen interesse utarbeidet et notat hvor dette temaet vurderes. Dette notatet legges ikke ved denne høringsuttalelsen, men kan om departementet ønsker det ettersendes. Vi gjør i så fall oppmerksom på at notatet er utarbeidet med tanke på intern bruk i Kartverket.
- Konklusjonene i notatet bygger bl.a. på informasjon som ble hentet inn fra åtte medlemmer i "Storkommunegruppa" i 2005 i tilknytning til prosjektet "Vad kostar en avstycning i Norden - nordisk benchmarking". Formålet var å få fram noen erfaringstall og synspunkter på ressursbruken i tilknytning til oppmålingssaker. Vi vil understreke at enkelte av spørsmålene som ble stilt den gang gir rom for tolkningstvil og misforståelse. Og det er også slik at oppgavene etter delingsloven og matrikkelloven ikke er direkte identiske, herunder at matrikkelloven legger opp til at gebyret for matrikkelføring skal dekke en del oppgaver som vil kreve mer av kommunen som følge av den noe mer formelle rollen matrikkelen får som informasjonssystem.

Undersøkelsen viser at oppgavene registrering i GAB / DEK og tinglysning / avslutning t.o.m. arkivering utgjør mellom 10 og 28 % av dagens totale ressursbruk. Dersom vi anslår gjennomsnittlig gebyr for en kart- og delingsforretning til kr 13.000,-, vil disse oppgavene utgjøre mellom kr 1.300 - 3.640,-. Dvs. at det maksimale taket som er foreslått for størrelsen på gebyret for matrikkelføring (3 x rettsgebyret utgjør 2.580,- kr) kan antas å ligge omtrent midt i det intervallet som undersøkelsen i 2005 kom fram til. Valg av gebyrnivå kan derfor sees på som et signal om hvilket ambisjonsnivå en ønsker lokal matrikkelmyndighet skal legge opp til.

Vi vil også peke på at forskriften i stor grad tenker gebyr ut fra et rent finansieringsformål. Gebyr kan også brukes for å oppnå en ønsket atferd, f.eks. ved at det kreves tilleggsgebyr for kommunens ekstraarbeid ved mangelfull dokumentasjon (om landmåler må dokumentere bedre) eller at det gis rabatt om data leveres elektronisk på definert filformat.

14 1 -1 Suldal kommune (Hjelmeland og Sauda lik uttalelse) Det må gå klart fram at eitt matrikkelbrev er ei sak og eitt grunnbeløp. Taket på matrikkelgebyret bør fjemast heilt, det bør vera mogleg å ta full kostnadsdekning. Samanføyning krev også matrikkelføring, gebyr for dette ser ut til å vera utegløymt

14 1 -1 Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling Matrikkelgebyret er med full sikkerhet satt alt for lavt. Dersom det skal gjenspeile selvkost må matrikkelgebyret være 6 ganger rettsgebyret i 2006. (Tilsvarende for øvrig kostnadene i Danmark) For tilleggsbeløpet for ytterligere matrikkelbrev kan ikke gebyret være lavere enn to rettsgebyr. Det er vanskelig å tenke seg at oppretting av ytterligere matrikkelenhetene med nødvendige registreringer, kontroller, og videre formidling av opplysninger m/m skal være mindre arbeid en tradisjonell tinglysning som koster ca. 2 rettsgebyr. Arbeidet er også mer omfattende for et større område enn for en enkelttomt.

Kommunene må kunne selvkostberegne arbeidet og bruke dette som et alternativ.

14 1 -1 Trondheim kommune Ut fra forskriftene kan kommunen ta gebyr for innføringer i matrikkelen der det er krav til oppmålingsforretning.

I tillegg er kommunen pålagt føringer som ikke krever oppmålingsforretning og som det da ikke kan tas gebyr for, bl.a.:

- sammenslåing av matrikkelenheter
- innføring av referanse til avtale om eksisterende grense
- fastsetting av samlet fast eiendom
- fastsetting av adresse
- opprettelse og endring av eierseksjon uten eget uteareal
- registrering av opplysninger om bygninger og boliger i forbindelse med kommunens byggesaksbehandling
- registrering av pålegg som gjelder bruk av grunn og bygninger
- varsling til hjemmelshaver om endringer i matrikkelen
- føre register over geodetiske fastmerker

Disse føringene er pålagt kommunen etter §§ 7, 22, 30, 32 og 40 i loven

og skal gjøres uten gebyr eller annen form for kompensasjon. Vi vil spesielt peke på at adressering, og føringer i tilknytning til adressering, og føringer av bygningsopplysninger, krever mye ressurser. I Trondheim dreier dette seg per i dag om vel tre årsverk. Dette er dagens situasjon hvor vi mener registreringsarbeidet burde vært utført med større grad av kvalitetssikring.

14 1 -1 Ålesund kommune

3. Videre slutter Ålesund formannskap seg til rådmannens vurderingen av kostnadene ved det definerte myndighetsarbeidet som tillegges kommunen, og at det med det gebyrforslaget som ligger i forskriften, betyr det samme som at staten nok en gang påfører kommunen(e) merarbeid og økte utgifter.

Når staten har vedtatt den nye loven er det helt avgjørende for pålegget til kommunen(e) om gjennomføringen av oppbyggingen og det framtidige daglige vedlikehold av det nye utvidede eiendomsregisteret, at det kan skje innenfor en akseptabel økonomisk ramme. Kommunene må gis reelt økonomisk rom for å utføre dette pålagte myndighetsarbeidet, og ikke minst når det er uttalt at gebyrordningen skal representere selvkost.

Ålesund

kommune stiller krav om at det blir etterlevd og at foreslåtte takster blir justert til et reelt nivå.

§ 14-1, 1. ledd

14 1 1 Bergen kommune

I departementets kommentarer står: "Kommunen skal i sum ikke ha høyere satser enn at disse dekker kommunens kostnader med tjenesten (selvkost)." Av Ot.prp. går det frem at kommunene i prinsippet skal få dekket sine kostnader for myndighetsoppgavene ved gebyr, og at departementet kan sette et tak for størrelsen på disse. I utkastet er det bare formulert gebyrregler for én av oppgavene til kommunene. Skal kommunene få dekket sine kostnader for denne oppgaven, må "gebyrtaket" taket settes så høyt at det dekker kostnadene i den kommunen der disse kostnadene er høyest. Men da må en ha et langt mer realistisk grunnlag for hva selvkost utgjør enn det som synes å være tilfelle i departementets forslag. Jfr. for eksempel KS sin eksisterende gebyrnorm, senest revidert mars 2004.

Matrikkelloven pålegger kommunen å ha et oppdatert fastmerkeregister, hvis informasjon skal være gratis tilgjengelig for arbeider etter matrikkellov, plan- og bygningsloven og eierseksjonslov samt jordskiftelov. Kommentarene til forskriftene sier at kommunen etter § 18-3 også har et generelt veiledningsansvar iht. opplysningene fra registeret. Inntektsgrunnlaget er beskrevet i lovens §40, tredje ledd: "Kommunen kan dekke høvelege kostnader med fastmerkeregisteret gjennom gebyr for matrikkelføring og tilsvarende gebyr etter plan- og bygningslova og eigarseksjonslova." Av fastmerkeregisterets inntektsgrunnlag, er det kun gebyr etter plan- og bygningsloven som ikke er knyttet til rettsgebyret. I Bergen kommune dekker gebyret for eierseksjoneringen langt fra kommunens reelle utgifter. Med alle oppgavene til matrikkelføringsenheten i mente, kan det være god grunn til å spørre om det samme vil være tilfelle her. I praksis vil dette medføre at plan- og byggegebyrene må dekke også denne kostnaden.

Konklusjon : Departementets forslag til gebyrregulativ og satser er uakseptabelt og ikke i samsvar med forutsetningen om at kommunen skal få dekket sine kostnader til arbeidene som er pålagt gjennom matrikkelloven.

Anbefaling: Departementet skal i samarbeid med KS utarbeide et anbefalt forslag til gebyrregulativ for kommunene sine myndighetsoppgave etter matrikkelloven og hvor det fremgår hvem som skal være ansvarlig for betalingen.

14	1	1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	En tomt = ett gebyr? En sak = ett gebyr? Hva er 'en sak'? Her trengs avklaring. Skal byggesaksgebyret (PBL) finansiere føringer og meldinger om føringer i matrikkelen? Dette er uklart, og krever en grundig gjennomgang av skjæringspunktene mellom matrikkelloven og plan- og bygningsloven.
14	1	1	Statens kartverk	Det er behov for en nærmere avklaring av hva som ligger i begrepet "per sak". Dette er klart nok så lenge det er krav om matrikkelføring av en grunneiendom. Hvordan skal dette forstås om det kommer inn en samlet pakke på et boligfelt med 15 tomter, - er det én sak og 15 matrikkelbrev? Hvordan bør man avgrense en sak ved arealoverføring eller grensejustering som berører mange eiendommer uten at de hver for seg er nabo med alle de andre eiendommene? Vi antar det ikke bør overlates til den enkelte kommune å vurdere hva som er en sak da det vil oppstå urimelig ulikheter fra kommune til kommune. Stor ulikhet i hvordan gebyrer beregnes skaper erfaringsmessig stor irritasjon hos publikum.
14	1	1	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	Vi savner en definisjon av hva en sak er. Situasjonen for vegvesenet vil ofte være en arealoverføring fra en rekke eiendommer til en samlet vegeiendom. Vil dette være en sak? Hvordan vil det stille seg i et tilsvarende tilfelle der vegen arealene skal overføres til består av flere bruksnummer? For å sikre en ensartet gebyrpraksis bør dette omtales nærmere. For å illustrere problemstillingen tar vi med et eksempel: Statens vegvesen erverver striper fra 30 eiendommer i forbindelse med et vedlikeholdsprosjekt. Vi ønsker å bruke arealoverføring for å sammenføye de ervervede striper med eksisterende veggrunn. Vi forutsetter at kommunen bruker maksimal gebyrsats på kr 2500,-. Dersom dette er å betrakte som en sak vil gebyret bli på kr 2500,-, noe som muligens vil være i minste laget for å dekke de reelle kostnadene. Dersom dette er å betrakte som 30 saker vil gebyret bli på kr 75 000,-.
14	1	1	Tysvær kommune	Mangler gebyr for avslag på matrikkelføring og for sammenslåing av eksisterende matrikkelenheter. Foreslåtte gebyrsatser vil ikke dekke utgiftene kommunene vil bli pålagt i loven. Matrikkelgebyret er satt for lavt og vil ikke dekke kommunens faktiske utgifter. Gebyret må således heves til fire eller fem ganger rettsgebyret. Forslag: Kommunen kan ta gebyr for avslått matrikkelføring. Kommunen kan ta gebyr for sammenslåing av eksisterende matrikkelenheter. Kommunen kan ikke fastsette høyere grunnbeløp enn fem ganger rettsgebyret og ikke høyere tilleggsgebyr enn 0,5 ganger rettsgebyret per matrikkelbrev.

§ 14-1, 2. ledd

14	1	2	Alta kommune	Kr 2.580,- pr. ny enhet synes svært lite. (3x rettsgebyret) Tilsvarende lite er også tilleggsbeløpet for hvert matrikkelbrev - kr. 172,- (0.2 rettsgebyr). Matrikkelføring og de enkelte registreringsoppgavene blir mangfoldig og tidsbruken variere. Kommunale gebyrer bør i prinsippet fastsettes av kommunen selv etter selvkostprinsippet.
----	---	---	--------------	---

14	1	2	Bærum kommune - Geodata	<p>Vi støtter forslaget om en standardisering av gebyrene for matrikulering og utsteding av matrikkelbrev. Vi stiller oss imidlertid spørrende til hvordan det foreslåtte gebyrnivået er framkommet. Det foreligger såvidt vi kan se ingen dokumentasjon på at forslaget innebærer en selvkostdekning av matrikuleringstjenesten, som vel må være en forutsetning. Dette må dokumenteres bedre, og her bør Kommunenes sentralforbund trekkes inn.</p>
14	1	2	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	<p>Gebyrmaks virker meget urimelig, jmf §16-10. Her bør det ses på modeller som åpner for et mer fleksibelt gebyr. Maks-gebyr er ikke noen god måte å standardisere kommune-Norge.</p> <p>(2)+(3) Dette er meget lavt og til sammenligning med gebyr etter §16-10, virker det helt urimelig.</p>
14	1	2	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	<p>Etter premissene i matrikkeloven skal kommunen få dekket alle sine kostnader med arbeidene som lokal matrikkelmyndighet. Forskriftutkastets kap 14 inneholder forslag til gebyr bare for avgrensede deler av de oppgaver som kommunen er pålagt som lokal matrikkelmyndighet. Det går ikke fram av merknadene at alle godtgjøringer for kommunens mange ulike arbeider etter loven skal dekkes ved gebyr på de gebyrenhetene som ligger i departementets forslag. I forslaget §14-2 er det bare tatt med gebyrer for utskrift fra matrikkelen og ikke for alle de andre arbeidene etter loven.</p> <p>Det konkrete gebyrforlaget menes å ligge langt under selvkost for kommunene. Det etterlyses en dokumentasjon fra departementet om hvilken kalkyle som ligger til grunn for deres gebyrforlag. Det må uansett utføres en selvkostberegning for kommunenes myndighetsoppgaver etter matrikkeloven; dette må gjøres i samarbeid med KS.</p> <p>For øvrig vil vi minne om at et gebyr på 0.2 R er mindre enn det koster å sende en faktura.</p>
14	1	2	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	<p>Utvalget opplever både tre ganger rettsgebyret og faktoren 0.2 ganger som for lavt. Riktig nivå synes å være fem (seks) og 1.</p>
14	1	2	Samarbeidskommunene i Sør-Hedmark	<p>I mange mindre kommuner vil sikkert flere eiendomsrelatert registre være mangelfulle og dermed kreve oppdatering. SHH synes derfor at et grunnbeløp på tre ganger rettsgebyret er lavt i forhold til den arbeidsmengde som påhviler saken.</p> <p>Vårt forslag her (§ 14. 1 pkt. 2) blir 5 ganger rettsgebyret.</p>
14	1	2	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet,	<p>Matrikkelgebyr bør følge prinsippet om selvkost. Dagens erfaring tilsier at journalføring, etablering av saksmapper, kvalitetssjekking, matrikkelføring (føring av GAB og DEK), tinglysning, utsending av målebrev, innkreving av gebyr og arkivering er et mye mer omfattende</p>

Lørenskog, Nittedal, arbeid enn det som er lagt opp til i forslaget. Satsene bør minimum dobles til 6R og 1R.

- 14 1 2 Sandefjord kommune - Geodata- og oppmålingsseksjon
- Punkt 2 som bla. lyder " Kommunen kan ikke fastsette høyere grunnbeløp enn tre ganger rettsgebyret, og ikke høyere tilleggsbeløp enn 0,2 ganger rettsgebyret" må endres.
- I følge departementets kommentarer til punktet sies det at kommunen i sum ikke kan ha høyere satser enn at disse dekker kommunens kostnader med tjenesten (selvkost). De foreslåtte beløpene i paragrafen vil på langt nær dekke kommunenes kostnader for myndighetsutøvelsen ved det arbeid som etter lov og forskrift skal utføres. De foreslåtte beløpene må derfor endres slik at de dekker kostnader etter selvkostprinsippet. Dette kan for eksempel gjøres i samarbeid med Kommunenes sentralforbund KS.
- 14 1 2 Stokke kommune
- Dersom en sammenligner kostnader med arbeidet rundt en delingsforretning i dag, som består i tilrettelegging av materiale for publikum, samt arbeidet i forbindelse med registreringer i GAB, DEK og andre registre, kontra seksjonering, er delingsforretning en betydelig større jobb i dag. Seksjonering har et maks gebyr på 3 ganger rettsgebyret (5 ganger rettsgebyret ved synfaring)
- Det vil etter at ny lov har ikrafttreden ligge enda større krav til framskaffing av dokumentasjon i forkant av jobben. Dette vil komme uansett organisasjonsform kommunen velger. I tillegg er det satt krav til en mer omfattende registrering i framtidens matrikkel enn dagens ordning med GAB, DEK og andre registre.
- Med dette som utgangspunkt bør registreringsbeløpet som kommunen kan kreve i forbindelse med matrikkelmyndighetsoppgaven være fem, eller seks ganger rettsgebyret.
- 14 1 3 Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdelingen
- Rettsgebyret er et statlig gebyr fastsatt av Stortinget. Kommunen skal ha dekket sine kostnader. Dersom rettsgebyret er så lavt at kommunen ikke får dekket sine utgifter, hvordan kan da kommunene få fastsatt gebyr som dekker kostnadene ?

§ 14-1, 4. ledd

- 14 1 4 Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten
- Oslo kommune oppfatter at "sak" i dette tilfelle må være å oppfatte som sak registrert i kommunens sak/arkiv system og ikke hva som blir oversendt fra landmålerforetaket. Det er naturlig at gebyret knyttes til hver enkelt eiendom hvor det søkes om fradeling, grensejustering, arealoverføring osv
- 14 1 4 Statens kartverk
- I fjerde ledd kan tilbakebetalingsbetingelsene vurderes. F.eks. er det etter eierseksjoneringsloven tinglysningsgebyret og halve seksjoneringsgebyret som betales tilbake.

§ 14-2 Betaling for opplysninger fra matrikkelen

- 14 2 -1 Bergen kommune Vi viser til avsnitt 2.1.2 side 3 og hvor det presiseres at det er avgjørende at disse forhold er løst før lov og forskrift trer i kraft.
- 14 2 -1 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad [Nytt tredje ledd]
Et eller annet sted bør det gis hjemmel til å gebyrlegge arbeidet med uttak av data fra kommunale arkiv til landmålerforetak. Kan muligens tas inn i kommentarene her.
- 14 2 -1 Narvik -, Ballangen -, og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse Ny offentlighetslov/ immaterielle rettigheter.
Prisprinsippene som kommer til å bli fastsatt i forskriftene til ny Offentlighetslov vil, slik vi ser det, måtte få innvirkning på gebyrer og prising etter Matrikkelloven. Kommunene må videre ha medbestemmelse på inntekter og fordeling av denne; jfr. Trekantavtalen.
- 14 2 -1 Norsk Eiendomsinformasjon as Generelt om forskriftshjemmel for å ta betalt for data fra matrikkelen
Gjeldende GAB-forskrift sier i § 9 følgende omkring betaling for GAB-data:
"Informasjon utleveres mot vederlag."
I forslaget til matrikkelforskrift er ordlyden moderert i forhold til ovennevnte GAB-forskrift, og hvorvidt det skal tas betaling i det hele tatt foreslås overlatt til Statens kartverk. Forslaget til forskriftsbestemmelse er gitt følgende ordlyd i § 14-2, første ledd:
"Statens kartverk fastsetter nærmere regler om betaling for opplysninger fra matrikkelen, og om fordeling av inntekter fra salg av slike opplysninger mellom kommunene og Statens kartverk."

For NE er det av stor viktighet at det også i matrikkelforskriften foreslås en hjemmel for å ta betaling for data fra matrikkelen. NE distribuerer i dag (på vegne av Statens kartverk) GAB-data, og er forventet å distribuere data fra matrikkelen når den er endelig etablert. Ettersom NEs virksomhet er basert på selvfinansiering, har spørsmålet omkring prising av data stor betydning.

Med dette som utgangspunkt ønsker NE å knytte noen kommentarer til prising av matrikkeldata, ikke minst fordi den foreslåtte prisbestemmelsen også må sees i sammenheng med annet regelverk som vil legge strenge føringer for fremtidig prising av offentlige data.

Den nye offentlighetsloven som ble vedtatt 2006-05-19 vil som kjent legge til grunn at offentlige data skal tilbys brukerne billigst mulig, og tar følgelig utgangspunkt i det såkalte gratisprinsippet. Lovens logikk er at et offentlig organ må ha en entydig forskriftshjemmel etter § 8 i offentlighetsloven, for å kunne ta betalt for offentlige data.

Pr. i dag er NE ukjent med hvordan departementene rent lovteknisk vil hjemle adgangen til å ta betaling for matrikkeldata. Matrikkelforskriftens regler for prising av matrikkeldata foreslås pt. hjemlet i lov om eiendomsregistrering, men slik vi forstår offentlighetsloven må prishjemmelen utledes fra offentlighetsloven fra det øyeblikk offentlighetsloven trer i kraft.

En annen usikkerhet er knyttet til hvorvidt offentlighetslovens regler for prising, som for offentlige organer er begrenset til "saksdokument, journalar og liknande register for organet", også omfatter massiv-distribusjon av matrikkeldata I det følgende legger vi til grunn at offentlighetslovens prisbestemmelser vil gjelde også for matrikkeldata, selv om dette med fordel kunne vært tydeliggjort i offentlighetsloven og dens forarbeider.

NE ønsker å understreke viktigheten av at offentlige organer får anledning til å ta betalt for de data som de tilgjengeliggjør. Markedet for matrikkeldata i Norge består for en stor del av profesjonelle aktører, også på sluttbrukernivå. For disse er det av stor betydning å få tilgjengeliggjort kvalitetssikrede data på en tidsriktig og rasjonell måte. Dette tror vi best oppnås ved at de offentlige dataeiere er sikret betaling for tilgjengeliggjorte data, slik at betalingen kan brukes til ytterligere kvalitetsforbedring av både de offentlige data og distribusjonsløsningene for slike data, noe som igjen fører til økt etterspørsel etter dataene, osv.

Kostnadene ved å tilgjengeliggjøre data bortfaller selvfølgelig ikke selv om dataene skulle tilbys gratis til (slutt)bruker. Ettersom markedet hovedsaklig består av profesjonelle aktører, vil en "gratis" tilgang til informasjon på denne arenaen derfor bety at fellesskapet over skatteseiddelen må betale for næringslivets bruk, noe som synes urimelig. NE mener at det er den som etterspør informasjonen og som også gjør nytte av den som også er nærmest til å betale for tilgjengeliggjøringen. På bakgrunn av dette verdsetter vi at Miljøverndepartementet legger til rette for at det kan tas betaling for matrikkeldata, og vi vil benytte anledningen til å understreke viktigheten av at dette prinsippet også videreføres etter at ny offentlighetslov trer i kraft.

Materielle regler for prising av data fra matrikelen:

I forslaget § 14-2, første ledd er bestemmelsene omkring betaling for opplysninger fra matrikelen inntatt. Det foreslås overlatt til Statens kartverk å fastsette nærmere regler for betaling, samt regler for inntektsfordeling mellom kommunene og Statens kartverk. NE ønsker å benytte anledningen til å skissere noen prinsipper for prising som vi mener kombinerer enkeltindividets behov for gratis innsyn på den ene siden, og dataeierens behov for å kunne ta betalt for massivdistribusjon av data på den andre siden. Slik betaling mener vi er et avgjørende bidrag for at offentlige dataeiere skal kunne opprettholde kvaliteten, ikke bare på selve dataene som formidles, men også på distribusjonsløsningene. På denne måten vil forholdene legges best mulig til rette for næringslivets gjenbruk av offentlige data, noe som er et uttrykt formål ifm. implementeringen av EUs gjenbruksdirektiv i norsk rett.

NE mener at følgende prinsipper for prising kan legges til grunn uten å komme i konflikt med den nye offentlighetslovens ikke-diskrimineringsforbud for sammenlignbare tilfeller:

- Innsyn (i begrepet tradisjonelle betydning) i matrikelen bør som hovedregel være gratis.
- Enkeltopplysninger til privatpersoner bør som hovedregel kunne være gratis tilgjengelig.
- Data som leveres til profesjonelle må kunne prises med dekning for uttakskostnader, formidlingskostnader, tilrettelegging av data og rimelig avkastning.

N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang Personregisterlov som utarbeides nå, slik at regler for innsyn og godtgjøring for arbeidet ved innsyn blir koordinert og hjemlet. Det system for levering og fakturering av kart-og registeropplysninger bl.a InfoLand representerer er kommunen interessert i at kan opprettholdes.

- 14 2 -1 Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal, Kommunen bør ha adgang til å ta et gebyr som dekker kostnader for jobben og materialkostnader (selvkost) for utlevering av opplysninger fra matrikkel og arkiv.
- 14 2 -1 Stokke kommune Her er det lagt opp til en gratis utlevering, samt kostnadsfritt merarbeid for å framskaffe disse dataene/opplysningene. Dette burde på lik linje med distribusjon av opplysninger til eiendomsmeglere, samt utlevering av digitale kartdata kunne belastes med en uttrekkskostnad på f. eks. 1,2 ganger rettsgebyret. Dette vil da gjelde overfor eksterne kommersielle aktører. Publikum som henvender seg til kommunen, burde på lik linje som i dag ha fri tilgang til offentlig informasjon som vedrører dem og som de måtte ha bruk for i egen regi.

§ 14-2, 1. ledd

- 14 2 1 Bergen kommune Betaling for opplysninger fra matrikkelen
I forslaget er det lagt opp til at Statens kartverk skal fastsette reglene for betaling for opplysninger fra matrikkelen og om fordeling av inntektene fra salg av slike opplysninger mellom kommunene og Statens Kartverk.

Kommunene beholder en foreløpig uavklart del av oppdaterings- og vedlikeholdsplikten for registerinformasjonen. Etter vårt syn vil det være naturlig å legge opp til en modell hvor det er samsvar mellom oppgavedeling og inntektsdeling, men hvor det i tillegg tas hensyn til at kommunene bør tilkomme en forholdsmessig større andel av inntektene grunnet sine rettigheter til databasene. En slik modell vil være best i samsvar med alminnelige økonomiske prinsipper og vil være i samsvar med prinsippene for oppgavedeling mellom stat og kommune. Det nærmere arbeidet med etablering av en slik oppgave- og inntektsfordelingsmodell bør gjøres i samarbeid mellom Statens kartverk og kommunene. Regulering av disse forhold er av helt avgjørende økonomisk betydning for kommunene og må avklares før ikrafttredelse av lov og forskrift.
- 14 2 1 Bærum kommune - Geodata Det er fullstendig uakseptabelt at Statens kartverk, med deres egeninteresse i saken, ensidig skal fastsette regler om fordeling av inntekter fra salg av opplysninger fra matrikkelen. Dette må bli en forhandlingssak mellom kommunene og staten. Se tidligere kommentarer.
- 14 2 1 Fagadministrasjonen ene i region Vi finn det urimeleg at ein av partane åleine både skal fastsette betalingsregulativ og fordeling av inntektene mellom partane.

		Nordhordaland og Gulen	Prinsipielt meiner vi at MD i samarbeid med KS bør fastsette gebyret og at det i si heile går til vedkomande kommune som delfinansiering av kommunen sine oppgåver. (Om det kan takast gebyr for matrikkelutskrifter avheng av i kva grad forskrifta til offentleglova gjev heimel til å ta betalt for desse tenestene)	
14	2	1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Avsnittet bør avsluttes med " etter avtale med kommunene". Ellers blir det diktat. Muligens juridisk vanskelig. Bør kunne videreføre prinsippene fra 3-kant avtalen til en 2-kant avtale.
14	2	1	Justis- og politidepartementet	Forskriftsutkastet § 14-2 første ledd inneholder ingen begrensninger i hvor høye betalingssetser Statens kartverk kan fastsette for utlevering av opplysninger. Dette står i et tvilsomt forhold til artikkel 6 i EØS-avtalens vedlegg XI nr. 5 k (direktiv 2003/98/EF) om viderebruk av informasjon fra offentlig sektor som fastsetter at inntektene fra informasjonsutlevering ikke må overstige kostnadene ved innsamling, produksjon, reproduksjon og formidling, samt en rimelig avkastning av investeringene. For at det ikke skal kunne reises tvil om forholdet til direktivet, bør det i utkastet til § 14-2 første ledd føyes til et punktum som kan lyde slik: "Betalingssettene skal fastsettes slik at de samlede inntektene ikke blir større enn de faktiske kostnadene ved innsamling, produksjon, reproduksjon og formidling av informasjonen, med tillegg av en rimelig avkastning av investeringene". Når Norsk Eiendomsinformasjon as selger opplysninger fra matrikkelen, legger JD til grunn at selskapet vil kunne ta betalt ved fortjeneste.
14	2	1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Vi mener det er urimelig at en av partene både skal fastsette betalingsregulativ, og fordele inntektene mellom partene. Vi forutsetter at en rettmessig andel av inntektene tilfaller kommunene. Vi viser for øvrig til notatet fra Bull & Co som er vedlagt.
14	2	1	Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski	Etter vår oppfatning er det uheldig at kun den ene parten skal fastsette betalingsregulativ og fordeling av inntektene fra salg av opplysninger fra matrikkelen. Vi mener at departementet, evnt i samarbeid med representanter fra partene (kartverket og kommunene) må fastsette betalingsregulativ og fordeling av inntektene. For å sikre driften av matrikkelen er det viktig at inntektene fra salg av opplysninger går tilbake til kommunene.
14	2	1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	At det blir fastsatt regler for betaling av opplysninger fra matrikkelen er gunstig. At Statens kartverk ensidig skal bestemme fordeling av inntekter mellom kommune og stat er ikke så gunstig. Kommunen

oppfatter matrikkeldataene som sine egne og bør være med på både prisfastsettelsen og fordelingen.

14 2	1	Norsk Presseforbund (NP) og Norsk Redaktørforening (NR)	Etter forslaget § 14-2 skal Statens Kartverk fastsette nærmere regler om betaling for opplysninger fra matrikkelen. Selv om det i høringsnotatet er uttalt at "forskriften ikke kan leses selvstendig, men må gjennomgående holdes opp mot lovens bestemmelser" mener vi at det er nødvendig å få med bærende elementer fra loven også i forskriften. Det gjelder særlig bestemmelsen i lovens § 32 om at allmennheten har krav på kostnadsfri informasjon fra matrikkelen ved personlig frammøte hos kommunen eller hos sentral matrikkelstyresmakt.
14 2	1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Oslo kommune venter å bli tatt med på råd i denne forbindelse og vil være med for å kunne fastsette både prisfastsettelsen og fordelingen. Vi viser for øvrig til notat fra Storkommunegruppa.
14 2	1	Storkommunegruppa (SKG)	I forslaget er det lagt opp til at Statens Kartverk skal fastsette reglene for betaling for opplysninger fra matrikkelen og om fordeling av inntektene fra salg av slike opplysninger mellom kommunene og Statens Kartverk. Kommunene beholder en foreløpig uavklart del av oppdaterings- og vedlikeholdsplikten for registerinformasjonen. Etter Storkommunegruppens syn vil det være naturlig å legge opp til en modell hvor det er samsvar mellom oppgavedeling og inntektsdeling, men hvor det i tillegg tas hensyn til at kommunene bør tilkomme en forholdsmessig større andel av inntektene grunnet sine rettigheter til databasene. En slik modell vil være best i samsvar med alminnelige økonomiske prinsipper og vil være i samsvar med prinsippene for oppgavedeling mellom stat og kommune. Det nærmere arbeidet med etablering av en slik oppgave- og inntektsfordelingsmodell bør gjøres i samarbeid mellom Statens Kartverk og kommunene. Regulering av disse forhold er av helt avgjørende økonomisk betydning for kommunene og må avklares før ikrafttredelse av lov og forskrift. Avtalen om datautveksling og rettigheter til salg av GAB-data, inngått i mars 2001 mellom Oslo kommune, Norsk Eiendomsinformasjon og Statens Kartverk (trekantavtalen) er et eksempel på en avtale fremforhandlet mellom de involverte parter og som har fungert etter hensikten. Avtalen vedlegges. Kommunenes vedlikeholdsplikt må likeledes klart defineres og må stå i et rimelig forhold til de inntekter kommunene mottar for bruken av matrikelopplysningene
14 2	1	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	Det er svært stor forskjell på kommunenes bidrag til dagens DEK. Helt fra de kommuner som har gjort tilnærmedesvis alt til de som ikke har gjort noe. Statens kartverk er den rette til å avgjøre denne fordeling.

- 14 2 1 Trondheim kommune Trondheim kommune er uenig i at Statens kartverk ensidig skal kunne fastsette regler om betaling og fordeling av inntekter fra salg av opplysninger fra matrikkelen. Dette bør gjøres i samarbeid med kommunene ut fra at dette er data som for en stor del etableres og ajourholdes av kommunene, og således har kommunene en vesentlig eierandel i disse dataene.

Det vises også her til vurderingen som er vedlagt denne høringsuttalelsen, foretatt av Bull & Co Advokatfirma AS v/advokatene Kristine M. Madsen og Bente Holmvang. Videre vises til en omforent avtalen om salg av data fra GAB-registeret, den såkalte "trekant-avtalen", som har eksistert en del år mellom SK, NE og en del kommuner (- uten at vi med dette sier at den fordelingsnøkkelen som der har blitt lagt til grunn er noen god mal).

Kapittel 15. Oppmålingsforretning

- 15 -1 -1 Bergen kommune Kapitlet er ulogisk strukturert. Det begynner med en detalj i resultatet (hvordan grensemerket skal være), mens bestillingen (avtaledokumentet) og varsling av partene til forretningen kommer hen mot slutten av kapitlet.
- 15 -1 -1 Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning Protokoll frå forretninga er eit viktig dokument når det i ettertid vert reist spørsmål om forretninga. Dagens praksis med omsyn til protokollføring er varierende frå kommune til kommune. Nokon kommunar fører gode protokollar, medan andre kommunar faktisk ikkje fører protokoll i det heile teke. Eit spørsmål som etter dagens praksis er vanskeleg å finne svar på i ettertid, er om partane har inngått ein avtale på forretninga. Etter § 3-2 c "skal det framgå at partene er lovlig varslet og om noen har innvendingar mot at de grensene som er merket og målt i forretninga". Dette meiner vi bør utvidast til også å omfatte krav om at landmålar sørgjer for å avklare om frammøtte partar er einige i dei grensene som er påvist, og at det skal framgå av protokollen i den grad det vert inngått avtale om dette. Dette vil vere særleg aktuelt når gamle grensemerker ikkje vert funne, og det vert merka på nytt ved forretninga.
- 15 -1 -1 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) Det holder ikke at partene er enige om merking/måling av en grense - gjelder det nye grenser er det kun kravet om samsvar med vedtak etter Pbl som gjelder!
- 15 -1 -1 Norges Jordskiftekanidatforering (NJKF) Protokoll frå forretninga er eit viktig dokument når det i ettertid vert reist spørsmål om forretninga. Dagens praksis med omsyn til protokollføring er varierende frå kommune til kommune. Nokon kommunar fører gode protokollar, medan protokollane i andre kommunar er svært mangelfulle. Eit spørsmål som etter dagens praksis er vanskeleg å finne svar på i ettertid, er om partane har inngått ein avtale på forretninga. Etter § 3-2 c "skal det framgå at partene er lovlig varslet og om noen har innvendingar mot at de grensene som er merket og målt i forretninga".
- I den grad det vert inngått eigen avtale mellom partane i forretninga, må dette gå fram av protokollen i eit eige punkt. Den inngåtte avtale må underskrivast av partane.

I tillegg må det av protokollen gå fram kven som var innkalla og kven som møtte.

15	-1	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	Det primære her må være at nye grenser skal måles i samsvar med kommunens tillatelse. Ønsker partene likevel en annen løsning skal det innhentes ny tillatelse etter pbl.
15	-1	-1	Samarbeidskommune i Sør-Hedmark	SSH er av den oppfatning at dersom partene under en oppmålingsforretning ikke blir enige eller det er tvil eller tvist om en grense, kan landmåler be partene bringe saken inn for jordskifteverket til avgjørelse. At en grense skal stå omtalt/beskrevet som omtvistet er ikke tjenelig verken for hjemmelshaver eller for innholdet i eiendomskartet.

§ 15-1 Grensemerker

15	1	-1	Domstoladministrasjon	Vi antar at det utilsiktet med 10 cm over fjell, for eksempel der merket må festes i fjell eller stein og det er et lag med jord over. Videre ser vi at det i utmark kan være praktisk med grensemerker som stikker over lyngen. Grensemerkingen bør kunne tilpasses det omkringliggende terreng. Det foreslås derfor at skal erstattes med bør i kommentarene, slik at reglene samsvarer med dagens praksis (se forskrift til delingsloven av 19. okt. 1979 nr. 4, kap. 7).
15	1	-1	Karmøy kommune - Teknisk etat	Detaljer om grensemerking, „skal ikkje stikke mer enn 10cm" etc. bør ut av forskriften. Forslag: Kun ut detaljer om grensemerking
15	1	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Dette er en for detaljert bestemmelse; her kan eventuelt detaljer nedfelles i en standard.
15	1	-1	Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski	I merknadene til § 15-1 i forslaget til forskriftsutkastet fremkommer at grensemerke i fjell ikke skal stikke mer enn 10 cm over fjellet. Da det forekommer tilfeller hvor en må grave seg ned til fjell for å få boret ned grensemerke, synes det unødvendig å angi antall cm. Dersom man skal angi antall cm. så må det presiseres at det er i forhold til bart fjell.

15	1	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Jf det som er anført til § 4-2. Her må det godt skjønnes, et rimelig antall og pene grensemerker i bruk. Store merker som rager 20 cm over bakken, representerer ofte en visuell forurensing.
15	1	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Kommentarene om merke i fjell og lignende kan med fordel overføres til en standard. Det er også usikkert hvorfor dokumentasjonskravene til utsetting av punkt står her.
15	1	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	Vi foreslår at man gjør som i § 15-6 og legger slike detaljer i en standard. Utsetting av punkt refererer vel til grensepåvisning og det bør presiseres at dette kun gjelder punkter som er bestemt med koordinater i en tidligere kartforretning.
15	1	-1	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal,	I følge forskriften skal dokumentasjonen bestå av stikningsdata og en ny uavhengig innmåling. Hva med utjevningssdokumentasjon?
15	1	-1	Statens kartverk	I forhold til delingsloven er kors i stein/fjell og byttestein tatt ut. Dette kan være et alternativ til prefabrikkerte grensemerker i for eksempel strandsonen, og representere et mindre miljømessig inngrep. Krav til utførelse kan derfor gjøres lik som etter delingsloven.
15	1	-1	Suldal kommune (Hjelmeland og Sauda lik uttalelse)	Detaljane bør ut av forskriftene. Ta ut boltehøgder, borholdsdybner og korleis utstikking skal kvalitetssikrast. Reint tekniske spesifikasjonar bør stå i ein eigen "form".
15	1	-1	Tysvær kommune	Detaljer om grensemerking, "..skal ikkje stikke mer enn 10 cm" etc. bør ut av forskriften. Forslag: Kutt ut detaljer om grensemerking.
15	1	1	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	Ingen gamle grensepunkt av jern osv er varige. Alle punkt skal som hovedregel ha godkjente grensemerker. Forslag. Grensemerke skal settes godt fast og være hensiktsmessig på stedet. Normalt 10 cm over fjell, 10-20 cm over jordbakke.

§ 15-2 Plassering av grensemerker

15	2	-1	Jernbaneverket	I kommentarene til bestemmelsens andre ledd må denne utvides til også å omfatte stripeerverv til jernbaneformål.
15	2	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Dette er en for detaljert bestemmelse; her kan eventuelt detaljer nedfelles i en standard.
15	2	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Mellompunkter kan ikke være noe krav i matrikkelen. Disse vil ikke bli matrikulert selv om de er målt og nedsatt i marka. Dette er en ekstratjeneste som avtales mellom partene. Standarden kan likevel definere at slike mellompunkter skal ha tilsvarende kvalitet som knekk- og hjørnepunkter i grenselinjen.

§ 15-3 Fjerning av grensemerker

15	3	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Siden landmålerforetak sjelden er involvert i sammenføyningssaker er dette med fjerning av grensemerker for sammenføyde eiendommer nokså unødvendig. Kan aldri bli noen prioritert oppgave.

§15-3, 2. ledd

15	3	2	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Oslo kommune foreslår å slette punkt 2 da dette anses som en helt unødvendig oppgave. Grenser er jo gitt i koordinater og i matrikkelkart og det er umulig å sikre seg mot eventuelle gjenstående, overflødige grensemerker.

§ 15-4 Utsatt grensemerking

15	4	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Denne bestemmelsen utløser et gebyrspørsmål. Matrikkelfører må inn flere ganger og oppdatere matrikkelen, og dette må betales av noen.
15	4	-1	Oslo kommune - Plan- og Bygningsetaten	Oslo kommune oppfatter dette som en gebyrbelagt oppgave med utgangspunkt i avgjørelsen etter § 4-4.

§ 15-5 Utelatelse av grensemerking

15	5	-1	Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen	Det kan være uklart hva som skal anses for å falle inn under unntaket "på annen måte er uhensiktsmessig". Vi ber Miljøverndepartementet vurderer om vilkåret kan presiseres nærmere i forskriften.

15	5	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Formuleringen "må grenseforløpet beskrives" bør gå ut og erstattes med "fastlegges i koordinater". Grenseforløpet er definert matematisk, så en verbal beskrivelse anses unødvendig.
15	5	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	<p>Det er positivt og nødvendig at grensemerking kan unngås i visse tilfeller. Tilsvarende viktig at det stilles krav til midlertidig merking der det av praktiske årsaker ventes med varig merking. Det er imidlertid veldig nødvendig at endelig merking er utført og rapportert før saken avsluttes. Gjenåpning av en sak i kommunen for å melde inn varig merking i matrikkelen må i tilfelle gebyrbelegges.</p> <p>Der varig grensemerking utelates ut fra ulempebetraktninger er koordinater beskrivelse nok! Verbal beskrivelse av grenser hører fortida, skylddelingsforretninger og jordskiftedommer til.</p>
15	5	-1	Norges Jordskifte kandidatforening (NJKF)	Det vert her sakna retningslinjer for kva kriterium kommunen skal leggje til grunn ved behandling av søknaden. Vi føreset at det i merknader til forskriftene eller i eiga handbok må gå fram kva kriterium som skal gjelde.
15	5	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	<p>Alle grenser blir målt i koordinater slik at noen detaljert grensebeskrivelse er unødvendig enten grensen er markert eller ikke. Likevel er en beskrivelse på plass når grensen er bestemt til å følge varige terreng- eller bygningsdetaljer.</p> <p>Oslo kommune er også enig i at grensemerker inngår i en oppmålingsforretning. Samtidig er det mange tilfeller hvor det i sentrum ikke er ønskelig eller hensiktsmessig å nedsette grensemerker. Her trengs det ikke "strenge kriterier" for å avgjøre helt kurante saker. Hva med merking mot vann?</p>
15	5	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	<p>Det er positivt og nødvendig at grensemerking kan unngås i visse tilfeller. Det må imidlertid presiseres at den merkingen som skal utføres må være rapportert før saken avsluttes. Gjenåpning av en sak i kommunen for å melde inn varig eller endra merking i Matrikkelen må i tilfelle gebyrbelegges.</p> <p>Der varig grensemerking utelates ut fra ulempebetraktninger er koordinater beskrivelse nok! Verbal beskrivelse av grenser hører fortida, skylddelingsforretninger og jordskiftedommer til, men en god og målsatt skisse bør være en del av protokollen.</p>
15	5	-1	Suldal kommune (Hjelmeland og Sauda lik uttalelse)	Kart med sidelengder og koordinater bør vera god nok beskrivelse. Beskrivelse med ord i tillegg vil ikkje tilføra nokon nytteverdi.

§ 15-6 Tekniske krav ved måling av grenser, dokumentasjon

15	6	-1	Domstoladministrasjon	JSR har egne rutiner for teknisk arbeid med grenser o.a. i jordskiftesaker. Vi forutsetter at JSR utfører grensearbeid i tråd med interne rutiner også i fremtiden. Rutinene, som bygger på Geodatastandarden, synes å samsvare med eller ligger godt innenfor kravene som stilles i matrikkelforskriften.
15	6	-1	Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning	Etter dagens delingslov er merking, måling og kartfesting av grenser den sentrale oppgåva for landmålar. Slik vil det også vere for oppgåvene som landmålar utfører etter ny lov om eigedomsregistrering, sjølv om det no òg er visse krav om at landmålar også skal avklare rettar. Forskriftene bestemmer at målearbeid skal utførast etter gjeldande standardar. Det er imidlertid behov for å modernisere gjeldande standard for eigedomsmåling, mellom anna som konsekvens av innføring av nye måleteknikkar dvs. moderne GPS-baserte målesystem, overgangen til EUREF89 og nye krav med omsyn til vedlikehald av eigedomskartet. Standarden for eigedomsmåling har heller ingen reglar om oppmåling av anleggseigedom.
15	6	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Det forutsettes at både kommuner og foretak leverer måledata med dokumentasjon iht geodatastandarden og norm for stedfesting av eiendoms- og råderettsgrenser. Det er viktig å kunne gå tilbake i dokumentasjonen hvis man i ettertid oppdager mulige feil.
15	6	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Siden denne forskriften har få kvalitetskrav er det nødvendig at det henvises til gjeldende standard. Standard for "stadfesting av eiendoms- og råderettsgrenser" er et godt utgangspunkt selv om denne må ajourføres i forhold til ny lov. Dagens standarder fra Statens kartverk er pr. i dag bare veiledende, men med en slik henvisning i forskriften opphøyes de til kravspesifikasjoner. NITO er uenig i at alle geodatastandardene plutselig bør bli obligatoriske. De er i noen grad teoretiske og vil være uoppnåelig flere steder.
15	6	-1	Norges Jordskifte kandidatforening (NJKF)	Etter dagens delingslov er merking, måling og kartfesting av grenser den sentrale oppgåva for landmålar. Slik vil det også vere for oppgåvene som landmålar utfører etter ny lov om eigedomsregistrering, sjølv om det no òg er visse krav om at landmålar også skal avklare rettar. Forskriftene bestemmer at målearbeid skal utførast etter gjeldande standardar. Det er imidlertid behov for å modernisere gjeldande standard for eigedomsmåling, mellom anna som konsekvens av innføring av nye måleteknikkar dvs. moderne GPS-baserte målesystem, overgangen til EUREF89 og nye krav m.o.t. vedlikehald av eigedomskartet. Standarden for eigedomsmåling har heller ingen reglar om oppmåling av anleggseigedom.

15 6	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	Statens kartverk sine standarder er ikke ajourført og tilpasset matrikkelloven. Hva gjør vi i mellomtiden? Det å opphøye geodatastandardene til krav sånn over natten er vel heller ikke uproblematisk. Her vil mange finne at det er basisforhold i kommunen som gjør det umulig å oppfylle kravene på kort sikt. Her kan det være store kostnader involvert. Her må det retningslinjer og overgangsordninger inn.
15 6	-1	Skien kommune - Byutviklingsavdelingen	Matrikkelloven § 6 bokstav e krever en oppmålingsforretning ved seksjonering eller reseksjonering som omfatter uteareal. Dette vil i mange tilfeller være bra og skape oversiktlige eiendomsforhold. Skien kommune ser imidlertid for seg at dette kravet vil kunne begrense seksjoneringen av uteareal. I forarbeidene til loven (NOU 1999:1) er det diskutert muligheten for å kunne åpne for en forenklet oppmålingsforretning ved seksjonering av uteareal. Utvalget mener det ikke skal være nødvendig å merke eller måle inn grensepunkt når grensene kan bestemmes med referanse til bygningsdeler. En forutsetning er at slike grenser vil få lik presisjon som andre eiendomsgrenser. Hvorvidt det ved en seksjonering er tilstrekkelig med en forenklet eller en fullstendig forretning kan overlates til landmålerforetaket ved skjønn. Skien kommune ber om at matrikkelforskriften § 3-2 får en tilleggsbestemmelse som åpner for en forenklet dokumentasjon av en oppmålingsforretning ved seksjonering som omfatter uteareal.
15 6	-1	Statens kartverk	Det kan presiseres, i samsvar med matrikkelloven § 34, at det er sentral matrikkelmyndighet som avgjør hva som regnes som godkjent geodetisk grunnlag i "matrikkelsammenheng".

§ 15-6, 1. ledd

15 6	1	Matrikelutvalget for Telemark og Vestfold	I virkelighetens verden er det et utall av lokale dialekter av NGO1948 i bruk. Disse kan ikke godkjennes. Ambisjonen er urealistisk.
15 6	1	Narvik -, Ballangen - , og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse	Forskriftene må hjemle at kommunene kan pålegge at grensepunktene koordinatbestemmes i kommunens gjeldene geodetiske grunnlag.
15 6	1	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	Det er en urovekkende stor forskjell på de arbeider som er utført over hele landet og dersom homogeniteten i fremtiden skal bli god må en ta konsekvensen av dette. Forslag til tillegg: Det skal måles inn et tilstrekkelig antall eksisterende koordinatbestemte punkt for å sikre kvaliteten, om nødvendig alle tidligere bestemte punkt. Skal dokumenteres. (Dette burde i praksis si punkt målt direkte (uten transformasjon) i EUREF)

§ 15-7 Bestilling

15	7	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	SK bør utarbeide mal til avtale.
15	7	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Her bør det være opp til landmålerfirmaet og bestiller hvilken form de ønsker å inngå avtale i. (I Danmark er saksoppfølgingsverktøy et kommersielt produkt.) At det vil dukke opp et standardprodukt her synes utvilsomt for utvalget, jf. skjøter og husleiekontakter.
15	7	-1	Skien kommune - Byutviklingsavdelingen	Kommunens mulighet til å kreve inndekning av de faktiske kostnadene ved arbeid etter matrikkelloven Skillet mellom tjeneste og myndighet gjør at betaling for tjenstedelen kan kreves etter medgått tid. Dette er etter Skien kommune sitt syn en god endring i forhold til dagens regelverk. Matrikkelforskriften sier imidlertid ikke noe om hvordan kommunene skal kreve betaling for tilrettelegging og informasjonsinnhenting i forkant av en oppmålingsforretning. Man kan se på et slikt arbeid som en del av tjenstedelen og kreve betaling etter medgått tid eller man kan regne det som arbeid som går inn under Matrikkellovens § 32 første ledd "Kommunen kan ta gebyr for matrikkelføring, utferding av matrikelbrev og anna arbeid etter lova her". Hvis det siste er gjeldende skal betaling kreves inn etter matrikkelforskriftens kapittel 14. Skien kommune ber om en avklaring i matrikkelforskriften rundt hvorledes kommunen kan kreve betaling for tilrettelegging før oppmålingsforretning.

§ 15-7, 1. ledd

15	7	1	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	Standardisert avtaledokument er nødvendig for de mest vanlige saker.

§ 15-7, 2. ledd

15	7	2	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Skal foretaket kunne representere oppdragsgiver ved oppmålingsforretningen? Dette harmonerer ikke med § 17-1, 5. ledd. Når kommunen har tatt kommunalt eneansvar iht. matrikkelloven §38, kan ikke landmåler representere kommunen som part i oppmålingsforretningen. For å unngå å bli oppfatta som partsrepresentant, bør heller ikke landmåleren ha mulighet til å møte som fullmektig for oppdragsgiver under oppmålingsforretningen.
15	7	2	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	2 ledd punkt c: Skal foretaket kunne representere oppdragsgiver ved oppmålingsforretningen? Dette harmonerer ikke med § 17-1, 5. ledd.: Når kommunen har vedtatt kommunalt eneansvar iht. matrikkelloven §38, kan ikke landmåler representere kommunen som part i oppmålingsforretningen. For å unngå å bli oppfatta som partsrepresentant, bør ikke landmåleren ha mulighet til å møte som fullmektig for oppdragsgiver under oppmålingsforretningen. Det er

ingen saklig grunn til å anta at kommunal landmåler under eneansvar er mer inhabil i saker der kommunen er grunneier enn en privat landmåler er på vegne av sin oppdragsgiver?

§ 15-8 Varsel og oppmøte ved oppmålingsforretning

- 15 8 -1 Alta kommune I overgangstiden må også kommunen varsles fordi det kan gjenstå påbegynte og ikke avsluttede saker etter delingsloven på eiendommen.
- (6 og 7) Det bør ikke være krav om at saken "stanser opp" eller gjelder "samtlige grenser i del av kommunen" før kunngjøring kan benyttes. Kunngjøring bør også kunne benyttes der grunneier erkjenner usikkerhet i forhold til rettighetshavere. Eksempelvis Finnmarkseiendommen og allmenninger generelt. Slik varsling bør likevel være grunneiers ansvar.
- 15 8 -1 Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdelingen
Nytt nr.: (8)
Hjemmelshaver av naboeiendom må ikke varsles, dersom eiendommens grenser er fastlagt i koordinater i godkjent geodetisk grunnlag.
Begrunnelse:
Hjemmelshaver av naboeiendom blir varslet i forbindelse med søknad om deling og kan på dette tidspunkt forsvare sine interesser.
Det forutsettes at de fastlagte grenser ikke endres under oppmålingsforretningen.
- 15 8 -1 GeoForum [Merknadenes femte ledd, nest siste punktum]
- Dette bør erstattes med:
Parter som ikke møter, skal landmåleren kontakte i etterkant av forretninga.
- 15 8 -1 Hole kommune - Areal- og byggesak Merknadenes femte ledd, nest siste punktum:
Parter som ikke møter, kan landmåleren forsøke å kontakte i etterkant av forretninga.
- Dette bør erstattes med:
Parter som ikke møter, skal landmåleren kontakte og forevise protokoll i etterkant av forretninga.
- 15 8 -1 Jernbaneverket Jernbaneverkets erfaring viser at 1 ukes varsel er for lite. Det bør være minst 2 ukers varsel. Dette fremgår også av Jernbaneverkets høringsuttalelse til matrikkelloven av 3. september 1999.
- Ved rekvisisjon av oppmålingsforretning bør varsel sendes til berørte naboer og parter for øvrig. Der rekvirent ikke er hjemmel innehaver må også vedkommende varsles. Dette vil skape større forutsigbarhet og sikrer at man får bedre tid til forberedelse av oppmøtet. Slikt varsel er viktig særlig der kommune eller stat rekvirerer forretning over fremmede eiendommer.

- 15 8 -1 Karmøy kommune - (7)-5 Klarlegge eksisterende grenser, Vi kan ikkje se hvordan dette skal følges opp i det nye lovverket. Hvis partene skal påvise grensene så vil det bli avvik på tidligere fastsatte grenser. Skal kommunen levere grunnlagsdata (tidligere fastsatte data som ikke er oppdatert i DEK) til private firma så bør dette være hjemlet i forskrifter.
- Dersom en bare bruker DEK som grunnlag for utførelse av ny grensefastsettelse, kan en således overse tidligere avholdte kartforretninger hvor grensene er koordinatbestemt.
- En kan heller ikkje se hvordan firma skal konkurrere på pris ved utførelsen av slike tidskrevende arbeider.
- Forslag til endring:
 Det bør innføres overgangsordninger hvor kommunen kan innføre bestemte retningslinjer for utførelse av arbeid med eiendommer som kan rekonstrueres med god kvalitet
 Alternativt kan kommuner som ikkje ønsker å innføre monopol på ihht. det nye lovverket gis muligheten for å innføre kommunalt eneansvar for utførelse av disse spesielle arbeidsoppgavene.
- 15 8 -1 Kommunene i Follo Lovens § 36 angir at eierne skal varsles med minst en ukes varsel. Vi mener at dette er for kort frist da vi av erfaring vet at grunneiere ofte må fremskaffe målebrev og skylddelingsforretning da de ikke har slike dokumenter. Praksis i vårt område (etter någjeldende lov) har vært at kommunene har innhentet nødvendig dokumentasjon i forkant av forretningen. Når grunneierne nå skal gjøre den delen selv, så ser vi at en uke er kort frist spesielt hvis det er en eldre eiendom hvor man må skaffe skylddelingsforretninger fra Tinglysningen eller Riksarkiv.
- Det bør vurderes å forlenge fristen, et alternativt kan være at naboer som ikke klarer å framskaffe nødvendige dokumenter innen varslet oppmålingsforretning, kan be om at forretningen utsettes, eventuelt at krav om matrikkelføring ikke kan settes fram før de har fått dokumentene.
- I teksten til §15-6 fjerde avsnitt står det at : "Parter som ikke møter, kan landmåleren forsøke å kontakte i etterkant av forretninga. Det kan skje ved...."
 Her mener vi det bør stå skal. Naboer som var forhindret i å møte må underrettes i etterkant og dette må skje skriftlig.
 Det hadde vært ønskelig at alle, også de som møtte, fikk sett resultatet av kartforretningen før det ble satt fram krav om matrikkelføring.
- 15 8 -1 Matrikkelutvalget Det bør være opp til landmåler å velge form og innhold på varslingen, jf annen setning i merknaden: Det må anføres i protokollen og: Det vil være opp til ansvarlig landmålernes skjønn, som synes meget fornuftige. Dette bør gjenspeiles ved formuleringen av paragrafen. Kartverket bør lage en generell brosjyre som landmåler kan formidle til de berørte og et standardskjema som et tilbud.
- I Danmark er det Landinspektøren som bærer ansvaret dersom ulykkelige hendelser skulle inntreffe som følge av dårlig skjønnsutøvelse. Det er en velfungerende bestemmelse.

- 15 8 -1 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) Til kommentarenes sjette, sjuende og åttende ledd: Kommunene skal ikke på eget initiativ underrette parter som det framgår av landmålers dokumentasjon ikke er underretta - da er det en mangel ved krav om matrikkelføring og saken må returneres.
- Det er litt underlig at kommunens plikt til å sende kopi av matrikkelbrevet til tilgrensende parseller står under paragrafen "Varsel og oppmøte.."?
- Det må være landmålers ansvar å bemerke hvilke tilgrensende parseller som blir berørt/skal ha kopi av matrikkelbrevet. Det kan ikke være slik at landmåler "tar seg av matrikkelbrevet til sin oppdragsgiver", mens kommunen må være postbud og ansvarlig for underretning av de tilgrensende parsellene! Dette må i så tilfelle eksplisitt innarbeides i grunnlaget for matrikkuleringsgebyret.
- 15 8 -1 Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten Merknadene Er grense mot tilgrensende matrikkelenhet merket og målt på nytt, (skal kommunen bør ikke dette være en oppgave for landmålerforetaket?) sende kopi av matrikkelbrev, ..
- 15 8 -1 ROM eiendom AS Vår erfaring er at én ukes frist ifm varsling om oppmålingsforretning ofte er i minste laget - særlig der hvor større selskap som f.eks NSB/JBV er part, hvor det kan ta tid før rette vedkommende i selskapet får varselet. Det er ikke sjelden vi har opplevd at varsel om oppmåling mottas først etter at kartforretningen har funnet sted. Derfor bør helst varsling skje med litt lenger frist (f.eks to uker), og uansett må det være et krav om at kopi av protokoll sendes parter som ikke har møtt for godkjenning.
- 15 8 -1 Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang For å unngå å bli oppfattet som partsrepresentant, bør ikke landmåleren ha mulighet til å møte som fullmektig for oppdragsgiver under oppmålingsforretningen, like lite som kommunen kan la seg representere av kommunens landmåler, der de er part i saken. Det er ingen saklig grunn til å anta at kommunal landmåler under eneansvar er mer inhabil i saker der kommunen er grunneier enn en privat landmåler generelt vil være, dersom vedkommende møter på vegne av sin oppdragsgiver. Dette viser igjen at det kan virke fordyrende og byråkratiserende at landmåleren etter ny lov er engasjert av en part og ikke er en nøytral myndighetsperson).
- Av kommentarene kan en få det inntrykk at kommunene på eget initiativ skal underrette parter som det framgår av landmålers dokumentasjon ikke er underrettet. Vi vil heller betrakte dette som en mangel ved krav om matrikkelføring som vil føre til at saken returneres landmåleren for komplettering.
- Det må være landmålers ansvar å bemerke hvilke tilgrensende parseller som blir berørt/skal ha kopi av matrikkelbrevet eller få ny utskift av matrikkelen for sin eiendom. Det kan ikke være slik at landmåler "tar seg av matrikkelbrevet til sin oppdragsgiver", mens kommunen må være postbud og ansvarlig for underretning av de tilgrensende parsellene! Dette må i så tilfelle eksplisitt innarbeides i grunnlaget for matrikkuleringsgebyret.

15 8	-1	Statens kartverk	Merknaden sjette ledd bør endres til at dette skal fremkomme av protokollen og ikke av matrikkelbrevet.
15 8	-1	Tysvær kommune	(7)-5 Klarlegge eksisterende grenser. Vi kan ikkje se hvordan dette skal følges opp i det nye lovverket. Hvis partene skal påvise grensene så vil det bli avvik på tidligere fastsatte grenser. Skal kommunen levere grunnlagsdata (tidligere fastsatte data som ikkje er oppdatert i DEK) til private firma så bør dette være hjemlet i forskrifter. Dersom en bare bruker DEK som grunnlag for utførelse av ny grensefastsettelse, kan en således overse tidligere avholdte kartforretninger hvor grensene er koordinatbestemt. En kan heller ikkje se hvordan firma skal konkurrere på pris ved utførelsen av slike tidskrevende arbeider. Forslag til endring: Det bør innføres overgangsordninger hvor kommunen kan innføre bestemte retningslinjer for utførelse av arbeid med eiendommer som kan rekonstrueres med god kvalitet. Alternativt kan kommuner som ikkje ønsker å innføre monopol på ihht. det nye lovverket gis muligheten for å innføre kommunalt eneansvar for utførelse av disse spesielle arbeidsoppgavene.

§ 15-8, 2. ledd

15 8	2	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	a) Hjemmelshaver bør ikke varsles når for eksempel adv. / byggefirma har fullmakt til å rekvirere. Dette for å slippe å varsle for eksempel 30 sameiere. b) Fester skal alltid varsles. c) Varsling av rettighetshavere må kun gjelde de som ligger i grunnboka og de som rekvirert har opplyst. Kostnader ved oppslag i grunnboka for rettigheter (servitutter) må bli billigere og enklere. Dette bør kunne skje via Matrikkelen. d) Eier og fester skal varsles.

§ 15-8, 4. ledd

15 8	4	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	Det bør være avklart før forretningen hvilke dokumenter en vil ha / ikke vil ha tilgjengelig under grensegangen. Landmåler må skaffe eventuelt manglende kjente dokumenter før forretningen.

§ 15-8, 5. ledd

15 8	5	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	SK bør utarbeide et standard skjema.

§ 15-9 Journalføring og arkivering

15 9	-1	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdeling	Arkivene for oppmålingene i dag bli benyttet daglig av kommunens landmålere i forbindelse med deling av nye eiendommer og oppmåling av eksisterende eiendommer. Vi har målingene helt tilbake fra de første

- en målebrevene som ble laget i Asker kommune i 1930. Vi bruker disse målingene i forbindelse med rekonstruksjon av målebrevene. Det må derfor utarbeides et bedre arkiveringssystem enn det som loven og forskriftene legger opp til. Hvordan skal arkivet til landmålerforetaket tas vare på hvis det nedlegges eller går konkurs ?
- 15 9 -1 Haugesund kommune - Teknisk forvaltningsenhet Det bør utarbeides retningslinjer for sikring av arkivopplysninger for foretak som avslutter virksomheten eller går konkurs.
- 15 9 -1 Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning Forskriftene legg opp til at arkivering skal skje i landmålarforetaket og i kommunen. Vi meiner at det bør innførast sentral arkivering av dei viktigaste dokumenta frå ein forretning som vert utført etter den nye lova, for eksempel kartforretningsprotokoll og måleprotokoll i eit digitalt format. Dette vil sikre enkel tilgang til desse dokumenta for landmålarforetak og andre, og det vil ha ein oppdragande funksjon. Det bør setjast krav om dette i forskrifta.
- 15 9 -1 Karmøy kommune - Teknisk etat Det bør utarbeides retningslinjer for sikring av arkivopplysninger for foretak som avslutter virksomheten eller går konkurs.
- 15 9 -1 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl. Det er nødvendig med klare retningslinjer for arkiv og arkivinnhold.
- 15 9 -1 Norges Jordskiftekanidatforering (NJKF) Norges Jordskiftekanidatforering (NJKF) Forskriftene legg opp til at arkivering skal skje i landmålarforetaket og i kommunen. Vi meiner at når det no vert etablert ein ny sentral matrikkel, også bør vurderast eit sentralt journalsystem og arkiv for matrikkelsaker. Dette må sjølvstendig knytast opp mot matrikkelen. Dette sentralarkivet må vere fullt ut basert på digitale dokument.
- Protokollen, som er av sentral verdi, må uavhengig av innføring av sentralt arkiv og journalsystem, registrerast under forretningsdata i matrikkelen.
- 15 9 -1 Ringerike kommune - Miljø- og arealforvaltning I saker knyttet til oppmåling av eiendommer er det viktig å ha et godt arkiv, digitalt eller analogt. Vårt historiske analoge arkiv benyttes mye i forbindelse med oppmåling- og byggesaker. Vi er betenkt over at landmålerforetak skal ha ansvar for arkiv. Hva skjer dersom foretaket går konkurs?

- 15 9 -1 Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang At det hvert år skal startes på nr 1 i nummerserien over rekvisisjoner har ført til dobbelt bokholderi allerede i mange år - under tilsvarende krav i Delingsloven. De kommunale saksbehandlingssystemene plukker selv sine journalnummer i et kronologisk system. Sidesystemer på egen base har vært nødvendig for å oppfylle lovens bokstav - som noen kommuner har opprettholdt, noen har latt det offisielle saksbehandlingssystemer være dokumentasjon god nok! Det er nærliggende å tro at lovgiver ikke har kjennskap til hvordan kommunale saksbehandlingssystemer fungerer mht journalnr. Kravet bør være at alle saker skal journalføres fortløpende innenfor kalenderåret, med unik saksnr., ikke at serien starter på nr 1. Det er ingen grunn til at en i forskrifts form forutsetter at virksomheter som utfører oppgaver etter matrikkeloven bare kan drive med slike oppgaver - eller måtte skaffe seg et frittstående saksbehandlingssystem for å oppfylle forskriftens bokstav.
- 15 9 -1 Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal, Her bør en følge standarder for arkivering (f.eks. NOARK). Det bør legges opp slik at det støtter Sak/Arkiv systemene. En bør også ta høyde for elektronisk saksbehandling.
- 15 9 -1 Tysvær kommune Det bør utarbeides retningslinjer for sikring av arkivopplysninger for foretak som avslutter virksomheten eller går konkurs.
- 15 9 1 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) At det hvert år skal startes på nr 1 i nummerserien over rekvisisjoner har ført til dobbelt bokholderi allerede i mange år - under tilsvarende krav i Delingsloven. De kommunale saksbehandlingssystemene plukker selv sine journalnummer i et kronologisk system. Sidesystemer på egen base har vært nødvendig for å oppfylle lovens bokstav - som noen kommuner har opprettholdt, noen har latt det offisielle saksbehandlingssystemer være dokumentasjon god nok! Det er nærliggende å tro at lovgiver ikke har kjennskap til hvordan dagens saksbehandlingssystemer fungerer. Kravet bør være at alle saker skal journalføres fortløpende innenfor kalenderåret, med unike saksnummer, ikke at serien starter på nr 1. Ingen grunn til at en i forskrifts form forutsetter at virksomheter som utfører oppgaver etter matrikkeloven bare kan drive med slike oppgaver - eller måtte skaffe seg et frittstående saksbehandlingssystem for å oppfylle forskriftens bokstav.

Bestemmelsen gjenspeiler at lovgiver kun tenker på et lite privat landmålerforetak i denne forbindelse og ikke at kommuner med etablerte systemer også vil kunne regnes som landmålerforetak og også i overgangsperioden ville falle under en slik bestemmelse.

§ 15-9, 1. ledd

- 15 9 1 Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten Setningen, "Det skal skje ved at det ved hvert årsskifte begynnes med nummer én.", strykes
- Det er lite hensiktsmessig at forskriften prøver å beskrive i detalj hvordan noe bør være. Her holder det med å si at hva som er målsetningen og hvilke minimumskrav dette medfører.

15 9 1 Statens vegvesen, Vegdirektoratet Vi mener det ikke er nødvendig å detaljert fastlegge nummereringen av sakene i arkivsystemet. Bestemmelsen vil for de fleste offentlige etater som ønsker godkjenning kreve et eget sidesystem som kan takle kravet til nummerering. Det er trolig at også mange private landmålerforetak vil drive med andre oppgaver enn de som er regulert av matrikkelloven og som derfor må tilpasse sine arkivsystem til denne regelen. Kravet bør være at arkivsystemet er slik lagt opp at det er enkelt å gjenfinne en sak ut fra visse spesifikasjoner. Vi vil tro at alle offentlige etater som oppfyller kravene i arkivloven har systemer som er tilfredsstillende.

15 9 1 Steinar Abrahamsen - Gecko I paragraf 15-9 gis det påbud om journalføring og arkivering av dokumenter i forbindelse med utførelse av et oppmålingsoppdrag.

Tenkt tilfelle:

Kommunen er godkjent som landmålerforetak. Den velger ikke å organisere denne tjenesten som et eget foretak (kun som en egen administrativ enhet).

Bakgrunn

En kommune er gjennom arkivloven pålagt å journalføre og arkivere alle saksdokumenter i henhold til arkivlovens bestemmelser uavhengig av om de opererer som en forvaltningsenhet eller er leverandør av tjenester.

Spørsmål

1) Vil Statens Kartverk automatisk godkjenne et NOARK system som en journalløsning iht kravet i § 15-9 pkt 5?

2) Er det behov for å operere med egen identifikator som inneholder kommunenavn + en egen teller kun beregnet for saker som vedkommer utførelse av et oppdrag? (I et NOARK system vil en sak kunne entydig identifiseres ved hjelp av et saksnummer).

3) Kan forskriften endres slik: § 15-9 Pkt 1 : Landmålerforetaket skal journalføre og nummerere alle oppdrag med en entydig identifikator?

Mitt primære ønske er at kommuner skal kunne bruke det ordinære NOARK systemet for journalføring og arkivering av oppmålingsoppdrag.

§ 15-9, 2. ledd

15 9 2 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad OK (2) Ved enerett sløyfes et arkiv. Hva ved konkurs av landmålerforetak? Oppretting av seinere oppdagede feil, kan kommunen ta opp saken og må kommunen ta den økonomiske belastningen.

§ 15-9, 5. ledd

15 9 5 Bergen kommune Femte ledd. Dette er en forskrift som gjeld Statens kartverks tilsynsplikt og bør derfor flyttes til egen forskrift om dette i kapittel 16.

15 9 5 Fagadministrasjonen ene i region Nordhordaland og Dette er ein forskriftsregel som gjeld Statens kartverk si tilsynsplikt og bør derfor flyttast til eiga forskrift om dette i kapittel 16.

- 15 9 5 Riksarkivaren Vi har videre merket oss at utkastet til forskrift i § 15-9 inneholder en bestemmelse om at landmålerforetak plikter å føre journal, og ellers noen bestemmelser om arkivering ved disse foretakene. Statens kartverk foreslås tillagt myndighet til å inspisere arkivet og kreve seg forelagt journalsystemet for godkjenning. Privat eide landmålerforetak vil være private organer i forhold til arkivloven, og de vil derfor i alle fall i all hovedsak falle utenfor Riksarkivarens myndighetsområde. Men vi stiller likevel spørsmål ved om det vil være hensiktsmessig å forutsette at Statens kartverk rår over slik kompetanse som det her legges opp til. For vår del tror vi at forskriften heller bør gjøres så spesifikk at kontroll med foretakene kan skje på en enkel måte.
- 15 9 5 Tjøme kommune - Statens kartverk skal foreta stikkkontroller av arkiv og journalsystem.
virksomhet miljø og utvikling

Kapittel 16. Godkjenning av landmålerforetak

- 16 -1 -1 Asker kommune - § 16-3 Krav til utdanning og praksis for foretakets ansatte og § 16-4 Kart- og Krav til utdanning og praksis for ansvarlig landmåler. oppmålingsavdeling Det bør legges opp til godkjenningsform som er mer lik PBL. en Godkjenning i flere klasser. Det trengs ikke de samme kvalifikasjoner til alle typer arbeider innenfor faget. Dersom et landmålerforetak ikke har kompetanse innenfor noe av arbeidet som det har påtatt seg, får det et annet landmålerforetak med kompetansen til å utføre denne delen av arbeidet. Det må utfra dette lages klare retningslinjer for de ulike klassene.
- 16 -1 -1 Bergen kommune Godkjenning av landmålingsforetak /Kompetansekrav for tjenestedelen For å kunne utføre tjenestene som er definert i matrikkelloven trengs det ulike former for realkompetanse. Som ved plan- og bygningsloven vil kompetansebehovet variere fra sak til sak. En stor del av sakene for landmålingsforetakene er relativt enkle og trenger på ingen måte den faglige kompetansen som er skissert i forskriftsutkastet. På den andre siden registrerer vi at ved forsøket på å lage ensartet kompetansekrav har fokus ensidig blitt satt på selve oppmålingsforretningen. Kravene tilfredsstillende ikke den kompetansen som er nødvendig for etablering av fastmerker. Vi mener departementet bør etablere en godkjenningsmodell mer i tråd med plan- og bygningsloven i stedet for den foreslåtte løsning med svært høye kompetansekrav til ansvarlig landmåler og like krav uansett oppdragets art. Inndeling i 3 tiltaksklasser bør være tjenlig også på eiendomsfaglig område og åpne for at tiltaksklasse 1 og 2 omfatter opptil 90 % av oppdragene. Ved særlig krav til for eksempel juridisk eller måleteknisk kompetanse kan en knytte til seg landmåler i godkjenningsklasse 3. Dette vil også lette presset betydelig på tilgjengelige arbeidsressurser ved innføringen av ny matrikkellov og bedre sikre at vi i en overgangsfase kan nyttegjøre oss den kompetansen dagens utøver har etablert gjennom sitt arbeid med delingsloven. Mangelen på arbeidsressurser med nevnte kompetanse, vil gi en sterk sentralisering av aktuelle foretak. Det blir fare for private monopol for store deler av landet og befolkningen vil ikke få lett tilgang til kvalifiserte tjenester slik som forutsatt.

I kap. 17 (§17-1) er det bl.a. stilt krav om behandlingstiden for å fullføre bestilt oppdrag. En slik regel må gjelde uavhengig av hvem som tar på seg oppdraget: kommunen, jordskifteverket eller et landmålerforetak og være lik for alle instanser. Jfr. vår merknad til § 17-1.

Det ligger implisitt i § 38 første ledd at godkjenningssystemet (Statens kartverk) også har tilsynsplikt i forhold til arbeidene som godkjende landmålingsforetak utfører etter matrikkelloven. (kfr. § 28). Sammenlignet med godkjenningssystemet etter plan- og bygningsloven kan kommunen der kreve uavhengig kontroll. Slik kontroll er ikke forutsatt etter opplegget i matrikkelloven. I kapittel 16 bør det formuleres utfyllende forskrift om Statens kartverk sin plikt og utøvingen av denne. Her er det ikke tilstrekkelig med dokumentkontroll. Her må det også til produktkontroll! Statens kartverk må ha tilfredsstillende organisasjon og bemanning for dette. Erfaringen fra plan- og bygningsloven viser nødvendigheten av at tilsynet er operativt ved lovens ikrafttredelse, ellers får vi ikke den standardhevingen en har forventet seg.

Til § 16-3 og § 16-4

Formålet med disse bestemmelsene er å sikre at tjenesteproduksjonen tilfredsstillende de kvalitetskrav som lovens setter. For en tjenestemottaker er det fullstendig likegyldig hvilken utdanning utøvende og ansvarlig landmåler har. Tjenestemottakeren er opptatt av at det bli levert tjeneste med kvalitet, i tide etter loven og til en akseptabel pris.

Som nevnt ovenfor i kommentaren til kap 16, tilrå vi at godkjenningssystemet til plan- og bygningsloven blir lagt til grunn ved endelige utforming av forskriften og at det kan gis godkjenning i ulike klasser. Detaljert opplisting av fag, studiepoeng og relevant praksis som kreves for godkjenning i ulike klasser tilhører en rettleddning.

16 -1 -1 Domstoladministrasjon

Forskriftens kap. 2.3 drøfter hvordan kommunene kan velge hvordan tjenestedelen skal organiseres. Her er en vurdering av JSR som landmålerforetak.

I løpet av 5 år fra ikraftsetting av lov og forskrift, skal kommunene velge hvordan oppmålingstjenesten skal ordnes permanent. Kommunen kan velge å beholde oppmålingstilbudet som kommunal enerett, den kan tilby oppmålingstjenester på linje med private landmålerforetak, eller den kan velge å avvikle det kommunale oppmålingstilbudet. Hvis kommunen velger å videreføre et kommunalt oppmålingstilbud, samtidig som den åpner for private landmålere, forstår vi forskriften slik at kommunen skal søke godkjenning som landmålerforetak.

Spørsmålet for JSR er om den skal søke om godkjenning som landmålerforetak når den skal utføre oppmålingsarbeid etter reglene i matrl., jf. jskl. § 86.

Endringene i jskl. § 86 som følge av ny matrl. er terminologiske endringer som ikke skal endre paragrafens innhold. Dagens praksis vedrørende arbeidet i delingsforretninger (oppmålingsforretninger) i jordskiftesaker synes videreført uten endringer ved innføring av ny matrl..

Jordskifteloven (jskl.) § 86 sier at det er JSR som skal utføre oppmålingsarbeidet i delingssaker på areal som ligger under offentlig jordskifte. Jordskifterettens rolle i delingssaker kan derfor

sammenlignes med kommunens rolle, når den har vedtatt enerett på oppmålingstjenester. Kommunen behøver i slikt tilfelle ikke søke om godkjenning av landmålerforetak.

JSR er særdomstol med teknisk støtteapparat integrert i rettens funksjon som problemløser for spørsmål tilknyttet fast eiendom. Det vil utløse problemer av både prinsipiell og praktisk art dersom oppmålingstjenesten i JSR skal omsøkes og godkjennes som landmålerforetak.

Vi vurderer det som ikke nødvendig at JSR søker godkjenning som landmålerforetak for å behandle saker etter matrl. Forskriften (kommentaren) kan med fordel klargjøre at JSR ikke trenger å søke godkjenning som landmålerforetak.

16	-1	-1	Fagadministrasjonen i Hedemarken kommunene	I tilknytting til godkjenningsordninga for landmålerforetak, må Statens kartverk ikke bare ivareta godkjenningsordninga, men også føre tilsyn med de godkjente foretakene og tilse at de har kvalitetssystem som følges. Det er ikke godt nok med dokumentkontroll, men tilsynet må også omfattes av en total produktkontroll.
16	-1	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	I kap. 17 (§17-1) er det mellom anna stilt kvalitetskrav om kor lang tid oppdragstakar kan bruka på å fullføre bestilt oppdrag. Dette er prisverdig sett frå oppdragstakar. Men ein slik regel må gjelda ubunde av kven som tek på seg oppdraget: kommunen, jordskifteverket eller eit landmålarforetak og vera lik for alle instansane. Vi viser her til våre merknader til § 17-1. Det seier seg sjølv at for å kunna utføra tenestene definert i matrikkellova. trengs ulike former for kunnskapar (realkompetanse). Men her, som i plbl, vil behovet for fagleg kompetanse variera frå sak til sak. Dei fleste sakene for landmålarforetaka er relativt enkle og krev på ingen måte all den faglege kompetansen som er skissert i forslaget. Her er vi freista å seia at utkastet "skyt sporv med kanoner". Ikkje minst sett på bakgrunn av at det er stor mangel på fagleg arbeidskraft i landet på sektoren med dei kvalifikasjonar som er skissert, bør ein som i plbl, klassifisera oppgåvene som er tenester etter matrikkellova, i 3 ulike kategoriar og setta kravet til fagleg kompetanse ulikt for kategori 1, 2 og 3, For dei relativt få sakene som etter vårt syn bør hamna i kategori 3, f.eks. etablering av anleggseigedom, kan det vera aktuelt å stilla krav til utdanning og praksis tilsvarande dei som er lista opp i utkastet § 16-3. Vi er usamd i MD sine konklusjonar på dette i Ot.prp. Vi kan ikkje sjå at tilhøva er annleis for tenestene etter matrikkellova enn etter plbl. Også der hender det ofte at det under saker klassifisert som 1 eller 2-sak dukkar opp problemstillingar som gjer at ansvarshavande må supplera foretaket sin kompetanse med personell frå anna foretak. Og tilsvarande tilhøve er det og hos styresmaktene. Ei klassifisering som nemnd, krev sjølvsagt utforma klassifiseringsreglar som bransjen og godkjenningsorganet må halda seg til. Godkjenningsforskrifta til Plbl bør kunna vera mal. Ja, i det heile vil det by på fleire fordelar om ein brukar same modell for forskriftene som gjeld kvalifisering for ansvarsrett for landmålarforetak som for kvalifisering for ansvarsrett for oppgåver etter plbl. Vi peiker her berre på at den påpeika mangelen på folk med nemnde kompetanse, vil medføre at ein vil får ei sterk sentralisering av aktuelle foretak. Og faren for private monopol for

store deler av landet vil bli konsekvensen dersom hovudprinsippet i lova blir følgt.

Det ligg implisitt i § 38 første ledd at godkjenninginstansen (SK) og har tilsynsplikt i høve til arbeida til dei foretak som blir godkjende til å utføra tenestedelen etter lova.

Det ligg føre skremmande resultat, som for ein stor del kan tilskrivast manglande tilsyn i høve til tilsvarende ansvarsgodkjenning etter plbl, jf. Teknisk Ukeblad 09.09.05 med overskrifta: "Tabber til 12 milliard kroner". Her var argumentasjonen for ordninga med innføring av godkjenningsordninga at kvalitetssvikt som årleg medførte kostnader stipulert til 2,5 milliard kroner skulle gå ned, Etterprøvinga av dette viste ein dramatisk auke i desse kostnadene samstundes med at ordninga medførte stor auke i dei administrative kostnadene for tiltakshavar. I ettertid meiner ein at tilhøva kan betrast dersom ein får på plass eit effektivt tilsyn og at kommunane i langt større grad krev uavhengig kontroll av dei ulike ledd i prosessen.

Vi har inga tru på at godkjenning av foretak åleine sikrar den kvalitet av arbeida som er føresett i lova. Kommunane (og SK) har rikeleg med erfaring med at leverte produkt ikkje held tilfredsstillande kvalitet sjølv om dette ikkje kan tilskrivast manglande fagkunnskap og kvalitetssystem (i hylla) hos foretaka. Aktiv oppfølging av sette krav har hatt og har oppdragande verknad og må brukast aktivt. Og i det kvalitetssystemet som skal nyttast i praksis, må det krevjast tilfredsstillande kontrollrutinar! Samanlikninga med godkjenningssystemet etter plbl kan kommunen der krevje uavhengig kontroll. Slik kontroll er ikkje føresett etter opplegget i matrikkellova. Her er alt basert på eigenkontroll. SK må derfor sjå til at systema til foretaka inneheld pålegg om "sidemannskontroll" for kritisk og ikkje sjølvkontrollerande arbeid. Men dette tilseier at SK må ha eit godt fungerande tilsyn og at SK får turvande ressursar til denne verksemda. Merknadene i høyringsbrevet om økonomiske konsekvensar er i så måte lite tillitsvekkande.

I kapittel 16 må det, gjerne samla i eige punkt, formulerast utfyllande forskrifter om SK si tilsynsplikt og utøvinga av denne. Her er det ikkje tilstrekkeleg med dokumentkontroll. Her må det til produktkontroll! SK må ha ein tenleg oppbygd og bemanna organisasjon for dette.

16	-1	-1	Gjesdal kommune - Tjenesteområde areal-, naturressurs- og miljøforvaltning	Gjesdal kommune vurderer det slik at samme system som benyttes etter Pbl. med ulike tiltaksklasser kunne vært benyttet til tenestedelen etter Matrikkelloven. Nå er det satt strenge krav til kompetanse både til ansvarlig landmåler og landmålerforetak uavhengig av "vanskelighetsgrad".
16	-1	-1	Haugesund kommune - Teknisk forvaltningsenhet	Merknad til forskriftenes Kapittel 16 og 17 I Haugesund Kommune ble de første målebrevene utstedt i sentrale deler av byen i 1898. Målebrevene har meget god kvalitet og kan rekonstrueres ved hjelp av innmålinger fra hus og andre synlige merker i terrenget. Utpå 1900 tallet ble det satt ned fastmerker i lokalt system og grensene ble knyttet til nettet ved rettvingelmålinger og kryssmål. Kommunen gikk over til å fastsette alle grenser i NGO nettet på 1960

tallet.

For å sikre at en ikke får avvik på tidligere utstedte målebrev så blir nå eldre fastmerker transformert, hushjørner innmålt og grensene konstrueres kvartalsvis.

Bare deler av kartforretninger over eiendommer/enkelte grenselinjer er oppdatert i DEK.

Data/protokoller over disse ligger arkivert i kommunens hovedarkiv.

Vi kan ikke se hvordan dette skal følges opp i det nye lovverket. Hvis partene skal påvise grensene så vil det bli avvik på tidligere fastsatte grenser. Skal kommunen levere grunnlagsdata (tidligere fastsatte data som ikke er oppdatert i DEK) til private firma så bør dette være hjemlet i forskrifter.

Dersom en bare bruker DEK som grunnlag for utførelse av ny grensefastsettelse, kan en således overse tidligere avholdte kartforretninger hvor grensene er koordinatbestemt.

En kan heller ikke se hvordan firma skal konkurrere på pris ved utførelsen av slike tidskrevende arbeider.

Forslag til endring:

Det bør innføres overgangsordninger hvor kommunen kan innføre bestemte retningslinjer for utførelse av arbeid med eiendommer som kan rekonstrueres med god kvalitet.

Alternativt kan kommuner som ikke ønsker å innføre monopol på ihht. det nye lovverket gis muligheten for å innføre kommunalt eneansvar for utførelse av disse spesielle arbeidsoppgavene.

16	-1	-1	Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning	Etter forskriftsforslaget skal Statens kartverk godkjenne og føre tilsyn med landmålarføretaka. Godkjenningsordninga er utforma etter modell av den sentrale godkjenningsordninga etter PbL (forvalta av Statens bygningstekniske Etat - BE). Med godkjenningsordninga som vert lagt til Statens kartverk vil vi no få to statlege organ som forvaltar tilsvarande godkjenningsordningar innanfor tilnærma område/med overlapp. Det er BE som godkjenner føretak for plassering og beliggenhetskroll. Dette er ei oppgåver som mange landmålarføretak naturleg vil tilby i tillegg til oppgåver etter matrikkellova. Desse landmålarføretaka vil dermed forhalde seg til 2 godkjenningsordningar under ulike regime, for oppgåver som er svært så beslekta. Det bør søkjast å unngå dobbelbyråkrati ved ei samordning av oppgåvene på dette området mellom Statens kartverk og BE.
16	-1	-1	Høgskolen i Gjøvik - Geomatikkseksjon	Generelt vil vi si at høringsnotatet beskriver krav til landmålere som kan veldig lite om alt, men mye om ingen ting - med unntak av det juridiske aspektet av Matrikkelloven. Det virker som om dokumentets forfattere uten unntak er jurister med absolutt minimal forståelse for teknologien (som er under rivende utvikling) som inngår i geomatikkkyrket. (I realiteten må landmåling sees i sammenheng med hele den geografiske infrastrukturen. Derfor velger vi å bruke betegnelsen geomatikk i takt med internasjonal praksis). Det siste gjelder blant annet posisjonsbestemmelsesteknologi, geografisk infrastruktur, dataforvaltningsteknologi, dataflyt og kommunikasjon.

For øvrig virker dokumentet så vagt og uklart at vi faktisk ville funnet

det umulig å iverksette.

Vi forstår det slik at nesten hvem som helst kan gå ut å utføre en landmålingsoppgave, uten å signere eller ta ansvar for noe som helst, så lenge vedkommende har en sjef/ leder som har godkjent utdanning og at begge er ansatt i samme foretak, jfr. §38 i loven.

Er det ikke like nødvendig at utøveren har godkjente kvalifikasjoner, det være seg både det juridiske og geomatikkfaglige?

Ordlyden i forskriftens utkast sier ikke noe om dette etter det vi kan se.

[Studieplan for bachelor i geomatikk (06/07) er veglagt høringsuttalelsen.]

16	-1	-1	IN-kommunene - Snåsa, Grong, Høylandet, Lierne og Namskogan	Slik forskriften er fremmet vil det ikke være mulig å bruke nabohjelpsmodellen med den kompetansen som finnes i dag (§ 17-1 pkt 2), og det vil føre til økte kostnader for de som har behov for oppmålingstjenester hvis det nærmeste godkjente landmålerforetak ligger 20 mil unna og det i tillegg er liten konkurranse.
16	-1	-1	Karmøy kommune - Teknisk etat	I lov om eiendomsregistrering som nå legges frem er det ikkje lagt opp til noen form for kontroll og lokal oppfølging av saker. Kommunen har etter de nye forskriften bare muligheter til å komme med merknader som gjeldet avvik i forhold til DEK og godkjent deling. Det er heller ikkje utarbeidet noen standard for som sikrer at tidligere utstedte data blir tatt hensyn til ved kartforretning. Sentrale myndigheter skal bare føre tilsyn. En må anta at kvaliteten på de utførte arbeidene blir dårlige, samtidig som en gir muligheten til gjennomføring av lettvirte løsninger for firma som skal konkurrere på pris. Forslag til endring: Det må utarbeides standardfor å sikre at arbeidene utføres med ønsket kvalitet. Kommunen og sentrale myndigheter må få anledning til å utstede avviksmeldinger. Det bør utarbeides sanksjonsregler.
16	-1	-1	Matrikelutvalget for Telemark og Vestfold	Det synes meget fornuftig å forsere forskriften så langt det gjelder firmagodkjenning, jf. at det vil bli satt i gang produksjon av saker etter ny lovgivning primo januar 2007. En forsering som åpner for at kommunene kan få fattet sine vedtak knyttet til organiseringen alt i høst, ville også gjøre implementeringen lettere.
16	-1	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Kapittel 16 i forskriften gjelder krav til og godkjenning av landmålerforetak. I selve forskriftsteksten er det lite som tyder på at dette også er tenkt å gjelde kommunen som organisasjon hvis den skulle ønske å være godkjent som et landmålerforetak. Likevel er dette nevnt som et alternativ for kommunen i eller etter overgangsordningen. Selv om kommunen søker godkjenning som landmålerforetak kan den fortsatt organisere virksomheten innenfor kommunens ordinære

organisasjon. NITO stiller seg noe tvilende til om de nokså strenge og spesielle kravene som er stilt i forskriften kan gjøres gjeldende for en teknisk etat i en kommune, når det ikke kan kreves en utskillelse av oppmålingsvirksomheten.

16 -1 -1 Norges
Jordskifte kandidatfor-
ening (NJKF)

Forskriftenes §§ 16-3 og 16-4 har bestemmelsar om kompetansekrav. Det er vanskeleg å sjå ein logisk samanheng mellom §§ 16-3 og 16-4. Etter 16-4 vil heile føretakets kompetansekrav liggje på ansvarleg landmålar. Det er dermed gjort eit avvik frå modellen som, etter det vi forstår skal vere lagt til grunn, er dei sentrale godkjenningsordningane etter plan og bygningslova. Etter desse bestemmelsane (PbL) er det leinga sin samla kompetanse som vert lagt til grunn for godkjenning, dvs. at kompetansen kan fordelast på fleire personar. Det er også ein slik modell som kan tolkast inn i bestemmelsane, når ein ser på § 16-3. Her må det klargjerast kva modell som ein skal følgje, er det landmålarføretakets samla kompetanse eller er det berre ansvarleg landmålar som det vert stilt kompetansekrav til.

Vi er einig i at kompetansekravet vert konkretisert i form av ein fagkrets, med eit innhald og omfang slik det er gjort i § 16-4. Dette vil skape ryddige og forutsigbare kriterium for utdanningsinstitusjonar og landmålarføretak.

16 -1 -1 Norges
Skogeierforbund

Vi har vurdert kravene til utdanning og praksis for ansvarlig landmålar både i i lys av hva som kreves for tilfredsstillende utførelse av tjenesten og ut fra at dette kan tenkes å bli forretningsområder av interesse for andelslagene og tilknyttede selskaper.

Forskriften stiller opp relativt detaljerte krav til utdanning og praksis for ansvarlig land-målar. Vi mener det er mer hensiktsmessig å stille kvalitetskrav til foretaket enn å for-mulere detaljerte krav til utdanning. Vi støtter også bestemmelsen i §20-2 som går ut på at foretakets ansvarlige landmålar i en overgangsperiode kan få godkjent lang praksis som kompensasjon for manglende formell utdanning ved å gjennomgå prøve i relevante faglige emner. Vi viser for øvrig til vår uttalelse til NOU 1999:1 om dette.

16 -1 -1 Norske
Jordskifte kandidater
s Bedriftsforening
(NJKB)

Forskriftene til §§ 16-3 og 16-4 har bestemmelsar om kompetansekrav. Det er vanskeleg å sjå ein logisk samanheng mellom §§ 16-3 og 16-4. Etter 16-4 vil heile føretakets kompetansekrav liggje på ansvarleg landmålar. Det er dermed gjort eit avvik frå modellen som, etter det vi forstår skal vere lagt til grunn, er dei sentrale godkjenningsordningane etter plan og bygningslova. Etter desse bestemmelsane (PbL) er det leinga sin samla kompetanse som vert lagt til grunn for godkjenning, dvs. at kompetansen kan fordelast på fleire personar. Det er også ein slik modell som kan tolkast inn i bestemmelsane, når ein ser på § 16-3. Her må det klargjerast kva modell som ein skal følgje, er det landmålarføretakets samla kompetanse eller er det berre ansvarleg landmålar som det vert stilt kompetansekrav til.

NJKB ønskjer ikkje ei slik to deling av godkjenningsordninga. Vi meiner at det er føretaket som må godkjennast ut frå den samla kompetansen til føretaket. Krava som et sette i 16-4 bør flyttast til 16-3.

Ei ordning med å ha ein godkjend ansvarleg landmålar vil medføre at føretaka blir svært sårbare dersom denne personen sluttar, blir sjuk eller gravid. Rapporteringsordninga etter §16-7 (som er nødvendig ved den foreslegne godkjenninga) er derfor både byråkratisk og ikkje minst svært kvinnediskriminerande. §.16-2 (2-a) vil sikre at arbeidet blir utført på ein kvalifisert måte.

NJKB meiner også at føretak med solid kompetanse og kvalitet innan rettslære, matrikkelfag og arealplanlegging må kunne leige inn landmålingstenester frå andre firma og at velkvalifiserte landmålingsfirma må kunne leige tenester frå firma som har den andre kompetansen. Med leigetider på minimum 3 år vil dette i ein skilde høve gi betre og meir robuste ordningar til beste for kommunane og publikum. (Den godkjende landmålar i føretaket kan lovleg slutte, men å bryte leigeavtale er kontraktbrot)

16	-1	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	Vi oppfatter kravene til landmålerforetak som relevante og rimelige. Oslo kommune oppfatter kravene i § 16-3 som uhensiktsmessige og anbefaler hele paragrafen sløyfet. Oslo kommune støtter etableringen av et treårig tilpasset studium for bedre den eiendomsfaglige kompetansen. Det må likevel kunne aksepteres en gradering av kompetanse og oppgaver. Årsgebyret for å være godkjent synes urimelig høyt og forslås redusert til 6 x rettsgebyret så er det på linje med matrikkelgebyret!
16	-1	-1	Regionrådet Nordhordaland IKS	Godkjenningforskrifta for tenestedelen (Kapittel 16) Det er generelt stor mangel på fagfolk på sektoren. Våre fagfolk tilrår derfor, men og av distriktpolitiske grunnar, etablert tilsvarende godkjenningssystem som etter plan- og bygningslova. Vi er kjend med grunngevinga i Ot.prp. der det står at ein vanskeleg på førehand kan vurdere kva kompetanse det vil vera trong for i dei ulike oppdraga. Dette er og ofte tilfelle med tilsvarende oppdrag etter plbl. Vi er djupt usamde i den løysinga som MD har lagt til grunn; at for å bli godkjend foretak for å utføre tenesteoppgåvene etter matrikkellova, blir det kravd kompetanse som og skal dekke ei lang rad spesialtilfelle som berre sporadisk vil vera aktuelle. Vi ser ikkje at tenesteproduksjonen etter matrikkellova i vesentleg grad skil seg frå tilsvarende produksjon etter plan- og bygningslova. MD sitt utkast vil medføre uturvande bruk av ressursar som på førehand er mangelvare. Dertil vil det medføre uønska sentralisering av arbeidsplassar og tilhøyrande auka kostnader for tenestemottakarane i distriktskommunane. Resultatet vil også resultera i liten eller ingen konkurranse (i realiteten privat monopol fleire stader i landet). I dei relativt få tilhøva der det måtte oppstå uføresette tilhøve som krev spesialkompetanse som firma godkjent for standardoppgåver ikkje har, bør løysinga vera den same som er i bruk etter plbl: Vedkomande firma innhentar aktuell spesialkompetanse når behovet oppstår. (Dette er og den løysinga som vert praktisert i offentleg forvaltning.)
16	-1	-1	Ringsaker kommune	I tilknytting til godkjenningordninga for landmålerforetak, må Statens kartverk ikke bare ivareta godkjenningordninga, men også føre tilsyn med de godkjente foretakene og tilse at de har kvalitetssystem som følges. Det er ikke godt nok med dokumentkontroll, men tilsynet må også omfattes av en total produktkontroll.

16	-1	-1	Røyrvik kommune - Plan-, drifts og næringsavdelingen	<p>Røyrvik kommune har ikke egen landmålingsenhet, kommunen kjøper tjenester fra ett privat landmålings foretak. Dette har fungert veldig godt i de årene det har vedvart. Det er ikke økonomisk forsvarlig for Røyrvik kommune å engasjerer egen landmåler, det vises etter denne forskriften. Det må rekrutteres personer med høy faglig kompetanse noe som vil være vanskelig å ra til i en liten kommune.</p> <p>Kravene for godkjenning av landmålerforetak og foretakets ansatte, samt krav til utdanning og praksis for ansvarlig landmåler, kan føre til at regionen står uten godkjent landmålerforetak.</p> <p>Røyrvik kommune ser det som positivt at kravene til utdanning blir skjerpet for de som driver oppmålingsvirksomhet, men kravene kan synes som svært strenge i forhold til den oppdragstypen som er mest vanlig i Røyrvik kommune. Det bør være en differensiert tiltaksstrategi etter oppdragstype. Det kan da være aktuelt for Røyrvik kommune å ha eget landmåler foretak.</p>
16	-1	-1	Statens bygningstekniske etat	<p>Oppmålingstjenester</p> <p>Forslag til godkjenningsordning for landmålerforetak er laget etter mønster av den sentrale godkjenningsordningen. De to ordningene ser ut til å være ulike på enkelte punkter.</p> <p>Foruten krav til system og faglig kompetanse, setter matrikkelloven krav til solvens og forsikringsordning. Dette er krav som ikke opptrer i plan- og bygningslovgivningen.</p> <p>Det fremgår av forslaget at landmålergodkjenningen skal være en foretaksgodkjenning. Dette står i kontrast til begrepet ansvarlig landmåler som peker i retning av personlig ansvarsbelegging / godkjenning. Det er videre satt krav til ansvarlig landmålernes utdanning og praksis. I den sentrale godkjenningsordningen har man gått bort fra å knytte kvalifikasjonskravene til én faglig leder, men har istedet valgt å se den faglige ledelses samlede kompetanse under ett. Riktig bruk av foretakets kompetanse skal være ivaretatt gjennom styringssystemet.</p> <p>Ordningen med godkjenning av landmålere etter matrikkelforskriften bør etter vår oppfatning harmoniseres med den sentrale godkjenningsordningen. Det vil i praksis være mange foretak som søker godkjenning etter begge regelverkene. Det vil være enklere å forholde seg til ordningene for involverte foretak dersom oppbygging og innhold er sammenfallende.</p>
16	-1	-1	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	<p>I eiendomsregistreringsloven er det krav om at kun godkjente landmålerforetak kan utføre oppmålingsforretninger. I forskriftsforslaget er kravene til godkjenning detaljert. Det er blant annet krav om registrering i foretaksregisteret eller enhetsregisteret, krav til styringssystem, kompetanse, fast kontorsted, solvens, godkjent forsikringsordning og krav om ansvarlige landrnåler.</p> <p>Vi kan ikke se at konsekvensene for Statens vegvesens virksomhet er tilstrekkelig vurdert i forbindelse med utarbeidelsen av forskriftsforslaget. Et fryktet scenario for oss er at fra og med det tidspunktet loven og forskriften trer i kraft, så vil det ikke være mulig å få en rasjonell avslutning på våre vegprosjekt fordi vi ikke får gjennomført oppmålingsforretninger innen rimelig tid. Bakgrunnen for vår frykt er usikkerhet rundt kravene til godkjenning av landmålerforetak. Vi er usikre på om det vil være en reell mulighet for at Statens vegvesen kan få godkjenning.</p>

For å få nærmere avklaringer sendte vi brev til Samferdselsdepartementet der vi ba dem om å ta opp enkelte spørsmål med Miljøverndepartementet. Miljøverndepartementet har i brev datert 28. juni avvist å svare på våre konkrete spørsmål med henvisning til at Departementet ikke har særskilt ansvar for konkurranseregelverket i Norge og i EØS. Statens vegvesen er lite tilfreds med at vi ikke får svar på våre konkrete spørsmål og vi mener konsekvensene av de foreslåtte regler ikke er godt nok utredet.

Når loven og forskriften trer i kraft må vi ha sikkerhet for at vi får utført de oppmålings forretninger vår virksomhet genererer. Vi mener det er flere gode grunner til at Statens vegvesen selv bør utføre dette arbeidet. Etaten har og vil måtte ha god kompetanse innen for eiendoms- og landmålingsfag uavhengig av en eventuell godkjenning som landmålerforetak. En effektiv utnyttelse av kompetansen og øvrige ressurser tilsier at Statens vegvesen selv bør kunne utføre oppmålingsforretninger. Å bruke kompetanse på tvers i organisasjonen til ulike oppgaver mener vi er en effektiv utnyttelse samtidig som det gjør det enklere å opprettholde og videreutvikle den gode kompetansen vi har. At Statens vegvesen får godkjenning vil blant annet gi etaten kontroll over tidspunkt og tidsbruk for gjennomføring av oppgaven.

Dersom forholdene ikke legges til rette for at Statens vegvesen kan utføre oppmålingsforretninger er det, slik vi ser det, svært lite sannsynlig at den private landmålerbransje vil ha kapasitet til å ta unna den betydelige oppdragsmengde som kommer fra Statens Vegvesen. Vi tror det vil ta lang tid å bygge opp en landmålerbransje som har tilstrekkelig kapasitet.

Vi er derfor avhengig av at rammeforutsetningene legges slik til rette at Statens vegvesen kan få godkjenning. Vi ser det som lite hensiktsmessig at Statens vegvesen oppretter et eget selskap til å utføre disse oppgavene.

Dersom Statens vegvesen ikke får utført de oppmålingsforretninger som vi har behov for, vil det resultere i forsinkelser når det gjelder fastsettelse av grenser for de areal som vi ervervet. Dette vil igjen føre til problemer med å få utbetalt erstatninger fordi vi ikke får endelig oversikt over størrelsen på de areal som blir ervervet, misnøye blant berørte grunneiere og andre problemer som uklare eiendomsgrenser vil medføre.

16	-1	-1	Storkommunegruppa (SKG)	SKG mener departementet bør etablere en godkjenningsmodell mer i tråd med PBL i stedet for den foreslåtte løsning med svært høye kompetansekrav til ansvarlig landmåler og like krav uansett oppdragets art. Inndeling i 3 tiltaksklasser bør være tjenlig også på eiendomsfaglig område og åpne for at tiltaksklasse 1 og 2 omfatter opptil 90 % av oppdragene. Ved særlig krav til for eksempel juridisk eller måleteknisk kompetanse kan en knytte til seg landmåler i godkjenningsklasse 3. Dette vil i tilfelle lette presset betydelig ved innføringen av ny Matrikkellov og bedre sikre at en også under ny lov kan nyttegjøre seg den kompetansen dagens utøver har etablert gjennom sitt arbeid med Delingsloven. Hvis man går inn for en slik ordning er det viktig at man har klare retningslinjer for hvilke saker som skal være i de ulike klassene.
16	-1	-1	Suldal kommune (Hjelmeland og	Det er krav til ansvarleg landmålar og til foretaket. Det må i tillegg vera krav om kompetanse tilstades under oppmålingsforretninga. Det

Sauda lik uttalelse) synest som om ein tek det for gitt at ansvarleg landmålar møter på forretninga, utan at dette står nokon stad. Lov og forskrift legg opp til få og store landmålarforetak, men slike foretak vil få svært redusert kapasitet om ansvarleg landmålar skal møta på alle forretningane. Enten må landmålarforetaka ha fleire ansvarlege landmålarar, tilpassa antall forretningar, eller så må ein vidareføra nåverande "bestyrer" og stilla krav til kompetansen hans i forskrifter.

16 -1 -1 Tysvær kommune I lov om eiendomsregistrering som nå legges frem er det ikkje lagt opp til noen form for kontroll og lokal oppfølging av saker. Kommunen har etter de nye forskriften bare muligheter til å komme med merknader som gjeldet avvik i forhold til DEK og godkjent deling. Det er heller ikkje utarbeidet noen standard for som sikrer at tidligere utstedte data blir tatt hensyn til ved kartforretning.

Sentrale myndigheter skal bare føre tilsyn. En må anta at kvaliteten på de utførte arbeidene blir dårlige, samtidig som en gir muligheten til gjennomføring av lettvinne løsninger for firma som skal konkurrere på pris.

Forslag til endring:

Det må utarbeides standard for å sikre at arbeidene utføres med ønsket kvalitet. Kommunen og sentrale myndigheter må få anledning til å utstede avviksmeldinger. Det bør utarbeides sanksjonsregler.

16 1 -1 Nordalskommunene - Sel, Vågå, Lom, Sjøk, Dovre og Lesja Som kjent er det vedtatt at oppmålingstjenesten skal deles i en tjenestedel og en myndighetsdel. Merking, oppmåling og annet tilhørende arbeid defineres som tjenesteproduksjon, men føring av matrikkelen fortsatt skal være en kommunal myndighetsoppgave. Dette åpner for at tjenestedelen kan tilbys private landmålerforetak. I forskriften er det foreslått at kommunen ikke kan fastsette høyere grunnbeløp enn tre ganger rettsgebyret m.m. pr.2006 kr.860 x 3 = kr.2580,- Dette gebyret vil i mange tilfelle ikke dekke kommunens kostnader og et gebyr på produksjon av målebrev på 0,2 ganger rettsgebyret - kr.172,- vil på langt nær ikke dekke kostnadene. En må huske på at i de fleste tilfellene er det mange små saker som da blir tidkrevende.

§ 16-1, 1. ledd

16 1 1 Statens vegvesen, Vegdirektoratet Bestemmelsen gir offentlige enheter anledning til å til godkjenning som landmålerforetak. Kravet er at enheten er registrert i enhetsregisteret.

Statens vegvesen er registrert i enhetsregisteret som et organisasjonsledd under Samferdselsdepartementet. Regionvegkontor og distriktsvegkontor i Statens vegvesen er registrert i enhetsregisteret som underenheter. Vi forutsetter at vi kan søke godkjenning for både organisasjonsledd og underenhetene slik at for eksempel regionvegkontor også kan få godkjenning som landmålerforetak. I Miljøverndepartementets kommentarer til bestemmelsen står det at det ikke er satt krav om at offentlige virksomheter må skille ut landmålervirksomheten i eget selskap, men at det i mange tilfeller kan være hensiktsmessig for å kunne dokumentere at vedkommende offentlig virksomhet ikke foretar ulovlig krysssubsidiering mellom tjeneste og forvaltningsoppgaver. På bakgrunn av denne kommentarer og uttalelser som representanter for Miljøverndepartementet og Statens kartverk har kommet med på kurs og seminarer har det for oss

vært enkelte uklarheter både når det gjelder fortolkningen av bestemmelsene i forskriften og hvilke konsekvenser de vil ha for Statens vegvesen. Statens vegvesen er en stor aktør innenfor eiendomsmålinger og det er viktig både for oss og for de vi kommer i berøring med at vi har et regelverk som sikrer oss at vi får utført oppmålingsforretninger over våre grenser. Vi ber om at det i forskriften presiseres at den ikke er konkurranseregulerende og at den i seg selv ikke inneholder noe forbud mot krysssubsidiering. For øvrig viser vi til våre generelle merknader innledningsvis i brevet.

§ 16-2 Krav til landmålerforetaket

16	2	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Kommentaren om godkjent landmåler på avdelingskontor er meget bra.
16	2	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Det er positivt at det stilles strenge kompetansekrav til foretakene, og at alle kontorsteder skal ha en ansvarlig landmåler.
16	2	-1	Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski	Selv om det ikke fremgår av forskriften men i merknadene til denne synes vi det er viktig at det alle kontorsteder har en ansvarlig landmåler. Vi støtter således at det i merknaden til forskriften fremgår at alle kontorsteder som det søkes godkjenning for, må ha en ansvarlig landmåler.
16	2	-1	Matrikelutvalget for Telemark og Vestfold	Utvalget opplever at de ulike rollene til landmåleren og landmålerforetaket burde ha vært klarere presisert.
16	2	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Positivt at det stilles formal- og kompetansekrav til foretakene, og at alle kontorsteder skal ha en ansvarlig landmåler. Begrepet kontorsted kan komme under press og utlån /flerbruk av den som fyller rollen som ansvarlig landmåler kan bli fristende dersom denne profesjonen blir en knapphetsfaktor. Kvalitet på utført arbeid ligger vel så mye på utøvende som ansvarlig landmåler.
16	2	-1	Norges Jordskifte kandidatforening (NJKF)	Etter forskriftsforslaget skal Statens kartverk godkjenne og føre tilsyn med landmålarforetaka. Godkjenningsordninga er utforma etter modell av den sentrale godkjenningsordninga etter PbL (forvalta av Statens bygningstekniske Etat - BE). Med godkjenningsordninga som vert lagt til Statens kartverk vil vi no få to statlege organ som forvaltar tilsvarande godkjenningsordningar innanfor tilnærma område/med overlapp. Det er BE som godkjenner føretak for plassering og beliggenhetskroll. Dette er oppgåver som mange landmålarføretak

naturleg vil tilby i tillegg til oppgåver etter matrikkellova. Disse landmålarføretaka vil dermed forhalde seg til 2 godkjenningsordningar under ulike regime, for oppgåver som er svært så tilgrensa. Det bør søkjast å unngå dobbeltbyråkrati. Det bør skje ei samordning av desse godkjenningane, der Statens kartverk er sentral godkjenningsstyresmakt.

16	2	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Dette er systemkrav som Oslo kommune synes er relevant for å kunne bli godkjent som landmålerforetak uansett om det er et privat foretak eller en etat i en kommune.
16	2	-1	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	Det er noe uklart hva som menes med fast kontorsted. Vi forutsetter at et foretak kan ha flere kontorsteder og også flere ansvarlige landmålere. Vi forutsetter også at personell tilknyttet foretaket ikke nødvendigvis må være lokalisert på ett av de stedene som er registrert som fast kontorsted. Bestemmelsen setter krav til fullgod forsikringsordning. Staten er selvassurandør. Vi ber om at det klargjøres at denne ordningen er tilfredsstillende i forhold til forskriftens krav.

§ 16-2, 1. ledd

16	2	1	Bergen kommune	Det er ikke nok å kreve at foretaket kan dokumentere et styringssystem for foretaket. Forskriften bør derfor kreve at systemet er i bruk.
16	2	1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Det er ikkje nok å krevje at foretaket har det spesifiserte kvalitetssystemet. Kommunane har smertelege erfaringar frå at godkjende foretak har framifrå dokumentasjon av sine kvalitetssystem i hylla, men systema blir ikkje etterlevd! Vi tilrår derfor at første ledd får ei tilføyning som krev at systemet blir etterlevd i praksis. Vi tilrår slik formulering av § 16-1 første ledd (tillegget i kursiv): Landmålerforetak som søker godkjenning, skal ha i bruk et styringssystem som er nødvendig for å sikre etterlevelse av krav som er fastsatt i eller i medhold av matrikkelloven. Systemet skal i innhold og omfang være tilpasset ulike arbeider med oppmålingsforretninger.

§ 16-2, 3. ledd

16	2	3	Bergen kommune	Tredje ledd bør flyttes til egne regler om tilsynsplikten til Statens kartverk. Her må det klart fremgå at Statens kartverk skal føre tilsyn med foretak som utfører tjenstedelen av matrikkelarbeidene. Jfr kommentaren til kap 16 ovenfor.
16	2	3	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Tredje ledd bør ein flytta til egne regler som omhandlar tilsynsplikta til Statens kartverk. Her må det klart gå fram at SK skal føre tilsyn med foretak som utfører tjenstedelen av matrikkelarbeida.

16 2	3	Kommunal- og regionaldepartement et	Vi viser til at Statens kartverk skal føre tilsyn med landmålvirksomhet, jf. utkastets § 16-2 (3). Vi ber om at Miljøverndepartementet klargjør hvorvidt Statens kartverk også skal føre tilsyn med kommunal virksomhet, og vi gjør i den sammenheng oppmerksom på lovforslagene vedrørende statlig tilsyn med kommunesektoren som ble lagt fram for Stortinget i Ot.prp. nr. 97 (2005-2006).
16 2	3	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Organet "Tilsynet" i (3) bør komme klarere frem, helst i en egen paragraf som setter rammer for tilsynets oppgaver, jf reglene i plan- og bygningsloven.
16 2	3	Norges Jordskifte kandidatforening (NJKF)	Det vert i 3. ledd lagt opp til at Statens kartverk kan føre tilsyn med landmålarføretak. Dette vart også tilrådd i NOU1999:1, men tatt bort i vedteken lov. Det har no kome inn att i forskriftene. Vi kan vanskeleg sjå at ei slik generell tilsynsordning er hensiktsmessig. Det er føresett frå departementets si side at Statens Kartverk si tilsynsordning ikkje vil være av aktiv karakter. Etter vårt syn bør det i staden for tilsynsordning innførast ei klageordning for dei som kjøper tenester frå landmålarføretak. I tillegg bør det være ein tilsynsrett for Statens Kartverk både overfor kommunar og landmålarføretak, der det er "skjellig" grunn til å anta at loven og/ eller forskriftenes reglar ikkje vert følgde. Vi vil tilrå at departementet i staden for å tenkje i retning av tilsyn og statleg kontroll, legg meir vekt på å etablere gode klageordningar og rutinar for orientering til kundane, om desse klageordningane. Her må både kommunar og landmålarføretak få eit særleg ansvar. Ved å arbeide aktivt for at dårleg arbeid slik vert rapportert til Statens kartverk, vil Kartverket få identifisert dei landmålarføretak som ikkje leverer arbeid med den kvalitet som lov og forskrifter føreset. Det bør også arbeidast aktivt frå departementet si side for at landmålarbransjen sjølv organiserer seg og etablerer klageordningar for sine kundar, og etiske retningslinjer for sine utøvarar. Dette meiner vi vil bidra sterkare til å sikre kvalitet på utøvarar og tenester, enn ei tilsynsordning. Vi vil vise til Danmark der Den danske Landinspektørforeining driv egne klageordningar for både utføring og pris, og dette fungerer tilfredsstillande der. Vi vil påpeike at det alt no vert arbeidd med slike ordningar ute i bransjen. NJKF har under utgreiing ei sertifiseringsordning for våre medlemmer basert på krav til etterutdanning, etiske retningslinjer og klageordning på dei tenester som ein sertifisert jordskifte kandidat leverer. Vi har i den forbindelse hatt ei gruppe i arbeid, som la fram rapport om desse spørsmåla i november 2005. Rapporten er å finne på våre internett-sider www.njkf.no. Vi står gjerne til disposisjon for departementet på dette punktet.
16 2	3	Stokke kommune	Organet "tilsynet i (3) bør komme klarere frem, helst i en egen paragraf som setter rammer for tilsynets oppgaver, jfr. reglene i plan- og bygningsloven.

16	2	3	Storkommunegrupp a (SKG)	Tilsyn må innføres for å påse at bestemmelser i den nye loven skal overholdes. Det gjelder både tilsyn med matrikkelførere og landmålerforetak. Erfaringer fra PBL viser denne nødvendigheten, og standardhevingen man hadde forventet etter den store revisjonen av PBL viste seg å ikke komme. Statens kartverk bør være tilsynsmyndighet for å unngå at kommunen kommer i en dobbeltrolle.
16	2	3	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	Tilsyn skal følges opp med foretaksbesøk. Kontrollerte foretak skal kunne søkes opp hensiktsmessig.

§ 16-3 Krav til utdanning og praksis for foretakets ansatte

16	3	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Til § 16-3 og § 16-4 Formålet med disse punkta er å sikra at tenesteproduksjonen skal tilfredsstillast dei kvalitetskrav som er sett i lova. For ein tenestemottakar er det knekkande likegyldig kva utdanning dei utøvande og ansvarleg landmålar har. Det som tel, er at tenestemottakar får den tenesta han/ho har krav på etter lova, i tide og til akseptabel pris. For tenestemottakar og for samfunnet som og skal nyte godt av det utførde, må det vesentlege kravet vera at foretaket har turvande realkompetanse og verktøy til å utføra arbeida og i tillegg kan dokumentera på lett skjønleg måte at det utførde tilfredsstillast lova sine krav til arbeida.

Som nemnd ovafor tilrår vi at godkjenningsforskrifta til plbl blir lagt til grunn ved den endelege utforminga av forskrifta, at det kan gjevast godkjenning i ulike klassar og at detaljopplisting av fag, studiepoeng og relevant praksis som krevst for godkjenning i ulike klassar, blir overført til ein rettleiar.

16	3	-1	GeoForum	En kommentar som går på det generelle knyttet til kompetanse: Det er verken i loven eller i forslaget til forskrift, stilt noe som helst krav til den enkelte utførende landmåler. Selv om det tilligger ansvarlig landmåler å bruke "landmålere" med nødvendig kompetanse, er det viktig å gi signal om at også utførende landmålere bør være kvalifisert. Dette kan gjøres ved å ta inn et ledd som f.eks.:

Utførende landmåler skal dokumentere relevant utdanning og arbeidspraksis innen landmåling.

16	3	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	OK, dette er kravfullt, og det er riktig å se på samlet kompetanse.

16 3	-1	Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning	<p>Det vert i 3. ledd lagt opp til at Statens kartverk kan føre tilsyn med landmålarføretak. Dette vart også tilrådd i NOU1999:1, men tatt bort i vedteken lov. Det har no kome inn att i forskriftene. Vi kan vanskeleg sjå at ei slik sentral tilsynsordning lagt til Statens kartverk er hensiktsmessig. Det er ikkje samfunnsmessige problem knytt til oppgåvene med eigedomsregistrering i dag, som gjer at kostnadene med eit slikt tilsyn kan forsvarast. Det er også eit spørsmål om godkjenningssordning og tilsynsordning lagt til same etat slik som det her vert foreslått, er i samsvar med EØS-reglene. Vi foreslår derfor at § 16-2 (3) vert teke ut av forskriftene.</p> <p>Vi vil tilrå departementet i staden for å tenkje i retning av tilsyn og statleg kontroll, at det vert lagt meir vekt på å etablere gode klageordningar og rutiner for orientering til kundene, om desse klageordningane. Her må både kommunar og landmålarføretak få eit særleg ansvar. Ved å arbeide aktivt for at dårleg arbeid slik vert rapportert til Statens kartverk, vil det verte identifisert dei landmålarføretak som ikkje leverer arbeid med den kvalitet som lov og forskrifter føreset. Det bør også arbeidast aktivt frå departementet si side for at landmålarbransjen sjølv organiserer seg og etablerer klageordningar for sine kundar, og etiske retningslinjer for sine utøvarar. Dette meiner vi vil bidra sterkare til å sikre kvalitet på utøvarar og tenester, enn ei tilsynsordning. Vi vil vise til Danmark der Den danske Landinspektørforening driv eigne klageordningar for både utføring og pris, og der dette fungerer tilfredsstillande.</p>
16 3	-1	Jernbaneverket	Bestemmelsen stiller krav til foretakets samlede kompetanse og ikke den enkelte tilsattes krav til utdanning og praksis. Jernbaneverket mener at kravene ikke er godt nok beskrevet for de tilsatte i foretaket.
16 3	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Kompetansekravene må kunne innfris ved opplæring fra ulike læresteder, og ved dokumentert, relevant praksis.
16 3	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Paragraf 16-3 om krav til ansatte som ikke er direkte involvert i matrikulære arbeider virker søkt. NITO anbefaler at hele paragrafen strykes da den ikke kan følges opp og kravene i § 16-2 og 16-4 burde være mer enn tilstrekkelig til å sikre nødvendig kompetanse i foretaket. NITO kan heller ikke se at loven gir grunnlag for å fremme dette forskriftskravet.
16 3	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Oslo kommune er uenig i disse detaljerte kompetansereglene som ikke knyttes til noen bestemt funksjon, men kun blir et diffust ønske om at kommunen eller landmålerforetaket har relevant kompetanse. Oslo kommune anser bestemmelsen for helt unødvendig og anbefaler at paragrafen sløyfes.

§ 16-3, 1. ledd

- 16 3 1 Bergen kommune Med tanke på fastmerkeetablering mangler forskriftens første ledd, bokstav f) anvendt statistikk og fastmerke-etablering. Dette krever relevant praksis, og/eller utdanning innen matematiske emner og landmåling utover bachelor-nivå, minst 15 studiepoeng.
- 16 3 1 GeoForum Siden det i § 4-10, tredje ledd, forutsettes verdivurdering av eiendom, bør det også stilles formelle krav til kompetanse innen verdsetting. Dette kan komme inn som eget punkt eller som et supplement, f.eks. c) eiendomsfag, herunder eiendomsforhold, eiendomsdanning og verdsetting.
- Ordlyden bør endres til mer omfattende og dekkende begreper:
f) oppmåling, herunder grunnleggende instrumentlære, måleteknikk, geodetisk grunnlag og kartprojeksjoner, transformasjoner, satellittbasert stedfesting (GPS), grunnleggende kartografi og fotogrammetri, feillære og utjevningsslære, kvalitetssikring og kvalitetskontroll, og eiendomslandmåling
- Alternativt kan dette punktet deles i flere deler.
- 16 3 1 Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling En alt for omfattende liste. Bør kraftig omarbeides/redueres. Det må utarbeides en hensiktsmessig liste basert på ønske om å få målt inn eiendommer hensiktsmessig samt å tilføre matrikkelkartet økt troverdighet. De firma som ønsker å utvide sitt arbeidsområde med tilsluttede arbeidsområder må stå fritt til dette.
- 16 3 1 Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) - Seksjon for geomatikk Siden det i § 4-10, tredje ledd forutsettes verdivurdering av eiendom , bør det også stilles formelle krav til kompetanse innen verdsetting. Dette kan komme inn som eget punkt under §16-3 første ledd, eller som et supplement av de nåværende, f.eks. c) Eiendomsfag, herunder eiendomsforhold, eiendomsdanning og verdsetting.
- Ordlyden i § 16-3 første ledd, f) bør endres til mer dekkende begrep:
f) oppmåling, herunder grunnleggende instrumentlære, måleteknikk, geodetisk grunnlag og kartprojeksjoner, transformasjoner, satellittbasert stedfesting (GPS), grunnleggende kartografi og fotogrammetri, feillære og utjevningsslære, kvalitetssikring og kvalitetskontroll, og eiendomslandmåling.
- Alternativt kan dette punktet deles i flere deler.

§ 16-4 Krav til utdanning og praksis for ansvarlig landmåler

- 16 4 -1 Bergen kommune Utdanningskrav til etablering av grunnlagspunkt som skal legges inn i et fastmerkeregister må kreve flere studiepoeng i landmålingsfag av ansvarlig landmåler enn det som det legges opp til mht. grensemåling i kommentaren til § 16-4. Tilleggskravet må ligge innenfor feillære og utjevningsregning inkludert statistikk (analyse). Kun de ansvarlige landmålerne i foretaket som har tilleggskompetansen, kan ha ansvar for oppgaven. Kvalitetssikrede koordinater og andre opplysninger om grunnlagspunktene er en essensiell forutsetning for å oppfylle tilsvarende krav og ønsker til arbeidene etter matrikkelloven (§15-6), plan og bygningsloven, jordskifteloven etc. Først da blir det meningsfylt å uttrykke at "Matrikkelloven legger ikke opp til at kommunen skal være nødt til å utføre noen inngående kontroll av landmålerforetakets arbeid" (høringsnotatets side 2, pkt 2.2, andre avsnitt).
- 16 4 -1 Domstoladministrasjon Det stilles spørsmål om en oppnår forventet kvalitetsheving for oppmålingsforretninger ved kun å stille krav om bacheloreksamen og to års relevant praksis. I alle tilfelle bør departementet bestemme seg for enten master eller bachelor.
- 16 4 -1 Fagadministrasjonene i region Nordhordaland og Gulen Til § 16-3 og § 16-4
Formålet med disse punkta er å sikra at tenesteproduksjonen skal tilfredsstillast dei kvalitetskrav som er sett i lova. For ein tenestemottakar er det knekkande likegyldig kva utdanning dei utøvande og ansvarleg landmålar har. Det som tel, er at tenestemottakar får den tenesta han/ho har krav på etter lova, i tide og til akseptabel pris. For tenestemottakar og for samfunnet som og skal nyte godt av det utførde, må det vesentlege kravet vera at foretaket har turvande realkompetanse og verktøy til å utføra arbeida og i tillegg kan dokumentera på lett skjønleg måte at det utførde tilfredsstillast lova sine krav til arbeida.
- Som nemnd ovafor tilrår vi at godkjenningforskrifta til plbl blir lagt til grunn ved den endelege utforminga av forskrifta, at det kan gjevast godkjenning i ulike klassar og at detaljopplisting av fag, studiepoeng og relevant praksis som krevst for godkjenning i ulike klassar, blir overført til ein rettleiar.
- 16 4 -1 GeoForum I merknadene foreslår vi følgende justeringer og tillegg:
- Landmålingsfag:
- " 10 studiepoeng grunnleggende landmåling, referansesystem, transformasjoner
  - " 10 studiepoeng feillære, utjamningslære, pålitelighet og kvalitetskontroll
  - " 10 studiepoeng eiendomslandmåling (hvordan måle og hvordan dokumentere)
  - " 5 studiepoeng grunnleggende fotogrammetri og geomatikkrelatert bildebruk
  - " 15 studiepoeng GIS/GIT og kartografi

Et studium kan i tillegg omfatte:

" 5 studiepoeng etikk

" 35 studiepoeng realfag og informatikk, som nødvendig grunnlag for landmålingsfagene

16 4 -1 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad OK, det er kravfullt og bra at fagkretsbeskrivelsene kommer i kommentarene og ikke i forskriftsteksten.

16 4 -1 Høgskolen i Gjøvik - Geomatikkseksjon Vi leser i § 16-4 at relevant fagkrets "kan være" og vi reagerer umiddelbart på ordet "kan". Det må stå "skal", hvis det skal være noen vits i forskriften. Dette gjelder også flere andre steder i forslaget (for eksempel i § 16-2 (3)).

Det virker dessuten som balansen mellom de ulike emnene/emnegrupper som er ført opp er veldig skjev. For eksempel står det at halvparten av et treårig bachelorstudium konsentrerer seg om juridisk relaterte emner, mens det bare er ført opp ca 30 % på landmåling-/geomatikkrelaterte emner (det gjøres igjen oppmerksom på at geomatikkteknologi har vært og fortsatt er under en rivende utvikling). Hva er det egentlig som skal utdannes her? Tittelen tilsier at det er landmåler, mens innholdet i forslaget peker i retning av en godt utdannet eiendomsjurist.

I kapittel 2.2 står det at " føring av matrikkelen fortsatt skal være en kommunal myndighetsoppgave", mens " merking, oppmåling og annet tilhørende arbeid defineres som tjenesteproduksjon". Dette tilsier at utdanningskrav til ansvarlig landmålingsforetak må konsentreres i større grad på geomatikkteknologi, mens kommunene må ta seg av den juridiske forvaltning og kvalitetssikring. Det må derfor defineres relevant fagkrets for kommunenes ansvarlige i tillegg! Vi på høgskolen føler oss ikke kvalifisert til å foreslå fagkrets for kommunenes ansvarlige. Vi vil derimot benytte anledningen til å foreslå en geomatikkfagkrets i nærheten av vårt eget eksisterende geomatikk bachelor studium (finnes vedlagt) til tjenesteproduksjonsdelen. (For øvrig er vi fullstendig klar over at nevnte studium foreløpig inneholder mindre juss enn det burde).

I tillegg reagerer vi på uttrykket "allmennfag" (i § 16-4, siste punkt). Basert på flere års erfaring har vi opplevd at det er langt bedre å integrere nødvendige deler av allmennfagene i geomatikkfagene der det trengs og når det trengs. Den pedagogiske fordelene av dette er en selvfølge, fordi geomatikkfagene dermed begrunner allmennfagenes berettigelse. I tillegg øker studentenes gjennomføringsprosent.

Derfor må vi til slutt dessverre si at opplistingene i kapittel § 16-3 og § 16-4 ikke virker riktige i forhold til dagens realiteter.

16	4	-1	Jernbaneverket	<p>Bestemmelsen mangler entydig krav om hva slags utdanning som skal vurderes som tilstrekkelig. Kravet om at ansvarlig landmåler må ha enten master- eller bacheloreksamen med relevant fagkrets fra universitet eller høgskole bidrar utelukkende til å skape forvirring. Det må fastsettes et minimumskrav til kompetanse, for det er betydelig dimensjonsforskjell på master- og bachelorgradsutdanning. En slik avklaring vil også bringe stabile arbeidsforhold for de aktuelle utdanningsinstitusjonene. det er nemlig viktig med en rask rekruttering når man skal bygge opp en ny markedsbasert profesjon. Nye søkerne vil også kunne føle seg sikre på hva slags framtid utdanningen vil bringe.</p> <p>På kort sikt vil rekruttering av kompetente fagutøver være matrikellovens største utfordring. Mange av dagens kommunalt ansatte er preget av forgubbing, med tilsynelatende liten motivasjon for omstilling til konkurranseutsatt virksomhet. Det tradisjonelle oppmålingsvesenet har for mange vært deres eneste arbeidsplass gjennom årtier, og har hittil vært trygge stillinger. Derfor trengs det mange nye personer med tilstrekkelig kompetanse, og det betinger en tilpasset utdanning som lett kan markedsfores blant ungdom</p>
16	4	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	<p>Det stilles detaljerte krav til utdanning på den ansvarlige landmåleren, ned på 5 studiepoengs nivå. Hørere dette hjemme i en forskrift? Så detaljerte krav at det i praksis er autorisasjon av landmåleren. Hvordan vil relevant praksis vektas i forhold til godkjent utdanning?</p>
16	4	-1	Kommunal- og regionaldepartement et	<p>Vi bemerker at kompetansekravene som Miljøverndepartementet har sendt på høring er nokså detaljerte. Vi ber om at Miljøverndepartementet foretar en nærmere vurdering av hvor detaljert det er nødvendig å være i angivelsen av kompetansekravene til ansvarlig landmåler i utkastets § 16-4.</p>
16	4	-1	Narvik -, Ballangen - , og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse	<p>Kommunene her vil foretrekke en godkjenningmodell mer i tråd med PBL i stedet for den foreslåtte løsning med svært høye kompetansekrav til ansvarlig landmåler og like krav uansett oppdragets art. Vi foreslår ei inndeling i 3 tiltaksklasser, med bare særlige krav til juridisk eller måleteknisk kompetanse i godkjenningssklasse 3. Det vil være viktig at man har klare retningslinjer for hvilke saker som skal være i de ulike klassene.</p>
16	4	-1	Nordalskommunene - Sel, Vågå, Lom, Sjøk, Dovre og Lesja	<p>Det er etter vårt skjønn satt altfor høye utdanningskrav til landmåler. Målsettingen om høyere kompetanse er sikkert riktig, men her er det snakk om en overgangsordning på 5 år og en 3 årig godkjenningsperiode.</p> <p>For å få til en smidig overgangsordning bør det ikke settes strengere krav til ansvarlig landmåler enn at dagens landmålere med lang praksis kan godkjennes i et landmålerforetak.</p> <p>Det er vel knapt noen utdanningsinstitusjon som kan greie å få utdannet kandidater med slik kompetanse det er stilt krav om her innen denne perioden.</p> <p>SEVU (sekjson for etter- og videreutdanning) Norges Landbrukshøyskole har kjørt flere kurs i tingsrett og matrikellære for å øke kompetansen til landmålere.</p> <p>Eksamen fra disse kursene må i allefall være tilstrekkelig kompetanse for ansvarlig landmåler i et foretak for en godkjenningsperiode.</p>

- 16 4 -1 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) Kompetansekravene til ansvarlig landmåler er skyhøyt over mål i forhold til de oppgaver de etter loven skal fylle. Totalpakken knytta til matrikkelandmåleren tilsier få og store landmålerforetak, men mye bruk av utøvende personell det ikke stilles krav til. Dette fører heller til svekka enn auka kvalitet på utført arbeid i forhold til dagens løsning
- De oppgaver som nå står igjen til landmåleren eller loven gir ikke rom for å utnytte den kompetansen som er krevd. Det gir ikke profesjonen meningsfylt arbeid i samsvar med krav til utdanning. Departement henger igjen i en tankegang som mer er egna ved jordskifterettene enn for en tjenesteoppgaver etter Matrikkelloven - uten myndighet og rom for skjønn!
- Det er ikke tjenlig å detaljdefinere komponenter i forskriften.
- Godkjenning pga realkompetanse må vektlegges tydeligere i paragrafen.
- Fagkomponentene må kunne settes sammen fra ulike læresteder!
- Det er også et spørsmål om det er behov for disse kravene hele tiden. De vanlige oppgavene knyttet til en oppmålingsforretning kunne tilfredstilles av noen med langt lavere formalkrav. NITO anbefaler departementet å se på en gradering av oppgaver og kvalifikasjoner. Da vil også den utøvende landmåleren kanskje oppnå godkjenning i en lavere klasse.
- 16 4 -1 Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten Oslo kommune har lenge vært i tvil om det er nødvendig med denne kompetansen for å drive med eiendomsmåling. Samtidig erkjenner vi at kompetansen rundt eiendom er mangelfull og at det kan være gunstig å legge opp til et mer spesialtilpasset treårig studium i faget. Likevel erfarer vi at de normale eiendomstekniske oppgavene i en kommune ikke krever en slik spesialkompetanse. Gradering av kompetansebehovene og oppgavene kan derfor være en mulig løsning.
- Kravene til relevant praksis (realkompetanse) er upresist formet slik at det ikke er mulig å finne ut om den enkelte vil kunne tilfredsstille kravene eller ei.
- 16 4 -1 Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang Rådmennene mener departementet bør etablere en godkjenningsmodell mer i tråd med Pbl i stedet for den foreslåtte løsning med svært høye kompetansekrav til ansvarlig landmåler og like krav uansett oppdragets art. Inndeling i 3 tiltaksklasser (slik det er etter Pbl) bør være tjenlig også på eiendomsfaglig område og åpne for at tiltaksklasse 1 og 2 omfatter opptil 90 % av oppdragene. Ved særlig krav til f.eks juridisk eller måleteknisk kompetanse kan en knytte til seg landmåler i godkjenningsklasse 3. Dette vil i tilfelle lette presset betydelig ved innføringen av ny Matrikkellov og bedre sikre at en også under Ny lov kan nyttegjøre seg den kompetansen dagens utøver har etablert gjennom sitt arbeid med Delingsloven.
- 16 4 -1 Statens kartverk I kommentardelen som gjelder landmålingsfag bør GPS strykes slik at forskriften er nøytral i forholdet mellom GPS, GLONAS og Gallileo.

16	4	-1	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	Slik vi ser det er kravene til ansvarlig landmåler like strenge som kravene til den samlede kompetansen i foretaket. Dette kan ikke være nødvendig. Hva er hensikten med å stille krav til den samlede kompetansen i foretaket dersom den autoriserte landmåler alene må oppfylle tilsvarende krav?
16	4	-1	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	Kravene til utdanning er satt alt for høyt og det kan se ut til at spesielle skolesystemer er tilgodesett. Kravene bør senkes betraktelig og utformes slik at langt flere utdanningsinstitusjoner kan tilby en egnet utdanning.
16	4	-1	Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) - Seksjon for geomatikk	<p>Til § 16-4 Krav til utdanning og praksis for ansvarlig landmåler</p> <p>Som relevant fagkrets kan regnes:</p> <p>Landmålingsfag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 10 studiepoeng grunnleggende landmåling, referansesystem, transformasjoner. - 10 studiepoeng feillære, utjammingslære, pålitelighet og kvalitetskontroll. - 10 studiepoeng eiendomslandmåling (hvordan måle og hvordan dokumentere) - 5 studiepoeng grunnleggende fotogrammetri og geomatikkrelatert bildebruk. - 15 studiepoeng GIS/GIT og kartografi. <p>Et studium kan i tillegg omfatte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 studiepoeng etikk. - 35 studiepoeng realfag og informatikk, som nødvendig grunnlag for landmålingsfagene. <p>For å få nødvendig faglig tyngde for å fylle de krav som stilles til ansvarlig landmåler, bør det anbefales fordypning på masternivå i minst ett av de angitte fagfeltene (juridiske emner, matrikkelfag eller landmålingsfag).</p> <p>Det er misvisende å angi at total kompetanse som angitt over kan oppnås gjennom et 3-årig bachelorprogram, for selv om summen av de angitte fagene er 180, er det ikke praktisk gjennomførbart å sette opp og gjennomføre et slikt studieløp på 3 år.</p> <p>Det er i verken lov eller forslag til forskrift stilt noe som helst krav til utførende landmåler. Selv om det tilligger ansvarlig landmåler å bruke 'landmålere' med nødvendig kompetanse, er det viktig å gi signal om at også utførende landmåler bør være kvalifisert personell. Dette kan gjøres ved å ta inn et ledd som f.eks:</p> <p>Utførende landmåler skal dokumentere relevant utdanning og arbeidspraksis innen landmåling.</p>

§ 16-4, 1. ledd

16	4	1	Kunnskapsdepartementet	<p>Under (1) heter det at utdannelsen skal minst omfatte 40 studiepoeng juridiske emner, 50 studiepoeng matrikkelfag og 50 studiepoeng landmålingsfag. I merknadene til § 16-4 er det nærmere spesifisert hva utdanningen kan inneholde.</p> <p>Etter punkt 3 i § 3-3 i lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 skal styret ved utdanningsinstitusjonen fastsette studieplan for det faglige innholdet i studiene, herunder bestemmelser om obligatoriske kurs, praksis og lignende og om vurderingsformer.</p>
----	---	---	------------------------	--

Etter § 3-2, punkt 2 i loven kan departementet fastsette nasjonale rammeplaner for enkelte utdanninger.

Det følger av dette at universiteter og høyskoler selv fastsetter det faglige innholdet i utdanningstilbudene. Kunnskapsdepartementet kan gi overordnede føringer i en rammeplan for enkelte utdanninger. Det er fastsatt rammeplan for enkelte helse- og sosialfagutdanninger, lærerutdanninger og ingeniørutdanning som tilbys ved et større antall institusjoner. Det finnes ikke rammeplan for studietilbud ved universitetene. Det legges imidlertid til grunn at institusjonene utarbeider og fastsetter sine studieplaner i dialog med arbeidslivet det utdanner kandidater til.

MD har i § 16-3 listet opp krav som skal stilles til ansatte som skal arbeide som landmålere. Kvalitetsreformen i høyere utdanning legger til grunn mindre bruk av rammeplaner som et styringsinstrument mot at en i stedet i større grad definerer hvilke krav som arbeidslivet har til kandidatene, slik det blir gjort i § 16-3.

KD må derimot be om at 2. setning i 1. avsnitt under § 16-4 tas ut da denne vil være i strid med faglige fullmakter til institusjonene og som er nedfelt i lov om universiteter og høyskoler. Tilsvarende bør den nærmere beskrivelsen av utdanningstilbudet i merknadene til § 16-4 utgå.

Vi antar at MD på annen måte kan uttrykke hva utdanningstilbudet bør inneholde og forutsetter at utdanningsinstitusjonene tillegger dette stor vekt i utviklingen av tilbudet.

16	4	1	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	For omfattende og detaljert i forhold til behov. Bør kraftig omarbeides/reduseres.
----	---	---	---	--

§ 16-5 Søknad om godkjenning som landmålerforetak

16	5	1	Suldal kommune (Hjelmeland og Sauda lik uttalelse)	"digital form" bør ut. Er dekket av (2)
----	---	---	--	---

§ 16-6 Godkjenningens varighet. Fornyelse

16	6	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Tilsynet, jf over, må være en aktør her.
----	---	----	--	--

§ 16-6, 1. ledd

16	6	1	Bergen kommune	Vi foreslår at ordet "kan" i andre line blir endret til "skal".
----	---	---	----------------	---

16	6	1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	I første ledd tilrår vi at ordet "kan" i andre line blir endret til "skal".
----	---	---	---	---

16	6	1	Justis- og	Forskriftsenheten er usikker på hvilken selvstendig betydning § 16-6
----	---	---	------------	--

politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen første ledd annet punktum vil ha i forhold til første punktum. Dersom Statens kartverk er ment å skulle ha kompetanse til å nekte fornyet godkjenning også i de tilfeller der et foretak dokumenterer at det fortsatt tilfredsstillende vilkårene for godkjenning, bør dette fremgå klart av forskriften. Slik første ledd lyder nå, er det uklart hvilken kompetanse Statens kartverk har.

16 6 1 Tranøy kommune - Planseksjonen Godkjenning av foretaket hvert 3. år må være over mål. Da bør kommunens administrasjon og godkjennes hvert 3. år eller legges direkte under fylkesmannens administrasjon.

§ 16-7 Opplysningsplikt ved endringer av betydning for godkjenningen

16 7 -1 Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold Tilsynet, jf over, må være en aktør her.

§ 16-8 Tilbaketrekking av godkjenning

16 8 -1 Statens vegvesen, Vegdirektoratet Både lovens § 38 og forskriftens § 16-8 forutsetter at reaksjoner i form av advarsler eller tilbaketrekking av godkjenning kan gis til et landmålerforetak. Så langt vi kan se er det imidlertid ikke gitt noen regler for hvordan Statens kartverk skal få informasjon om forhold som kan resultere i reaksjoner. Vi mener det bør hjemles i forskriften et system for klager eller tilbakemeldinger til Kartverket for forhold ved landmålerforetak som ikke tilfredsstillende lovens og forskriftens krav.

§ 16-9 Register over godkjente landmålerforetak

§ 16-9, 2. ledd

16 9 2 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad Siste ord.....ansvarlig(e) landmåler(e) For å dekke flere kontorsteder.

§ 16-9, 3. ledd

16 9 3 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad Er dette kun ment for de kommunene som har fått sentral godkjenning som landmålerforetak, eller er det hvordan alle kommunene er organisert. Dette bør presiseres i kommentarene.

§ 16-10 Gebyr for godkjenning som landmålerforetak

16 10 -1 Bergen kommune Vi foreslår at kommentaren, på tilsvarende måte som i kommentaren til § 14-1, presiserer at gebyrene i sum ikke gir høyere inntekt enn at den dekker kostnadene med tjenesten (selvkost).

Dette kan bidra til bedre å få et tilfredsstillende tjenestetilbud i distriktene.

16	10	-1	Bærum kommune - Geodata	I likhet med matrikulering framgår det heller ikke her hvordan gebyrnivået er framkommet, og hvordan det forholder seg til en selvkostberegning. I motsetning til kommunenes gebyrnivå for matrikulering ser det imidlertid ut til at staten har tatt svært godt i når det gjelder sine egne inntekter knyttet til godkjenningssystemet. Hva som ligger til grunn for dette gebyrnivået bør også dokumenteres.
16	10	-1	GeoForum	Gebyrene bør harmoniseres med godkjenningsordningen etter plan- og bygningsloven.
16	10	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Dette virker meget høyt i forhold til andre kommunale gebyrer og bør harmoniseres med tilsvarende gebyrer etter PBl. Se også gebyr for matrikulering, dette er altfor lavt. Dette vil være en ekstrakostnad for rekvirent ved bruk av landmålerforetak.
16	10	-1	Hole kommune - Areal- og byggesak	Gebyrene bør harmoniseres med godkjenningsordningen etter plan- og bygningsloven. Gebyr for å være godkjent landmålerforetak er foreslått til 15 ganger rettsgebyret (15 x860,-) pr år. Til sammenligning er gebyret for søknad om sentral godkjenning foretak for ansvarsrett etter plan- og bygningsloven kr 1.400,- med årlig gebyr på kr 900,-. Gebyret er heller ikke i samsvar med matrikkolgebyret som foreslås til tre ganger rettsgebyr.
16	10	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Vi forutsetter at slikt gebyr skal fastsettes ut fra de reelle kostnadene.
16	10	-1	Narvik -, Ballangen - , og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse	Det foreslåtte gebyret samsvarer dårlig med sammenlignbare gebyrer, f.eks.: Med hjemmel i forskrift av 22. januar 1997 nr. 35 om godkjenning av foretak for ansvarsrett § 29, jfr. plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr 77 § 98a, fastsettes følgende gebyrer for sentral godkjenning av foretak: Årsgebyr for å inneha sentral godkjenning 1.100,- Gebyr for behandling av søknad om sentral godkjenning 0,- Gebyr for fornyelse og endring av godkjenning 0,-

16	10	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	12 900 kr i årlig gebyr er dårlig skjønn! Ikke uttrykk for de reelle kostnadene, virker ikke fremmende på lovens hovedløsning og er langt fra i samsvar med de normer for kostnadsdekning kommunene blir tilbudt for sine oppgaver etter lov og forskrift. Her bør man satse på tilsvarende gebyr for sentral godkjenning etter pbl som for tiden har et årsgebyr på kr. 1100.
16	10	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Dep. mener at gebyret skal dekke kostnadene knyttet til godkjenningsordningen. Det virker urimelig at det da skal koste kr. 12900,- årlig å være godkjent som landmålerforetak! Gebyrforslaget kan være til hinder for i det hele tatt å la seg registrere. Oslo kommune synes også det årlige gebyret for ansvarlig landmåler er unødvendig høyt og vil påpeke at det er vist lite måtehold i gebyrfastsattelsen her i motsetning til de gebyr som er fastsatt for kommunen.
16	10	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	12 900 kr i årlig gebyr til Statens Kartverk for å være godkjent landmålerforetak (hva enten det er et kommunalt eller privat foretak) synes lite gjennomtenkt fra MD sin side da tilsvarende gebyr for sentral godkjenning etter Bbl er på 1 100kr.
16	10	-1	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	Vi regner med at dette gebyret er ment å dekke Kartverkets omkostninger med godkjenningsordningen. Gebyret synes i så måte å være høyt og vil være en merkbar belastning for små foretak. Til sammenlikning er årsgebyret for foretak med ansvarsrett etter plan- og bygningsloven i dag kr 1100.
16	10	-1	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	Gebyrene syntes høye sammenlignet med godkjenningsordninger innenfor PBL's virkeområde.
16	10	-1	Åseral kommune - Avd. for drift og utvikling	Urimeleg høyt gebyr for godkjenningsordninga, sett i høve til den godkjenningsordninga som BE har i dag (Årsgebyr på kr. 1100,-) og i høve til det kommunen kan ta inn i gebyr for matrikkelforing der selvkostprinsippet er lagt til grunn.

Kapittel 17. Oppmålingsforretninger med hjemmel i matrikkeloven § 38 femte ledd

17	-1	-1	Advokatforeningen	Den Norske Advokatforening har ingen konkrete bemerkninger til forslaget om forskrift. Årsaken til dette standpunkt er at forskriften er en detaljert regelstyring av de bestemmelser som ellers er vedtatt i matrikkeloven, og som ikke foranlediger kommentarer så langt angår form og innhold. Den prinsipielle føring for forskriften ligger i lovens bestemmelser, og innvendinger, kommentarer eller justeringer av prinsipiell art bør
----	----	----	-------------------	---

henføres til loven og ikke forskriftsregimet.

Det er en reservasjon til dette, og som Advokatforeningen under noen tvil mener bør komme frem under høringen. Dette gjelder følgende:

1. I departementets høringsnotat, kapittel 2 på side 3, er det nærmere redegjort for hvorledes kommunene skal organisere lovens tjenstedel, og lister opp alternativene. Ett av alternativene er at kommunen kan fatte vedtak om kommunal enerett - en ordning som gjennomgående følger dagens løsning, hvor kommuner har rett og plikt til å utføre all eiendomsoppmåling.

Etter lov og forskrift kan kommunen følgelig betinge seg en monopolstilling til et gjøremål som ellers skal utføres ved at kommunen på lik linje med private foretak søker om godkjenning som landmålerforetak, alternativt at kommunen overhodet ikke ønsker å befatte seg med oppmåling og avviker det kommunale tilbudet.

2. Spørsmålet er om kommunen i forhold til EØS-reglene kan betinge seg en slik monopolstilling.

Så vidt Advokatforeningen kan se er forholdet til EØS-avtalens regler om etableringsrett berørt i forarbeidene til matrikkelloven, og det legges til grunn at reglene om etableringsrett ikke er til hinder for at det opprettes kommunalt monopol, jfr NOU 1999:1, side 241, jfr Ot.prp. nr 70 side 172.

Uttalelsene i lovforarbeidene er fulgt opp med bestemmelsen i matrikkelloven § 38, 5. ledd.

Begrunnelsen i lovforarbeidene er at kommunens monopol må betraktes som et rammevilkår som landmålere i kommunen må rette seg etter og ikke et "etableringsforbud".

3. Som nevnt innledningsvis er høringsnotatets bemerkninger om kommunal enerett i kapittel 2.3 en refleks av lovens bestemmelser, men det er trolig likevel grunn til å peke på EF-domstolens avgjørelse om den finske lovregelen som forbeholdt offentlige organer adgangen til å sette opp og drive gevinstautomater. Den finske loven ble ansett for å være en hindring for den frie utveksling av tjenesteytelser idet den direkte eller indirekte avskar ervervsdrivende fra andre medlemsstater i selv å oppstille apparater til bruk for offentligheten og med vederlag som formål (sak C-127/97).

Slik Advokatforeningen ser det, er det ikke særlig forskjell på et kommunalt monopol for å utføre oppmålingsforretninger og et monopol for å drive gevinstautomater. Begge monopolene er til hinder for at andre EØS-stater, eller stater som er bundet opp av EØS-avtalen, kan tilby tilsvarende ytelser som det offentlige.

Med utgangspunkt i den nevnte dom er det således grunn til å stille spørsmålstegn ved lovens - og følgelig forskriftens - lovlighet i forhold til EØS-reglene om fri bevegelse for tjenesteytelser.

4. Advokatforeningen er innforstått med at EØS-avtalen ikke er til hinder for at det offentlige kan innføre restriksjoner som er begrunnet i allmenne ikke-økonomiske forhold. Advokatforeningen har noe vanskelig for å se at et slikt hensyn kan ligge bak et kommunalt monopol til å utføre landmåler tjenester.

Når Advokatforeningen fremholder ovenstående er det fordi lovligheten i forhold til EØS-avtalen er like påtrengende enten den relateres til loven eller til forskriftene.

17	-1	-1	Fagadministrasjonene i Hedemarkenkommunene	Det må legges til rette for at interkommunale selskap eller kommuner som inngår samarbeid om så vel myndighetsoppgaven som tjenstedelen må kunne utføre arbeidet på tvers av kommunegrensene. Det går ikke klart fram av forslaget til forskrifter hvordan det er tenkt at dette skal fungere i praksis.
17	-1	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Kommunene stilles rimelig fritt til å velge monopolvarianten. I forskriften må det legges inn føringer om at monopolvarianten innebærer en forpliktelse overfor innbyggere og næringsliv, og at det må kunne settes i verk sanksjoner ved avvik på linje med de som kan settes i verk overfor landmålerfirmaer som gjør en dårlig jobb.
17	-1	-1	Ringsaker kommune	Det må legges til rette for at interkommunale selskap eller kommuner som inngår samarbeid om så vel myndighetsoppgaven som tjenstedelen må kunne utføre arbeidet på tvers av kommunegrensene. Det går ikke klart fram av forslaget til forskrifter hvordan det er tenkt at dette skal fungere i praksis.
17	-1	-1	Røyrvik kommune - Plan-, drifts og næringsavdelingen	Det er beklagelig med den nye forskriften, slik den er fremmet i dag at naboljpsmodellen ikke kan bestå slik forslaget foreligger i dag. Det kan føre til økte kostnader for Røyrvik kommune, hvis vii fremtiden blir nødt til å benytte oss av andre landmåler foretak.
17	-1	-1	Samarbeidskommunene i Sør-Hedmark	For oss i mindre kommuner er det ofte at landmåler og matrikkelfører er en og samme person. Vi har så langt fått forklart at der hvor kommunen går inn i lovens overgangsordning kan landmåler og matrikkelfører være en og samme person. Derimot innfører kommunen enerett kan ikke den som har utført oppmålingsforretningen også være matrikkelfører. Vi i SHH ønsker at dette blir presisert sett i forhold til lovens kapittel 5 § 22.

§ 17-1 Særskilte bestemmelser om oppmålingsforretninger som kommunen utfører under kommunalt eneansvar

17	1	-1	Alta kommune	Forskriften bør få inn klare bestemmelser om hvordan kommuner med enerett skal forholde seg dersom kompetansen som ansvarlig landmåler blir borte for en tid. I kommentarene til § 17-1 (kommentarens 5. ledd) framgår at det er et unntak fra matrikkellovens § 22 sjuende ledd, om organisatorisk skille mellom landmåler og matrikkelføring. Dette unntaket er viktig for kommunene og må framgå klart i selve forskriften. Det har framkommet usikkerhet rundt dette, og kan være avgjørende for kommunens valg av organisering for landmålervikrsomheten.
17	1	-1	Asker kommune - Kart- og	Kommentar: Intensjonen med endringsforslagene er at det kan legges opp til at

		oppmålingsavdeling en	kommuner som ønsker å samarbeide om interkommunalt oppmålingsavdeling(kontor) kan gjøre dette. Begrunnelsen er da at kommunene ikke vil miste sin kartfaglige kompetanse, beholde lokalkunnskapen og ikke minst kunne etablere et arkiv for alle målearbeidene.
17	1	-1	Bærum kommune - Geodata
			Kommuner som i fellesskap ønsker å etablere en interkommunal landmåler-tjeneste med eneansvar innenfor kommunene som omfattes av gruppen, bør få anledning til dette. Lovens § 38 angir ikke noe forbud mot dette, så dette bør komme positivt til uttrykk i forskriften.
17	1	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen
			I første ledd er sett frist for fullføring av forretning, jf. våre merknader til kap. 16 om dette. Etter vårt syn er det sette fristene for stivbeinte. Det er ikke berre snødekke som medfører at ei sak ikke kan bli ferdig innan ein frist på 2-3 mnd. Det er ei lang rad andre årsaker, tilhøve som den utførande instansen ikkje har herredøme over og som medfører at oppdragstakar ikkje kan halda frist sett i utkast til forskrift. Regelen må dekke slike tilhøve og. Vi meiner elles at nemnde pliktfrist bør settast til 3 månader og kan vanskeleg sjå at oppdragsgjevar skulle lida ulempe ved dette. (I hastesaker er "sikringsventilen" å finna i § 10 femte ledd.) Tidsfrist i tredje ledd må vera den same som i § 4-4 (likt for alle utførande instansar).
			Med bakgrunn i ovannemnde tillet vi oss å koma med følgjande framlegg til § 17-1: (endringene markert med kursiv) (1) Kommuner som med hjemmel i matrikkelloven § 38 femte ledd har vedtatt at bare kommunen kan ta på seg oppgaver som landmålerforetak i vedkommende kommune, skal gjennomføre alle oppdrag uten unødig forsinkelse. Når avtale om oppmålingsforretning er underskrevet, skal kommunen fullføre forretninga innen 90 dager når ikke annet er avtalt. Ved snødekt mark og andre forhold som kommunen ikke har herredømme over, utvides fristen tilsvarende varigheten av disse forhold. (2) Kommunen kan bare påta seg oppdrag som skal matrikkelføres i kommunen. Ved felles forskrift i flere kommuner kan arbeidene og matrikkelføringen organiseres interkommunalt slik det er mest hensiktsmessig for kommunene. (3) Når særlige grunner foreligger, kan kommunen, etter søknad fra oppdragsgiver, føre ny matrikkelenhet inn i matrikkelen uten at oppmålingsforretninga er avsluttet. Dokumentasjonen skal være i samsvar med forskriften § 4-4, likeså frist for å fullføre forretninga. (4) Gebyr for oppdraget betales etterskuddsvis etter reglene og satsene som gjaldt da avtalen om oppdraget ble inngått. Dersom oppdraget blir avbrutt eller ikke blir matrikkelført, eller det hefter vesentlige mangler ved oppdraget, skal kommunen fastsette et redusert gebyr eller helt frafalle gebyret. Gebyrene skal i sum ikke overstige kommunens kostnader med tjenesten (selvkost). (5) Kommunal landmåler kan ikke representere kommunen som part i oppmålingsforretninger. (6) Kommunen kan utføre oppdraget med egne ansatte, eller la landmålerforetak godkjent etter matrikkelloven § 38 første ledd utføre oppdraget på kommunens vegne.
17	1	-1	Fylkesmannen i Hedmark
			Fylkesmannen har merket seg at det i merknadene til § 17-1 er gitt uttrykk for at bl.a. fylkesmannen bør være blant høringsinstansene ved

utarbeidingen av kommunal forskrift. Ut fra vår erfaring bør det i et eventuelt veiledningsmateriale vises til forvaltningslovens regler om forskrifter i kap. VII. Kommunene er i liten grad kjent med formkravene for utarbeiding av forskrift, bl.a. kunngjøringsplikten, jf. forvaltningsloven §§ 38 og 39.

- 17 1 -1 GeoForum Det bør være mulig å kombinere ordningen med kommunalt eneansvar med interkommunalt samarbeid. I følge sjettede ledd synes det ikke som om dette mulig.
- Hvilke krav kan stilles til tjenstedelen hvis kommunen vedtar monopol? Dette bør beskrives bedre.
- 17 1 -1 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad Til kommentar siste ledd: Dette må kun beskrive prinsippene for utregning av gebyret. Vanskelig å gi et tilbud før oppdraget er gjennomført uten et tilnærmet gjennomsnittsgebyr. Dette vil gi dårlig forutsigbarhet for kundene, mens de private kan være mer forutsigbare.
- 17 1 -1 Jernbaneverket Jernbaneverket mener kommunens egne ansatte som skal utføre oppmålingsforretninger burde gjennomgå samme prøve som det som kreves av godkjente landmålerforetak (overgangsbestemmelsen), jf forskriftens § 20-2, tredje ledd.
- 17 1 -1 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl. Bestemmelsen må ikke hindre interkommunalt samarbeid mellom kommuner som har vedtatt en enerett. Pkt. (5) i bestemmelsen er bra. Forskrift til matrikkelloven bør legge tilrette for fortsatt interkommunalt samarbeid, slik Delingsloven har gjort det, og slik Ot.prp. nr 70 (2004-2005) har formulert det under § 38 femte ledd, som gjelder kommunal enerett: "Kommunen kan organisere tenesta med egne tilsette, eller få tenesta utført av andre på sine vegne, under dette som interkommunalt samarbeid."
- Departementet synes å ha neglisjert dette under § 17-1, der det står:
(2) Kommunen kan bare påta seg oppdrag som skal matrikkelføres i kommunen
(6) Kommunen kan utføre oppdraget med egne ansatte, eller la landmålerforetak godkjent etter matrikkelloven § 38 første ledd utføre oppdraget på kommunens vegne
Kommuner som velger eneansvar - og ønsker tjenesten eksklusivt utført av en vertskommune, blir med dette avskåret fra det, med mindre vertskommunen lar seg autorisere som landmålerforetak
- Vi mener derfor at (2) bør strykes, og at (6) eksempelvis kan formuleres slik:
(6) Kommunen kan utføre oppdraget med egne ansatte, la landmålerforetak godkjent etter matrikkelloven §38 første ledd utføre oppdraget, eller la en annen kommune med vedtatt forskrift om eneansvar utføre oppdraget, for eksempel som en vertskommunetjeneste.

- 17 1 -1 Kommunal- og regionaldepartement et
- Vi merker oss at kommuner som gjør vedtak om kommunal enerett, ikke trenger godkjenning etter lovens § 38. Kravene i forskriftsutkastets §§ 16-2 til 16-4 vil ikke gjelde i disse tilfellene, men det er i forarbeidene "ein føresetnad at kommunen er i stand til å gi eit like godt eller betre tilbod til alle som har behov for oppmålingsforretningar i kommunen, som etter den ordinære ordninga med fritt landmålarval og krav om godkjenning etter første til fjerde ledd." Etter vår vurdering går Miljøverndepartementet lenger enn dette i merknadene til utkastets § 17-1 hvor det heter at kommunen må ha "tilsvarende faglig kompetanse som ellers legges til grunn for godkjenning av foretak." Vi ber om at omtalen her bringes i tråd med forutsetningen i Ot.prp. nr. 71 (2004-2005). Vi ber om å bli kontaktet hvis Miljøverndepartementet ikke kan ta dette til følge.
- Kommunal- og regionaldepartementet er i utgangspunktet skeptisk til at det fastsettes kompetansekrav som vil gjelde kommunal virksomhet. Dette bygger på en forståelse av at når kommunesektoren er tillagt ansvaret for å løse en oppgave, vil kommunene også være ansvarlig for å ansette nødvendig og tilstrekkelig personell med relevant kompetanse. Kommuner som vil drive landmåling i konkurranse med private, må, i likhet med private, søke godkjenning hos Statens kartverk. I tilknytning til en slik generell godkjenningsordning kan vi akseptere at det stilles kompetansekrav.
- 17 1 -1 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)
- Det må være departementets ansvar at lovens alternativ med kommunal enerett lar seg forsvare ut fra EU-lovgivning og konkurransereglene. Kommunen forventer at Departementet her kan stille til disposisjon juridisk holdbare vedtaksformuleringer til formålet. Kritiske røster har hevdet at det kun er "til markedet kan dekke behovet" et enerettsvedtak vil være gyldig - i så fall gir ikke loven uttrykk for et reelt alternativ og kommuner som velger dette alternativet holdes for narr. Et enerettsvedtak har en pris knytta til utstyr og personell som det ikke bør sås usikkerhet rundt.
- 17 1 -1 Norges Skogeierforbund
- Matrikkelloven gir kommunene adgang til å treffe vedtak om at kommunen skal ha enerett til å utføre oppgaver som landmålerforetak etter loven. Vi frykter at dette i mange tilfelle vil kunne gi et et dårligere tilbud enn med et fritt landmålervalg. Det er derfor vesentlig at kravene til kommunene er klart definert, og at manglende evne til å levere tjenesten innenfor kravene får konsekvenser for fakturerte kostnader.
- Departementet uttaler i en kommentar til forskriftens §17-1 om kommunal enerett til tjenesten: "Det er en forutsetning at kommunen er i stand til å gi et like godt eller bedre tilbud til alle som har behov for oppmålingsforretninger i kommunen, som etter den ordinære ordningen med fritt landmålervalg og bruk av godkjente landmålerforetak." Vi mener det bør få konsekvenser for kommunens enerett til å ta på seg oppgaver som landmålerforetak dersom kommunen ikke innfrir kravene som er satt til kompetanse, kvalitet og tidsfrister, jfr § 16. Vi mener forskriften bør åpne for at kommunen kan miste sin enerett til å drive landmåler tjenester dersom det over tid viser seg at kommunen ikke er i stand til å innfri de nevnte kravene, også innenfor overgangsperioden på fem år.
- 17 1 -1 Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal,
- Det må være departementets ansvar at lovens alternativ med "kommunal enerett" lar seg forsvare ut fra EU-lovgivning og

N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang konkurranseregler. Kommunene forventer at Departementet her kan stille til disposisjon juridisk holdbare formuleringer. En artikkel i Kart og Plan hevder at det kun er "til markedet kan dekke behovet" et enerettsvedtak vil være gyldig - i så fall gir ikke loven uttrykk for et reelt alternativ og kommuner som velger dette alternativet gjør dette på sviktende grunnlag. Et enerettsvedtak har en pris knyttet til utstyr og personell som det ikke bør sås usikkerhet rundt, i tillegg til å være uttrykk for en foretrukket måte vedkommende kommune eventuelt velger å betjene sine innbyggere på.

Matrikkelforskriften må heller ikke være til hinder for interkommunalt samarbeid, både om myndighetsoppgaver, eventuelle enerettsvedtak for måleoppgaver eller eventuelle foretak etter IKS-modell. Alle kommunene i Valdres har kun en person hver tilknyttet måletekniske oppgaver etter Delingsloven og samarbeid kan bli nødvendig for å oppfylle lovens intensjon.

- 17 1 -1 Skien kommune - Byutviklingsavdelingen Likestille private og kommunale aktører Matrikkelforskriften § 4-4 gir landmålerforetaket anledning til å søke om at en ny matrikkelenhet blir opprettet før oppmålingsforretninga er fullført. Andre ledd begrenser utsettelsen av fullføringen av forretninga til maksimalt 2 år. Bestemmelsen er begrunnet med at det kan være forhold på en eiendom som gjør at det ikke er hensiktsmessig å fullføre forretningen. De kommuner som vedtar kommunal enerett etter matrikkellovens § 38 femte ledd har etter matrikkelforskriftens § 17-1 tredje ledd ytterligere begrensninger i forhold til å utsette oppmålingsforretninga. Blant annet må grensene måles, koordinatbestemmes og merkes foreløpig før den nye matrikkelenheten kan føres inn i matrikkelen. Kommunen må fullføre oppmålingsforretningen senest ett år etter at ny matrikkelenhet er ført inn i matrikkelen. Skien kommune bemerker at det ikke foreligger saklig begrunnelse for denne forskjellen og ber om at matrikkelforskriftens § 17-1 tredje ledd harmoneres mot bestemmelsene i matrikkelforskriftens § 4-4.
- 17 1 -1 Statens kartverk Vi opplever en del spørsmål rundt hvilke eventuelle begrensninger det er for samarbeid mellom kommuner som har vedtatt eneansvar. Det bør derfor muligens presiseres i kommentarene til bestemmelsen at matrikkelloven ikke setter noen begrensninger i forhold til de muligheter som følger av lov om interkommunalt samarbeide og kommuneloven. Eventuelt bør andre samarbeidsmodeller nevnes særskilt.
- 17 1 -1 Statens vegvesen, Vegdirektoratet Vi her om at det gjøres klart at forskriften ikke er til hinder for å fortsette dagens praksis om at Statens vegvesen etter avtale med kommunen kan måle egne saker.
- 17 1 -1 Storkommunegruppa (SKG) Forskrift til Matrikkelloven bør legge tilrette for fortsatt interkommunalt samarbeid, slik Delingsloven har gjort det, og slik Ot.prp. nr 70 (2004-2005) har formulert det under § 38 femte ledd, som gjelder kommunal enerett: "Kommunen kan organisere tenesta med egne tilsette, eller få tenesta utført av andre på sine vegne, under dette

som interkommunalt samarbeid."

Departementet synes å ha neglisjert dette under § 17-1, der det står:
(2) Kommunen kan bare påta seg oppdrag som skal matrikkelføres i kommunen

(6) Kommunen kan utføre oppdraget med egne ansatte, eller la landmålerforetak godkjent etter matrikkelloven § 38 første ledd utføre oppdraget på kommunens vegne

Kommuner som velger eneansvar - og ønsker tjenesten eksklusivt utført av en vertskommune, blir med dette avskåret fra det, med mindre vertskommunen lar seg autorisere som landmålerforetak

Vi mener derfor at (2) bør strykes, og at (6) eksempelvis kan formuleres slik:

(6) Kommunen kan utføre oppdraget med egne ansatte, la landmålerforetak godkjent etter matrikkelloven §38 første ledd utføre oppdraget, eller la en annen kommune med vedtatt forskrift om eneansvar utføre oppdraget, for eksempel som en vertskommunetjeneste.

17	1	-1	Suldal kommune (Hjelmeland og Sauda lik uttalelse)	Kommentarane om gebyr bør strykast. Under "kommunalt eneansvar" bør kommunen stå friare i val av prinsipp for gebyra, Det bør td vera tillatt å ta lågare gebyr enn dei reelle kostnadane, eller å ha ein viss distriktsutjamning i kommunar med store reiseavstandar.
17	1	-1	Trondheim kommune	Ved kommunalt eneansvar for oppmålingsforretninger har kommunen plikt til å påta seg alle oppdrag om oppmåling i kommunen. Dersom man ikke vedtar et slikt eneansvar, er spørsmålet også om private aktører har tilsvarende plikt, eller om man kan risikere at ingen er villige til å påta seg å utføre en oppmålingsforretning.
17	1	-1	Åseral kommune - Avd. for drift og utvikling	Meiner at det bør stilles krav til kommunen bør på lik linje med andre landmålarforetak, for å drive med oppmålingsforretningar etter ny lov, for å drive oppmålingsforretningar etter ny lov, dersom kommune skulle vedta oppmålingsmonopol.

§ 17-1, 1. ledd

17	1	1	Alta kommune	Her bør også finnes bestemmelser om hva som bør skje når kommuner med eneretten ikke overholder 60 dagers fristen for oppmålingsforretning. Forskriften bør gi føringer og prosedyre for dette.
17	1	1	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdeling en	Tillegg til punkt (1) Kommuner som har vedtatt kommunalt eneansvar, kan samarbeide om et interkommunalt oppmålingsavdeling(kontor) som etter fullmakt fra de respektive kommuner kan utføre oppdrag i disse kommune.

Se også punkt (2) under.

17	1	1	Bergen kommune	Første ledd setter frist for fullføring av forretning, jfr. vår merknad til kap. 16 om dette. De foreslåtte fristene er for stivbente. Foruten vinterlige forhold, er det en lang rekke andre årsaker, forhold som utførende instans ikke har herredømme over og som medfører at oppdragstaker ikke kan holde foreslåtte frist. Fristen bør kunne settes til 3 måneder uten at oppdragsgiver skulle få merkbar ulempe ved dette. (I hastesaker har vi "sikringsventilen" i lovens § 10 femte ledd.)
17	1	1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	) Dager i forskriften bør betegnes som arbeidsdager og ikke kalenderdager, med blant annet hensyn til bevegelige helligdager. 60 arbeidsdager er OK!
17	1	1	Kommunal- og regionaldepartement et	Vi viser til at det i utkastets § 17-1 er satt tidsfrister for kommunenes levering av oppmålingstjenester i tilfeller hvor det er gjort vedtak om kommunal enerett. Vi kan ikke se at det oppstilt tilsvarende frister for levering av tjenester fra private landmålere. Kommunal- og regionaldepartementet kan ikke se at det er nødvendig å oppstille slike tidsfrister for den kommunale tjenesteproduksjonen og ber om at det foretas en ny vurdering av behovet for å gi regler for dette. Vi ber om å bli kontaktet hvis Miljøverndepartementet opprettholder forslaget om tidsfrister for den kommunale tjenesteproduksjonen.
17	1	1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Monopolkommuner må gjennom sitt vedtak indirekte garantere at de har en kapasitet som er i stand til å dekke en normalproduksjon av saker med egne ansatte.
17	1	1	Narvik -, Ballangen -, og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse	Snødekt mark - bør endres til Snødekt/frossen mark, da det ofte er telen som stopper delingsarbeidet.
17	1	1	Nordalskommunene - Sel, Vågå, Lom, Sjøk, Dovre og Lesja	Særskilte bestemmelser om oppmålingsforretninger under kommunalt eneansvar. Her er det krav om å fullføre forretningen innen 60 dager eller inntil summen av barmarksperiodene til sammen utgjør 60 dager. Nåværende frist for midlertidige forretninger er 3 år. En må være klar over at i store deler av landet vårt er over halvparten av året snødekt og det er en kort og hektisk målesesong. For at folk skal få ordnet sine papirer med skjøte og hjemmelsoverganger kan pr.idag kommunen utstede midl.forretning nesten på dagen. Selve oppmålingsarbeidet kan da utsettes til det er barmark og det fungerer

også slik at en samler opp måleoppdrag i deler av kommunen og slik sett kan jobbe mer rasjonelt.
 Frist for fullføring av en oppmålingsforretning må minst være ett år og i spesielle tilfelle må det kunne søkes om lengre frist.

17	1	1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	60 dager barmark er greit - om det og innbefatter "fritt for tele". Forsinkelser som skyldes utenforliggende etater (stat, fylkekommunen o.a.) må gi automatisk fristforlengelse.
17	1	1	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog- Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal,	60 dager er for kort tid om vinteren, og man vet ikke når snøen kommer. Dessuten kan det være meldt snø i mange dager før den kommer (hvis den kommer). Dette fører til vanskelig planlegging.
17	1	1	Sandefjord kommune - Geodata- og oppmålingsseksjon	Frist for gjennomføring av oppmålingsforretninger må settes likt både for private landmålerforetak, kommunale landmålerforetak og kommuner som utfører forretninger etter kommunalt eneansvar. Kommunen må ikke "straffes" for å velge eneansvar.
17	1	1	Statens vegvesen, Vegdirektorat	Kartverket bør få ansvar for at det til enhver tid foreligger en tilgjengelig og oppdatert liste over hvilke kommuner som har vedtatt kommunalt eneansvar.
17	1	1	Tranøy kommune - Planseksjonen	Fjerning av ordninga med midlertidig forretning kan bli ett problem for oss i en liten fattig kommune om kommunen skal styre med oppmåling selv. Det vil fortsatt være vanskelig å drive oppmåling på vinteren selv med GPS. Fristen for utførelse av forretninga er for kort.

§ 17-1, 2. ledd

17	1	2	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdeling en	Med dette punkt fratas kommunene mulighetene for å samarbeide med et interkommunalt oppmålingsavdeling(kontor) om å utføre oppmålingsforretninger. Det må endres slik at interkommunalt oppmålingsavdeling(kontor) må på vegne av flere kommuner med eneansvar kunne utføre dette arbeidet. Det må også kunne være slik at en kommune med eneansvar kan utføre oppmålingsforretninger for en annen kommune som også har eneansvar. Hver av kommunene vil fortsatt utføre matrikkuleringen. Forslag: Punkt (2) sløyfes.
17	1	2	Bergen kommune	Kommunen kan etter kommunelovens § 27 vedta å delegere arbeid etter matrikkelloven til interkommunalt organ. Det gjeld både myndighetsoppgavene og om kommuner i fellesskap vedtar felles forskrift til § 38 siste ledd om kommunal enerett. Forskriften må være slik utformet at den tilfredsstiller interkommunal organisering både av

myndighet og tenestedelen.

Det står ingen ting i departementets merknader til forskriftene om dette. Derfor er vi i tvil når det i § 17-1 , andre ledd står at "Kommunen kan bare påta seg oppdrag som skal matrikkelføres i kommunen." For å avklare denne tvilen, kan forskriftens andre ledd gis et tillegg om at ved felles forskrift i flere kommuner kan arbeidene og matrikkelføringen organiseres interkommunalt slik som det er mest hensiktsmessig for kommunene.

- 17 1 2 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen

Oppmålingsforretninger med hjemmel i matrikkeloven § 38 femte ledd

Arbeida etter matrikkelova kan kommunen med heimel i kommunelova § 27 vedta å delegere til interkommunalt organ. Det gjeld både styresmaktoppgåvene og om kommunar i fellesskap vedtek felles forskrift til § 38 siste ledd om kommunal einerett. Her kan det f.eks. tenkast den konstallasjonen at to kommunar samarbeider om oppgåvene, men berre den eine kommunen har det personalet som utfører arbeida for begge. Forskriftene må vera slik utforma at ho tilfredsstillar interkommunal organisering både av styresmakt og tenestedelen.

Det står ingen ting i MD sine merknader til forskriftene om dette. Derfor er vi i tvil når det i § 17-1 , andre ledd står Kommunen kan bare påta seg oppdrag som skal matrikkelføres i kommunen.

For å rydda denne tvilen av vegen, kan MD klargjera at med kommunen i andre ledd også er meint kommunar som har etablert interkommunalt samarbeid gjennom felles forskrift. Alternativt kan problemet løysast ved f.eks. følgjande tillegg til andre ledd i forskrifta:

Ved felles forskrift i flere kommuner kan arbeidene og matrikkelføringen organiseres interkommunalt slik det er mest hensiktsmessig for kommunene.

- 17 1 2 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad

Ved interkommunalt samarbeid bør vertskommune kunne matrikkelføre for klientkommunen.

Ved interkommunalt samarbeid, når begge kommuner har valgt eneansvar, bør det ikke være behov for godkjenning som landmålerforetak av vertskommunen.

- 17 1 2 IN-kommunene - Snåsa, Grong, Høylandet, Lierne og Namskogan

Slik forskriften er fremmet vil det ikke være mulig å bruke nabohjelpsmodellen med den kompetansen som finnes i dag (§ 17-1 pkt 2), og det vil føre til økte kostnader for de som har behov for oppmålingstjenester hvis det nærmeste godkjente landmålerforetak ligger 20 mil unna og det i tillegg er liten konkurranse.

- 17 1 2 Matrikelutvalget for Telemark og Vestfold

Bestemmelsen i (2) er uklar ved kommunesamarbeid.

- 17 1 2 Narvik -, Ballangen - Bestemmelsen må ikke hindre interkommunalt samarbeid mellom , og Tysfjord kommuner - Ot.prp.nr.70 (2004-2005) Eignedomsregistrering 36 Merknader til dei administrativ høringsuttalelse enkelte paragrafane i lovforslaget - står bl.a. følgende, sitat:" Kommunen kan organisere tenesta med egne tilsette, eller få tenesta utført av andre på sine vegne, under dette som interkommunalt samarbeid."

Interkommunal samarbeid er lovlig på de fleste områder, bortsett fra der særloven setter begrensninger. Et av områdene som egner seg best for interkommunalt samarbeid (IKS) er nettopp kart- og oppmåling. Hvorfor skal to kommuner (som har valgt enerett) kunne samarbeide om Matrikkelføring, godkjenning av delingssaker, byggesaker, plansaker m.m. , men ikke ha muligheten for IKS om oppmåling ?

Samkommuneløsningen prøves ut i Innherred samkommune. Hvordan skal forskiftene i tilfelle tolkes for disse (Levanger og Verdal). Og hva med andre samkommuneløsninger, vertskommuneløsninger eller IKS som er eller måtte bli etablert fra nå og til 5 år etter loven har trådt i kraft.

- 17 1 2 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) Verken formuleringen i 2 ledd om "matrikkelføring bare i egen kommune", eller de generelle innkjøpsreglene må bli brukt mot kommuner som velger kombinasjonen kommunalt eneansvar/interkommunalt samarbeid. Interkommunalt samarbeid er en foretrukket og anbefalt arbeidsform for kartbransjen - dette forplikter departement til å legge til rette for slike løsninger også etter matrikkelloven (både ved samarbeid om myndighetsoppgaver, enerettsvedtak for måleoppgaver og foretaksløsning etter IKS-modell.

- 17 1 2 Sandefjord kommune - Geodata- og oppmålingsseksjon Bestemmelsen kan hindre interkommunalt samarbeid ved at en kommune ikke kan ta på seg oppgaver i en annen kommune. Bestemmelsen i forskriftsutkastet bryter her med en viktig kommunal samarbeidsmodell som etter nåværende delingslov kan etableres.

§ 17-1, 3. ledd

- 17 1 3 Bergen kommune Tidsfrist i tredje ledd må vera den same som i § 4-4 (likt for alle utførande instansar).
- 17 1 3 Ringerike kommune - Miljø- og arealforvaltning Fristen for å fullføre forretninger må være det samme som for private foretak. (se vår kommentar til frister under § 4-4).
- 17 1 3 Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog- Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal, Utsatt forretning. 1 år er i mange tilfeller for kort tid når det gjelder endelig merking av felt som utbygges. Her bør grensen utvides til 2 år.

- 17 1 3 Trondheim kommune Trondheim kommune er usikker på hva kravet om at grensene skal være "foreløpig merket" (3. ledd) innebærer.

§ 17-1, 4. ledd

- 17 1 4 Fagadministrasjonene i region Nordhordaland og Gulen Høyrings svar til MD sitt høyringsutkast til forskrifter til matrikkellova. Tillegg til høyrings svar av 06.06.2006 frå fagadministrasjonane i region Nordhordland og Gulen
- Den 12.06.06 hadde SK Bergen invitert kommunane m.fl. til informasjonsmøte om den nye matrikkellova og utkastet til forskrifter. Under dette møtet kom det fram opplysningar som gjer at vi må koma med ei tilleggstilbakemelding kva gjeld MD sine merknader til § 17-1 4. ledd. Denne merknaden er ikkje i samsvar med gjeldande praksis og heller ikkje etter vår vurdering i samsvar med formuleringa i Ot.prp.
- Det er eit gjennomgripande prinsipp der kommune har einerett til tenesteproduksjonen og det blir tatt betaling for denne, at det skal krevjast lik einingsbetaling i heile kommunen, og ikkje oppgjer etter kva den einkilde tenesta konkret kostar kommunen. Dette gjeld både styresmaktoppgåver så vel som tenester. Eks. på det siste er renovasjon, feiing, vatn og avlaup, heimeomsorg, FSO, barnehagar m.fl.
- I Ot.prp. heiter det i MD sine merknader til § 38 om dette: Det er ein føresetnad at gebyrinntektene ikkje går utover kostnadene med å oppretthalda tenesta. Gebyrregulativet må spegle kostnadene med ulike typar forretningar. Forskriftsutkastet samsvarar med dette, men ikkje MD sine merknader til forskrifta. Premissane seier at sjølvkost skal baserast på einingsprisar, altså i samsvar med gjeldande praksis. (Prismodellen til MD er den som i Ot.prp. er tilrådd at kommunane brukar der det ikkje er einerett!)
- Vi nemner at både MD og KRD ved utarbeiding av KS sin gebyrmaal for teknisk sektor i kommunane, meinte at kommunane kunne og burde bruka sine gebyrregulativ strategisk for å nå formåla med dei aktuelle lovene. Det inneber at kommunane kan ha lågare gebyr enn gjennomsnittskostnadene for visse typar saker f.eks. grensejusteringar og ta dekking av "underskotet" i aukande gebyr etter arealstorleik. Vi viser i så måte til KS sin rettleiar til gebyrmaalen. Dette er eit klart politisk akseptert prinsipp i både statleg og kommunal gebyrpolitikk. Og det står ingen stad i forarbeida til matrikkellova at ein nå skulle innføra eit nytt gebyrprinsipp. Dersom MD ønskte ei endring, måtte eit så grunnleggjande brot med innarbeidd praksis ha kome klart til uttrykk. Vi kan ikkje sjå at det er tilfelle. Når dei endelege forskriftene og MD sine merknader til desse kjem, reknar vi med at det påpeikte "feilskjeret" er vekke.
- 17 1 4 Fornyings- og administrasjonsdepartementet Fornyings- og administrasjonsdepartementet har merket seg at det i forslaget til forskriftens § 17-1 foreslås selvkostprising av landmåling der kommunen har vedtatt kommunal enerett for oppmålingsforretning. I forslaget heter det at "gebyrene i sum ikke skal overstige kommunens kostnader med tjenesten". Vi slutter oss til dette, men vil i tillegg forslå at det tas inn en regel om at gebyrene skal være kostnadsorienterte. Med dette mener vi at gebyrene skal avspeile kostnadsstrukturen ved de tjenestene som ytes. Dette vil innebære at det ikke kan kreves et fast gebyr uansett oppdragets omfang, men stiller likevel ikke krav til detaljert prisberegning i det enkelte tilfelle. Hensikten med tilleggsbestemmelsen er å sikre brukerne at prisingen av enerettstjenestene blir i rimelig samsvar med kostnadene.

17	1	4	Norges Skogeierforbund	Vi foreslår derfor at bestemmelsen om redusert eller frafalt gebyr i § 17 (4) ikke bare skal gjelde ved avbrutt eller mangelfullt utført oppdrag, men også ved manglende evne til å levere innen tidsfristen på 60 dager.
17	1	4	Regionrådet Nordhordaland IKS	Nokre merknader til visse deler av forskriftsutkastet Økonomiske konsekvenser for kommunane Ein hovudpremiss ved innføring av gjeldande eigedomsregistreringslov i 1980 og det kvalitetsløftet dette innebar på saksområdet, var at dette ikkje skulle påføra kommunane auka netto kostnader. Kommunane var gitt heimel til ved kommunalt fastsette gebyr å få dekt dei kostnadene som kommunen fekk ved lovpålegget, Dette hovudprinsippet skal også leggjast til grunn i den nye lova, jf. forarbeida. Etter lovrevisjonen er kommunane pålagt å vere lokal matrikkelstyresmakt, mens den delen av saksområdet som i den nye lova er definert som "tenester", nå skal utførast av sentralt godkjende landmålarforetak dersom ikkje kommunen gjer vedtak om at dette framleis skal vere ei kommunal teneste finansiert som etter gjeldande lov, jf forskriftsutkastet § 17-1 fjerde ledd siste setning: Gebyrene skal i sum ikke overstige kommunens kostnader med tjenesten (selvkost). Det er eit hovudprinsipp for alle kommunale gebyr, enten desse er definert som styresmaktoppgåver eller tenester at det skal vere lik betaling for lik teneste ubunde av kvar i kommunen tenesta blir ytt og ubunde av kommunen sine faktiske kostnad med den einskilde tenesta. Vi føreset at desse generelle reglane og skal gjelda der kommunen gjer vedtak om einerett. Dette gjeld infrastrukturtenester. For alle slike tenester er dette betalingsprinsippet som gjeld der ein med einerett utfører tenestene. MD sine merknader om sjølvkost er ikkje i samsvar med gjeldande rettsoppfatning og praksis og ville representere eit brot med dette og eit sterkt inngrep i det kommunale sjølvstyret kva gjeld prising av kommunale tenester! Vi reagerer sterkt negativt på MD si tolking av sjølvkost for dei kommunale gebyra. Grunngjevinga for at kommunane skal vera lokal matrikkelstyresmakt, er at dette er den mest rasjonelle ordninga for samfunnet, jf. Ot.prp. kap. 8. Vi er heilt samd i vurderingane og konklusjonen som der er trekt om dette. For oppgåva her gjeld kontroll og registrering av lokalt skapte data som blir til gjennom eller har som føresetnad kommunale forvaltningsprosedyrar og kommunale vedtak. I høyringsbrevet kap 2.5 Føring av matrikkelen, har MD lista opp kva for typar oppgåver som ligg til kommunen som lokal matrikkelstyresmakt. I tillegg til desse oppgåvene ligg det og i følge lova til den kommunale matrikkelstyresmakta alle arbeida og kostnadene med å etablere og halda vedlike detaljfastmerkenettet i kommunen, registeret for dette og etablering og vedlikehald av det offisielle adressesystemet.
17	1	4	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal,	Kommunen har anledning til å ta gebyr etter medgått tid. I tillegg skal gebyrets størrelse gå fram av avtalen mellom oppdragsgiver og kommunen. Dvs. at gebyrets størrelse må være klart før arbeidet igangsettes og en kan kun ta et fastbeløp og ikke etter medgått tid.
17	1	4	Sandefjord kommune -	Det må for øvrig legges opp til at det skal være lik behandling når det gjelder offentliggjøring av prissetting for tjenesteoppgaver

Geodata- og
oppmålingsseksjon

(oppmålingsforretning) for både kommunal gjennomføring og gjennomføring av private landmålerforetak.
Det kan ikke pålegges at kommunene vedtar og offentliggjør sine priser mens de private kan "hemmeligholde" sine priser for sammenlignbare oppgaver.
Dette vil kunne føre til en konkurransevridding som ikke kan være intensjonen i lov og forskrift.

§ 17-1, 5. ledd

17	1	5	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdeling en	Forslag til nytt punkt (5): Kommunal landmåler, landmålerforetak som utfører oppmålingsforretningen for kommunen og landmåler fra det interkommunale oppmålingsavdeling(kontor) kan ikke representere kommunen som part i oppmålingsforretninger.
17	1	5	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	I punkt 5 står det at landmåler ikke kan representere kommunen som part. Vi mener det bør gjøres allment gjeldende at landmålerforetakets representant ikke kan representere part, jf våre kommentarer til § 3-2.

§ 17-1, 6. ledd

17	1	6	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdeling en	Forslag til nytt punkt (6): Kommunen kan utføre oppdraget med egne ansatte. Landmålerforetak godkjent etter matrikkelloven § 38 første ledd kan utføre oppdraget eller deler av oppdraget på vegne av kommunen. Interkommunalt oppmålingsavdeling(kontor) kan, hvor de kommunene som er med har eneansvar eller i en annen kommune med eneansvar, utføre oppdraget. Interkommunalt oppmålingsavdeling(kontor) kan utfør oppdrag i andre kommuner på lik linje med private landmålerforetak.
17	1	6	Suldal kommune (Hjelmeland og Sauda lik uttalelse)	§ 17-1 (6) bør opna for bruk av innleigde folk t.d. til rein måling.

Kapittel 18. Geodetisk grunnlag

18	-1	-1	Fagadministrasjonen i Hedemarkenkommunene	Forskriften bærer preg av ikke å være oppdatert på hvordan bruk av ny teknologi har ført til endret behov for fastmerker. I praksis vil fastmerker brukt til å bestemme stamnettet og landsnettet, supplert med fastmerker brukt i forbindelse med å lage kommuneformler i forbindelse med konvertering av koordinatverdier fra NGO 1948 til EUREF 89 være de eneste fastmerker som benyttes. Tidligere brukte polygonpunkter med mer bør saneres.

I forskriftene bør det tas inn krav til bruk av lokalt tilpassede transformasjonsformler (kommuneformler) og dokumentasjon over hva som er brukt for å beregne posisjonen på de enkelte grensepunkt. Statens kartverk kan være det organ som drifter et nasjonalt fastmerkeregister, da fastmerkeregisteret etter vårt forslag i hovedsak vil inneholde stamnett- og landsnettpunkter og punkter som er innmålt og beregnet i forbindelse med å finne lokale transformasjonsformler (kommuneformler) til transformasjon fra NGO 1948 til Euref 89. Det vil være enkelt å lage rutiner der kommunene kan oppdatere det

sentrale fastmerkeregisteret med punkter som det er behov for å etablere i etterkant.

- 18 -1 -1 Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl. Det er positivt at Statens kartverks ansvar som nasjonalt, geodetisk fagorgan understrekes. Det geodetiske grunnlaget er en svært viktig del av samfunnets grunnleggende infrastruktur. Gjennom mange år har kommunene og de andre geovekst-partene arbeidet sammen med Statens kartverk for å gå over til det offisielle geodetiske grunnlaget EUREF89 (innført 1.1.1993).
- Vi ser det som naturlig at alle punkt bestemt i stamnettet og landsnettet gjøres tilgjengelig for alle brukere gjennom web-services el. l. fra Statens kartverk. Det samme gjelder høydemodeller og nivellements punkt.
- Det ser ut til at kommunene ikke vil registrere andre punkt i sitt nye fastmerkeregister enn de punkt som oppfyller krav til landsnettet.
- Det er viktig at man holder seg til et nytt, tvangsfritt grunnlag når man skal arbeide med landmåling. Å blande inn punkt beregnet ved ulike transformasjoner, ulike høydemodeller mv i ett nytt fastmerkeregister vil være faglig uforvarlig. I framtida vil fastmerkene våre være beregninger gjort i sann tid ut fra satellitter, og ikke merker i marka. De merker man setter ned vil som oftest få status som hjelpepunkt for de aktuelle målinger man gjør der og da, og sjelden som varige fastmerker.
- 18 -1 -1 Narvik -, Ballangen -, og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse Pålegg om bruk av fastmerker.
- Det er pr. i dag relativt få kommuner som har tatt overgang til Euref89. Dagens grunnlagsnett i NGO1948 inneholder tvang og deformasjoner. Som en konsekvens av dette, er det ønskelig at alle tomter innenfor avgrensede områder har samme "feil" (for å sikre en ens transformasjon.) Forskriftene må derfor hjemle at kommunene kan pålegge (ikke bare veilede) hvilke fastmerker som skal brukes ved arbeider etter lov om eiendomsregistrering.
- Det må videre hjemles at kommunene kan pålegge at grensepunktene koordinatbestemmes i kommunens gjeldene geodetisk grunnlag - viser til våre kommentarer til §§ 15-6 og 18-3. (Eventuelt kan det fastsettes frist for kommunene for overgang til Euref89.)
- 18 -1 -1 Ringsaker kommune Generelt.
- Forskriften bærer preg av ikke å være oppdatert på hvordan bruk av ny teknologi har ført til endret behov for fastmerker. I praksis vil fastmerker brukt til å bestemme stamnettet og landsnettet, supplert med fastmerker brukt i forbindelse med å lage kommuneformler i forbindelse med konvertering av koordinatverdier fra NGO 1948 til EUREF 89 være de eneste fastmerker som benyttes. Tidligere brukte polygonpunkter med mer bør saneres.
- I forskriftene bør det tas inn krav til bruk av lokalt tilpassede transformasjonsformler (kommuneformler) og dokumentasjon over hva som er brukt for å beregne posisjonen på de enkelte grensepunkt. Statens kartverk kan være det organ som drifter et nasjonalt fastmerkeregister, da fastmerkeregisteret etter vårt forslag i hovedsak vil inneholde stamnett- og landsnettpunkter og punkter som er innmålt

og beregnet i forbindelse med å finne lokale transformasjonsformler (kommuneformler) til transformasjon fra NGO 1948 til Euref 89. Det vil være enkelt å lage rutiner der kommunene kan oppdatere det sentrale fastmerkeregisteret med punkter som det er behov for å etablere i etterkant.

18 -1 -1 Statnett SF

Statnett anmoder videre om at det utarbeides en forskriftsparagraf til § 43. Statnett foreslår følgende tekst:
"Varsling jf. matrikkelloven § 43 gjelder tilsvarende for oppmålingsarbeid eller energiloven"

Oppmålingsvirksomhet i Statnett

Majoriteten av oppmålingsarbeidet Statnett utfører, med egne eller innleide ressurser, knytter seg til stikking av nye kraftledninger og stasjonsområder. Oppmålingene er et viktig grunnlag for prosjekteringsarbeidet som blir gjort. Disse oppmålingene bygger på og suppleres med laserskanning og ortofoto, slik at grunnlaget blir best mulig for prosjekteringen.

Foruten å angi nøyaktige koordinater og høyde over havet for hvert enkelt mastepunkt, stikkes senterlinjen i terrenget. Disse stikkene er utgangspunkt for å beregne klausuleringsbeltet i terrenget, samt grunnlag for erstatningsutmåling.

Dagens hjemler til oppmåling og ferdsel

Statnetts oppmålingsvirksomhet følger av Lov om anbringelse av signaler og merker for målearbeid (signalloven) § 1, samt i oreigningsloven § 4. Oreigningsloven § 4 er i liten grad eller ikke blitt benyttet. Praksis er at Statnett varsler om oppstart av oppmålingsarbeid i lokalaviser på stedet. Dette er en effektiv og treffende fremgangsmåte. Enkelte deler av oppmålingsarbeidet starter veldig tidlig i prosjektfasen og på et tidspunkt der vi ikke har full oversikt over alle grunneiere som kan tenkes å bli berørt. Dette er en av hovedgrunnene til at oreigningsloven § 4 er lite egnet, da den krever varsling av den enkelte grunneier og vedtak fra politimyndighet i distriktet. Hjemmelgrunnlaget i oreigningsloven § 4 er også uklart med tanke på prosjekteringsarbeid som pågår mens søknaden om ekspropriasjonstillatelse behandles. Utfordringen i dag knytter seg til motorisert ferdsel i forbindelse med oppmåling. Ingen av de tidligere nevnte lover gir hjemmel for motorisert ferdsel, da det neppe var en aktuell problemstilling da lovene ble forfattet. Hjemmel for Statnett sin motoriserte ferdsel finnes i Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdsels loven) § 4, 1. ledd bokstav e. Når anlegget er ferdig vil vi også ha hjemmelsgrunnlag i tinglyste avtaler med den enkelte grunneier som sikrer oss nødvendig atkomst. Sakens kjerne dreier seg om nødvendig tillatelse til motorisert ferdsel før disse avtalene blir inngått. Det vil her være snakk om motorisert ferdsel på eiendommer som ikke nødvendigvis blir direkte berørt av en ny kraftledning og over eiendommer som heller ikke vil bli berørt av vår avtalefestede ferdselsrett i fremtiden.

Pr dags dato er vi avhengig av tillatelse fra grunneier jf. motorferdselsloven § 10. Dette har historisk sett i de fleste tilfeller gått greit, men enkelte steder har det vært problematisk. Med tanke på de investeringene som skal gjennomføres fremover ser vi store utfordringer mht dette. Det vil kunne bli særdeles vanskelig å få de nødvendige tillatelser fra grunneiere som i utgangspunktet ikke nødvendigvis er positivt innstilt til våre prosjektplaner. Erfaringer fra denne målesesongen viser at vi enkelte steder blir nektet nødvendig motorisert ferdsel, samt at det er blitt stilt spørsmål ved vårt hjemmelsgrunnlag til å foreta oppmålingsarbeid.

Vårt behov for motorisert ferdsel

Bakgrunnen for bruk av motoriserte kjøretøy i forbindelse med

oppmåling er vårt mål om å gjennomføre arbeidet på mest mulig praktisk, kostnadseffektiv og fornuftig måte. Bruken har også et HMS/sikkerhetsaspekt ved seg med hensyn til at alternativ befording vil være helikopter, med de begrensinger som følger dette ved bl.a. tåke, sterk vind og nedbør.

Situasjonen i dag er på enkelte områder vesentlig forandret i forhold til tidspunktet for hjemmelgrunnlagets opphav. Innføringen av GPS som oppmålingsverktøy har blant annet ført til at rydding av siktelinjer ikke lenger er nødvendig. Det har igjen ført til at målelagene nå er redusert fra fire-fem personer til to personer. Kapasiteten til å bære stikk/lekter ut i terrenget er således redusert. Statnett sin rolle og funksjon i dagens samfunn krever også at vi, i større grad enn tidligere, vil ha et sterkt tidspress når det gjelder gjennomføring av prosjekter. En konsekvens av det er at det planlegges flere alternative løsninger samtidig. Som en illustrasjon på dette kan det nevnes at Statnett for sommeren 2006 har planer om å utføre laserskanning av en strekning tilsvarende 900 km som underlag for prosjektering.

Flere av dagens kjøretøy er konstruert slik at de klarer å ta seg frem i kupert terreng med både person og last. Veibygging i forbindelse med skogsdrift, hyttebygging, vannkraftutbygging og lignende gjør også at mye av dagens ferdsel kan skje på opparbeidet veggrunn. Under normale værforhold vil også transport i utmark kunne skje uten vesentlig skade i terrenget. Slik sett ligger forholdene bedre til rette for motorisert ferdsel i dag, sammenlignet med tidligere.

Konsekvenser av forslaget til endringer i § 18-5

De miljømessige konsekvensene og motorferdselen i seg selv vil ikke øke som følge av endringen. Den vesentlige forskjellen er at retten som grunneiere eller brukere har til å nekte motorisert ferdsel jf. motorferdselsloven § 10 svekkes. Innskrenking av Motorferdselsloven § 10 kan i seg selv ikke sies å være av vesentlig karakter og våre erfaringer tilsier at de fleste grunneiere neppe vil oppleve en slik endring som dramatisk. Innskrenkingen vil i første rekke synes provoserende blant grunneiere som måtte ønske å benytte seg av retten til å nekte.

Konsekvenser av at signalloven oppheves

Signalloven hadde til formål at det offentlige skulle kunne utføre oppmåling og kartlegging på en mest mulig effektiv måte. Etter vår vurdering har ikke selve formålet med målearbeidet vært avgjørende (med unntak av signalloven § 1. 2.ledd). Statnett vil derfor fremheve viktigheten av at de nye forskriftene til matrikkeloven også må ta høyde for viktig målearbeid som gjennomføres uten tilknytning til verken matrikkeloven, plan- og bygningsloven eller eigarseksjonsloven.

18	-1	-1	Suldal kommune (Hjelmeland og Sauda lik uttalelse)	Fastmerka, med nokre viktige unntak, spelar ikkje lenger nokon viktig rolle. Å setja i gang eit omfattande arbeid med oppretting og vedlikehald av eit slikt register er meningslaust. Data for rekonstruksjon av gamle målingar finst i arkiva og kan hentast der når dei trengst.
----	----	----	--	---

§ 18-1 Nasjonalt geodetisk grunnlag

18	1	-1	Bergen kommune	Forskriften kan gjøres enklere. Siste setning er overflødig. Dette står i § 40 i loven. Vi foreslår at andre og tredje ledd slås sammen. Departementets kommentar , første avsnitt, definerer i tillegg til EUREF89, NGO1948 som nasjonalt geodetisk grunnlag og pålegger dermed kommunene å gjøre disse koordinatene tilgjengelig i sitt fastmerkeregister. Det er urimelig å pålegge kommunen registrering av et utgående geodetisk grunnlag som for mange ikke vil være i bruk.
----	---	----	----------------	---

Kommentarene, fjerde avsnitt, legger opp til at Statens kartverk kan kreve betaling for utlevering av data som krever tilrettelegging. Dette kan ikke gjelde tilrettelegging ved overføring av data til kommunene for at kommunene skal kunne legge opplysningene i sitt fastmerkeregister og dermed oppfylle sin plikt etter matrikkeloven.

For øvrig: Standard for fastmerkenummerering og fastmerkeregister stiller krav til unik preging av fastmerker. Dette følges ikke i dag (midlertidig avmerking - og selv Statens kartverk følger ikke bestemmelsene for fastmerkenummerering). På samme måte som for grensemerker må det utarbeides definisjoner og retningslinjer for fastmerker.

18	1	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Forskrifta bør gjerast enklare. Siste setning er overflødig. Dette står i § 40 i lova. Vi tilrår at andre og tredje ledd blir slått saman og med denne formuleringa: Brukere med et berettiget behov skal ha tilgang til nødvendige opplysninger om grunnlaget
18	1	-1	Geovekstsekretariatet	Det er positivt at Statens kartverks ansvar som nasjonalt, geodetisk fagorgan understrekes. Det geodetiske grunnlaget er en svært viktig del av samfunnets grunnleggende infrastruktur. Gjennom mange år har kommunene og de andre Geovekst-partene arbeidet sammen med Statens kartverk for å gå over til det offisielle geodetiske grunnlaget EUREF89 (innført 1.1.1993).
18	1	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Det bør i kommentarenes 3. eller 4.ledd stå at fastmerkeregisteret i kommunen er tilgjengelig på det geodetiske grunnlaget som gjelder i aktuell kommune (NGO48 eller EUREF89), og ikke på begge.
18	1	-1	Matrikelutvalget for Telemark og Vestfold	Det nasjonale grunnlaget må inngå i ND og være gratis.
18	1	-1	Norsk Eiendomsinformasjonen	I fig. kommentarene til bestemmelsen skal Statens kartverk kunne ta betalt for utlevering av opplysninger som krever særlig tilrettelegging eller annet betydelig merarbeid utover ordinær ekspedisjon. For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at dersom slike opplysninger er tenkt omfattet av de prisreglene som følger av ny offentlighetslov, må den aktuelle pnsjømmelen fremgå av selve forskriften (ikke bare av kommentarene), og forskriften må i sin tur være utledet av offentlighetsloven.

§ 18-1, 3. ledd

- 18 1 3 Fylkesmannen i Hedmark Det er sist i den foreslåtte bestemmelsen i § 18-1 sagt at standardiserte opplysninger om det nasjonale grunnlaget er gratis.
- Fylkesmannen vil påpeke at nevnte avsnitt i § 18-1 står i skarp kontrast til konseptet Norge digitalt og de pågående forhandlingene om betaling for tilgang til nasjonale kartdata. Tilgangen er så langt finansiert gjennom selvstendige GEOVEKST prosjekter, som ikke er slutført for hele landet ennå.
- Vi forutsetter dessuten at det vil være samsvar mellom den nasjonale standarden etter matrikkelloven og forskriften, og den som skal benyttes i ByggSøk. Dette av hensyn til gjenbruksmulighetene.

§ 18-2 Fastmerkeregister

- 18 2 -1 Bergen kommune For øvrig til departementets kommentar andre avsnitt: Omregning er en prosedyrebeskrivelse. Omregningsrutiner (transformasjon) er ikke omhandlet i gjeldende Standard for fastmerkenummerering og fastmerkeregister og er ikke en faglig anbefalelsesverdig måte å fremskaffe grunnlagspunkt på til hovedtyngden av arbeider etter matrikkelloven, plan- og bygningsloven m.v.
- 18 2 -1 Geovekstsekretariatet Vi ser det som naturlig at alle punkt bestemt i stamnettet og landsnettet gjøres tilgjengelig for alle brukere gjennom web-services e.l. fra Statens kartverk. Det samme gjelder høydemodeller og nivellements punkt.
- Det ser ut til at kommunene ikke vil registrere andre punkt i sitt nye fastmerkeregister enn de punkt som oppfyller krav til landsnettet. Det er viktig at man holder seg til et nytt, tvangsfritt grunnlag når man skal arbeide med landmåling. Å blande inn punkt beregnet ved ulike transformasjoner, ulike høydemodeller mv i ett nytt fastmerkeregister vil være faglig uforsvarlig. I framtida vil fastmerkene våre være beregninger gjort i sann tid ut fra satellitter, og ikke merker i marka. De merker man setter ned vil som oftest få status som hjelpepunkt for de aktuelle målinger man gjør der og da, og sjelden som varige fastmerker.
- All måling må dokumenteres iht de relevante standarder slik at man får nødvendig kvalitetsinformasjon.
- 18 2 -1 Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold Bestemmelsen synes helt urealistisk.
- 18 2 -1 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) Kommunene kommer neppe til å føre register over alle fastmerker i kommunen - forholdet er utdypet under forskriften. Fastmerker etablert av andre enn kommunen selv vil sjelden kunne bli akseptert som en del av kommunens fastmerkenett.
- Tida og tilhøva har gått fra denne paragrafen. Ønsker departementet

likevel oppgavene utført må rammevilkåra legges til rette, se merknadene til §18.3 og 18.4.

Mange kommuner har likevel et omfattende fastmerkenett med varierende grad av vedlikehold. Vedlikeholdet har ikke vært prioritert da etterspørselen er synkende. Et krafttak nå for å få punktene og registeret ajourført vil vanskelig kunne prioriteres.

18	2	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	Oslo kommune oppfatter at denne bestemmelsen er med på å etablere et historisk fastmerkeregister, da nyetablering av punkter vil bli en sjeldenhet.
18	2	-1	Ringerike kommune - Miljø- og arealforvaltning	Vi ser ingen grunn til at kommunene skal ha et eget fastmerkeregister som skal ajourføres. Vi har ikke opprettet nye fastpunkter de siste 4 årene. Dette fordi det meste av målingene utføres med GPS, gjelder også de private foretak som utfører oppmålingsarbeider. Som grunnlag for GPS-måling nyttes landsnettspunkter.
18	2	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	Tida og tilhøva har gått fra "et kommunalt fastmerkeregister ", både pga GPS-teknologien og gjennom lovens hovedregel om fritt landmålervalg. Ønsker departement likevel oppgavene utført må rammevilkåra legges til rette, se merknadene til §18.3 og 18.4 m. fl.
18	2	-1	Skien kommune - Byutviklingsavdelingen	Matrikkelloven § 40 bestemmer at kommunene skal sørge for et register over alle fastmerker bestemt i nasjonalt geodetisk grunnlag. Matrikkelforskriften § 18-2 benytter begrepet "alle fastmerker". Det er behov for en klargjøring av hva som forventes av fastmerker i et fastmerkeregister i kommunen. Tidligere var det slik at kommunene over lang tid hadde etablert en rekke fastmerker målt med datidens utstyr og beregnet i et gjeldende datum med datidens metoder og regnemaskiner. Situasjonen i mange kommuner rundt om i landet var at man hadde områder i kommunen som geodetisk ikke passet sammen med andre områder. Det gjeldende geodetiske grunnlaget i Norge er Euref 89 som ble tilgjengelig i 1997 gjennom Stamnettet. Siden har mange av kommunene i Norge transformert sine geografiske data over i Euref 89. Samtidig har de ved å benytte satellittmålesystemer som GPS gjort seg mindre avhengig av nettverket av kommunale fastmerker. De gamle fastmerkene er ofte ikke transformert over i nytt geodetisk grunnlag da de inneholder mye skjulte feil som man ikke ønsket å dra med seg inn i det nye grunnlaget. Det kommunale nettverket av fastmerker er derfor ikke lenger hva det var. Skien kommune ber om at matrikkelforskriften må inneholde bestemmelser som beskriver hva som forventes at kommunene gjør tilgjengelig gjennom et fastmerkeregister, og at det i disse bestemmelsene tas hensyn dagens geodetiske virkelighet når det kommer til geodetisk grunnlag og måleutstyr.
18	2	-1	Tjøme kommune - virksomhet miljø og	Gamle registre før overgang til EUREF gir det ingen mening i å måtte tilordne en internasjonal standard.

§ 18-2, 1. ledd

18 2	1	Alta kommune	Forskriften bør ha regler om, eller henvisning til hvilke krav/standard som gjelder til "alle" de kommunale fastmerker som skal føres i fastmerkeregistret. Tilsvarende også for § 20-3 - overgangsbestemmelser om fastmerker.
18 2	1	GeoForum	Det bør være tilstrekkelig at fastmerkeregistret inneholder stamnett- og landsnettpunkter og i tillegg punkter som er brukt for å lage lokale kommuneformler for konvertering fra NGO 1948 til Euref89.
18 2	1	Hole kommune - Areal- og byggesak	Det bør være tilstrekkelig at fastmerkeregistret inneholder stamnett- og landsnettpunkter og i tillegg punkter som er brukt for å lage lokale kommuneformler for konvertering fra NGO 1948 til Euref89. Kommunen bruker ikke andre fastmerker enn landsnettpunkt og har derfor ikke kjennskap til tilstanden til eksisterende polygonpunkt. Det virker noe søkt at kommunen skal ha oversikt over fastmerker for andre aktører.
18 2	1	Karmøy kommune - Teknisk etat	Klare regler for innholdet. Skal alle eldre NGO fastmerke inn i registeret? Det er urimelig at kommunen skal bli påført utgifter med fastmerkeregistret. Lovens hovedregel er at kommunal oppmålingsvirksomhet skal legges ned. Forslag: Kommunen kan ha fastmerkeregister.
18 2	1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Dette er et urimelig krav. Registrering av fastmerker målt av andre innebærer en betydelig kvalitetssjekk. Dette arbeidet kan ikke prioriteres da behovet ikke vil være tilstede og det ikke finnes noen økonomisk gevinst.
18 2	1	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog- Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal,	Kommunen skal føre fastmerkeregister, opplysninger fra dette registeret skal gis ut gratis. Skal kommunen få ekstra midler til å vedlikeholde dette, siden vi ikke kan ta betalt for opplysninger som gis ut?
18 2	1	Tysvær kommune	Klare regler for innholdet. Skal alle eldre NGO fastmerke inn i registeret? Det er urimelig at kommunen skal bli påført utgifter med fastmerkeregistret. Lovens hovedregel er at kommunal oppmålingsvirksomhet skal legges ned.

Forslag:
Kommunen kan ha fastmerkeregister.

§ 18-2, 2. ledd

18	2	2	Bergen kommune	Andre ledd bør sløyfes. Det går fram av departementets kommentarer at denne rapporteringen er den som kommunene er pålagt i hht. statistikkloven og ikke som krav i matrikkelloven.
18	2	2	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Andre ledd bør sløyfast. Det går fram av merknadene at denne rapporteringa er den kommunane er pålagt i medhald av statistikklova og ikkje som krav i matrikkellova.
18	2	2	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Begrepet "fastmerke" bør defineres nærmere. Som lovgiver er oppmerksom på gjør dagens teknologi bruk av tradisjonelle fastmerker mindre viktig. Hjelpemåler målt med GPS er et vanlig ved eiendomsmåling, men disse vil ikke tilfredsstillere kravet til fastmerker.

§ 18-3 Utlevering av opplysninger fra fastmerkeregister

18	3	-1	Bergen kommune	Hele punktet er overflødig, jfr. lovens § 40 tredje ledd.
18	3	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Heile punktet er overflødig, jf. § 40 tredje ledd.
18	3	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	Her må det da være grunnlag for at kommunen kan kreve dekket kostnader med datauttaket.
18	3	-1	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Her bør det være anledning til å kreve et gebyr som dekker uttakskostnaden.
18	3	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Departementet bør dokumentere og synliggjøre overfor KS og kommunene hvor stor andel av matrikkelgebyret som er beregna å dekke kommunenes arbeid med fastpunktregisteret (etablering, drift, vedlikehold, utlevering og veiledning). Kommunene ønsker normalt lojalt å følge opp lovpålagte oppgaver, men forventer av departementet at rammebetingelser i lov og forskrift gjør det mulig å beholde, eventuelt tilsette kompetent personell til å utføre ønska oppgaver for departementet og det private markedet!

Se ellers merknad til §18.4.

18 3 -1 Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang Departementet bør dokumentere og synliggjøre overfor KS og kommunene hvor stor andel av matrikkelgebyret som er beregnet å dekke kommunenes arbeid med fastpunktregisteret (etablering, drift, vedlikehold, utlevering og veiledning). Kommunene ønsker normalt lojalt å følge opp lovpålagte oppgaver, men forventer av departementet at rammebetingelser i lov og forskrift gjør det mulig å beholde, eventuelt tilsette kompetent personell til å utføre ønskede vertsoppgaver for departementet og det private markedet! Se ellers merknad til §18.4.

18 3 -1 Statnett SF Statnett SF foreslår videre endringer i:
§ 18-3
"Tilgang til fastmerkeregister jf matrikkeloven § 40 3.ledd gjelder tilsvarende for oppmålingsarbeid etter energiloven"

§ 18-3, 1. ledd

18 3 1 GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad Begrepet "andre opplysninger" bør i kommentarene beskrives med eksempler.

18 3 1 Karmøy kommune - Teknisk etat Det blir urimelig dyrt for kommuner å ha kompetanse til vedlikehold av fastmerkeregisteret. Det er naturlig at kommunen får dekket inn kostnader med registeret.

Forslag:
Kommunen kan ta betalt for opplysninger fra fastmerkeregisteret.

18 3 1 Narvik -, Ballangen -, og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse Kommunen blir her pålagt et generelt veiledningsansvar. I tillegg må kommunen kunne pålegge at arbeider etter Matrikeloven skal foregå med utgangspunkt i angitte fastmerker. (Eventuelt kan et slikt pålegg tas inn i § 15-6)

18 3 1 Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten At opplysninger fra fastmerkeregisteret til eiendomsmåling er gratis er lovbestemt. Oslo kommune er usikker på om dette innebærer at all fastmerkeinformasjon vil måtte bli gratis eller kan vi be landmålerforetaket om bevis for at dette gjelder et konkret eiendomsmålingsprosjekt?
Her bør det kunne presiseres at det kun er punkter knyttet til et reelt behov som er gratis. Krav om nedlasting av hele fastmerkeregisteret faller etter vår mening utenfor gratisprinsippet.

- 18 3 1 Tysvær kommune Det blir urimelig dyrt for kommuner å ha kompetanse til vedlikehold av fastmerkeregisteret. Det er naturlig at kommunen får dekke inn kostnader med registeret.

Forslag:

Kommunen kan ta betalt for opplysninger fra fastmerkeregisteret.

§ 18-4 Rapportering av opplysninger til fastmerkeregister

- 18 4 -1 Bergen kommune Vi ser ikke behov for andre leddet: Første ledd er generelt formulert og dekker dermed også det som står i andre ledd. Derimot kan andre ledd dekke dokumentasjonskravet på tilsvarende måte som for grensemåling i § 15-6 (2). Kommunen må kunne kreve at det rapporteres etter standarder godkjent av Statens kartverk, (ev. instruks basert på standarder ...).
- 18 4 -1 Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen Vi ser ikkje behov for andre ledd: Første ledd er generelt formulert og femner dermed også om det som står i andre ledd.
- 18 4 -1 Jernbaneverket Det bemerkes at i kommentarer til bestemmelsen trolig er falt ut at rapportering også gjelder arbeider iht jordskifteloven.
- I kommentarene til bestemmelsen fremgår det at "Den som setter ned nytt fastmerke..." Vi er noe i tvil om dette gjelder eksisterende fastmerker som Jernbaneverket bl.a. har langs eksisterende baner. Vi kan forstå bestemmelsen slik at den gjelder for nye anlegg. Jernbaneverket mener det vil være en fordel å ha et mest mulig komplett fastmerkenett selv om det i praksis vil medføre merarbeid for bl.a. oss med rapportering av eksisterende fastmerker og evt. fremtidige endringer av disse.
- 18 4 -1 Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold Jf over. Det synes uklart for utvalget om det vil være sanksjoner ved pliktforsømmelse.
- 18 4 -1 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) Dette er en rein papirbestemmelse. Erfaringene etter år med ansvarsbelagte oppgaver etter Pbl har ikke resultert i mange tilbakemeldinger om nyetablerte fastpunkt (knappt nok koordinater på tiltak).
- Fastmerkeregister etter lovens intensjon har gått ut på dato pga endra teknologi og rammebetingelser for kommunene som blir pålagt drifts og vedlikeholdsvar for registeret - uten godtgjøring og kanskje uten måleteknisk kompetanse til å føre et fastmerkeregister etter at noen år med ny lov.

18	4	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningssetaten	Her burde det vært bestemmelser om erstatning for skade på fastmerker eller signal.
18	4	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	" Kommunen kan kreve at rapportering til fastmerkeregisteret skal skje etter instruks fastsatt av Statens kartverk." Dette er en rein papirbestemmelse. Erfaringene etter flere år med ansvarsbelagte utstikkingsoppgaver etter Pbl har ikke resultert i noen tilbakemeldinger om nyetablerte fastpunkt i Valdres (knappt nok avviksrapporter og enda mindre koordinater på tiltak, med unntak av der kommunen som godkjent foretak sjøl har hatt oppdraget). Dersom departementet ikke vil la denne realitet avspeile seg i forskriften, svekkes tilliten til både denne og andre formuleringer og ambisjoner.
18	4	-1	Statnett SF	Statnett SF foreslår videre endringer i: § 18-4 "Rapporteringsplikta jf. matrikkelleven § 40 3.ledd if. gjelder tilsvarende for oppmlingsarbeid etter energiloven"

§ 18-4, 1. ledd

18	4	1	Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen	Regler som pålegger private plikter skal fastsettes som forskrift, sammenlign "Lovteknikk og lovforberedelse" s. 192. Vi antar derfor at regler om rapportering av opplysninger til fastmerkeregisteret må fastsettes i forskrift, og ikke som "instruks", slik departementet har foreslått i § 18-4 første ledd. Se for øvrig også de generelle merknadene knyttet til utfyllende forskrifter ovenfor.

§ 18-5 Rett til å utføre oppmålingsarbeid på offentlig og privat grunn

18	5	-1	Bergen kommune	Siste setning i andre ledd er uklar og heller ikke kommentert. Vi vet ikke hva som menes her. Loven er egentlig klar nok og hele § 18-5 bør sløyfes.
18	5	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	Siste setning i andre ledd er uklar og heller ikke kommentert. Vi veit ikkje kva som er meint her. Vi meiner at lova er klår nok. Heile § 18-5 bør sløyfast.
18	5	-1	Jernbaneverket	Det bør inntas bestemmelser om grunn som er beheftet med restriksjoner. Langs jernbanespor er det anlagt mange fastmerker av god kvalitet, og er attraktive å la i bruk, Udeklart kryssing eller ferdsl langs jernbanespor medfører fare for liv og helse, det er viktig å presisere forbudet jernbaneloven § 9 første [annet] ledd bokstav b i aktuelle særlover. Jernbaneverket ønsker en presisering av at alt oppmålingsarbeid på jernbanegrund må klareres med Jernbaneverket i forkant av oppdraget med henvisning til jernbaneloven.

- 18 5 -1 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) NVE kan ikke se at forslaget til forskrift ivaretar hensynet til nødvendig oppmålingsarbeid i tilknytning til planlegging og forberedelse til gjennomføring av tiltak som er konsesjonspliktige i medhold av energiloven. NVE vil videre bemerke at det synes uklart om samfunnets behov for hydrologiske målinger av grunnvann, snø og isbreer, herunder anbringelse av målestasjoner, er dekket gjennom bestemmelsene i vannressursloven, jf. §56.
- Aktuelle konsesjonspliktige tiltak i medhold av energiloven kan være kraftledninger (distribusjons-, regional- og sentralnett med tilhørende anlegg), vindparker, fjernvarmeanlegg og konsesjonspliktige produksjonsanlegg for elektrisk energi. Felles for disse tiltakene er at de har betydelige nasjonale/regionale nyttevirkninger.
- Med bakgrunn i ovenstående vil NVE understreke at det i arbeidet med forskriften må utformes bestemmelser som sikrer rasjonelle måle- og prosjekteringsprosesser for aktuelle tiltakshavere. Det er behov for bestemmelser som sikrer at nødvendig målearbeid kan gjennomføres uten at det kan reises tvil om hjemmelsgrunnlaget for tiltakshaveres adgang til aktuelle arealer, herunder nødvendig motorisert ferdsel. NVE forutsetter at nødvendig målearbeid må kunne gjennomføres i nødvendig utstrekning både før, under og etter behandling av søknader om konsesjon i medhold av energiloven. Dersom bestemmelsene i forskriften ikke sikrer klare hjemler til oppmåling, kan dette medføre forsinkelser ved etablering av elektriske anlegg med store nyttevirkninger for samfunnet. Forsinkelse ved etablering av for eksempel netttiltak, kan medføre store kostnader for samfunnet ved at forsyningssikkerheten svekkes.
- NVE vil foreslå følgende presiseringer i noen av bestemmelsene: § 18-5 : "Adgang til ferdsel etter Matrikkeloven §41 4.ledd, gjelder tilsvarende for nødvendig oppmålingsarbeid i forbindelse med planlegging og forberedelse til gjennomføring av tiltak som er konsesjonspliktige i medhold av energiloven.
- NVE legger til grunn at tilsvarende presisering også gjøres for §18-4 og § 18-3, og at forskriften får en tilsvarende bestemmelse i tilknytning til varsling, jf. lovens §43.
- 18 5 -1 Statens kartverk I andre ledd bør siste setning tas ut da denne omtaler et forhold som så vidt vi kan se faller utenfor matrikkeloven.
- 18 5 -1 Statens vegvesen, Vegdirektoratet Vi mener forskriften bør inneholde mer detaljerte regler for saksbehandling når det er nødvendig å utføre oppmålingsarbeid på tredjemanns grunn. Det bør være regler for varsling og en omtale om hvilke muligheter en har dersom vedkommende grunneier nekter oppmålingsarbeidene. Det bør også være regler for varsling av ansvarlig myndighet dersom det er aktuelt med motorisert ferdsel i områder der det er begrensninger på slik ferdsel, f.eks i verneområder.
- Videre bør forskriften si noe om muligheter og eventuell prosedyre for tvangsgjennomføring dersom grunneier motsetter seg oppmålingsarbeid på eiendommen.
- 18 5 -1 Statnett SF Statnett sin oppmålingsvirksomhet finner i betydelig grad sted i terreng

uten veier og over store strekninger, slik at tillatelse til motorisert ferdsel er avgjørende med hensyn til ressurs- og tidsforbruk. I dag er det kun grunn- og rettighetshavere som i utgangspunktet kan nekte Statnett sin motoriserte ferdsel. Vi oppfatter forslaget som en presisering og oppdateringen av hjemmelsgrunnlaget som allerede i dag finnes i signalloven § 1, oreigningsloven § 4 og motorferdselsloven § 4 1. ledd bokstav e. Endringen innskrenker grunneiers rett til å nekte motorisert ferdsel jf. motorferdselsloven § 10. For Statnett er det ønskelig at endringen også fremgår tydelig i motorferdselsloven, da denne loven er godt kjent.

Statnett SF foreslår en presisering i matrikkelforskriften § 18-5 ad. motorisert ferdsel:

"Adgang til ferdsel etter matrikkelloven § 41, 4. ledd, gjelder tilsvarende for nødvendig oppmålingsarbeid i forbindelse med planlegging og forberedelse til gjennomføring av tiltak som er konsesjonspliktige i medhold av energiloven"

§ 18-5, 2. ledd

18	5	2	Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold	Siste setning i (2) bør ut. Dekkes ikke av loven.
----	---	---	--	---

Kapittel 19. Klage

19	-1	-1	Datatilsynet	Når offentlige organer utformer særlige regler for behandlingen av klager, som avviker fra forvaltningslovens bestemmelser, bør dette begrunnes særskilt. Det bør også fremgå tydelig om bestemmelsene gjelder i stedet for forvaltningslovens bestemmelser eller som et supplement til disse. Begge disse elementene mangler i foreliggende forslag til forskrift.
----	----	----	--------------	---

19	-1	-1	Storkommunegrupp a (SKG)	Merknad til kapittel 19: SKG synes bestemmelsene om klage er blitt svært uoversiktlig. Som bruker av regelverket må man lete i mange kilder for å finne svar på sentrale spørsmål som hva som kan påklages og til hvilket tidspunkt.
----	----	----	--------------------------	--

Det oppstår også vanskelige vurderinger med hensyn til hvilke avgjørelser som skal påklages som forvaltningsklage og hvilke som skal angripes etter alminnelige sivilrettslige regler. Videre er avgrensningen mot prosessledende beslutninger uklar.

Dersom ikke forskriften endres, legger vi til grunn at det fra sentralt hold utarbeides rundskriv om klagebehandling før loven trer i kraft.

19	-1	-1	Trondheim kommune	Trondheim kommune synes bestemmelsene om klage er blitt svært uoversiktlig. Som bruker av regelverket må man lete i mange kilder for å finne svar på sentrale spørsmål som hva som kan påklages og på hvilket tidspunkt.
----	----	----	-------------------	--

Det oppstår også vanskelige vurderinger med hensyn til hvilke avgjørelser som skal påklages som forvaltningsklage og hvilke som skal angripes etter alminnelige sivilrettslige regler. Videre er avgrensningen mot prosessledende beslutninger uklar.

Dersom ikke forskriften endres, legger vi til grunn at det fra sentralt hold utarbeides rundskriv om klagebehandling før loven settes i kraft.

19	1	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Hvordan påklages arbeid når kommunen har eneansvar og får klage på tjenestedelen? Er dette en forbruksklage på samme måte som om et landmålerforetak har utført oppgaven? Bør beskrives i kommentarene.
19	1	-1	Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen	I lys av matrikkelloven § 46 og de alminnelige forvaltningsrettslige regler om klage, er reguleringen i § 19-1 etter vårt syn unødvendig. Dersom forslaget til § 19-1 følges opp, foreslår vi at formuleringen "steder" i første ledd erstattes med "stadier".
19	1	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Oslo kommune registrerer at matrikkellovens § 46 gir en detaljert oversikt over vedtak etter loven som alltid kan påklages. Slik forskriftens § 19-1 er formulert utdypes den ikke loven i særlig grad.

§ 19-1, 1. ledd

19	1	1	Trondheim kommune	Trondheim kommune mener at forslaget til 1. ledd gir liten praktisk veiledning. Det må kunne forventes at man etter å ha lest forskriften og lovens § 46 kan ha en formening om når man kan fremsette en klage.

§ 19-2 Klagefrist

19	2	-1	Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen	Formuleringen "går" i § 19-2 bør etter vår oppfatning erstattes med "løper".
19	2	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Det fremgår at denne bestemmelsen skal forstås og praktiseres på samme måte som forvaltningslovens § 29. Hvordan oversittelser av klagefristen skal behandles bør derfor være kjent i kommunene.
19	2	-1	Trondheim kommune	Trondheim kommune mener overskriften til § 19-2 er misvisende. Opplysninger om klagefristen finnes verken i denne bestemmelsen eller i matrikkellovens § 46. Overskriften bør eventuelt endres til "beregning av klagefrist".

§ 19-3 Klage over adressetildeling

19	3	-1	Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen	Vi foreslår følgende tilføyelse innledningsvis i bestemmelsen: "Ved klage over tildeling av offentlig adresse er klageretten begrenset til...".

§ 19-4 Klagenemnd

19	4	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Støttes. Dette er bra i forhold til tidligere klageprosess.
19	4	-1	Matrikelutvalget for Telemark og Vestfold	Det bør etableres en særskilt nevnd som skal ta stilling til om et firma har utvist god landmålerskikk slik de har i Danmark. Kommer i tillegg til tilsynet.
19	4	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Oslo kommune ser positivt på opprettelsen av en klagenemnd spesielt for disse sakene, da dette er et område som antas å kreve særskilt fagkunnskap.

Kapittel 20. Iverksetting og overgangsregler

20	-1	-1	Alta kommune	Iverksetting av lovens bestemmelser om godkjenning av landmålerforetak med tilhørende forskrifter 3 til 6 måneder før resten av lov og forskrift kan synes fornuftig. Det kan likevel bli knapp tid dersom loven iverksettes fra 01.01.07. At det ikke er gitt særskilt forskrift til overgangsordning etter lovens § 55 synes greit da §55 etter vår vurdering er utfyllende nok. Det bør likevel være henvisning til paragrafen fra forskriftens kapittel 20 der det er tatt inn overgangsbestemmelser for forskriften.
20	-1	-1	Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdelingen	Det er mange ting som må endres rent administrativt innefor kommunene når den nye loven skal tre i kraft. Det er videre mange ting som ikke er klart om hvordan loven vil virke. Kommunenes budsjett for neste år er allerede nå godt påbegynt uten at det er klart hvordan loven vil virke på kommunenes budsjett. Forskriftene må derfor være vedtatt, slik at kommunene kan legge inn de økonomiske vurderinger for disse endringer i budsjett og administrativt som er nødvendig. Lovens tidspunkt for å settes i kraft, bør av blant annet denne grunn utsettes til den 01.01.2008.
20	-1	-1	Bergen kommune	Iverksettningstidspunktet I høringsbrevet opplyser departementet at det tar sikte på å sette loven i kraft fra 1. januar 2007. Med henvisning til de generelle og spesielle kommentarene som kommer nedenfor anbefaler vi at ikrafttredelse av loven ikke kommer før matrikkelsystemet er klart og at fullstendige forskrifter og instruksjoner er utarbeidet, samt at høring av disse er gjennomført. Det skal bl.a. nevnes følgende: - Den nye loven vil medføre behov for kompetanseutvikling både med hensyn til myndighetsoppgavene og til tjenesteoppgavene. Rent

praktisk bør opplæring i hovedsak skje etter at alt regelverk er på plass.

- Uavhengig av hvilken organisasjonsmodell kommunene vil velge, så vil loven medføre betydelig omstilling i kommunene.
- Omstilling til ny lov krever utvikling av nye rutiner. Nytt kvalitetssikringssystem for saksområdet må på plass både hos sentral- og lokal matrikkelmyndighet og hos landmålingsforetakene. Og det må gjøres tilpasninger i eksisterende kommunale rutiner på andre saksområder i kommunalforvaltningen.
- Den nye offentlighetsloven vil overstyre gebyrreglene i særlovgivningen, bl.a. matrikkelloven. Disse forskriftene blir tidligst klare helt på slutten av inneværende år.

- Matrikkelen blir ikke ferdig etablert for hele landet før i slutten av 2007. Så lenge matrikkelen ikke er operativ i en kommune, vil det medføre ekstraarbeid for kommunen å fremskaffe pålagt "matrikkelinformasjon" til ekstern tjenesteproduksjon.

- Det mangler utkast til forskrift til lovens §§ 14, 15 og deler av §§ 22 og 32. Disse forskriftene må være på plass før loven tar til å gjelde.
- Det må på plass supplerende forskrift til endringer i plan- og bygningsloven og som skal settes i verk samtidig med matrikkelloven.

20	-1	-1	Bærum kommune - Geodata	Vi vil også bemerke det uheldige i "timingene" mellom iverksettingen av loven og innføringen av matrikkelen. Matrikkelen er en så vesentlig del av den nye loven at dette bør samordnes bedre. Det er uklart hvordan kommunenes matrikuleringsforpliktelse skal håndteres når det ikke fins noen matrikkel. Når det i tillegg gjenstår et betydelig arbeid i utforming av skjemaer og standarddokumenter på både tjeneste- og myndighetssiden, bør iverksettelsen av loven etter vår oppfatning utsettes til 1. jan. 2008. Matrikkelen, som erstatning for GAB, kan etter vårt syn i denne perioden gradvis innføres i kommunene, slik planen er. Lovhjemmelen for dette foreligger jo allerede i form av en vedtatt lov, selv om denne ennå ikke er satt ut i livet.
20	-1	-1	Domstoladministrasjon	Det forutsettes at JSR får samme vilkår som kommuner (jf. Ot.prp. nr. 70 (2004-2005), kap. 33) for innføring av matrikkelsystemet, blant annet hjelp til implementering av programvare, opplæring i bruk, etc. Dette er særlig aktuelt dersom JSR skal rapportere direkte i matrikkelen, jf. Del 1, pkt. A ovenfor.
20	-1	-1	Fagadministrasjonene i region Nordhordaland og Gulen	Iverksettningstidspunkt for lova I høringsbrevet opplyser MD at det tek sikte på at lova skal gjelda frå 01.01.07 og at det kan vera aktuelt å sette i verk deler av lova 3-6 mnd. før dette. Vi vil instendig be om at MD utset iverksettinga til 01.01.08, men at dei nemnde delane av lova kan bli iverksett 3-6 mnd. før denne datoen. Grunnane til at vi ber om nemnde utsetting er følgjande (uprioritert rekkefølje): 1. Den nye lova vil medføra krav til ein viss kompetansutvikling før lova tek til å gjelda. Dette gjeld både styresmaktoppgåvene og tenesteoppgåvene. Reint praktisk bør aktuell opplæring i hovudsak skje etter at alt regelverk er på plass. Det er og ønskjeleg at ein og har på plass registreringsinstruksar m.v. når nemnde grunnskoloring blir gjennomført. 2. Ubunde av kva organisasjonsmodell kommunane måtte velja eller om

dei utset å ta val til slutten av 5-årsperioden, vil iverksetting av den nye lova medføre betydelege omstillingar i kommunane. Det er altfor knapp tid til å førebu og gjennomføra dei omstillingane som må skje i kommunane innan lova skal ta til å gjelda.

3. Omstillingane til ny lov krev utvikla nye rutinar. Nytt kvalitetssikringssystem for saksområdet må på plass både hos sentral og lokal matrikkelstyresmakt og hos landmålingsforetaka. Og det må også gjerast dei tilpassingar som lova medfører i eksisterande kommunale rutinar på andre saksområde i kommunalforvaltninga. Nytt/revidert kvalitetssystem kan først etablerast etter at forskriftsverket og dei retningslinene som Statens kartverk skal utarbeida for produkt og rapportering, er på plass. Utarbeiding av nye kvalitetssikringssystem og tilhøyrande opplæring krev både tid og ressursar som ikkje vil vera til stades i tide ved iverksetting av lova 01.01.07.

4. Den nye offentleglova (vedteken etter forskriftsutkastet blei utarbeidd og sendt på høyring) overstyrer gebyrreglane i særlovgevinga, f.eks. matrikkellova. (Opplyst av representant for fornyingsdepartementet på Geoforum si samling på Gardermoen 03.05.06.) Det aktuelle regelverket (visse rammer for gebyrforskrifta) vil først bli klare i forskrift til offentleglova. Utkast til desse forskriftene blir sendt på høyring etter sommaren, og med normal høyringsfrist kan desse forskriftene tidlegast bli klare heilt på slutten av dette året.

5. Matrikkelen blir ikkje ferdig etablert for heile landet før i slutten av 2007 etter gjelande framdriftsplan. Så lenge matrikkelen ikkje er på plass, vil det medføra ekstraarbeid for kommunane å framskaffa "matrikkelinformasjon" til ekstern tenesteproduksjon. (Det som desse etter føresetnadene skal kunna henta frå matrikkelen).

6. I det utsende utkastet til forskrift manglar det utarbeidd forskrift til §§ 14, 15 og deler av §§ 22 og 32 i matrikkellova. Desse forskriftene må vera på plass før lova tek til å gjelda (sjå nedanfor). Likeins må på plass supplerande forskrift til endringar i plan- og bygningslova som skal settast i verk samstundes med matrikkellova, jf. nedanfor. Desse utkasta må på høyring med vanleg høyringsfrist før dei kan vedtakast.

7. Det tek tid å få utarbeidd dei retningslinene som Statens kartverk skal utarbeida for produkt og rapportering, Utkast til desse bør og på høyring før vedtak blir gjort.

20	-1	-1	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Med bakgrunn i nedenstående kommentarer til matrikkelforskriften og behovet for tid til kompetanseoppbygging både innen kommunene og de private landmålerforetakene, anbefales det at ikrafttredelse av loven utsettes til Matrikkelsystemet er klart for innføring i kommunene. Det tilsier en utsettelse til tidligst 1.3.2007.
----	----	----	--	---

Vi håper at forskriftene blir snarlig vedtatt og at Statens kartverk får i oppdrag å arbeide med opplæring av matrikkelførere i kommunene.

20	-1	-1	Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning	Bransjen har venta lenge på at det skal kome ny lov om eigedomsregistrering. Høgskolen i Bergen registrerer at det frå enkelte hald vert påpeika behov for meir tid til forskriftsarbeidet. Dette er vi ueinige i, vi ser ikkje at det er vesentlege manglar ved forskriftene som tilseier at det er behov for meir tid. Det er no viktig at lova så snart som råd er vert innført og at dei føretak og personar som over fleire år no har førebudd seg på ny lov, får kome i gang med å etablere seg.
----	----	----	---	--

Vi vil oppfordre departementet til å ha full fokus på målsetjinga om iverksetjing av ny lov 1. januar 2007.

20	-1	-1	Jernbaneverket	<p>Rask å iverksettelse av loven, det vil si innen varslet frist 1. januar 2007 må være et overordnet mål. Mange års ventetid for fremming av Ot. prp nr. 70(2004-2005) har medført usikkerhetsmomenter for berørte aktører. Dette gjelder særlig ansatte i kommuner landet rundt, men også for private landmålerforetak. Mulighet for utvikling av en privat Landmålerbransje må prioriteres dersom loven skal få tilsiktet effekt med hensyn til økt kvalitet på arbeidet og rimeligere tjenester. Brukerne av eiendomsinformasjon og oppmålingstjenester vil også raskere kunne tilvenne seg ny lov, og dra fordel av matrikkelens egenskaper.</p> <p>Ved innføring av loven til normert tid vil Departementet utvise handlekraft overfor kommuner som under hete delingslovens virketid har vært på etterskudd med matrikulært arbeid. Dette gjelder enkelte kommuners misbruk av ordningen med midlertidig forretning som aldri blir fullført. Praksisen har for enkelte kommuner medført vanskeligere tilstander enn under skylddelingsloven, da det ble gjort forsøk på beskrivelse av alle eiendomsgrenser. Den nye loven vil unngå ytterligere restanse for kommunene, som umiddelbart vil medføre stor tillit til den nye loven.</p>
20	-1	-1	Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen	<p>Kapittelet har tittel "Iverksetting og overgangsregler". Vi kan ikke se at utkastet angir ikrafttredelsestidspunkt og anbefaler at det gis en egen bestemmelse om generell ikrafttredelse for forskriften.</p>
20	-1	-1	Karmøy kommune - Teknisk etat	<p>Oppstart 1. januar 2007 er for tidlig.</p> <p>Forslag: Bør utsettes til matrikkelen er på plass.</p>
20	-1	-1	Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.	<p>Kommunene i Knutepunkt Sørlandet vil generelt uttrykke frustrasjon over det løp, eller rettere mangel på løp, som det legges opp til i samband med innføring av lov om eiendomsregistrering.</p> <p>Kommunene stilles overfor betydelige utfordringer ved innføring av loven. Dette kan i korte trekk oppsummeres slik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dagens DEK og GAB skal videreutvikles til matrikkelen. Det legges i lov og forskriftsforslag opp til et høyt ambisjonsnivå med hensyn til innhold. - Kart- og delingsforretninger gjennomføres i dag som myndighetsutøvelse i regi av kommunene. Loven legger opp til at kartforretningsbegrepet avløses av oppmålingsforretning. Oppmålingsforretning defineres som tjeneste, og dersom kommunene ikke vedtar noe annet åpnes det for at private landmålerforetak kan overta hele eller deler av denne tjenesten. <p>Begge disse forhold har betydelige konsekvenser for oppmålingstjenesten i kommunene. Konsekvensene er både av organisatorisk, personellmessig og økonomisk karakter.</p> <p>Etter en samlet vurdering er kommunene i Knutepunkt Sørlandet enige om følgende anbefaling:</p> <p>Matrikkelloven trer tidligst i kraft 01.01.2008. Det forutsettes at matrikkelen da er ferdig utarbeidet, og at fullstendige forskrifter og instruksjoner foreligger.</p>

Denne anbefalingen begrunnes i det nedenstående, samt kommentarer til de enkelte paragrafer i utkastet til forskrift.

Departementet signaliserer at matrikkeloven skal tre i kraft fra 01.01.2007. Vi er nå på et nivå i prosessen hvor forskriftene til loven er ute på høring. Det utsendte forslaget er mangelfullt; en rekke sentrale paragrafer mangler. Bestemmelsene rundt den nye matrikkelenheten anleggseiendom er uklare. Nødvendige endringer i forskriftene til plan- og bygningsloven mangler. Alt dette må være på plass før matrikkeloven kan iverksettes. Forskriftene legger viktige premisser for hvordan kommunene må innrette seg for å gjennomføre lovendringen. At disse premissene er såpass uklare er et stort problem i forhold til den praktiske gjennomføringen i kommunene.

Uavhengig av hvilken organisasjonsmodell kommunene velger, eller om en utsetter valget til slutten av 5-årsperioden, vil iverksetting av den nye loven medføre betydelige omstillinger i kommunen. Perioden fra forskriften evt. blir vedtatt og frem til årsskiftet er alt for kort til å sikre at dette behandles på en forsvarlig måte. En viktig faktor her er de ansattes medvirkningsrett i henhold til hovedavtalen. Premissene for budsjettåret 2007 er allerede lagt, så endringer i de økonomiske rammebetingelser som følge av matrikkeloven lar seg ikke innarbeide i den ordinære budsjettbehandlingen i kommunene.

For å sikre nødvendig kvalitet på matrikkelen må eksisterende rutiner på saksområdet omarbeides. Så lenge mye er så uklart blir dette umulig på den korte tiden som er til rådighet.

Etter vårt syn har de økonomiske konsekvenser for kommunene i altfor liten grad vært gjenstand for vurdering. Dette speiles blant annet i departementets forslag til maksimalsats for matrikkelgebyr. Vi anbefaler at dette forhold utredes nærmere i samarbeid med KS.

20 -1 -1 Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski

Av høringsbrevet fra Miljøverndepartementet fremgår at Lov om eiendomsregistrering (matrikkeloven) forutsettes iverksatt 01.01.07. Vi mener at iverksettingen av loven med forskrifter må utsettes, fortrinnsvis til 01.01.08 men at deler av loven bør iverksettes noe tidligere. Vi vil i det følgende komme inn på hvorfor vi mener at iverksettelsen av loven må utsettes.

Delingsloven fungerer godt

Gjeldene delingslov har fungert i mer enn 26 år. Vi mener at loven på de fleste områder fungerer godt og at det således ikke er grunn til å forhaste seg med innføringen av den nye loven.

Matrikkelen

Det fremgår at Matrikkelen ikke vil iverksettes før mars 2007. Av fremdriftsplanen for implementeringen fremgår at kommunene i vår region ikke blir overført før våren 2007 og at de siste kommuner ikke vil være overført før i slutten av 2007.

Matrikkelen er et svært sentralt element i den nye loven. Vi mener det vil være uheldig å iverksette loven før det nye eiendomsregisteret er på plass og at dette vil kunne påføre kommunene ekstra arbeid særlig knyttet til forespørsler fra private landmålerforetak.

Kompetanseutvikling i kommunene

Iverksetting av den nye loven med tilhørende forskrifter forutsetter at kommunene må skaffe seg nødvendig kompetanse. Selv om loven ble vedtatt i juni 2006 vil detaljene først falle på plass gjennom forskriften og annet regelverk (registreringsinstrukser og lignende). Gjennom høringsprosessen har vi erfart at det på flere områder fortsatt hersker stor usikkerhet om praktiseringen av loven. Det er viktig at

kommunene får nødvendig tid til å øke sin kompetanse, bl.a de nye sakstypene og hvordan man skal praktisere loven.

Omstilling og rutiner

Uavhengig av hvilke modeller som velges mht organisering av oppmålingsvirksomheten må kommunene ha tid til å forberede omstillingen. Lovendringen vil for de fleste blant annet innebære tapte gebyrinntekter og dermed få økonomiske konsekvenser som har stor betydning for driften av oppmålingsavdelingene i kommunene. Av forskriftens forslag til matrikkelgebyr må den enkelte kommune vedta nye gebyrregulativer - det nye gebyrregulativet må baseres på vedtatt forskrift.

Den nye loven innebærer at kommunene må innføre nye rutiner og systemer for å sikre kvaliteten på eiendomssetableringen og innholdet i matrikkelen.

Tatt i betraktning at forskriften ikke er ferdig og at det bare er 5 måneder til loven skal tre i kraft mener vi at kommunene må gis rimelig tid å omstille seg på.

- 20 -1 -1 Narvik -, Ballangen - Kommunene vil generelt utrykke behov for mer tid til å forberede innføring av ny lov om eiendomsregistrering. Vi vil videre bemerke, at , og Tysfjord kommune - høringsutkastet ville tjent på også å beskrive problemstillingene, ikke administrativ høringsuttalelse bare forsøke og gi svar på disse.

Begrunnelsen for at kommunene trenger mer tid, kan kort oppsummeres slik:

- Dagens DEK og GAB skal videreutvikles til Matrikkelen. Ny lov og forslag til forskrifter legger opp til et høyt ambisjonsnivå med hensyn på innhold. Dette har vi forsøkt å imøtekomme gjennom "DEK-prosjektet", hvor målet er å oppnå minst 95 % fullstendighet på DEK i alle tre kommunene. Prosjektet er meget tids- og kostnadskreven og forventes tidligst ferdig våren 2008.

- Kart- og delingsforretninger gjennomføres i dag som myndighetsutøvelse i kommunal regi. Ny lov innfører begrepet oppmålingsforretning, og det åpnes for at private landmålerforetak kan overta denne tjenesten. Det vil være ressurs- og tidkrevende å få på plass rutiner og saksbehandlingsregler for den nye tjenesten.

- Forskriftene er ikke ferdige. Før loven trer i kraft, må det settes av tid til kursing og opplæring av lovbrukere i hht. vedtatt forskrift.

- Det bør gjennomføres en lengre test- og prøveperiode av Matrikkelen, slik at denne er i full drift ved ikrafttredelse av loven.

Disse forholdene har betydelige konsekvenser for oppmålingstjenesten i kommunene.

Departementet signaliserer at ny lov skal tre i kraft fra 01.01.2007. Forskriftene til loven er nå ute på høring. De endelige forskriftene vil legge viktige premisser for hvordan kommunene må innrette seg for å gjennomføre lovendringen. At disse premissene ikke er på plass før tidligst høsten 2006 er et stort problem i forhold til den praktiske gjennomføringen i kommunene.

Konklusjon:

Matrikkeloven med forskrifter vil få konsekvenser av både teknisk, organisatorisk, personellmessig og økonomisk karakter. Perioden fra forskriften er vedtatt og frem til årsskiftet er alt for kort til å sikre en forsvarlig behandling i forhold til de ansattes medvirkningsrett i forhold til hovedavtale, foreta de nødvendige justeringer av budsjett, samt

foreta nødvendig opplæring.

Forslag fra de tre kommunene: Loven trer tidligst i kraft 1.1.2008.

20	-1	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	1.3 Utsatt ikrafttreden av lov og forskrift Det har tatt tid før lov om eiendomsregistrering har blitt en realitet. Likevel er det ingen grunn til hastverk i sluttfasen. Matrikkelen vil bli gradvis innført i kommunene og det vil være uryddig med ulike systemer slik at ikrafttredelse av lov og forskrift bør utsettes til de fleste kommunene kan føre data i matrikkelen. Hvordan skal for eksempel målebrev/matrikelbrev utarbeides og gebyrlegges før vi har noe matrikkelsystem? Det kan også være fornuftig og vente til fullstendige forskrifter og instruksjoner er utarbeidet og høring av disse er gjennomført.
20	-1	-1	Norges Jordskiftekanidatfor ening (NJKF)	Lov med forskrift bør innføres 1.1.2007, selv om deler av forskrifta ikke er på plass. Ytterligere utsettelse av lova vil medføre stor usikkerhet i bransjen, noko som etter vårt syn er svært uheldig.
20	-1	-1	Norske Jordskiftekanidater s Bedriftsforening (NJKB)	For å kunne søkje om bli godkjend som landmålarføretak, må eksisterande verksemder som i dag ikkje har landmålar, tilsetje landmålar. Det vil i den samanheng vere formålstenleg å kjenne krava forskriftene set. Dersom lova skal verke frå 1 januar 2007 er det viktig at forskriftene blir vedtekne så snart råd er. Det vil ikkje vere tilfredstillande om lova skal gjelde frå 1. januar, men at det i praksis ikkje er råd å få godkjenning som landmålarføretak før i etterkant.. Det vil også vere svært uheldig om føretak tilset landmålarar og blir godkjend som føretak, men at lova ikkje blir iverksett. Dette vil gi lova og føretaka ein svært uheldig start. NJKB meiner derfor at forskriftene bør bli vedtekne så snart som råd er og at lova blir iverksett seinast 3 månader etter at forskriftene er vedtekne.
20	-1	-1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Det er flere forhold som er såpass uklare at Oslo kommune velger å be om at loven utsettes til matrikkelsystemet er klart og innført i flertallet av kommunene. Det er også et stykke igjen før forskrifter og tilhørende instruksjoner med mer er omforent og på plass slik at en utsettelse virker fornuftig. Skulle loven likevel mot formodning tre i kraft fra årsskiftet er det en rekke forskrifter som må få utsatt ikrafttreden på grunn av at matrikkelsystemet ikke er på plass.
20	-1	-1	Porsgrunn kommune - GeoData	Verktøy for føringen av matrikkelen, i Kartverket og kommunen, er ennå ikke utprøvd og på plass. Verktøyet vil få konsekvenser for kommunens kompetansebehov, tilpassinger i organisasjonen mht. arbeidsdeling, og utfordringer i kommunen knyttet til integrasjon mot andre dataprogramløsninger. Verktøy er helt sentralt for iverksettelsen av loven. Porsgrunn kommune vil derfor anmode meget sterkt om at iverksettelse av loven forskyves ut i tid fra 01.01.07, om ikke kommunen får tilstrekkelig tid til å prøve ut, i en periode på 2-3

måneder, den endelige 1. versjon av programvaren.

20	-1	-1	Regionrådet Nordhordaland IKS	Nokre generelle merknader til høyringsbrev og utkast til forskrifter Iverksettingstidspunktet I høyringsbrevet opplyser MD at departementet tek sikte på å setta lova i kraft frå 1. januar 2007. Det er eit gamalt ord som seier "hastverk er lastverk". Det kan neppe nyttast i høve til framdrift av sjølve lovarbeidet - heller tvert om. I august 1999 gav vi høyringsfråsegn til NOU 1999:1 Dette var det underliggjande hovuddokumentet for MD sitt arbeid med ny lov om eigedomsregistrering. Våren 2005, vel 6 år seinare, blei den nye lova vedteken, Dette indikerer enten at det her er snakk om store omleggingar, eller at det ikkje har vore så sterke behov for omlegginga at dette lovarbeidet har hatt prioritet. Mest truleg er det ein kombinasjon av begge deler. Derimot tyder utkastet til forskrifter som nå er sendt på høyring, at dette har vore eit stort hastverksarbeid frå MD si side. I vedlegget har våre fagfolk lista opp 7 punkt som kvar for seg tilseier at MD bør venta eitt år med å sette lova i kraft. Vi sluttar heilt opp om denne oppmodinga. Med eitt års utsetting skulle det bli tid både å få med rammevilkår som vil bli sett i forskrifter til ny offentleglov, å få utarbeidd og sendt på høyring dei manglande og etterlyste forskriftene (og vonleg eit revidert totalutkast med kommentarar) og å få på plass anna turvande verktøy i tide. Og ikkje minst bør ein på den tida kunna få til ei tilfredsstillande finansiering av kommunane sine styresmaktoppgåver og det minimum av turvande skolerings- og førebuande omstillingstiltak som lova medfører. Vi syner og til at det vel knapt finst noko kommunalt forvaltingsområde som det er så få klager på i høve til saksmengda, som til delingslova. I våre kommunar er tal klager i høve til delingslovsaken mindre enn ein promille. Vi kan derfor ikkje sjå nokon som helst grunn for ikkje å imøtekoma våre ønskje om nemnde utsetting. Og vi vil be MD om å kunngjera ei slik utsetting så snart råd er.
20	-1	-1	Ringerike kommune - Miljø- og arealforvaltning	Innføring av loven bør utsettes i minst 1 år. Tidsfristen fra forskriftene er ferdig utarbeidet til loven trer i kraft er for kort. Det vil bli en tidkrevende prosess for kommunene å innføre den nye loven med opplæring, utarbeidelse av nye rutiner samt organisering av personell.
20	-1	-1	Ringsaker kommune	Ringsaker kommune ber MD vente med å iverksette loven til 01.01.2008. Dette begrunnes med at a. Det er for knapp tid fra forskrifier kan bli vedtatt til loven trer i kraft for at kommunene kan forberede nødvendige omstillinger b. Matrikkelen er ikke ferdig uttestet når loven trer i kraft c. Foreliggende forslag til forskrifl til Matrikkelloven virker ufullstendig og alle forhold loven omhandler må være omfattet av forskriftene før loven kan tre i kraft.
20	-1	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre	Dersom MD til tross for påpekte mangler i foreliggende utkast til forskrift velger å iverksette Lov om eiendomsregistrering fra 01.01.2007, vil det være behov for politisk drøfting av organisasjonsmodell i kommunene før budsjettbehandlingen for 2007,

og Vang

dvs i oktober/november inneværende år. Vi forutsetter i tilfelle at departementet vedtar endelige forskrifter så tidlig at kommunenes spilleregler i forhold til lov og avtaleverk kan følges.

Vi vil ellers få bemerke at arbeider etter gjeldende lov - Delingsloven - ikke er noe problemområde i Valdreskommunene, verken publikum eller administrasjonen etterspør dyptgripende organisatoriske endringer på sektoren, slik Lov om Eiendomsregistrering legger opp til. Den lange inkubasjonstiden for NOU nr 1: 1999 kan trolig tolkes i retning av at dette gjelder for landet generelt. I alle fall indikerer det at de negative konsekvensene forhasta iverksetting av ny lov før fullstendige forskrifter foreligger, neppe er samfunnsgagnlig. Md bør utsette iverksetting til forskrift og matrikkelsystem er fullstendig. Argumentasjon for dette tydeliggjøres i de etterfølgende høringsmerknadene.

Videre må det være klart at også disse §§ indikerer at loven ikke kan innføres før Matrikkelen er etablert i alle kommunene. De kommuner som velger å gjøre lovens hovedregel gjeldende fra "dag en" har ikke program og personell til å effektivere Matrikelbrev til tinglysing og ut til grunneier før Matrikkelsystemet foreligger. Overgangsordninger som gir urasjonell oppgaveløsning i kommunene må kompenseres.

Innføringen av matrikkelloven bør utså til matrikkelsystemet er innført og er teknisk tilrettelagt for registrering og visning av pålegg, samt at nødvendige hjemler og rutiner i andre særlover er etablert. Matrikkelen vil komme i vanry dersom det går flere år før bebuda innhold lar seg gjenfinne i Matrikkelen - i hele landet!

20	-1	-1	Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal,	Ikraftsettelse av loven bør utsettes til matrikel med tilhørende registreringsinstrukser og opplæring er på plass. Videre bør sentrale standard skjema, maler og rapporteringsrutiner være å plass. Kommunene går en usikker tid i møte i overgangsperioden. I verste fall kan en kommune som budsjetterer (budsjettarbeidet starter i august) med store gebyrinntekter i 2007 miste alt, hvis det ikke fattes vedtak om enerett. Også på bemanningssida er det mange som føler at de går en usikker tid i møte.
20	-1	-1	Sandefjord kommune - Geodata- og oppmålingsseksjon	Det er antydnet at lov om eiendomsregistrering samt forskrifter skal tre i kraft 1. januar 2007. Tidspunktet for ikrafttreden bør utsettes til tidligst 01.01.2008. Dette bla. på grunn av at matrikkelen ikke er ferdig for implementering i kommunene fra 01.01.2007 og at det blir for kort tid fra justerte forskrifter er vedtatt til tidspunkt de skal gjelde fra. Kommunene trenger lenger tid for tilpassing til ny matrikel, endelige forskrifter og kommende instrukser. Det er ikke hastverk med å sette lov og forskrift i kraft fra kommende årsskifte. Delingsloven med tilhørende forskrifter kan fungere ennå en tid.
20	-1	-1	Statens kartverk	Sett fra et "matrikkelsystemståsted" gjør vi følgende vurderinger i forhold til overgangsregler i en periode hvor matrikkelloven vil gjelde samtidig som registrering må skje i GAB og DEK:

DEK

Så vidt vi har funnet ut kan registrering i DEK utføres som i dag, med unntak av at det sannsynligvis vil skje en overgang til Sosi-versjon 4.0 i løpet av 2007. Føring av DEK må da følge denne versjonen, som er tilpasset matrikkelen og dermed medfører noen endringer i forhold til dagens DEK.

GAB

Følgende felter kan ikke registreres i GAB - vår kommentar til behov for overgangsregler:

- o Frist fullført: Ikke lovkrav at feltet føres, ikke behov for overgangsregler.
- o Frist retting: Ikke lovkrav at feltet føres, ikke behov for overgangsregler.
- o Forretningsdokumentdato: Ikke aktuelt å registrere før matrikkelen er iverksatt i den enkelte kommune. Er ikke i konflikt med etableringsdato og kan ikke se behov for overgangsbestemmelser.
- o Annen referanse: Ikke behov for overgangsbestemmelser.
- o Berørte matrikkelenheter: Ikke behov for overgangsbestemmelser.
- o Kommunal tilleggsdel referanse: Ikke lovkrav at feltet føres, ikke behov for overgangsregler.
- o Kommunal tilleggsdel kommentar: Ikke lovkrav at feltet føres, ikke behov for overgangsregler.

Brukstilfeller som trenger å behandles spesielt:

- o Arealoverføring: Kan kodes med hendelse AO (hendelseskode ivaretas ved konvertering). I og med opplysningen konverteres direkte trengs ikke overgangsregler.
- o Grensejustering: Kan kode med hendelse GJ (hendelseskode ivaretas ved konvertering). I og med opplysningen konverteres direkte trengs ikke overgangsregler.
- o Anleggseiendom: Kan verken registreres i GAB eller matrikkelklientens versjon 1.0. Sannsynligvis behov for overgangsregler som tar utgangspunkt i at matrikkelenhetstypen ikke kan registreres før matrikkelklient versjon 2.0.
- o Jordsameie: Kan verken registreres i GAB eller matrikkelklientens versjon 1.0. Sannsynligvis behov for overgangsregler som tar utgangspunkt i at matrikkelenhetstypen ikke kan registreres før matrikkelklient versjon 2.0.

20	-1	-1	Statens vegvesen, Vegdirektorat	Vi har forstått det slik at Miljøverndepartementet jobber ut fra en målsetting om at loven og forskriften skal tre i kraft 1. januar 2007. Vi stiller spørsmål om tidspunktet for ikrafttredelse bør utsettes noe slik at aktørene som regelverket får betydning for, får tilstrekkelig tid til å forberede seg. Videre er vi positive til at bestemmelsene om godkjenning av landmålerforetak blir iverksatt før de øvrige bestemmelsene slik det antydes i innledningen i høringsnotatet. Vi ber om at Miljøverndepartementet vurderer og tar en avgjørelse om dette så raskt som mulig og at dette blir bekjentgjort. Forutsigbarhet er viktig for aktørene.
20	-1	-1	Storkommunegrupp a (SKG)	Under henvisning til de generelle og spesielle kommentarene som kommer nedenfor anbefaler SKG at ikrafttredelse av loven ikke kommer før matrikkelen er klar og at fullstendige forskrifter og instruksjer er utarbeidet, samt at høring av disse er gjennomført.

20 -1 -1 Suldal kommune (Hjelmeland og Sauda lik uttalelse) Lova bør ikkje tre i kraft før matrikkelen er i drift. Lova er radikal på den måten at ho endrar på dei underliggjande prinsippa for eigedomsmåling, og då bør ho førebuast grundig og skikkeleg.

20 -1 -1 Tysvær kommune Oppstart 1. januar 2007 er for tidlig.

Forslag: Bør utsettes til matrikkelen er på plass.

§ 20-2 Overgangsbestemmelser til kapittel 16 Godkjenning av landmålerforetak

20 2 -1 Karmøy kommune - Teknisk etat Ta med at etablert kommunalt samarbeid etter delingsloven kan videreføres uten vedtak om kommunal enerett på eiendomsmålinger.

Forslag:

Kommuner kan automatisk videreføre etablerte samarbeid om eiendomsmåling uten godkjenning som landmålerforetak etter § 38 første ledd. Ordningen gjelder inntil kommunen bestemmer seg for hvordan tjenestedelen skal organiseres permanent, eller i maksimalt 5 år.

20 2 -1 Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) Henvisningen til § 16-3 bør fjernes da denne etter NITOs oppfatning er et unødig krav. [I kommentarene]

20 2 -1 Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten Oslo kommune stiller seg tvilende til om krav til kompetanse eller organisering av kommunal virksomhet er i samsvar med prinsippene i kommuneloven.

20 2 -1 Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang Det vil være stor underdekning av Landmålere i årene framover. En finner det derfor lite i tråd med dette at kravene til å bli godkjent landmåler etter Matrikkelforskriften settes skyhøyt over den kompetansen majoriteten av oppmålingsforretninger krever. Sammenholdt at Matrikkelforskriften bare tillater en kandidat å stryke en gang til en godkjenningseksamen vil dette fraholde mang fra å prøve! Dette punktet alene vil utløse en lang rekke kommunale enerettsvedtak og langt flere enn man uten en slik mistillit ville fått! Her må departementet tenke over hva som er deres intensjon og vi som rådmenn vil forholde oss til de signaler den endelige forskriftsteksten får, når saken om framtidig organisasjonsmodell skal fremmes for politikerne.

20 2 -1 Tysvær kommune Ta med at etablert kommunalt samarbeid etter delingsloven kan videreføres uten vedtak om kommunal enerett på eiendomsmålinger.

Forslag:

Kommuner kan automatisk videreføre etablerte samarbeid om

eiendomsmåling uten godkjenning som landmålerforetak etter § 38 første ledd. Ordningen gjelder inntil kommunen bestemmer seg for hvordan tjenstedelen skal organiseres permanent, eller i maksimalt 5 år.

§ 20-2, 1. ledd

20	2	1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Formuleringen i § 20-2. (1) er bra! Forskriftens bokstav må være et overordna mandat for godkjenningsorganet og ikke undergraves av de to påfølgende punktene.
20	2	1	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Denne teksten åpner muligheter som punkt 2 og 3 begrenser.

§ 20-2, 2. ledd

20	2	2	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	"selv om den samlede kompetansen etter § 16-3 ikke fullt ut er tilstede." strykes i første setning.

§ 20-2, 3. ledd

20	2	3	GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad	Foreslåtte prøve må avlegges innen ett år. Det tilsier at et foretak kan ha ansvarlig landmåler på dispensasjon i inntil ett år.
20	2	3	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	§ 20-2. (3), sammen med kommentarene (og holdningene) i tredje ledd gir svært uheldige signaler - og virkninger! At en bare skal kunne stryke til en godkjenningseksamen en gang vil fraholde MANGE fra å prøve! Dette punktet alene vil utløse en lang rekke enerettsvedtak og langt flere enn man uten en slik mistillit ville fått! Her må departementet tenke over hva som er deres intensjon. Det vites ikke andre samfunnsområder der nåløyet er så trangt for kompetansehevende tiltak.
20	2	3	Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten	Siste setning i leddet strykes. det må vel gå an å lage mer enn en prøve?
20	2	3	Statens vegvesen, Vegdirektoratet	Begrunnelsen for å ha anledning til å gå opp til prøve bare to ganger er ikke holdbar. Det kan ikke være store problemer med flere ulike oppgavesett som endres ved behov. Kun to muligheter til å ta prøven vil kunne resultere i at kompetente personer ikke får godkjenning.

20	2	3	Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling	En begrensning på å kunne gå opp til prøven to ganger virker ikke formålstjenelig.

§ 20-3 Overgangsbestemmelser til kapittel 18 Geodetisk grunnlag

20	3	-1	Bergen kommune	I utkastet til revisjon av signalloven som var på høring uttrykte premissene at kommunene skulle få dekket etableringskostnadene til fastmerkeregisteret av Staten, men at driftskostnadene skulle være et kommunalt ansvar. Vi går ut fra at dette fortsatt gjelder -.
20	3	-1	Fagadministrasjonen i region Nordhordaland og Gulen	I utkastet til revisjon av signallova som var på høring, og som Regionrådet slutta seg til, var det i premissane sagt at kommunane skulle få dekket etableringskostnadene til fastmerkeregisteret frå Staten, men at driftskostnadene skulle vera eit kommunalt ansvar. Vi går ut frå at dette står ved lag. I så fall har vi ikkje merknader til forskrifta.
20	3	-1	Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)	Det er ikke sannsynlig at kommunene kan prioritere ressurser til en NY oppgave etter at loven er innført, som de av ulike grunner eventuelt ikke har sett seg i stand til å få gjort de 25 foregående årene! Verken tid, kompetanse, økonomi eller kommunenes eget behov etter 2006 utløser ressurser til en slik oppgave fra 01.01.2007. At denne oppgaven stresses så sterkt av lovgiver, oppfattes som et ønske om en håndsrekning/en startpakke til den private landmålerbransjen; at de skal kunne gå til dekket bord og enkelt få tak i de grunnlagspunkter de gebyrfinansierte myndighetsoppgavene har skapt gjennom 25-års måling i kommunene. Private landmålerforetak bør kunne få utført sine oppmålingsforretninger selv om kommunens fastmerkenett har mangler.
20	3	-1	Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang	Det er ikke sannsynlig at kommunene kan prioritere ressurser til en NY oppgave etter at loven er innført, som de av ulike grunner eventuelt ikke har sett seg i stand til å få gjort de 25 foregående årene! Verken tid, kompetanse, økonomi eller kommunenes eget behov etter 2006 utløser ressurser til å bygge opp et fastpunktregister fra 01.01.2007. At denne oppgaven stresses så sterkt av lovgiver, oppfattes som et ønske om en håndsrekning/en startpakke til den private landmålerbransjen; at de skal kunne gå til dekket bord og enkelt få tilgang til de grunnlagspunkter (bokstavelig talt "verdiene") de gebyrfinansierte myndighetsoppgavene har skapt gjennom 25-års måling i kommunene. De kommunene som velger å følge lovens hovedregel, vil heller ikke inneha kompetanse til å etablere og drifte et fastpunktregister. En kan - med erfaring fra Pbl - heller ikke regne med at foretak vil gi avgi fastpunkt til et slikt kommunalt register.

Merknader til paragrafer i lov om eiendomsregistrering

-1	-1	-1	Fagadministrasjonen i Hedemarkenkommunene	Lokal matrikkelmyndighet (§ 22 i lova, jf. Ot.prp kap 9.3) Det må utarbeides kompetansekrav til matrikkelfører. Med de krav som stilles til utførende foretak av tjenstedelen av matrikkelarbeidet, vil manglende kompetanse hos matrikkelfører kunne få uheldige konsekvenser.

-1	-1	-1	Kultur- og kirke departementet	<p>Loven inneholder i § 26 regler om retting av opplysninger i matrikkelen og sletting av matrikkeleining. Paragrafen er mer omfattende enn forslaget i NOU 1999: 1 og fastsetter bl.a. i femte ledd at bestemmelsene i paragrafen går foran § 27 i personopplysningsloven om retting av mangelfulle personopplysninger. Som påpekt av Riksarkivaren i brev av 2. august 2006 reiser dette spørsmål om hvordan forholdet til arkivloven § 9 bokstav d er å forstå. Det er nødvendig å få ryddet opp i denne uklarheten, og Riksarkivaren har antydnet at dette med fordel bør kunne skje gjennom den aktuelle forskriften.</p>
-1	-1	-1	Riksarkivaren	<p>Vi har imidlertid merket oss at lov om eigedsregistrering § 26 femte ledd gjør det klart at bestemmelser i denne paragrafen går foran bestemmelser etter personopplysningsloven § 27. Nå er det slik at vedtak etter personopplysningsloven § 27 tredje og femte ledd på visse vilkår kan gå foran bestemmelser etter arkivloven, jf. arkivloven § 9 bokstav d. Vi overskuer ikke helt om dette kan få konsekvenser for forholdet mellom lov om eigedsregistrering med forskrift og arkivloven med forskrift, men antar at forholdet mellom disse to lovene med fordel kunne avklares gjennom den aktuelle forskriften til lov om eigedsregistrering, jf. også hva som er sagt i avsnittet ovenfor.</p>
-1	-1	-1	Ringsaker kommune	<p>Lokal matrikkelmyndighet (§ 21 lova, jf. O.tprp kap 9.3) Det må utarbeides kompetansekrav til matrikkelfører. Med de krav som stilles til utførende foretak av tjenstedelen av matrikkelarbeidet, vil manglende kompetanse hos matrikkelfører kunne få uheldige konsekvenser.</p>
15	-1	-1	Asker kommune - Nils Sire	<p>§ 15 - Arealoverføring - nåværende bestemmelse, justering av grenser - delingsloven § 2-3.</p> <p>Bestemmelsen om arealoverføring samsvarer etter det vi kan se med dagens justering, slik den blir praktisert (ih.h. til lovtekst og Ot.prp.).</p> <p>Bestemmelsen er praktisk og rasjonell for å få hensiktsmessige grenser mellom naboeiendommer m.m..</p> <p>Arealoverføring (tidligere grensejustering) brukes også ved overføring av arealer til registrerte vei- og jernbanegrunner. Når det gjelder arealoverføring til disse formål, bør forskriften inneholde noe om arealets størrelse. Arealene som overføres kan variere fra 1 m² til 2, 3, 4 da. eller mer i denne sammenheng.</p> <p>Vi finner det uheldig at tinglysningsmyndigheten nekter tinglysning av målebrev med grensejustering (arealoverføring) til veiformål, som er i h.h. til godkjent kartforretning og protokoll, med begrunnelse om at arealet er for stort - (997m²). Viser til vedlagte brever i denne forbindelse - se tre stk. vedlegg.</p> <p>Vi ser det som viktig at utvalget som arbeider med forskriftene ser på disse problemstillingene som er reist, dett for å få et best mulig og avklarende regelverk til de nye forskriftene.</p> <p>[Vedlegg: Brev ang. tinglysningsnekting for målebrev med grensejustering, ikke registrert.]</p>

Høringsinstanser i dokumentet, alfabetisk liste.

Advokatforeningen
Alta kommune
Asker kommune - Kart- og oppmålingsavdelingen
Asker kommune - Nils Sire
Bergen kommune
Bodø kommune - Geodatakontoret
Bærum kommune - Geodata
Datatilsynet
Domstoladministrasjon
Eiendomsmeglerforetakenes forening (Eff)
Fagadministrasjonene i Hedemarken kommunene
Fagadministrasjonene i region Nordhordaland og Gulen
Fagadministrasjonene i region Nordhordaland og Gulen
Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Oslo og Akershus
GeoForum
Geovekst-sekretariatet
GIS-sør - Våler, Moss, Rygge, Råde, Hvaler, Sarpsborg, Halden og Fredrikstad
Gjesdal kommune - Tjenesteområde areal-, naturressurs- og miljøforvaltning
Gjøvik kommune - Arealbruk og utvikling
Haugesund kommune - Teknisk forvaltningsenhet
Hole kommune - Areal- og byggesak
Holtålen kommune
Husbanken
Høgskolen i Bergen - Avdeling for ingeniørutdanning
Høgskolen i Gjøvik - Geomatikkseksjon
IN-kommunene - Snåsa, Grong, Høylandet, Lierne og Namskogan
Jernbaneverket
Justis- og politidepartementet - Forskriftsenheten i Lovavdelingen
Justis- og politidepartementet
Karmøy kommune - Teknisk etat
Knutepunkt Sørlandet kommunene - Kristiansand m.fl.
Kommunal- og regionaldepartementet
Kommunene i Follo - Vestby, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk, Oppegård og Ski
Kultur- og kirkedepartementet
Kunnskapsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Landsorganisasjonen i Norge (LO)
Matrikkelutvalget for Telemark og Vestfold
Namsskogan kommune - Sentraladministrasjon
Narvik -, Ballangen -, og Tysfjord kommune - administrativ høringsuttalelse
Nordalskommunene - Sel, Vågå, Lom, Sjøk, Dovre og Lesja
Norges Ingeniørorganisasjon (NITO)
Norges Jordskifte kandidatforening (NJKF)
Norges Skogeierforbund
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Norsk Eiendomsinformasjon as
Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (NIJOS)
Norsk Presseforbund (NP) og Norsk Redaktørforening (NR)
Norske Jordskifte kandidaters Bedriftsforening (NJKB)
Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten
Porsgrunn kommune - GeoData
Posten Norge AS
Regionrådet Nordhordaland IKS
Riksantikvaren
Riksarkivaren
Ringerike kommune - Miljø- og arealforvaltning
Ringsaker kommune (Kan slettes)
ROM eiendom AS
Røyrvik kommune - Plan-, drifts og næringsavdelingen
Rådmannsutvalget i Valdres - S. Aurdal, N. Aurdal, Etnedal, V. Slidre, Ø. Slidre og Vang

Samarbeidskommunene i Sør-Hedmark - Kongsvinger, Eidskog, Nord-Odal og Sør Odal
Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) - Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal, Rælingen, m.fl
Sametinget
Samferdselsdepartementet
Sandefjord kommune - Geodata- og oppmålingsseksjon
Skien kommune - Byutviklingsavdelingen
Sparebankforeningen og Finansnæringens Hovedorganisasjon
Standard Norge
Statens bygningstekniske etat
Statens forurensingstilsyn
Statens kartverk
Statens landbruksforvaltning
Statens vegvesen, Vegdirektoratet
Statistisk sentralbyrå (SSB)
Statnett SF
Statsbygg
Stavanger kommune - Kultur og byutvikling
Steinar Abrahamsen - Gecko
Stokke kommune
Storkommunegruppa (SKG)
Suldal kommune (Sauda og Hjelmeland identisk merknad)
Sysselmannen på Svalbard
Tjøme kommune - virksomhet miljø og utvikling
Tranøy kommune - Planseksjonen
Trondheim kommune
Tysvær kommune
Ullevål universitetssykehus
Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) - Seksjon for geomatikk
Ålesund kommune
Åseral kommune - Avd. for drift og utvikling